

ဥစ္စာစည်းစိမ် ဆင်းရဲ၍ အပါယ်မကျ။

ကိုယ်ကျင့်သီလဆင်းရဲမှ အပါယ်ကျသည်။

ဥစ္စာစည်းစိမ်ဆင်းရဲ၍

မည်သည့်ပညာရှိသူတော်ကောင်းမှ အထင်မသေး။

ကိုယ်ကျင့်သီလ ဆင်းရဲမှ အထင်သေးသည်။

ဒါနနှင့် ဘာဝနာသာ ရှိပြီး ကိုယ်ကျင့်သီလ မရှိသူသည်

အင်္ကျီနှင့် ခေါင်းပေါင်းသာ ဆင်ထားပြီး ပုဆိုး ဝတ်မထားသူနှင့် တူ၏။

ထိုသူမျိုးသည် ဥစ္စာ မည်မျှချမ်းသာစေ၊ ရာထူး မည်မျှကြီးပါစေ၊

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ရှေ့၌ မျက်နှာငယ်ရသည်သာတည်း။

မေတ္တာရှင်
(ရွှေပြည်သာ)

GRAPHIC: KYAYTHAR

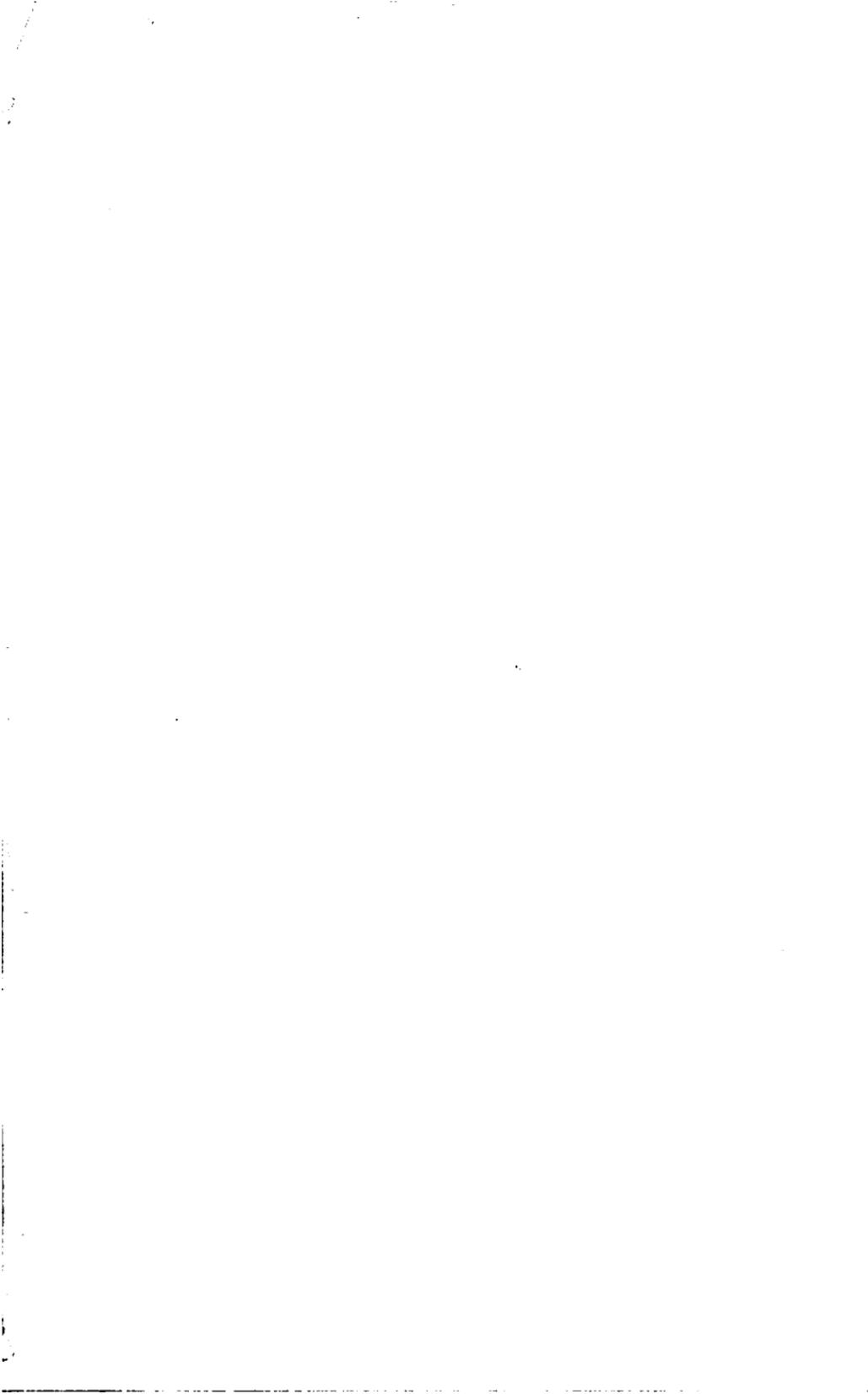
ဘဝနှင့်ရင်းရဲသောအတွေးအမြင်များ အတွဲ(၃) ■ မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)

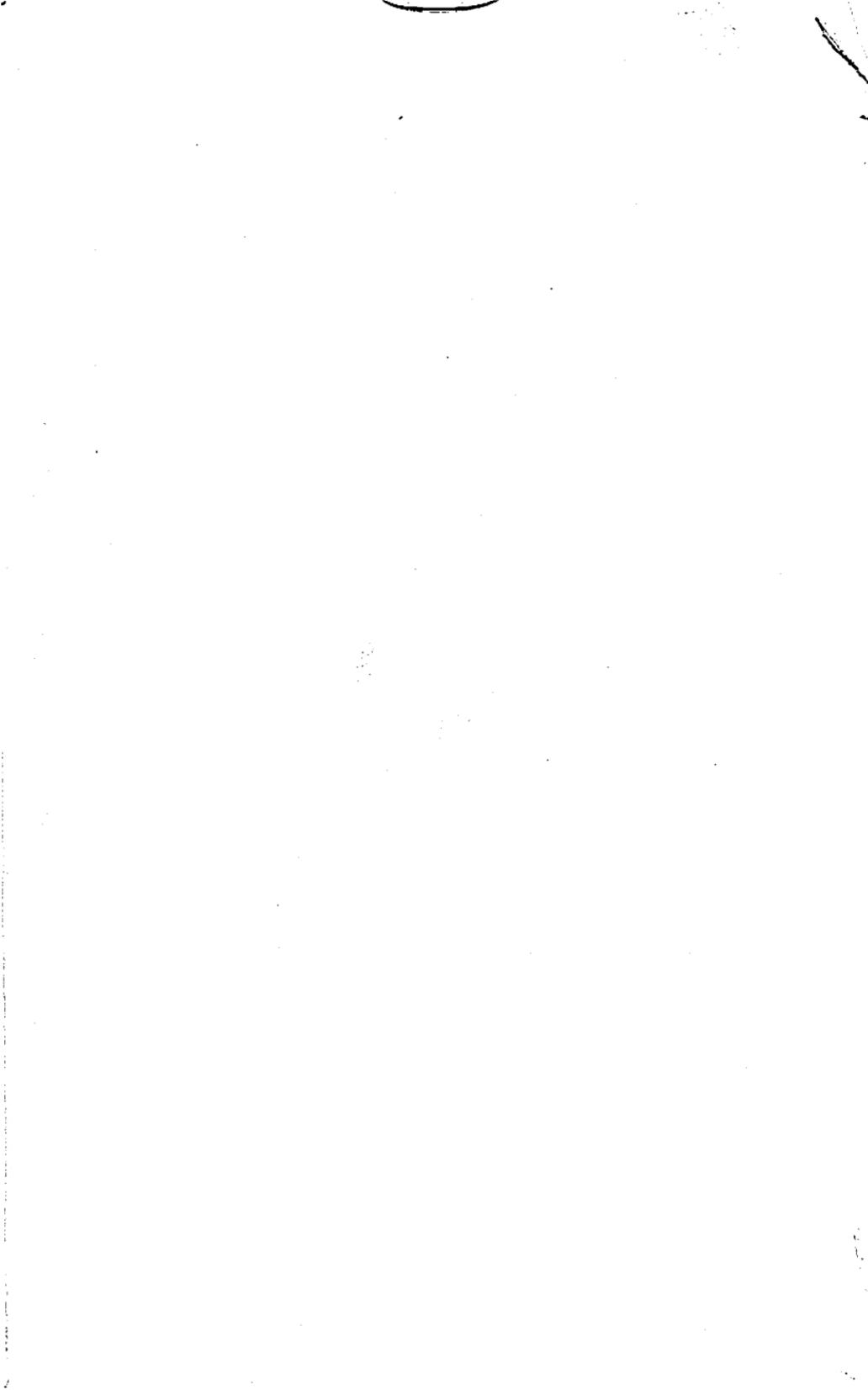
ဘဝနှင့်ရင်းရဲသော အတွေးအမြင်များ

အတွဲ(၃)

မေတ္တာရှင်
(ရွှေပြည်သာ)

မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)

ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ

အတွဲ(၃)

ဖြန့်ချိရေး

ရွှေပြည်သာစာပေ

မန္တလေးကျောင်း၊ ၆/၁၀ ရပ်ကွက်၊

ချင်းတိုင်းလမ်း၊ ရွှေပြည်သာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း - ၆၁၁၆၂၂၊ ၆၁၁၄၅၇

ယုံကြည်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်

၆၀၀၀၂၄၀၁၁၁

...

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်

၆၀၀၁၈၃၀၃၁၁

...

မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်

ဦးစိုးတင့်(ညီမေတ္တာပုံနှိပ်တိုက်)

သုဒ္ဓိပဿနာရိပ်သာ၊ မှော်ဘီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

...

ကွန်ပျူတာစာစီနှင့် မျက်နှာဖုံးပန်းချီနှင့် ဒီဇိုင်း

လွှဲကြီး၊ ဝင်းမောင်မောင်၊ ကြေးသား

...

အတွင်းဖလင်

စတားအင်ပါယာ

...

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ခင်မာချို(ပန်းဝေဝေစာပေ)

အမှတ် ၃၆၀၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

...

စီစဉ်သူ

ဦးစိုးတင့်၊ ဦးဆန်းထွန်း

...

ထုတ်ဝေခြင်း

ပထမအကြိမ်၊ ဇွန်၊ ၂၀၁၁။

...

အုပ်စု

၃၀၀၀၀

...

တန်ဖိုး

၂၃၀၀ ကျပ်

စာအုပ်ကတ်တလောက်အညွှန်း (CIP)

မေတ္တာရှင်၊ ရွှေပြည်သာ ၊

ဘဝနှင့်ရင်းရသောအတွေးအမြင်များ(၃)/မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)၊ ရန်ကုန်။

ပန်းဝေဝေစာပေ၊ ၂၀၁၁။

၃၇၆ စာ၊ ၁၂ . ၄၅ X ၂၀ . ၈၃ စင်တီမီ

(၁) ဘဝနှင့်ရင်းရသောအတွေးအမြင်များ(၃)

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	မှတ်တမ်းဝင်စာတို	
၂။	ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတမ်း	က-ဆ
၃။	ကရုဏာနှင့် မုဒိတာ	၁
၄။	ဘဝနှင့်ရင်းစုသော အတွေးအမြင်များ အတွဲ(၂)မှအဆက်	၂
၅။	သစ္စာသုံးနိုင် နိဗ္ဗာန်တိုင် တရားတော်	၃
၆။	ပြဿဒါနဲ့ ထန်းလျက်	၇
၇။	ဗုဒ္ဓဂါထာများ ခရီးသွားသံ	၉
၈။	ဘုန်းကြီး သက်ရှည်ကျင့်စဉ်	၁၃
၉။	ကုသိုလ်း အကုသိုလ် ပြုအောင် တိုက်တွန်းသူ	၁၈
၁၀။	ကလျာဏပုထုဇဉ်စာမေးပွဲ	၂၀
၁၁။	ဒုက္ခသစ္စာနှင့် ဒုက္ခဝေဒနာ	၂၂
၁၂။	နိပ်စက်ပုံ သိမှ နိဗ္ဗာန်ရ	၂၆
၁၃။	ဒုက္ခသစ္စာမြင်တယ် ဆိုတာ	၂၈
၁၄။	တရားကို တကယ်သိသူ၏ သဘောထား	၃၂
၁၅။	မင်္ဂလိယေါပုဗ္ဗမာ	၃၅
၁၆။	ဆောင်ရမည့်ဓာတ်လုံးနှင့် မဆောင်ရမည့်ဓာတ်လုံး	၃၈
၁၇။	သရဲမှုူးကပ်ခြင်းဟူသည် ဖြစ်နိုင်၊ မဖြစ်နိုင်	၄၁

၁၈။	ပရဟိတပုဂံတမ်း	၄၃
၁၉။	အတုယူသင့်သော မထေရ်သုံးပါး	၄၄
၂၀။	ဣန္ဒြေထာဝရ ဒါနနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ ဒါန	၄၆
၂၁။	မဂ္ဂည်း ချမ်းသာသော်လည်း ဉာဏ်ပညာ ဆင်းရဲသူ နှစ်ဦး	၄၇
၂၂။	ပြုပြင်ရမည့်ဒါနများ	၄၉
၂၃။	ဘုန်းကြီးသေ ရွာကြေ	၅၁
၂၄။	အနိုးအိုးဝေတီ	၅၃
၂၅။	ပုံတော်မပူဘဲ လှူတော်မပူက ဦးရပ်	၅၅
၂၆။	သတိပြုစွယ်တွေ	၅၆
၂၇။	ဘုန်းကြီးပျံ ကြာရှည်ထားသောအပြစ်	၅၇
၂၈။	ဘုန်းကြီးပျံ ပြုပြင်ရေး	၅၈
၂၉။	အမဂ္ဂပူရခြံ၊ မဟာဂဗ္ဘနံဆရာတော် အရှင်နေကာဘိဝံသ ရေးသားခဲ့သော ကျမ်းစာများ	၆၀
၃၀။	ကချင်များ စရပ်ယာန်ခြစ်ခြင်းအကြောင်းရင်း	၂၁၁
၃၁။	ဗုဒ္ဓဘာသာဦးရေ အနည်းဆုံးခြစ်ခြင်း အကြောင်းရင်း	၂၁၅
၃၂။	ငွေတန်ဖိုးခွဲသောနေရာ	၂၁၇
၃၃။	အောင်မြင်သောဓမ္မကထိကဖြစ်ရန်	၂၂၁
၃၄။	ဒုတိယဈေးအကြီးဆုံးကုန်ပစ္စည်း	၂၂၃
၃၅။	မဝယ်နိုင်ခဲ့သောတစ်တစ်တန်	၂၂၅
၃၆။	အရင်းသုံးစု၊ အမြတ်တိုးစု	၂၂၇
၃၇။	ဆေးခြောက်၊ အရက်ပြတ်သောစာများ	၂၃၄
၃၈။	မှန်အထောက်အပံ့နှင့် နှစ်အထောက်အပံ့	၂၃၅
၃၉။	အရိပ်နှင့်တူသောငွေ	၂၃၆
၄၀။	နတ်ပြည်ရောက် တံငါသည်	၂၄၀

၄၁။	အိမ်ထောင်ဦးစီးများ သတိပြုပါ	၂၄၁
၄၂။	နတ်ပြည်မှ ချက်ချင်း သေချင်အကြောင်း	၂၄၃
၄၃။	နတ်သားနည်းခြင်းအကြောင်းရင်း	၂၄၄
၄၄။	အလောင်းနှင့်ပုံးဆက်သူ	၂၄၀
၄၅။	ဉာဏ်ကောင်းခြင်း၏အကြောင်းအရာ	၂၅၀
၄၆။	ဥုံအဓိပ္ပာယ်	၂၅၂
၄၇။	တကယ်ကုသိုလ်လား- ဟန်ဆောင်ကုသိုလ်လား	၂၅၁
၄၈။	ဆင်ဖြင့်လှူသတ်ပုံ	၂၅၉
၄၉။	သံယောဇဉ်အမည်ရသောဒေါသ	၂၆၁
၅၀။	ရုပ်နိဗ္ဗာန်သောရပ်ပွားများ	၂၆၄
၅၁။	ကြည်ညိုသူသုံးမျိုး	၂၆၇
၅၂။	ဦးအောင်သင်၏နိဒါတ်	၂၆၈
၅၃။	ဘာသာရေး အဓိကကျပုံ	၂၇၀
၅၄။	လူမဟုတ်သော လူ	၂၇၁
၅၅။	ပင်လယ်ရေနှင့်မြစ်ရေ	၂၇၂
၅၆။	ခွဲစိမ်းခါနီး သတိပြုပါ	၂၇၃
၅၇။	လူပျိုလူရွယ်တို့၏ ကေားပုံ	၂၇၆
၅၈။	သေချာသောတရားစစ်နည်း	၂၇၇
၅၉။	အသက်ဆုံးနိုင်သောအမှား	၂၈၂
၆၀။	သွေးအန်သောကျွန်ုပ်	၂၈၄
၆၁။	သွေးအန်သောအကြောင်းရင်း	၂၈၆
၆၂။	အထက်တန်းစား အယ်ဒီတာနှင့် အောက်တန်းစားအယ်ဒီတာ	၂၈၇
၆၃။	ဦးဆောင်သေချောပါ	၂၈၉

၆၄။	ကြက်တွေဘဲတွေသာ မွေးပါ	၂၉၂
၆၅။	ပညာတတ်၏ မသိမသာ ဣဿာ	၂၉၅
၆၆။	ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ အများဆုံး နိုင်ငံ	၂၉၆
၆၇။	အရင်က ကခုထား၊ အခုတော့ ဣဿာ	၂၉၇
၆၈။	ဣဿာမစ္ဆရိယထံ ကျွန်ခံသူ	၃၀၀
၆၉။	အသေမြတ်ခြင်းနှင့် အသေယုတ်ခြင်း	၃၃၁
၇၀။	သစ္စာဖြင့် ဖင့်ခဲ့သော မြတ်စွယ်တော်	၃၃၄
၇၁။	ရဲရဲတောက် သစ္စာသုံးချက်	၃၃၆
၇၂။	တိုက်ပွဲကြားက ရဟန်းတော်	၃၄၁
၇၃။	ရဟန်းတော်ကို သေဒဏ်ချမှတ်သူများ	၃၄၃
၇၄။	သေဒဏ်နှင့် သစ္စာ	၃၄၄
၇၅။	ရေမနှစ်တာ ဘုရားကြောင့်လဲ	၃၄၅
၇၆။	သစ္စာတန်ခိုးဖြင့် အိမ်နှင့်မြို့ကို လျှောက်ပြုသူ	၃၅၁
၇၇။	နွားနှစ်ကောင်ဖြင့် ဘဝ ၀ ရသူ	၃၅၂
၇၈။	စီးပြတိုက်ခွင့်ပြုသော ရွာစောင့်နတ်	၃၅၃
၇၉။	မြစ်လယ်မှ ကလေးငယ်၏ သစ္စာ	၃၅၇
၈၀။	ပရိတ်ခွမ်းဆို လိုအပ်သောအင်္ဂါ	၃၆၆
၈၁။	အရိပ်နှင့်တူသော ကျော်ကြားမှု	၃၆၈
၈၂။	တိရစ္ဆာန်လိုနေမလား	၃၇၄
	ပြုပ္ပာလိုနေမလား	

ရှင်ဝေန်၊ ဥပဋ္ဌာယ်ဆရာ ဦးပညာထာမိ၊ ရှင်တေဇောဘာထ
- ၁၉၇၈ -

(၁၉၅၅) ငါးလှော်စင်စစ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များအဖွဲ့
ဖွဲ့စည်းပေးသည့်အခါ (၁၉၅၅)

ဈာန်စားထရပ်ဝေါ်ဝန်းချီရှင်းတမ်း

တစ်နေ့သ၌ ကျွန်ုပ်တို့ မောင်နှမလေးယောက်ဆုံတွေ့ကြိုခိုက်တွင် ဆရာတော်က လွန်စွာမှတ်သားဖွယ်ရာ အောက်ပါတရားစကားကို မိန့်ဆိုဟောကြားလေ၏။

“ငါတို့မိသားစု အရင်ဘဝက ဒါနနည်းခဲ့ကြလို့ အခုဘဝမှာ အင်မတန် ဆင်းရဲခဲ့ကြတယ်။ အဲဒါကြောင့် အခုလို လှူဒါန်းနိုင်ကြတဲ့ အချိန်အခါမှာ အစ်မကြီးရော ညီတော်မောင်နဲ့ နှမလေးသန်းသန်းဝင်း တို့ပါ သိထားဖို့က တို့မိသားစု ပါရမီထိုက်တဲ့ဒါနတွေ များများပြုရမယ် ဆိုတာပဲ။

“တို့အဖေနဲ့ အမေဟာ ဟိုဘဝက ဒါနနည်းခဲ့လို့ တို့တစ်တွေ ငယ်ဘဝကဆင်းရဲခဲ့တာ ခုအချိန်ထိ မြင်ယောင်နေမိသေးတယ်”

ဆရာတော်မိန့်ကြားမှပင် ကျွန်ုပ်လည်း ဆရာတော်ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လစဉ်ကုသိုလ်ဒါနများကို အလျဉ်းသင့်လာခိုက် တင်ပြလျှောက်ထားလိုက်သည်။

“မှန်ပါဘုရား...’ဆိုရေးရှိက ဆိုအပ်စွ’ဆိုသလို အကြောင်းဆုံ လာခိုက် တပည့်တော် လျှောက်ထားရမယ်ဆိုလျှင် တပည့်တော်တို့ ရွှေပြည်သာ မန္တလေးကျောင်းတိုက်မှ-

မျက်စိဝေဒနာရှင်များကို ခွဲစိတ်ကုသပေးခက တစ်လလျှင် (၃၅) သိန်းမှ သိန်း(၄၀)ခန့်၊

ပညာဒါနအဖြစ် ဆေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ(၅၃)ဦး နှင့် သာမန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား(၆၀)ကို ထောက်ပံ့တာက ကျပ် သိန်း(၄၀)၊

ဆေးရုံတွေမှာ တက်ရောက်ကုသရင်း အခက်အခဲရှိတဲ့ လူနာတွေ ကိုလှူတာက(၁၀)သိန်းခန့်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဥပုသ်နေ့တိုင်း ကျောင်း မှာ သီလယူ၊ တရားနာလာကြတဲ့ ဥပုသ်သည်တွေကို အာဟာရဒါန အဖြစ် နံနက်စာကျွေးမွေးညှော်ခံတာနဲ့ပါဆိုလျှင် တပည့်တော်တို့ မန္တလေးကျောင်းကပင် တစ်လ သိန်း(၉၀)၊ သိန်း(၁၀၀)ကျော်လှူနေပါ တယ် ဘုရား”

“အေး .. အေး .. လှူကြ လှူကြ၊ လှူတာဟာ ယူတာပဲ”

ဆရာတော် မိန့်ဆိုစကားကြောင့် ချက်ဆို နားခွက်က မီးတောက် ပြီးသားဖြစ်သော ကျွန်ုပ်သည် ဆရာတော် ဘာကို ဆိုလိုချင်သည်ကို သိလိုက်ပြီး မီးမလောင်ဘဲ ကျန်ခဲ့သည့် ပစ္စည်းသည်သာ ကိုယ့်ဥစ္စာ၊ ကိုယ့်ဘဏ္ဍာ ဟူသော ဘုရားဟောဒေသနာကို အမှတ်ရမိလိုက်သည်။ ထိုဒေသနာတွင်ပါရှိသည့် စကားအဓိပ္ပါယ်မှာ-

အိမ်တစ်လုံးကို မီးစွဲလောင်သည်နှင့် အိမ်တွင်းရှိအသုံးအဆောင် အားလုံး မီးလွတ်ရာသို့ ဝိုင်းဝန်းရွှေ့ပြောင်းသယ်ယူကြရသည်။ ဤသို့ အိမ်တွင်းရှိ အတွင်းပစ္စည်းအသုံးအဆောင်များကို သယ်ဆောင်ကြရာ တွင် မိမိသယ်ပိုးနိုင်သမျှသော ပစ္စည်းဥစ္စာအထုပ်အပိုးကိုသာ ရရှိမည် ဖြစ်ပြီး ထိုတစ်နိုင်တစ်ပိုင်ပစ္စည်းသည်သာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာအဖြစ်ကျန်ရှိ ကာ အခြားသော ပစ္စည်းများမှာမူ တောက်လောင်နေသော မီးလျှံများ ဝါးမြိုခြင်းကြောင့် ရှာဖွေထားသမျှ အလဟဿဖြစ်ပြီး ဆုံးရှုံးပျောက် ကွယ်သွားရတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ခြပ်အကောင်အထည်အဖြစ် ပြစရာမရှိသည့်အတွက် ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့ပစ္စည်းဟု ပြော၍မရတော့ပေ။

ထို့အတူ သံသရာဝဲဩဇာမှ မလွတ်ကြသေးသော သတ္တဝါမှန်သမျှ မည်သည့်ဘဝကို ရောက်သည်ရသည်ဖြစ်စေကာမူ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာရှိ နေသရွေ့ ရလာသရွေ့ အိုခြင်းဟူသော မီး၊ နာခြင်းဟူသော မီး၊ သေခြင်းဆိုသော မီးများက မိမိပိုင်ဟုဆိုနေသော ခန္ဓာအိမ်ကြီးဝယ်

စဉ်ဆက်မပြတ်လောင်မြိုက်နေပေ၏။ ထိုမီးများသည် မဂ္ဂတည်းဟူသော ရေအေးဖြင့် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မငြိမ်းသတ်နိုင်သေးသမျှ လောင်မြိုက်နေဦးမည်ဖြစ်သည့်အတွက် ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေးသူတိုင်းကို အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဟူသော မီးဘေးဒုက္ခသုံးမျိုးနှင့် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော မီးများက ဘဝများစွာလောင်မြိုက်ဝါးမြိုနေဦးမည်ဖြစ်ရာ ထိုမီးများလောင်မြိုက်ခံနေရသော ကြားမှ ဒါနသီလစသော ကုသိုလ်ထုပ်များကို တတ်နိုင်သမျှ ပြုလုပ်ပါလျှင် မိမိပြုလုပ်၍ရသော ကုသိုလ်ထုပ်များသာလျှင် မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရတနာအစစ်ဟု ဆိုလိုပါ၏။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက ဆင်းရဲသည့်အကြောင်းကို မိန့်ကြားလျက်ရှိသောစကားကို နားထောင်ရင်းမှ ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမတွေကို ပင်ပန်းကြီးစွာ ရှာဖွေကျွေးမွေးခဲ့ရာသော ရင်ခွင်ကြားမှာ ထားပြီး ကြီးမားလှသော မေတ္တာတံတိုင်းဖြင့် ကာကွယ်ကာ ပြင်းထန်သည့် လောကဓံမှန်တိုင်းဒဏ်ကို ကြွကြွခံ အံတုနေသော အမေ့မျက်နှာရုပ်ပုံလွှာကို မြင်ယောင်မိသည်။

ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ (၄)နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော အမေ့အကြောင်းကို တရားဟောပြောရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မစာပေများရေးသားရာတွင်လည်းကောင်း၊ အလျဉ်းသင့်သလို ထည့်သွင်းဟောပြောရေးသားခဲ့သဖြင့် ဆရာတော်၏ တရားနာပရိသတ်နှင့် စာဖတ်သူများသည် အမေ့အကြောင်းကို သိနေကြလောက်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်

ယခုထုတ်ဝေလိုက်သော ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ အမှတ် ၃-စာအုပ်၏ မျက်နှာဖုံးကို တရားနာပရိသတ်၊ စာဖတ်ပရိသတ်များသိပြီးဖြစ်ကြသော အမေ့ကို ရည်ညွှန်းဂုဏ်တင်သည့်အနေနှင့် ဆရာတော်နှင့် ကျွန်တော်တို့ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလ ဆရာတော်၁၁-နှစ်အရွယ်၊ ကျွန်တော် ၈-နှစ်အရွယ်ခန့်တွင် အမေက မုန့်ပျားသလက်ရောင်းပြီး ရှာဖွေကျွေးမွေးခဲ့သည်ကို အမှတ်ထင်ထင်မြင်ယောင်မိပြီး ဆရာတော်နှင့် ကျွန်တော်က မုန့်နှပ်အိုးကို ထမ်းယူလာပြီး အမေ့က မုန့်ပျားသလက် လုပ်နေသည့်ပုံကို အတွေးရိပ်တွင် ထင်မြင်လာသည့်

အတိုင်း သရုပ်ဖော်ချယ်မှူးက အမေ၏ ကျေးဇူးများကို ဂုဏ်ပြုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဂုဏ်ပြုသည်ဆိုရာဝယ် ဂုဏ်ရှိသူကိုမှ ဂုဏ်ပြု၍ရပါသည်။ ဂုဏ်ဆိုသည်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝမှု၊ ရာထူးဂုဏ်သိမ်ခြေအာဏာ ကြီးမားမှု၊ ခေတ်ပညာတတ် ဘွဲ့ဒီဂရီ၊ ဒီပလိုမာစသည်များ ဖေါဖေါသီသီ ပိုင်ဆိုင်မှုတို့နှင့် မသက်ဆိုင်ဘဲ အများအတွက် စံထားထိုက်စရာ၊ အားကျအတုယူဖွယ်ရာ အရည်အသွေးများ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ဆိုလိုပါသည်။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အရည်အသွေးပိုင်ရှင်မိခင်မှ မွေးဖွားဆင်းသက်လာသော ဆရာတော်နှင့် ကျွန်တော်သည် အမေကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်သော်လည်း အမေ့ဓါတ်ခံများကို ရရှိခဲ့သည်။ မည်သို့သော ဓါတ်ခံနည်းဟုဆိုရသော် တစ်ဖက်သားကို သနားတတ်သော ကရုဏာဓါတ်ခံဖြစ်သည်။ အမှန်တော့ ဆရာတော်နှင့် ကျွန်တော့်ထံတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သော ဤဓါတ်ခံသည် ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ် အမေမကွယ်လွန်ခင်ကပင် ဆရာတော်နှင့် ကျွန်တော်တို့ညီအစ်ကိုနှစ်ဦးထံ ကူးစက်ခဲ့ပြီးသားဖြစ်သည်။ အမေ့ထံမှ ကူးစက်လာသော ဤကရုဏာဓါတ်ခံသည် ကျွန်တော်တို့ကို ငယ်စဉ်ကပင် အကျိုးပေးသည်။ မည်သို့အကျိုးပေးသနည်းဆိုသော် ကျွန်တော်တို့ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် ရပ်ကွက်ထဲတွင် ဘယ်လောက်ပြေးလွှားခုန်ပေါက် ဆော့ကစားစေကာမူ ခွေးကိုက်ခံရသည် မရှိ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမေ့ဆီကို မုန့်နှစ်အိုးသွားပို့ရင်း မုန့်ပျားသလက်များ ယူလာကာ လမ်းမှာတွေ့သမျှ ခွေးများကို ဖဲ့ဖဲ့ပြီး ကျွေးရာ ရပ်ကွက်ထဲမှ ခွေးများက ကျွန်တော်တို့ကို ခင်မင်နေသောကြောင့်ပင်။ ရပ်ကွက်ထဲမှ အချို့လူကြီးသူမများဆိုပါလျှင် ခွေးကြောက်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကို စောင့်ဆိုင်းအဖော်ပြုပြီး သွားကြရသည်။

အမေရောင်းသော မုန့်ပျားသလက် နာမည်ကြီးပုံသည် ပြောစရာမရှိ။ ထိုခေတ်က ဆန်၄-ပြည်၊ ၅-ပြည်ကုန်သည်။ အမေ၏စေတနာကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ဆရာတော်သည် မွေကထိက အကျော်အမော်တစ်ပါးအဖြစ် နာမည်ကြီးနေသော်လည်း ရပ်ကွက်ထဲ

တွင်မူ ဦးထိ+ဒေါ်သိန်းရင်တို့၏ သားဆိုလျှင် သိပ်မသိကြ။ မုန့်ပျား သလက်သည် အဒေါ်ကြီးသားဆိုမှ သိကြသည်။

အမေ့ထံမှ အမေ့ရခဲ့သော သနားကရုဏာစိတ်ခါတ်ခံသည် ကျွန်တော်တို့ကို အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင်ပင် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ မှတ်မှတ်ရရ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို ပြောရသော် တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်တို့အရပ်တွင် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းရာ ရပ်ကွက်တွင်းရှိမြောင်းများ အကုန်လုံး ရေတွေနှင့် ပြည့်နေသည်။ ရေပြည့်နေသော ရေမြောင်းများထဲတွင် ဖားများဥပြုပြီး မကြာမီပင် ငါးဖါးလောင်းများ ပေါက်လာလေသည်။ ငါးဖါးလောင်းများ ပေါက်လာပြီး မကြာမီပင် မိုးပြတ်သွားကာ တစ်လခန့်မိုးမရွာတော့သဖြင့် မြောင်းထဲရှိ ရေများ ခန်းခြောက်သွားသည့် အတွက် ငါးဖါးလောင်းလေးများ သေကြသည်မှာ တစ်ရပ်ကွက်လုံး ပုတ်စော်နံ့နေသည်ထိပင်။

အတော်အတန်နက်သည့် မြောင်းတစ်ခုအတွင်းတွင်မူ ရေအနည်းငယ် ကျန်ရှိနေသော်လည်း ခမ်းခြောက်စပြုနေပြီဖြစ်သော ရေစပ်စပ်ဝယ် ငါးဖါးလောင်းလေးများသည် ပူပြင်းသည့်ဒဏ်ကို မခံနိုင်ဘဲ လူးလွန်နေကြသည်။ သေတော့မယောင် ဖြစ်နေကြသော ငါးဖါးလောင်းများကို ကြည့်ပြီး ကျွန်တော်တို့ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် စိတ်မကောင်းဖြစ်ကာ တွေးနေမိကြသည်။ ရေမရလို့ကတော့ သေမှာပဲ။

ဤသို့ စဉ်းစားမိသည်နှင့် ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်လည်း ရွာလယ်ရှိ ရေတိုင်သို့သွားကာ နှစ်ယောက်သား ရေထမ်းပြီး လေးငါးရက်ဆက်တိုက် ရေဖြည့်ပေးလိုက်ရာ မကြာမီမှာပင် ငါးဖါးလောင်းဘဝမှ ဖါးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပြီး ကုန်းပေါ်သို့ တက်နိုင်သည်အထိ ကယ်ဆယ်ခဲ့ဖူးသည်ကို တွေးပြီး ယခုထိ ပီတိဝမ်းသာဖြစ်နေရသည်။

သနားတတ်သော ကရုဏာစိတ်ခံများ အမေ့ထံမှ ရခဲ့သည်ဟု ဆိုသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကို အမေက မရိုက်နှက်ဖူးဘူးတော့ဖြင့် မမှတ်စေလို။ အမေ့ရိုက်နှက်ခံရမှုများ ရေပင် မရေတွက်နိုင်။ အမေ့ရိုက်ပြီဆိုမှဖြင့် တင်ပါးနှင့်ပေါင်မှာ အရှုံးရာများထင်ပြီး နန္ဒင်းသိပ်ရသည်ထိ

ပင်။ အဖေကသာ အလိုလိုက်သည်။ မှတ်မိသမျှပြောရလျှင် အဖေရိုက် တာ တစ်ခါပဲ ခံရဖူးသည်။ အမေသည် သားသမီးများကို ရိုက်ရာတွင် မေတ္တာဖြင့် ရိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ကို သဘောပေါက်အောင် ပြောပြတတ် သလို ဆိုဆုံးမရာတွင်လည်း မေတ္တာဖြင့်ယှဉ်ပြီး ပြောဆိုဆုံးမတတ်ပုံကို ယခုခေတ် မိဘများ အားကျအတုယူစရာ စံထားထိုက်စရာအဖြစ် အမေပြောပြသော စကားအချို့ဖြင့် သက်သေတည်လိုပါသည်။

“ဒီမယ် သား၊ သားသမီးရဲ့ အပြစ်ကို ထောက်ပြပြီး ဆိုဆုံးမတော့ မယ်ဆိုလျှင် ထမင်းစားနေချိန်မှာ မပြောရဘူး။ ထမင်းစားပျက်သွား တတ်တယ်။ နောက်ပြီး ‘အိမ်ကနှင့်ချတာတို့၊ အိမ်ပြန်မလာနဲ့’ဆိုတဲ့ စကားမျိုး မပြောရ၊ မလုပ်ရဘူး။ တချို့မိဘတွေများ မင်းကိုယ့်ခြေ ထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ်နိုင်ပြီလား။ မင်းက ကိုယ့်ဘာသာ ရှာစားနိုင်လို့ လား။ သွား... ထွက်သွား စသည်ဖြင့် အိမ်ကနှင့်ချတဲ့ စကားတွေ ပြောကြတယ်။ မိဘတွေဟာ သားသမီးကို ဒီလိုမျိုး မပြောသင့်ဘူး။ ဒီလိုစကားမျိုးဟာ မိဘနဲ့သားသမီးကြား မေတ္တာပျက်စေတဲ့ စကားတွေ ဖြစ်တယ်။ ကြီးပြင်းလာလို့ အခြေအနေအရ မိဘနဲ့ ခွဲခွာရတဲ့အချိန်မှာ ဒီလို နှင်ချခံရဘူးတဲ့ သားသမီးဟာ မိဘအိမ်ပြန်လာဖို့ရာ အားနည်း တတ်တယ်။ မေတ္တာရောင်ပြန်ဟပ်မှုလို့ ပြောရမှာပေါ့။”

အမေ့စကားကို စိတ်ဝင်တစားဖြင့် နားထောင်နေသော ကျွန်တော် တို့ကို အမေက စကားဆက်သည်။

“သားသမီးကို ရိုက်နှက်ဆုံးမရာမှာ တွေ့ရာတုတ်နဲ့ ကောက်ရိုက် တာတို့၊ တွေ့ရာနဲ့ ကောက်ပေါက်တာတို့ မလုပ်သင့်ဘူး။ သားတို့ကို အမေရိုက်တာ သတိထားကြည့်။ အမေက ဘယ်တော့မှ သားတို့ကို ဝါးခြမ်းပြားနဲ့ မရိုက်ခဲ့ဘူး။ တွေ့ရာသစ်ကိုင်းခြောက်တွေနဲ့လည်း မရိုက် ခဲ့ဘူး။ ကိုင်းဆတ်တဲ့သစ်ပင်ကိုရွေးပြီး သစ်ကိုင်းအစုံနဲ့ ရိုက်တယ်။ ဥပမာ အဝေရာပင်လို ဗောစကိုင်းလည်း ခေါ်တယ်။ အစုံနဲ့ရိုက်တော့ အသားမှာ အရေပြားမှာ အနာမဖြစ်ဘူး။ ဆေးလိုဖြစ်နေတာကို။ အခြောက်ဆိုရင် အရေပြားတွေ စုတ်ကုန်ပြီး အနာဖြစ်ရောကွဲ့။ နောက် ပြီး တွေ့ရာနေရာဖြစ်တဲ့ ခေါင်း၊ နောက်ကျော၊ လက်မောင်းတို့ကို

မရိုက်ရဘူး။ တင်ပါး၊ ပေါင်၊ ခြေသလုံးစတဲ့ အသားများတဲ့နေရာကို သာ ရိုက်ရမယ်”

ဤကား မျက်နှာဖုံးသရုပ်ဖော်ပန်းချီတွင် အမွန်းတင်ဂုဏ်ပြုထားသော မယ်တော်ကြီးဒေါ်သိန်းရင်၏ စိတ်ဓါတ်အချို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ မယ်တော်ကြီးဆိုဆုံးမခဲ့သော မှတ်သားဖွယ်ရာစကားများနှင့် အမူအကျင့်တို့ကို နောက်အလျဉ်းသင့်လျှင် တင်ဆက်ပါဦးမည်။

ဆရာတော်နှင့် ကျွန်တော်၏ ငယ်စဉ်က မှတ်သားဖွယ်ရာများကိုရင်ဘဝအတွေ့အကြုံများကို ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များအမှတ်(၄)တွင် ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။

မေတ္တာဖြင့် (ညီမေတ္တာ)

1875

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

ကရုဏာနှင့် မုဒိတာ

ကိုယ့်အောက်နိမ့်သူကို သနားလျှင် ကရုဏာကုသိုလ် ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်ထက် သာသူအပေါ် ဝမ်းမြောက်လျှင် မုဒိတာကုသိုလ်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကရုဏာကုသိုလ် ကာယကံမြောက်ဖြစ်ဖို့အတွက် မိမိအိတ်ထဲက ပိုက်ဆံ အနည်းငယ် အကုန်ခံရသေးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရခိုင် ပြည်နယ်၊ ဂီရိမုန်တိုင်းဒဏ်ခံရသူများကို သနားဖို့အတွက် စာရေး သူ ငွေ(၇၁)သိန်း အကုန်ခံရသည်။ မိမိထက်သာ သူအပေါ် ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာကုသိုလ် ဖြစ်ဖို့အတွက် ကား တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ ကုန်စရာ မလိုပါပေ။ မြန်မာ ပြည်သည် သယံဇာတပစ္စည်းတွေ ပေါများပါလျက် ဘာသာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး အားလုံးတို့၌ ထိပ်ဆုံးအဆင့် မရောက်နိုင်သေးသည်မှာ ပိုက်ဆံ မကုန် သော မုဒိတာကုသိုလ်ကို ယူတတ်သူ အလွန်နည်းနေ သေးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

မေတ္တာရင်
(ရွှေပြည်သာ)

ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ အတွဲ(၂)မှအဆက်

မေး။ ရုပ်၂၈-ပါးတွင် ဓါတ်ကြီးလေးပါးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိနိုင်ပေလျှင် ဉာတပရိညာကိစ္စပြီး၏။ နာမ်၌လည်း ဝိညာဏ်တစ်ပါး၊ ဝေဒနာတစ်ပါး၊ သညာတစ်ပါး၊ စေတနာတစ်ပါး ဤလေးပါးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိနိုင်ပေလျှင် နာမ်၌ ဉာတပရိညာ ကိစ္စပြီးနိုင်ပေ၏။

(လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး)

အထက်ပါစာသားများ၏အဓိပ္ပါယ်ကို နားမလည်၍ သိရှိလိုပါသည်။ (ဓါတ်တစ်မျိုးတည်းသိလျှင်ကော ရပါသလား)

ဖြေ။ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ-

သာဝကာဟိ စတုန္နံ ဓါတုနံ ဧကဒေသမေဝ သမ္ပသိတွာ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏန္တိ။

သာဝကတို့သည် ပထဝီစသော ဓါတ်လေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အယူမှားပျောက်အောင် သုံးသပ်ဆင်ခြင်နိုင်လျှင် လေးမဂ်လေးဖိုလ် ရ၍ နိဗ္ဗာန်ထိရောက်နိုင်သည် ဟု ဖွင့်ပြထားသောကြောင့် ဓါတ်တစ်ပါးပါးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိပျောက်အောင် ဆင်ခြင်နိုင်သည်နှင့် ကိစ္စပြီးနိုင်ပါသည်။ သောတာပန် တည်ဖို့ အင်္ဂါလေးချက်ရှိပါသည်။

၁။ သပ္ပရိသူပနိဿယ = သစ္စာတရား ဟောကြားနိုင်သော သူတော်ကောင်းကို နှိဝဲဆည်းကပ်ခြင်း

၂။ သဒ္ဓမ္မဿဝန = ထိုသူတော်ကောင်း၏တရားကို ရိုသေစွာ စိတ်ဝင်တစား နှာကြားခြင်း

၃။ ယောနိသောမနသိကာရ = နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်မှု မှန်ကန်

ခြင်း

၄။ ဓမ္မနု ဓမ္မပဋိပတ္တိ = တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်ခြင်း တို့ဖြစ်ပေသည်။

လက်တွေ့ကျင့်ကြံ ပွားများ နိုင်ရန်အတွက် စာရေးသူ ရေးသားသော လူငယ်များအတွက် ဂန္တိရဝိပဿနာ ၁/၂၊ ၃/၄၊ အတွဲများနှင့် နမ္မားဆရာတော် အရှင်ဉာဏ၏ နိဗ္ဗာန် ကိုသွားဉာဏ်ရထား စာအုပ်တို့ကို ဖတ်ရှုဖို့ လမ်းညွှန်ပါသည်။ ဖတ်သောအခါ ဂန္တိရဝိပဿနာအတွဲများကို အရင်ဖတ်ပါ။ အကြောင်းကား-

ဝိပဿနာအခြေခံများကို ပြည့်စုံအောင် အသေးစိတ် ရေးသားထားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဂန္တိရဝိပဿနာအတွဲ များသည် ၂၀၀၆-၂၀၀၇အတွင်းကမှ ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်၍ ရှာဖွေရန် လွယ်ကူနိုင်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုသွား ဉာဏ်ရထား စာအုပ်ကား ၁၉၇၉ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်၍ ရှာဖွေရန် အခက်အခဲရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းစာအုပ်ထဲမှ တရားတစ်ပုဒ်ကို ကူးယူဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သစ္စာသုံးဆင့် နိဗ္ဗာန်တိုင် တရားတော်

- ဆရာ ။ “မောင်စိန်ရေ”
- တပည့် ။ “ဘုရား”
- ဆရာ ။ ဒီနေ့တော့ သစ္စာသုံးဆင့်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုပို့မှာမို့ သစ္စာသုံးဆင့် နိဗ္ဗာန်တိုင်ဆိုတဲ့တရားကို ဟောရလိမ့်မယ် မောင်စိန်ရေ။
- တပည့် ။ ဟောတော်မူပါဘုရား။
- ဆရာ ။ “သစ္စာသုံးဆင့်ဆိုတာက-
  - ၁။ သမ္မုတိသစ္စာ
  - ၂။ ပရမတ္ထသစ္စာ
  - ၃။ အရိယသစ္စာ
 ၎င်းသုံးပါးကို ခေါ်တယ်။ သမ္မုတိသစ္စာဆိုတာက ပညတ်

ကို ခေါ်တယ်။ ဒီပညတ်ကို ဘာပြုလို့ သစ္စာခေါ်ရတာ လဲဆိုတော့ မုသာဝါဒမဖြစ်လို့ခေါ်တာလို့ မှတ်ကွဲ့။”

တပည့် ။ “မှန်ပါဘုရား”

ဆရာ ။ “မောင်စိန်ရေ”

တပည့် ။ “ဘုရား”

ဆရာ ။ “ဟိုရှေ့က မည်းမည်း မည်းမည်းနဲ့လာနေတာ ဘာ ကောင်လဲ”

တပည့် ။ “ကျွဲပါဘုရား”

ဆရာ ။ “အဲဒီကျွဲဆိုတာ ပရမတ္ထအားဖြင့်တော့ ရှာမရဘူးပေါ့။ သို့သော်လည်း လောကကြီးက ဒီသတ္တဝါကို ကျွဲလို့ သမုတ်ကြသည့်အတိုင်း မင်းက ကျွဲလို့ဆိုတဲ့ စကား သည် မှန်တယ်။ မုသာဝါဒမဖြစ်ဘူး။ အဲဒါကြောင့် ပညတ်ကို သမ္မုတိသစ္စာ လို့ဆိုတာကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။”

တပည့် ။ “မှန်ပါဘုရား”

ဆရာ ။ “အဖေအမေလို့ မှည့်ခေါ်ထားတဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုသတ်တာနဲ့ ခွေးလို့ အခေါ်ခံရတဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုသတ်တာ အပြစ်ချင်း တူပါ့မလား”

တပည့် ။ “မတူပါဘုရား”

ဆရာ ။ “အဲဒါကြောင့် သမ္မုတိသစ္စာ၊ ပြီးတော့ အဖေအဖေလို့ အခေါ်ခံရတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ကျွေးတာနဲ့ ခွေးလို့ အခေါ်ခံရတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ကျွေးတာ အကျိုးတရားချင်း တူပါ့မလား”

တပည့် ။ “မတူပါဘုရား”

ဆရာ ။ အဲဒါကြောင့် သမ္မုတိသစ္စာလို့ ခေါ်ကြရတယ် မောင်စိန် ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒါကြောင့် ပညတ်တွေဟာ ပညတ်အနေနှင့်တော့ မှန်တာပေါ့ကွယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မုတိသစ္စာလို့ ဟော တော်မူတယ်။

- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ယခုပြောခဲ့တာက သမ္မုတိသစ္စာ။ ကိုင်း-ပရမတ္ထသစ္စာကို ပြောကြဦးစို့ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါ ဟောတော်မူပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ပရမတ္ထသစ္စာဆိုတာ အဟုတ်ရှိ၊ အမှန်ရှိတဲ့တရားကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ လောကကြီးမှာ အဟုတ်ရှိ၊ အမှန်ရှိတရားသည် စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ဒီလေးမျိုးပဲရှိတယ်။ ဒီလေးမျိုးကလွဲရင် ဘယ်ဟာမှ အဟုတ်ရှိ၊ အမှန်ရှိ မဟုတ်ဘူးကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ အစတုန်းက ကျွဲဆိုတဲ့စကားသည် သမ္မုတိအနေဖြင့် မှန်သော်လည်း ပရမတ်အနေဖြင့် မရှိဘူး။ မရှိပုံကို ပြောဦးမယ်ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ ပြောတော်မူပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ကျွဲလို့ အခေါ်ခံရတဲ့သတ္တဝါကို ခေါင်းကစပြီး အမြီးထိအောင် လက်မနှင့် နှိပ်ကြည့်စမ်း။ ဘာသဘောတွေ့ရသလဲ။
- တပည့် ။ မာသဘော တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီ မာသဘောကို ကျွဲလို့ ခေါ်သလား။
- တပည့် ။ မဟုတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ လက်ဝါးနဲ့အသာအုပ်ကြည့်စမ်း။ ဘာသဘောကိုတွေ့သလဲ။
- တပည့် ။ ပူအေးသဘောကို တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ဒီပူအေးသဘောဟာ ကျွဲလား။
- တပည့် ။ မဟုတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ မျက်စိနဲ့ကြည့်တော့ ဘာရောင်ကို မြင်ရသလဲ။

- တပည့် ။ အမည်းရောင်ကို မြင်ရပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အမည်းရောင်ကို ကျွဲ ခေါ်တာလား။
- တပည့် ။ မဟုတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ တုတ်နဲ့ရိုက်လိုက်ရင် ဘာပေါ်လာသလဲ။
- တပည့် ။ အသံပေါ်လာပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အသံကို ကျွဲ ခေါ်တာလား။
- တပည့် ။ မဟုတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ နှာခေါင်းနဲ့နှမ်းကြည့်ရင် ဘာကိုတွေ့ရသလဲ။
- တပည့် ။ အနံ့ကိုသာ တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အနံ့ကို ကျွဲ ခေါ်တာလား။
- တပည့် ။ မဟုတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ လျှာနှင့်လျက်ကြည့်ရင် ဘာကိုတွေ့ရသလဲ။
- တပည့် ။ အရသာကိုတွေ့ရပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အရသာကို ကျွဲလို့ခေါ်တာလား။
- တပည့် ။ မဟုတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ဒီလိုဆိုရင် ကျွဲဆိုတာ ရှာလို့တွေ့သလား။
- တပည့် ။ မတွေ့ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီလို ရှာလို့မတွေ့ရ၊ ပြောဆိုသူ၏စိတ်ထဲ၌ ထင်မှုသာ ဖြစ်သောကြောင့် ကျွဲဆိုတာ ပညတ်သမ္မုတိသစ္စာဖြစ် သည်။ ရှာလို့တွေ့ရသော မာသဘော၊ ပူအေးသဘော၊ ရှူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံတို့ကို ပရမတ္ထသစ္စာလို့ ခေါ်တယ်ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ပရမတ်က အဟုတ်ရှိ၊ ပညတ်က သမုတ်ရှိတဲ့ကွဲ့ မှတ် ထား။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ မောင်စိန်ရော တနင်္ဂနွေ၊ တနင်္လာဆိုတာ ပူသလား၊ အေးသလား။

ပြဿဒါးနဲ့ ထန်းလျက်

- တပည့် ။ သဘောတရား မရှိပါဘုရား။
- ဆရာ ။ သဘောတရားမရှိရင် ပညတ်ပေါ့။ အဟုတ်ရှိမဟုတ်ဘူး ပေါ့ကွဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါ။ ပညတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီ အဟုတ်ရှိမဟုတ်တဲ့ ပညတ်တွေကို အဟုတ်ရှိထင် ပြီး ပြဿဒါးကြောက်ရ၊ ရက်ရာဇာအားကိုးရနှင့် ပုထုဇဉ် တွေမှာ မောပြီး ဒုက္ခဖြစ်နေကြတယ် မဟုတ်လား။ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါ။ ဒုက္ခဖြစ်နေကြပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ပြဿဒါးနေ့မှာ ထန်းလျက်ခဲကိုစားရင် မချိုဘူးလား။
- တပည့် ။ ချိုပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ကုသိုလ်လုပ်ရင် ကုသိုလ်မဖြစ်ဘူးလား။
- တပည့် ။ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ကုသိုလ်ကံသည် အကျိုးပေးခွင့်ရသော်လည်း ပြဿဒါး နေ့မှာ အကျိုးမပေးသေးဘဲ ဆိုင်းငံ့နေတယ်လို့ ဘုရား ဟောသလား။
- တပည့် ။ မဟောပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ဒီလိုဆိုရင် ကံကောင်း ထောက်ပံ့နေသောသူသည် ပြဿဒါးနေ့မှာ အိမ်တိုင်ထူခြင်းကြောင့် မကောင်းကျိုးကို ရဦးမှာလား။
- တပည့် ။ မရပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ဒီလိုဆိုရင် ပြဿဒါးနေ့က ကြောက်စရာမဟုတ်။ အကု သိုလ်ကိုသာ ကြောက်ရမယ်မဟုတ်လား။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒါကြောင့် အကုသိုလ်ကိုမကြောက်ဘဲ ပြဿဒါးကို ကြောက်လျှင်ဗြာဟ္မဏဘာသာ၊ ပြဿဒါးကို မကြောက်၊ အကုသိုလ်ကိုကြောက်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာလို့ မှတ်ကွဲ့။

- ရက်ရာဇာမှာ ငရုတ်သီးစားရင် မစပ်ဘူးလား။
- တပည့် ။ စပ်ပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ရက်ရာဇာနေ့မှာလုပ်သော အကုသိုလ်သည် မကောင်း ကျိုးကို မပေးဘဲနေပါ့မလား။
- တပည့် ။ မနေပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ကံမကောင်းသောသူသည် ရက်ရာဇာနေ့မှာ အိမ်တိုင်ထူ ခြင်းကြောင့် ချမ်းသာပါ့မလား။
- တပည့် ။ မချမ်းသာပါဘုရား။
- ဆရာ ။ မောင်စိန်တို့ရွာ အိမ်ခြေဘယ်လောက်ရှိသလဲ။
- တပည့် ။ တစ်ရာရှိပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ၎င်းအိမ်ခြေတစ်ရာမှာ ရက်မရွေးဘဲ ဆောက်တဲ့အိမ် ပါရဲ့လား။
- တပည့် ။ မပါပါ ဘုရား။
- ဆရာ ။ ရက်ရွေးပြီးဆောက်တဲ့အိမ်တွေသည် ချမ်းသာတဲ့အိမ်တွေ ချည်းပဲလား။
- တပည့် ။ မွဲသောအိမ်တွေသာ များပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ဒီလိုဆိုရင် ရက်ကောင်းတွေက ကောင်းကျိုးပေးနိုင်သလား။
- တပည့် ။ မပေးနိုင်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ရက်မရွေးဘဲ မင်္ဂလာဆောင်တဲ့လင်မယား ရှိရဲ့လား။
- တပည့် ။ မရှိပါဘူးဘုရား။
- ဆရာ ။ လင်မယားတိုင်း မကွဲမကွာနှင့် ချမ်းသာတာချည်းပဲလား။
- တပည့် ။ မဟုတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ရက်ကောင်းတွေ အားကိုးရတာ အလကားပေါ့။
- တပည့် ။ အလကားပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ကုသိုလ်ကို အားကိုးမှ ဗုဒ္ဓဘာသာကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာပီပီ အိမ်တိုင်ထူတတ်သလား။
- တပည့် ။ မထူတတ်ပါဘုရား။

ဗုဒ္ဓနည်းကျ ခရီးသွားပုံ

- ဆရာ ။ အိမ်ဆောက်မည့်နေရာကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်ပြီး ၎င်းနေရာမှာ သံဃာတော်များကို ပင့်ဖိတ်လျက် ရတနာသုတ်၊ မေတ္တာသုတ်ပရိတ်ကိုရွတ်စေပြီး ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကျွေးမွေး၍ အိမ်စောင့်နတ်၊ ရွာစောင့်နတ်တွေကို အမျှဝေရတယ်။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာပီပီ ခရီးသွားတတ်ရဲ့လား။
- တပည့် ။ မသွားတတ်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ လူကြီးမိဘကိုကန်တော့ပြီးမိမိသွားမည့်အရပ်က သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ မေတ္တာပွားပြီး သွားရတယ်။ ရှေးတုန်းက ပညာရှိများ ခရီးသွားပုံကို ပြောရဦးမယ်။ နားထောင်။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

“ငါတို့ဘုရားအလောင်းသည် နုစဉ်က ဗာရာဏသီပြည်၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး၏ သားပေါင်းတစ်ထောင်တို့တွင် အငယ်ဆုံးသားဖြစ်သတဲ့။ အဲဒီဘုရားလောင်းသည် ပညာစုံတဲ့အရွယ်ရောက်တော့ စဉ်းစားတယ်။ ဘယ်လိုစဉ်းစားသလဲဆိုတော့ ဒီညီအစ်ကိုတစ်ထောင်ထဲမှာ ငါသည် အငယ်ဆုံးဖြစ်တယ်။ အစဉ်အတိုင်းသာ နန်းစံကြရလျှင် ငါ့အလှည့် မကျခင်ဘဲ ငါ အိုတော့မှာပဲ။ သို့အတွက် နက်ဖြန်ခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများ ကြွလာလျှင် မေးအုံးမှပဲဟု ကြံစည်လျက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အလာကို နေရာများခင်းပြီး စောင့်နေသတဲ့။

“ဒါနဲ့အချိန်ကျလို့ ကိုယ်တော်တွေ ကြွလာတဲ့အခါ ကိုယ်တိုင်ခြေများကို ဆေး၊ ကိုယ်တိုင်သုတ်ပြီး၊ ကိုယ်တိုင်ဆွမ်းကပ်သတဲ့။ ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများကို လျှောက်ထားတယ်။

“လျှောက်ထားပုံကတော့ ‘အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော်

ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရမည့် ကုသိုလ်ကံပါသည်။ မပါသည်ကို ဒီဗွစက္ခုဖြင့် ရှုတော်မူကြပါဘုရား'လို့ လျှောက်ထားပါသတဲ့။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများ ကလည်း ဘုရားလောင်းလျှောက်ထားသည့်အတိုင်း ကြည့်ရှုဆင် ခြင်၍ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ဖို့ကံပါသည်ကို မြင်သဖြင့်၊ ပါကြောင်းကို ပြောကြားသတဲ့။

“ဒီတော့ ဘုရားလောင်းက ‘ကံပါတာတော့ဟုတ်ပြီ၊ ဒီ တိုင်းပြည်မှာပဲဖြစ်ရမည်လား၊ တခြားပြည်မှာပဲ ဖြစ်ရမည်လား ဆိုတာကို ကြည့်တော်မူပါကြပါအုံး’လို့ တောင်းပန်ပြန်တော့ တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ဖြစ်ရမှာကို မြင်သည့်အတိုင်း ပြောကြသတဲ့။ ‘ဒီလိုဆိုရင် တပည့်တော် သွားလိုပါသည်။ လမ်းညွှန်တော်မူကြပါ’ လို့ လျှောက်သတဲ့။

“ဒါနဲ့ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများက ‘မင်းသား၊ ဗာရာဏသီမှ တက္ကသိုလ် ပြည်သို့ ယူဇနာတစ်ရာရှစ်ဆယ် ဝေးတယ်။ လမ်းခရီး အကြား ဝယ် ဘီလူးစောင့်သော တောအုပ်ကြီးသည် ရှိ၏။ ၎င်း တောအုပ် ၌ ဘီလူးတို့သည် လာသမျှသောလူတို့ကို အာရုံငါးပါးဖြင့် ဖြား ယောင်းပြီး စားကြကုန်၏။ ထိုတောအုပ်ကို ကွင်း၍သွားလျှင် ယူဇနာတစ်ရာရှိ၍ အဖြောင့်သွားလျှင် ယူဇနာငါးဆယ်ရှိ၏။ ဘီလူးမတို့၏ အာရုံငါးပါးကို အရေးမစိုက်ဘဲ သွားနိုင်သည်ရှိသော် ယနေ့မှ ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ တက္ကသိုလ်ပြည်၌ မင်းဖြစ် လတ္တံ့’ဟု ပြောကြသတဲ့။

“ဒါနဲ့ မင်းသားသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို ပရိတ်ရွတ်စေလျက် ပရိတ်ရေး ပရိတ်ချည်၊ ပရိတ်ပန်း၊ ပရိတ်သံများကိုယူ၍ အမိ အဘနှစ်ပါးတို့အား ကောင်းမွန်စွာ ကန်တော့ပြီးလျှင် ဘီလူးစောင့် သော တောကြီးကိုဖြတ်၍သွားသတဲ့။

“ဘီလူးတွေကလည်း ရွာကိုဖန်ဆင်းလျက် ရှုပါရုံဖြင့် လည်း ကောင်း၊ သဒ္ဓါရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရသာရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖြား ယောင်းကြသတဲ့။ ဘုရားလောင်း၏နောက်က ပါခဲ့သော လူငါး

ယောက်လည်း အာရုံဒဏ်မခံနိုင်၍ ဘီလူးစာဖြစ်ကုန်ကြရ တယ်တဲ့။

“ဘုရားလောင်းကတော့ ဘယ်အာရုံကိုမျှ ဂရုမပြုဘဲ သွားမြဲ သွားတာပဲတဲ့။ ဒါနဲ့ ဘီလူးမတစ်ယောက်ကဒီလူသည် ထက်သော ပညာ ရှိ၏။ သင့်အသားကိုစားပြီးမှ ငါပြန်မည်ဟု ကြံစည်လျက် အပျိုဟန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မဟန်ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ သားတစ်ယောက်အမေဟန်ဖြင့်လည်းကောင်း အမျိုးမျိုး သောဟန်ဖြင့် လိုက်သတဲ့။

“ဘုရားလောင်းသည်လည်း ညအိပ်လျှင် ပရိတ်ချည်ကိုကာ ဝိုင်းလျက်၊ ပရိတ်ရေကို သောက်လျက်၊ ပရိတ်ပန်းကို ပန်လျက်၊ ပရိတ်သဲကို လက်ဖြင့်ကိုင်လျက် အိပ်သတဲ့။ ဘီလူးမသည် အနား သို့ မကပ်နိုင်။

“ဤနည်းဖြင့် ဘုရားလောင်းကရှေ့၊ ဘီလူးမကနောက်မှ လိုက်ကာသွားကြလေရာ မြင်သမျှလူအပေါင်းက ဘုရားလောင်း ကို ‘အမောင်၊ မိဘကိုစွန့်လျက်၊ လင့်မျက်နှာကို တစ်ရွာထင်ကာ လိုက်ခဲ့သော မိန်းမအား မပင်ပန်းရအောင် ဖြည်းဖြည်းဆိုင်း၍ သွားပါလော့’ဟု ပြောကြသတဲ့။

“ဒီတော့ ဘုရားလောင်းက ‘ကျုပ်မယား မဟုတ်ပါဘူး။ ဘီလူးမပါ’လို့ ပြောသတဲ့။ ဘီလူးမကလည်း ‘သူတို့ယောက်ျား များစိတ်ဆိုးလျှင် ဘီလူးမလို့ ဆိုလိုဆို၊ ခွေးမလို့ ဆဲလိုဆဲ၊ ပြိတ္တာမ လို့ ပြောလိုပြော၊ ဒါဟာ ယောက်ျားထုံးစံပဲ’လို့ ပြောသတဲ့။

“ဒီလိုနဲ့ပဲ တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ရောက်တော့ ဘုရားလောင်း သည် ဇရပ်မှာဝင်ပြီး ထိုင်သတဲ့။ ဘီလူးမကတော့ ဘုရားလောင်း ၏တန်ခိုးကြောင့် မဝင်နိုင်ဘဲ တံခါးဝမှာ နေရသတဲ့။

“ဒီအချိန်မှာ ဘုရင်ကြီးကလည်း ဆင်စီးပြီး မြို့ကိုပတ်ကြည့် တယ် ဆိုကိုးကွဲ့။ ဒါနဲ့ နတ်သမီးနှင့်တူအောင် ဖန်ဆင်းထားသော ဘီလူးမကိုမြင်ရတော့၊ ‘စက္ခုရူပေန သံဝါသာ ရာဂပုတ္တံ ပိဇာယတိ’ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း ရာဂသားကလေး ဖွားလာ၍

သားငိုမခံနိုင်သော မင်းကြီးမှာ ၎င်းအမျိုးသမီးကလေးကို လင်ရှိ၊ မရှိ အမေးခိုင်းပါ ရောတဲ့ကွဲ့။ ဒါနဲ့ ဘီလူးမက 'ဟိုယောက်ျားသည် ကျွန်မ လင်ပါ' လို့ပြောသတဲ့။ ဒီတော့ ဘုရားလောင်းက 'မဟုတ်ပါဘူးဗျာ။ ဘီလူးမကြီးပါ။ ကျွန်တော့်လူငါးယောက်ကိုတောင် စားပြီးပါပြီ' လို့ ပြောလိုက်သတဲ့။ အမတ်ကြီးလည်း ထိုသူနှစ်ယောက် လုံး၏စကားကို မင်းကြီးအား သံတော်ဦးတင်သတဲ့။ ဒီတော့ မင်းကြီးက 'အရှင်မရှိ မင်းဘဏ္ဍာ' ဆိုသည့်အတိုင်း လင်မရှိရင်လည်း ငါ့ဥစ္စာပေါ့ကွာ။ သွားခေါ်ချေကြလို့ ဆိုပြီး ဆင်ပေါ်တင်ကာ သွားပါရောတဲ့ကွဲ့။

“ဒါနဲ့ ညအိပ်ရာဝင်ခါနီးအချိန်ကျတော့ မိန်းမက မာယာနဲ့ ငိုရောတဲ့။ သူ့မှာတော့ တစ်ကောင်ကြွက် တစ်မျက်နှာ၊ သူများ မိဖုရားတွေမှာတော့ ဆွေနဲ့မျိုးနဲ့ မျက်နှာကြီးတယ်။ ဒီနန်းတော် တွင်းရှိလူတွေကို သူ့အားမအပ်လျှင် နန်းတော်ထဲမှာ မနေရဲပါဘူး လို့ ဘီလူးမက မူရာမာယာတွေပေါ်တော့ ဘိုးချောမင်းခမျာလည်း အရေးကြီးတဲ့အခါမို့ အလိုလိုက်ရပါရောတဲ့ကွဲ့။

“ဒါနဲ့ ဘီလူးမလည်း သူပိုင်ပြီမို့ မင်းသား(ဘုရင်)ကို ကိလေသာဖြင့် နှစ်သိမ့်စေလျက် အားလုံးအိပ်ပျော်ကြသောအခါ မင်းမိဖုရားနှင့်တကွ တစ်နန်းတော်လုံးစားပြီး အရိုးပုံဖြစ်စေလျက် ပြန်သွားသတဲ့။

“ဒါနဲ့ မနက်မိုးလင်း၍ တံခါးဖွင့်ချိန်ရောက်လျက် မဖွင့်သော ကြောင့် အတင်းဖွင့်ကြည့်ကြသောအခါ အရိုးပုံကြီးကို မြင်ကြသဖြင့် မနွေက မင်းကြီးယူသောမိန်းမသည် ဇရပ်မှ လူကလေး ပြောသည့်အတိုင်း ဘီလူးမအစစ်ပဲဟု သိကြရ၍ ဘုရားလောင်းအား မင်းအဖြစ် ဘိသိက်သွန်းကြသတဲ့”

ဆရာ ။ကဲ- ဒီဝတ္ထုမှာ ကြည့်စမ်းကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့၊ ဘုရားလောင်းသည် ခရီးသွားခါနီးမှာ ရက်မရွေးပါဘူးကွဲ့။ လူကြီးမိဘတို့ကိုသာ ကန်တော့ပြီး သွားတာမဟုတ်လား။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဘုန်းကြီး သက်ရှည်ကျင့်စဉ်

ဆရာ ။ အဲဒါကြောင့် -

အဘိဝါဒန သီလိဿ၊ နိစ္စံ ဝုဗာ ပစာယိနော။
 စတ္တာရော ဓမ္မာဝမန္တိ၊ အာယုဝဇ္ဇောသုခံဗလံ။
 အနက်ကတော့၊ အဘိဝါဒနသီလိဿ - ကာယဝစီ
 မနောချီလျက် အဉ္စလီဂါရဝ ပဏာမဖြင့် ရှိခိုးထိုက်ငြား
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အမြဲမပြတ် ရှိခိုးတတ်သော အလေ့ဝါသ
 နာရှိကာ နေထသော။ နိစ္စံ - ဘယ်ခါမဆိုင်း အချိန်တိုင်း
 ပင်။ ဝုဗာပစာယိနော - ဂုဏာဝုစို ဝယဝုစို စရှိထွေပြား
 ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် အသွယ်သွယ်ကို မဖယ်
 မလွဲ တကယ်ပဲ ပြုလေ့ရှိထသော။ တဿ - ထိုလိမ္မာ
 ပြောပျောင်း ဖော့ဖယောင်းကဲ့သို့သော သူတော်ကောင်း
 အား။ အာယုစ - ဆထက်ထမ်းပိုး အသက်တိုး၍ ရှည်
 ရခြင်း၎င်း။ ဝဇ္ဇောစ - ကိုယ်ရောင်အဆင်း ပွင့်လင်း
 တောက်ပခြင်းလည်းကောင်း။ သုခဉ္စ - ကာယသုခ စိတ္တ
 သုခ ထိုနှစ်ဝနှင့် ပြည့်စုံရခြင်းလည်းကောင်း။ ဗလဉ္စ -
 ကာယဉာဏစသည့် ထွေပြားအား အစားစားနှင့် ပြည့်စုံ
 ရခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ - ဤသို့။ စတ္တာရော ဓမ္မာ။
 လေးပါးသော အကျိုးထူးတရားတို့သည်။ အဘိဝမန္တိ။
 တစ်နေ့တစ်ခြား တက်နေလားကဲ့သို့ တိုးပွားစည်ပင်ကြ
 လေကုန်သတည်း။
 မြတ်စွာဘုရားကလည်း ဒီလိုသာ ဟောတော်မူတယ်။
 မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ ဗေဒင်အတိုင်းသာ သတ္တဝါတွေဖြစ်ကြရရင်၊ သိဒ္ဓတ္ထ
 မင်းသားဖွားမြင်သောအခါ ဖွားဘက်တော် ခုနစ်ယောက်
 လည်း တစ်ချိန်တည်း မွေးဖွားကြတယ်။ ဖွားဘက်တော်
 တို့၏ ဇာတာခွင်နှင့် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ ဇာတာခွင်သည်

အတူတူပဲ။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဘုရားဖြစ်လျှင်၊ ဖွားဘက် တော်တွေလည်း ဖြစ်သင့်တယ်။

အခုတော့ သတ္တဝါတွေဖြစ်ကြရတာက ဗေဒင်၏ ဇာတာ ခွင်အတိုင်းမဟုတ်။ ကံကြမ္မာအတိုင်းသာ ဖြစ်ကြ ရသောကြောင့်၊ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားက ဘုရားဖြစ်၊ ကာဠု ဒါယီအမတ်တို့က ရဟန္တာဖြစ်ကြရတယ်မဟုတ်လား။

တပည့် ။ မှန်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒါကြောင့် ဗေဒင်အခေါ်ဖြစ်သော ပြဿဒါး၊ ရက်ရာ ဇာ၊ ရှမ်းရက်၊ တာနောရက်၊ ဝါရမိတ္တု၊ ကမ္ဘာပျက်ရက် တို့သည် ပညတ်တွေဟု မှတ်။ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး မပေးနိုင်။ အခုလိုပြောရတာ ဗေဒင်ဆရာတွေကို ထမင်း အိုးခွဲတာမဟုတ်ဘူးကွဲ့။ ပညတ်စွဲကွာအောင် ခွာရတာပဲ ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ အေး... ပညတ်တွေ အတော်လေးစုံလင်အောင် ပြော အုံးမကွဲ့။ ပညတ်စင်မှ ပရမတ်ကိုမြင်မှာ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ မောင်စိန်ဆိုတဲ့ လူနာမည်ကို နာမပညတ်လို့ခေါ်တယ်။ ယောက်ျား၊ မိန်းမဆိုတာကို ပုဂ္ဂလပညတ်လို့ခေါ်တယ်။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ စသည်ကို သတ္တပညတ်လို့ခေါ်တယ်။ မြေ၊ တောင်စသောနာမည်သည် မို့မောက်သောသဏ္ဍာန် ကို စွဲ၍ဖြစ်သောကြောင့် သဏ္ဍာနပညတ်လို့ခေါ်တယ်။
အိမ်၊ လှည်း၊ ရထားစသော နာမည်သည် သစ်သား အဆောက်အဦတို့၏ အပေါင်းကိုစွဲ၍ ခေါ်ထားသော ကြောင့် သမူဟပညတ်လို့ခေါ်တယ်။

လ၊ နေတို့၏ မြင့်မိုရ်တောင်ကို လှည့်ပတ်ပြီး သွား လာပုံ အခြင်းအရာကို စွဲ၍ ခေါ်ထားသော အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် စသောနာမည်ကို ဒိသာ

ပညတ်လို့ ခေါ်တယ်။

နံနက်၊ နေ့လည်၊ ညနေစသော နာမည်သည်အချိန် ကိုစွဲ၍ခေါ်ထားသောကြောင့် ကာလပညတ်လို့ခေါ်တယ်။

မတွေ့ထိကောင်းသောအခြင်းအရာကိုစွဲ၍ ခေါ်ထား သော တွင်း၊ လိုဏ်ဂူ စသောနာမည်ကို အာကာသ ပညတ်လို့ခေါ်တယ်။ သမထထိုင်တဲ့အခါ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ပရိကမ္မနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်တို့ကို နိမိတ္တပညတ် လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီပြောခဲ့သော ပညတ်မှန်သမျှသည် 'အဟုတ်ရှိ မဟုတ်၊ သမုတ်ရှိသာ'ဖြစ်တယ်။ လောကမှာ စကား ပြောရုံမှည့်ခေါ်ထားသော သင်္ကေတတွေပဲလို့မှတ်ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ ယခုပြောမှာက အဟုတ်ရှိကိုပြောမယ်။ လောကမှာ တကယ်ရှိ၊ အဟုတ်ရှိသောတရားသည် စိတ်၊ စေတ သိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ခေါ်သော ပရမတ္ထသစ္စာသာဖြစ်တယ် ဆိုတာ အစတုန်းက ပြောခဲ့ပြီးပြီ။ ကဲ ... အကောင် အထည်ဖော်ကြစို့။

တပည့် ။ ဖော်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ မောင်စိန်၏ မျက်စိနဲ့ရူပါရုံ တိုက်ဆိုင်မိတဲ့အခါ မြင်မှု ဖြစ်ပေါ်၍ မလာဘူးလား။

တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီမြင်မှုကို စက္ခုဝိညာဏ်ခေါ်သော စိတ်ပရမတ်လို့ မြတ် စွာဘုရားက ဟောတော်မူတယ်။ အဲဒီမြင်မှုခေါ် စိတ် ပရမတ်သည် အထင်အရှား မရှိဘူးလား။

တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ နားနှင့်အသံ ထိခိုက်တဲ့အခါ ကြားမှုဖြစ်ပေါ်၍ မလာဘူး လား။

- တပည့် ။ လာပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီကြားမှုကို သောတဝိညာဏ်လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတယ်။ ဒီကြားမှုခေါ်သော သောတဝိညာဏ် စိတ်ပရမတ်သည် အထင်အရှား မရှိဘူးလား။
- တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့ ထိခိုက်မိတဲ့အခါ နံ့မူဖြစ်ပေါ်၍ မလာဘူးလား။
- တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီ နံ့မူကို ဃာနဝိညာဏ်စိတ်လို့ ဟောတော်မူတယ်။ ဒီနံ့မူခေါ်သော ဃာနဝိညာဏ် စိတ်ပရမတ်သည် အထင်အရှား မရှိပါလား။
- တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ လျှာနှင့် အရသာ ထိခိုက်မိတဲ့အခါ ချို-ချဉ်-ဖန်-ခါးကို သိမှု ဖြစ်ပေါ်၍မလာဘူးလား။
- တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီသိမှုကို ဇိဝှိဝိညာဏ်စိတ်လို့ ဟောတော်မူတယ်။ ဒီလျက် သိစိတ်ပရမတ်သည် အထင်အရှားမရှိပါလား။
- တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ကိုယ်ကာယနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ ထိခိုက်မိတဲ့အခါ ပူမှန်း၊ အေးမှန်း၊ နုမှန်း၊ ကြမ်းမှန်း သိမှုဖြစ်ပေါ်မလာဘူးလား။
- တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီသိမှုကို ကာယဝိညာဏ်စိတ်လို့ ဘုရားက ဟောတော်မူတယ်။ ဒီစိတ်ပရမတ်သည် အထင်အရှားမရှိပါလား။
- တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ မနောအကြည်နှင့် ဓမ္မာရုံပေါင်းဆုံမိတဲ့အခါ တွေးတောကြံစည်မှု ဖြစ်မလာဘူးလား။
- တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီတွေးတောကြံစည်မှုကို မနှောဝိညာဏ်စိတ်လို့ ဟော
တော်မူတယ်။ ဒီမနှောဝိညာဏ်စိတ်ပရမတ်သည် အထင်
အရှား မရှိပါလား။

တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အခုပြောခဲ့ပြီးတာက စိတ်ပရမတ်ဖြစ်တယ်။ စေတသိက်
ပရမတ်ကို ပြောဦးမယ်၊ နားထောင်ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါ။ ဟောတော်မူပါဘုရား။

ဆရာ ။ စက္ခုဝိညာဏ်ခေါ် မြင်စိတ်သည် တင့်တယ်ကောင်းမြတ်
သော ရူပါရုံကို မြင်တဲ့အခါ သဘောကျမှု ဖြစ်မလာ
ပါလား။

တပည့် ။ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီ သဘောကျမှုကို သောမနဿ ဝေဒနာစေတသိက်
လို့ ခေါ်တယ်။ ဘာကြောင့် စေတသိက်လို့ခေါ်သလဲ
ဆိုတော့ မြင်စိတ်ဖြစ်မှ သူဖြစ်နိုင်တယ်။ မြင်စိတ်မဖြစ်ရင်
သူမဖြစ်နိုင်ဘူး။ စိတ်ကိုမှီပြီးမှဖြစ်ရတယ်။
ဒါကြောင့် 'စေတသိ နိဿိတံ စေတသိကံ' လို့ ဆိုသည့်
အတိုင်း စေတသိက်ဟုဆိုရသည်။ ဒီဝေဒနာစေတသိက်
သည် အထင်အရှားမရှိပါလား။

တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ မြင်စိတ်သည် မကောင်းသောရူပါရုံကို မြင်တဲ့အခါ
သဘောမကျမှု ဖြစ်မလာဘူးလား။

တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီသဘောမကျမှုကို ဒေါမနဿဝေဒနာစေတသိက်လို့
ခေါ်တယ်။ သူကော အထင်အရှားမရှိဘူးလား။

တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ မြင်စိတ်သည် ရူပါရုံကိုမြင်တဲ့အခါ အဖြူ၊ အနီ၊ အဝါ
စသည်ကို မှတ်သားမှု ဖြစ်မလာဘူးလား။

တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ ဒီမှတ်သားမှုကို သညာစေတသိက်လို့ခေါ်တယ်။ သူ
ကော အထင်အရှား မရှိပါလား။

တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ပြုအောင် တိုက်တွန်းသူ

ဆရာ ။ မြင်စိတ်သည် တင့်တယ်သောရူပါရုံကို မြင်တဲ့အခါ ခိုး
ချင်သော အကုသိုလ်စေတနာ၊ သို့မဟုတ် ဘုရားကို
လှူချင်သော ကုသိုလ်စေတနာ ဖြစ်မလာဘူးလား။

တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီ အဆိုးဘက်ကို ပြုလိုမှု၊ အကောင်းကို ပြုလိုမှုကို
စေတနာစေတသိက်လို့ ခေါ်တယ်။ သူကော အထင်
အရှား မရှိပါလား။

တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ ယခုပြောခဲ့တာက စေတသိက်ပရမတ်ဖြစ်တယ်။ ရုပ်
ပရမတ်ကို ပြောကြဦးစို့ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ ပြောတော်မူပါဘုရား။

ဆရာ ။ ခန္ဓာကိုယ်မှာ တကယ်ရှာလျှင် တကယ်တွေ့ရတာက
မာသဘော၊ နုသဘော၊ ပူသဘော၊ အေးသဘော၊ တွန်း
ကန်လှုပ်ရှားသဘော၊ ဖွဲ့စည်းသဘော ယိုစီးသဘော၊
စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ စသည်တို့ပဲ
ဖြစ်တယ် မဟုတ်လား။

တပည့် ။ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ မြေကြီးမှာရှိသော ပထဝီမာသဘောသည် ရေနှင့်ထိရင်
ရွံ့ ဖြစ်ပြီး နုသဘောသို့ ဖောက်ပြန်၍မသွားပါလား။

တပည့် ။ သွားပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ တစ်ခါ အဲဒီရွံ့တွေဟာ နေပူပြန်တော့ခြောက်ပြီး၊ မာ
သဘောသို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ မဖောက်ပြန်လား။

တပည့် ။ ဖောက်ပြန်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ မင်းတို့ ငါတို့ ခန္ဓာမှာရှိသော မာသဘောသည်လည်း နွေရာသီရောက်၍ အပူနှင့်တွေ့သောအခါ ချွေးထွက်ပြီး အသားအရေနူးညံ့ခြင်းသို့ ရောက်မလာပါလား။

တပည့် ။ ရောက်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ တစ်ခါ အဲဒီနူးညံ့သောအသားအရေတို့သည် ဆောင်းရာသီရောက်၍ အအေးနှင့်တွေ့ပြန်သောအခါ အသားတွေပပ်ကြားကွဲလျက် ကြမ်းတမ်းခက်မာခြင်းသို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ မဖောက်ပြန်ပါလား။

တပည့် ။ ဖောက်ပြန်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိသော တေဇောပရမတ်ကလည်း နွေရာသီရောက်လိုက် ချွေးထွက်၍ အေးလိုက်၊ ဆောင်းရာသီရောက်လိုက် ချွေးပိတ်၍ပူလိုက်နှင့် ဖောက်ပြန်၍မနေပါလား။

တပည့် ။ ဖောက်ပြန်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ ဝါယောပရမတ်ကလည်း ငြိမ်နေသောအခါ ထောက်ကန်ဝါယောဖြစ်၍ ထကြွသောအခါ လှုပ်ရှားဝါယောဖြစ်ကာ ဖောက်ပြန်၍မနေပါလား။

တပည့် ။ ဖောက်ပြန်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အာပေါပရမတ်ကလည်း အပူနှင့်တွေ့ရင် ချွေးထွက်ကာ ယိုစီးအာပေါဖြစ်၍ အအေးနှင့်တွေ့သောအခါ ချွေးပိတ်ပြီး ဖွဲ့စည်းအာပေါအဖြစ်သို့ ဖောက်ပြန်မသွားပါလား။

တပည့် ။ ဖောက်ပြန်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ စက္ခုပသာဒကလည်း အပူနှင့်တွေ့ရင် မျက်စိတွေနီမလာဘူးလား။

တပည့် ။ နီလာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အေးမြသောမျက်စဉ်းခတ်လိုက်တော့ တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖြူမလာပါလား။

တပည့် ။ ဖြူလာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီလို အအေးနှင့်တွေ့ရင် တစ်မျိုး၊ အပူနှင့်ကြုံရင် တစ်ဖုံ၊ ဖောက်ပြန်သောကြောင့် ရုပ်လို့ခေါ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း 'သီတေနပိ ရုပ္ပတိ၊ ဥဏှေနပိ ရုပ္ပတိ'လို့ ဟောတော်မူတယ်ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ ယခုပြောခဲ့သော ဖောက်ပြန်တတ်သည့် သဘောတရား တွေဟာ ခန္ဓာမှာ အထင်အရှားမရှိပါလား။

တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။

ကလျာဏပုထုဇဉ်စာမေးပွဲ

ဆရာ ။ ခန္ဓာကိုယ်မှာ တကယ်ရှာရင် တကယ်တွေ့ရတာက ဒီ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ပရမတ်တွေပဲရှိတယ်။ အဲဒီ ပရမတ်ကို မြင်၍ ပညတ်စွဲတွေ့ကွာရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ကလျာဏပုထုဇဉ်လို့ ဆိုတယ်။ မိမိကိုယ်ကို ပညတ်စွဲ ကွာ၊ မကွာ ဘယ်လိုသိရသလဲဆိုတော့ ပြဿဒါးကို ကြောက်ရသေးလား။ ရက်ရာဖာကို အားကိုးသေးသလား ဆိုတာကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရမယ်။ အကုသိုလ်ကို ကြောက် ရဲ့လား။ ကုသိုလ်ကို အားကိုးရဲ့လားဆိုတာကို ဆင်ခြင် ကြည့်ရမယ်။ တနင်္ဂနွေ၊ တနင်္လာဆိုတာကို ပါးစပ်က သမ္ပုတိသစ္စာအတိုင်း ပြောရုံသာပြော၍ အနစ်သာရ အားဖြင့် မထင်ရင်၊ ကုသိုလ်ကိုသာအားထား၍ အကု သိုလ်ကြောက်ရင် ငါတော့ပညတ်စွဲကွာပြီ ဟု ဆုံးဖြတ် လိုက်။ အန္ဓပုထုဇဉ်ကနေ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ မဟာသောတာပန်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့သာ လိုတော့ တယ်ဟု အားတက်ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ မောင်စိန်ရေ နိဗ္ဗာန်ပရမတ်ကိုပြောဖို့ ကျန်သေးတယ် မဟုတ်လား။

တပည့် ။ မှန်ပါ။ ကျန်ပါသေးတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ နိဗ္ဗာန်ပရမတ်ကို အလွတ်ပြောလို့မရဘူး။ ကြေးဖလားမှာ ရှိတဲ့အရောင်ကို ကြေးညှိတွေကိုပြောင်အောင်မတိုက်ဘဲ တွေ့နိုင်ပါ့မလား။

တပည့် ။ မတွေ့ရပါဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီလိုပေါ့။ နိဗ္ဗာန်မမြင်ရအောင် ဖုံးကွယ်ထားသော ကိလေသာချေးညှော်တွေကို ပြောင်အောင်ပွတ်နိုင်မှ မြင်ရမှာကွဲ့။ အဲဒီကိလေသာချေးညှော်တွေ ပြောင်ဖို့ကလည်း အရိယသစ္စာလေးပါးမြင်အောင် ဟောပြောမှ ကိလေသာချေးညှော် ပြောင်မှာကွဲ့။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ပရမတ်ကို မပြသေးဘဲ အရိယသစ္စာလေးပါးကို ပြကြဉ်းစို့ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း အောက်ပါအတိုင်း ဟောတော်မူတယ်။ ဟောပုံက ဒီလိုတဲ့ ...။

စတုန္ဒ အရိယသစ္စာနံ၊ ယထာဘူတံ အဒဿနာ၊

သံသရိတံ ဒီယမဒ္ဓါနံ၊ တာသုတာသေဝ ဇာတိသု၊

ဘိက္ခဝေ- သံသရာဘေးလာမည့်အရေးကို မျှော်တွေးကြောက်ငြား အိုချစ်သားတို့။ စတုန္ဒ- သင်္ချာအားဖြင့် ၄-မျိုး၊ ၄-စားရှိကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ- သဘောအားဖြင့် မဖောက်မပြန် အမှန်စင်စစ်၊ အနှစ်ဓမ္မသာရ မြူတေ ဆိုအပ်ပေငြား အရိယသစ္စာတရားတို့ကို။ ယထာဘူတံ- အကြောင်းက ဘယ်အမျိုး။ အကျိုးက ဘယ်အရေးဟု အခြေပါပါ ပညာဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ အဒဿနာ- အဝိဇ္ဇာအမှောင် ပိတ်ဖုံးသဖြင့် လုံးလုံးကြီးအမှန်မပေါ်အောင် ဉာဏ်ချော်၍ နေကြကုန်သောကြောင့်။ သတ္တာ၊ သူရော ငါပါ သတ္တဝါ အနန္တမှန်သမျှတို့သည်။ တာသုတာသေဝ ဇာတိသု- ထိုထိုများစွာ ဘဝသံသရာတို့၌။ ဒီယမဒ္ဓါနံ- ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ သံသရိတံ-သံသရိ၊ ကျင်လည်ပြေး

သွား မျောပါနစ်မွန်းကာ နေခဲ့ကြရလေပြီတကား။

အဓိပ္ပါယ်ကတော့ အရိယသစ္စာ၄-ပါးကို မသိကြ သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမရဘဲ သံသရာထဲမှာ ကျင်လည် ကြပြီး နေကြရတာလို့ ဆိုတယ်။ သို့အတွက် အရိယ သစ္စာ၄-ပါးကို ပြကြစို့လား မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါ။ ပြတော်မူပါဘုရား။

ဆရာ ။ အရိယသစ္စာဆိုတာ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ။ အဲဒီ ၄-ပါးကိုခေါ်တယ်။ ၎င်းသစ္စာ လေးပါးသရုပ်ကိုသိတာက သစ္စဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။ ဒုက္ခ သစ္စာက ပိုင်းခြား၍ သိရမည့်သစ္စာ။ သမုဒယသစ္စာက ပယ်ရမည့်သစ္စာ။ နိရောဓသစ္စာက မျက်မှောက်ပြုရမည့် သစ္စာ။ မဂ္ဂသစ္စာက ပွားများရမည့်သစ္စာ။ အဲဒီလို လုပ်ရ မည့် အလုပ်ကိုသိတာက ကိစ္စဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။

မဂ္ဂသစ္စာသည် ပွားများရမည့်သစ္စာလို့ဆိုပြီး ဘာကို ပွားရမှာလဲဆိုတော့ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိအောင် လုပ်တာကိုခေါ်တယ်။ မှန်တယ်၊ မဂ္ဂသစ္စာဖြင့် ဒုက္ခ သစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိလိုက်လျှင်၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်မှုကိစ္စ၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုမှုကိစ္စတို့ သည် တစ်ခါတည်း အပြီးအစီး ဖြစ်သွားတော့တာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကိုသာ ပြကြစို့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ ပြတော်မူပါဘုရား။

ဒုက္ခသစ္စာနှင့် ဒုက္ခဝေဒနာ

ဆရာ ။ ဒုက္ခသစ္စာနှင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှေးဦးစွာ ခွဲခြား၍သိထား ကြဦးကွဲ့။ ဒုက္ခဝေဒနာဆိုတာက ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလုံး မခံသာတာကို ခေါ်တယ်။ ဒီဒုက္ခဝေဒနာသည် သုခ သောမနဿ ဖြစ်သောအခါ သူမဖြစ်ဘူး။ ဒုက္ခသစ္စာ ဆိုတာကတော့ ဘာဝေဒနာပဲဖြစ်ဖြစ် သင်္ခါရတရား

မှန်လျှင် ပါတာချည်းပဲ။ ဒုက္ခသစ္စာမှာ သဘောငှ-ခုရှိ
တယ်။ သင်္ခတသဘော၊ ဝိပရိဏာမသဘော၊
ပီဠနသဘော၊ သန္တာပသဘော၊ ၎င်း ငှ-ခုရှိတယ်။ အဲဒီ
အထဲက သင်္ခတသဘောကို ပြောကြစို့။

တပည့် ။ ပြောတော်မူပါဘုရား။

ဆရာ ။ သင်္ခတဆိုတာ မာဂစေကား၊ မြန်မာလိုပြောရလျှင် သူ့
ဘာသာသူ ဖြစ်နိုင်သောသတ္တိ မရှိ။ အကြောင်းတရား
တွေ စုပေါင်းပြီး ထောက်ပံ့မှုဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ဆိုတာကွဲ့။
ဒါကိုပင် ကာရကသတ္တိ၊ ဝေဒကသတ္တိ၊ အတ္တသတ္တိ
မရှိဘူးလို့ ဆိုရတယ်။ ဒါကြောင့်...။

ကမ္မဿ ကာရကော နတ္ထိ၊ ဝိပါကဿ စ ဝေဒကော။

သုဒ္ဒမ္မော ပဝတ္တန္တိ၊ ဧဝံ တံ သမ္ပဒဿနံ။

ကမ္မဿ - ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကို။ ကာရကော -
ပြုတတ်သောသူသည်လည်း။ နတ္ထိ - ပရမတ္ထ ဓာတ်
သဘာဝကြောင့် မုချပုံသေ မရှိချေ။ ဝိပါကဿ စ -
ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ထိုနှစ်တန်၏အကျိုးဝိပါက်
ယင်းအချက်ကို။ ဝေဒကော - ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊
သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါးသည်လည်း။ နတ္ထိ - ကြောင်း
ကျိုးနှစ်ဝ ယင်းကိစ္စကြောင့် မုချပုံသေ မရှိချေ။ သုဒ္ဒ
မ္မော - ပုဂ္ဂိုလ်မဖက် သက်သက်သာ အကြောင်းအကျိုး
ထိုနှစ်မျိုးတို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ - ဖြစ်ကာပျက်ကာ ပြောင်းလဲ
ကာ နေကြကုန်၏။ ဧဝံ - ဤသို့ အကြောင်းအကျိုး
ထိုနှစ်မျိုး တို့သာပါတကားဟုမြင်သော။ တံ ဒဿနံ -
ထိုအမြင်သည်။ သမ္ပဒဿနံ၊ ဘုရားပစ္စေကာဗုဒ္ဓါ အရိ
ယာတို့ ကောင်းစွာမသွေ မြင်သောအမြင်သာတည်း။
ကိုင်း ...။ စိတ်ပရမတ်ကို စိစစ်ကြစို့ကွဲ့။ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ စိစစ်တော်မူပါဘုရား။

ဆရာ ။ မြင်စိတ်ဟာ မျက်စိအကြည်မရှိဘဲ သူ့သတ္တိနှင့်သူ ဖြစ်

နိုင်ပါ့မလား။

တပည့် ။ မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ မျက်စိရိုပေမယ့် ရှုပါရုံမရှိလျှင်ကော ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။

တပည့် ။ မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား

ဆရာ ။ မျက်စိနှင့်ရှုပါရုံရှိတယ်တဲ့။ အလင်းရောင်မရှိရင်ကော ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။

တပည့် ။ မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ မျက်စိ၊ ရှုပါရုံ၊ အလင်းရောင် သုံးပါးလုံးရှိပါတယ်တဲ့။ ရှုပါရုံ (သို့) ဦးလှည့်မှုဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း မနုဿိကာရမဖြစ်လျှင် ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။

တပည့် ။ မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ ဒီမျက်စိ၊ အဆင်း၊ အလင်း၊ နှလုံးသွင်းဆိုတဲ့အကြောင်း တရားလေးပါး မပေါင်းဆုံမိလျှင် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ မြင် စိတ်ရယ်လို့များရှိရဲ့လား။

တပည့် ။ မရှိပါဘုရား။

ဆရာ ။ ဥပမာပေးကြဦးစို့ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ ပေးတော်မူပါဘုရား။

ဆရာ ။ ကြေးစည်ထဲမှာ အသံဟာ အမြဲတမ်းရှိနေသလား။

တပည့် ။ မရှိပါဘုရား။

ဆရာ ။ မရှိပေမယ့် တုတ်နဲ့ခေါက်လိုက်ရင် အသံဟာ ပေါ်မလာဘူးလား။

တပည့် ။ ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ ဒီလိုဆိုတော့ အသံဟာ ကြေးစည်နှင့်တုတ် မထိမီက လည်းမရှိ၊ ထိပြီးလျှင်လည်း မရှိ၊ ထိဆဲပစ္စုပ္ပန်ခဏမှာသာ ဖြစ်နေတာမဟုတ်လား။

တပည့် ။ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီလိုပဲ မျက်စိက ကြေးစည်နှင့်တူတယ်။ ရှုပါရုံက တုတ်နှင့် တူတယ်။ အလင်းရောင်က လက်မောင်းနှင့်

တူတယ်။ နှလုံးသွင်းမှုက အားထုတ်၍တီးမှုနှင့်တူတယ်။
မြင်စိတ်က အသံ နဲ့တူတယ်။

အသံသည် ပစ္စုပ္ပန်ခဏမှာသာရှိသလို၊ မြင်စိတ်သည်လည်း မျက်စိ၊ အဆင်း၊ အလင်း၊ မနသိကာရတို့ပေါင်းစုကာ ထောက်ပံ့ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ခဏမှာသာရှိတယ်။ အမြဲတမ်းရှိ၍ မနေ၊ အဲဒီသဘောကို သင်္ခတသဘောလို့ခေါ်တယ်။ ဒီလို အကြောင်းတရား ထောက်ပံ့၍သာ ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ သူ့သတ္တိနှင့်သူ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော သတ္တိမရှိ။ ဒါတွေကိုမြင်တော့ အနတ္တဉာဏ် အမြင်ပေါက်၍ အတ္တသတ္တိ၊ ကာရကသတ္တိ၊ ဝေဒကသတ္တိတွေမရှိ။ ဆိတ်သုဉ်း၍နေတာကို မြင်တော့တာပေါ့။ အဲဒီလို မြင်တာကို သုညတကို မြင်တယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ကဲ... ကဲ ဝိပရိဏာမသဘောကို ပြောကြဦးစို့ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

- တပည့် ။ ပြောတော်မူပါဘုရား။
- ဆရာ ။ ကုလားကြီးနှင့်ကုလားမကြီးက မွေးတဲ့အကောင်ကို ဘာကောင်လို့ခေါ်မလဲ။
- တပည့် ။ ကုလားကလေးလို့ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီလိုပေါ့၊ မြင်စိတ်၏အမေနှင့်တူသော မျက်စိအကြည်ကလည်း အပူနဲ့တွေ့လိုက် နီလိုက်၊ အအေးနှင့်တွေ့လိုက် ဖြူလိုက်နှင့် ဖောက်ပြန်တတ်သော အမျိုး၊ မြင်စိတ်၏ အဖေနှင့်တူသော ရူပါရုံကလည်း သစ်ရာမှဟောင်းသွားတတ်သဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သောအမျိုး၊ အဲဒီလို ဖောက်ပြန်တတ်သော အကြောင်းတရားတွေ ထောက်ပံ့၍ ဖြစ်ပေါ်လာရသော မြင်စိတ်သည် အဘယ်မှာ မဖောက်ပြန်ဘဲ နေပါ့မလဲကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့၊ မြင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် အမြဲတမ်းရှိ၍ နေရဲ့လား။
- တပည့် ။ မနေပါဘုရား။

- ဆရာ ။ မျက်စိကိုမှိတ်လိုက်လျှင် ချုပ်၍မသွားဘူးလား။
- တပည့် ။ ချုပ်သွားပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒါ ဖြစ်ခြင်းဥပါဒ်သဘောမှ ပျက်ခြင်း ဘင်သဘောသို့ ဖောက်ပြန်သွားတာပဲ မဟုတ်လား။
- တပည့် ။ မှန်ပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ကဲ ... ပီဠနသဘောကို ပြောကြဦးစို့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ ပြောတော်မူပါဘုရား။

နိပဓကပုံ သိမှ နိဗ္ဗာန်ရ

- ဆရာ ။ ပီဠနဆိုတာ မြန်မာလိုပြောရရင် အနိပဓကခံနေရတဲ့ သဘောလို့ အဓိပ္ပါယ်ပေါက်တယ်။ ဘယ်တရားတို့၏ အနိပဓကကို ခံနေရသလဲဆိုတော့ ဒီမြင်စိတ်မှာ ဖြစ်မှု ခေါ်တဲ့ ဇာတိဘေး၊ ရင့်မှုခေါ်တဲ့ ဇရာဘေး၊ ပျက်မှု ခေါ်တဲ့ မရဏဘေး၊ ၎င်းဘေးသုံးပါးတို့၏ အနိပဓကကို ခံနေရသည့်အတွက် ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နှင့် တည် တံ့ခွင့်ကို မရဘဲ ပင်ပန်းနေရတာ မဟုတ်လားကွဲ့။
- တပည့် ။ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒီလို အနိပဓကခံနေရ၍ ပင်ပန်းနေတဲ့သဘောကို ပီဠနသဘောလို့ ခေါ်တယ်။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ သန္တာပသဘောကို ပြောကြဦးစို့ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ ပြောတော်မူပါဘုရား။
- ဆရာ ။ သန္တာပဆိုတာ မြန်မာလိုပြောရလျှင် ပူပန်ရတဲ့သဘောလို့ ဆိုတယ်။ ဘယ်လိုပူပန်နေရသလဲဆိုတော့ ဥပမာပေးဦး မကွဲ့။ မောင်စိန်တို့ရွာမှာ သူ့ခိုးခါးပြရိုတယ်ဆိုလျှင် စိတ်ချ၍ မအိပ်ရဘဲ၊ ငါတို့အိမ်များ တိုက်မလားလို့ ပူမနေရဘူးလား။
- တပည့် ။ ပူနေရပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီလိုပေါ့ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုတဲ့ သင်္ခါရတရားထဲမှာ ဘယ်သင်္ခါရပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီသုံးပါး ပါလာတဲ့အတွက် အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေးကို အမြဲပူနေရသတဲ့။ မပူလို့ ကောရသလားဆိုတော့ မရပါဘူး။ အိုတာ၊ နာတာ၊ သေတာပါပဲ။ မလွတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ပူစရာကောင်းတဲ့ ဘေးသုံးပါး ရှိနေတာကိုပင် သန္တာပသဘောလို့ခေါ်တယ် ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ ယခုပြောခဲ့တာက စိတ်ပရမတ်မှာရှိသော ဒုက္ခသစ္စာ အနက် လေးချက်ကွဲ့။ ကျန်တဲ့ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့မှာ လည်း ၎င်းအတိုင်းပဲ၊ ဘိုးသူတော် စိတ်ပုတီးစိပ်သလို ပေါ့ကွယ်။ မင်း- ဘိုးသူတော်စိပ်ပုတီးစိပ်တာကို ကြားဖူးသလား။

တပည့် ။ မကြားဖူးပါဘုရား။

ဆရာ ။ အေး- မကြားဖူးသေးလျှင်လည်း ပြောရဦးမှာပေါ့။ ရှေးတုန်းက ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးက သူ့ကျောင်းမှာ နေသော ဘိုးသူတော်ကို အမိန့်ပေးသတဲ့။ ပေးပုံက ဟဲ့- သူတော် နင် 'စားပြီးအိပ်နေ ဘိက္ခုဝေ၊ သေရင် ငုတ်တုတ် ဂိဇ္ဈကုဋ်'ဆိုတာလို စားကာအိပ်ကာမနေနှင့် ပုတီးတစ်နေ့လျှင် အပတ်(၁၀၀)ရအောင်စိပ်ဟဲ့လို့ အမိန့် ပေးသတဲ့။ ဒါနဲ့ ဘိုးသူတော်က ပုတီးစိပ်ရန် ကမ္မဋ္ဌာန်း တောင်းသတဲ့။ ဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးက ပုတီးတစ် လုံးကို 'သောဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ'ဟု ဆို၍စိပ်လို့ ပေးလိုက်သတဲ့။ ဒါနဲ့ ဘိုးသူတော်ကလည်း ၎င်းကမ္မဋ္ဌာန်း ကိုမမေ့အောင် ပါးစပ်ကဆိုလျက် မိမိနေရာ ဇရပ် ကျောင်းကိုပြန်၍ တင်ပလွင်ခွေကာ 'သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ'ဟု တစ်ခေါက်ဆိုလိုက် ပုတီးတစ်လုံး ချလိုက်နှင့်ပြုလုပ်ရာ ပုတီးလေးငါးလုံးချမိတော့ စဉ်းစား

ပြန်သတဲ့။ ဟိုအလုံးကလည်း 'အရဟံ'၊ ဒီအလုံးလည်း 'အရဟံ' အတူတူချည်းပဲ။ စာရေးတဲ့အခါမှာ တူနေလျှင် '၎င်း'လို့ ရေးရတာပဲ။ အခုလည်း မထူးပါဘူးလေဟု အကြံဖြစ်ကာ စိပ်ပုတီးကိုလက်ညှိုးမှာစွပ်လျက် '၎င်း၊ ၎င်း'ဟုဆိုကာ အပတ်တစ်ရာပြည့်အောင် ဝင့်လိုက်သတဲ့။ ၎င်းနောက် ကိုင်း- ဒီနေ့တော့ နေ့တွက်စီပြီဆိုပြီး တခေါခေါနဲ့ အိပ်ရောတဲ့ကွဲ့။ အဲဒီလိုပေါ့ တရားဆိုတာ တစ်ခုလောက် သဘောပေါက်သွားရင် '၎င်း'တွေချည်းပဲ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါ့ဘုရား။

ဒုက္ခသစ္စာမြင်တယ် ဆိုတာ

ဆရာ ။ ယခုပြောခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခသစ္စာ အနက်သဘောကြီး လေးချက်ကို မြင်မှ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်သည်မည်တယ်။ ဗိုက်ထဲက နာတာတွေ၊ ကျောထဲက အောင့်တာတွေ၊ ပေါင်တွေ တောင့်တင်းတာတွေကို ဒုက္ခဝေဒနာလို့ မှတ်ရမယ်။ ၎င်းဒုက္ခဝေဒနာကိုတော့ ခွေးလည်းသိတာပဲ၊ ဝက်လည်းသိတာပဲ၊ နွားလည်း သိတာပဲ။ ဒီဒုက္ခဝေဒနာကို သိလို့သာ တရားသိရမယ်ဆိုလျှင် ငရဲသားတွေဟာ အရင်ဆုံး ကျွတ်တမ်းဝင်ရမှာပေါ့။ ယခုလူတွေ ပြောနေကြတာက မအောင့်နိုင်တာက ဒုက္ခသစ္စာလို့ ပြောနေကြတယ်။ မဟုတ်ပါဘူး။ မအောင့်နိုင်တာ ဒုက္ခဝေဒနာလို့သာ ဆိုရမယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ခွဲခြားပြီး သိရတယ်။ တချို့ကလည်းပြောကြသေးတယ်။ ဘုရားတောင် ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်ရသေးတာ အဆင်းမရဲမခံဘဲ ဘယ်နှယ်နိဗ္ဗာန်ကိုရမလဲလို့ ဆိုကြတယ်။ ဒီလူတွေကို ကြောင်တောင်ကန်းတွေလို့ ဆိုချင်တယ်။ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား။

ဆရာ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တာကတော့ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်လို့ ဘုရားဖြစ် တာလား။ သို့မဟုတ် ၎င်းအကျင့်သည် အတ္တကိလမထာ နုယောဂ အကျင့်သာဖြစ်သည်ဟုသိပြီး ထိုအကျင့်ကို ပယ်ကာ ခန္ဓာကိုယ် အားရှိအောင်မွေး၍ မယ်သူဇာလှူ သော နို့ဆွမ်းကိုစားပြီးမှ ဘုရားဖြစ်တာလားဆိုတာကို မောင်စိန်ရေ။ စဉ်းစား၍ဖြေစမ်း။

တပည့် ။ မယ်သူဇာ၏ဆွမ်းကိုစားပြီးမှ ဖြစ်ရပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီ မယ်သူဇာရဲ့ နို့ဆွမ်းကိုစားပြီး ဘုရားဖြစ်ကြောင်းကို သိကြပါလျက်သားနဲ့ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်လို့ပဲဖြစ်သယောင် ယောင် ပြောနေကြတာ ကြောင်တောင်ကန်းပဲ မဟုတ် လားကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ လူတိုင်းလိုလို ထင်ကြတာ တောထွက်မှပဲ တရားရ မယောင်ယောင်၊ ဂူထဲအောင်းမှပဲ တရားတွေ့မယောင် ယောင် ထင်နေကြတယ်ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား။

ဆရာ ။ တရားဆိုတာ တောထွက်တိုင်းလည်း မရ၊ ဂူထဲအောင်း တိုင်းလည်း မရဘူးကွဲ့။ ဘယ်လိုမှ ရမှာလဲဆိုတော့ တရားပြ ဆရာကလည်း သပ္ပူရိသဖြစ်ပါမှ၊ မိမိကလည်း တရားကိုနာ၍ ရိုရိုသေသေဆင်ခြင်ကာ ပယ်သင့်တာကို ပယ်ပြီး ယူသင့်တာကိုယူမှ တရားကိုရတာကွဲ့။ တရား ဆိုတာ ခန္ဓာမှာသာရှိတယ်။ တောထဲမှာ မရှိဘူး။ တော ထွက်တယ်၊ ဂူအောင်းတယ်ဆိုတာ အာရုံဆိတ်ငြိမ်ဖို့မျှ သာဖြစ်တယ်။ အရေးကြီးတာက- ဆရာကောင်းနဲ့တွေ့ ဖို့ပဲ မောင်စိန်ရဲ့။ မင်းကော လူတွေထင်သလို တော ထွက်မှ၊ ဂူအောင်းမှလို့ ထင်သလား။

တပည့် ။ တပည့်တော်လည်း ထင်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ ရှေးဘုန်းက အမရပူရခေါ် တောင်မြို့တွင် ထီးနန်းစိုက်
 သော ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးသည် ရွှေကြက်ယက်ဘုရား
 ကို အဖူးမြော်ထွက်သတဲ့။ ဘုရားကိုရောက်၍ အင်မတန်
 ကျယ်ဝန်းသော ရောဝတီမြစ်ပြင်ကိုမြင်တာနဲ့ အမတ်
 ကြီးဦးပေါ်ဦးကို ခေါ်ပြီး ပြောသတဲ့။ ဘယ်လိုပြောသလဲ
 ဆိုတော့ 'ပေါ်ဦး၊ ဒီလောက်ကျယ်ဝန်းသော မြစ်ကြီးကို
 ဟိုဘက်ကမ်းရောက်အောင် ကူးနိုင်ပါ့မလား'လို့ မေး
 သတဲ့။ ဒီတော့ ပေါ်ဦးက ရွှေဘုန်းတော်ကြောင့် ကူးနိုင်
 ကြောင်းပါဘုရားလို့ သံတော်ဦးတင်သတဲ့။ ဒီတော့ ဘဝ
 ရှင်မင်းတရားကြီးက အံ့ဩသောအမူအရာဖြင့် 'ကူးနိုင်
 လျှင် ကူးစမ်းပါ။ ငါကြည့်မယ်'လို့ အမိန့်ရှိသတဲ့။ ဒီတော့
 ပေါ်ဦးက ခါးတောင်းမြှောင်အောင် ကျွိုက်လျက် ဟိုကြည့်
 ဒီကြည့်နှင့် မြစ်နှုတ်ခမ်းအတိုင်းပြေးနေသတဲ့။ ဒီတော့
 ရှင်ဘုရင်က 'ဒီပေါ်ဦးဟာ မြစ်ကို မကူးဘဲ၊ ဟိုကြည့်
 ဒီကြည့်နှင့် ပြေးနေရုံသာ ပြေးနေတယ်။ ဘာလုပ်နေ
 တာပါလိမ့်မလဲ'လို့ ပြောဆိုလျက် မင်းချင်းယောက်ျား
 တစ်ယောက်ကိုခေါ်ပြီး 'ပေါ်ဦးကို အမြန်လာရမည်'ဟု
 စေခိုင်းသတဲ့။ မင်းချင်းယောက်ျားလည်း အမြန်ပြေး
 လျက် ပေါ်ဦးကို ရှင်ဘုရင်က ခေါ်ခိုင်းနေကြောင်း ပြော
 တော့ ဦးပေါ်ဦးလည်း ဘုရင့်ထံရောက်လာသတဲ့။ ဒါနဲ့
 ရှင်ဘုရင်က ပြောသတဲ့။ 'ဟဲ့ ပေါ်ဦး၊ မြစ်ကိုကူးပါ
 ဟု ငါခိုင်းသည်ကို မကူးဘဲ၊ ဘာပြု၍ ပြေးနေသလဲ'ဟု
 ပြောသတဲ့။ ဒီတော့ ဦးပေါ်ဦးက မှန်လှပါ။ အမိန့်
 တော်အတိုင်း ကူးဖို့ရာ လှေရှာနေကြောင်းပါဘုရားလို့
 သံတော်ဦးတင်လိုက်သတဲ့။ ဒီတော့ ရှင်ဘုရင်က လှေနှင့်
 သာ ကူးရလျှင် လူတိုင်းကူးနိုင်ရဲ့ဟု မိန့်တော်မူသတဲ့။
 ဒါနဲ့ဦးပေါ်ဦးက မှန်ပါ။ ရွှေဘုန်းတော်ကျွန် .ပေါ်ဦးလည်း
 လူတိုင်းထဲကပါဘုရားဟု သံတော်ဦးတင်ပြန်သတဲ့။ ဒါနဲ့

ရှင်ဘုရင်လည်း ပြုံးတော်မူလျက် အခန်းထဲသို့ ဝင်တော်မူသတဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။ ယခုလည်း မောင်စိန်မှာ လူတိုင်းထဲကပေါ့။

တပည့် ။ မှန်ပါ။ ယခုတော့ လူတိုင်းထဲက မဟုတ်တော့ပါဘုရား။

ဆရာ ။ လူတွေထင်တဲ့အတိုင်းသာ မှန်နေရင် ဘုရားတောင် ပွင့်စရာမလိုဘူးကွဲ့။ လူတွေထင်တာက တစ်မျိုး၊ ဖြစ်တာက တစ်မျိုးမို့သာ ဘုရားပွင့်ရခြင်းဖြစ်တယ်မောင်စိန်ရဲ့။ လူတွေထင်တာက လူတကာနှင့် မတူအောင်နေမှ၊ မတူအောင် စားမှ၊ မတူအောင် အိပ်မှ အထင်ကြီးတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေ စားပေါက်ချောင်နေတာပေါ့။ အရေးကြီးတာက အသိဉာဏ်သာ အရေးကြီးတယ်။ အသိဉာဏ်ကိုလည်း ဆရာကောင်းကိုတွေ့၍ မှီဝဲဆည်းကပ်မှရမယ်။ ဘာ့ကြောင့် အသိဉာဏ်သည် အရေးကြီးသလဲဆိုတော့ အသိဉာဏ်နှင့် သာကီလေသာကို သေအောင်သတ်နိုင်တယ်။ သီလ၊ သမာဓိက ဉာဏ်၏အကူအညီမျှသာဖြစ်တယ်။ သီလသည် ဝိတိက္ကမကီလေသာကိုသာ ပယ်နိုင်၍ ကျွန်ကီလေသာကို မပယ်နိုင်။ သမာဓိက ပရိယုဋ္ဌာနကီလေသာကိုသာ ပယ်နိုင်၏။ ကျွန်ကီလေသာကို မပယ်နိုင်။ အသိဉာဏ်ပညာကမှ အနုသယကီလေသာကိုပယ်နိုင်တယ်။ အနုသယသေရင် ဘာကီလေသာမှ မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ။ ဥပမာပေးရဦးမယ်။ သူခိုးခါးပြဟာ ဘယ်အချိန်ကို အားကိုး၍ မိုက်ကြတာလဲ။

တပည့် ။ မှောင်မိုက်သော ညအခါကို အားကိုး၍ မိုက်ကြပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီလိုပေါ့။ ညအခါနှင့် အဝိဇ္ဇာနှင့်တူတယ်။ သူခိုးခါးပြနှင့် ကီလေသာနှင့်တူတယ်။ တရားကို မသိမှု အဝိဇ္ဇာက အားကြီးလေလေ၊ ကီလေသာတွေက ထကြွလေလေပဲ။ ဒါ့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို မူလတရားလို့ ဟောတော်မူတာ

ပေါ့။ အဝိဇ္ဇာသေရင် ကိလေသာအားလုံး သေတော့တာ
ပဲ။ အမှောင်ကို မလိုချင်ရင် ဘာလုပ်ရသလဲ။

တပည့် ။ ဓါတ်မီးထွန်းပေးရပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီလိုပေါ့။ အဝိဇ္ဇာအမှောင်ကို မလိုချင်လျှင် ဉာဏ်ဓါတ်
မီးကို ထွန်းပေးရတယ်။ အသိဉာဏ်ကမှ ကိလေသာကို
နိုင်တာကွဲ့။ သို့သော်လည်း အသိဉာဏ်က ၃-မျိုးရှိပြန်
တယ်။

တပည့် ။ မှန်ပါ။ အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား။

ဆရာ ။ သညာသိ၊ ဝိညာဏ်သိ၊ ပညာသိဟူ၍ ၃-မျိုးရှိတယ်။
အဲဒီ ၃-မျိုးတွင် သညာသိဆိုတာက စာသင်ဖူး၍သော်
လည်းကောင်း၊ စာဖတ်ဖူး၍သော်လည်းကောင်း၊ ကြားဖူး
နားဝရှိ၍သော်လည်းကောင်း သိတဲ့အသိဉာဏ်ကို ခေါ်
တယ်။ အဲဒီသညာသိဖြင့် ကိလေသာကို မသေစေနိုင်
ဘူး။ ဒီအသိမျိုးကိုတော့ ကိလေသာက ခေါင်းတောင်
မခဲဘူးကွဲ့။ သညာသိမျှသာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်သည်
နို့စို့ကလေးသူငယ်နှင့်သာ တူပေသည်။ မမှီဝဲထိုက်သေး
ချေ။ ဗဟုသုတမျှသာ အလိုရှိမှု မှီဝဲနိုင်ပါ၏။ သညာသိ
ကား ပရိယတ်ဉာဏ်ပေတည်း။

တပည့် ။ ဝိညာဏ်သိကို အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား။

တရားကို တကယ်သိသူ၏ သဘောထား

ဆရာ ။ ဝိညာဏ်သိက ပဋိပတ်ဉာဏ်ကို ခေါ်တယ်။ သူက အရာ
ကျယ်တယ်။ ဝိပဿနာကို လေ့လာဆင်ခြင်သည်မှ မဂ်
ဉာဏ်တိုင်အောင် ဉာဏ်စုများသည် ဝိညာဉ်သိတွေချည်း
ပဲ။ သညာသိနှင့် သိထားတဲ့အတိုင်း ဆင်ခြင်ပွားများ၍
ပဋိပတ်လမ်းသို့ ရောက်လာလျှင် သံဝေဂဉာဏ်သည်
ဖြစ်လာတယ်။ သံဝေဂဉာဏ်မဖြစ်သေးလျှင် ပဋိပတ်
စခန်းသို့ မရောက်သေးဟု မှတ်။ ၎င်းဉာဏ်ဖြစ်လာလျှင်

လောကီဂုဏ်နှင့် လောကီပညာတွေကို သိပ်ပြီး အန္တပုထု ဇဉ်တုန်းကလို အထင်မကြီးတော့ဘူး။ လောကီကို အနှစ်သာရအားဖြင့်ထားသူကိုမြင်လျှင် ၎င်းလူကိုအထင် သေးပြီး၊ ရယ်ချင်သလိုဖြစ်လာတယ်။ မြင်မြင်ကရာလူ ကိုအထင်မကြီးပြီ။ မှီဝဲရမည့်လူကို ရွေးချယ်၍လာတော့ သည်။ အဲဒါ 'နာနာသတ္တဥလ္လောကနဘေး' က လွတ် တော့တာပဲ။ ဘာဝနာပွားရတာကို၊ တရားစကားဆွေး နွေးရတာကို အရသာတွေ၍လာတော့သည်။ သူတော် ကောင်း ဖြစ်၍လာတော့သည်။ သူယုတ်မာကို ရှောင် ကြဉ်လိုတော့သည်။ သူတော်ကောင်းစကားကိုသာ ကြား ချင်လာတော့သည်။ ဂုဏ်ပကာသနကိုလည်း သိပ်ပြီး မလိုလားတော့ချေ။ သို့သော် ပြတ်ပြတ်ကြီးကား မဖြစ်နိုင် သေးချေ။ ပုံကလေးတစ်ခု ပြောဦးမယ် မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။

ပြောပါဦးဘုရား။

ဆရာ ။

ရှေးတုန်းက လူတစ်ယောက်သည် စီးပွားရေးကလည်း ကြပ်၊ လုပ်ရကိုင်ရတာလည်း ပင်ပန်းလွန်း၊ မယားက ဆင်းရဲသည့်အလိုက် ပြုပြင်ခြင်းကလည်း မရှိဖြစ်နေ တော့ ၎င်းလူမှာ တဏှာသည်ငြိမ်ပြီး မရှိသလို ဖြစ်နေ တာပေါ့။ ဒီတော့ လင်က ရှေ့ခန်းကနေပြီး ညည်းသတဲ့။ ဘယ်လိုညည်းသလဲဆိုတော့ 'ငါ့မှာ တောသာထွက်ချင် တော့တယ်။ ဒီသားမယားတွေကြောင့်သာ အိမ်မှာနေ ရပါတော့တယ်။ ငါ့အလိုဆိုရင် အိမ်စိတ်တွေဟာ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး' လို့ ညည်းသတဲ့။ ဒီလို ခဏခဏ ညည်း တာကို မိန်းမကကြားရတော့ 'ငြီးငွေ့လျှင်လည်း ရဟန်း ပြုပါ။ ငါတို့အတွက်တော့ ဘာမှမပူနဲ့၊ ဖြစ်သလိုလုပ်ပြီး ရှာစားပါ့မယ်' လို့ပြောသတဲ့။

ဒီတော့ လင်က 'အင်... စဉ်းစားပြီးပြောလေ။ ငါရှိ လို့သာ မင်းတို့ သားအမိကို လူလေးစားတာ၊ ငါမရှိလျှင်

ဘယ်သူမှ လေးစားမှာမဟုတ်ဘူး'လို့ ပြောသတဲ့။ ဒီ
တော့မိန်းမက 'အမယ်လေး မပူပါနဲ့။ မွေးတုန်းက တစ်
ယောက်တည်း မွေးခဲ့တာပါ။ ရှင့်ကိုယ်သာ ရှင်အရေးစိုက်
ပါ။ ကျွန်မတို့ကိုတော့ ထည့်ပြီး မပြောပါနှင့်'လို့ နှုတ်သီး
ကောင်းကောင်းနှင့်ပြောတော့ 'အဲလေ နင်တို့ မစဉ်းစား
လျှင်လည်း ငါစဉ်းစားရဦးမှာပဲ'လို့ ပြောသတဲ့။ အဲဒီလို
ပြတ်လည်းပြတ်ချင်ရဲ့၊ မပြတ်လည်း မပြတ်နိုင်ဘဲ ရှိနေ
သေးသောအသိကို 'ဝိညာဉ်သိ'လို့ခေါ်တယ် မောင်စိန်ရဲ့။

- တပည့် ။
- ဆရာ ။
- တပည့် ။
- ဆရာ ။

- မှန်ပါဘုရား။
- 'ပညာသိ'ပြောကြဦးစို့ မောင်စိန်ရဲ့။
- အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား။
- ပညာသိဆိုတာ ပဋိဝေဠာဏ်ကို ခေါ်တာကွဲ့။ အမှား
စွဲတွေကို တစ်ခါတည်း အမြစ်ပြတ်စွန့်နိုင်တဲ့ဉာဏ်ကို
ခေါ်တယ်။

ဥပမာ- မြန်မာတစ်ယောက်သည် အမှန်တရားကို
မသိခင်တုန်းက ကမ္ဘာပျက်ရက်မှာ အိမ်တိုင်မထူရဲဘူး။
နောက် ဆရာကောင်းနှင့်တွေ့၍ အမှန်တရားကိုသိတော့
ဒီကမ္ဘာပျက်ရက်၊ ဘာရက် ညာရက် ဆိုတာတွေကို
ပညတ်တွေပဲဟု မကြောက်တော့ဘဲ အိမ်တိုင်ထူရဲသွား
တယ်။ ထူရဲတဲ့ဉာဏ်က မဂ်ဉာဏ်နှင့်တူတယ်။ အမှားစွဲ
ပျောက်တာက သမုဒယသစ္စာကွာတာနဲ့တူတယ်။

ကြောက်စိတ်က ဒုက္ခသစ္စာနှင့်တူတယ်။ ကြောက်
စိတ်ပြေ၍ ချမ်းသာမှုကိုရတာက နိရောဓသစ္စာကို
မျက်မှောက် ပြုတာနှင့်တူတယ်။ သို့သော် ပင်ကိုယ်က
အယူမရှိကြသော ကုလား။ တရုတ်တို့ကလည်း ကမ္ဘာ
ပျက်ရက်မှာ အိမ်တိုင်ထူရဲကြတယ်။ အဲဒီအရဲက ဓမ္မတာ
ရဲဖို့ ပညာသိမဟုတ်။ ရဲရင့်ခြင်းသည် လောဘရဲ၊ ဒေါသ
ရဲ၊ မောဟရဲ၊ ဓမ္မတာရဲ၊ ပညာရဲဟု ငါးမျိုးရှိတယ်။

အဲဒီငါးမျိုးတို့တွင် ပညာရဲသာ အဖိုးတန်သည်။ ကြွင်း
သော ရဲရင့်ခြင်းများသည် အဖိုးမတန်ချေ။

ဥပမာ-တီကောင်သည် သူတစ်ပါးကိုလည်းမသတ်၊
သူ့ဥစ္စာကိုလည်း မခိုး၊ ကာမေသုကိုလည်း မပြု၊ မုသား
ကိုလည်း မဆို၊ သုရာမေရယလည်း မသောက်၊ ငါးပါး
သီလ လုံပေသည်။ ဒါပေမဲ့ ဓမ္မတာသီလမို့ နတ်ပြည်သို့
မရောက်။ အဲဒီလိုပဲ ဓမ္မတာရဲမို့ ပညာသိမဆိုရ။ အမှား
အမှန်ကို ပညာဖြင့်သိပြီး ရဲသောအရဲမှ ပညာသိဆို
ရမယ်။ ယခုပြောခဲ့တာက အသိသုံးမျိုးဖြစ်တယ်။ အရိယ
သစ္စာကို ပြန်ဆက်ကြစို့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။

မှန်ပါ။ ဆက်တော်မူပါဘုရား။

ဆရာ ။

တကယ်ရှိတဲ့ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့သည် စင်စစ်
အားဖြင့် သင်္ခတသဘော၊ ဝိပရိဏာမသဘော၊ ပီဠန
သဘော၊ သန္တာပသဘောတရားတို့သာ ဟုတ်ပါကလား
လို့ ပညာသိဖြင့် သိလိုက်ရင် ၎င်းစိတ်၊ စေတသိက်၊
ရုပ်တို့မှာ အနှစ်သာရ မရှိတာတွေ(ဝါ) အနတ္တသဘော
တွေ၊ ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ကြောက်စရာ
ကောင်းသော အနိစ္စသဘောတွေ၊ နှိပ်စက်တတ် ပူပန်
တတ်သောကြောင့် လန့်စရာကောင်းသော ဒုက္ခသဘော
တွေမြင်၍လာတာပေါ့။ အဲဒီလို သင်္ခတတရားတွေမှာ
ဘေးရှိတာကို မြင်လာရင် သင်္ခတတရားတို့၏ချုပ်ရာ
အသင်္ခတပရမတ်နိဗ္ဗာန်ခါတ်ကို စိတ်က အာရုံပြုတော့
တာပေါ့။

မဂ်စိတ်ပေါ်ပြူဥပမာ

ဥပမာ- နောက်က ခွေးလိုက်လာရင် ခွေးလွတ်ရာ
ကိုသာ အားကိုးသလို၊ သင်္ခတတရားသည် ဘေးအစုပဲ
လို့ အမှန်သိရင် သင်္ခတချုပ်ရာ အသင်္ခတမှသာ ဘေး

ကင်းမှာပဲလို့ စိတ်သည် ဖြစ်ရမြဲပဲကွဲ့။ အဲဒါကို ဂေါတြဘူ
ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်လိုက်ရင် ကြောက်စရာကောင်း
သော သင်္ခတတရားကို စိတ်ကလွှတ်ကရောကွဲ့။ အဲဒီလို
လွှတ်တာက မဂ်ဉာဏ်ပဲကွဲ့၊ (ဝါ)မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ
ကို သိသောကြောင့် သမုဒယသစ္စာကွာတာလို့လည်း
ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ဥပမာ- မျောက်များသည် သစ်ကိုင်းတစ်ကိုင်းမှ
တစ်ကိုင်းသို့ ပြောင်းသလိုပေါ့။ မျောက်တွေခုန်တဲ့အခါ
အကိုင်းဟောင်းကိုလည်း လွှတ်လျက် အကိုင်းသစ်ကို
လည်း ရှေးရှုလျက် ခုန်တာမဟုတ်လား။

တပည့် ။ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီလို သင်္ခတတည်းဟူသော အကိုင်းဟောင်းကိုလွှတ်
လျက် အသင်္ခတတည်းဟူသော အကိုင်းသစ်ကို ရှေးရှုပြု
လျက် မဂ်စိတ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်ကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။
ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ပုံကို ပြောအုံးမယ် နားထောင်။ ဖိုလ်စိတ်
ဆိုတာက အကျိုးစိတ်ကိုဆိုတာ။ ဘယ်လိုအကျိုးစိတ်လဲ
ဆိုတော့-

မဂ်စိတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းမြင် ကိလေသာကိုလည်း
သတ်ထားတာဖြစ်သည့်အတွက် ရန်သူဘေးမှ အေးမြ
ခြင်း၊ တစ်သံသရာလုံးက မမြင်ဘူးသောနိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရ
သဖြင့် ဝမ်းသာရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုဖြစ်တာကို ဖိုလ်စိတ်
လို့ဆိုတယ်။

အဲဒီလို မဂ်ချမ်းသာ၊ ဖိုလ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ
တွေကိုရခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကြောင့်
မဟုတ်လား။

တပည့် ။ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒါကြောင့် ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော’လို့ ဟော
တော်မူတာပေါ့။ မြတ်စွာဘုရား၏တရားတော်ကြီးသည်

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် သုံးတန်ချမ်းသာအတွက် မကွေ့
မထောင့်၊ ဖြောင့်ဖြောင့်မှန်စွာ ဟောထားသော တရား
ကြီးပါကလားလို့ ဉာဏ်ဖြင့် သွာက္ခာတဂုဏ်ကို မတွေ့ရ
ပါလား။

တပည့် ။ တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကိုလည်း ဂေါ်တြဘူဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်
တို့ဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင်မြင်ရ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အရသာ
ကို ကိုယ်တိုင်ခံစားရသဖြင့် တရားတော်၏ သန္နိဋ္ဌိက
ဂုဏ်ကို မတွေ့ရပါလား။

တပည့် ။ တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာကိုသတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ရသော
ဝမ်းသာမှု၊ နိဗ္ဗာန်၏အရသာကို ခံစားမှုဟု ဆိုအပ်သော
ဖိုလ်စိတ်တို့လည်း ဖြစ်ပါရောကွဲ့။ အကြောင်းဖြစ်သော
မဂ်စိတ်နှင့် အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်စိတ်ကြားမှာ စိတ်တစ်
လုံးမှမခြားဘဲ တစ်ဆက်တည်းဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတွက်
အကာလိကော- အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်၏ဟု
ဆိုအပ်သော အကာလိကဂုဏ်ကြီးကိုလည်း ကိုယ်တွေ့
ဖြစ်တော့တာပဲ မဟုတ်လား။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ လာကြစမ်း၊ ကြည့်လှည့်ကြစမ်းလို့ တအံ့တဩပြဖို့
ကောင်းသောအရာသည် အလွန်ထူးဆန်း၍၊ တစ်ခါမှ
မကြုံဘူးသော အာရုံကိုသာ ပြသင့်တယ်။ သုံးဆယ့်
တစ်ဘုံအတွင်းရှိ လောကီအာရုံတို့သည် တစ်ဘဝ
မတွေ့ရင်၊ တစ်ဘဝမှာ တွေ့မြဲမို့ အာရုံအရိုးတွေသာ
ဖြစ်ကြတယ်။

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီးကို ဘယ်ဘဝတုန်း
ကများ တွေ့ဖူးကြသလဲ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မတွေ့ဘူးပါဘုရား။

- ဆရာ ။ အဲဒီလို ဘယ်ဘဝတုန်းကမှ မကြုံဘူး၊ မတွေ့ဘူးတဲ့ အာရုံကြီးမို့ လာကြစမ်း၊ ကြည့်လှည့်ကြစမ်းပါလို့ ခေါ်ပြီး လျှင် ပြုလို့သာရရင် ပြုဖို့မကောင်းဘူးလား။
- တပည့် ။ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အေး... ဒါကြောင့် 'ဟေ့ ပဿိကော' လို့ဆိုတာပေါ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ လောကမှာ အင်း၊ အိုင်၊ လက်ဖွဲ့၊ ဓါတ်လုံးများကို မိမိကိုယ်မှာ အမြဲတမ်း ဆောင်ထားရိုး မရှိကြဘူးလား။
- တပည့် ။ ရှိပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ သူတို့ဆောင်ထားတဲ့ အင်း၊ အိုင်၊ လက်ဖွဲ့၊ ဓါတ်လုံးများ သည် အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေးနှင့် အပါယ်ဘေးများ ကို ကာကွယ်နိုင်ကြရဲ့လား။
- တပည့် ။ မကာကွယ်နိုင်ပါဘုရား။

ဆောင်ရမည့်ဓာတ်လုံးနှင့် မဆောင်ရမည့်ဓာတ်လုံး

- ဆရာ ။ မဂ်ချမ်းသာတည်းဟူသော အင်း၊ ဖိုလ်ချမ်းသာတည်းဟူ သော လက်ဖွဲ့၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတည်းဟူသော ဓါတ်လုံး များသည် သံသရာဘေးအပေါင်းကို ကာကွယ်နိုင်သော ကြောင့် အမြဲတမ်း မဆောင်ထားသင့်ပါလား။
- တပည့် ။ ဆောင်ထားသင့်ပါတယ်ဘုရား။
- ဆရာ ။ အေး... ဒါကြောင့် 'ဩပနေယျိကော' လို့ ဆိုတာပေါ့ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ လောကီရတနာဖြစ်ကြသော ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်ကျောက် စသည့် ရတနာများသည် ရန်သူငါးပါးနှင့် ဆက်ဆံသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သေသောအခါ မပါသောကြောင့် လည်းကောင်း ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းစစ်ရဲ့လား။

တပည့် ။ မစစ်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ မိမိရရှိထားသော မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို ဘယ် ရန်သူများ ဖျက်ဆီးနိုင်ကြသလဲ။

တပည့် ။ ဘယ်ရန်သူမှ မဖျက်ဆီးနိုင်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ သောတာပန်တည်ပြီးရင် နောက်နောက်ဘဝမှာ ပုထုဇဉ် ပြန်ဖြစ်ရိုး ထုံးစံမရှိသောကြောင့် ဘဝတစ်ပါးသို့လည်း ထို ချမ်းသာပါသွားတော့သည်။ သို့အတွက် ကိုယ်ပိုင် ပစ္စည်းလို့ မဆိုနိုင်ပါလား။

တပည့် ။ ဆိုနိုင်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အေး . . . ဒါကြောင့် 'ပစ္စတ္တံဝေဒိတဗ္ဗောဝိညူဟိ' လို့ ဆိုတာပေါ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ ဒီလိုဆိုတော့ တရားဂုဏ်တော်ခြောက်ပါးကို မျက်စိနဲ့ မြင်ရသလို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်ရပါလား။

တပည့် ။ မြင်ရပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ ဒီလိုမြင်ရတော့ တရားအပေါ်မှာ မတုန်မလှုပ် ယုံကြည် သော သဒ္ဓါတရားဖြစ်မလာပါလား။

တပည့် ။ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒါ 'ဓမ္မေ အစ္စ္ဓေ ပသာဒေါ' ဆိုသော သောတာပန်အင်္ဂါ တဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ဆရာ ။ မြတ်စွာဘုရားက-
ယော ဟိ ပဿတိ သဒ္ဓမ္မံ၊
ယော မံ ပဿတိ ပဏ္ဍိတော၊
အပဿမာနော သဒ္ဓမ္မံ၊
မံ ပဿမ္မိ န ပဿတိ၊

ယော- ပဏ္ဍိတော- အကြင်သစ္စာမြင်ငြား၊ ငါ့ချစ်သား သည်။ သဒ္ဓမ္မံ- သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကို။ ပဿတိ-

ကောင်းစွာမသွေ သိမြင်လေ၏။ သောပဏ္ဍိတော-
 ထိုသစ္စာမြင်သိ ပညာရှိသည်။ မံ- သင်တို့ဆရာ ငါ
 ဘုရားကို။ ပဿတိ- ယူဇနာတစ်ရာ ဝေးကွာသော်
 လည်း အမြဲမြင်သည်မည်၏။ ယောဗာလော- အကြင်
 သစ္စာမသိ လူငတ်သည်။ သဒ္ဓမ္မံ- သစ္စာလေးပါး မြတ်
 တရားကို။ န ပဿတိ- အဝိဇ္ဇာတိမ်လုံး ပိတ်ကာ ဖုံး
 သဖြင့် လုံးလုံးမထင် မသိမြင်။ သော ဗာလော- ထို
 သစ္စာမသိ လူဒိဋ္ဌိသည်။ မံ- သင်တို့ဆရာ ငါဘုရား
 ကို။ ပဿမ္ပိ- မျက်လုံးနှစ်ဘက်တို့ဖြင့် တစ်သက်လုံးဖက်
 ကာ ကြည့်ငြားသော်လည်း။ န ပဿတိ- ကောင်းစွာ
 ပိုင်နိုင် မမြင်နိုင်ပါတကား။

အဲဒီလို တရားမြင်မှ ဘုရားကိုမြင်မယ်လို့ ဟော
 တော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဂုဏ်တော်ခြောက်ပါးရှိသော
 တရားတော်ကို မြင်ရတော့ ဂုဏ်တော်ခြောက်ပါးနှင့်
 ပြည့်စုံသောတရားကို ဟောနိုင်တာ ဘုရားစစ်လို့သာ
 ဟောနိုင်ပေတယ်လို့ ဘုရားအပေါ်မှာ မတုန်မလှုပ်သော
 ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရား ဖြစ်လာတာပေါ့ မောင်စိန်ရဲ့။

- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒါက 'ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စ ပဿာဒေါ'ဆိုသော သောတာပန်
 အင်္ဂါနှင့် ညီညွတ်ပြန်တာပေါ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ သံဃာဆိုတာက မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်
 လေးယောက်၊ ဤရှစ်ယောက်ကို ခေါ်တာကွဲ့။ မိမိကိုယ်
 တိုင် သံဃာဖြစ်နေတော့ အခြားသောအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့ကိုလည်း ယုံကြည်မှုဖြစ်လာတာပေါ့။ ကိုယ်ကမဖြစ်မှ
 သူတစ်ပါးကို မယုံတာကွဲ့၊ မောင်စိန်ရဲ့။
- တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာ ။ အဲဒါက 'သံဃေ အဝေစ္စ ပဿာဒေါ'ဆိုသော သောတာ

ပန်အင်္ဂါလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်ကို မတုန်မလှုပ်ယုံကြည်သည့် သူတော်ကောင်းသည် ငါးပါး သီလကို ကျူးလွန်ချင်ပါအုံးမလား။

တပည့် ။ မကျူးလွန်ချင်ပါဘူးဘုရား။

ဆရာ ။ အဲဒီလို မကျူးလွန်ချင်ရင် မကျူးလွန်ဘဲ ဖြူစင်သော သီလနှင့် ပြည့်စုံတာကို 'အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္တာဂတော' ဆိုသော သောတာပန်အင်္ဂါလို့ခေါ်တယ်။

တပည့် ။ မှန်ပါဘုရား။

ယခုဟောခဲ့သော သောတာပန်တရားကို နာရသော ကောင်းမှုကြောင့် သောတာပန်တည်၍ နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ရောက်လွယ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ သစ္စာသုံးဆိုင် နိဗ္ဗာန်တိုင် တရားတော် ပြီး၏။

သရဲပူးကပ်ခြင်းဟူသည် ဖြစ်နိုင်၊ မဖြစ်နိုင်

မေး ။ မကောင်းဆိုးဝါး(တစ္ဆေ၊ မှင်စာ၊ သရဲ၊ လမိုင်း)များသည် (တစ်ကောင်ထက်မက) လူတစ်ဦး၏ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ကာလ အတန်ကြာ ပူးဝင်စွဲကပ်နေထိုင်(မှီခိုစားသောက်)နိုင်သည် ဆိုလျှင် ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော။ ယုံကြည်လက်ခံပါသလား။ (ရောဂါပြင်းသူများ၊ ကွယ်လွန်ခါနီးသူများ ဖုတ်ဝင်ခြင်းကိစ္စ ရပ်မဟုတ်ပါ)လက်မခံ၊ မယုံကြည်လျှင် ဘာအကြောင်းများ ကြောင့်ပါလဲ။

ဖြေ ။ ကြောက်တတ်သူများ၊ ရတနာသုံးပါးကို မေ့လျော့သူများအား မကောင်းဆိုးဝါးတို့ ပူးဝင်တတ်သည်ကို လက်ခံပါသည်။ ထိုသို့ ပူးဝင်ခြင်းမှာ ထမင်းစသည်ကို တောင်းယူ စားသောက် ရန် အတွက်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပူးဝင်ချင်သောအခါ ပူးဝင်ခံ ရမည့်သူကို ဝီထိစိတ် အဖြစ်မခံတော့ဘဲ ဘဝင်ကျနေအောင် လုပ်လိုက်သည်။

အိပ်မောကျနေသူကဲ့သို့ ဖြစ်သွားအောင် လုပ်လိုက်ခြင်း

ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါကျမှ မကောင်းဆိုးဝါး ပူးဝင်သည်။ ရေထဲသို့ နွားနို့ထည့်လိုက်သကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။ လူ၏ရုပ်နာမ် မှာလည်း သဘောတရား၊ မကောင်းဆိုးဝါး၏ရုပ်နာမ်မှာ လည်း သဘောတရားချည်းဖြစ်သောကြောင့် ပူးကပ်၍ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ပူးကပ်ဝင်ရောက်ပုံ အသေးစိတ်အကျယ်ကို သေက္ခယ တောင်ဆရာတော်ရေးသားသော- ပဏ္ဍိတဝေဒနိယကျမ်း တွင် ဆက်လက်ဖတ်ရှုပါ။ သို့သော် ပူးကပ်သောအခါ နာရီ ပိုင်း၊ မိနစ်ပိုင်းသာ ပူးကပ်နိုင်ပါသည်။ ရက်လနှစ်ကြာအောင် ပူးကပ်ထားနိုင် ခြင်းမရှိပါ။

အချိန်တန်အရွယ်ရောက်လာသော မိန်းကလေးအချို့ သည် သီးချိန်တန်သီး၊ ပွင့်ချိန်တန်ပွင့်ခွင့် မရလေသောအခါ နှုတ်မှလည်း ဖွင့်ပြော၍မသင့်သောကြောင့် တစ်စုံတစ်ခု ပူးကပ်ဝင် ရောက်လေဟန်ဆောင်ပြီး ထွက်ပေါက်ရှာတတ်ကြ သည်။ ကာမရောဂါဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်ဆေးနှင့်မျှ ကုသ၍ မပျောက်ပေ။

လိုအပ်သော ကာမဂုဏ်ကိုရမှ (အိမ်ထောင်ကျမှ)သာ ထိုရောဂါမျိုးက ပျောက်ကင်းသည်။ ထို့ကြောင့် မိဘ မောင်ဘွားများက သမီးကညာ အခါမလင့်စေနဲ့ ဟူသော စကားကို သတိမူသင့်ကြသည်။ သစ်ပင်ပေါ်က ကျသေသော လူတစ်ယောက်ကို မကောင်းဆိုးဝါးက ဝင်စီးပြီး နှစ်ပေါင်း များစွာ စားသောက်နေထိုင်သည်။

နောင်တစ်ချိန် ရိပ်မိသွားမှ ပရိတ်ရေပက်လိုက်သော အခါ သို့မဟုတ် သူ၏ခေါင်းအုံးအောက်တွင် သြဇာရွက်ထိုး ထည့်လိုက်သောအခါကျမှ အသားတွေ ချက်ချင်းပုပ်ကျသွား ပြီး အရိုးစုကြီး ဖြစ်သွားသည်ဟူသောစကားသည် စိတ်ကူး ယဉ်ဒဏ္ဍာရီသာဖြစ်သည်။ တကယ်ဖြစ်နိုင်စရာ အကြောင်း မရှိပေ။

လူတစ်ယောက် သေသွားပြီဆိုလျှင် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်
သောရုပ်၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်
သော ရုပ်များ မရှိတော့၍ မကောင်းဆိုးဝါး ပူးဝင်သည်
ဖြစ်စေ၊ ပူးမဝင်သည်ဖြစ်စေ အသားအရေများမှာ တဖြည်း
ဖြည်း ပုပ်ပွခြောက်ကပ် ပျက်စီးရမည်ဖြစ်သောကြောင့်ပေ
တည်း။

ပရဟိတမှတ်တမ်း

ဤနေရာမှစ၍ ကျွန်ုပ်ပြုခဲ့သမျှသော ဒါနကုသိုလ်များကို
မှတ်မိသမျှ ဆက်တိုက်ရေးသား ဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်သည်။ ရေးသား
ဖော်ပြရခြင်း၏ အကြောင်းများကို ဦးစွာတင်ပြပါမည်။ ဒါနသည်
ဉာဏ်ယှဉ်သောဒါနနှင့် ဉာဏ်မယှဉ်သောဒါနဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။

မြန်မာပြည်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာအများစု ပြုသောဒါနသည် ဉာဏ်
မယှဉ်သောဒါနသာ များသည်။ ကမ္ဘာတွင် မြန်မာသည် ဒါန အပြုဆုံး
ဖြစ်၏။ သို့သော် အမဲ့ဆုံးသည်လည်း မြန်မာပင်ဖြစ်နေခြင်းသည်
ဉာဏ်မယှဉ်သောဒါနက များနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

၂၀၀၇ ခုနှစ်အတွင်းက မိတ္ထီလာနှင့်နီးသော မြို့တစ်မြို့သို့
တရားဟောကြွရောက်စဉ်ကပင် ဖြစ်၏။ ထိုမြို့ပေါ်ရှိ ရိပ်သာတစ်ခု
တွင် ညအိပ်တည်းခိုရသည်။ ရိပ်သာဝင်းထဲရောက်သည်နှင့် ဝေဖန်
ဆန်းစစ်စရာ အဆောင်တစ်ဆောင်ကို တွေ့ရ၏။

ထိုအဆောင်ကား- ရှင်ဥပဂုတ်ကျောင်းဆောင်ပင်ဖြစ်၏။
တော်တော်ခပ်ကြီးကြီး ရှင်ဥပဂုတ်ပုံကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ရေကန်ကို
လည်း အတော်ခပ်ကျယ်ကျယ် တူးထားသည်။ ကုန်ကျစရိတ် သိန်း
၅၀-ကျော်မည်ဟု ခန့်မှန်းမိ၏။ ရိပ်သာအကျိုးဆောင် ဒကာကြီး
တစ်ယောက်ကို အသင့်တွေ့ရသည်နှင့် ချက်ချင်း မေးမြန်း စုံစမ်းမိ၏။

“ဒကာကြီး- ဒီရုပ်တုနဲ့ ဒီရေကန်ကြီးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်
ဘယ်လောက်ရှိသတဲ့လဲ”

“ငါးဆယ့်ငါးသိန်းခန့် ကုန်သတဲ့ဘုရား”

“နုမြောစရာကောင်းလိုက်တာဗျာ၊ ဒါကြီး လှူတဲ့အတွက် သာသနာအတွက်ရော၊ လောကအတွက်ရော ဘာမှအကျိုးမရှိပါဘူး ဗျာ။ ဒကာကြီးတို့ရိပ်သာဆရာတော်ကရော လှူတဲ့ဒကာကို ဘာမှ သွန်သင်ဆုံးမ နည်းလမ်းပြမှု မရှိဘဲ လက်ခံလိုက်တာပဲလား”

“ဆရာတော်ကလည်း အဲဒီလောက်ထိ စဉ်းစားမယ်မထင်ဘူး ဘုရား။ ကျောင်းထဲကြည့်စရာရှိပြီးရောဆိုပြီးလက်ခံလိုက်ဟန်တူတယ်”

အတုယူသင့်သော မထေရ်လုံးပါး

“ဆရာကောင်းဆိုတာ တပည့်ဒကာအတွက် အကျိုးနည်းတဲ့ နေရာကနေ အကျိုးကြီးတဲ့နေရာကို ညွှန်ပြဖို့ တာဝန်ရှိတယ်။ မန္တလေး တိုင်း၊ မြစ်သားမြို့က မြို့ပြင်ကြီးဆရာတော်ဆိုရင် သူ့တပည့်ရင်း ဦးသက်ရှည်က သူ့ကျောင်းမှာ ကျောင်းလာဆောက်တာကို လက်မခံ ဘဲ။ မန္တလေးမြို့ ဘုရားကြီးတိုက်ထဲမှာ သွားဆောက်လှူခိုင်းတယ်”

“သူ့ကျောင်းကစာသင်တိုက်မဟုတ်တော့ သံဃာမရှိဘူး။ သံဃာ မရှိတော့ ကျောင်းမလိုဘူး။ နေသူ မရှိဘဲနဲ့ ကျောင်းဆောက်ရင် သာသနာအတွက် ကျေးဇူးမရှိဘူး။ ဒါ့ကြောင့် မဆောက်ခိုင်းတာ၊ ဘုရားကြီးတိုက်က စာသင်တိုက်ဆိုတော့ သံဃာများတယ်၊ ကျောင်း လိုတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ဘုရားကြီးတိုက်မှာ သွားဆောက်ခိုင်းတာ”

“မင်းကွန်းတိပိဋက ဆရာတော်ကြီးနဲ့ ပထမ မစိုးရိမ်ဆရာတော် ကြီးတို့ဆို သူတို့ကိုယ်တိုင် စာသင်တိုက်ဆရာတော်တွေပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒကာတွေ ကျောင်းလာဆောက်ချင်ကြောင်း လျှောက်တဲ့အခါ လိုမှသာ လက်ခံတယ်။ မလိုရင် လက်မခံဘဲ တခြားလိုအပ်တဲ့ကျောင်းတွေမှာ သွားဆောက်ဖို့ ညွှန်ပြလေ့ရှိတယ်”

“တစ်ခါတော့- ဗန္ဓုလဦးဆိုင် အမည်ရှိတဲ့ သူဌေးကြီးတစ်ဦးက မင်းကွန်း မေ့နာဒစာသင်တိုက်မှာ ကျောင်းလာဆောက်ချင်ကြောင်း လျှောက်တဲ့အခါ လက်မခံဘဲ၊ မန္တလေးမြို့၊ ရွှေရေးဆောင်စာသင် တိုက်ကြီးထဲမှာပဲ ဆောက်ဖို့ညွှန်ကြားခဲ့တယ်”

“မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီးဆီမှာ သူဌေးတစ်ယောက် ကျောင်း

ဆောက်ဖို့ လာလျှောက်တဲ့အခါမှာလည်း ဆရာတော်ကြီးက လက်မခံဘဲ စာသင်သားသံဃာများပြီး၊ ကျောင်းရှားပါးနေတဲ့ ရွှေရေးဆောင်စာသင်တိုက်မှာ သွားဆောက်ဖို့ပဲ ထပ်ဆင့်ညွှန်ကြားခဲ့တယ်”

“မြောက်ဥက္ကလာပက- ရွှေဥမင်တောရဆရာတော်ကြီးလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ဝန်ကြီးတစ်ဦးက ဆရာတော်ကြီးအား မဖြစ်မနေ တစ်ခုခုလှူပါရစေလို့ ဇွတ်လျှောက်တဲ့အခါ၊ ရွှေဥမင်တောရကျောင်းဘေးက စာသင်တိုက်တစ်ခုမှာ မပြီးမပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးကိုပဲ ပြီးအောင် ဆောက်ခိုင်းခဲ့တယ်”

ရိပ်သာအကျိုးဆောင်ဒကာကြီးသည် ကျွန်ုပ်ပြောပြနေသော ဆရာတော်ကြီးများနှင့် သူတို့ဆရာတော်ကို နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားကြည့်နေရင်း ခေါင်းတညိတ်ညိတ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ တစ်ခဏကြာမှ စကားသံထွက်လာသည်။

“တပည့်တော်- ရှင်ဥပဂုတ်ပုံကြီး မလှူဘဲ တခြားနေရာလှူဖို့ ပြောကြည့်သေးတယ်ဘုရား”

“ဘယ်လိုပြောကြည့်တာလဲ- ရှင်းပြပါဦး”

“တပည့်တော်လည်း ဆရာတော်ရဲ့စာဖတ်ပရိသတ်ပါ။ ထေရဝါဒအတွေးအခေါ် ထိုက်သင့်သလောက်ရှိပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်အလှူရှင်ကို ပြောပြတာက၊ ရှင်ဥပဂုတ်ကန်ကြီး လှူလို့ သာသနာအတွက်၊ လောကအတွက် ဘာမှအကျိုးမရှိဘူး”

“လှူပြီဆိုမှတော့ လောကအတွက်၊ သာသနာအတွက် ကောင်းကျိုးတစ်ခုခု ရှိသင့်တယ်။ အခု ကျွန်တော်တို့ရိပ်သာမှာ နှစ်ထပ်ဓမ္မာရုံကြီး မဖြစ်မနေ ဆောက်ရတော့မယ်။ လက်ရှိဓမ္မာရုံက တစ်ထပ်၊ ဘေးက ယောဂီဆောင်တွေက နှစ်ထပ်ဆိုတော့ ဓမ္မာရုံမှာ လေမရတော့ တရားထိုင်တဲ့ယောဂီတွေ အိုက်စပ်ပြီး ချွေးဒီးဒီးကျနေကြတယ်”

“နှစ်ထပ်ဓမ္မာရုံဆောက်ပြီး အပေါ်ထပ်မှာသာ တရားထိုင်ရမယ်ဆိုရင် ဒီဒုက္ခကလွတ်သွားပြီပေါ့။ ဒါကြောင့် ရှင်ဥပဂုတ်ဆောင်ကြီး ဆောက်ဖို့ ကုန်ကျမယ့်သိန်းငါးဆယ်ကျော်ကို ဓမ္မာရုံပြင်ဆောက်မယ့်နေရာမှာ မတည်လှူပေးပါလို့ ပြောလိုက်ပါတယ်”

“ဒီတော့ အလှူရှင်က ဘာပြန်ပြောလဲ”

“မလှူနိုင်ဘူးတဲ့၊ ရှင်ဥပဂုတ်ဆောင်ပဲ ဆောက်မယ်တဲ့”

ဗြာဟ္မဏဝါဒ ဒါနနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ ဒါန

“ဒီအလှူရှင်က လိုတဲ့ဓမ္မာရုံအတွက် မလှူဘဲ၊ မလိုတဲ့ရှင်ဥပဂုတ်ဆောင်ကို ဘာကြောင့် ဒီလောက်ထိ လှူချင်နေရတာလဲ”

“သူ့ဇနီး လင်ငယ်နောက်လိုက်ပြေးသွားတာ နှစ်ပတ်လောက်ရှိပြီတဲ့ ဘုရား။ ဗေဒင်သွားမေးတဲ့အခါ ရှင်ဥပဂုတ်ဆောင်ဆောက်ပြီး လှူရင် ဇနီးပြန်လာမယ်ဆိုလို့တဲ့ဘုရား”

“ဪ- ဒါဆိုရင် ဒီအလှူရှင်က လောကကောင်းစားဖို့၊ သာသနာကောင်းစားဖို့ လှူတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ငါကောင်းစားဖို့ လှူတာပဲ။ ငါကောင်းစားဖို့လှူရင် ပါရမီမထိုက်တဲ့ဒါန၊ ဗြာဟ္မဏဒါန၊ သာသနာပဒါန၊ ဉာဏ်မယှဉ်တဲ့ဒါနပဲဖြစ်တယ်”

“လောကကောင်းစားဖို့ လှူရင်တော့ ပါရမီထိုက်တဲ့ဒါန၊ ဗုဒ္ဓဝါဒဒါန၊ သာသနာတွင်းဒါန၊ ဉာဏ်ယှဉ်တဲ့ဒါနဖြစ်တယ်”

“ဒီဒါနနှစ်မျိုးရဲ့ အကျိုးပေးပုံကို ရှင်းပြပါဦးဘုရား”

“ပါရမီမထိုက်တဲ့ဒါနဟာ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာရတဲ့အထိသာ ပို့ပေးတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရတဲ့အထိ ပို့မပေးနိုင်ဘူး။ ပါရမီထိုက်တဲ့ဒါနကတော့ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကိုလည်း ရစေတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့အထိလည်း ပို့ပေးတယ်”

“ဘယ်နေရာမှာလှူရင် လောကအတွက် ကျေးဇူးများမလဲ၊ ဘယ်နေရာလှူရင် သာသနာအတွက် ကျေးဇူးများမလဲဆိုတဲ့ စဉ်းစားတွေးခေါ် ဉာဏ်မရှိဘဲ လှူတဲ့ဒါနကို ဉာဏ်မယှဉ်တဲ့ဒါနလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဒါနက လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကိုတော့ပေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကြောင်းတရားကုသိုလ် ပြုစဉ်ကတည်းက ဉာဏ်မပါခဲ့လို့ အကျိုးတရား လူ့ခန္ဓာရတဲ့အခါမှာလည်း ဉာဏ်မပါလာတော့ဘူး”

“ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် သွားဖြစ်တယ်။ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်ဆိုတဲ့ ဟိတ်နှစ်ပါးသာပါသူလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။

သန္ဓေတည်ကတည်းက အမောဟလိုခေါ်တဲ့ ပညာဟိတ်ပါမလာဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီဘဝမှာ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ရခွင့်မရှိတော့ဘူး။

“ဘယ်နေရာ လှူရင် လောကအတွက်၊ သာသနာအတွက် ကျေးဇူးများမလဲဆိုတာကို စဉ်းစားဝေဖန်ပြီးမှ လှူတဲ့ဒါနမျိုးကိုတော့ ဉာဏ်ယှဉ်တဲ့ဒါနလို့ ခေါ်တယ်။ ဉာဏ်ယှဉ်တဲ့ဒါနကြောင့် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကိုလည်း ရတယ်။ ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်ရတယ်။

“တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့အတွက် ဘုရားရှင်ရဲ့တရားကို တစ်ကြိမ်နာကြားရရုံနဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို အလွယ်တကူ ရရှိကြတယ်။

ဗုဒ္ဓလက်ထက်က ပဉ္စဂ္ဂဒါယကလို့ အမည်ရတဲ့ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက် ရှိတယ်။ သူဟာ ကိုယ်ပိုင်လယ်တွေရှိတဲ့ လယ်သမားတစ်ယောက်ပဲ။

“စပါးနဲ့ပတ်သက်ပြီး၊ ဦးဦးဖျားဖျား ငါးမျိုးတိတိ နှစ်စဉ်လှူဒါန်းတဲ့အတွက် ပဉ္စဂ္ဂဒါယကဆိုတဲ့အမည်ကိုရတာ။ တစ်နေ့- သူ့ထံကို ဘုရားရှင်ကြွပြီး တရားတစ်ပုဒ်ဟောလိုက်တာ၊ တရားအဆုံးမှာ အနာဂါမ် တည်သွားတယ်။

ပစ္စည်း ချမ်းသာသော်လည်း ဉာဏ်ပညာ ဆင်းရဲသူ နှစ်ဦး

“အဲဒီလို လွယ်ကူချမ်းသာစွာ မဂ်ဖိုလ်ရခြင်းရဲ့ အဓိကအကြောင်းကတော့ အရင်ဘဝ ဘဝတွေ အလှူဒါနပြုခဲ့စဉ်တုန်းက ဉာဏ်ယှဉ်ခဲ့လို့ပဲပေါ့။ ဒါကဉာဏ်ယှဉ်ခဲ့တဲ့ ဒါနရဲ့ကောင်းကျိုး။ အခုတစ်ခါ ဉာဏ်မယှဉ်ခဲ့တဲ့ဒါနရဲ့ ဆိုးကျိုးနှစ်ခုကို ပြောပြမယ်။

“ပထမတစ်ခုက ရောဝတီတိုင်းအတွင်းက မြို့လေးတစ်မြို့မှာ တွေ့ခဲ့ရတာ။ လူငယ်အမျိုးသားလေးတစ်ယောက်ပေါ့။ အသက်က(၁၇) နှစ်လောက် ရှိနေပြီ။ သူ့မိဘတွေဟာ အတော်ချမ်းသာတယ်။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမငါးယောက်ထဲမှာ ယောက်ျားလေးက သူတစ်ယောက်ပဲပါတယ်။ ကျန်တဲ့လေးယောက်က မိန်းကလေးတွေပေါ့။

“သူဟာ ရုပ်ရည်လည်း ချောမောလှပတယ်။ အသားလေးက လည်း ဝါဝင်းပြီးစိုပြေနေတယ်။ ရဟန်းဖြစ်သွားရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ။ သာသနာအတွက် အတော်အကျိုးရှိမယ်လို့တောင် စဉ်းစားမိလိုက်သေး တယ်။ အဲဒီစိတ်ကူးက ခဏကြာတော့ ပြန်ပျောက်သွားတယ်”

“ဘာဖြစ်လို့လဲဘုရား”

“ဘာဖြစ်ရမလဲ။ အဲဒီသူငယ်လေးဟာ စကားမပြောတတ်တဲ့ အအ လေးဖြစ်နေလို့ပဲ။ ဘာစာမှလည်း သင်လို့မရဘူးတဲ့။ အသက်သာ (၁၇)နှစ်ကျော်လာတယ်။ ဘာစာမှမတတ်ဘူး။ ဘယ်လောက်ထိ ဉာဏ် မရှိသလဲဆိုရင် သူထမင်းဆာတာတောင် သူ့ဖာသာ ဆာတယ်ဆို တာ မသိရှာဘူး။ မိဘတွေ လာကျွေးရင် စားလိုက်တယ်။ လာကျွေး သူမရှိရင် မစားဘူး။

“အသိဉာဏ်မရှိလိုက်ပုံကတော့ လူ့ဘဝမှာ ဂိတ်ဆုံးနေပြီလို့ ပြောနိုင်တယ်။ တစ်ခါတော့ သူ့ရော၊ သူ့သူငယ်ချင်းတွေရော စုပြီး အုန်းသီးခွဲစားကြတယ်။ သိတဲ့အတိုင်းပဲ။ အုန်းပင်ပေါ်က ချလာတဲ့ အုန်းသီးတွေကို အခွံအရင်ခွာရတယ်။

“အခွံခွာတဲ့အခါ ဓါးနဲ့ပေါက်လိုက်၊ ကလန့်ပြီးခွာလိုက်နဲ့ သူ့ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်က လုပ်နေတာပေါ့။ သူဟာ အခွံခွာနေတာ ကို ဘေးကနေ ထိုင်ကြည့်ရင်း ဘာစိတ်ကူးရတယ် မသိဘူး။ အုန်းသီး ကို ခုတ်လိုက်တဲ့ဓါးအောက်မှာ သူ့လက်ကို ထိုးခံလိုက်တယ်”

“စဉ်းတီတုံးပေါ် ကြက်ခြေထောက်တွေတင်ပြီး ခုတ်ဖြတ်လိုက် သလိုပဲ။ သူ့ရဲ့လက်ညှိုးနဲ့လက်ခလယ်ဟာ အလယ်ကနေ တိတိရိရိ ပြတ်ပြီး ချောင်းစပ်ချိုပုတ်ထဲ ခုန်ထွက်သွားတယ်။ အခုတော့ လက်ပြတ်လေးဖြစ်နေရှာတာပေါ့”

“ဖြစ်မှဖြစ်ရလေဘုရား”

“ဒီသူငယ်ရဲ့အတိတ်ဘဝကို ဝိဘဇ္ဇလုပ်ကြည့်ရအောင်။ သူဟာ အတိတ်ဘဝက ဒါနပြုခဲ့တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ချမ်းသာတဲ့မိဘဝမ်းမှာ လူလာဖြစ်တယ်။ သဒ္ဓါတရားရှိတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ချောမောလှပတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ရဲ့ဒါနဟာ ဉာဏ်မယှဉ်တဲ့ဒါန ဖြစ်နေတယ်။

“လှူတော့ လှူခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူလှူတာတွေက လောကအတွက်၊ သာသနာအတွက် သိပ်ပြီးကျေးဇူးမများတဲ့နေရာတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သူလူလာဖြစ်တဲ့အခါမှာ ဉာဏ်ပညာ ပါမလာတော့တာပဲ။

“နောက်တစ်ဦးကတော့ ဦးပဉ္စင်းရဲ့ဇာတိ၊ အမရပူရမြို့ကပဲ။ ဒီသူငယ်လေးလည်း ချမ်းသာတဲ့မိဘမျိုးရိုးထဲကပဲ။ တိုက်တွေ၊ ကားတွေ၊ စလောင်းတွေ အကုန်ပြည့်စုံအောင်ရှိတယ်။ ဒီသူငယ်လေးအသက်ကတော့ ၁၃-နှစ်လောက်ပဲရှိသေးတယ်။

“သူ့ကျတော့တစ်မျိုး၊ မိခင်ဝမ်းမှာ သန္ဓေတည်ကတည်းက ဉာဏ်ပညာ ပါမလာတာကတော့ စောစောက ကလေးနဲ့အတူတူပဲ။ ဘာစာမှ သင်လို့မရဘူး။ ဒီကလေးရဲ့အသိဉာဏ်ဟာ ဘယ်လောက်များ အောက်ကျနောက်ကျနိုင်လိုက်သလဲဆိုရင် အခန်းတစ်ခန်းထဲ ဝင်သွားလို့ အိုက်စပ်ပြီး ချွေးဒီးဒီးကျနေပေမယ့် ဒီသူငယ်လေးဟာ အိုက်တယ်ဆိုတာကို ချက်ချင်းမသိဘူးတဲ့။

“လေးမိနစ်ကျော် ငါးမိနစ်နီးပါးရှိမှ အိုက်တယ်ဆိုတာကို သိနိုင်သတဲ့။ ချမ်းတယ်ဆိုရင်လည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ငါးမိနစ်နီးပါးရှိမှ သိနိုင်တယ်။ ဒီသူငယ်လည်း အထက်ကသူငယ်လို ဒါနပြုတဲ့အခါမှာ ဉာဏ်မယှဉ်ခဲ့လို့ပဲပေါ့”

ပြုပြင်ရမည့်ဒါနများ

“ဆရာတော်အမိန့်ရှိမှပဲ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအများစုရဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေမှာ ပြုပြင်စရာတွေ အများကြီးရှိနေတယ်ဆိုတာ စဉ်းစားမိတော့တာပဲ ဘုရား။ နောက်ထပ် ဒါနနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြုပြင်စရာလေးတွေ တွေ့ထားရင် ဆက်အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား”

“ပြုပြင်စရာတွေကတော့ အများကြီးပဲ။ ဉာဏ်ထဲပေါ်လာသလောက်တော့ ပြောပြပါမယ်။ အကျယ်သိချင်ရင်တော့ အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူတဲ့ အနာဂတ်သာသနာရေးဆိုတဲ့ စာအုပ်ကို ဖတ်ဖြစ်အောင်ဖတ်ပါ။

“ပထမဆုံးပြုပြင်ရမယ့်ဒါနက- နိုင်ငံတော်သံဃနာယကအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ ဥပဒေတွေကို မျက်ကွယ်ပြုပြီး ရုပ်ပွားဆင်းတုတွေ၊ စေတီတွေကို လိုတာထက်ပိုပြီး ဘုန်းပေါလအော တည်ကြတဲ့အလုပ် ပဲ။ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်တိုက်ဆိုရင် ဘုရားရုပ်ပွားဟာ တစ်ဆူ လောက်ပဲရှိသင့်တယ်။

“အခုတော့ ကျောင်းတစ်ကျောင်းဆောက်တိုင်း ဘုရားတစ်ခန်း၊ ဘုရားတစ်ဆူဆိုတော့ အကုန်အကျတွေ ပိုများတာပေါ့။ တချို့ဆိုရင် ဘုရားဆောင်တစ်ဆောင်တည်းမှာကိုပဲ ဘုရားအဆူပေါင်း လေးငါး ဆယ်အထိ အလှူခံပြီး ထားကြတယ်။

“ဘယ်အရာမဆို ပေါများလွန်းအားကြီးရင် တန်ဖိုးလျော့သွားတာ ပဲ။ ဘုရားရုပ်ပွားပူဇော်မှုနဲ့ ပတ်သက်ရင် ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး မှုကို ကြိုက်တယ်။ အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်ကြီးအတွင်း မှာ ကျောင်းဆောင်ပေါင်း ငါးဆယ်ကျော်ရှိပေမယ့် ဘယ်ကျောင်း ဆောင်မှာမှ ဘုရားခန်းမပါဘူး။

“ကျောင်းတိုက်အလယ်က ဓမ္မာရုံကြီးထဲမှာပဲ ရုပ်ပွားတော်ကြီး တစ်ဆူ ပူဇော်ထားတယ်။ ဘုရားရှင်ကို ပူဇော်ကန်တော့ချင်ရင် ဓမ္မာရုံကြီးဆီကို လာကြရုံပဲ။

ကျောင်းဆောင်တိုင်းမှာ ဘုရားခန်းနဲ့ ရုပ်ပွားမပါတော့ အလှူရှင် တွေမှာလည်း အကုန်အကျသက်သာတယ်။ နေထိုင်တဲ့ ရဟန်းသံဃာ တွေမှာလည်း လွတ်လပ်ချမ်းသာစွာ နေနိုင်တယ်။

“ဆရာတော်ကြီးပြောတဲ့ အတွေးအခေါ်လေးက သိပ်ကောင်း တယ်။ ဘုရားရုပ်ပွားကို ပင့်ထားရင်၊ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင် ရှေ့မှာ နေသလို နေနိုင်မှကောင်းတယ်တဲ့။ အခုတော့ အိပ်ခန်းထဲက အစ ဘုရားခန်း လုပ်ထားကြတယ်။ ပြီးတော့ ဘုရားရုပ်ပွားရှေ့မှာ ခူးထောင်ပေါင်ကား နေချင်သလိုနေတယ်ဆိုတော့ အကျိုးထက် အပြစ် ဖြစ်ဖို့က များတယ်။

“ဆရာဖြစ်တဲ့ ရဟန်းအများစုဟာ ဒကာ၊ ဒကာမလှူချင်တာ ဆိုရင် ဝေဖန်အကြံပေးမှု မလိုဘဲ တန်းပြီးအလှူခံလိုက်ကြတဲ့အတွက်

ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာ မကုန်သင့်တဲ့ငွေတွေ တအားကုန်ကုန်ကြ တယ်။ ဆရာကောင်းမှန်ရင် တပည့်ဒကာ၊ ဒကာမတွေရဲ့ငွေကို ကိုယ့် ငွေလိုသဘောထားပြီး မကုန်သင့်တာမကုန်အောင် စောင့်ရှောက်ပေး သင့်တယ်။

“သူတို့ငွေ ကုန်တာပဲ။ ကိုယ့်ငွေ ကုန်တာမှတ်လို့၊ ဘာလှူလှူဆို ပြီး လွှတ်ထားတာဟာ ဆရာကောင်းတစ်ယောက်ရဲ့စိတ်ဓါတ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီးဆိုရင် ကျောင်းဆောက်ချင် တယ်လို့ လာလျှောက်တောင် ချက်ချင်းလက်မခံဘူး။

“ဒကာမှာလည်း စီးပွားရေး ပြောပလောက်အောင် အဆင်ပြေနေ ပြီ။ ကျောင်းမှာလည်း သံဃာတွေ နေရာမရှိလောက်အောင် ကျပ် တည်းကျည်းမြောင်းလာပြီဆိုမှ ကျောင်းဆောက် လှူခွင့်ပြုတယ်။ ဆောက်ခွင့်ပြုတာတောင် ဒကာက သိန်းတစ်ရာကုန်လောက် ဆောက် လှူမယ်လို့ မှန်းထားရင် သိန်းငါးဆယ်လောက်နဲ့ပြီးအောင် ဆောက် ခိုင်းတယ်။

“ဝိနည်းမှာလည်း လှူတဲ့ဒကာရဲ့ငွေကို ပိုပြီးကုန်အောင် မစီမံ ကောင်းဘူး။ လျော့ပြီးကုန်အောင် စီမံကောင်းတယ်။ ဆရာတော်ကြီး ကျောင်းကို ဆွမ်းလာကပ်ပြီဆိုရင် အသားဟင်းတစ်ခွက်ထက် ပိုချက် ခွင့်မပြုဘူး။ အိမ်မှာ မိသားစုချက်စားသလို အသားဟင်း တစ်ခွက်၊ ချဉ်ရည်ဟင်း၊ ငါးပိချက်၊ တို့စရာ။ အဲဒီလောက်ပဲ ချက်ခွင့်ပြုတယ်။

“အသားဟင်းငါးမျိုး ချက်မယ်ဆိုရင် တစ်နပ်ပဲ ကပ်လို့ရတဲ့ ငွေဟာ အသားဟင်းတစ်ခွက်တည်း ဖြစ်သွားတဲ့အတွက် ငါးနပ်အထိ ကပ်လို့ရသွားတယ်။ မြန်မာတွေ တကယ်ကြီးပွားချင်ရင် ဆွမ်းကပ် တာက စပြီး ပြင်ကြရမယ်။

“တချို့ဒကာ၊ ဒကာမတွေဟာ ဘုန်းကံကြီးမားတဲ့ဆရာတော်ကြီး တွေရဲ့ ဆွမ်းကျန်ကွမ်းကျန်ကို စားချင်ကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ကြီးဆွမ်းကျန်ကို စားချင်လို့ စောင့်လိုက်ကြတာ၊ ဆရာ တော်ကြီးသာ ပျံလွန်တော်မူသွားတယ်၊ ဆွမ်းကျန်ဆိုတာ တစ်ခါမှ မရှိခဲ့ဖူးဘူး။

“ဆရာတော်ကြီးဟာ သူ့ကျောင်းလေးပေါ်မှာ တစ်ပါးတည်း ဘုဉ်းပေးတာ။ ဆွမ်းရောဟင်းရော ကုန်နိုင်လောက်ရုံ ချိန်ဆပြီး ဘုဉ်းပေးတာဖြစ်လို့ ဆရာတော်ကြီး ဆွမ်းစားပြီးတာနဲ့ ဆွမ်းရော၊ ဟင်းရော ဘာမှမကျန်ဘူး။ ကွက်တိပဲ။ အဲဒီလို တိတိကျကျဖြစ်အောင် ဆွမ်းပြင်ပေးတဲ့ဒကာမကြီးကိုလည်း သေသေချာချာ သင်ပြပေးထားတာကိုး။

“ဂျပန်တွေ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းရဲ့အကြောင်းများစွာထဲမှာ အစားနဲ့ပတ်သက်ပြီး စည်းကမ်းမရှိတာလည်း တစ်ခုအနေနဲ့ပါဝင်တယ်။ ဂျပန်လူမျိုးတွေဟာ ထမင်းစားတဲ့အခါ ပန်းကန်ထဲမှာ ထမင်းတစ်စေ့မှ မကျန်အောင် စားရတယ်။

သူတို့က သေသေချာချာ တွက်ပြတယ်။ လူတစ်ယောက် ထမင်းတစ်စေ့ ပိုရင်၊ လူသန်းငါးဆယ်ဆိုရင် ထမင်းစေ့ပေါင်း သန်းငါးဆယ် ဖြစ်သွားမယ်တဲ့။

“ထမင်းစေ့ပေါင်းသန်းငါးဆယ်ကို တင်းဖွဲ့လိုက်ရင်၊ ဆန်တင်းပေါင်း ဘယ်နည်းမလဲ။ ဒါတွေဟာ လူသားတွေရဲ့စည်းကမ်းမဲ့မှုကြောင့် ဘယ်သူ့အတွက်မှအကျိုးမရှိဘဲ အလဟဿကုန်သွားရတာတွေပေါ့။

မြန်မာပြည် မကြီးပွားခြင်းရဲ့အကြောင်းရင်းများစွာထဲမှာ အစားနဲ့ပတ်သက်ပြီး စည်းကမ်းမရှိတာလည်း တစ်ခုအနေနဲ့ ပါဝင်တယ်။

ဘုန်းကြီးသေ ရွာကြေ

“ဒုတိယပြုပြင်ရမှာက ဘုန်းကြီးပျံကိစ္စပဲ။ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးပျံတော်မူရင် တစ်အိမ်ဘယ်လောက်ဆိုပြီး အလှူငွေတွေ ကောက်ကြတယ်။

“ဘုန်းကြီးတစ်ပါး ပျံတော်မူရင် ငွေလည်းထည့်ရ၊ အလုပ်အကိုင်လည်း ရက်ပေါင်းများစွာ ပျက်ရတာကြောင့် ရွာတစ်ရွာလုံး ဆင်းရဲမွဲတေကျန်ခဲ့တာချည်းတွေ့ရတာကြောင့် ‘ဘုန်းကြီးသေ ရွာကြေ’ဆိုတဲ့ စကားပုံကြီး ပေါ်လာတာပါပဲ။

“ဒါကြောင့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေအပေါ် မေတ္တာ၊ ကရုဏာကြီးမားကြတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတချို့ဟာ ပျံတော်မူခါနီးတာနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တိတိကျကျ မှာပစ်ခဲ့ကြတယ်”

(မှတ်ချက်) ဤနေရာမှစ၍ စာဖတ်သူနှင့် တိုက်ရိုက်ပြောလိုသည့် အတွက် စကားပြေကို ပြောင်းသုံးပါမည်။

၁။ အလောင်းကို သုံးရက်သာ ထားရမည်။

၂။ ဆိုင်း၊ အငြိမ်း၊ ဇာတ် ဘာမျှမထည့်ရ။

၃။ ဒကာ၊ ဒကာမထံမှ ဘာမျှ မလှူမခံရ။

၄။ တရားပွဲသာ ထည့်ရမည်။

၅။ ဆရာတော်ကျန်ခဲ့သော နဝကမ္မဋ္ဌေများကို ပင့်သံဃာများအား အချိုးကျ လှူဒါန်းရမည်။

၆။ သံဃာများထံမှ ငွေမခွဲရ။

၇။ ယောင်ကျူး မလုပ်ရ။

၈။ အလောင်းစင်ကို လှပစွာ မပြင်ဆင်ရ။

ဟူသောအချက်များကို စကားပြေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကဗျာဖြင့်ဖြစ်စေ ရေးသား၍လည်း မှာထားတတ်ကြသည်။ မလိုသောအခါတွင် အများကြီးလှူပြီး လိုသောအခါတွင် မလှူသောကြောင့် အသက်ငယ်ငယ်ဖြင့် ပျံတော်မူရသော ဘိဝံသဆရာတော်လေးတစ်ပါး အကြောင်းကြားရဖူးသည်။

ထိုဆရာတော်လေး မကျန်းမမာဖြစ်နေသောအချိန်တွင် ဘာမျှ မသိသလို နေကြသည်။ အားနာပါးနာ ဆေးမြီးတိုဖိုးလောက် လှူသူသာ ရှိသည်။ အပြင်ဆေးရုံတွင် တက်ရောက် ကုသနိုင်လောက်အောင် တစ်သောင်း၊ တစ်သိန်းထိ လှူသူတစ်ယောက်မျှ မရှိပေ။

ထိုဆရာတော်လေး ပျံတော်မူသောအခါတွင်ကား ဆိုင်း၊ အငြိမ်း၊ ဇာတ်၊ လောင်တိုက်စသည့် အပျော်အပါးတို့အတွက် လှူဒါန်းလိုက်ကြသည်မှာ သိန်းပေါင်းတစ်ရာ့ငါးဆယ်ကျော် နှစ်ရာနီးပါးမျှ ကုန်ကျသည်။ ဤကား ဉာဏ်မယဉ်သော ဒါနများပင်ဖြစ်၏။

ထိုဆိုင်း၊ အငြိမ်း၊ ဇာတ်၊ ယောင်ကျူး စသည်များကို လှူဒါန်းခြင်းအားဖြင့် လှူဒါန်းသူမှာလည်း အကျိုးမရှိသလို၊ ပျံတော်မူသော ဆရာတော်အတွက်လည်း ဘာမျှအကျိုးမရှိပေ။ တကယ်အကျိုးရှိ

သော လှူတန်းနည်းမှာ- တတ်အားသမျှ ထည့်ဝင်လာသော အလှူ
ငွေများကို ဆေးရုံအတွက် ဆေးပဒေသာပင်အဖြစ် လှူဒါန်းမည်။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအတွက် ပညာ
ရေးပဒေသာပင်များ လှူဒါန်းမည်။ စာသင်တိုက်သံဃာများအတွက်
ဆွမ်းပဒေသာပင်များ လှူဒါန်းမည်ဆိုလျှင် လှူသူရော၊ ပျံတော်မူ
သွားသောဆရာတော်အတွက်ပါ အလွန်အကျိုးများမည်ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ အနာဂတ်သာသနာရေး ကျမ်းစာအုပ်မှ ဘုန်းကြီးပျံ
နှင့်ပတ်သက်သော ပြုပြင်ဖွယ်များကို ကောက်နုတ်တင်ပြပေအံ့။

အရိုးအိုးစေတီ

ထို့ပြင် အသက်ထင်ရှားရှိစဉ်က အလွန်အကျူး ရိုသေလေး စားမှု
မပြုကြဘဲ အရိုးကျမှ အရိုးအိုးစေတီ တည်ထားခြင်းလည်း နည်းလမ်း
မကျလှ။ ထိုတည်ထားပြီးသော အရိုးအိုးစေတီကိုလည်း မည်သူမျှ
အရေးတကြီး မကိုးကွယ်ကြ။ နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာသော် ဘုန်းတော်
ကြီးအရိုး၊ လူအရိုး ခွဲခြားမရသည့်ပြင် ဓါတ်တော်ဋ္ဌာပနာ ထားသော
စေတီတော်များနှင့်လည်း ထူးခြားပင်ဖြစ်နေတော့၏။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်ပါဠိတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊
ရဟန္တာနှင့် စကြာမင်း ဤပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး၏အရိုးများကိုသာ စေတီ
တည်၍ ပူဇော်ထိုက်သည်ဟု ဟောတော်မူ၏။

(မှတ်ချက်) စကြာမင်းသည် သူ့ခေတ်နှင့်သူ့အခါ သတ္တဝါတို့
အကျိုးကို အလွန်ဆောင်သွားသော တရားမင်းပေတည်း။ တစ်လော
ကလုံးမှ တစ်ယောက်သာ ဖြစ်နိုင်ရကား ထူးဆန်းသောအရာလည်း
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စေတီတည်၍ ကိုးကွယ်ထိုက်သူတို့တွင် စကြာမင်း
လည်း ပါဝင်ရသည်။

ပုထုဇဉ်ရဟန်းများ၏အရိုးကို စေတီတည်ထားဖို့ရန် ဗုဒ္ဓရှင် တော်
ခွင့်ပြုတော်မူလျှင်ကား သီလရှိသောပုထုဇဉ်အရှင်များသည် သီဟိုဠ်
ကျွန်းမှာပင် မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားရကား စေတီတည်ထားဖို့
နေရာမလောက်ဘဲ ရှိပေလိမ့်မည်။

ထိုမျှလောက်များပြားနေလျှင် ထူးထူးခြားခြား အံ့ဩဖွယ် လည်း မဖြစ်တော့ရာ၊ ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်အရှင်မြတ်တို့၏အရိုးများကို စေတီ တည်ခွင့်ပြုတော်မမူ။ ထို့ကြောင့် ယခုကာလ၌ ဘုန်းကြီးပျံတော် မူလျှင် အရိုးအိုးစေတီ တည်ထားရိုးဖြစ်နေသောစနစ်ကို ပြင်သင့်ပြီ။

သီလရှိသော ပုထုဇဉ်အရှင်များပျံလွန်တော်မူသောအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသော ရဟန္တာများကဲ့သို့ ကြီးကျယ်စွာ ပူဇော်နိုင်သည်ဟု အဋ္ဌကထာကဆို၏။ ထိုသို့ဆိုရာ၌ ယခုကာလလို ရက်ရှည်လများ ထား၍ မီးလောင်စရာဖြစ်သောကြောင့် လောင်တိုက်ဟုခေါ်သော မီး လောင်စာအကြီးအငယ် ကိုးဆယ်တစ်ရာလောက်ဖြင့် ပူဇော်ရမည် ဟု မဆိုလို၊ ထိုပျံတော်မူရာနေ့မှာပင် ပန်းနံ့သာ၊ နံ့သာ ထင်းတို့ဖြင့် သင်္ကြိုဟ်ပူဇော်ရမည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

[အဋ္ဌကထာ] ပုထုဇန ဘိက္ခုနံဟိ ထူပေ အနညာယမာနေ တဗ္ဗပဏ္ဍိဒီပေ တာဝ ထူပါနံ သြကာသော န ဘဝေယျ၊ တထာ အညေသု ဌာနေသု၊ တသွာ အနစ္ဆရိယာ တေ ဘဝိဿန္တိတိ နာနဇာ နာတိ။ ပေ။ ပုထုဇနသီဝတော ပန ပရိနိဗ္ဗုတ ဘိက္ခုနော ဝိယ မဟန္တိံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိယေဝ။

ပျံတော်မူဘဲ လျှိုးတော်မူမှာ စိုးရပုံ

ဘုန်းတော်ကြီးဟူသည်မှာ ရှေးဘဝက ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ စုတေခဲ့၍ ကာမဂုဏ်အပြစ်မြင်ကာ ရဟန်းပြု၍နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် (မေတ္တာ ဘာဝနာ စသော ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါက်ဈာန်ရ၍)စုတေသောအခါ မူလဌာန ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ပင် ပြန်သွားသောကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီး စုတေသည်ကို ပြန်တော်မူသည်ဟုခေါ်၏။

တစ်နည်း- ဘုန်းကြီးများသည် ကောင်းမှုကုသိုလ် ထူးထူးထွေ ထွေ များပြားလှ၏။ သီလသိက္ခာလည်း ကောင်းကြ၏။ စုတေလျှင် ဘယ်နည်းနှင့်မဆို အထက်နတ်ပြည်ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ပျံတက်ရမည်သာ တည်း ဟု ရှေးက ယူဆကြ၏။ ထို့ကြောင့် စုတေသည်ကို ပျံလွန်တော် မူသည် ဟု ခေါ်ကြ၏။

ထိုအခေါ်သည် သီလသိက္ခာနှင့် အမှန်ပြည့်စုံသောဘုန်းတော်ကြီးများအတွက် မှန်ကန်သော အခေါ်ပင်တည်း။ ဒီစကြိုတ်တစ်ခု၌ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးကား ငွေတိုးပေး၍စား၏။ အသည်းအသန် မမာသောအခါ ငွေတိုးယူထားသော ရွာသားတို့က သူတို့စာရင်းကို ရှာကြ၏။ မမာနေသောဘုန်းကြီးသည် သူ့နေရာ၏ ကြမ်းပေါက်အောက်သို့ အလွန်စူးစိုက်စွာ မကြာခဏကြည့်နေ၏။

ဒကာတစ်ယောက်သည် ထိုကြည့်ပုံကို သဘောပေါက်၍ ထိုကြည့်ရာမြေကို တူးလေရာ ရွှေငွေများစွာ ရလေသတဲ့။ ဘုန်းကြီးလည်း မကြာမီ ပျံတော်မူလေ၏။ ထိုဘုန်းတော်ကြီးမျိုးကား အထက်သို့ မပျံဘဲ အောက်သို့လျှိုးတော်မူမှာ စိုးရလေသည်။

သတိပြုဖွယ်တွေ

ယခုအခါ မည်သည့်ဘုန်းကြီး၊ မည်သည့်ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူ၍ သင်္ကန်းအစုံပေါင်း မည်မျှ၊ ကော်ဇော်စသည်က မည်မျှ၊ ငွေသားက မည်မျှ စသည်ဖြင့် စာရင်းကြားရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းလှ၏။

ဘုန်းကြီးပီပီသသ နေလိုကြလျှင် ဝတ်လောက်၊ သုံးစွဲလောက် ရုံမှတစ်ပါး ရသမျှကို နှမ်းပါးသော တပည့်ရဟန်းသာမဏေများကိုသာ ဝေခြမ်းလှူဒါန်းသင့်၏။ ငွေဆိုသည်မှာ လုံးလုံးကိုယ်ပိုင်ထားကောင်းသော ပစ္စည်းမဟုတ်။

ထိုပစ္စည်းတွေကို တွယ်တာသော လောဘဇောဖြင့် စုတိစိတ်ကျပါမူ-

သာ ပေက္ခကာလံ ကြိယာ အတ္တနော ယေဝ ဂေဟေ

ယက္ခ ကုက္ကာရ။ (ပေ) နိဗ္ဗတ္တန ကာရဏံ ဟောတိ။

ပစ္စည်းစသည် တွယ်တာလျက် သေခြင်းသည် မိမိနေရာ အိမ် (ကျောင်း)၌ တစ္ဆေ၊ ပြိတ္တာ၊ ခွေ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ကြွက်၊ ကြက်၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုး စသည်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၏ဟု မဟာသုဒဿန သုတ္တကထာ၌ မိန့်၏။

ထိုပြင် ဆရာဘုန်းတော်ကြီး ပျံတော်မူခါနီး၌ ကျောင်းတောင်း သူ၊ ပစ္စည်းတောင်းသူများလည်း ဆရာကို အတင်းတွန်းချသူနှင့် တူလှ၍ စဉ်းစားစရာကောင်းလှသည်။

ဘုန်းကြီးပျံ ကြာရှည်ထားသောအပြစ်

ယခုကာလ၌ ဘုန်းကြီးပျံကို ကြာရှည်ထားလေ့ရှိခြင်း၊ ကြာရှည် ထားလေ့မရှိခြင်းဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ကြာရှည်ထားခြင်း၌ ရှည်ရွယ်ချက် ကား ရပ်ဝေးတပည့်များ လာရောက်မိအောင်စောင့်ဆိုင်းလိုခြင်း၊ ဒကာ -ဒကာမများ၏ ဘုန်းကြီးပျံ၌ ကုန်ကျဖို့ရန် ငွေရှိချိန်ကို စောင့်လိုခြင်း များဖြစ်၏။

ထိုတွင် အဝေးကတပည့်များ လာရောက်မှ သဂြိုဟ်ခြင်း လည်း တစ်နည်းအားဖြင့် ထိုမှရမည့်အကူအညီတို့ကို မျှော်လင့်ခြင်း ပင်ဖြစ်၏။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ အဝေးကတပည့်များ နောက်ဆုံးကန်တော့ ခြင်းဖြင့် ကန်တော့စေလိုသောကြောင့် ထားရပါသည်ဟုဆိုလျှင် အလောင်းကို မမီလိုက်ဘဲ ဂုဏ်ကိုမှန်း၍ ကန်တော့လျှင်လည်း ပြီးနိုင် ပြီဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းလည်း မလုံလောက်သေးချေ။

အမှန်မှာ ပွဲနှင့်လမ်းနှင့် စည်စည်ကားကား ဖြစ်စေလိုသော ကြောင့် ကြာရှည်ထားကြသည်ဟု ထင်စရာအကြောင်းရှိ၏။ ထိုသို့ ကြာရှည်ထား၍ စည်စည်ကားကား ကျင်းပခြင်း၌ အောက်ပါအပြစ် များကို တွေ့ရလေသည်။

၁။ အလောင်းကို စောင့်ရှောက်ရမှုကြောင့် ပရိယတ်ကျောင်းတိုက်ဖြစ် လျှင် စာသင်စာချ ပျက်ခြင်း၊ ပဋိပတ်ကျောင်းတိုက်၌ ပဋိပတ်အကျင့် လစ်ဟင်းခြင်း။

၂။ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ အလုပ်အကိုင်ပျက်၍ အကုန်အကျများခြင်း၊ ထိုကုန်ကျရာ၌ တချို့ဒကာ၊ ဒကာမများ မရှိမဲ့ရှိမဲ့နှင့် သူများနည်းတူ ဖြစ်အောင်ကြံစည်၍ ထည့်ရခြင်း၊ တချို့လည်း စိတ်မပါဘဲ ရပ်ရွာနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် ထည့်ရခြင်း(ထို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးသေရွာကြေ ဟု ဆိုကြသည်)။

၃။ ပွဲလမ်းသဘင်တွေများ၍ ကြည့်ရှုသူတို့မှာ ကျန်းမာရေး ချို့ယွင်း တတ်ခြင်း။

၄။ တာဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များဝယ် အလုပ်များသော ရဟန်းငယ်၊ ရှင် ငယ်တို့မှာ အပြင်းအထန် ကျန်းမာရေး ချွတ်ယွင်းတတ်ခြင်း (နာမည် ကြီး ဆရာတော်တစ်ပါးပျံတော်မူရာ၌ နောက်ပါနှစ်ပါး၊ သုံးပါး ခေါ် သွားတတ်သည်)ဟု ပြောစမှတ်ရှိ၏။ ဆိုလိုရင်းကား ဆရာတော်ပျံ၌ လုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် မကျန်းမာ၍ နှစ်ပါး၊ သုံးပါး ပျံတော်မူတတ် သည် ဟု ဆိုလိုသည်။

၅။ ဝက်ကြက်စသော သတ္တဝါအများလည်း ဘုန်းကြီးပျံကို အကြောင်း ပြု၍ သေကြရခြင်း (ဆရာတော်တစ်ပါး၏ ဘုန်းကြီးပျံသို့ တပည့် များသွားကြရာ သဲသောင်ပြင်ထက် တက်၍နားနေခိုက် ကပ်လာသော လှေကြီးတစ်စင်းပေါ်မှာ သတ်ပြီးကြက်ကောင်တွေ အပြည့်တင်လာ သည်ကိုမြင်၍ ဘယ်သွားမလို့လဲဟုမေးရာ ဆရာတော်ဈာပနသွား မလို့ဟု ဖြေသည်ကို ကြားခဲ့ရကြောင်း ကိုယ်တွေ့တစ်ဦးက လျှောက်ဖူး သည်)

၆။ ဘုန်းကြီးပျံကို နာမည်ခံ၍ ဟိုဟိုသည်သည် အလှူခံကာ စီးပွားရှာ လိုသူတို့ မတရားသဖြင့် စီးပွားရှာခွင့်ရခြင်း။

ဤသို့စသည်ဖြင့် လက်တွေ့အပြစ်တွေ များပြားရကား အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်အတိုင်း ဘုန်းကြီးပျံကို ပြုပြင်သင့်သည်။

ဘုန်းကြီးပျံ ပြုပြင်ရေး

မိမိတို့ ဆရာသမားကိုလေးစားသော တပည့်၊ ဒကာ၊ ဒကာမ တို့သည် မကျန်းမာကြောင်းသိလျှင် အစွမ်းကုန်ကြိုးစား၍ (ဝိနည်းတော် နှင့်လည်းညီစွာ)ကုသသင့်၏။ အကောင်းဆုံးဆရာနှင့် ဆေးဝါတ်စာ များကို မိမိတို့အစွမ်းအားလျော်စွာ ရှာဖွေဆက်ကပ်သင့်၏။

ထိုဘုန်းတော်ကြီးသည် မနေသာ၍ ပျံလွန်တော်မူရစေကာမူ တပည့်၊ ဒကာ၊ ဒကာမတို့အပေါ်မှာ မေတ္တာများများနှင့် ကျေကျေ နပ်နပ် ပျံလွန်တော်မူရပေလိမ့်မည်။ ပျံလွန်တော်မူကြောင်း ကေန်

သိရသည့်အခါ၌ကား အချိန်ရှိသေးလျှင် အနီးအပါးရှိ တပည့်များနှင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့သည် နောက်ဆုံးပူဇော်ခြင်းဟု သဘောထား၍ မိမိတို့အိမ်မှာ အသင့်ရှိသော ဆီ၊ နံ့သာတုံးဖြင့် အမြန်ဆုံးမီးသင်္ဂြိုဟ် သင့်၏။

အချိန်မရှိလျှင်ကား တစ်ည၌မျှထား၍ နောက်တစ်နေ့တွင် ကိစ္စပြီးစေသင့်၏။ ကြီးကျယ်သောဆရာတော်ဖြစ်၍ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ တပည့်များ နေ့ချင်းရက်ချင်း မရောက်နိုင်ပါမူ သုံးရက်မျှထားသင့်ကြ ၏။ ထို့ထက်ပို၍ကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မထားသင့်ပေ။ အရှင်သာရိ ပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်စသော ရဟန္တာကြီးများ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ ရာမှာပင် နေ့ချင်းညချင်း ပြီးစေပုံကို အတုယူသင့်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓရှင် တော် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ၌ကား ပြင်ဆင်၍မပြီးနိုင်သောကြောင့် ခုနစ်ရက်မျှ ကြာသွားပါသည်။

ဤကား ဘုန်းကြီးပျံနှင့်ပတ်သက်၍ အနာဂတ်သာသနာရေး ကျမ်းမှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြချက်ပင်ဖြစ်၏။ အမရပူရမြို့၊ ပထမ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်- ယထာဝါဒီ- တထာကာရိ- ပြောသည့်အတိုင်းလုပ်သူဖြစ်၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် ပျံလွန်တော်မူသောအခါတွင် မြန်မာတွင်မက ကမ္ဘာထိကျော်သော ဆရာတော်ကြီးဖြစ်သော်လည်း မည်သည့်အခမ်းအနား အပြင်အဆင် မျှ မရှိဘဲ သုံးရက်ထားပြီး ရိုးရိုးပင် မီးသင်္ဂြိုဟ်ခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ ဗုဒ္ဓအလိုကျ မီးသင်္ဂြိုဟ်ပုံအခမ်းအနား အပြည့်အစုံကို ဤနေရာမှ တစ်ဆက်တည်းတင်ပြနိုင်ရန် တစ်ဘဝ သာသနာစာအုပ်ကြီးကို ပြန်ကြည့်ရသည်။ ထိုအခါ မီးသင်္ဂြိုဟ်ပုံတင် မက- ဆရာတော်ကြီး၏ အသေပြင်ပုံ၊ ဝိပဿနာရှုပုံ၊ ပျံတော်မူ မည့်နေ့ထိ စာချပေးပုံတို့မှာလည်း ရဟန်းရှင်လူအားလုံး အတုယူ စရာကောင်းလှသဖြင့် အစအဆုံး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကောက်နုတ်ဖော်ပြ လိုက်ပါသည်။ ကောက်နုတ်ဖော်ပြသော တစ်ဘဝသာသနာကျမ်းမှာ ၁၉၈၄-ခုနှစ်က ထုတ်ဝေထားခြင်းဖြစ်သည်။

အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ရေးသားခဲ့သော
ကျမ်းစာများ

- ၁။ ပါဠိသိက္ခာနှင့်သဒ္ဒါအကျဉ်း
- ၂။ အခြေပြုသဒ္ဒါတွဲဖက်
- ၃။ အခြေပြုသဒ္ဒါ
- ၄။ ကစွဉ်းဘာသာဋီကာ ပ/ဒု
- ၅။ ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ ပ/ဒု
- ၆။ ဘေဒစိန္တာဘာသာဋီကာ
- ၇။ ကစွာယနုသာရဘာသာဋီကာ
- ၈။ အလင်္ကာရဘာသာဋီကာ
- ၉။ ကထာသလ္လာပသိက္ခာ
- ၁၀။ ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်
- ၁၁။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ
- ၁၂။ ကင်္ခါဘာသာဋီကာ ပ/ဒု
- ၁၃။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ
- ၁၄။ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး
- ၁၅။ ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ(ပ၊ဒု၊တ၊စ)
- ၁၆။ ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ
- ၁၇။ မဟာဝါဘာသာဋီကာ
- ၁၈။ စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ
- ၁၉။ ပရိဝါရဘာသာဋီကာ
- ၂၀။ အခြေပြုသင်္ဂြိုဟ်
- ၂၁။ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ
- ၂၂။ ဝိထိနှင့် သုံးချက်စုဘာသာဋီကာ
- ၂၃။ ဋီကာကျော်နိဿယ
- ၂၄။ အဋ္ဌသာလိနီဘာသာဋီကာ (ပ၊ဒု၊တ၊စ)
- ၂၅။ သမ္မောဟဝိနောဒနီဘာသာဋီကာ (ပ၊ဒု၊တ)

- ၂၆။ ဓါတုကထာအဋ္ဌကထာဘာသာသင်္ဃီကာ
- ၂၇။ ပုဂ္ဂလပညတ္ထိအဋ္ဌကထာဘာသာသင်္ဃီကာ
- ၂၈။ ကထာဝတ္ထုဘာသာသင်္ဃီကာ ပ/ဒု
- ၂၉။ ယမကအဋ္ဌကထာဘာသာသင်္ဃီကာ
- ၃၀။ ပဋ္ဌာနအဋ္ဌကထာဘာသာသင်္ဃီကာ
- ၃၁။ ပဉ္စပကရုဏဘာသာသင်္ဃီကာ(လက်ရေးမူ)
- ၃၂။ အဘိဓမ္မာလမ်းညွှန်မှတ်ဖွယ်(လက်ရေးမူ)
- ၃၃။ သီလက္ခန်ဘာသာသင်္ဃီကာ (ပ၊ဒု၊တ၊စ)
- ၃၄။ ဗြဟ္မဇာလသုတ် မြန်မာပြန်
- ၃၅။ သာမညဗလသုတ် မြန်မာပြန်
- ၃၆။ သုတ်မဟာဝါဘာသာသင်္ဃီကာ
- ၃၇။ သုတ်ပါထေယျဘာသာသင်္ဃီကာ(လက်ရေးမူ)
- ၃၈။ အဋ္ဌကထာအခြေပြု
- ၃၉။ ရတနာဒုဂ္ဂဏ်ရည်
- ၄၀။ ကိုယ့်ကျင့်အဘိဓမ္မာ
- ၄၁။ အနာဂတ်သာသနာရေး
- ၄၂။ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ
- ၄၃။ ဘာသာသွေး
- ၄၄။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ
- ၄၅။ အခြေပြုမင်္ဂလသုတ်
- ၄၆။ ဘာသာရေးပြဿနာများ
- ၄၇။ ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲ
- ၄၈။ စစ်တပ်တရားတော်
- ၄၉။ ရုပ်စုံဗုဒ္ဓသာသနာဝင်
- ၅၀။ သာသနာတော်ရေးလျှောက်ထားချက်
- ၅၁။ သြဝါဒကထာ
- ၅၂။ ပထမပြန်ညွှန်ပြချက်
- ၅၃။ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ

- ၅၄။ တစ်ဘဝသံသရာ
- ၅၅။ ဓမ္မစကြာတရားတော်(ဟောတရား)
- ၅၆။ အနတ္တလက္ခဏသုတ်(ဟောတရား)
- ၅၇။ အခြေပြုပဋ္ဌာန်းတရားတော်(ဟောတရား)
- ၅၈။ သာသနာရေးဩဝါဒတရားတော်များ
- ၅၉။ တရားသုံးဖြာဆုံးမစာ
- ၆၀။ သူတော်ကောင်းလက္ခဏာ
- ၆၁။ ဝိုင်အမ်ဘီအေတရားတော်
- ၆၂။ သိပ္ပံအမြင်နှင့်ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအဖြေများ

ဆရာတော်သည် သက်တော်၇၈-နှစ် နေတော်မူသွားရသည်။ ထိုသက်တန်းအတွင်း ဆရာတော်ရေးသားခဲ့သော စာအုပ်အမျိုးအစားမှာ ၆၂-မျိုးခန့်ရှိ၍၊ အုပ်ရေမှာ ၇၇-အုပ်ရှိသည်။ ဂန္ဓာရုံဝတ်ရွတ်စဉ် စာအုပ်လေးပါ ထည့်တွက်မည်ဆိုလျှင် (၇၈)အုပ်ဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာအားဖြင့် ၈၄-ခုနှစ်ထုတ် တစ်ဘဝသာသနာစာအုပ်ပါ စာရင်းအရ (၃၂၃၂၃)မျက်နှာရှိသည်။

စာအုပ်မဖြစ်သေး၍ စာမျက်နှာမတွက်ရသေးသော စာအုပ်သုံးအုပ်ကျန်နေပါသေးသည်။ ထိုသုံးအုပ်သည်လည်း အနည်းဆုံးစာမျက်နှာနှစ်ထောင်ကျော်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ ထိုမျှများပြားစွာ စာရေးနိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာတော်ရှင်းပြသော ဒဿနမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှ၏။

စာများများ ရေးနိုင်ခြင်း အကြောင်းရင်း

“ဘုန်းကြီးကို အခုလောက် ကျမ်းစာတွေ အများကြီးရေးနိုင်လို့ တချို့က အံ့သြကြမှာပေါ့။ ခုချိန်မှာ ဘုန်းကံတွေကလည်းကြီး၊ ဂုဏ်သတင်း ကျော်ဇောမှုတွေကလည်း ပြန့်၊ နိုင်ငံအနှံ့လိုဖြစ်နေတော့ အံ့သြကြမှာပေါ့။

ဒါ- အံ့သြစရာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါတွေက ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တဲ့ အကျိုးတွေပဲ။ တကယ်အံ့သြရမှာက အဲဒီအကျိုးတွေဖြစ်ပေါ်လာအောင်

- ကြိုးစားခဲ့ရတဲ့ လုံ့လ
- ထားခဲ့ရတဲ့ စေတနာ
- ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ
- စောင့်စည်းရတဲ့ သိက္ခာ
- ရှေ့နောက်ထောက်ဆတဲ့ ပညာ
- မလစ်လပ်တဲ့ သတိ

စသည်တို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအကျိုးတွေရဲ့နောက်ကွယ်မှာ ပုန်း
 နေတတ်တဲ့ အဲဒီအစွမ်းသတ္တိတွေကသာ အံ့ဩစရာပါ။”

ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော်ကြီးရင့်လာသည်နှင့်အမျှ လူ
 သိမခံဘဲ ဝိပဿနာတရားကို ကျင့်ကြံပွားများနေကြောင်း ဆရာတော်
 ဟောသောတရား၊ ဆရာတော်ပေးသောဩဝါဒတို့ကသက်သေခံနေကြ
 သည်။ မန္တလေးမြို့မှတရုတ်လူမျိုးဖြစ်သော ဒကာကြီးဦးကာကအား
 အနတ္တအကြောင်း ရှင်းပြချက်မှာ ပါရမီပြည့်ပြီးသားသူဆိုလျှင် ချက်ချင်း
 ပင် သောတာပန်တည်လောက်အောင် ရှင်းလင်းပြတ်သားလှသည်။

တရားကျင့်နည်းသုံးနည်း

တရားကျင့်နည်းသည် -

- နာယူပြီးကျင့်နည်း၊
- ဆွေးနွေးမေးမြန်းပြီးကျင့်နည်း၊
- ထိုင်ပြီးကျင့်နည်း ဟု သုံးမျိုးရှိ၏။ အားထုတ်ကာစယောဂီများ

သည် နာကျင့်၊ ဆွေးနွေးကျင့်ကို ဦးစားပေးကြရမည်ဖြစ်၏။ တရားနား
 ရည်ဝပြီဆိုသောအခါတွင်မှ ကိုယ်နိုင်သမျှ ထိုင်၍ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဤလောကတွင် တရားမနာဘဲ ကိုယ့်ဘာသာတရားထိုင်၍ မဂ်
 ဖိုလ်ရနိုင်သူမှာ နှစ်ဦးသာရှိ၏။ ထိုနှစ်ဦးကား သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်နှင့်
 ပစ္စေကဒုဒ္ဓါတို့သာ ဖြစ်သည်။ ကျန်သာဝကအားလုံး တရားနာ၍
 သောတာပန်တည်ကြရခြင်းဖြစ်၏။

သောတာပန် မတည်နိုင်သောဘုံများတွင် အရူပဗြဟ္မာဘုံလေးဘုံ
 သည် တစ်ဘုံအပါအဝင်ဖြစ်၏။ ထိုအရူပဗြဟ္မာများတွင် ရုပ်တရား

မရှိဘဲ နာမ်တရားသာဖြစ်သည်။ ရုပ်တရား မရှိ၍ နားအကြည်ရုပ် မပါ။ နားအကြည်ရုပ်မပါသောကြောင့် တရားမနာနိုင်ပါ။ ထိုသို့ တရား မနာနိုင်သောကြောင့် အရူပဘုံတွင် သောတာပန် မတည်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သောတာပန်မှ မတည်နိုင်လျှင် အထက်မဂ်၊ အထက်ဖိုလ်များ လည်း မည်သို့သောနည်းနှင့်မျှ မရနိုင်တော့ပေ။

ဤအချက်ကိုကြည့်လျှင် သောတာပန်ဖြစ်လိုသူမှန်သမျှ တရား တော်ကို မဖြစ်မနေ နာကြားကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ မှတ်ချက်။ အရိယာဖြစ်ပြီးသူများကား

ထိုအရူပဘုံသို့ ရောက်နိုင်သည်။ ရှိသည်။

သောတာပန်တည်ဖို့ အင်္ဂါလေးချက်

သောတာပန်တည်ဖို့ အင်္ဂါလေးချက် လိုအပ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓက ဟော ကြားတော်မူခဲ့၏။ ၎င်းလေးချက်မှာ-

- ၁။ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း
- ၂။ သူတော်ကောင်း၏တရားကို နာကြားခြင်း
- ၃။ နာကြားပြီးတရားကို ဆင်ခြင်ခြင်း
- ၄။ ဆင်ခြင်ပြီးတရားကို ပွားများခြင်း တို့ပင်ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင် ၂၊ ၃၊ ၄ အင်္ဂါများသည် အဆင့်ဆင့်တက်လာ သော ဉာဏ်စဉ်သုံးပါးကိုပြုခြင်းဖြစ်၏။ သူတော်ကောင်းတရားကို နာ ကြားခြင်းဟူသည်- သုတမယဉာဏ်ရှိအောင်လုပ်ရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်၏။ နာကြားပြီးတရားကို ကြံစည်ဆင်ခြင်ခြင်းဟူသည်- သုတမယ ဉာဏ်မှတစ်ဆင့် စိန္တာမယဉာဏ်သို့ တက်ရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။

ဆင်ခြင်ပြီးတရားကို ပွားများခြင်းဟူသည် စိန္တာမယဉာဏ်မှတစ်ဆင့် ဘာဝနာမယဉာဏ်သို့ တက်ရမည်ဟုဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ ထိုဉာဏ်သုံးပါး ကို စဉ်လိုက်လျှင်-

- သုတမယ = ကြားနာ၍ သိသောဉာဏ်
- စိန္တာမယ = ကြံစည်စိတ်ကူး၍ သိသောဉာဏ်

ဘာဝနာမယ = ပွားများ၍ သိသောဉာဏ် ဟု ဖြစ်လာ၏။

ဤသဘာဝယုတ္တိကိုကြည့်၍ ဉာဏ်စဉ်သုံးပါးသည် ခုန်ကျော်ယူ၍ မရကြောင်း ထင်ရှားသည်။ တချို့နှစ်ပေါင်းများစွာ တရားထိုင်နေပြီး မည်သည့်တရားမှမရခြင်းသည် ထိုအစဉ်ကို ခုန်ကျော်ကျင့်နေကြသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။

သိသင့်သိထိုက်သော ပညတ်၊ ပရမတ်၊ ခန္ဓာ၊ ရုပ်နာမ် စသည်တို့ ကို သေချာဟောကြားမပေးဘဲ နာရီပေါင်းများစွာ တအားထိုင်ခိုင်း သောအခါ မည်သည့်ဉာဏ်မှ ပွင့်မလာဘဲ၊ တချို့ ကျန်းမာရေးထိခိုက် သွားသည်။ တချို့ စိတ္တဇဝေဒနာ စွဲကပ်သွားသည်။

ကျွန်ုပ်၏အစ်မတစ်ယောက်ဆိုလျှင် ထိုအစဉ်ကိုကျော်ပြီး အထိုင် များလွန်းအားကြီးသောကြောင့် သွေးလေမမှန်တော့ဘဲ စိတ္တဇဝေဒနာ ဖြစ်ကာ ဆုံးပါးသွားခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် ဆရာစွဲ၊ ရိပ်သာစွဲ မထားဘဲ တရားစခန်းမျိုးစုံ ဝင်ကြည့်သည်။ တရားခွေမျိုးစုံ နာသည်။ တရားစာအုပ်မျိုးစုံ ဖတ်သည်။

တရားရှုပွားနည်း ၁၁-နည်းကို နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်ကျော် လေ့လာ အားထုတ်ရာမှ ရရှိသော ကိုယ်တွေ့နည်းအရ တရားတွေ့လိုသူများကို နည်းကောင်းများ ဝေငှပေးပါမည်။ တရားရလိုသူများသည် ပထမ အဆင့်အရ တရားများများ နာပါ။ တရားစာအုပ်များများ ဖတ်ပါ။ တတ်သိသောဆရာများနှင့် များများမေးမြန်းဆွေးနွေးပါ။

ဒုတိယအဆင့်အရ- မိမိခန္ဓာကနိုင်သမျှ တရားထိုင်ပါ။ ၁၅-မိ နှစ်၊ နာရီဝက် အဆင်ပြေသလို ထိုင်နိုင်သည်။ ဝိပဿနာတရားအား ထုတ်ခြင်းဟူသည် ကိလေသာများကင်းအောင်၊ ကုန်အောင် လုပ်ခြင်း ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကြာကြာထိုင်နိုင်ဖို့ထက် ကြာကြာကိလေသာ ကင်းဖို့ အရေးကြီးကြောင်း သတိပြုပါ။

အလွယ်ကူဆုံး၊ အချမ်းသာဆုံး၊ တရားရ အမြန်ဆုံး ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်နည်းကို ပေးပါမည်။ ၎င်းကား-

ကိလေသာ မပေါ်အောင် နေပါ။

ကိလေသာတွေ ပေါ်လျှင် ပေါ်မှန်း ဉာဏ်ဖြင့် သိပါ။

ကိလေသာတွေ မပေါ်အောင် နေပါ။ တစ်နည်း လောဘ အကြောင်း၊ ဒေါသအကြောင်းတွေကို မတွေးပါနှင့်ဟု နည်းပေးခြင်း မှာ-

အဒ္ဓသံ ကာမတေ မူလံ၊
သင်္ကပ္ပိ ကာမ ဇာယတိ။
န တံ သင်္ကပ္ပယိဿာမိ၊

ဝေ ကာမ န ဟောဟိသီတိ။(မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်)ကိုကြည့်၍ ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ကိလေသာတွေပေါ်လျှင်ပေါ်မှန်း ဉာဏ်ဖြင့် သိဟု နည်းပေးခြင်းမှာ-

သ ရာဂစိတ္တံ သ ရာဂ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ
သ ဒေါသစိတ္တံ သ ဒေါသစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ- စသော
မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ပါဠိတော်ကိုကြည့်၍ ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

ကိုယ်တွေ့သုံးမျိုး

ကိုယ်တွေ့သုံးမျိုးရှိ၏။ ယင်းတို့ကား ဆရာ့ကိုယ်တွေ့၊ မိမိကိုယ် တွေ့၊ ဗုဒ္ဓကိုယ်တွေ့တို့ပင်ဖြစ်၏။ ထိုသုံးမျိုးတွင် ဆရာ့ကိုယ်တွေ့နှင့် မိမိကိုယ်တွေ့သည် မှားယွင်းနိုင်၏။ ဗုဒ္ဓကိုယ်တွေ့ကား ဘယ်သော အခါမှ မမှားနိုင်။ ဗုဒ္ဓကိုယ်တွေ့ဟူသည် ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ဟောကြားထား သော ပိဋကတ်တော်၊ ပါဠိတော်များကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသော ဗုဒ္ဓစာပေများ နှင့် မကိုက်ညီသောဝါဒများကို ရေငံ့စွာ ပယ်ခွန်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓက မဂ်စခန်း၊ ဖိုလ်စခန်းသို့ တက်လှမ်းရန် လှေခါးသုံးထစ်ချပြထားသည်။ ထိုတွင် ပထမလှေခါးထစ်မှာ ဉာတပရိညာဖြစ်သည်။ ဒုတိယလှေခါး ထစ်မှာ တိရဏပရိညာဖြစ်သည်။ တတိယလှေခါးထစ်မှာ ပဟာနပရိ ညာဖြစ်သည်။

ထိုတွင် ဉာတပရိညာဟူသည် သိသင့်တာကိုသိအောင် လုပ်ရမည် ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ တရားနာခြင်း၊ တရားစာအုပ်ဖတ်ခြင်း၊ တရား ဆွေးနွေးခြင်းသည် သိသင့်တာကို သိအောင်လုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ တိရ

ဏပရိညာဟူသည် ပွားများရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။

ပဟာနပရိညာဟူသည် အချိန်ကျသည်နှင့် ဆိုင်ရာမဂ်က ဆိုင်ရာ ကိလေသာကို ပယ်သတ်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။

အလုပ်သုံးမျိုး

တရားအားထုတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အလုပ်သည် သုံးမျိုးရှိ၏။
ယင်းတို့ကား- ယောဂီအလုပ်၊ တရားအလုပ်၊ ဘုရားအလုပ်တို့ပင် ဖြစ်၏။ ယောဂီအလုပ်ဟူသည် တရားနာခြင်း၊ တရားစာအုပ်ဖတ်ခြင်း၊ တရား ဆွေးနွေးခြင်း၊ တရားထိုင်ခြင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအလုပ်များကို ယောဂီသည် ရဟန္တာဖြစ်သည်အထိ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။

တရားအလုပ်ဟူသည် အချိန်ကျလာသည်နှင့် ဆိုင်ရာမဂ်က ဆိုင် ရာ ကိလေသာကို အမြစ်ပြတ်ပယ်သတ်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤ အချက်ကိုကြည့်၍ မဂ်ဖိုလ်ရ၊ မရကို ဆိုင်ရာကိလေသာကုန်၊ မကုန် ဟူသောအချက်ဖြင့်သာတိုင်းတာရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

ဘုရားအလုပ်ဟူသည် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်က မည်သည့်မဂ်ကိုရပြီဟု အတိအကျဆုံးဖြတ်ပေးခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဤအလုပ်သုံးမျိုးကိုကြည့်၍ တရားအားထုတ်သူသည် မိမိနှင့်ဆိုင် သောယောဂီအလုပ်ကိုသာ တစိုက်မတ်မတ် ပြုလုပ်သင့်၏။

မိမိအလုပ်မဟုတ်သော တရားအလုပ်၊ ဘုရားအလုပ်များကို ဝင် လုပ်ရန် မလိုပေ။

လက်တွေ့တရားစစ်ပုံ

- သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရပြီးသူသည် -
- ဘုရားကို အသက်နှင့်လဲပြီး ယုံကြည်သည်။
- တရားကို အသက်နှင့်လဲပြီး ယုံကြည်သည်။
- သံဃာကို အသက်နှင့်လဲပြီး ယုံကြည်သည်။
- ငါးပါးသီလကို အသက်နှင့်လဲပြီး လုံခြုံသည်။

(သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ပထမဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်)

ဤကား- သောတာပန်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သော အင်္ဂါလေးချက်ပင် ဖြစ်၏။ ဤအချက်များကိုကြည့်၍-

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာမှတစ်ပါး အခြားသောဘိုးတော်၊ မယ်တော်၊ အတွင်း ၃၇-မင်း၊ အပြင်-၃၇ မင်း၊ ကိုကြီးကျော်၊ မနုလေး၊ အိမ်တွင်း မင်းမဟာဂိရိ၊ နံကရိုင်းစသော ပြိတ္တာများကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်နေသေးလျှင် သောတာပန်မဟုတ်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။

ကုသိုလ်ကံက ကောင်းကျိုးပေးသည်၊ အကုသိုလ်ကံက မကောင်းကျိုးပေးသည်ဟု ပြတ်သားစွာ လက်မခံဘဲ ပြဿဒါးက မကောင်းကျိုးပေးသည်၊ ရက်ရာဇာက ကောင်းကျိုးပေးသည်၊ နဂါးလှည့်သင့်လျှင် ကောင်းကျိုးပေးသည်၊ နဂါးလှည့်မသင့်လျှင် မကောင်းကျိုးပေးသည်။

(သောကြာသား)သောကြာဂြိုဟ်က ကောင်းကျိုးပေးသည်။ (စနေသား) စနေဂြိုဟ်က မကောင်းကျိုးပေးသည်။ ငှက်ဆိုး(တစ်တီတူး)က မကောင်းကျိုးပေးသည်၊ ငှက်ကောင်း(ဖိကွက်)က ကောင်းကျိုးပေးသည် စသည်ဖြင့် ယုံကြည်နေသေးလျှင် သောတာပန်မဟုတ်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး တိုးတက်လာလျှင် တရားရှိသူဟု သတ်မှတ်နိုင်ပြီး၊ တိုးတက်မလာလျှင် တရားမရှိသူဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစသော ကိလေသာများ လျော့သွားလျှင်၊ ပါးသွားလျှင်၊ ကုန်သွားလျှင် တရားရှိသူဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။

ထိုကိလေသာများ လျော့သွားခြင်း၊ ပါးသွားခြင်း၊ ကုန်သွားခြင်း မရှိလျှင် တရားမရှိဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ကော့သောင်းမြို့မှ အရာရှိကြီးတစ်ဦးသည် ကျွန်ုပ်ရေးသော မဂ်တားဖိုလ်တားအန္တရာယ်များ အမည်ရှိ ဝိပဿနာစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုကျင့်ကြံလိုက်သောကြောင့် တရားရသူ ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

အဘယ့်ကြောင့် ပြောနိုင်သနည်း။ သူသည် သိန်းပေါင်းများစွာ ရနေသော ရာထူးကြီးကို စွန့်လွှတ်လိုက်သောကြောင့် ပြောနိုင်ခြင်းဖြစ်ပေသတည်း။ သူသည် ရုပ်နာမ်ကို ငါ့ဟု အယူမှားသော ဒိဋ္ဌိကိလေ

သာနှင့် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကိုယ်ကျင့်သီလစသည်တို့အပေါ်
ယုံမှားသံသယဖြစ်နေသော ဝိစိကိစ္ဆာကိလေသာတို့ကို အတိုင်းအတာ
တစ်ခုအထိ လျော့ပါးစေနိုင်ခဲ့၏။

ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏ အထောက်အပံ့ နည်းသွားသောကြောင့်
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန စသော ကိလေသာများ လျော့နည်း
သွား၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် သိန်းပေါင်းများစွာရနေသော ရာထူး
ကြီးကိုစွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ ယခုအခါ ရန်ကုန်တွင် တက္ကစီကား
မောင်းပြီး သန့်ရှင်းစွာ အသက်မွေးလျက်ရှိ၏။

ဤကား တရားရခြင်း၊ မရခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်အမြင်ကို
ဗုဒ္ဓအမြင်နှင့်ညှိ၍ တင်ပြခြင်းဖြစ်၏။ ယခု- အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံ
ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ပျံတော်မူခါနီး၊ အသေပြင်ပုံများနှင့်
ပတ်သက်၍ တစ်ဘဝသာသနာကျမ်းစာအုပ်လာအတိုင်း ကောက်နှုတ်
တင်ပြအပ်ပေသည်။

**အနတ္တဆိုတာ ဘာလဲဘုရား။
ဗုဒ္ဓတရားသည် လူကြီးကြိုက်လော။**

မန္တလေးမြို့၊ ဝါးတန်း ၂၉-လမ်းမှ ဦးကာကသည် အသက်၉၀-
ပြည့်လုနေပြီ။ အသက်ကြီးသော်လည်း အလွန်စွဲကောင်းသူ တစ်
ယောက်ဖြစ်၏။ အသက်ကြီး၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အနားယူသော
အခါ စိတ်အား၊ ကိုယ်အားဖြစ်လာသည်။ ထိုသို့အားလပ်သော အချိန်
အခါတို့တွင် သူတော်ကောင်းခါတ်ခံရှိသူဖြစ်၍ ဘာသာရေးစာပေတို့ကို
ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်းဖြင့် အချိန်တို့ကို အသုံးပြုတော့သည်။

ငယ်ရွယ်စဉ် စီးပွားရေးဘက်တွင် လုံးပမ်းနေစဉ်က ဘာသာရေး
ကို စိတ်မဝင်စားနိုင်ခဲ့(စိတ်မဝင်စားအား)သော်လည်း ယခုလို အသက်
အရွယ် ရလာသောအခါတွင်ကား လေးလေးပင်ပင် စိတ်ဝင်စားနေလေ
ပြီ။ ဗုဒ္ဓတရားတော်များသည်(လူကြီးကြိုက်)ဟု ဆိုရမည်လော။ တစ်
နည်းအားဖြင့် အသက်ကြီးလာတဲ့သူတိုင်း ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ထောက်ခံ
လာတတ်ကြ၏။

ဦးကာကသည် တရုတ်လူမျိုးဖြစ်၏။ တရုတ်အမျိုးသားတို့သည် စီးပွားရေး၌ စေ့စပ်တတ်သလို ယခုဘာသာရေး၌လည်း စေ့စေ့စပ်စပ် လေ့ လာနေ၏။ ဘာသာရေးစာပေအခြေခံမှစ၍ ထွေထွေရာရာတို့ကို ဖတ်ရှု၍ လာခဲ့ရာမှ ယခုအခါ ပါဠိတော်ဘာသာပြန်ကြီးတို့ပင် တဆင့် တက်၍ ဖတ်ရှုနေလေပြီ။

ထိုတွင် သံယုတ်ပါဠိတော်မြန်မာပြန်တို့ကို ဖတ်ရာ၌ သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအကြောင်း၊ ဂေါဓိကသုတ်တွင် မာရ်နတ်ကြီးက အရှင်ဂေါဓိက၏လိပ်ပြာကို လိုက်ရှာပုံ၊ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်မှ အစေလ ကဿပနှင့် တိမ္မရူကတို့အမေး- ဘုရားရှင်၏အဖြေတို့ကို ဖတ်ရာတွင် အလွန်စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်ဆို၏။

အသက်ဝိညာဉ် လိပ်ပြာမရှိ

ထိုသုတ်တို့မှာ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့ကို ခွဲခြား၍ အစွဲအလမ်း မျှသာဖြစ်ကြောင်း၊ အသက်ဝိညာဉ်လိပ်ပြာ၊ ဇီဝ၊ အတ္တတို့ မရှိကြောင်း ကို ဖော်ပြသော သုတ်များဖြစ်၏။ လူတို့ကား အထင်တစ်မျိုး ဖြစ်ကြ သည်။ အသက်၊ ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာရှိသည်ဟုပင် ထင်ကြ၏။

ဤအထင်ကား မည်သူမျှမသင်ရဘဲ မွေးရာပါပစ္စည်းကဲ့သို့ဖြစ် တော့သည်။ ငယ်ငယ်က စွဲလာခဲ့ကြ၏။ ကြီးသောအခါ အရိုးခိုက် အောင် မြဲလာကြတော့သည်။ ဤအသက်၊ ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ တရုတ်လူမျိုးတို့က ပို၍စွဲလမ်းတတ်ကြ၏။

ဗုဒ္ဓတရားတော်က အသက်၊ ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာမရှိဟု ဆိုသောအခါ ဘဝင်မကျနိုင် ပို၍ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာကို မေးမြန်း ရန် ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသထံသို့ ရောက်လာတော့၏။ ထို အခါ ဆရာတော်က မူရင်းအစ ခန္ဓာငါးပါးကိုလည်းကောင်း၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးအပေါ် စွဲလမ်းတတ်ပုံများကိုလည်းကောင်း အခြေခံမှစ၍ တစ်စ ချင်းရှင်းပြ၊ တစ်ဆစ်ချင်းပိုင်းပြ၊ တစ်ထုံးချင်းဖြည့်ပြ၍ ဦးကာက ၏သံသယကို ဖြိုခွဲရတော့သည်။

(မှတ်ချက်) ဤနေရာမှစ၍ လေးနက်စွာ ဖတ်ပါ။ ပါရမီပြည့်ပြီးသူ

ဖြစ်လျှင် တရားရသွားနိုင်လောက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အတ္တက လှုံ့ဆော်ပေးသည်ဟု ယူဆကြပုံ

ဒီလို ဒကာကြီးရဲ့- ဒီအကြောင်းကို ဒီလိုစကြစို့။ ဒကာကြီး သိချင်တာက အနတ္တအကြောင်းဆိုတော့ အနတ္တကို ထင်လွယ်မြင် လွယ်ဖို့ရာ အနတ္တရဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် အတ္တအကြောင်းကို ဦးစွာပထမ ပြောကြစို့လား။

ဦးကာက။ တင်ပါ။ ဆရာတော် သဘောကျသလိုသာ စီစဉ်ပြီး ဟောပါဘုရား။

ဆရာတော်။ ဟုတ်ပြီ။ ဒီလိုဆိုရင် ဒီအတ္တကို လူတွေက ရှေးတုန်းက စပြီးတော့ပေါ့လေ- ကာရကော ဝေဒကော သာမီ၊ နိဝါသီသော သယံဝသီ လို့ သတ္တိတွေ တင်စားကြတယ်။ ဒီအတ္တရဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေကို ဖော်ပြကြတယ်။ ကာရ ကော- ပြုရေးပြုရာ ပေါ်ပေါက်လာလျှင် လျော်စွာတစ်ခု ခုဖြင့် ပြုစုလည်း ပြုစုတတ်ပေ၏တဲ့။

ဥပမာ- အခု ဘုန်းကြီးက ဒကာကြီး နားလည်အောင် အသံတွေဘာတွေ ထုတ်ပြီး ရှင်းပြနေတယ်။ ဒီလိုအသံ ထွက်လာအောင် အတ္တက စီစဉ်ပေးတာတဲ့။ ပါးစပ်ရယ်၊ ပါးစပ်ထဲမှာ၊ လည်ချောင်းထဲမှာရှိတဲ့ အသံဖြစ်ရမယ့် နေရာတွေရယ်၊ အဲဒီနေရာကို အားလုံးကို စုပေါင်းပြီး အသံလေးတွေ ထွက်လာအောင် အတ္တက လုပ်ပေးတာ တဲ့။

အခု ဘုန်းကြီးလက်တွေ လှုပ်ရှားချင်တယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို လှုပ်ရှားချင်တာကိုက အတ္တက လုပ်ချင်တာ၊ သူက လက်ကလေးတွေကို အမိန့်ပေးတာ၊ ခိုင်းတာ၊ ဒါ့ကြောင့် လှုပ်လာတာတဲ့။

လမ်းလျှောက်ချင်တယ်၊ ခရီးသွားချင်တယ် ဆိုရင်လည်း ဘယ်သူသွားချင်သလဲ- အတ္တက သွားချင်တယ်။ သွား

ချင်အောင် သူက လုပ်ပေးတာတဲ့။ ခြေထောက်တွေကြံ
အောင် လှမ်းအောင်လည်း အတ္တက လုပ်ပေးတာချည်း
ပဲတဲ့။ အဲဒါ ဒကာကြီးကော ဘယ်လိုထင်သလဲ။

ဦးကာက။ တပည့်တော်လည်း ဒီအတ္တက စိမ့်ပေးနေတယ်လို့ပဲ ထင်
တယ်ဘုရား။ အရာရာ အတ္တချည်းပဲလို့။

ဆရာတော်။ အင်း... ဟုတ်ပြီ၊ ဟုတ်ပြီ။ ဒကာကြီးသာမကပါဘူး။
သူများတွေလည်း အဲဒီလိုထင်ကြတာပဲ။ ဒီတော့-ဝေဒ
ကော = ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး၊ အမျိုးမျိုးတို့ကို အကျိုး
လျော်ကန်၊ ပေါ်လာပြန်လျှင်၊ ခံစံလည်း ခံစံတတ်ပေ၏
-တဲ့။

တစ်ခါတစ်လေ အမယ် အမယ် နာလိုက်တာ၊ ကျွတ်
ကျွတ် ကျွတ်ကျွတ်နဲ့ နာတာဘယ်သူပါလိမ့်၊ အတ္တက
နာတာ။ ခေါင်းကိုက်တယ်ဆိုပါတော့၊ ခေါင်းက နာတာ
လား၊ မဟုတ်ဘူး။ အတ္တက နာတာ၊ အတ္တက ကိုက်တာ။
ခေါင်းမူးတယ်ဆိုရင် အတ္တက မူးတာ၊ ခါးကိုက်တယ်ဆို
လည်း အတ္တက ကိုက်တာပဲ။ ဗိုက်နာတယ်ဆိုလည်း
အတ္တက နာတာပဲ။ ဒီနေ့ ထမင်းစားလို့ကောင်းလိုက်တာ
အရသာကို အတ္တက ခံစားတာပဲတဲ့။

ရူပါရုံကိုမြင်တဲ့နေရာမှာလည်း အတ္တကမြင်တာ။ လှ
လိုက်တာ၊ ငါသဘောကျလိုက်တာ၊ အဲဒီမှာလည်း ငါ
သဘောကျ လိုက်တာဆိုတာ အတ္တက သဘောကျ
တာ၊ သဘောမကျဘူးဆိုရင်လည်း အတ္တက သဘောမ
ကျတာတဲ့။ ဘယ်နှယ်လဲ ဒကာကြီး။

ဦးကာက။ တင်ပါ့ဘုရား။ အဲဒီလိုပဲ ထင်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

ခန္ဓာအိမ်တစ်ခုလုံး သူအုပ်စီးတယ်

ဆရာတော်။ ဟုတ်တယ်၊ ထင်ကြမှာပဲ။ ပြီးတော့-
သာမိ = ခန္ဓာအိမ်ဆိုင်သမျှ၌ ပိုင်သအုပ်စီး

အရှင်သခင်ကြီးပေတည်း-တဲ့။

ဒီဟာတွေကို နားလည်လာမှ ဟိုအနတ္တကို နားလည်မယ်၊ သဘောပေါက်မယ်။ ဒီခန္ဓာအိမ် ဘယ်သူ့အိမ်လဲ၊ ငါ့ခန္ဓာအိမ်လေ၊ ဘယ်သူပိုင်တာတဲ့။ ငါပိုင်တာ၊ ကျုပ်ပိုင်တာ၊ ကျွန်တော်ပိုင်တာ၊ ကျွန်မပိုင်တာ။ အတူတူပါပဲ။ ဒီခန္ဓာအိမ်ကို ငါပိုင်တယ်တဲ့။ အိမ်တွင်းပစ္စည်းတွေလည်း ပိုင်တယ်တဲ့၊ အတ္တက။

ဒါ ဘယ်သူ့လက်လဲ၊ ငါ့လက်လေ၊ ဘယ်သူ့ခြေလဲ၊ ငါ့ခြေပေါ့။ ဘယ်သူ့ဆံပင်လဲ၊ ငါ့ဆံပင်၊ ဘယ်သူ့မျက်စိလဲ၊ ငါ့မျက်စိ၊ ဘယ်သူ့နားလဲ၊ ငါ့နား။ အဲဒီလိုအားဖြင့် ခန္ဓာနှင့် ဆိုင်သမျှကို သူကပိုင်သတယ်တဲ့။ ဒီလိုပဲ ထင်ကြတာပဲ မဟုတ်လား။

ဦးကာက။ တင်ပါ။ ထင်ကြတာပဲဘုရား။

ခန္ဓာအိမ် တစ်ခုပြီး တစ်ခုပြောင်းလဲ

ဆရာတော်။ ပြီးတော့-

နိဝါသီ = ဟောင်းခန္ဓာအိမ်၊ ပျက်သည့်ချိန်ဝယ်၊
ခန္ဓာအိမ်သစ်၊ ပြောင်းကာဖြစ်၍၊
စနစ်မကွဲ၊ အမြစ်တွဲလျက်၊

တကတည်းမှို၊ အမြဲတည်သည့်သဘောပေတည်းတဲ့။ အိမ်ကြီးတစ်အိမ် အိုသွားတော့၊ အိမ်ကြီးက အိုသွားပြီ၊ ဒါကျွန်တော့်အိမ်လေ၊ အသစ်ပြင်ဆောက်မယ်၊ ပထမအိမ်က ဟောင်းလို့ စွန့်လိုက်ပြီလေ။ တစ်စုံတခုကြောင့် ဒီခန္ဓာအိမ်ကြီး ချွတ်ယွင်းပျက်စီးလာပြီဆိုရင် စွန့်လိုက်တယ်။ ခန္ဓာအိမ်အသစ်လဲလိုက်တယ်။ ခန္ဓာအိမ်အသစ်လဲတော့ သူ ကြိုက်သလိုလဲနိုင်ပါ့မလားဆိုတော့ လူတွေလိုပဲ-

တချို့အိမ်သစ်လဲတော့ ပထမအိမ်ထက်ကောင်းတဲ့ အိမ်ရ

တယ်။ တချို့ကျတော့ ဝယ်စရာငွေကြေးနည်းလို့ ပထမ အိမ်ထက် ညံ့သွားတယ်။ အဲဒီလိုပဲ အတ္တက ကုသိုလ်ကံ မကောင်းဘူးဆိုရင် ခန္ဓာအိမ်အသစ် လဲတဲ့အခါ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာဆိုတဲ့ ညံ့တဲ့ခန္ဓာအိမ်တွေ ရတယ်တဲ့။ ကံကောင်းရင်တော့ လူဖြစ်ရတယ်၊ နတ်ဖြစ်ရတယ်၊ ဗြဟ္မာ ဖြစ်ရတယ်။ အတ္တကတော့ မပျက်စီးဘူး။ ခန္ဓာ အိမ်သာ သူ့ကံအလျောက် ပြောင်းသွားတယ်တဲ့။ အတ္တ ကတော့ ဘယ်တော့မှ မသေဘူးဆိုပါတော့။

ဦးကာက။ တင်ပါ။ ဒီလိုထင်ကြလို့ တစ်ဘဝက တစ်ဘဝသို့ ပြောင်း ပြီး သံသရာထဲ လည်နေတယ်လို့ ပြောကြတာပဲဘုရား။

အသက်၊ ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာတဲ့

ဆရာတော်။ ဟုတ်တယ် ဒကာကြီး။ ဒီလိုပဲ ထင်ကြတာပဲ ပြီးတော့-
သယံဝသီ = ခန္ဓာအိမ်မှု၊ အစုစု၌၊

တစ်ခုမကျန်၊ စီမံခွဲဝေ၊

မိမိနှစ်ခြိုက်၊ စနစ်ကိုက်အောင်

လိုက်ပါစေနိုင်တဲ့သဘောမျိုးပေတည်း တဲ့။

ခန္ဓာအိမ်အမှုကိစ္စရှိသမျှ သူက အကုန်လုံး စီမံပေးနေ တာ။ အိမ်ရှင်က အိမ်မှုကိစ္စအားလုံးကို စီမံပြုပြင်ပေး နေသလိုပဲတဲ့။ ဘယ်လောက်စွဲချက်နာသလဲဆိုရင် အဲဒါ ပဲ ကြည့်ပေတော့။

အဲဒီအတ္တကို ဘယ်လိုနာမည်တပ်ကြသလဲဆိုရင် တချို့ က အသက်ကောင်လို့ တပ်ကြတယ်။ တချို့က လိပ်ပြာ ကောင်လို့ တပ်ကြတယ်။ အချို့က ဝိညာဉ်ကောင်လို့ မှည့်ကြတယ်။ အတူတူပဲ။ ခုနကအတ္တကလေးကို အမျိုး မျိုးမှည့်ခေါ်ကြတာ။ တကယ်တော့ အကောင်ကလေး လည်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ သက်သက်စိတ်က စွဲနေကြတာ။

ဒါကြောင့် ပြောတာပေါ့။ အသက်ထွက်သွားပြီးတဲ့။

သတ္တဝါတစ်ခုခု ဖိစိန်ချုပ်ရင် အသက်ထွက်သွားပြီလို့ ပြောကြတာပဲ။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကို စွန့်လွှတ်သွားပြီ ဟိုဘက် ခန္ဓာကိုယ်အသစ် ယူသွားတယ်ပေါ့။

အတ္တကို ပြုစုယူဆကြခြင်း

တချို့က ပြောတတ်ကြသေးတယ် ဒကာကြီးရဲ့။ အဲဒီ ထွက်သွားတဲ့အသက်ကောင်လေး၊ လိပ်ပြာကလေးက ကျန်ရစ်တဲ့ သားငယ်သမီးငယ်ကို လာလာပြီး ခေါ်တတ် တယ်ဆိုပြီး လိပ်ပြာခွဲပေးပါဦးတဲ့။

တချို့ကျတော့ လူတစ်ယောက်သေပြီဆိုရင် လိပ်ပြာ နေစရာ အိမ်ကလေး လုပ်ပေးကြသတဲ့။ စားဖို့သောက် ဖို့လည်း သူ့ကြိုက်တတ်တဲ့ အစားအစာတွေ အနားမှာ ထားဖို့ ကျကျနန လုပ်ပေးကြသတဲ့။

ဦးကာက။ အဲဒါ တပည့်တော်တို့ တရုတ်လူမျိုးတွေပဲဘုရား။ သိပ် အစွဲကြီးတာ။

ဆရာတော်။ ဟုတ်တယ် ဒကာကြီး။ တရုတ်လူမျိုးတွေသာမကပါဘူး။ မြန်မာလူမျိုးတွေလည်း စွဲကြတာပါပဲ။ ခုမှစွဲကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ဟိုး . . . ရှေးရှေးကစပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံး၊ တစ်သံသရာလုံး စွဲလာကြတာပဲ။ သိပ်စွဲချက်နာ၊ အင်မ တန်ကို စွဲချက်နာကြတယ်။

ငါးဌာနအပေါ်မှာ စွဲလမ်းကြခြင်း

ကဲ-ဘယ်အပေါ် စွဲကြသလဲဆိုတာ ဆက်ပြီးပြောကြဦးစို့။ အတိုချုပ်ပြောတော့ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ စွဲကြတယ်ပေါ့။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးပေါ့လေ။

- ရူပက္ခန္ဓာ = ဖေါက်ပြန်တတ်သော သဘောတရားအစု
- ဝေဒနက္ခန္ဓာ = အာရုံ အရသာကို ခံစားတတ်သော

- သညက္ခန္ဓာ = သဘောတရားအစု
                  = အာရုံကို မှတ်သားတတ်သော
                  သဘောတရားအစု
- သင်္ခါရက္ခန္ဓာ = တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တတ်သော
                  သဘောတရားအစု
- ဝိညာဏက္ခန္ဓာ = အာရုံကိုသိတတ်သော သဘောတရားအစု
                  ခန္ဓာငါးပါးကတော့ ပရမတ္ထအားဖြင့် တကယ်ရှိ၊ အစစ်ရှိ၊
                  အဟုတ်ရှိ၊ အမှန်ရှိတဲ့ တရားပဲ။ ဒါ့ကြောင့် သန္တောကာ
                  ယော သက္ကာယော လို့ ဆိုကြရတာ။
- သန္တော = ပရမတ္ထအားဖြင့် တကယ်ထင်ရှား
                  အစစ်အမှန်ရှိသော
- ကာယော = ရုပ်နာမ်အစုအပေါင်းတည်း
- သက္ကာယော = ပရမတ္ထအားဖြင့်တကယ်ထင်ရှား
                  အစစ်အမှန်ရှိသောရုပ်နာမ်အစု
                  အပေါင်း

ဒါ့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးကို သက္ကာယလို့ခေါ်နိုင်တယ်။ ဒီလို
အစစ်အမှန် တကယ်ရှိတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ အစစ်
အမှန် တကယ်မရှိတဲ့ အသက်၊ ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာကောင်
ကလေးတွေအဖြစ် စွဲထင်တတ်ကြတယ် ဒကာကြီး။

ဦးကာက။ မှန်ပါ။ ထင်ရှားအောင် အမိန့်ရှိပါဘုရား။

**ခန္ဓာငါးပါးအပေါ် တလွဲတချော်ထင်
ရုပ်တွေထဲမှာ အသက်ရှိတယ်ထင်**

ဆရာတော်။ ဒီအသက်၊ ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာ၊ ဖိဝ၊ အတ္တ ဒီနာမည်တွေ
ဟာ အတူတူပဲနော် ဒကာကြီး။ အမျိုးမျိုးခေါ်နေကြတာ။
စာဆန်ဆန် ပြောရင် အတ္တ၊ မြန်မာဆန်ဆန် ပြောရင်
အသက်၊ တချို့က ခန္ဓာငါးပါးရှိတဲ့အနက်က (ဂူပက္ခန္ဓာ)
ရုပ်ခန္ဓာအပေါ်မှာ အသက်ရှိတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။

ဘုန်းကြီးလည်း ငယ်ငယ်တုန်းက ထင်ခဲ့တယ်။ ဘုန်းကြီး
 ကျောင်းမနေခင်ဆိုတော့ (၄)နှစ်သား အရွယ်လောက်ဖြစ်
 ပါလိမ့်မယ်။ တစ်နေ့တော့ နေ့လည်ခင်း ပျင်းပျင်းရှိတာနဲ့
 အိမ်ပြတင်းပေါက်ဝ သွားရပ်မိတယ်။ မျက်လုံးဟာ အိမ်
 အရှေ့ဘက်က မန်ကျည်းပင်ကြီးဆီ အလိုလိုရောက်သွား
 တော့တာပေါ့။ တစ်ခါတည်းအတွေးတွေပါဝင်လာတယ်။
 ဒီမန်ကျည်းပင်ကြီးက အရွက်ကလေးတွေ၊ အညွန့်
 ကလေးတွေ ထွက်လာတာဟာ သားသမီးတွေပဲ။ အသီး
 တွေလည်း သားသမီးတွေပဲ။ ဒါတွေကို လူတွေက ဆွတ်
 ခူးစားသုံးကြတယ်။ ဒီတော့ လူတွေဗိုက်ထဲရောက်၊
 တချို့လည်း ကွဲ၊ နွား၊ တိရစ္ဆာန်တွေဗိုက်ထဲရောက်ကုန်။
 ဒီအသီး၊ အရွက်၊ အဖူး၊ အညွန့်ကလေးတွေထဲမှာ
 အသက်တွေပါတယ်။ ဒါကြောင့် တချို့က လူဖြစ်၊ တချို့
 လည်း ကွဲ၊နွား၊တိရစ္ဆာန်လေးတွေ ဖြစ်လာမယ်လို့ စွဲထင်ခဲ့
 တယ်။

ရှုပက္ခန္ဓာမှာ အသက်ရှိတယ်တဲ့

ဒါဟာဆိုရင် သစ်ပင်သစ်ရွက်တွေထဲမှာ အသက်ရှိတယ်
 လို့ ထင်ခဲ့တာဟာ ရုပ်တွေထဲမှာ (ရှုပက္ခန္ဓာမှာ)အသက်
 ရှိတယ်လို့ ထင်တာပဲပေါ့။ ကလေးဘဝမှာ ဘယ်သူမှ
 မသင်ရဘဲနဲ့ အလိုလိုစွဲထင်လာတဲ့ အမှား။
 ဘုန်းကြီးသာမကပါဘူး။ အိန္ဒိယနိုင်ငံက ဟိန္ဒူတွေ တချို့
 လည်း ထင်ကြတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော်တုန်းက
 မိုးတွင်းမှာ ရဟန်းတွေ ဒေသစာရီခရီး လှည့်လည်ကြ
 တော့ လူတွေက ကဲ့ရဲ့ကြတယ်။
 “ဘယ့်နှယ်လဲ... ရဟန်းတွေကလည်း မိုးတွင်းအခါ
 ကြီး ဟိုသွား၊ ဒီသွားနဲ့ စိုက်ခင်းပျိုးခင်းတွေထဲက စိမ်း
 စိမ်းစိုစို၊ သစ်ပင်ကလေးတွေ၊ အသက်ရှိတဲ့အပင်

ကလေးတွေကို နင်းချေသလို၊ သတ်ဖြတ်သလိုဖြစ်ကြ
တာပေါ့။ မိုးတွင်းအခါဆိုတာ ငှက်တွေတောင်မှ ကိုယ့်
အသိုက်ထဲမှာ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်နေတတ်ကြတာပါ။
အဲသလို ကဲ့ရဲ့ကြလို့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က မိုးတွင်း
သုံးလမှာ ဘယ်မှမသွားနဲ့၊ ကိုယ့်ကျောင်း၊ ကိုယ့်ကန်မှာ
ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်နဲ့ ဝါကပ်နေကြလို့ အမိန့်တော်ထုတ်ပြီး
ယူရတာ။

အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်လည်း သစ်ပင်လေးတွေအပေါ်မှာ
အသက်ရှိတယ်လို့ ယူဆတော့ ရုပ်အပေါ် အသက်ရှိ
တယ်လို့ ယူဆကြတာပေါ့။

ဦးကာက။

မှန်ပါ။ တပည့်တော်တို့လည်း ဒီလိုပဲ ယူဆတာပဲဘုရား။
ကိုယ့်အိမ်၊ ကိုယ့်ဝန်းခြံထဲမှာ သစ်ပင်ပန်းမန်ကလေးတွေ
စိုက်ထား။ ညနေပိုင်းမှာ ရေကလေးတွေဖျန်းထား။ မနက်
ကျတော့လန်းလို့ အညွန့်ကလေးတွေ ခေါင်းထောင်လို့ဆို
တော့ ဒါဟာ အသက်ရှိလို့ပဲလို့။

နွယ်ပင်များဆိုရင် ပိုပြီးတောင် ထင်ရှားသေးတယ်ဘုရား။
သူတို့နွယ်ပြီးတက်ရမယ့်၊ ကုပ်ပြီးတက်ရမယ့်ဆီကို ဦး
တည်ပြီးသွားတယ်ဘုရား။ မျက်စိပါသလိုပဲ။

ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရထဲမှာလည်း

ဆရာတော်။ ဟုတ်တယ် ဒကာကြီး။ ဒါက နိယာမသဘောပဲ။ နိယာမ
ငါးမျိုးရှိတဲ့အနက်က ဝိဇနိယာမသဘောပဲ။ အဲဒါကိုတော့
နောက်မှ သတ်သတ် တစ်ချိန်ချိန်မှာ သီးသန့်ရှင်းပြပါ
မယ်။ အခု ရှေ့သွားကြဦးစို့။

တချို့က(ဝေဒနက္ခန္ဓာ)ဝေဒနာထဲမှာ အသက်ရှိတယ်လို့
ထင်ကြတယ်။ ဝေဒနာကို 'ခံစားတယ်'လို့ ဘာသာပြန်
ကြတယ်။ ကောင်းတာရော၊ မကောင်းတာရောကို သူ
ခံရတယ်။ ဒါကို ခံစားတယ်လို့ဆိုကြတာပဲ။ ဝေဒနာ

စေတသိက်ပါပဲ။ ကောင်းတာလည်း သူခံရ၊ မကောင်း
တာလည်း သူခံရ။ ဒါကို သူ သိနေတယ်။ ဒါကြောင့်
ဒီဝေဒနာကွန္ဒာထဲမှာလည်း အသက်ရှိနေတယ်လို့ ထင်ကြ
ပြန်တာ ...။

ဟိုဟာ မှတ်သားတယ်၊ ဒီဟာ မှတ်သားတတ်တဲ့သဘော
ကို သညာလို့ ခေါ်တယ်။ သညာကွန္ဒာပေါ့။ ဒီမှာလည်းပဲ
အသက်ရှိလို့သာ မှတ်သားတတ်တယ်လို့ ထင်ကြတယ်။
စေတသိက် ငါးဆယ့်နှစ်မျိုးရှိတဲ့အနက်က ဝေဒနာ နှင့်
သညာကို ခွဲထုတ်ယူလိုက်တော့ ငါးဆယ်ပဲကျန်တော့
တယ်။ အဲဒီငါးဆယ်ကို စာဆန်ဆန် ပြောရရင်တော့
သင်္ခါရကွန္ဒာလို့ ခေါ်တာပေါ့။

အဲဒီထဲမှာ ဝေဒနာတို့လို ရှေ့ကဦးဆောင်တတ်တဲ့
သဘောတရား၊ ကြိုးကြိုးစားစားလုပ်တတ်တဲ့ ဝိပိယစတဲ့
အရာတွေပါတော့ ဒီသင်္ခါရကွန္ဒာထဲမှာလည်း အသက်
ရှိတယ်လို့ ယူဆကြတယ်။

အသက်ကို အထင်မှားဆုံးခန္ဓာ

နောက်တစ်မျိုးက ဝိညာဏကွန္ဒာပေါ့။ ဒါက စာလိုပြော
တာပါ။ အရပ်သုံးအနေနဲ့ပြောရင်တော့ “သိတတ်တဲ့
သဘောတရား” လို့ပဲ မှတ်ထားပါဒကာကြီး။ ဒီမှာပိုပြီး
စွဲကြတာပေါ့။ သိတတ်တာဟာ အသက်မို့လို့ အတ္တမို့လို့
သိတတ်တာပဲလို့ တစ်ခါတည်း စွဲတော့တာပဲ။

ကဲ- အခုထိအောင် အသက်ကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင်၊
လိပ်ပြာကောင်၊ ဇီဝကောင်၊ အတ္တကောင်ရှိတယ်လို့
စွဲလမ်းရာ ဌာနငါးမျိုးကို ပြောပြပြီးပြီ။ (ရူပကွန္ဒာ၊ ဝေဒန
ကွန္ဒာ၊ သညာကွန္ဒာ၊ သင်္ခါရကွန္ဒာ၊ ဝိညာဏကွန္ဒာ)ဆိုတဲ့
ခန္ဓာငါးပါးပဲ။

ဒီခန္ဓာငါးပါးက အစစ်အမှန်ရှိတာ၊ အခုနတုန်းက

အသက်ကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်ဆိုတာ
တွေက အစစ်အမှန်မရှိတာ ရှိတယ်လို့ ထင်နေကြတာ။

တကယ်ကတော့ အသက်ကောင်ဆိုတာကိုက
မရှိတာ။ အကောင်အလျောင်လည်း မရှိ၊ အခိုးအငွေ့
လည်း မရှိ၊ အသက်လို့ ပြောနေကြတဲ့ အရာကိုက
မရှိတာ။

အတ္တက အလုပ်လုပ်နေတာ မဟုတ်

ခန္ဓာငါးပါးက သူ့အလုပ်သူ ကိုယ်စီကိုယ်ငှလုပ်နေကြ
တာပဲ ရှိတယ်။ ရူပက္ခန္ဓာက ရုပ်သဘောအရ အားလုံးရဲ့
မှီရာခိုရာ ဥပနိဿယအဖြစ်နဲ့ တာဝန်ဆောင်တယ်။
ဝေဒနက္ခန္ဓာက ကောင်းတဲ့အာရုံလည်းသူခံစံ၊ ဆိုးတဲ့
အာရုံလည်း သူခံစံ။ သူ့အလုပ်သူလုပ်တာပဲ။ သညက္ခန္ဓာ
ကလည်း မှတ်သားစရာရှိသမျှ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး
သူမှတ်တာပဲ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာထဲမှာပါတဲ့ စေတနာတို့၊ သဒ္ဓါတို့၊ ဝီရိယတို့
မေတ္တာတို့ အစရှိတဲ့ ကောင်းတဲ့စေတသိက်တွေ၊
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ ဣဿာမစ္ဆရိယတို့၊ မာန်
မာနတို့စတဲ့ မကောင်းတဲ့စေတသိက်တွေ၊ အဲဒါတွေက
လည်း ကိုယ့်ဘဝနဲ့ ကိုယ်အလုပ်လုပ်နေကြတာပဲ။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာကလည်း သိတတ်တဲ့သဘောတရားအရ
သိတဲ့အလုပ်ကို လုပ်နေကြတာပဲ။ ဒါတွေကို အသက်
ကောင်လေးက လုပ်နေတယ်လို့ အထင်မှားကြတာ။
မဟုတ်ဘူး။ အသက်ကောင် မရှိဘူး။ အတ္တကောင် မရှိ
ဘူး။ ဒီလိုဆိုရင် အနတ္တပေါ့။ အနတ္တဆိုတာ အတ္တမရှိ
ဘူးလို့ ပြောတာ။

အားလုံး အနတ္တလောကကြီးပဲတဲ့။

ခန္ဓာငါးပါး အနတ္တ

အတ္တလို့စွဲတာ ဒကာကြီးတို့သာမဟုတ်ဘူး အကုန်လုံး စွဲကြတာ လူတွေ၊ နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာကြီးတွေပါစွဲတာ။ အခုမှ မဟုတ်ဘူး။ သံသရာတလျှောက်လုံးက စွဲလာကြတာ။ ဒါကြောင့် ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က ဒီအစွဲတွေကို ပယ်ဖျက်ချင်လို့ တရားဦးဟောစ မေ့စကြာအပြီးမှာ ဒီ 'အနတ္တ' သုတ်ကိုဆက်ဟောတော်မူတာ။ အလွန်ကောင်းပါတယ်။

'ရူပံဘိက္ခဝေ အနတ္တာ' တဲ့၊ ရုပ်တွေဟာ(သင်တို့ထင်သလို) အတ္တမဟုတ်ဘူးတဲ့။ လူတွေက ထင်ကြတယ် မဟုတ်လား။ အတ္တဟာ အစွမ်းရှိတယ်(သယံဝသီ) ကိုယ်ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ထင်ကြတယ်။

ရူပဉ္စဟိဒံဘိက္ခဝေ အတ္တ အဘဝိဿ။ ရုပ်ဟာ အကယ်၍ အစွမ်းရှိတဲ့ အတ္တဖြစ်ခဲ့အံ့။ 'နယံဒံ ရူပံ အာဗာဓာယ သံ ဝတ္ထေယျ' ရုပ်တရား၊ ရုပ်ခန္ဓာကြီးဟာ ဖျားနာ၍ မကျန်းမမာ မဖြစ်ရာတဲ့။

ထို့ပြင်လည်းပဲ ဒီရုပ်ခန္ဓာကြီးအပေါ်မှာ "ဒီလို လှလှ ပပကလေးဖြစ်ပါစေ၊ ဒီလို မလှမပ၊ အကျည်းတန်၊ အရုပ်ဆိုးကြီး မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ တောင့်တ၍လည်း ရရာ၏တဲ့။

အခုတော့ တောင့်တလို့မရ၊ ဒါကို ထောက်ဆသော အားဖြင့် ရုပ်တွေဟာ အတ္တမဟုတ်ဘူး။ အနတ္တလို့ မှတ်ပါတဲ့။

ဝေဒနာလည်း ဒီအတိုင်း၊ သညာလည်း ဒီအတိုင်း၊ သင်္ခါရလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ဖြစ်ချင်သလို၊ တောင့်တလို့ မရပါဘူးတဲ့။ ဒါကို ထောက်သောအားဖြင့် အနတ္တပဲတဲ့။ ဒါကို ဒကာကြီး သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။

အသက်မဟုတ်၊ သိတတ်တဲ့သဘော

သိတတ်တဲ့စိတ်အားလုံးကို ‘ဝိညာဏက္ခန္ဓာ’ လို့ခေါ်တယ်။ ဒီဝိညာဏက္ခန္ဓာလည်း အနတ္တပဲ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကောင်းတာကလေးတွေသာရွေးပြီး သိချင်ပေမယ့် မရဘူး။ မကောင်းတာတွေလည်း သိနေရတာပဲ။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကို ထောက်သောအားဖြင့် အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တပဲ။

ခန္ဓာငါးပါးထဲမှာ ဒီဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ‘အသက်ကောင်’ လို့ အထင်ကြဆုံးပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သိတတ်တာကိုး။ သိတတ်တာကလေးဟာ အသက်ကောင်ပဲလို့ စွဲကြတယ်။ ဒီအသက်ကောင်ကလေးကပဲ အရာရာမှာစိုးမိုးတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား ဒကာကြီး။

ဦးကာက။

တင်ပါ့ဘုရား။ တခြားခန္ဓာတွေက အတ္တမဟုတ်ဘူး။ အသက် မဟုတ်ဘူးလို့ပြောရင် ထင်လွယ်မြင်လွယ်ပါတယ်ဘုရား။

ဒီဝိညာဏက္ခန္ဓာကျတော့ သူကသိတတ်တဲ့အရာဖြစ်လို့ အသက်ကောင်လို့ပဲထင်၊ ထင်နေပါတယ်ဘုရား။ အခု ဆရာတော်က ‘အသက်ကောင်မဟုတ်၊ သိတတ်တဲ့သဘော’ သာ ဖြစ်တယ်ဆိုလို့သာ ယုံကြည်လက်ခံရပါတယ်ဘုရား။

ခန္ဓာငါးပါးသာ ရှာဖွေ၍ရရှိ

ဆရာတော်။ ဟုတ်တယ် ဒကာကြီး။ ခန္ဓာငါးပါးလုံး အတ္တမဟုတ်ဘူးဆိုတာ အကယ်၍ စိုးမိုးပိုင်သတဲ့ အတ္တသာ ဟုတ်ခဲ့ရင် ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာဖြစ်မယ်၊ အခုတော့ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကို ထောက်ထားသောအားဖြင့် အားလုံးအနတ္တဆိုတာ၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်၊ တစ်ကန့်ချင်း တစ်ကန့်ချင်း ရှင်းပြ

တဲ့ 'အနတ္တလက္ခဏာသုတ်'ကို ထပ်မံလေ့လာရပါဦးမယ်။

ထပ်မံလေ့လာတဲ့နေရာမှာ ခန္ဓာငါးပါးသာလျှင် အစစ်အမှန်ရှိတဲ့တရား။ သက္ကာယတရားလို့ တွေ့ရမယ်။ အများထင်နေကြတဲ့ (အသက်၊ ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာ၊ ဇီဝ၊ အတ္တ)ဆိုတဲ့ဥစ္စာတွေကတော့ တစ်ခုမှရှာမရဘူးဆိုတာ ပိုပြီးပေါ်လွင်လာပါလိမ့်မယ်။

- ဦးကာက။ ဆရာတော် အမိန့်ရှိတဲ့အထဲမှာ 'သက္ကာယ'ဆိုတဲ့စကားလုံး ပါလာတယ်။ ဒါနဲ့စပ်လို့ 'သက္ကာယဒိဋ္ဌိ'နဲ့ တပည့်တော် ကြားဖူးပါတယ်။ အဲဒါက ဘယ်လိုလဲဘုရား။
- ဆရာတော်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်ဆိုတာ-

ဘယ်ဟမျိုးလဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ

ဟုတ်တယ်၊ ဒါသိဖို့ကောင်းတယ်။ မေးထိုက်တဲ့မေးခွန်းပဲ။ ဒီလို ဒကာကြီးရဲ့ ခုနတုန်းက ခန္ဓာငါးပါးအကြောင်းကို ပြောခဲ့ပြီနော်။ ခန္ဓာငါးပါးဟာ ပရမတ္ထအားဖြင့် အထင်အရှား တကယ်အစစ်အမှန်ရှိလို့ 'သက္ကာယ'လို့ ခေါ်ကြကြောင်းကိုလည်း ပြောပြီးပြီနော်။

- ဦးကာက။ တင်ပါဘုရား။
- ဆရာတော်။ ဟုတ်ပြီး အဲဒီထင်ရှားတဲ့ အစစ်အမှန်ခန္ဓာပေါ်မှာ မစစ်မမှန် (လွဲလွဲမှားမှား)ရှုမှတ်ခြင်းကို 'ဒိဋ္ဌိ'လို့ခေါ်တယ်။
- ဦးကာက။ မှန်ပါဘုရား။
- ဆရာတော်။ ဒီတော့ သက္ကာယနဲ့တွဲကြစို့။ သက္ကာယဆိုတာ အစစ်အမှန် ရှိတာ။ ဒိဋ္ဌိဆိုတာကတော့ မစစ်မမှန်ဘူး။ အစစ်အမှန်ပေါ်မှာ မစစ်မမှန်၊ လွဲလွဲမှားမှား ရှုမှတ်ခြင်းကို 'သက္ကာယဒိဋ္ဌိ' လို့ခေါ်တယ် ဒကာကြီးရဲ့။
- ဦးကာက။ တင်ပါဘုရား။ ဘယ်လို မစစ်မမှန်၊ လွဲလွဲမှားမှား ရှုတာပါလဲ ဘုရား။

ဆရာတော်။ ဟုတ်လိုက်တာ ဒကာကြီးရယ်။ အဲဒီလိုမေးမှပေါ့။ ဒါမှ အကွက်ကျတာ။ ဒီလို ဒကာကြီးရဲ့။ ခန္ဓာငါးပါးရှိတဲ့ အနက်က ရူပက္ခန္ဓာကိုပဲ ဦးစွာပြောကြစို့။

မှားယွင်းသော စွဲလမ်းမှုများ

ရူပက္ခန္ဓာကို - ရုပ်ကို

က။ တေံ မမ - ဤရုပ်သည် ငါ၏ဥစ္စာတည်း။

ခ။ သောဟ မသ္မိ - ဤရုပ်သည် ငါပင်ဖြစ်၏။

ဂ။ သောမေ အတ္တာ - ဤရုပ်သည် ငါ၏အတ္တဖြစ်၏။ အဲလို တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းတာဟာ လွဲလွဲမှားမှား စွဲလမ်းခြင်းပဲ၊ မမှန်မကန် ရှုမှတ်ခြင်းပဲ၊ မှောက်မှားသော အမြင်ပဲ။ ဒါဒိဋ္ဌိပေါ့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဲ ဒကာကြီး။

ထို့အတူပဲ၊ ကျန်တဲ့ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာအပေါ်မှာ လွဲမှားစွာ ရှုမြင်ခြင်းဟာလည်း 'သက္ကာယဒိဋ္ဌိ'ပဲ ဒကာကြီး။

မစွဲလမ်းသင့်ခြင်းအကြောင်း

ခန္ဓာငါးပါးကို အကျဉ်းချုံးရင် ရုပ်နဲ့နာမ်ပဲ။ ဒီရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေဆိုတာ ဖြစ်ပြီးပျက်နေတဲ့ဥစ္စာ၊ ရပ်တည်ခိုင်မြဲနေ တယ်လို့ တစ်ခုမျှ မရှိပါဘူး။ ဒါကို ငါ့ဥစ္စာလို့ ကိုယ်က တဏှာနဲ့ စွဲနေတုန်း၊ သူက ပျက်သွားပြီ။ ငါ့ရုပ်ပါလို့ စွဲနေတုန်း၊ သူက ပျက်သွားပြီ၊ စွဲလမ်းချင်စရာ ကောင်း သေးရဲ့လား၊ မကောင်းတော့ဘူး။

တစ်ခါ ဒီအဖြစ်အပျက်တွေ ခံနေရတဲ့ရုပ်ခန္ဓာကြီး ဟာ 'ငါပဲကွ'လို့ မာနနဲ့ စွဲနေတုန်း၊ သူက ပျက်သွားပြီ၊ အများကတော့ 'ငါ'လို့ တစ်ငါတည်း ငါနေကြတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ပျက်ပျက်ကုန်တော့ စွဲချင်စရာပင် မကောင်း

တော့ဘူး။

ပြီးတော့ ဒီဖြစ်ချည်-ပျက်ချည်၊ အတည်မကျ၊ အဖြစ်အပျက်ဒဏ် ခံနေရတဲ့ ရုပ်ခန္ဓာဟာ 'ငါ၏ ကိုယ် ပိုင်ဖြစ်တဲ့ အတ္တပဲ'လို့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲနေတုန်း သူကပျက် သွားပြီ၊ စွဲဖို့တောင် မကောင်းတော့ဘူး။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ်

ရှုပုံရှုနည်း လေးမျိုးပြား၍။ ။ အဲဒီလို မစွဲလမ်းသင့် ဘဲလျက် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် အလွဲလွဲအမှားမှား စွဲလမ်းသည့်အတွက် 'သက္ကာယဒိဋ္ဌိ'လို့ ဖြစ်လာတာပဲ ဒကာကြီး။ အဲဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိဟာ ဖြန့်ကြည့်ရင် အခြေခံ အားဖြင့် (၂၀)တောင် ဖြစ်လာတယ်။

ဦးကာက။ ဘယ်လိုဖြစ်လာတာလဲ ဘုရား။

ဆရာတော်။ မူလပင်ရင်း ပါဠိတော်မှာတော့-

(ရှုပုံ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ ရူပဝန္တံဝါ အတ္တာနံ၊ အတ္တာနိဝါ ရူပံ၊ ရူပသ္မိံဝါ အတ္တာနံ)စသည်ဖြင့် ပြော ထားတာ တွေရှိတယ်။ ဒါတွေ ထားပါတော့။ အရပ်သုံးစကားနဲ့ပဲ ပြောကြစို့။ ပုထုဇဉ်သားတစ်ယောက် သည်-

- ၁။ ရုပ်ကို အတ္တဟူ၍ ရှု၏။
- ၂။ ရုပ်ရှိသော အတ္တဟူ၍ ရှု၏။
- ၃။ အတ္တ၌ ရုပ်ဟူ၍ ရှု၏။
- ၄။ ရုပ်၌ အတ္တဟူ၍ ရှု၏။

အဲလို ရှုပုံရှုနည်း လေးမျိုး ရူပက္ခန္ဓာတစ်ပါးတည်းအပေါ် မှာပဲ လေးမျိုး။ အဲဒီလေးမျိုးကို သေသေချာချာ စိစစ် ကြည့်မယ်ဆိုရင်-

- ၁- ရုပ်ကို အတ္တလို့(ရုပ်နှင့်အတ္တ မကွဲမပြားယူဆချက်)
- ၂- ရုပ်ရှိသော အတ္တလို့(ရုပ်နှင့်အတ္တ ခွဲခြား၍ ယူဆချက်)

၃- အတ္တ၌ ရုပ်တည်တယ်လို့(အတ္တကိုအမှီခံအဖြစ် ယူဆချက်)

၄- ရုပ်၌ အတ္တတည်တယ်လို့(ရုပ်ကို အမှီခံအဖြစ် ယူဆချက်) အဲလို ရူပက္ခန္ဓာတရားအပေါ်မှာ လေးမျိုးကွဲပြားသလို၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့ အပေါ်မှာလည်း လေးမျိုးစီပဲ ကွဲပြားတယ်။ ဒါကြောင့် (၅X၄) ၂၀လို့ ‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ်’ဖြစ်လာတယ် ဒကာကြီး။

(ရုပ်ကို အတ္တ၊ ရုပ်ရှိ အတ္တ၊ အတ္တ၌ ရုပ်၊ ရုပ်၌ အတ္တ၊ ဤလေးဝ၊ မှားကြပုထုဇဉ်)

ဦးကာက။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဘုရား၊ နောက်လည်း မရှင်းတာ လေးတွေ လာမေးချင်ပါတယ်၊ ခွင့်ပြုပါဘုရား။

ဆရာတော်။ လာပါ ဒကာကြီး၊ လာနိုင်ပါတယ်၊ ခွင့်ပြုပါတယ်၊ မေးတာပေါ့။

ရင့်၍ မြင့်လာသော နံနက်ခင်းဩဝါဒ

ဆရာတော်။ အမြဲတမ်း နှလုံးသွင်း စဉ်းစားဖို့။ ။

ဒီဘုံလောကကြီးက မြင်မြင်သမျှ သင်္ခါရ၊ ဘာမျှမြဲတာ မရှိဘူး၊ ခိုင်တာ မရှိဘူး၊ ဒီ သဘောကို မေ့နေကြမှာ စိုးလို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ‘အဘိဏှာသုတ်’ဆိုတာ ‘အမြဲတမ်း နှလုံးသွင်း စဉ်းစားဖို့အရာ (၅)မျိုး’ကို ဟောထားတယ်။ ဆိုကြစမ်း။

သံဃာများ။ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဌာနာနိ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာနိ ဣတ္ထိယာဝါ ပုရိသေနဝါ ဂဟဋ္ဌေနဝါ ပဗ္ဗဇိတေနဝါ ကတမာနိ ပဉ္စ-

- ၁။ ‘ဇရာဓမ္မောမှိ၊ ဇရံ အနတိတော’တိ၊
- ၂။ ‘ဗျာဓိဓမ္မောမှိ၊ ဗျာဓိံ အနတိတော’တိ၊
- ၃။ ‘မရဏဓမ္မောမှိ၊ မရဏံ အနတိတော’တိ၊

၄။ ‘သဗ္ဗေဟိ မေ ပိယေဟိ မနာပေဟိ၊
နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ’တိ၊

၅။ ကမ္မဿကောမိ၊ ကမ္မဒါယာဒေါ ကမ္မယောနိ
ကမ္မဗန္ဓု ကမ္မပဋိဿရဏော၊ ယံကမ္မံ ကရိဿာမိ၊
ကလျာဏံဝါ ပါပကံဝါ တဿကမ္မဿ ဒါယာဒေါ
ဘဝိဿာမိ’ တိ။

ဆရာတော်။ အနက်ပါ ဆိုလိုက်ကြ။

သံဃာများ။ (ဆရာတော် ချပေးထားသည့်အတိုင်း ဆိုကြသည်။)

ဆရာတော်။ အမြဲတမ်း နှလုံးသွင်း၊ စဉ်းစားနေဖို့(၅)မျိုးတဲ့။ ဒီ(၅)မျိုးကို
မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ လူဝတ်ကြောင်း၊ ရဟန်းတို့ဟာ အမြဲ
တမ်း ဆင်ခြင်နေကြပါတဲ့။

အဓိပ္ပါယ်အကျယ် ရှင်းပြခြင်း

ပထမဦးဆုံးက ဘာလဲ

“ငါသည် အိုခြင်းသဘောရှိ၏။ အိုခြင်းသဘောကို မလွန်
ဆန်နိုင်ပါတကား” လို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်နေရမှာ။
ဒုတိယက “ငါသည် နာခြင်းသဘောရှိ၏။ နာခြင်း
သဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်ပါတကား” လို့ တတိယက
“ငါသည် သေခြင်းသဘော ရှိ၏။ သေခြင်းသဘောကို
မလွန်ဆန်နိုင်ပါတကား” လို့ စတုတ္ထက “ငါသည်
ချစ်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့နှင့်
သေကွဲရှင်ကွဲ(တစ်နေ့တွင်) ကွဲရမှာပါ တကား” လို့ ပဉ္စမ
က “ငါသည် ကံသာလျှင် ဥစ္စာရှိ၏။ ကံသာလျှင် အမွေ
ခံ၊ ကံသာလျှင် အကြောင်းရင်း၊ ကံသာလျှင် ဆွေမျိုး၊
ကံသာလျှင်မိခင်ရာရှိ၏။ ကောင်းကံ-မကောင်းကံ ပြုလုပ်
လျှင်၊ ထိုကံ၏အမွေကိုသာ ခံယူရမှာပါတကား” လို့
စဉ်းစားနေရမှာ၊ မပြတ်ဆင်ခြင်နေရမှာတဲ့။

အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်နိုင်တယ်

ယခု ဤနောက်ပိုင်းတွင်ပေးသော သြဝါဒတို့မှာ ရှေးကသြဝါဒတို့ ထက် ပို၍ရင့်သည်၊ ပို၍မြင့်သည်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတွေ မကြာမကြာ ပြောလာသည်။ အရွယ်က စကားပြောလာသလိုဖြစ် တော့၏။ ဆက်လက်မိန့်နေပြန်သည်။

“ဆိုခဲ့တဲ့(၅)မျိုးထဲက (အို-နာ-သေ)ဆိုတဲ့(၃)မျိုးဟာ လူတိုင်းတွေ့ ကြရမှာ။ မလွတ်တမ်းတွေ့ကြရမှာ။ ဒီတော့ ခံနိုင်ရည်ရှိအောင်လို့ ဘုရားက မရဏဿတီ(သေခြင်း)တရားကို သတိထားပါတဲ့။

တစ်နေရာမှာဆိုရင် “မရဏဿတီ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ မဟပ္ပလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတော ဂဓာ အမတပရိယောသာနာ”တဲ့။ ဘုရားက ဟောတော်မူထားတယ်။

ဘုရားက “ရဟန်းတို့... မရဏဿတီဆိုတဲ့ သေခြင်းတရား၌ သတိကပ်ထားရသော အလုပ်ကို ပွားများပါတဲ့။ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြု၍ပွားများပေးပါလျှင် အကျိုးကြီးမားတယ်တဲ့။ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်နိုင်ပါတယ်”တဲ့။

ဒါကြောင့် “မရဏဿတီတရားကို ပွားများကြရဲ့ လား”လို့ မေးတော်မူတော့၊ ရဟန်းတွေက “ပွားများကြပါတယ် ဘုရား”တဲ့ ဖြေကြတယ်။ “အပူတပြင်း၊ အရေးတကြီး သဘောထား ပြီး ပွားများကြရဲ့လား”လို့ ထပ်ဆင့်မေးတော့ “ပွားပါတယ်”တဲ့။ “ဘယ်လိုပွားတာလဲ” ဆိုတော့ ရဟန်းတစ်ပါးက လျှောက်တယ်-

ရဟန်း(၈)ပါးလျှောက်ထားကြခြင်း

၁။ “တပည့်တော်ဟာ တစ်နေ့နှင့်တစ်ညလောက်တော့ အသက် ရှင်နေပါရစေ။ အဲဒီလောက်သာ အသက်ရှင်ရရင် ကျေနပ် ပါပြီ။ ဒီအတွင်းမှာ တရားတွေ အားထုတ်ပစ်လိုက်မယ်။ ဘုရားစကားတွေကို တသွေမတိမ်း လိုက်နာပစ်လိုက်မယ်” လို့ သေလွယ်တတ်တဲ့သဘောကို နှလုံးသွင်းဆင်ခြင် ပွားများ ပါတယ်တဲ့။

- ၂။ နောက်တစ်ပါးက လျှောက်ပြန်တယ်။ “တပည့်တော်ကတော့ (ညဉ့်မပါဘူးဘုရား)တစ်နေ့လောက်သာ အသက်ရှင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ။ ဒီအတွင်းမှာ တရားတွေအများကြီး ကြိုးစားပစ်လိုက်မယ်”လို့ လျှောက်တယ်။
- ၃။ နောက်တစ်ပါးက လျှောက်ပြန်သေးတယ်။ “တပည့်တော်ကတော့(တစ်နေ့လုံးတောင် မဟုတ်ဘူး၊ နေထွက်ချိန်မှ နေ့ ၁၂-နာရီအထိ)နေ့တစ်ဝက်မျှသာ အသက်ရှင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ”တဲ့။
- ၄။ နောက်တစ်ပါးက “ဆွမ်းထိုင်စားတဲ့အချိန် တစ်ချိန်စာလောက် (တစ်နာရီခန့်လောက်) အသက်ရှင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ” တဲ့။
- ၅။ နောက်တစ်ပါးက “အဲဒီအချိန်ရဲ့ တစ်ဝက်(နာရီဝက်ခန့်)မျှလောက် အသက်ရှင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ”တဲ့။
- ၆။ နောက်တစ်ပါးက “ဆွမ်းလုတ် လေးငါးလုတ်လောက် ဝါးမျိုစားသောက်ချိန်လောက် အသက်ရှင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ”တဲ့။
- ၇။ နောက်တစ်ပါးက “ဆွမ်းလုတ်တစ်လုတ် ဝါးမျိုစားသောက်ချိန်လောက် အသက်ရှင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ”တဲ့။
- ၈။ နောက်တစ်ပါးကဆိုရင် “ဝင်သက်ထွက်သက် တစ်စုံ ရှုဂ္ဂိုက်ချိန်လောက် အသက်ရှင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ”တဲ့။ “ဒီအတွင်းကလေးမှာ တရားတွေပွားများပစ်လိုက်မယ်”လို့ နှလုံးသွင်းပါသတဲ့။

နောက်ဆုံး နှစ်ပါးသာ အားရစရာ

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တယ်။ “နောက်ဆုံး(၂)ပါးသာ ငါဘုရား အားရတော်မူတယ်။ မမေ့မလျော့ ကျင့်သုံးဖော်ကြပေတယ်”လို့ မိန့်တော်မူတယ်။

“ရှေ့ခြောက်ပါးကဖြင့် အာသဝေါ ကုန်ခန်းဖို့အရေး နဲ့နွေးစွာ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ ကျင့်နေကြတာပဲ”လို့ အပြစ်တင်တော်မူ တယ်။ ဟုတ်ပါသည်။ သေခြင်းသဘောတရားဟူသည်မှာ အချိန်မရွေး

ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ မမျှော်လင့်ဘဲ ပေါ်လာနိုင်ပါ၏။ မျက်စိတစ်မှိတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်းမှာပင် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောင်းလွဲနိုင်ပါသည်။

‘မနက်ဖြန်’ဆိုသည်ကမှ ဝေးသေး၏။ ‘နောက်ဘဝ’ဆိုသည် ကား အနီးကလေး။ ကွေးသောလက် မဆန့်မီ၊ ဆန့်သောလက် မကွေးမီ အချိန်အတွင်းမှာ တမလွန်ဘဝသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှင်တော်ဗုဒ္ဓက အရေးတကြီး၊ အပူတပြင်း မရဏဿတိ တရားပွားများသူကိုသာ (တရားကို အရယူသူကိုသာ) သဘောကျ တော်မူသည်။

“မနက်ဖြန်”ဆိုတာ၊ တစ်နေ့တာသည်
ဒီကာလနောက်၊ ညဉ့်မှောင်ရောက်၍
နောက်နေ့နံနက်၊ အရုဏ်တက်မှ
ဆက်ဆက်ရောက်လာ၊ ခရီးကြာ၏။
သို့ပါသော်လည်း၊ မသဲကွဲသည့်
ရောက်မြဲဌာန၊ “နောက်ဘဝ”ကား
ခဏခရီး၊ ရောက်ဖို့နီးသည် ...
ကွေးပြီးလက်ဆန့် မမိတည်း။

ဝိပဿနာပွားသူနှင့် စီးပွားရှာသူ

နိတိဆရာများကလည်း ဆိုကြပါ၏။ “စီးပွားဥစ္စာရှာတဲ့သူသည် တစ်သက်လုံး မသေတော့မည်ကဲ့သို့ သဘောထား၍ ရှာရမည်”တဲ့။ “ဝိပဿနာပွား၍ တရားအားထုတ်သူကား ယခုပင်သေမင်းက ဆံပင် ကိုလာ၍ အဆွဲခံနေရ သူကဲ့သို့ သဘောထားရမည်၊ အရေးတကြီး၊ အပူတပြင်း ကြိုးစားရမည်”ဟု မိန့်ဆိုထားကြပါသည်။ ရဟန်း(၈)ပါး တွင် နောက်ဖျား(၂)ယောက်ကဲ့သို့ ဘုရားချီးမွမ်းလောက်အောင် အချိန်ကိုလု၍ ရသမျှကြိုးစားရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

(ဆောင်)နေ့ညဉ့်တစ်ရံ၊ တစ်နေ့ကုန်နှင့်
ဝက်တုံခွဲပိုင်၊ တစ်ထိုင်ဆွမ်းစား
တစ်ဝက်အားဖြင့်၊ လေးငါးလုတ်တွင်း

တစ်လုတ်တွင်းပါ။ ဝင်ခါထွက်သက်
 အသက်ရှင်ရ၊ ကောင်းလေစွဟု
 တောင့်တရှစ်ပါး၊ ထိုအများတွင်
 နောက်ဖျားနှစ်ယောက်၊ ချီးမွမ်းလောက်၏
 ခြောက်ယောက်ရှေ့မှာ၊ နံ့နွေးစွာဟု
 မိန့်မှာစကား၊ ဟောမြွက်ကြားသည် ...
 ဘုရားရှိစဉ်တုန်းကတည်း။ ။

ဤသို့လျှင် ဆရာတော်က နံနက်ခင်းဩဝါဒတို့၌ ဤအပြော
 မျိုး၊ ဤဝါဒမျိုးတွေ မိန့်မြွက်-မိန့်မြွက်နေတော့၏။

ဆရာတော်၏ဘဝ နေညိုလာချိန်ပေလော

ချောက်ချားဖွယ် ကောလာဟလသတင်း။ ။ သင်ရိုးအဋ္ဌကထာ
 တွေကို ချုပ်ရေးသားဖွင့်ဆိုခဲ့ရာ အားလုံးပြီးစီး ကုန်ပြီဖြစ်၍ ‘သုတ်ပါ
 ထေယျ’တစ်အုပ်သာလျှင်ကျန်တော့သည်။ ယင်းကျမ်းစာလည်း တစ်
 နှစ်ခွဲ-နှစ်နှစ်အတွင်းမှာ ကောင်းစွာပြီးစီးနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “အသက်
 ၈၀-အတွင်းမှာ ကျမ်းစာတွေအားလုံး ဖွင့်ဆိုပြီးရမယ်”ဟုပင် ဆရာ
 တော်က ရဲရဲကြီး မိန့်မြွက်ခဲ့ဖူးသည်။ အသက်-၈၀ နေနိုင်အောင်လည်း
 ကြိုးစားခဲ့၏။

သို့သော်လည်း ကြိုးစားနေသည့်ကြားမှပင် ဆရာတော်မှာ ‘မျက်
 မှေးရောင်ရောဂါ’စွဲကပ်လာတော့သည်။ ပထမဝါဆိုလ မကုန်မီကပင်
 စွဲကပ်နေခဲ့ရာ ယခု ဒုတိယဝါဆိုလ ဝါဆိုပြီးသည့်အထိ မျက်လုံး
 အားနည်းနေ၏။ သို့ဖြစ်၍ စာကြည့်မှုကို အနည်းငယ်လျော့ထားရ၏။

စောစောပိုင်းက ကျန်းမာရေးအတွက် အတွင်းကလီစာတွေကို
 စစ်ဆေးသည့်အနေဖြင့် ဓာတ်မှန်ရိုက်ခဲ့ခြင်း၊ ခလုတ်တိုက်လဲခဲ့ခြင်း၊
 မျက်မှေးရောင်ရောဂါဖြစ်ခဲ့ခြင်းတို့ဖြင့် (ရှေးကမဖြစ်ခဲ့ဖူးသော) ရောဂါ
 လေးများ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဝင်ဝင်လာနေသည်။

ထိုအထဲတွင် ‘မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်နေကာဘိဝံသ ပျံလွန်
 တော်မှုပြီ’ဟု ကောလာဟလသတင်းများ ဖြစ်သွား၏။ ထို့ကြောင့်

မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းတို့မှ နီးစပ်ရာ ဒကာ၊ ဒကာမများ၊ သီလရှင်များ
ငိုငိုယိုယိုဖြင့် ကျောင်းတိုက်အတွင်းသို့ ဝင်လာကြသည်။

၁၃၃၉-ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၉-ရက်နေ့၊ နေ့လည် ၁၂-
နာရီအချိန်မှာကား စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ ရွှေဟင်္သာချောင်မှ အဂ္ဂမဟာ
ပဏ္ဍိတ၊ ရွှေကျင် ဒုတိယသာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး (နောက်
ပါရဟန်း-၃ ပါးနှင့်အတူ) ကြွလာတော်မူ၏။ အားနာစရာပင် ကောင်း
တော့သည်။

ထိုနေ့နံနက် စစ်ကိုင်းမြို့ထဲမှ ဆွမ်းခံပြန်လာသော ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါး
က “ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ပျံလွန်တော်မူပြီတဲ့ ဘုရား”
ဤသို့ သတင်းကြားခဲ့ကြောင်း လျှောက်ထားချက်အရ ကြွလာခြင်းဖြစ်
တော်မူသတိ။

ကောလာဟလသတင်းများကား ချောက်ချားဖွယ်ရာသာတည်း။
မည်သို့ဖြစ်လာလေမည်နည်း။ ရှေ့ပြေးနိမိတ်များပေလော။ ဆရာတော်
အတွက် အကောင်းဟု ဆိုရမည်လား၊ အဆိုးဟု ဆိုရမည်လား၊
ခွဲခြားမရအောင် ဖြစ်နေရတော့သည်။

ပြုံးပန်းနှစ်ပွင့် ဆုံကြခြင်း

ရွှေဟင်္သာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီးလာသောကားကလေးသည်
ထိုနေ့က အမရပူရ၊ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်သို့ စိတ်လှုပ်ရှားစွာဖြင့်
တချိုးတည်း မောင်းဝင်လာသည်။ ပြီးမှ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
သီတင်းသုံးနေကျ သစ်သားကျောင်းကလေးအနီးသို့ အကဲခတ်သော
အမူအရာဖြင့် ထိုးရပ်လိုက်၏။

ထိုအချိန်တွင် ‘သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာ’ချုပ်ရန်အတွက် နေ့
၁၂-နာရီ စာတက်တုံးကလေး ခေါက်ပြီးဖြစ်၍ ဆရာတော် အရှင်
ဇနကာဘိဝံသလည်း သူ့ကျောင်းကလေးပေါ်မှဆင်းအလာတွင် ဆရာ
တော်ကြီး၂-ပါး ဆုံမိကြတော့သည်။ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်
ဇနကာဘိဝံသကပင် စတင်၍ ပြုံးရွှင်စွာဖြင့် လက်အုပ်ကလေး ချီကာ
“ကြွတော်မူပါဘုရား”ဟု ခရီးဦးကြိုပြုတော်မူသည်။

ထိုအခါ ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မျက်နှာတော်မှာ အံ့အားသင့်ခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ ကျေနပ်ခြင်း၊ အံ့ဩခြင်း၊ ပီတိဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာများ ရောသောအမူအရာတို့ဖြင့် ပြမ်းကာ ရွှန်းရွှန်းတို့၍ အပြုံးချင်းဆိုင်တော်မူကြပါသည်။

ထို့နောက် ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကပင်ဦးဆောင်၍ လက်အုပ်ကလေးချီကာ စာချသွားမည့်ကျောင်းသို့ ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီးကို ပင့်ဆောင်လာတော့သည်။ မနီးမဝေးရှိစာချကျောင်းခန်းမတွင်ကား စာဆိုမည့်သံဃာများ အသင့်ရောက်ရှိနေကြပြီဖြစ်၏။

ဆရာတော်ကြီး၂-ပါး ဝင်လာ၍ နေရာတကျထိုင်မိကြသော အခါ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်က ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီးအား- “ကျန်းမာတော်မူပါရဲ့လားဘုရား၊ တခြားအကြောင်းကိစ္စကော ပါပါသေးလားဘုရား” ဟု မေးလျှောက်သည်။ ထိုအခါ ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီးက မဖြေသေးဘဲ ပြုံးပြုံးကြီးလုပ်နေသည်။ ပြီးမှ “အင်း... မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အတော်နေထိုင်မကောင်းဘူး ကြားလို့ လာခဲ့ရတာပဲ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ “နေထိုင်မကောင်းဘူးတင် ဘယ်ကမလဲဘုရား၊ တပည့်တော် ပျံ့တော်မူပြီလို့ အပြင်ဘက်မှာ သတင်းတွေ ဖြစ်နေသတဲ့ဘုရား၊ ဒါ့ကြောင့် မနက်ကတောင် နီးစပ်ရာ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ၊ သီလရှင်တွေ ငိုငိုယိုယိုနဲ့ရောက်လာကြသေးတယ်ဘုရား” ဟု ဂန္ဓာရုံဆရာတော်က လျှောက်ထားသည်။

“ဒီကိစ္စဟာ ဆရာတော်ကျန်းမာဖို့ အကြောင်းတစ်ရပ်ပေါ့ဘုရား” ဟု ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီးက အားပေးတော်မူရာ “မှန်ပါဘုရား၊ အဲလိုဆိုရင်လည်း အကောင်းလို့ ပြောရမှာပေါ့ဘုရား” ဟု စကားကို အဆုံးသတ်ကာ “ကဲ- ကဲ သံဃာများက ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ကန်တော့ကြ” ဟု ဂန္ဓာရုံဆရာတော်က သတိပေးတော်မူ၏။

အနီးကပ်ကြည့်လေ ကြည့်ညှါစရာဖြစ်လေ

စာချခန်းမအတွင်းက သံဃာများအားလုံးက ရွှေဟင်္သာဆရာ

တော်ကြီးအား လေးစားပျက်ဝပ်စွာ ဦးသုံးကြိမ်ချ၍ ကန်တော့လိုက်ကြသည်။ ကန်တော့အပြီးတွင် ဂန္ဓာရုံဆရာတော်က ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီးအကြောင်းကို သံဃာများအား အနည်းငယ်ပြောပြတော်မူ၏။

“ဒီရွှေဟင်္သာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးဆိုတာ သောင်တုံးမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့၊ ရန်ကုန်မြို့ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများရဲ့ နည်းနာနိဿယအတိုင်း ကျင့်သုံးပြီးလာခဲ့တဲ့ဆရာတော်ကြီးပါ။ ပရိယတ္တိဘက်မှာရေး၊ ပဋိပတ္တိဘက်မှာပါ “အနီးကပ်ကြည့်လေ၊ ကြည့်ညါစရာကောင်းလေ”ဆိုတဲ့ ဆရာတော်များထဲ အပါအဝင်ပါပဲ”

စသည်ဖြင့် သံဃာများအား ပြောပြရင်း “ဆရာတော် ဘုရား... ယခုလို ကြုံကြိုက်တုန်းမှာ သံဃာများအား သြဝါဒပေးတော်မူခဲ့ပါဦးဘုရား”ဟု တောင်းပန်သည်။

ရွှေဟင်္သာဆရာတော်၏သြဝါဒ

ထိုအခါ ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီးက “အင်း ... သြဝါဒပေးဆိုလို့သာ ပေးရမှာပါ။ တကယ်တော့ ဒီပရိသတ်ဟာ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ရဲ့ နေ့စဉ်သြဝါဒအတိုင်း လိုက်နာနေထိုင်ကြတဲ့ သံဃာပရိသတ်ပဲ။ (ဗိုင်းကောင်းကျောက်ဖိလို့) ပိပိရိရိ သေသေသပ်သပ် နေတတ်တိုင်တတ်ကြတဲ့ပရိသတ်ပဲ။ ဒီတော့ ‘ဒီအခြေအနေကို မယိုယွင်းစေဘဲ ဒီတိုက်တွင်းမှာသာမက အပြင်ရောက်တဲ့အခါမှာလည်း မူမပျက်ပါစေနဲ့၊ တစ်သက်လုံး ဒီအတိုင်းကျင့်သုံးသွားကြပါ’လို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။

“ဒီလိုဆရာသမားမျိုးနဲ့ အင်မတန်တွေ့ရခဲ၊ ကြုံရခဲပါတယ်။ အခုလို တွေ့ခိုက်ကြုံခိုက်၊ အခွင့်ရခိုက်မှာ ဆရာတော်ရဲ့ နည်းနာနိဿယတွေကို ရအောင်ယူကြပါ။ ရအောင်ယူပြီးတော့ သာသနာ့ကျက်သရေဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း”ဟု သြဝါဒကို အဆုံးသတ်လိုက်ရာ သံဃာအများက သာဓု(၃)ကြိမ် သံပြိုင်ညီညာခေါ်ကြသည်။

ထို့နောက် ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီးသည် ဂန္ဓာရုံဆရာတော်နှင့်

သံဃာများကို နှုတ်ဆက်၍ စစ်ကိုင်းဘက်သို့ ပြန်ကြွသွားတော်မူသည်။

သံဝေဂစိတ်တွေနဲ့ ငြီးငွေ့တဲ့လက္ခဏာ

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်သည် သတိသမာဓိ ကြီးမားတော်မူ၏။ မေ့မေ့လျော့လျော့နေတတ်သော ဆရာတော်မဟုတ်ပါ။ သာသနာရေး ကိစ္စတွေအတွက် အသက်(၈၀)လောက်တော့ နေချင်သည်။ နေရလိမ့် မည်ဟု မျှော်မှန်းထားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ယခုနောက်ပိုင်းတွင် မမျှော်လင့်သော ရောဂါကလေးများ ဝင်ဝင်လာသည်ကို သတိထား တော်မူဟန်ရှိသည်။

ဆီးချိုရောဂါ၊ အသည်းရောဂါ၊ သွေးတိုး၊ အဆုတ်တွင်းရေဝင်၊ နှလုံးတစ်ဘက်ကြီးရောဂါများဖြစ်နေ၏။ ဆရာဝန်များက အကုန် မပြော၊ ရာရာတော်ကား သွေးတိုးနှင့်ဆီးချိုလောက်သာ သိသည်။ သို့နှင့် “သေခြင်းတရားဟူသည် အချိန်မရွေး ဝင်လာနိုင်၏”ဟု သဘောပေါက်တော်မူ၍ ယခုတလော သြဝါဒပေးရာတွင် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတရားတွေသာ ထပ်တလဲလဲပြောနေသည်။

တဘက်ကလည်း မပြီးတတ်သေးသော (ပဉ္စပကရိုဏ်ဘာသာ ဋီကာတွင် ပါဝင်သော)ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာက ကုန်လုနီး နေပြီဖြစ်၍ ကျန်းမာရေး ကောင်းချင်၏။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂလည်း တန်ဆောင်မုန်း-နတ်တော်လောက်ဆိုလျှင် ပြီးနိုင်စရာရှိသည်။

ဤသို့ဖြင့် မှန်မှန်ချုပ်ခဲ့ရာ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာမှာ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ဝါတွင်း၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့တွင် ပြီးစီးအောင် မြင်ခဲ့သည်။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာကို ဆက်လက်ချုပ်နေတော်မူသည်။ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာနေရာတွင် ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်ကို အစားထိုး၍ ချုပ်ပေးတော်မူပြန်သည်။

ဤသို့ နေ့စဉ်မှန်မှန်အလုပ်လုပ်နေရင်းက သီတင်းကျွတ်လဆန်း လောက်ကစပြီး (သီတင်းကျွတ်လထဲတွင်) ဆရာတော်၏စိတ်တို့မှာ သံဝေဂလိုလို ဘာလိုလို ငြီးငွေ့လာသည်။ “အများနှင့်မဆက်ဆံချင်၊

ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး အာရုံတွေကို မကြည့်ချင်တဲ့စိတ်တွေ သိသိသာသာ ကြီးဖြစ်လာတယ်”ဟု အမိန့်ရှိ၏။

ထို့ပြင် “ထူးထူးခြားခြား ဝဲဘက်လက်ဖဝါးမှာ (အခြားလက္ခဏာ တွေထက်)လက်ခလယ်တည့်တည့် တက်လာတဲ့ အရေးအကြောင်းကြီး ကတော့ ရှေးတုန်းကမရှိဘဲ ယခုမှပေါ်လာတာ အမှန်ပဲ”ဟု အမိန့်ရှိ ကာ သူ့လက်ဖဝါးပြင်ကြီးကို မကြာခဏ ကြည့်နေတော်မူတတ်၏။

သွားရင်းလာရင်းပင် လက်ဖဝါးကြီးကိုထောင်၍ ကြည့်သွားတတ် သည်။ မန္တလေးက လက္ခဏာဆရာတစ်ဦးကလည်း “ဒီလက္ခဏာဟာ လောကကြီးကို ငြီးငွေ့တဲ့ အထိန်းအမှတ်ပဲ။ စိတ်တွေဖြစ်တဲ့ အတိုင်း ပေါ်လာတာပဲဘုရား”ဟူ၍ လျှောက်ထားပါသတတ်။

တောထွက်လိုသော ဆရာတော်

ဆရာတော်ကား ယခုမှသာ ငြီးငွေ့လာသည်မဟုတ်။ အတော် စောစောပင် ငြီးငွေ့နေဟန်လက္ခဏာရှိသည်။ မလွဲသာမရှောင်သာ၍ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို စောင့်ရှောက်နေခြင်း၊ ရေးပြီးကျမ်းစာများက လည်း စာအုပ်မဖြစ်သေး၍ တဖြည်းဖြည်း စာအုပ်ဖြစ်အောင်ကြိုးစား နေရင်းနှင့် စာကိုလည်း တစ်နေ့ ၂-ဝါ အနည်းဆုံး ချပို့ရေးသားပြီး၊ ဩဝါဒကိုလည်း နေ့စဉ်မှန်မှန် နံနက်တိုင်း ပေးနေခြင်းတို့ဖြင့် အချိန်ကို ငဲ့လင့်နေသည့်ဟန်ရှိပေသည်။

ရည်မှန်းချက် လုပ်ငန်းများအားလုံး ပြည့်စုံလျှင် “တောထွက် မည်”ဟု စိတ်ကို ပိုင်းဖြတ်ထားလေသလော မသိ၊ ၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်စ(ဆရာတော်-သက်တော် ၆၆-နှစ်)ကပင် ပြင်ဆင် သောအားဖြင့် ပရိဝါသ်မာနတ်ကို အသင့်ဆောက်တည်ထားသည်။

ထိုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်(၁)ရက်နေ့ နံနက်က အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံသို့ မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွလာသည်။ ထိုနေ့ ညနေ ၅-နာရီခန့်၌ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် ဝတ်ဆောက်တည်၏။ အရှေ့ သိမ်ပေါ်တွင် မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီး အမှူးရှိသော သံဃာတော်(၁၀)ပါး၏အထံ၌ ပရိဝါသ်- ၃ ရက်တွက် တောင်းခံ

ဆောက်တည်သည်။

ထို့နောက် ပရိဝါသ်ဝတ်ကြားမှုချမှုတို့ကိုကား သံဃာကုန်ဆံ့သော အနောက်သိမ်ကြီးပေါ်၌ အသင့်စည်းဝေးထားနှင့်စေသော သံဃာကုန် (တိုက်တွင်းသံဃာများ)ထံသို့ ကြွ၍ကြားသည်၊ ချသည်။ ညဉ့်အရုဏ် ယူမှုအတွက်ကား ယခု အမရပူရဆေးရုံတည်ရှိရာ မြေပေါ်၌(ယခင် တည်ရှိခဲ့ဖူးသော 'ဣန္ဒရာမကျောင်း'ကလေးသို့ နံနက်စောတိုင်း သွား၍) ညဉ့်အရုဏ်ခံယူ၏။ ဤနည်းဖြင့် ပရိဝါသ်ရော မာနတ်ပါ ကျင့်သုံးပြီးလျှင် အတ္တန်သွင်း၍ဝတ်ဆောက်တည်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးစေလာသည်။ "အခွင့်သင့်သောအခါ တောထွက်မည်"ဟု ရည်ရွယ်ထားဟန် လက္ခဏာရှိ၏။

“အရညကင်၊ တောသို့ဝင်၍၊ ဓူတင်ရအောင်၊
ရွာကိုရှောင်မှ၊ လေးတောင်ထွာဖြတ်၊ အစွန်းလွတ်သား၊
ကိုင်းညွတ်ကွေးကွေး၊ ကုတ်လုပ်လေးတာ၊ ပြန်ငါးရာဖြင့်၊
သင်္ချာမှန်လှ၊ တကောသ၌၊ နေထက်ိန်းအောင်။
သစ်မ်းကျောင်းလည်။ ညောင်စောင်းဆုံရုံ၊ တစ်စုံသက်န်း၊
ဖန်ရည်စွန်းသား။
ခါးပန်းသင်းပိုင်၊ ဓမ္မကရိဏ်ပဲကွပ်၊ သပိတ်အပ်နှင့်၊
ကိုယ်ဝတ်ဒုကုဋ်၊ လက်ဆုပ်ကိုင်သွား။ ကရားသားရေနယ်၊
ပခုံးလွယ်၍၊ လေးဆယ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ စီးဖြန်းတစ်တစ်၊
မချစ်ဖော်ရွေ၊ ကိုယ်တည်းနေမှ။
ကေစာရ၊ မာန်စောင်ချလျက်၊ လောဘာမစော၊
လူမနှောသည့်၊ တစ်တောထွက်လျှင်၊ တစ်တောဝင်၍၊
တစ်ပင်ထွက်သွား။ တစ်ပင်နားလျက်၊ ခေါင်းပါးအစာ၊
မျှရုံသာလျှင်၊ ပမာနှိုင်းတု၊ ကြက်ဥထက်မြောက်၊
ဒေါင်ဥလောက်ဖြင့်၊ ဖျောက်ဖျောက်မများ၊ လုတ်ရေစားမှ၊
လေးငါးလုတ်လျော့။
ဖျော့တော့ကိုယ်လက်၊ ပစ္စဝေက်လည်။ နွေရက်အမြှ၊
သုံးစွဲတိုင်းပင်၊ ရွတ်ဆင်ခြင်မှ၊ သုတ်သင်အာပတ်၊

ပရိဝါသ်နှင့်၊ မာနတ်ဗ္ဗာန်သွင်း၊ မကင်းစောင့်စည်း၊
 သီလဆည်း၍၊ ပုလလည်းဆင်း၊ ကျင့်သောသွင်သို့၊
 အောင်မြင်တံခွန်၊ သာမျိုးလွန်သည်၊
 နိဗ္ဗာန်ရွှေမြို့ရောက်ရန်သော်”

(ရှင်မဟာသီလဝံသ)

ချမ်းမြေ့ဖွယ်ကောင်းသော ကျောင်းကလေး

ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ တောရကျောင်းနေရဟန်းအသွင်ကား ပီပြင်လှ ပါဘိ။ ကျောင်းကလေးက ခုတင်တစ်လုံးဆုံရုံ၊ သစ်ရွက်မိုးကျောင်းကလေး၊ သစ်ခေါက်ဖန်ရည်ဆိုးသက်န်းက တစ်စုံ၊ သပိတ်တစ်လုံးနှင့် ဓမ္မကရိဏ် - ပဲကွပ်-အပ်၊ ပစ္စည်းကလည်း မများလှပါ။ သားရေနယ် အခင်းကလေးတစ်ခု၊ ခန္ဓာကိုယ်အသားအရေက ပိန်ချောက်ချောက်၊ အသွေးအရောင်က ဝါဖျော့ဖျော့(လူမမာအသွင်)သစ်တစ်ပင်မှ တစ်ပင်၊ တောတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ဖြတ်သန်းကူးသန်း ကူးသွားနေသော ရဟန်းတစ်ပါးကို မြင်နေရ၏။ စိတ်နေကျဉ်းကြပ်လှပါဘိခြင်း။

ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသကား ထိုသို့မဟုတ်ချေ။ စိတ်ချမ်းမြေ့ဖွယ်ကောင်းသော ‘တောရကျောင်းကလေး’ကို စိတ်ကူးကြည့်ထားသည်။

“ငွေသောင်ကမ်းခြေနှင့် အပမ်းဖြေဖို့၊ စမ်းရေအယဉ် တသွင်သွင် စီးဆင်းနေသော အရပ်လည်း ဖြစ်ရမည်။ မြို့ရွာအသံ မဆူညံဘဲ လူသံလည်း တိတ်၍ ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်လည်း ဖြစ်ရမည်။

ရာသီအလိုက် သီးပွင့်ငုံကင်း၍ ရဂုံအတွင်းဂင်္ဂင်မှာ ထုံသင်းကြိုင်လျက် တလှိုင်လှိုင်ရနံ့သင်းသော အရပ်လည်း ဖြစ်ရမည်။ စိမ်းစိုညှိုမှောင် ခိုရောင်မြသွေး အလှရေးသည့်အသွင်၊ သစ်ပင်ပိတ်ပေါင်းတို့ဖြင့် အရိပ်လည်းကောင်းရမည်။ စသည်ဖြင့် ပုံဖော်ထား၏။

ဤကဲ့သို့သော ‘တောရကျောင်းကလေး’မျိုးကိုရှာ၍ ဆရာတော်က စိတ်ချမ်းသာကိုယ်ချမ်းမြေ့ အပူအပင်ကင်းမဲ့စွာဖြင့် -

“မာတင်ကြီး၊ တောခိုမှီးသို့၊ ကိုယ်တည်းအောင်းခို၊

ဗြဟ္မစိုရ်ဖြင့်၊ အလိုတော်ရှိ၊ ပြည့်အောင်ဖြည့်ပိမ့်၊
ငါ၏နောက်တော်၊ တစ်ယောက်သော်မျှ၊ မခေါ်အပို၊
ဖော်မလိုသည်၊ ရွှေကိုယ်သက်သက်ရှင်းရှင်းတည်း။”

ဟူသကဲ့သို့ တစ်ပါးတည်း တောထွက်လိုဟန်ရှိနေခဲ့ပေသည်။
ထို့ကြောင့်ပင် တစ်ချိန်တုန်းက ပဲခူးမြို့၊ ရွှေခြူးဦးသူတော်နှင့် စစ်ကိုင်း
ကောင်းမှုတော်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ရန် တိုင်ပင်ဖူးကြောင်း နောက်
မှသိရသည်။

တစ်ဖန် ပြင်ဦးလွင်ဂန္ဓာရုံတိုက်ခွဲသို့သွားပြီး တိတ်တိတ်ဆိတ်
ဆိတ်နေဖို့လည်း စိတ်ကူးသေး၏။ ထို့နောက် တောင်သမန်ဘက်က
နွားနို့တော်စုရွာနှင့် ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် တောရကျောင်းတစ်ခု ကောင်း
ကောင်း ရှိသည်ဟုကြား၍ စုံစမ်းခိုင်းဖူးသည်။

နောက်ဆုံးတွင်ကား တောင်သမန် ကျောက်တော်ကြီးဘုရား
ဝင်းကြီးသည် ကျယ်လည်းကျယ်၊ သစ်ပင်ကြီးသစ်ပင်ငယ်တို့ဖြင့် အုပ်
ဆိုင်းနေ၍ တောကြီးသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ တိတ်ဆိတ်၏။ လူသူ
လည်း ကင်း၏။ ချမ်းမြေ့ဖွယ်ကောင်းလှသည်။ ယင်းနေရာကို စဉ်းစား
မျှော်မှန်းထားဟန်ရှိ၏ဟု သိရသည်။

ယောဂီဘဝနဲ့ တောဆီကြွချင်ပြီ

ဤတောထွက်ခြင်းကိစ္စနှင့် စပ်ပြီး ဆရာတော် သက်တော်
၅၀-ကျော်လောက်တုန်းက အမိန့်ရှိဖူးသည်။ ဇာတ်အဋ္ဌကထာများကို
ချပို့ပေးသောအခါ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုဆုံးခါနီးတိုင်း ရှေးသူတော်ကောင်း
တို့သည် တောထွက်ကုန်ကြသည်ကို တွေ့ရ၏။

တောထဲမှာ သစ်သီးစား၍ တရားကျင့်ကြသည်။ ဥပုသ်သီလ
စောင့်ထိန်းကြ၍ သုဂတိဘဝကို ယူကြ၏။ ဤသို့ တွေ့ရဖန်များသော
အခါ ဆရာတော်က ခပ်ရွှန်းရွှန်းအမိန့်ရှိသည်-

“ဘုန်းကြီးလည်း အသက်ကြီးလာရင် တောထွက်မယ်လို့
စိတ်ကူးထားတယ်ကွ။ ဒါပေမဲ့ သူများလို တစ်ပါးတည်းတော့ မဟုတ်
ဘူး။ အဖော်နဲ့မှ”

“ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဘုန်းကြီးက သရဲကြောက်တတ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကပ္ပိယကြီးတစ်ယောက်ပါရမယ်။ ပြီးတော့ နွားမကြီးတစ်ကောင်လည်း ပါရမယ်”ဟူ၍အမိန့်ရှိဖူးသည်။

‘ကပ္ပိယကြီးက ဘာလုပ်လို့ဖို့လဲ’လို့မင်းတို့ကမေးကြမယ်။ ကပ္ပိယကြီးက အဖော်လည်းဖြစ်၊ တောထဲမှာ ဆွမ်းချက်ကပ်မယ့်သူလည်း ဖြစ်တာပေါ့”

‘နွားမကြီးကရော ဘာလုပ်ဖို့လဲ’လို့ မေးချင်ကြဦးမယ်။ အေး၊ အဲဒါကလည်း နေ့စဉ်နေ့တိုင်း နွားနို့သောက်ရအောင်လို့ပေါ့”ဟူ၍ ရယ်မောရင်း အမိန့်ရှိဖူးသည်။

ဆရာတော်က ကျန်းမာရေးအတွက် နေ့စဉ်မှန်မှန် နွားနို့တစ်ခွက် သောက်နေရင်းက စိတ်ကူးပေါ်လာ၍ ထည့်သွင်းပြောခြင်း ဖြစ်ဟန် တူသည်။

ဤသို့ပင် စာချပြီဆိုလျှင် ဆရာတော်က ခပ်ရွှင်ရွှင်ပြောမြဲဖြစ်သည်။ တပည့်တို့ကိုလည်း စာတက်စာချချိန်၌ပင် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေသည်ကို ခွင့်ပြုတော်မူလေ့ရှိ၏။

ရယ်စရာမောစရာကိုလည်း စပ်ရာစပ်ရာ ထည့်သွင်းပြောတတ်၏။ သူ့ရယ်စရာပြောလျှင်လည်း တပည့်တို့က ရယ်မကြိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် တပည့်တို့မှာ ဆရာတော်စာဝါဆိုလျှင် ဘယ်စာဝါပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရွှင်နေတတ်ကြသည်။ မြူးနေတတ်ကြ၏။

ထိုအချိန်တုန်းက တောထွက်ခြင်းကိစ္စ၌ ရယ်စရာမောစရာ အဖြစ် ပြောခဲ့သော်လည်း ယခုအချိန်တွင်ကား အမှန်ပင်သံဝေဂစိတ်ဖြင့် တောထွက်တရားကျင့်လိုဟန်တူပေသည်။ အရွယ်က စကားပြောလာပြီမဟုတ်ပါလော။

ငါမရှိလျှင် ပိုင်းပြီးစောင့်ရှောက်ရန်ကြ

သံဃာအများပိုင် သံဃိကစနစ်ကျင့်သုံး

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်၌ ကျင့်သုံးနေသောစနစ်မှာ ကျောင်းကန်အာရပ်မြေ၊ ကျောင်းအဆောက်အအုံများ၊ ရေတွင်း

ရေကန်ရေပိတ်တန်ဆောင်းများ၊ ကုဋီများ၊ စားပွဲ၊ ဘီရို၊ ထိုင်ခုံ၊ ခုတင် စသည်များ ကြီးကြီးမားမား ခိုင်ခိုင်မာမာဟူသမျှ(အာရာမ၊ အာရာမ ဝတ္ထု၊ ဝိဟာရ၊ ဝိဟာရဝတ္ထုဟူသမျှ)နှင့် ဆန်ဆီဆား စားဖွယ်သောက် ဖွယ်ဟူသမျှ အများစုမှာ သံဃိက(သံဃာပိုင်) ပြုလုပ်သုံးစွဲသောစနစ် ဖြစ်၏။

သံဃိကပစ္စည်းဖြစ်၍ လေးလေးစားစား၊ ရံရိုသေသေ သုံးစွဲကြရသည်။ မိမိပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်၊ မိမိသုံးစွဲနေကျ သပိတ်သက်န်း၊ နီသီခိုင်၊ မျက်နှာသုတ်ပဝါ ပရိက္ခရာ အနည်းငယ်မျှသာ ပုဂ္ဂလိက အဖြစ် ထားခွင့်ရှိ၏။ ဤသို့ပြုလုပ်လိုက်သဖြင့် လက်ငင်းအကျိုးရမှုမှာ စွဲလမ်း စရာအာရုံနည်းပါးသွားတော့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကြီးကဲသောပုဂ္ဂိုလ် တို့မှာ တာဝန်ဝတ္တရားအရ သံဃာများ နေဖို့ထိုင်ဖို့၊ သုံးစွဲဖို့ဆောင်ရွက် လုံးပမ်းနေရသော်လည်း ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သဖြင့် စွဲလမ်းမှုတွယ်တာမှု နည်းပါးရတော့၏။ ဘုရားချမှတ်ခဲ့သော မူစနစ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

သံဃာအများပိုင်ဖြစ်၍ ရောက်လာ-ရောက်လာသောသံဃာ များ လေးစားရိုသေစွာ သုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိ၏။ ကြီးကဲသောပုဂ္ဂိုလ်များကမူ မပျက်စီး၊ မယိုယွင်းရအောင် ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲရသောဝတ္တရားရှိသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဘုရားလက်ထက်တော်တုန်းက ကျောင်းတိုက် ကြီးများဆိုလျှင် မိမိတို့ရောက်လာခိုက်မှာ ဝင်ရောက်နေထိုင်နိုင်၏။ သို့သော် နေထိုင်ခိုက်မှာ သန့်ရှင်းရိုသေစွာ သုံးစွဲကြရသည်။ ဒေသစာရီ ဆက်လက်ကြွချီလို၍ ထိုကျောင်းတိုက်မှထွက်ခွာတော့မည်ပြုသော အခါ အသုံးအဆောင်ဟူသမျှ လေးစားစွာ သိမ်းဆည်းခဲ့ရ၏။

နောက်အသုတ်ရောက်လာ၍ နေထိုင်လိုသောအခါ ရှေးနည်း အတူပင် သန့်သန့်ရှင်းရှင်း သုံးစွဲနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤသို့လျှင် တစ်သုတ် ပြီး တစ်သုတ် ဝင်ထွက်သွားလာ နေထိုင်ခွင့်ရှိကြတော့၏။

ဤသို့ အခွင့်ရှိနိုင်အောင်ပင် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးကို လှူဒါန်းစဉ်ကလည်းကောင်း၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း တိုက်ကြီး စသည်ကို လှူဒါန်းစဉ်ကလည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားက သံဃိကအဖြစ် အလှူခံတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဆက်လက်ကွပ်ကဲထိန်းသိမ်းရမှာပဲ

ဤသို့အများဆိုင်၊ အများ ပိုင် သံဃိကကျောင်းတိုက်ကြီးများ သံဃိက အဆောက်အအုံကြီးများဖြစ်၍ပင် ပုဂ္ဂလိကအဖြစ် မည်သူ့အား မျှပေး၍မရ၊ မည်သူ့အားမျှ ပြောင်းလွှဲ၍မရ။ ထို့ကြောင့်လည်း ရှင်တော်ဗုဒ္ဓက ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခါနီးတွင် “ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးကို မည်သည့်သာဝကကြီးများအား အပိုင်လွှဲခဲ့သည်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဝေဠုဝန်၊ ပုဗ္ဗာရုံ စသည်တို့ကိုလည်း လွှဲအပ်ခဲ့သည်” ဟူ၍လည်းကောင်း အဆိုအမိန့် မှတ်တမ်း မကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသလည်း ဤမူစနစ်အတိုင်း ကျင့်သုံးတော်မူနေခြင်းဖြစ်ပါ၏။ အချို့က စိုးရိမ်ကြ၍ လျှောက်ထားကြသည်။ “ဆရာတော်မရှိလျှင် ဒီကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်မလဲ” စသည်ဖြင့် မသိ၍မေးတတ်ကြ၏။ ဆရာတော်၏အဖြေမှာ ရှင်းနေပါသည်။ “သံဃိကစနစ်အတိုင်း ကျင့်သုံးကြ” ဟူ၍ဖြစ်သည်။

တစ်ခါတုန်းက ဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်နှင့် ရင်းနှီးသော မြင်းခြံမှ ဒကာကြီးအချို့က တပည့်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်သော ဦးမဟိန္ဒအား မေးလျှောက်ဖူးသည်။ “အရှင်ဘုရား ... ဆရာတော် ပျံတော်မူလျှင် ကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ” ဟုလျှောက်ထားရာ “ယခု ရှိတဲ့ တပည့်ကြီးတွေကပဲ ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်ပြီး မပျက်စီးအောင် ထိန်းသိမ်းသွားရမှာပဲ” ဟု ဖြေခဲ့သည်။

ထိုအဖြေကို ကျောင်းတိုက်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ ဦးမဟိန္ဒက ဆရာတော်အား လျှောက်ထားကြည့်သည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်က “ဟုတ်တာပေါ့၊ ကျန်ရစ်တဲ့လက်ရှိတပည့်ကြီးတွေကပဲ ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်ပြီး ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ ထိန်းသိမ်းသွားရမှာပဲ” ဟူ၍ မိန့်ကာ အသိအမှတ်ပြုတော်မူသည်။

လာဘသက္ကာရဟာ အဆိုးဆုံး

ရှင်တော်ဗုဒ္ဓသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် မြင်တော်မူပြီးမှ ချမှတ်ခဲ့သော သံဃိကစနစ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သံဃိကကျောင်း

တိုက်ကြီးများ၌ သံဃိကစနစ်အရ ကျင့်သုံးနေသမျှ ပြဿနာ ဘာမျှ မရှိနိုင်။ ဤအချက်ကို ဆရာတော်က ယုံကြည်တော်မူ၍ပင် သံဃိက အသွင်၊ သံဃိကစနစ် ကျင့်သုံးထားတော်မူ၏။ ယခုအခါ မဟာဂန္ဓာရုံ တိုက်၌ အတူနေ၊ အတူစား အများပိုင် စုပေါင်းအလုပ်လုပ်၊ စုပေါင်း အတွက် အကျိုးရအနေမျိုးဖြင့် ထိုက်သလောက် အောင်မြင်နေသည်။

ထို့ကြောင့် တစ်ခါတုန်းက အစိုးရပိုင်းမှ အရာရှိတချို့က လျှောက်သည်။ “ဆရာတော် ဆိုရှယ်လစ်စနစ် အစောကြီးအောင်မြင် နေတာပဲ” တဲ့။ ထိုစကားကို ဆရာတော်က “ဆိုရှယ်လစ်တွေဘာတွေ ဘုန်းကြီး နားမလည်ပါဘူး။ ယခု ဘုန်းကြီးလုပ်နေတာက ဘုရားစနစ် ပါ” ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားတော်မူဖူး၏။ ဤစနစ်ပျက်ယွင်းမသွား စေလို၍ ဆရာတော်က သြဝါဒတွင်ထည့်သွင်းမိန့်ကြားသည်။

“ဒီကျောင်းတိုက်ကို ဘုန်းကြီးမရှိဘူးဆိုရင် ပိုင်းပြီးစောင့် ရှောက်ကြ။ အဲဒီလိုစောင့်ရှောက်နိုင်အောင် ယခုနယ်က ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးတွေ ပြည့်စုံအောင် လုပ်ထားကြ။ ညီညွတ်ရေးအတွက် မေတ္တာဘာဝနာနဲ့ စိတ်ထားကြီးကြီးမားမား ထားနိုင်ရေး၊ တစ်ပါးနဲ့ တစ်ပါး သည်းခံနိုင်ရေးအတွက် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို ပွားထားကြ။

“အထူးအားဖြင့် လာဘသက္ကာရဟာ စိတ်ဝမ်းကွဲစေတတ်တာ ပဲ။ အလုပ်လုပ်နိုင်ရုံ၊ မျှတရုံ စားဝတ်နေရေးရှိလျှင် တော်ရောပေါ့လို့ သဘောထားနိုင်ဖို့လိုတယ်။ အပိုတော့ လက်မခံကြနဲ့။ မိမိကို အထူး သီးခြားပင့်တာလောက်ပဲ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ကြပေါ့။ အများအားဖြင့်တော့ ရသမျှ သံဃိကလုပ်တာ အကောင်းဆုံးပဲ။ ပြီးတော့ ကျောင်းဒကာ၊ ကျောင်းအမတွေကလည်း ကိုယ့်ကျောင်းဆိုင်ရာကလေးလောက် ကွက်ကွက်ပြီး လှူလား၊ ဒါန်းလား၊ ဆွမ်းပင့်ကျွေးလား ဆိုတာတွေ မရှိကြစေနဲ့။ လက်မခံကြနဲ့။ အဲဒါဟာ စိတ်ဝမ်းအကွဲတတ်ဆုံးပဲ။

“သူ့ကျောင်းမှာ လိုအပ်နေတဲ့ စားပွဲကုလားထိုင်၊ ခုတင် စသည် (ကျောင်းသုံးသံဃိကအနေနဲ့)ဖြည့်သွင်းတာ၊ လှူတာကိုတော့ လုပ် ပစေပေါ့။ ဒီထက်တော့ ပိုပြီး သီးခြား-သီးခြား မလုပ်ကြစေနဲ့”

(၁၃၃၂-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၉ ရက်နေ့၊ သြဝါဒ)

ဥဘော အညောညနိဿိတာ

ရှင်-လူ-ရဟန်း အကုန်လုံးပဲ

“သာသနာပြုတဲ့နေရာမှာ ဆရာဒကာနှစ်ဖြာလုံး ညီညွတ်နေမှ အောင်မြင်မယ်။ ‘သာဂါရာ- အိမ်ရာတည်ထောင်၊ လူတို့ဘောင်၌၊ ခေါင်းဆောင်ရှေ့သွား၊ ဒါယကာ-ဒါယိကာမအများတို့သည်လည်း ကောင်း၊ အနဂါရာစ- အိမ်ရာမထောင်၊ သာသနာ့ဘောင်၌၊ ခေါင်းဆောင်ရှေ့သွား၊ ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဘော-ဆရာ-ဒကာ နှစ်ဖြာ နှစ်ဦးတို့သည်၊ အညောညနိဿိတာ- ကျွန်းကို ကိုင်းမှို၊ ကိုင်းကျွန်းမှိုသို့၊ ပမည်မယွင်း၊ အချင်းချင်း အားထားကြကုန်လျက်’ အခု ဘုန်းကြီးက မှာနေတယ်- ဘုန်းကြီးမရှိရင်၊ ဒီကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဝိုင်းပြီးစောင့်ရှောက်ကြ၊ ဘုန်းကြီးရဲ့ သာသနာပြုလုပ်ငန်း လက်ငုတ်တွေကို ဆက်လက်ပြီး အလုပ်လုပ်ကြ၊ ဆောင်ရွက်ကြ- ဆိုတာ ဘုန်းကြီးတွေချည်းပဲ ဆိုလိုတာမဟုတ်ဘူး။

ဒကာတွေရော၊ နီးစပ်ရာ ဒကာ-ဒကာမတွေရော၊ ကျောင်းဒကာ-ကျောင်းအမတွေ၊ ဆွမ်းဒကာ- ဆွမ်းအမတွေ၊ ဘုန်းကြီးနဲ့ ဘဝသံသရာမှာ ပါရမီဖြည့်ဘက်တွေ၊ အခု ဘုန်းကြီးတို့ကျောင်းတိုက်ကို ရပ်နီးရပ်ဝေးက လာပြီး ကူညီထောက်ပံ့နေကြတဲ့ ဒကာ-ဒကာမတွေအကုန်လုံးကိုပဲ ဆိုလိုတာ”

မပျက်ပြားတဲ့ အစလသဒ္ဓါနဲ့

“အခု နီးနီးစပ်စပ်ဆိုရင် ဒကာမြညွန့်တို့၊ ဒကာထွန်းအေးတို့၊ ဒကာမောင်မောင်တို့။ ဒကာမြညွန့်ဆိုရင် ကြာလှပြီ။ ဒီကျောင်းတိုက်တည်စထောင်စကတည်းက ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်နေတာ။

“စောစောပိုင်းတုန်းက ဥပုသ်နေ့တွေမှာ ဒီကျောင်းတိုက်ကို လာကြတဲ့ ဥပုသ်သည်တွေကို အကျိုးရှိပါစေတော့လို့ ဘုန်းကြီးက တရားဟောပေးခဲ့တယ်။ ဒကာမြညွန့်တို့ ဒကာမောင်နီတို့ဆိုတာ အဲဒီတုန်းက ထွေးခံဆေး၊ ဖျာခင်းအထိ အောက်ခြေသိမ်း ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြတာ။ သူတို့ သဒ္ဓါတရားတွေဟာ ခိုင်မာကြပါတယ်။ မပျက်ခဲ့

ဘူး။ အခုအထိပဲ။ အဲဒီတုန်းက သူ့စီးပွားရေးလည်း သိပ်မရှိသေး ပါဘူး။ နောက်မှ သံဃာတွေနဲ့ အတူတူနေရတာ စီးပွားတက်တယ်လို့ ယူဆသလား မသိဘူး-

“အခု ဒီကျောင်းထဲမှာ သံဃာတွေဖို့တဲ့၊ တိုက်ကြီးတစ်လုံး ဆောက်လှူတယ်။ သူတို့အိမ်မှာတော့ သူတို့မိသားစု ဖြစ်သလို နေတာ ပါပဲ။ အဲသလို သံဃာတွေအပေါ်မှာ ယုံကြည်တာ၊ သာသနာပေါ်မှာ အားကိုးတာ။

“ဒီတော့ ဘုန်းကြီးဆိုလိုချင်တာက အခုလို ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာအပေါ်မှာ ယုံကြည်တဲ့ ဒကာ-ဒကာမတွေ၊ အခြားဒကာ- ဒကာမတွေရော အားလုံးပေါ့လေ ...”

‘ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ’ဆိုတဲ့ စိတ်ဓါတ်နဲ့ ဘုန်းကြီးအပေါ် လောက်တွင် သံယောဇဉ်မထားပါနဲ့။ ဒါက နယ်ကျဉ်းတယ်။ ‘ဘုရား မြတ်စွာ သာသနာ’ဆိုတဲ့ စိတ်ဓါတ်နဲ့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထားပြီး တော့၊ ဆရာဒကာတွေ ညှိညှိနှိုင်းနှိုင်း၊ တိုင်တိုင်ပင်ပင်၊ လျှောက် လျှောက်ထားထားနဲ့ ဝိုင်းဝန်းစောင့်ရှောက်ကြလို့ ဆိုလိုတာ...”

ဤသို့လျှင် ဆရာတော်က မြော်မြော်မြင်မြင် မိန့်မှာနေတော့ သည်။

**ဆရာတော် အရှင်နုကာဘိဝံသ ဖြစ်စေချင်သော
မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်ကြီး**

ပျက်အစဉ် ပြင်ခထဆိုတာလို

“ဦးပဉ္စင်းတို့၊ ကိုရင်တို့- မေ့မေ့လျော့လျော့ မနေကြနဲ့။ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် စိစစ်သုံးသပ်တဲ့အလေ့ရှိကြရမယ်။ ဒီအလေ့ကို ပထမ တော့ တစ်နေ့တစ်ရက်က စပြီး လေ့ကျင့်ရတာပဲ။ တစ်နေ့ကုန်လို့ ညပိုင်းရောက်လာပြီဆိုရင် ‘ဒီကနေ့ ငါ ဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ၊ ကာယ ကံ-ဝစီကံ-မနောကံတွေ အကောင်းက များသလား၊ မကောင်းတွေက များသလား’လို့ ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်။ အကောင်းတွေက များရင် တော့ ဒီအတိုင်း ဆက်လက်ကျင့်သုံး၊ မကောင်းတွေက များရင်တော့

ပြင်ရမယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပြင်ရမယ်။ အဲဒီအတိုင်းပေါ့လေ...။ တစ်လလုံးခြုံကြည့်၊ တစ်နှစ်လုံး ခြုံကြည့်၊ မှားတာတွေ့ ပြင်၊ နောက်ဆုံး တစ်ဘဝလုံးခြုံကြည့်၊ မှားတဲ့အချက်တွေတွေ့ရင် ပြင်- ဒီလိုသွားရမှာ”

“ဒီထက် စဉ်းစားနိုင်တဲ့သူတွေက ကိုယ့်တစ်မျိုးသားလုံးရဲ့ ဘဝကို ပြန်ကြည့်။ ဥပမာ - နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေက ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့ သမိုင်းကြောင်းကိုပြန်ကြည့်၊ လိုတာရှိ ဖြည့်၊ ပျက်တာမြင်ပြင်၊ ဒီလို သွားကြရမှာ...။ ‘ပျက်အစဉ်- ပြင်ခဏ’ဆိုတဲ့ စကားပုံလည်း ရှိတယ်မဟုတ်လား။ ပျက်တဲ့အတိုင်းထားရင် အစဉ်အမြဲကြီးလို ဖြစ်သွားရော။ ပြင်လိုက်တော့လည်း ခဏပါပဲ။ အကောင်းဖြစ်လာတယ်”

ဆရာတော်သည် ယနေ့မနက် မည်သည့်အကြောင်းကို သြဝါဒ ပေးလိုသည်မသိ၊ ဤသို့ နိဒါန်းချီနေသည်။

ရှေးမူဟောင်းသို့ပြန်နေတာ

“ဒီအတိုင်းပဲ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာတော်ကြီးရဲ့သမိုင်းကြောင်းကို ပြန်ကြည့်၊ အခု ပစ္စက္ခအခြေအနေကိုလည်း ကြည့်၊ သုံးသပ်၊ ယိုယွင်းတာတွေ့ရင် ပြင်သွားကြရမှာ။ သူ့တာဝန်၊ ကိုယ့်တာဝန် တွက်ကပ်နေလို့ မဖြစ်ဘူး။

“ဒီနေရာမှာတော့ ‘ပြင်တယ်’ဆိုတာ ‘အသစ်’ထွင်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ မူလက ကောင်းပြီးသား၊ ယိုယွင်းလာလို့ မူလအခြေအနေအတိုင်း ပြန်ဖြစ်အောင်(နဂိုအတိုင်းပြန်ရောက်အောင်)ကြိုးစားကြရမှာကို ဆိုလိုတာ”

အခု ‘ဒီကျောင်းတိုက်သံဃာတွေကို ဘုန်းကြီးပြုပြင်နေတယ်’ဆိုတာ အသစ်ထွင်နေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အသစ်တစ်ခုမှ မပါဘူး။ မူလနဂိုနေ အဟောင်းကိုရောက်အောင် ပြန်ဖို့နေတာပဲ။ ဒါတောင် အကုန်မမီသေးဘူး”

“ဥပမာ- ကျောင်းတိုက်အနေအထားဆိုကြပါစို့။ ဘုန်းကြီးက ဒီကျောင်းတိုက်ကို ရှေးတုန်းက ဘုရားလက်ထက်ကရှိခဲ့ဖူးတဲ့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတိုက်

ကြီးတို့လို တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ်၊ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းဖြစ်ပုံကို ခန့်မှန်းပြီး အတုယူပြုပြင်နေတာ။

“ဖီဝကရဲ့ ‘သရက်ဥယျာဉ်ကျောင်းတိုက်ကြီး’ဆိုရင် သံဃာတော် (၁၂၅၀)တစ်ထောင်နှစ်ရာငါးဆယ် သီတင်းသုံးတော်မူတာတဲ့။ ဒါပေမဲ့ တိတ်လို့ ဆိတ်လို့၊ သံဃာရှိတယ်တောင် မထင်ရဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် အဇာတသတ်မင်းကလေးက ‘ဖီဝကရဲ့ ဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့ လား ဟဲ့။ ငါ့ကိုလုပ်ကြံဖို့ လူသူမနီး တောကြီးထဲ ခေါ်လာတာလား’ လို့ တောင် သံသယဖြစ်ရတာ။ အဲလောက် တိတ်ဆိတ်တာ။ ဘုန်းကြီးက ဒါတွေကို အတုယူပြီး ရှေးမှုကိုပြန်နေတာ...။

တိတ်ဆိတ်သလို သန့်ရှင်းပါစေ။

“တိတ်ဆိတ်ရုံတွင်မကဘူး။ သန့်ရှင်းမှုပါဖြစ်အောင် ကြိုးစားထားတယ်။ ဒါလည်း ကျောင်းတိုက်တွင်းမှာ သန့်ရှင်းမှု၊ ကိုယ်နေတဲ့ နေရာတိုင်းမှာ သန့်ရှင်းမှုကို ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က အထူးလိုလားတော်မူတာပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ တံမြက်လှည်းတဲ့ဝတ်မြဲခဲ့တာပဲ။

“မြဲခဲ့တာပဲ’ဆိုတာတောင် တစ်ခါတော့ လူသူမနီးတဲ့ တောကြီးမျက်မည်းထဲမှာ သမာပတ်ဝင်စားလိုက်တယ်။ ‘လူသူမှ မရှိဘဲလေ’ ဆိုပြီး တံမြက်မလှည်းဘဲ၊ အမှိုက်တွေ သစ်ရွက်တွေကြားမှာ ထိုင်ပြီး ဝင်စားလိုက်တာ။

“ဒါကို ဘုရားရှင်သိတော့ ကြွလာပြီး အနားမှာ ခြေတော်ရာချသွားတယ်။ သမာပတ်မှထတော့ ခြေတော်ရာကို ‘ဘွား’ခနဲတွေ့တော့တာပေါ့။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း တံမြက်မလှည်းမိတာကို နောင်တကြီးစွာ ရသွားပါသတဲ့။

“အဲဒီနောက်တော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ ရောက်လေရာ၊ နေရာတကာမှာ တံမြက်လှည်းတဲ့ဝတ် ပိုပြီးမြဲသွားပါသတဲ့။ ယုတ်စွအဆုံး သက်န်းရှုံရင်း သက်န်းအနားပတ်သီး တပ်ရင်းပင် ခြေထောက်ဖြင့်ယမ်း၍ မြေကြီးပေါ်က အမှိုက်သရိုက်စကို ရှင်းလင်းပါသတဲ့။

“ဒါကို ထောက်သောအားဖြင့် ရှေးကျောင်းတိုက်ကြီးတွေဟာ သန်ရှင်းတယ်လို့ သိနိုင်တယ်။ ဘုန်းကြီးက ဒါကိုအတုယူပြီး ရှေးမူ ပြန်နေတာ” ဆရာတော်က အားရပါးရပြောနေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုပြင်ရေးအကြောင်းကိုပြောရလျှင် မောသည်ဟုမထင်တတ်၊ ဆက်လက်ပြောနေပြန်သည်။

ရှေးမူဟောင်းက ကောင်းလွန်းလို့။

“ဒီလို တိတ်ဆိတ်သန်ရှင်းတဲ့ကျောင်းတိုက်ကြီးတွေထဲနေတဲ့ သံဃာကိုလည်း ရှေးခေတ်ကို လှမ်းမျှော်ကြည့်တော့ သက်နိုးအသွေး အရောင်က သစ်ခေါက်ဆိုးရောင်တွေလို့ စာထဲမှာတွေ့ရတယ်။ ဒါဟာ ဣန္ဒြေရတဲ့ အရောင်ပဲလေလို့ ဘုန်းကြီးတို့လည်း လက်ခံထားတယ်။ ဒါလည်း ရှေးမူပဲ။

“စားသောက်ကြတဲ့အခါမှာလည်း သပိတ်တွေနဲ့ ဘုဉ်းပေးကြ တယ်လို့ စာထဲမှာတွေ့ရတော့၊ ဒီမှာလည်း ‘သပိတ်နဲ့ ဘုဉ်းပေးကြ’လို့ သတ်မှတ်ထားရတယ်။ ရှေးမူပဲ။

“ရန်းတာကိုလည်း သပ်သပ်ရပ်ရပ်ရှိကြပါစေလို့၊ အနေ အထိုင်၊ တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါး ဆက်ဆံမှု၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာတွေလည်း စာထဲမှာ အပြည့်အစုံရှိတာပဲ။ အဲဒီအတိုင်း စာထဲက ရနိုင်သမျှယူ။ ရှေးဆရာ ဆရာတော်ကြီးများထံမှလည်းယူပြီး ဒီမှာကျင့်သုံးနေတယ်။ ဒါဟာ ရှေးမူပြန်နေတာပေါ့။

“စိတ်နေစိတ်ထား မြင့်မြတ်ဖို့နဲ့ပတ်သက်လာရင်လည်း သုတ္တန် တရားတော်ကြီးတွေဟာ အရည်အချင်း အပြည့်အဝဖြစ်အောင် ပေးနိုင်ပါတယ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံယဉ်ကျေးအောင်ကတော့ ဝိနည်း၊ ပိဋကတ်တွေက တာဝန်ယူတယ်။ အဲဒီမူတွေအရ ဒီမှာကျင့်သုံးနေ တာပဲ။ ဒါဟာ ရှေးမူပြန်တာပေါ့။

“အဲသလို ရှေးမူတွေက လိုက်လို့မမိအောင် ကောင်းလွန်းလို့ ရှေးမူကိုပြန်နေတာ။ ဒီနေရာမှာတော့ ရာဇဝင်ဘီး နောက်ပြန်လိမ့် တယ်ဆိုဆို၊ ဘာဆိုဆို၊ ဆိုချင်ရာဆို၊ ရှေးမူထက် ဘယ်သူမှ ပို

မကောင်းနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ရှေးမူကိုပြန်နေတာပဲ။ ခေတ်မီအောင် ထွင်နေတာ မဟုတ်ဘူး”

ဝိနည်းသာသနာ ထွန်းကားအောင်။

“ခေတ်မီဖို့ဆိုတာကတော့ ‘အသိပညာပိုင်းဆိုင်ရာ’ တစ်ခုပဲ ဘုန်းကြီးတို့က လက်ခံတယ်။ အဲ . . . အသိဉာဏ်ပညာပိုင်းမှာတော့ ခေတ်နောက်ကျန်မနေရစ်စေနဲ့၊ ခေတ်နဲ့ ရင်ဘောင်တန်းလိုက်နိုင် ပါစေ၊ တတ်နိုင်ရင် ခေတ်ရှေ့က ဦးဆောင်နိုင်ပါစေ. . .

“ဒီမူတွေနဲ့ ဒီကျောင်းတိုက်ကို ဒီသံဃာတွေကို ပြုပြင်နေ တယ် ‘ပြုပြင်ထွင်တယ်’ ဆိုပေမယ့်၊ ဘုန်းကြီးအသစ်ထွင်တာ မဟုတ် ဘူးနော်။ အသစ်ထွင်တာ တစ်ခုမှမပါဘူး။ ရှေးမူဟောင်းကို ပြန်နေ တာ။ ဒါပြောပြီးပြီ။ ဒါကို အသစ်ထွင်တယ်မှတ်နေကြတာ။ အခုခေတ် အများနဲ့မတူတော့ အသစ်လို ထင်နေရတာပေါ့။ မဟုတ်ဘူး။ ရှေးမူ ဟောင်းပြန်ဖြစ်သွားတာ။ ဒါကို ဒကာ-ဒကာမများကလည်း လက်ခံ နေကြတယ်။ ကြည်ညိုကြတယ်။

“အမှန်ကတော့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တော်တွေနဲ့ ညီအောင်နေလို့၊ ညီလုခါနီးဖြစ်အောင်နေလို့ ကျေနပ်ကြည်ညိုကြ တာပဲ။ အချုပ်ပြောတော့ သီလသိက္ခာရှေ့တန်းတင်တဲ့ ဝိနည်းသာသ နာဖြစ်လာလို့ ကျေနပ်တဲ့သဘောပဲ။ စာတော်လို့မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ရှေးမူဟောင်းကို ရောက်အောင်ပြန်ပြီး ဝိနည်းသာသနာတော် ထွန်း ကားအောင် ကြိုးစားကြရမယ်. . .။

“ဦးပွင်းတို့ ကိုရင်တို့ . . . ပေါ့ပေါ့ကလေးနေမယ် စိတ်မကူး ကြနဲ့၊ သာသနာမှာနေရင်တော့ ကောင်းကောင်းနေမှဖြစ်မယ်၊ မနေ နိုင်ရင် လူထွက်ကြပေါ့။

ဆရာတော်ကား ဤကဲ့သို့ ကျင့်သုံးမှုနဲ့ပတ်သက်လာလျှင် လျှော့ပေးသည်မရှိချေ။ ယခုလို သံဃာများလာမှမဟုတ် ကျောင်းတိုက် တည်စ တစ်ပါး-နှစ်ပါးရှိစဉ်ကတည်းကလည်း ဤမူအတိုင်းပင်ဖြစ် တော့သည်။

စိတ်တော်မိုးသို့မမြင့်ကြနင့်

ဆရာတော်က ဆက်လက်မိန့်နေပြန်၏။ ကျောင်းတိုက်နှင့် သံဃာတော်များ၏ အပြင်ပိုင်းရုပ်ဝတ္ထု ငြိမ်သက်အောင်၊ သန့်ရှင်း တိတ်ဆိတ်အောင် ပြုပြင်ခဲ့ပုံတို့ကို မိန့်ကြားပြီးနောက် အတွင်းပိုင်း စိတ်နေစိတ်ထား ယဉ်ကျေးအောင် စောင့်စည်းကြရမည်ကိုလည်း ဆက်လက်မိန့်နေပြန်သည်။

“ဒကာ-ဒကာမတွေဟာ အလွန်တာဝန်ကျေကြပါတယ်။ သံဃာကလေးတွေက အနေအထိုင်အဝတ်အရုံ ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်နဲ့ ကြည်ညိုဖွယ်ကလေးတွေ နေကြတယ်ဆိုရင်ပဲ ကျောင်းကန်နဲ့ဆွမ်း ဘောဇဉ်တွေဆိုတာ အလှူပယ်ဖြစ်လာတော့တာပဲ။

“ဒီတော့ ဦးပဉ္စင်းတို့-ကိုရင်တို့က ဒီကျောင်းကန်ကြီးတွေပေါ် နေပြီး စိတ်တော်မိုးသို့ မမြင့်လိုက်ကြပါနဲ့၊ စာဆိုတစ်ခုရှိတယ်။ ‘ကျောင်းကြီးကန်ပေါ် စက်တော်ခေါ် စိတ်တော်မိုးသို့ မြင့်လတ္တံ့’တဲ့ ဒကာ-ဒကာမတွေက တကယ့်သဒ္ဒါတရားနဲ့ ဆောက်လုပ်ပေးတဲ့ ကျောင်းကြီးတွေပေါ်မှာ နေတယ်ဆိုတာ ထိုက်တန်အောင် နေကြပါ။ နေထိုက်လောက်အောင် စိတ်ထားမြင့်မြတ်ကြပါစေ၊ သူတော်ကောင်း စိတ်ဓါတ်ဖြစ်အောင် ပြုပြင်နေကြပါ။

“ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက စည်းကမ်း(၁၀)ချက် ရေးထားတာ၊ ဒီကျောင်းတိုက်မှာနေရင်-

- ၁။ စိတ်ကောင်းရှိဖို့က ပထမ
- ၂။ ဝိနည်းလေးစားဖို့က ဒုတိယ
- ၃။ ကျန်းမာဖို့က တတိယ
- ၄။ သန့်ရှင်းဖို့က စတုတ္ထ စသည်ဖြင့် ရေးသားပြီးတော့
- ၁၀။ စာတတ်ဖို့က ဒသမ လို့ သတ်မှတ်ခဲ့တယ်”

ဖြစ်သင့်တဲ့ကျောင်းတိုက်အနေအထား

“ဒီကျောင်းတိုက်မှာ စာတတ်ဖို့ကို အဓိကထားနိုင်ဘူး။ စိတ် ကောင်းရှိဖို့၊ ဝိနည်းလေးစားဖို့၊ သီလဖြူစင်ဖို့တွေကိုသာ အဓိကထားပြီး

ရှေ့တန်းတင်ရလိမ့်မယ်။ သာသနာမှာ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေသာ ရှိသင့်တယ်လို့ ဘုန်းကြီးက ယူဆတယ်။

“ဒါ့ကြောင့် စကားတိုးတိုးပြောပါ။ စာကို တိုးတိုးကျက်ပါ။ တိုးတိုးပြန်ပါ။ စာမတတ်လို့ အပါယ်မကျနိုင်ဘူး။ ကောင်းကောင်း မနေရင်တော့ အပါယ်ကျမှာပဲ။ ဒါ့ကြောင့် ကောင်းကောင်းနေပါ။ အကြောင်းအားလျော်စွာ ကိုယ့်ဆိုင်ရာ ဒကာ-ဒကာမတွေလာရင် လည်း တိုးတိုးစကားပြောပါစေ။

“လုံလောက်တဲ့အကြောင်းမရှိဘဲနဲ့ ခဏခဏ မလာကြပါစေ နဲ့၊ လာပြန်လို့ရှိရင်လည်း အမျိုးသမီးများဆိုရင် ယောက်ျားအဖော်ပါ ပါစေ။ ဒါမှမဟုတ် အုပ်ထိန်းသူ ပါပါစေ။

“ဒီတော့ အမျိုးသမီးများဟာ လက်ပြတ်အင်္ကျီကလေးတွေနဲ့ မလုံမလဲအင်္ကျီကလေးတွေနဲ့ မလာပါစေနဲ့။ ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေက သတိပေးကြပါ။ ကိစ္စပြီးရင်လည်း အချိန်ဆွဲမနေနဲ့၊ မြန်မြန်ပြန်။ ဘုန်းတော်ကြီးများကျောင်းတိုက်၊ သံဃာတော်များ နေထိုင်ရာကျောင်း တိုက်ဆိုတာ (ဒီဝါအပွါကိဏ္ဍံ၊ ရတ္တိအပ္ပသဒ္ဒံ အပ္ပနိဏ္ဍေသံ)ဆိုတဲ့အ တိုင်း နေ့အခါမှာ သွားလာဝင်ထွက်တဲ့ လူတို့နဲ့ မရောပြွမ်းရဘူး။

“ညပိုင်းအခါမှာလည်း လူတို့ပြောသံဆိုသံ ရယ်မောသံနဲ့ (အုတ် အုတ် အုတ်အုတ်)မြို့ရွာအူသံ ဆူညံမှုမရှိတဲ့ အရပ်မျိုးဖြစ်ရ မယ်တဲ့။

ချိန်းကြိုး၏အားသည် ချိန်းကွင်းတစ်ခုစီမှာ

“အခု ဘုန်းကြီးတို့ကျောင်းတိုက်က ကံအားလျော်စွာ အဲဒီအနေအ ထားမျိုးဖြစ်အောင် ဖန်တီးနိုင်ဖို့ အခွင့်အရေးရနေတယ်။ ဒါကို လက် လွတ်ခံလို့ မဖြစ်ဘူး။ သန့်ရှင်းတိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်တဲ့ကျောင်းတိုက် ကြီး ဖြစ်စေရမယ်။

“ပြီးတော့ ဒကာ-ဒကာမတွေလာတဲ့အခါ သံဃိကကျောင်း တွေပေါ်မှာ ဆေးလိပ်ပြာတွေ အနံ့အပြား၊ ကွမ်းသွေးတွေ ဟိုထွေး၊ ဒီထွေး ဘယ်လောက်အပြစ်ကြီးတယ်ဆိုတာ သူတို့မသိကြဘူး။

“သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေက တားမြစ်ပါ။ အမှန်က ဒီကျောင်းတိုက်မှာ ဆေးလိပ်၊ ကွမ်း လက်မခံဘူးဆိုတာ သူတို့သိရမှာပေါ့။ သိရင် ခဏလာတဲ့အခိုက်ကလေးပဲ သူတို့ရှောင်ကြဉ်သင့်တယ်။ ဆေးလိပ်တို့၊ ကွမ်းတို့ဆိုတာ ပြောရင်တော့ အကျယ်ကြီး၊ တချို့ကပြောကြတယ်၊ မွန်းလွဲပိုင်းသာ မအပ်တာပါ။ မနက်ပိုင်းတော့ အပ်ပါတယ်တဲ့။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီကျောင်းတိုက်မှာတော့ မနက်ပိုင်းရော၊ မွန်းလွဲပိုင်းရော လက်မခံဘူး။

“ဘုန်းကြီးချမှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေကို အားလုံးလိုက်နာကြပါ။ တစ်ပါးမကျန် လိုက်နာမှလည်း (မူ)တစ်ရပ်ဟာ အောင်မြင်တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။

“ချိန်းကြိုးတစ်ခု၏ အင်အားသည် ချိန်းကွင်းကလေးများ တစ်ခုစီမှာ တည်သည်။ ချိန်းကွင်းကလေးများတွင်လည်း အချည့်နဲ့ဆုံးချိန်းကွင်းကလေးမှာ တည်သည်’ဆိုတဲ့ စကားပုံတစ်ခုရှိတယ်။

ချိန်းကြိုးကွင်းတိုင်း ခိုင်မာနေပါစေ

“အဓိပ္ပါယ်က ဆင်ကြီးတွေကို ချည်နှောင်တဲ့ ချိန်းကြိုး၊ ကမ်းစပ်မှာ သင်္ဘောကြီးတွေကို ချည်နှောင်တဲ့ ချိန်းကြိုးတစ်ခုရဲ့ အင်အားဟာ ချိန်းကွင်းတစ်ခုစီ တစ်ခုစီမှာ တည်တယ်တဲ့။ ချိန်းကွင်းတစ်ခုခုက မခိုင်ရင် ချည်နှောင်ထားတာတွေ အကုန်လွင့်ကုန်မှာပဲ။

“အဲဒီချိန်းကြိုးကွင်းများတွင်လည်း အင်အားအချည့်နဲ့ဆုံးချိန်း ကွင်းကလေးမှာ တည်တယ် ... တဲ့။ အဲဒီချိန်းကွင်းကလေးက ပြတ်ရင်လည်း အကုန်လုံး လွင့်ကုန်မှာပဲ။ ဆိုလိုတာက ဘုန်းကြီးချမှတ်ပေးထားတဲ့ မူစနစ်တွေ စည်းကမ်းတွေကိုလည်း အကုန်လုံးက လိုက်နာမှ၊ တစ်စုတရုံးတည်း မပျက်ပြားဘဲနေမှာပဲ။ တစ်ပါးပါးက ဖောက်ရင်တော့ ဒါဟာ အချည့်နဲ့ဆုံးချိန်းကွင်းကလေးပဲ။ ပျက်ပြားကုန်မှာပဲ။

“ဒါ့ကြောင့် သတိရှိကြပါ။ အခုဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ သံဃာတွေ (၅၀၀)ကျော်လုံး မိသားစုလို နေထိုင်ကြတယ်။ အတူနေ၊ အတူစား (တစ်အိုးတည်းစား)တွေ ညီညီညွတ်ညွတ်ရှိကြတယ်။

“အခုလို ညီညီညွတ်ညွတ်နေနိုင်ကြတာဟာ အတူနေ အတူ စား ဖြစ်ကြတဲ့အပြင် ကျောင်းတိုက်ထဲမှာ တစ်ကျောင်းနဲ့တစ်ကျောင်း ပရဝဏ် အကန့်မခြားခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်ဆရာ တစ်ပါးတည်းဖြစ်၍ တစ်ဩဇာတည်း ဖြစ်ခြင်းတွေလည်းပါတယ်။

“ဒီအကြောင်းတွေကြောင့် တစ်စုတစ်ရုံးတည်း၊ တစ်နေရာ တည်းမှာ နံနက်ခင်းဩဝါဒပေးလို့ ရခြင်းလည်းဖြစ်တယ်။ ဒီမူစနစ်ဟာ စိတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ချမ်းမြေ့လည်းဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မပျက်အောင် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းကြပါ”

ဆရာတော်သည် မည်သို့မြော်မြင်၍ ဩဝါဒပေးနေသည် မသိ။ ဤသို့လျှင် ရှည်လျားသော ဩဝါဒကြီးကို မိန့်မြှောက်နေပါတော့ သည်။

**အကုသိုလ်နည်းပါးအောင် ကြိုးစားနေခြင်း
သေဖို့မကြောက်ရအောင် ပြင်နေတယ်**

ရှေးတုန်းကဆိုလျှင် စာချပြီးပါက (အထူးအားဖြင့် နံနက်စော ဩဝါဒပေးပြီးပါက)လက်စွဲတော်တောင်ဝေးကြီးတစ်ချောင်းဖြင့် ကျောင်း တိုက်ထဲမှာ တစ်ပတ်လောက်တော့ လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုတော်မူတတ်၏။ အညောင်းပြေစကြ်လျှောက်ပြီးလည်း ဖြစ်၊ မသင့်တော်ရာကို တွေ့ရ လျှင်လည်း ဆုံးမလမ်းညွှန်ပြီးဖြစ်အောင် ရည်ရွယ်တော်မူပါလိမ့်မည်။

ဤသို့ တစ်ပါးတည်းသာ ရှေးယခင်က လှည့်ပတ်လာခဲ့ရာမှ နောက်ပိုင်းတွင်မှ စာချဘုန်းကြီးဦးကုဏ္ဍလကိုပါ(ပစ္စသမဏ)ခေါ်၍ခေါ် ၍ လှည့်တတ်သည်။ ယခုဝါတွင်း၌ကား ကျန်းမာရေး ချူချာမှုကလေး များရှိ၍လောမသိ၊ မလှည့်ပတ်သည်မှာ အတော်ကြာပေပြီ။

“အကုသိုလ် နည်းပါးအောင် ကြိုးစားပြီးနေတယ်၊ သေဖို့ပြင်နေ တယ်”ဟု ဩဝါဒပေးရာတွင် မကြာမကြာထည့်သွင်းမိန့်တတ်၏။

“ဘုန်းကြီးက ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲဆိုတော့ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လ ပီရိယ အတိုင်းပေါ့၊ အကုသိုလ်ဖြစ်မယ့်ကိစ္စ ကြုံလာတဲ့အခါ ကြာကြာ မဖြစ်စေဘဲ သတိထားပြီး ချက်ချင်းရပ်ပစ်လိုက်တယ်။ ကုသိုလ်ဆိုင်

ရာကိစ္စတွေမှာတော့ မှန်မှန်တိုးပွားဖို့ အချိန်ရှိသမျှ ကြိုးစားနေပါတယ်”

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

“ဒီလို သတိ-ဝီရိယဖြင့် မှန်မှန်ကြိုးစားနေရတာက သေရေးအတွက် မကြောက်ရအောင်လို့ပါပဲ”ဟူ၍လည်း ရည်ရွယ်ချက်ပါ ထည့်သွင်းမိန့်တော်မူတတ်သည်။ ဘုန်းကြီးက ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးကြည့်တယ် ‘သေရမှာ ကြောက်သလား’လို့။ ဒီတော့-

“သောဟံ ကိဿ န ဘာယိ ဝသံ၊
ယဿ မေ နတ္ထိ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊
ကာယေန ဝါစာ မနဿ၊
ယေန ဝစ္ဆေယျ ဒုဂ္ဂတီ ”

“ဒုဂ္ဂတီ ရောက်နိုင်လောက်အောင် မကောင်းသောကိုယ်-နှုတ်- စိတ်ဖြင့် ပြုထားမိသော အကုသိုလ်များ ငါ့မှာမရှိ၊ ဒါ့ကြောင့် သေရမှာ ဘာလို့ကြောက်ရမှာလဲ။ ဒီလိုပဲ ဘုန်းကြီး ယုံကြည်ထားတယ်၊ သိထားတယ်”

“ဒါ့ကြောင့် သေရမှာ မကြောက်ပါဘူး။ သေရမှာ မကြောက်ရအောင်လည်း ကြိုးစားနေပါတယ်။ သေဖို့ပြင်နေပါတယ်”ဟု မိန့်တတ်သည်။

“သေရေးနေရေး၊ နှစ်တွေအေးဖို့၊ လေးလေးနက်နက်၊
စဉ်းစားလျက်ပင်၊ နေ့ရက်လတွေ၊ ကုန်သွားလေလည်း၊
စိတ်နေမပြောင်း၊ စိတ်ထားကောင်း၍၊ စိတ်ကောင်းမပျက်၊
မလှုပ်ယှက်ဘဲ၊ စိတ်စက် တည်ကြည်၊ သေဖို့ရည်သည်
.. သေမည်မကြောက်အောင်တကား”

လူကအိုလာတော့ ကံပါအိုလာသလိုဖြစ်

ဤသို့ အကုသိုလ်များကို ဖယ်ရှား၍ ကုသိုလ်တွေ များများဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေသည့်ကြားကပင် သီတင်းမကျွတ်ခင်မှာ မျက်မှေးရောင်ရောဂါက ဒုတိယအကြိမ် ဝင်လာပြန်သေးသည်။ ဒေါက်တာ

သန်းတင်ကို ပြ၍ကုသမှ ပျောက်သွားတော့၏။

ထိုသို့ပျောက်၍ မကြာသေးခင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်(၈) ရက်နေ့မှာ ရေချိုးခန်းထဲတွင် ရေချိုးအပြီး ချော်လဲပြန်၏။ အုတ်ခုံ နှင့်တိုက်မိပြီး ဦးခေါင်းမှာ အနည်းငယ်ပေါက်သွားသည်။ အကုသိုလ် များ ဇွတ်ဝင်လာကြလေပြီလော။

ယင်းဒဏ်ရာကိုလည်း ဆရာဝန်တို့က ဆေးထည့်ပေးကြ သဖြင့် (၁၁)ရက်လောက်အကြာတွင် ပျောက်ကင်းသွားတော့သည်။ ဆရာတော်က အမိန့်ရှိ၏။ အချို့ကပြောကြတယ် “ကံမကောင်းတဲ့ အထဲ ဒါလောက်နဲ့ပြီးသွားတာ ကံကောင်းတာပေါ့”တဲ့။ တချို့များ ခြေကျိုး လက်ကျိုးတောင် ဖြစ်ကြတယ်တဲ့။ ဟုတ်မှာပဲ။

သီတင်းကျွတ်သောအခါ တောင်ဝေးကြီးတစ်ချောင်းဖြင့် ကျောင်းတိုက်အတွင်းသို့ တစ်ပတ်လှည့်လည်ကြည့်ရှု၏။ ယခုသီတင်း ကျွတ် လကုန်၍ တန်ဆောင်မုန်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ ပြုခဲ့သည့်ကံများက အို၍ ခနော်ခနဲဖြစ်လာသော်လည်း အခြားတစ်ဘက်က ဖေးမပြုစုမည့် ဒေါက်တာများရှိနေသည့် ကံကားကောင်းနေပြန်သည်။

မန္တလေးဆေးရုံကြီးမှ သမားတော်ကြီး ဒေါက်တာဦးထွန်းသင် က မနှစ်တုန်းက ဤတန်ဆောင်မုန်းလအချိန်မှာပင် ဆရာတော်၏ ကျန်းမာရေးကို စစ်ဆေးပေးခဲ့သည်။ ယခုနှစ်လည်း မနှစ်ကလိုပင် နှလုံးစမ်းသပ်သည့် စက်များနှင့်အတူ လာရောက်စစ်ဆေးပေးသည်။ “မနှစ်ကနဲ့ မတူဘူး”ဟုပြောကြ၏။ ဘာမတူသလဲကား မသိရပေ။ “သာ၍သေချာအောင် ဓါတ်မှန်ရိုက်ပါ”ဟု ဆရာဝန်တို့ကလျှောက်ကြ သဖြင့် မန္တလေးဆေးရုံကြီးသို့လိုက်ပြီး ဓါတ်မှန်ရိုက်ရသည်။ ဆေး၂မျိုး ကို လည်း ၁၂-ရက်စာ ပေးလိုက်၏။ အမှန်မှာ ဆေးစားခိုင်းခြင်းသည် ရောဂါရှာခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။ ဆေးစားပြီးသောအခါ နောက်ထပ် ဓါတ်မှန်ရိုက်ရပြန်၏။ ဆေးအမျိုးအမယ်တို့ကိုလည်း ထပ်မံပေးလိုက် ပြန်သည်။

ယခုအခါ ဟိုနားဒီနားသွားသည့်အခါတွင် လဲမှာစိုးရိမ်နေသ လို မရဲတရဲဖြစ်နေရသည်။ အိုလာသည့်အခါ ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိသည့်အရိုး

တွေ၊ အကြောတွေက ခန္ဓာကိုယ်ကို(မအိုခင်တုန်းကလို)ဆောင်နိုင်ဟန် မတူတော့ချေ။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာမှာ စက္ခုပါလမထေရ်မြတ်ကြီးက လည်း ဤသဘောမျိုးမိန့်တော်မူဖူး၏။

ဖိဏ္ဏာ အဋ္ဌိစ နှာရုစ၊
ဂတ္တာနိ နဝဟန္တိ မေ၊
ဖိဏ္ဏောစ သကဋ္ဌော ဘာရံ၊
သာယံ လောကဿ ဓမ္မတာ။ ။

အဋ္ဌိစ- အရိုးတို့သည်လည်းကောင်း။ နှာရုစ- အကြောတို့သည် လည်းကောင်း။ ဖိဏ္ဏာ- ဆွေးမြေ့ယိုယွင်း၊ အိုမင်းရင့်ရော်လာကြကုန် သည် ဖြစ်၍၊ မေ- ငါ၏။ ဂတ္တာနိ-ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းတို့ကို၊ နဝဟန္တိ-မဆောင်ရွက်နိုင်ကြတော့ကုန်။

(ကိမိဝ-- အဘယ်ကဲ့သို့နည်း)ဖိဏ္ဏာ-ဆွေးမြေ့ယိုယွင်း၊ အိုမင်း လာသော၊ သကဋ္ဌော-လှည်းအိုကြီးသည်၊ ဘာရံ-ဝန်ကို (နဝဟတိ ဣဝ- မဆောင်ရွက်နိုင်တော့သကဲ့သို့တည်း)သာယံ-(သာ+ယံ)- ထိုသဘောသည် လောကဿဓမ္မတာ- ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်- လောကကြီး၏ အစဉ်အလာ ဓမ္မတာသာတည်း။

ညီအစ်ကိုများဖြစ်ကြပါလျက် မျက်နှာဟိုဘက်လွှဲနေခြင်း

တကယ်တော့ ညီအစ်ကိုများပါ

၁၃၃၉၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း(၉)ရက်နေ့ဖြစ်၏။ တောင်ကိုရီး ယားနိုင်ငံမှ ဘုန်းကြီး ၃-ပါး မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်တွင်းသို့ မဝံ့မရဲ ဝင်လာကြသည်။

'ဘုန်းကြီး ၃ ပါး'ဆို၍ မြန်မာပြည်ကဘုန်းကြီးများလို ပုံပန်းအ သွင်ဟူ၍ကား မထင်လိုက်ပါနှင့် သူတို့နိုင်ငံမှာ အေးသောနိုင်ငံဖြစ်၍ နွေးအောင်၊ သူတို့ထုံးစံအတိုင်း ဘောင်းဘီအင်္ကျီဝတ်ကြသော(မဟာ ယာန)ဘုန်းတော်ကြီးများသာဖြစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် သူတို့ ၃ -ပါးထဲက အလတ်တစ်ပါးက ပုံစံတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ယိုးဒယား(ထိုင်း)နိုင်ငံမှာ လွန်ခဲ့သော ၄-လလောက်က

‘ထေရဝါဒဘုန်းကြီး’အဖြစ် ပြောင်းလာခဲ့ပြီဆို၏။ ထို့ကြောင့် ယိုးဒယား ဘုန်းကြီးများအတိုင်း ဝတ်ရုံလာသည်။

‘သူတို့ ၃-ပါး ဘာကိစ္စလာကြသလဲ’ဟု သိချင်ကြ၊ မေးချင် ကြလိမ့်မည်။ အတိုချုပ်ဖြေရလျှင်ကား ‘မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်ကို လေ့လာလို၍ပင်’ဖြစ်ပါ၏။ ထေရဝါဒဘုန်းကြီးအဖြစ် ပြောင်းလာ သော အလတ်ကိုယ်တော်က ရှေးတုန်းကပင် မြန်မာပြည်ကို ၂- ကြိမ် ရောက်ဖူးခဲ့ပြီ။

ပထမဦးဆုံးအကြိမ်က တောင်သမန်ဦးပိန်တံတားရှည်ကြီးကို လေ့ လာဖို့အသွားတွင် ဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်အစပ်မှဖြတ်၍သွားခဲ့ရာ ကျောင်း တိုက်၏သန့်ရှင်းပုံ၊ သာယာပုံ၊ အေးချမ်းတိတ်ဆိတ်ပုံတို့ကို သတိထား ခဲ့မိပါသတဲ။

ရွှင်ရဟန်းဆိုတာ ရိုးရိုးကလေးနေမှ

နောက်တစ်ကြိမ် ကိုရိုးယားဒကာ-ဒကာမများနှင့်လာသောအခါ ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသကိုပါ ဝင်ရောက်ဖူးခဲ့ကြသတတ်။ ထို အခါ ဆရာတော်အနား၌ ရေခဲသေတ္တာ၊ ဆိုဖာထိုင်ခုံ၊ ပန်ကာ၊ အသံ ဖမ်းစက်စသော ခေတ်မီအသုံးအဆောင်များ မရှိသည်ကို သတိထားမိ ခဲ့သတတ်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ နေပုံထိုင်ပုံကို ဝါတ်ပုံအမျိုးမျိုး ရိုက်ယူသွားခဲ့သည်ဟူ၏။ သူတို့ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံက ဤသို့သာတည်း။

ကိုရိုးယားသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ (ဆရာတော်အရှင်ဇနကာ ဘိဝံသ၏ ရိုးသားစွာနေထိုင်ပုံကို အားကျ၍)သူ့မှာရှိခဲ့သော ရေခဲ သေတ္တာ၊ ဆိုဖာထိုင်ခုံ၊ ပန်ကာ စသော ခေတ်မီအသုံးအဆောင်များ ကို ဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုပါ၏။ ယင်း၏ဘွဲ့အမည်မှာ ‘အရှင် ဝရဉာဏ’ဟု ခေါ်သတတ်။

အငယ်ဆုံး မဟာယာနဘုန်းကြီးကလည်း ယခင်တစ်ခေါက် မြန်မာပြည်သို့ ရောက်ခဲ့စဉ်က ဤဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်ကို ဖြတ်၍သွား စဉ် သန့်ရှင်းပုံ၊ တိတ်ဆိတ်ပုံ၊ အေးချမ်းသာယာပုံတို့ကို သတိထား မိခဲ့သတတ်။

သို့နှင့် သူတို့ ၂ ပါးက ကိုရီးယား၌ထင်ရှားသော မဟာနာယက ဘုန်းတော်ကြီး(ဂျာဂုန်း)သာသနာပိုင်ဂိုဏ်းချုပ်ကြီးအား ဤအကြောင်းကို ပြောပြသောအခါ ‘ကမ္ဘာလှည့်ရင်းဝင်ကြမည်’ဟု တိုင်ပင်ခဲ့ကြဖူးသည်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ရောက်လာကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

‘မဟာယာနဘုန်းတော်ကြီးများ’ ဆိုသော်လည်း စင်စစ်ကား ‘ထေရဝါဒဘုန်းကြီးများ’နှင့် ညီအစ်ကိုအရင်းများပင်ဖြစ်ပါ၏။ တစ်ဘတည်းသားများပင်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်လျက် မျက်နှာချင်းမဆိုင်ခဲ့ကြသည့် အကြောင်းများကိုကား ပြောရလျှင် ရှည်လျားပါသည်။ ဤနေရာတွင် ရပ်ထားပါ။

မရဲမဝံ အရဲစွန့်၍လာခဲ့ကြ

သူတို့သုံးပါး ကမ္ဘာလှည့်ခရီးထွက်လာသောအခါ မန္တလေးသို့ ရောက်လာခဲ့ကြ၏။ ဟိုတယ်ဆိုင်ရာကားသမားကို အင်္ဂလိပ်လိုပြောတတ်သော အလတ်ကိုယ်တော်က ပြောပါသတဲ့။ “ဒီမန္တလေးမြို့ကြီးရဲ့ တောင်ဘက်မှာ သန့်ရှင်းသာယာ အေးချမ်းတိတ်ဆိတ်တဲ့ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုရှိပါတယ်။ အဲဒီကျောင်းတိုက်ကို ပို့ပေးစမ်းပါ။ အဲဒီကျောင်းတိုက်မှာ အိပ်ခွင့်နေခွင့်၊ လေ့လာခွင့်ရရင် ဟိုတယ်ကို ပြန်မအိပ်တော့ပါ။ အခွင့်မရရင်တော့ ပြန်အိပ်ပါမယ်” လို့ ပြောသောအခါ “ကြွပါ၊ ကြွပါ၊ အခွင့်ရမှာပါပဲ” လို့ ဟိုတယ်က ပြောကြပါသတတ်။

ဟုတ်ပါသည်။ သူတို့ဘက်ကကြည့်လျှင် အခွင့် ရမည်မရမည်ကို မသိနိုင်ပါ။ ဘုန်းကြီးချင်းဆိုသော်လည်း သူတို့က မဟာယာန၊ ဒီက ထေရဝါဒ၊ ဝါဒချင်းမတူဘူးဆိုပြီး မောင်းချမှဖြင့် ဒုက္ခ။ ဤသို့ ရင်ထဲ၊ နှလုံးသားထဲမှာ လှုပ်ရှားသော သံသယတို့ဖြင့် ခံစားနေမိကြသည်ဆို၏။ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏အရှိန်အဝါ၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အရှိန်အဝါတို့ကလည်း ကြီးမားလှသည် မဟုတ်ပါလော။

ထို့ကြောင့် “အခွင့်မှ ရပါမလား”ဟူသော သံသယဝင်လာမည်ဆိုလျှင် ဝင်စရာပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက်မှ “ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်” ဟု အရဲစွန့်ကာ မဟာဂန္ဓာရုံတိုက်ထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု

ဆို၏။ ဤကိစ္စကို စာချဘုန်းကြီးများမှတစ်ဆင့် ဆရာတော်ကြီးအရှင် ဇနကာဘိဝံသထံသွား၍ တင်ပြလျှောက်ထားသောအခါ အိပ်ခွင့်နေခွင့်၊ လေ့လာခွင့်ပေးလိုက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးစွာပထမ ဝမ်းသာသွားကြ ရသည်။

ထို့နောက်တွင် ဂန္ဓာရုံတိုက်ထဲ၌ ဒုလ္လဘဝတ်နေသော အင်္ဂလိပ်လို ကောင်းကောင်းပြောတတ်သော ဦးကုဏ္ဍလ(လေးမျက်နှာ)နှင့် စာချ ဘုန်းကြီး ဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသတို့အား ဆရာတော်က တာဝန်ပေး၏။

“ကိုရီးယားဘုန်းကြီးများ၏ စားသောက်နေထိုင်ရေး၊ ဧည့်ဝတ် ကျေအောင် ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်တကွ စကားပြန်ပြုလုပ်ရေး အတွက်ပါ ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

ဆရာတော်၏ဆက်ဆံရေးမူဝါဒ

ဦးကုဏ္ဍလနှစ်ပါးက ကိုရီးယားဘုန်းကြီးများအတွက် သီးသန့် ကျောင်း၊ သီးသန့်နေရာများ ချထားစီမံပေးသောအခါ သူတို့မှာအလွန် ဝမ်းသာနေသည့်လက္ခဏာများ ပေါ်နေ၏။ အကြီးဆုံး မဟာနာယက ဆရာတော်ကြီးမှာ သက်တော်(၆၀)နှစ်ရှိပေပြီ။ မဟာနာယကနှင့် ထိုက် တန်အောင် ဣန္ဒြေကြီးရင့်လှပါ၏။ မျက်နှာကြည်လင်သည်။ စကား ပြောသောအခါ အေးအေးပင် ပြောတတ်၏။ သူတို့သုံးပါးလုံး စိတ်ချမ်း သာနေပုံရသည်။

သို့သော်၊ ယခုထိ ဆရာတော်ကြီး အရှင်ဇနကာဘိဝံသနှင့် မတွေ့ရသေး။ “တွေ့များတွေ့လျှင် ဘယ်လိုဆက်ဆံမလဲ၊ ဘယ်လို များ စတင်ပြောရမလဲ” ဟု သူတို့ရင်ထဲမှာ တလှုပ်လှုပ်နှင့် ရှိကောင်းရှိ နေပါလိမ့်မည်။ သို့နှင့် ညနေပိုင်းသို့ရောက်သောအခါ ဆရာတော် ကြီး ကျမ်းစာရေးသားပြီးချိန်လောက်တွင် တာဝန်ခံဦးကုဏ္ဍလနှစ်ပါး နှင့်အတူ ကိုရီးယားဘုန်းတော်ကြီး ၃ ပါးတို့ ဆရာတော်အရှင်ဇနကာ ဘိဝံသထံသွားကြသည်။ ဆရာတော်က ‘မဟာယာနဘုန်းကြီးများ’ဆို ပြီး မလေးမစားမပြုပါ။ ဆရာတော်က သူ့ဝါဒအတိုင်း ဘုန်းကြီးဆို လျှင် မည်သည့်ဘုန်းကြီးကိုပင်ဖြစ်ဖြစ် သံယောဇဉ်ထား၏။ ရွှေကျင်၊

သုဓမ္မာ၊ ဒွါရ စသည် မခွဲခြား။ ယခု ‘မဟာယာနဘုန်းကြီးများ’ဟူ၍ လည်း မထေမဲ့မြင်မပြုအား။ လေးလေးစားစားပင် စိတ်ပါလက်ပါ မတ်မတ်ရပ်လျက် မိန့်ပါသည်။

ဝမ်းသာလွန်းလို့ ရှိုက်၍ရှိုက်၍ ငို

“ကဲ ... အခုမှ ဒီကျောင်းတိုက်ကို ရောက်လာတွေ့ဆုံကြသော် လည်း အမှန်ကတော့ ရှေးတုန်းကပင် တွေ့ခဲ့ကြ၊ ဆုံခဲ့ကြပါလိမ့်မယ်။ ဘုန်းကြီးတို့အားလုံးဟာ ရှေးတုန်းက(ဘဝများစွာက)အတူတူ နေခဲ့ဖူး လို့၊ ဘဝသံသရာက ညီအစ်ကိုတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြဖူးလို့ အခုလို ပြန်တွေ့ကြ ရတာပဲ။

“ပြီးတော့ အယူဝါဒကွဲပြားနေခဲ့ကြသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား ရဲ့ သားတော်ချည်းပါပဲ။ ဒါ့ကြောင့် ညဉ့်သည်အာဂန္တုလို သဘောမ ထားပါနဲ့။ ကိုယ့်နေမြဲကျောင်းတိုက်လို ရင်းရင်းနှီးနှီး သဘောထားပါ။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေကြပါ။ လေ့လာလိုသမျှအားလုံး စုံအောင် လေ့လာကြပါ”ဟု ဆရာတော်က အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ယင်းအကြောင်းအရာကို (လေးမျက်နှာဖာတီ)ဦးကုဏ္ဍလက အင်္ဂလိပ်လိုဘာသာပြန်၍ ပြောလိုက်ရာ ထေရဝါဒသို့ ပြောင်းထား သော အလတ်ကိုယ်တော်က ဝမ်းသာလွန်းလို့ သူ့မဟာနာယက ဆရာတော်ကြီးအား ရှိုက်၍ရှိုက်၍ ကိုရီးယားလို ပြန်ပြောသည်။ မျက် ရည်အရွဲသားနှင့် (အသံများပါ တအိအိထွက်အောင်)ငို၍ငို၍ ပြော ရှာ၏။ ထိုအခါ ကိုရီးယားမဟာနာယကဆရာတော်ကြီး၏ မျက်လုံး ဌိလည်း မျက်ရည်များ ဝိုင်း၍လာတော့သည်။

ဟုတ်ပါသည်။ ဟိုတုန်းက ညီအစ်ကိုတွေပါ။ တစ်ဘဝတည်း သားများပင်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းကြောင့် တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး မျက်နှာလွဲ၍ ကျောခိုင်းလာခဲ့ကြသည်။ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းဆိုသည်မှာလည်း ဝါဒရေးရာပင်ဖြစ်ပါ၏။ တချို့က မဟာ ယာန၊ တချို့က ထေရဝါဒတဲ့။ ဤသို့ ဝါဒရေးရာ မတူခဲ့ကြရာမှစ ၍ ကျောချင်းဆိုင်ခဲ့ကြသည်မှာ ကြာပြီဖြစ်၏။

သို့သော် “တစ်ချိန်သောအခါတွင်ကား ညီအစ်ကိုများချင်း သဘောဆန္ဒ တူညီမှုရ၍ တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်မလာနိုင်ဘူး”ဟူ၍ မည်သူပြောဆိုနိုင်ပါအံ့နည်း။

အားရပါးရ လေ့လာမှတ်တမ်းတင်

ကိုရီးယားဘုန်းတော်ကြီးများသည် ဆရာတော်ကြီးထံမှအပြန် အခွင့်ရ၍ ထိုနေ့ညကပင် စတင်ကာ (ဦးကုဏ္ဍလနှစ်ပါး၏ အကူအညီ ဖြင့်) သံဃာတော်များ ဘုရားဝတ်တက်ပုံ၊ ဘုရားဝတ်တက်အပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ပုံတို့ကို လေ့လာ၍ ဓါတ်ပုံရိုက်ယူကြ၏။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်ရောက်သောအခါ ၄-နာရီ တိုးကြီးခေါက်ပုံ၊ သံဃာများ အိပ်ရာ က ထကြပုံ၊ ကိုယ်လက်သန့်ရှင်း၍ ကိုယ့်နေရာကိုယ် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ- စသော အာရုံများ၊ မေတ္တာများ ပွားများနေကြပုံနှင့် ပစ္စဝက္ခဏာ ဆင်ခြင်နေပုံတို့ကို လေ့လာကြ၏။

အရုဏ်တက်သောအခါ ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးမှ သံချောင်း ခေါက်သဖြင့် သံဃာများ စိတန်းကြွလာကြပုံ၊ သံဃာတော်(၅၅၀) ကျော်က နှစ်နေရာ၌ နှစ်တန်းခွဲ၍ သပိတ်ကိုယ်စီဖြင့် ယာဂုအလှူခံ နေကြပုံ၊ အလှူရှင်များက ယာဂုလောင်းလှူနေကြပုံနှင့် တစ်နေရာ တည်း၌ တစ်စုတည်း သံဃာများ ယာဂုဘုဉ်းပေးနေကြပုံတို့ကို ဓါတ်ပုံ ရိုက်ယူကြသည်။

ယာဂုဘုဉ်းပေးပြီး၍ သြဝါဒခံယူဖို့ရန် ဆွမ်းစားကျောင်းကြီး အပေါ်ထပ်သို့ သံဃာများ သင်္ကန်းလက်ကန်တော့တင်၍ လာနေကြပုံ၊ အပေါ်ထပ်သို့ရောက်သောအခါ (၅၅၀)ကျော်သော သံဃာများ တစ်စု တစ်ဝေးတည်းထိုင်၍ သြဝါဒနာယူနေကြပုံတို့ကိုလည်း အဘက်ဘက် မှလှည့်၍ ဓါတ်ပုံရိုက် မှတ်တမ်းယူကြသည်။

မြင်ကွင်းကြောင့် ရင်တွင်းတလုပ်လုပ်

ဤမြင်ကွင်းသည် ရင်တွင်း၌ တလုပ်လုပ်ဖြစ်စေ၏။ အသွေးတူ၊ အမွှေးတူ နိညာဉ်ရောင်ရင့်သင်္ကန်းများဖြင့် ညီညာစွာ အတန်းလိုက်

ထိုင်နေကြသည်မှာ ငြိမ်သက်ရင့်ကျက်လှပါ၏။ လေငြိမ်ရာ၌ထွန်းထား အပ်သော မီးတောက်၏သဏ္ဍာန်ကဲ့သို့ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ပင် တစ်ချိန်က သီဟိုဠ်မင်းကြီးလာစဉ်က “ကျောက်ဆင်းတုကလေး များ စဉ်တန်းထားသလား”ဟု ထင်မှတ်မှားရလောက်အောင် ဖြစ် တော့သည်။

ထို့ကြောင့် မြင်ရသူအပေါင်းကို စိတ်လှုပ်ရှားစေ၏။ သဒ္ဓါ တရားကို ပွားစေ၏။ ကြည်နူးမှုအပြည့်အဝကိုပေးသည်။ ယခုလည်း ထိုအတိုင်းပင် တွေ့မြင်နိုင်ပါ၏။ တစ်ခါတစ်ရံဖူးတွေ့ရသော ဒကာ- ဒကာမများကဆိုလျှင် ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က သံဃာတော်များ ကို ရော်ရမ်းမျှော်မှန်းပြီး မျက်ရည်များပင်ကျကြသည်။ သြဝါဒအပြီး တွင် သံဃာတော်(၅၅၀)ကျော်၏ တစ်ပြိုင်နက်တည်း တစ်သံတည်း ဖြင့် -

“အရှေ့အရပ်၌နေကြသော ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားသတ္တဝါ အများတို့သည် ဘေးရန်ကင်းကွာကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ...”ဟူ၍ စည်းစည်းလုံးလုံး ပို့လိုက်သော မေတ္တာပို့သံကြီးကလည်း ကျောင်းတိုက် ကြီးတစ်တိုက်လုံး ဟိန်းထွက်သွားစေပါသည်။ မေတ္တာအထုအထည် လည်း ကြီးမားလှ၏။ ထိုမေတ္တာပို့သံကြီးကား ကြားရသူအပေါင်း၏ နှလုံးသားကို ဆွဲကိုင်လှုပ်ရမ်း၍သွားနိုင်စွမ်းရှိပါသည်။ အေးချမ်းသော ခံစားမှုကို အပြည့်အဝပေးသောမြင်ကွင်းကြီး တစ်ခုသာတည်း။

ကျောင်းနှင့် တူသောကျောင်းများတဲ့

သြဝါဒပြီးသောအခါ ကိုရီးယားဘုန်းတော်ကြီးများသည် “မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် အနီးကပ်တွဲ၍ ဓါတ်ပုံရိုက်ပါရ စေ”ဟု တောင်းပန်ကြသဖြင့် ဆရာတော်ကြီးက လိုက်လျောတော်မူ ၏။ ထို့နောက် ကျောင်းတိုက်တွင်းသို့ လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုလေ့လာကြ သည်။

(၂၅)ကေမျှရှိသော ကျောင်းဝင်းကြီးတစ်ခုလုံးအနှံ့ လေ့လာ ကြ၏။ အရိပ်ကောင်းသောသစ်ပင်ကြီးတို့ဖြင့် အုပ်ဆိုင်းလျက်ရှိသော

ကျောင်းတိုက်အနောက်တောင်ပိုင်းက ဥယျာဉ်တွင်းသို့ရောက်သော အခါ “သာယာအေးချမ်းလွန်းလို့” ဟုဆိုကာ သစ်ပင်များအောက်က သစ်သားထိုင်ခုံကလေးများပေါ်တွင် မဟာနာယကဆရာတော်ကြီးက ကမ္မဋ္ဌာန်းပင် ထိုင်လိုက်သေး၏။

လေ့လာကြပုံမှာလည်း မြေပြင်တစ်လျှောက် လှည့်ပတ်ကြည့်ရှု ရုံမျှမက ကျောင်းများပေါ်သို့ပါ တက်၍ ကြည့်ကြသည်။ ကျောင်းတော် တော်များကို တက်၍ကြည့်ပြီးသောအခါ သူတို့က ဤသို့မှတ်ချက် ချ၍ ပြောကြပါ၏။ “အရှင်ဘုရားတို့ ကျောင်းတွေက ကျောင်းနဲ့တူ တယ်” တဲ့။

“ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ” လို့ သူတို့ပြောလိုရင်းကို ရှင်းလင်း အောင် ပြန်၍မေးသောအခါ “သူတို့နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ကျောင်းတွေက၊ ကျောင်းပေါ်တက်ကြည့်ရင် ရေခဲသေတ္တာနဲ့၊ ဆိုဖာနဲ့၊ ပန်ကာနဲ့၊ စားပွဲ နဲ့၊ ထိုင်ခုံနဲ့၊ မွေ့ရာကုတင်နဲ့၊ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်နဲ့၊ အသံဖမ်းစက်တွေနဲ့ စုံနေတာပဲ။ ကာမဂုဏ်နယ်ကလူတွေနဲ့ အတူတူပဲ။ အရှင်ဘုရားတို့ ကျောင်းတွေက အခုတက်ကြည့်တယ်။ ဘာမျှမရှိဘူး၊ စာအုပ်တွေပဲ တွေ့ရတယ်” တဲ့။

ထိုသို့ ကိုရီးယားဘုန်းတော်ကြီးတွေပြောကာမှ သဘောပေါက် လာသော အချက်တစ်ခုတိုးလာရသည်။ ရှေးတုန်းက ကြားဖူး၏။ “တူကြီး လေးတူ တူလိမ့်မည်” ဆိုသည့် အတိတ်ဘဝောင်တွင် “ယောက်ျား၊ မိန်းမ တူလိမ့်မည်။ ကျောင်းနဲ့ အိမ်နဲ့ တူလိမ့်မည်” ဟူသော အချက်တစ်ချက်ပါခဲ့၏။ ယခင်တုန်းက ထင်ခဲ့သည်မှာ အဆောက်အအုံဆောက်သောအခါ “ကျောင်းပုံနှင့် အိမ်ပုံစံတူအောင် ဆောက်လာလိမ့်မည်” ဟု ထင်မှတ်ခဲ့၏။ မဟုတ်ချေတကား၊ တက် တက်စင် လွဲခဲ့ချေပြီတကား။ ယခုမှ အဖြေမှန်ပေါ်တော့သည်၊ ကြက် သီးထဖွယ်ကြီးတကား။

ပြန်ဖို့အရေးပင် တင်ငင်ဖြစ်

ထိုနေ့က သံဃာတော်များ နေ့ဆွမ်းစားသောအခါတွင်လည်း

သေခိယသိက္ခာပုဒ်များနှင့်အညီ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ ဘုဉ်းပေးကြပုံများကို ကြည့်၍ ဓါတ်ပုံတော်တော်များများ မှတ်တမ်းပြု ရိုက်ယူသွားကြ၏။ နေ့လည်ပိုင်းသို့ရောက်သောအခါ စစ်ကိုင်းဘက်သို့သွား၍လေ့လာကြ၏။ ညနေမိုးချုပ်မှပြန်လာကြသည်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်ရောက်သောအခါ ဆွမ်းချက်ရာ မီးဖို၊ ဆွမ်းဟင်းချက်ရာဌာန စသည်တို့ကို ဓါတ်ပုံရိုက်ပြီးမှ တောင်သမန်ဘက်သို့ကူးကာ ကျောက်တော်ကြီးဘုရား(စေတီ)ကို ဖူးမြော်ကြသည်။ ပြန်လာသောအခါ ကိုရီးယားဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် တစ်တိုက်လုံးရှိ သံဃာတော်များ ဆရာတော်ဘုရားကြီးပါ ပါအောင် မြင်ကွင်းကျယ် ဓါတ်ပုံရိုက်ယူပြန်သည်။

ထို့နောက် ဆွမ်းစားကြ၏။ နေ့ဆွမ်းစားပြီးလျှင် ကိုရီးယားဘုန်းတော်ကြီးတို့သည် သူတို့အစီအစဉ်အရ ခရီးဆက်ကြရမည်ဖြစ်၍ ပြန် ကြဦးတော့မည်။ သူတို့လည်း ဤကဲ့သို့ (၃)ရက်တာမျှပင် အပြည့်အဝ မဟုတ်တတ်သောကာလအတွင်းမှာ နေထိုင်ရေး၊ စားသောက်ရေးမှအစ ချမ်းချမ်းသာသာ အခွင့်ရသဖြင့် သံယောဇဉ်ဖြစ်နေကြ၏။ ပြန်ရန်ပင် တငင်ငင်ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

ရင်ထဲ ဆို့ဆို့နှင့်နှင့်ကြီးမို့ နှုတ်မဆက်ချင်ဘူး

စကားလုံးတွေ ပြောမယ်ကြံ ဆို့ဆို့လာ

ဟုတ်ပါသည်။ ထင်သည့်အတိုင်းပါပေ။ ပြန်ခါနီးသောအခါ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီးအရှင်နေကာဘိဝံသထံသို့လာကြ၍ ကိုရီးယားမဟာနာယက(သာသနာပိုင်ဆရာတော်ကြီး)က မျက်နှာညှိုးငယ်စွာဖြင့် ပြောရှာပါတော့သည်။

“အခု ခရီးဆက်ကြရမှာမို့ ပြန်ရပါတော့မယ်။ အမှန်တော့ ဒီကျောင်းတိုက်က မပြန်ချင်ပါဘူး။ လုံးဝမထွက်ချင်ပါဘူး။ မလွဲသာလို့သာ ပြန်ရမှာပါ။ ပြန်တော့မယ်လို့ နှုတ်တောင်မဆက်ချင်ဘူး။ ဒီစကားလုံးတွေ ပြောမယ်ကြံရင် ရင်ထဲဆို့ဆို့လာတယ်။ ဆို့နှင့်နှင့်ကြီးမို့ နှုတ်မဆက်ချင်ဘူး ။ ။ ။”

“ဒီမှာနေရတာ အားလုံးချမ်းသာတယ်၊ အားလုံးပြည့်စုံတယ်၊ ကျေးဇူးလည်းတင်ပါတယ်၊ တပည့်တော်မှာ ကံမကောင်းအကြောင်း မလှလို့ ဝိနည်းတော်ကို(ထေရဝါဒရဟန်းတော်များလို)အပြည့်အစုံ မလိုက်နာခဲ့ရဘူး။ ကံခေတယ်။

“နောင်ဘဝတွေမှာလည်း နိဗ္ဗာန်မရခင် ဆရာတော်နဲ့အတူ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ပြုနိုင်ရပါလိုက်လို့ ဆုတောင်းပါတယ်” ဤသို့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစွာ အသံတုန်တုန်ခိုက်ခိုက်ကြီးဖြင့် ပြောဆိုလျှောက် ထားကာ ခွဲခွာသွားကြလေတော့သည်။ ကျန်နှစ်ပါးလည်း ခွဲခွာကြရ မည်ဖြစ်၍ မျက်နှာမကောင်းရှာကြ၊ မျက်လုံးအိမ်တွင် မျက်ရည်တွေ ဥကြလျက် သူတို့စကားလုံးတွေအတိုင်း ရင်တွင်းမှာ ဆို့နှင့်နှင့်ကြီးတွေ ဖြစ်နေကြပါလိမ့်မည်။

ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ သန့်ရှင်းမှ သမာဓိရလွယ်

သမာဓိဖြစ်လွယ်ဖို့အကြောင်းများ

“ဦးပဉ္စင်းတို့၊ ကိုရင်တို့... တရားလက်လွတ် မမေ့ကြနဲ့ စွမ်းနိုင် သမျှ ကိုယ့်ခန္ဓာပေါ်ကိုယ် ဉာဏ်နဲ့စိုက်ကြည့်ကြရတယ်။ အဲဒီဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ရာ ဦးစွာပထမ သမာဓိထူထောင်ကြရတယ်။

“ဒီလို သမာဓိထူထောင်တဲ့နေရာမှာ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ သန့် ရှင်း နေစေရမယ်။ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ သန့်ရှင်းမှ သမာဓိဖြစ်လွယ်၊ ဉာဏ်သန့်ရှင်းနိုင်တယ်လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်က တစ်နေရာမှာဆိုထားတယ်။

ဥပမာ- ခြေသည်းလက်သည်းတွေ ရှည်နေမယ်၊ ဆံပင်ကြီးက ညှင်းသိုးသိုးနဲ့ရှည်နေမယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်က ရေမချိုးတော့ အနံ့အသက် တွေ တလောင်းလောင်းဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် ဒါဟာ ကိုယ်တွင်းမသန့်ရှင်း မှုပဲ။ တစ်ခါ ဝတ်ထားတဲ့သင်္ကန်းက မဖွပ်မလျှော်လို့ အနံ့အသက်တွေ ထွက်နေမယ်၊ ညစ်ထေးနေမယ်၊ စုတ်ပြတ်နေမယ်၊ ဟောင်းနွမ်းနေ မယ်၊ ကိုယ်နေတဲ့ကျောင်းကလည်း အမှိုက်တွေရှုပ်နေမယ်ဆိုရင် ဒါဟာ ကိုယ်ပမသန့်ရှင်းမှုပဲ။

“အဲလို ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ မသန့်ရှင်းဘူးဆိုရင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာ

တဲ့ စိတ်စေတသိက်တွေထဲက ဉာဏ်လည်း မသန့်ရှင်းဘူးဖြစ်ကရော ... တဲ့။ အညစ်အကြေးတွေနဲ့ မသန့်မရှင်းရောထွန်းလို့ ဖြစ်ပေါ်လာ တဲ့ ဆီမီးအရောင်လိုပဲတဲ့။ မကြည်လင်ဘူးတဲ့။

“မကြည်လင်တဲ့ဉာဏ်နဲ့ သင်္ခါရတရားတွေကို သုံးသပ်တော့ လည်း သင်္ခါရတရားတွေဟာ မထင်ရှားဘူးပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ ကိုယ်ကြိုးစား တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ ခရီးမတွင်ဘူးဖြစ်တတ်သတဲ့။

ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ သန့်ရှင်းမှု

“အဲ- ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ သန့်ရှင်းပြီးဆိုရင်တော့ ဖြစ်ပေါ်လာ တဲ့ စိတ်စေတသိက်တွေထဲက ဉာဏ်လည်း သန့်ရှင်းမယ်ဆဲ။ ဆီကို သန့်သန့်စင်စင်ဖြစ်အောင် စစ်ပြီးမှထွန်းတဲ့ မီးရောင်လို ကြည်နေတတ် သတဲ့။

“ဉာဏ်ကြည်လင်တယ်ဆိုရင် ကြည်တဲ့ဉာဏ်နဲ့ သင်္ခါရတရား တွေကို သုံးသပ်တဲ့အခါ သင်္ခါရတရားတွေလည်း ထင်ရှားတော့တာ ပေါ့။ ကိုယ်အားထုတ်တဲ့ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာလည်း လိုရာခရီးရောက်နိုင်တာ ပေါ့။ ဒါ့ကြောင့် ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ သန့်ရှင်းပေးကြ၊ သင်္ကန်းက ဟောင်းနွမ်းနေပေမယ့် မနံမစော်အောင် ဖွပ်လျှော်ပြီး သုံးစွဲ၊ ခန္ဓာကိုယ် ရေချိုး၊ ခြေသည်းလက်သည်းပယ်ရှားပစ်၊ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင် တံမြက် လှည်း၊ သန့်ရှင်းနေကြပေစေ။

ဒါ့ကြောင့် ရှေးဆရာတော်ကြီးများက မိန့်ကြတာ ‘ခန္ဓာကိုယ်၊ ကျောင်း၊ အိပ်ရာနေရာ၊ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ပရိက္ခရာစသည် စင်ကြယ် သန့်ရှင်းမှု သမာဓိရလွယ်တယ်... တဲ့။

“ဒါ သမာဓိရလွယ်ဖို့ ဉာဏ်ကြည်လင်ဖို့ အကြောင်းရင်းတစ်ခု ပဲ။ ဒို့ထက်ပို၍ အရင်းကျကျကတော့ သီလစင်ကြယ်နေဖို့ပဲ။ ဝိပဿနာ ပွားမယ့်သူအတွက် သီလနဲ့သမာဓိဟာ အခြေခံပဲ။ သီလမစင်ကြယ် ရင် သမာဓိမဖြစ်နိုင်ဘူး။ သမာဓိမရရင် ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် မဖြစ် နိုင်ဘူး”

ဝိပဿနာအစစ်ဖြစ်ဖို့ အခြေခံတွေ

“သီလစင်ကြယ်ပြီဆိုရင်တော့ နောင်တ တစ်ဖန်ပူပန်ရတဲ့ စိတ်နှလုံး မသာယာမှုဆိုတာ မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒါရဲ့ပြောင်းပြန် (အဝိပဋ္ဌိသာရ) စိတ်နှလုံးသာယာမှု၊ စိတ်ရွှင်လန်းမှုသာဖြစ်တော့တယ်။ စိတ်ရွှင်လန်းရင် နုသောဝမ်းမြောက်မှု ပါမောဇ္ဇဖြစ်မယ်၊ ပါမောဇ္ဇဖြစ်ရင် တဖြည်းဖြည်းရင့်လာမယ်၊ ပီတိဖြစ်လာမယ်၊ ပီတိဖြစ်ရင် ကိုယ် စိတ်နှစ်ပါးလုံး အေးငြိမ်းမှု ပဿဒ္ဓိ၊ လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာတို့ ဖြစ်လာမယ်။

“အဲသည် ပဿဒ္ဓိ စသည်က တစ်ဆင့်တက်လို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာမှု သုခဖြစ်လာမယ်။ အဲဒီသုခဖြစ်လာမှ ကောင်းတဲ့အာရုံမှ စိတ်တည်ကြည်မှု သမာဓိဖြစ်လာမယ်။ အဲဒီ သမာဓိရမှသာ ‘ဝိပဿနာ’ ဆိုတာအစစ်ဖြစ်လာနိုင်မယ်။ ဒါ့ကြောင့် သီလဟာ အရင်းအမြစ်ကျတယ်၊ အခြေခံဖြစ်တယ်၊ အခြေခံသီလဖြူစင်မှ အဆင့်ဆင့် တက်သွားနိုင်တာပဲ။ အဲဒါကြောင့်မို့လည်း ‘အခြေခံသီလဟာ အရေးကြီးတယ်၊ အရေးကြီးတယ်’နဲ့ ခဏခဏ သတိပေးနေရတာပဲ။

“ဟောတီ ဝိပဋ္ဌိသာရာယ
သီလံ ပါမောဇ္ဇဟေတု သော၊
တံ ပီတိဟေတု သာစာယံ၊
ပဿဒ္ဓာဒိပသိဒ္ဓိယာ ... တဲ့”

သူ့ရဲ့ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်က

“သီလံ၊ သီလသည်။ အဝိပဋ္ဌိသာရာယ၊ နှလုံးမသာမယာ မဖြစ်ခြင်းငှာ။ ဟောတီ၊ ဖြစ်၏။ သော(အဝိပဋ္ဌိသာရာ) ထိုနှလုံးမသာမယာ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ပါမောဇ္ဇဟေတု၊ နုသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ ဟောတီ၊ ဖြစ်၏”

“တံ(ပါမောဇ္ဇ)၊ ထိုနုသောဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်၊ ပီတိဟေတု၊ အားကြီးသော ဝမ်းမြောက်မှုပီတိဖြစ်ဖို့ အကြောင်းသည်။ ဟောတီ၊ ဖြစ်၏။ သာစာယံ(ပီတိ)၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ဤပီတိသည်လည်း။

ပဿဒ္ဓါဒိပသိဒ္ဓိ၊ ပဿဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့၏ ပြီးစီးခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဲသလို ပဿဒ္ဓိဖြစ်လာပြီဆိုရင်တော့ ရှေ့မှာ သုခဖြစ်မယ်၊ ပြီးတော့ သမာဓိဖြစ်မယ်။ အဲဒီနောက် “ဝိပဿနာအစစ်”ဖြစ်မယ်။ ဒါ့ကြောင့် သီလဟာ အခြေခံအကျဆုံးပဲလို့ ဆိုတာသိပြီးတော့ သီလကစပြီး ဖြည့်ကျင့်ပါ။ ကောင်းကောင်းနေပါ။

သီလသည် အတ္တဟိတ-ပရဟိတ နှစ်မျိုးရ

“တချို့က ပြောတတ်ကြတယ်။ “သီလကျင့်သုံးတယ်”ဆိုတာ ကိုယ်ကျိုးအတွက် အတ္တဟိတအလုပ်ပါ-တဲ့။ ဒီစကားဟာ မှန်သလိုလိုနဲ့၊ မမှန်တဲ့စကားပဲ။ သီလစောင့်စည်းတဲ့အတွက် ကိုယ့်ဖို့ ကိုယ်ကျိုးရတာ မှန်ပါတယ်။ ကိုယ့်ဖို့တွင်မကဘူး။ သူများအတွက်လည်း အကျိုးတွေ အများကြီးရသေးတာပဲ။

“ဥပမာ- “ပါဏာတိပါတ”ဆိုပါတော့။ “သူများအသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်တယ်”ဆိုရင် အသတ်ခံရမယ့် သတ္တဝါတွေလည်း အသက်ချမ်းသာရာရပြီးတော့ ပရဟိတအတွက်ပါ ဖြစ်သွားတော့တာပေါ့။

“သံယုတ်ပါဠိတော် ဝေဠုဒ္ဓါရေယျသုတ္တန်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတယ်။ သတ္တဝါတိုင်းဟာ အသက်ရှည်ချင်ကြတယ်၊ ချမ်းသာချင်ကြတယ်။

အသက်ရှည်ချင်တဲ့၊ ချမ်းချမ်းသာသာဖြစ်ချင်တဲ့ မိမိကို သူများက လာပြီး နှိပ်စက်ရင် ဘယ်ခံချင်လိမ့်မလဲ၊ မခံချင်ဘူး။ ကိုယ် မခံချင်သလို သူများလည်း ခံချင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အသက်ရှည်ချင်တဲ့ မိမိကို လာပြီး သတ်ဖြတ်ရင် ဆတ်ဆတ်ခါ နာတယ်။ မလိုလားဘူး။ သူများလည်း ဒီလိုနေမှာပဲလို့ ကိုယ်ချင်းစာပြီး ပါဏာတိပါတကို ရှောင်လိုက်တယ်။

“ရှောင်ရင် ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း အသက်ရှည်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးတွေရတော့တာပေါ့။ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ စသည်တို့လည်း အတူတူပဲပေါ့။ ဒါ့ကြောင့် အတ္တ-ပရ နှစ်မျိုး

ရတဲ့ သီလကို ဖြည့်ကျင့်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းနေရတာ။

သံဝေဂဉာဏ်တွေဖြစ်ဖို့အရေး

ဤသို့လျှင် အခြေခံသီလ လုံခြုံဖို့ရာ တိုက်တွန်းပြီးတဲ့နောက် ဆရာတော်က ဆက်လက်မိန့်နေပြန်သည်။ “အခုလို သီလနဲ့သမာဓိကို အခြေခံရုံသာမက လောကကြီး၌ ငြီးငွေ့တတ်တဲ့သံဝေဂဉာဏ် ထက် သန်လာအောင် ကြိုးစားရဦးမယ်...။

“(၁) အမိဝမ်း၌ ဆယ်လညောင်းမျှ အောင်းခဲ့ရပုံတွေ။ (၂) လူ့ပြည် လူ့ရွာ၌ အိုရပုံ။ (၃) နာရပုံ။ (၄) သေရပုံတွေ။ (၅) သေပြီးတဲ့နောက် အများစုက အပါယ်လေးပါးသို့ လားကြရပုံတွေ။ (၆) အတိတ်ဘဝ များစွာတုန်းကလည်း အခုလို ဝဋ်ဒုက္ခဘေးတွေနဲ့ ကြုံခဲ့ကြရပုံတွေ။ (၇) အနာဂတ်ဘဝများစွာမှာလည်း (နိဗ္ဗာန်မရသေးမချင်း) အခုလို ဝဋ်ဒုက္ခဘေးတွေနဲ့ စိတ်မအေးစွာ ကြုံရဦးမှာဖြစ်ပုံ။ (၈) ယခုဘဝ ဖြစ်ဆဲမှာလည်း (စားဝတ်နေမှုအတွက်) အာဟာရပရိယေသနကြောင့် ဒုက္ခတွေများရပုံ အလုံးစုံကို ခြုံငုံပြီး အထပ်ထပ်မြင်အောင် ကြည့်ပြီး တော့ လောကကြီး၌ ငြီးငွေ့တတ်တဲ့ သံဝေဂဉာဏ်ကိုလည်း ဖြစ်စေ ရဦးမယ်”

(ဆောင်)အမိဝမ်းခေါင်း။ ဆယ်လညောင်းမှု၊ အောင်းရခဲ့ပေ၊
တည် သန္ဓေနှင့်၊ လူ့ပြည်လူ့ရွာ၊ ရောက်ပြန်ပါလည်း။
အိုနာသေရေး၊ ဒုက္ခဘေးကြောင့်၊ စိတ်အေးကိုယ်ခိုင်း၊
မနေနိုင်ခဲ့၊ ဆိုင်ဆိုင်ဒုက္ခ၊ ခံပြီးမှလည်း။
များလှပါယ်ရွာ၊ ရောက်ကြရာ၏။
အတိတာရှေ့၊ ဤဝဋ်ဘေးနှင့်၊ နောင်ရေးနာဂတ်၊
ဒုက္ခထပ်လိမ့်၊ မပြတ်ခုခါ၊ ဖြစ်တုန်းမှာလည်း။
အစာရှာရ၊ ထိုဒုက္ခကြောင့်၊ နေ့ညမဟူ၊
ကိုယ်စိတ်ပူ၍၊ သူ့သူငါငါ၊ မသက်သာသည်၊
ရှစ်ဖြာ သံဝေဂကြောင်းတည်း။

ဤသို့လျှင် ယခုတလော၌ ဆရာတော်ကြီးက လောကကြီး

မှာ ငြီးငွေ့စရာဖြစ်ပုံတွေ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဖြစ်ပုံတွေ ခဏခဏပြော နေတော့သည်။

ဘုရားကို အသည်းကြားတွင်စိမ့်၍ ကြည်ညိုသူ သည်းလှိုက်အူလှိုက် ကြည်ညို

ဆရာတော်၏ဘဝတွင် အလေးအမြတ် အပြုဆုံး၊ တန်ဖိုးအထား ဆုံးအရာကို ညွှန်ပြပါဆိုလျှင် 'သုံးလောကထွဋ်ထား မြတ်ဘုရား'ကို ညွှန်ပြရလိမ့်မည်။ ဆရာတော်က ဘုရားကို အလေးစားဆုံးဖြစ်၏။ အမြတ်နိုးဆုံးဖြစ်၏။ အကြည်ညိုဆုံးဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဘုရားအကြောင်းကိုပြောရလျှင် မောသည်ဟု မထင်၊ သူတစ်ပါးက အပြစ်တင်လျှင်လည်း ဘုရားဘက်က မခံနိုင်။ ဘုရားကိုထိလျှင် မချီအောင် နာတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဘဝလုံး ဘုရားကိုဖက်တွယ်၍ ဘုရားသာသနာအတွက်သာ ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တစ်ခါ တစ်ခါ ဘုရားနှင့်စပ်၍ ဆရာတော်က ပြောတတ်၏။ “ဘုန်းကြီးက ဘုရားကို ကြည်ညိုတယ်ဆိုတာ ဘုရားဖြစ်မှမဟုတ် ဘူ။ ဘုရားမဖြစ်ခင် ဘုရားလောင်းဘဝတွေတုန်းကပင် ကြည်ညို တာ...။”

“ခေါင်းဆောင်ဖြစ်မယ့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ သူ့စိတ်ထားတွေဟာ ဘုရားလောင်းဘဝကတည်းက မြင့်မြတ်တယ်၊ ခန့်ညားတည်ငြိမ်တယ်၊ တရားမျှတတယ်၊ သတ္တိ ရှိတယ်၊ အမြော်အမြင်ကြီးမားတယ်။”

“ဒါတွေကို ဘုန်းကြီးက သိမ်းကျုံး အာရုံပြုပြီး ကြည်ညိုတာ၊ သိပ်ပြီး သည်းလှိုက်အူလှိုက် ကြည်ညိုတာ...”

ဇာတ်တော်များက ပေးသောအရသာ

ဆရာတော်သည် (တေ-ဇ-သု-နေ-မ-ဘူ-စံ-နာ-ဝိ-ဝေ)ဟူ သော ဇာတ်တော်ကြီးများ အပါအဝင် ငါးရာ့ငါးဆယ်ဇာတ်တော်များ

ကိုလည်း ချန်လှပ်၍ မထားပါ။ အခွင့်သင့်သလို ကြည့်ရှုလေ့လာတတ်ပါ၏။ “သုတ္တန်တရားတော်ကြီးများက စိတ်ဓါတ်မြင့်မားဖို့ ဖန်တီးပေးသည်” ဟု မိန့်တတ်သည်။

ဇာတ်တော်များကို လေ့လာသောအခါ ဇာတ်လမ်းများ၌ စိတ်ကိုနှစ်ထားပြီး ခံစားချက်နှင့်တကွ လေ့လာဟန်တူပါသည်။ ဇနကဇာတ်တော်ကို လေ့လာလျှင် လုံ့လဝီရိယ ကြီးမားပုံကို အားကျရ၏။

မဟောသဇဇာတ်ကို လေ့လာလျှင် ပညာဉာဏ်ကြီးမားပုံတို့ကို အားရပါးရ ကြည့်ညိုရ၏။ တေမိဇာတ်ကို လေ့လာလျှင် တောထွက်ချင်လာ၏။ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်သည်ကား မိဘတို့အပေါ် သားသမီးတို့က အပြည့်အဝပြုစုပုံကို တစ်ဝကြီး ကြည့်ညိုရသည်။

ပြောရင်း ပြောရင်း ဆို၍လာ

ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်၌ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၊ မဒ္ဒိမိဖုရား၊ ကဏှာ၊ ဇာလီတို့မိသားစု တောထဲ၌သစ်သီးစား၍ ခြိုးခြံစွာနေကြပုံ၊ ထို့နောက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးတစ်ခုတည်းအတွက် မငဲ့မကွက် သားသမီးတို့ကို လှူဒါန်းပစ်လိုက်ပုံတို့မှာလည်း သားသမီးမရှိဖူးသော ဘုန်းတော်ကြီးများပင် အသည်းနှစ်အောင် ရင်ထဲလှုပ်ခါသွားစေသည်။ ဘူရိဒတ္တ နဂါးမင်းဇာတ်ကား ကြေကွဲဖွယ်၊ ရင်နှင့်ဖွယ်အပြည့်ဖြစ်၏။

စူဠဓမ္မပါလဇာတ်တော်၌ ဘုရားလောင်းကလေး လူမမယ်ကလေး သူငယ်ကို မဟာပတာပမင်းက ခြေချောင်းလက်ချောင်းကလေးတို့ကို ဓားဖြင့် တောက်တောက်စင်း၍ ဖြတ်ခန်းတွင် ရင်ထဲ နှလုံးထဲ၌ နာကျည်း ခံခက်ဖြစ်ရာကာ မျက်ရည်စို့ရသည်။

အောင့်အည်းသည်းခံရှာသော ဘုရားအလောင်းတော်ကလေးကိုလည်း “အို ... အလောင်းတော်ကလေးဘုရား၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးရဖို့အတွက် ဤမျှနိပ်စက်ဒဏ်ခံယူနေပါသလားဘုရား။” ဟူ၍ လျှောက်ထားချင်လာလောက်အောင် ဆို့နှင့်စွာ မခံချင်မှုများ ဖြစ်ရပါသည်။

ဤအကြောင်းအရာတို့ကို ဆရာတော်က ပြန်လည်ပြောသော

အခါ သူ့မှာလည်း ရင်ထဲ၌ ဆို၍ဆို၍လာလေသလော မပြောတတ်ပါ။ အသံတွေ နစ်၍နစ်၍ တိမ်ဝင်သွားတတ်ပါသည်။

ရင်ထဲခံစားချက်နှင့် မိန့်မြွက်

တစ်ခါတုန်းက သံဃာများ ဆွမ်းကပ်ပွဲအတွက် နံနက်ခင်းဩဝါဒ ပေးရင်း ဆွမ်းအနုမောဒနာပြုရာတွင် ဘုရားအကြောင်းအရာတို့ကို ပြောပြတော်မူ၏။

ဘုရားဖြစ်ဖို့အရေး ပါရမီများဖြည့်ရာတွင် လွယ်လွယ်နှင့် မရပုံ၊ မြောက်မြားစွာ အနစ်နာခံရပုံတို့ကို အသည်းလှိုက် အူလှိုက် ပြောပြရင်း ဆရာတော်အသံတွေ တုန်လာသည်။ ဘုရားကို ကြည်ညိုသော ဂါထာ တစ်ပုဒ် ရွတ်ဆိုရာတွင်ပင် ဆုံးအောင်မရွတ်နိုင်တော့ပေ။ ရွတ်သမျှ တွင်လည်း ငိုသံကြီးပါမသွားအောင် အတော် ထိန်းထားရဟန်တူ၏။

ပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကြီးကို ဟောစဉ်တုန်းကလည်း ထို့အတူ ပင် ဖြစ်၏။ အဦးဆုံးစ၍ ဟောသောနေ့တွင် ဘုရားအကြောင်းအရာတို့ ကိုပြောရင်းပြောရင်း ဂါထာတစ်ပုဒ်ရွတ်ဆိုရာ ဝမ်းနည်းလွန်း၍ ဆုံးအောင် မရွတ်နိုင်ဘဲ ရပ်ထားလိုက်ရတော့သည်။

ရင်ထဲခံစားချက်တူကြ၍

မွေးရပ်ဌာနေ သရိုင်းမြေသို့ ဒုတိယအခေါက် ကြွစဉ်တုန်းကလည်း အလားတူပင်ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ဆရာတော်က ရင်ထဲနှလုံးသားထဲမှတကယ် စေတနာအပြည့်ဖြင့် တကယ်ဟောပြုနေသည်။

သရိုင်းရွာ၏ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်ကလေးများ၊ ရှေးခေတ်က ရွာဦးကျောင်းဆရာတော်ကြီးတို့၏ အခြေအနေ၊ ရှေးကဘိုးဘွားမိဘ များ၊ ထို့နောက် ခေတ်အဆက်ဆက် ပြောင်းလာကြပုံ၊ ယခုပစ္စက္ခ အခြေအနေတို့ကိုပါပေါင်းစပ်၍ လွမ်းစရာကြီးပြောပြနေ၏။ ဆရာ တော်လည်း တစ်ချက်တစ်ချက်အသံတွေ တိမ်၍တိမ်၍ဝင်သွားသည်။

တရားပွဲပြီးသောအခါ ပရိသတ်ထဲမှ ဆရာတော်နှင့်အရွယ်တူ လောက် ဒကာကြီးတစ်ယောက်မှာလည်း ထ၍မရအောင်ဖြစ်နေတော့

၏။ တသိမ့်သိမ့်နှင့် ရှိက်၍ရှိက်၍ ငိုနေသည်။ တွဲ၍ထူကြရတော့၏။
ရင်ထဲနှလုံးထဲမှ ခံစားချက်ချင်း တူသွား၍ဖြစ်မည်။

အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ပုံပြ

ဇာတ်၊ အဋ္ဌကထာများ၌လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာများ၌
လည်း ကောင်း၊ ဇာတ်တော်များကိုလေ့လာသောအခါ အတိတ်ဝတ္ထု၊
ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုဟူ၍ ၂ မျိုး- ၂ မျိုး ပါတတ်သည်ကို တွေ့ရ၏။

ယခုပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ပျက်ခြင်းသည် ရှေးအတိတ်က သူပြုလုပ်ခဲ့သော
ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ရကြောင်းကို နှစ်ဘက်မြင်အောင် ဖော်ပြထားခြင်း
ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အကြောင်းကြောင့်သာ အကျိုးဖြစ်ရပုံကို ဉာဏ်
တွင် ထင်လာရတော့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားများ ရင့်ကျက်
လာစေနိုင်တော့သည်။

အတုံ့အလှည့်အဖုအထစ်များ

ထို့ပြင် ဇာတ်တော်များကအရ ဘဝသံသရာထဲ၌ အကောင်း
အဆိုး၊ အနိမ့်အမြင့်၊ အတုံ့အလှည့်၊ အပြိုင်အဆိုင်၊ အဖုအထစ်
ကလေးတို့ကိုလည်း တွေ့ရတတ်သည်။ ယင်းကိစ္စကလေးတို့သည်
ဘဝလမ်းကြောင်းတွင် အဟန့်အတားဖြစ်ကြ၏။ ပါရမီဖြည့်ရာတွင်
အနှောင့်အယှက်သဖွယ်လည်း ဖြစ်လာသည်။

ဆရာတော်က သံသရာခရီးကို အရှည်ကြီးကြည့်ထားသည်။
တစ်ဘဝတည်း မကြည့်။ ထို့ကြောင့် တစ်ခါတစ်လေ သြဝါဒပေးရာ
တွင်လည်းကောင်း၊ တစ်ခါတစ်လေ စာချရာတွင်လည်းကောင်း အမိန့်
ရှိတတ်၏။ “ဘုန်းကြီးက မင်းတို့တွေကို သိပ်တတ်စေချင်၊ သိပ်သိစေ
ချင်၊ သိပ်ပြီးအဆင့်အတန်းမီစေချင်လွန်းတော့ တစ်ခါတစ်လေ ဆူရ
ပူရ၊ တစ်ခါတစ်လေ မာန်ရမဲရနဲ့ လုပ်နေရတယ်။

“တစ်ခါတစ်လေတော့လည်း ဘုန်းကြီးက အောက်မေ့မိတယ်။
ဘဝသံသရာထဲမှာ အဖုအထစ် အထုံးအဖွဲ့လိုဖြစ်ပြီး ရန်ငြိုးများ
ဖွဲ့နေကြမလားလို့၊ ဒါတွေကို မင်းတို့သဘောပေါက်ကြ...”

ဤသို့ပင်လျှင် တောင်းပန်သလိုကြီး ပြောပြနေတတ်၏။ တစ်ခါတုန်းကမူကား ကိုယ်တော်တစ်ပါးအား သင်းပိုင်ကလေးနဲ့ပင် တောင်းပန်သည်ကို တွေ့ရဖူး၏။

သင်းပိုင်ကလေးနဲ့တောင်းပန်ချာ

ဆရာတော်ဝါသနာမှာ စိတ်မတွေ့လျှင် တပည့်တို့အပေါ်၌ ရှူးရှူးရှားရှား လုပ်တတ်၏။ စိတ်ဆိုးတတ်၏။ သို့သော် မည်သူ့အားမျှ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ထုနှက်ရိုက်ပစ်သည်ဟူ၍ကား မတွေ့ရဖူးချေ။ တစ်ခါတွင်ကား ရှားရှားပါးပါး စိတ်ကိုမထိန်းနိုင်၍ ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ဦးပဉ္စင်း အဆင်မပြေလှသည်ကိုတွေ့သဖြင့် ခြေဖြင့် တစ်ချက်ကန် လိုက်လေသည်။

ပြီးမှ သတိရ၍ ရုတ်ချည်းပင် သူ့ကျောင်းကလေးဆီသို့ ခပ်သုတ် သုတ်ပြန်သွားကာ သင်းပိုင်ကလေးတစ်ထည်ကို ယူလာ၏။ ထိုအကန် ခံရသော ဦးပဉ္စင်းအနားသို့ ကိုယ်တိုင်သွားကာ-

“ဦးပဉ္စင်း... ခုနတုန်းက ဘုန်းကြီးက စိတ်ကိုမထိန်းနိုင်လို့ ဦးပဉ္စင်းကို ကန်လိုက်မိတယ်။ အဲဒါ ကျေပါ။ အစွဲအလမ်းမထားပါနဲ့။ ဒီသင်းပိုင်ကလေးကိုလည်း အလှူခံပါ”ဟု ပြောရှာသည်။

ထိုဦးပဉ္စင်းကား ပြုံး၍နေသည်။ ကန်လိုက်သည်မှာလည်း မနာ ကျင်လှပါ။ သို့ဖြစ်၍ “အမှတ်လည်း မထားပါ”ဟူသောသဘောဖြင့် ပြုံးနေခြင်း ဖြစ်၏။ သို့သော် ဆရာတော်ကမူ ထပ်မံ၍ တောင်းပန်နေ ပြန်သည်။

“သံသရာမှာ အခဲမကျေ”ဟူသော သဘောမျိုးဖြစ်ပြီး ကျန် ရစ်မည်ကို စိုးတော်မူဟန်တူ၏။ ထိုဦးပဉ္စင်းက

“ကျေပါသည်ဘုရား၊ အမှတ်မထားပါ”ဟု ဆိုမှ သင်းပိုင်ကလေး လှူခဲ့၍ ကျေနပ်စွာ ပြန်သွားသည်။

ဤသို့သော ဆရာတော်ပါပေ။ ဘဝသံသရာတွင် အဖု အထစ် အထုံးအဖွဲ့ မရှိရန် ရှင်းလင်းခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ပြုလိုက်ရမှ စိတ်ချမ်းသာပုံရသည်။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ

လက္ခဏာရေးသုံးပါးဆိုတာ

“ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ အဖြစ်အပျက်ဒဏ် အမြဲခံနေရတာဆိုတော့ အချိန်မရွေး ပျက်စီးနိုင်တယ်။ ဒါကို မေ့ထားလို့မရဘူး။ ကိုယ်ဖြစ်ချင် တိုင်းလည်း မဖြစ်ဘူး။ ကိုယ့်အလိုမလိုက်လာဘူး။ ဒါကြောင့် ‘အနတ္တ’ လို့ ဆိုတာပဲ။

‘ဟုတ္တာ အဘာဝတော အ နိစ္စ၊
ဥဒယဗ္ဗယ ပိဋနာ၊
ဒုက္ခာ အဝသ ဝတ္တိဝတ္တာ၊
အနတ္တာတိ တိလက္ခဏံ။

ဟုတ္တာ - ဖြစ်ပြီး၍။ အဘာဝတော- မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိစ္စ- မမြဲကုန်တကား...။ ဥဒယဗ္ဗယ ပိဋနာ- အဖြစ်အပျက်တို့၏နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ- အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို ခံနေရခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခာ- ဒုက္ခပါတကား...။ အဝသ ဝတ္တိဝတ္တာ- အလို၌ မဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာ- အတ္တ မဟုတ်ကုန်တကား။ ဝါ- အတ္တ မရှိကုန်တကား ...”

“ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာ ရုပ်တရားနာမ်တရားတို့ဟာ ဖြစ်ပြီးရင် ချက်ချင်း ပျက်ကုန်တာပဲ။ ဒါဟာ မမြဲတဲ့ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့လက္ခဏာပဲ။ အမှတ်အသားပဲ။ အကြောင်းရှိသမျှ ဆက်၍ဆက်၍ဖြစ်နေကြလို့သာ အကုန်လုံး ကွယ်ပျောက်မကုန်တာပဲ...”

ယခုတစ်လော ဆရာတော်က ဤသဘောမျိုး၊ ဤဝါဒမျိုး တွေချည်း အပြောများနေသည်။ စောစောပိုင်းက သီလလိုခြံဖို့၊ စိတ်ကောင်းထားဖို့တွေကို ပြောခဲ့ရာမှ ယခု မမြဲတဲ့သဘောတွေကို အပြောများနေသည်။

ဒုက္ခအမျိုးအစား သုံးပါးရှိတယ်။

“ရုပ်တရားနာမ်တရားတို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက် အနှိပ်စက်ဒဏ်ကို

ခံနေရခြင်းဟာ ဒုက္ခရဲ့အမှတ်အသားလက္ခဏာပဲ။ လောကကြီးမှာ 'ဖြစ်'နေရခြင်းဟူသမျှ၊ 'မဖြစ်ဘဲ'ငြိမ်နေရသလောက် ဘယ်ကောင်းလိမ့်မလဲ။ ဖြစ်လို့ဖြစ်ပြန်လည်း မပျက်ဘဲနေရင် အတော်သား။ ခုတော့ ဖြစ်ပြီးရင် ချက်ချင်း ပျက်သွားတယ်ဆိုတော့ ဒဏ်နာတာပေါ့။ ဒါ ဒုက္ခတွေ။ ဒုက္ခဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခလို့(၃)မျိုးရှိတယ်။ မခံသာအောင် နာကျင်ကိုက်ခဲမှု ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို 'ဒုက္ခ ဒုက္ခ' (ဒုက္ခအစစ်)လို့ခေါ်တယ်”

“တစ်ခါတစ်လေ သုခဝေဒနာ၊ တစ်ခါတစ်လေ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ အပြောင်းအလဲ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို 'ဝိပရိဏာမဒုက္ခ'လို့ ခေါ်တယ်။ ရုပ်နာမ်တိုင်းမှာ အဖြစ်အပျက်ရှိနေခြင်း။ အဖြစ်အပျက် အနှိပ်စက်ခံရခြင်းကိုတော့ 'သင်္ခါရဒုက္ခ'လို့ခေါ်တယ်။

ဆရာတော်ကား လေးလေးနက်နက်ဩဝါဒပေးနေခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော် ငရိသတ်ကား ငယ်ရွယ်သူများပါ အစုံပါသဖြင့် အကုန် သဘောမပေါက်နိုင်ပါ။ ဆရာတော်သာလျှင် သဘောပေါက်၍ မိန့် မြွက်နေခြင်းဖြစ်ပါ၏။ ဆက်လက်မိန့်နေပြန်၏။

အသက်ဖီဝ၊ အတ္တလိပ်ပြာ မရီ

“ရုပ်တရားနာမ်တရားတို့၏ အလိုသို့မလိုက်ခြင်း၊ အကြိုက်သို့ မပါခြင်းဟာ အနတ္တဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အမှတ်အသားလက္ခဏာပဲ။ ဒါကို ကွဲကွဲပြားပြား မသိနိုင်တဲ့သူတွေကျတော့ 'ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာ အတ္တ ကောင်၊ ဖီဝကောင်၊ အသက်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်ရှိတယ်' ယူဆ ကုန်ကြရော...”

“ဒါဟာ အသိဉာဏ်အမြင် မစင်ကြယ်တော့ ဒီလိုပဲဖြစ်ရတာ ပေါ့။ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ဉာဏ်ရောင်မလင်းရင် ဒီလိုပဲပေါ့။ ဆိုကြ စမ်းပါ 'ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ၊ ဤကာယ၏' သံဃာတော်များ သံပြိုင်ဆို-
 ၁။ ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ၊ ဤကာယ၏၊ ခုဖြစ်ခုပျက်၊
 မမြဲချက်ကို၊ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း၊ ဉာဏ်ရောင်လင်းက၊
 ယင်းသို့ကာယ၊ ဟူသမျှ၌၊ ဒုက္ခချည်းသာ၊

ငြီးငွေ့လာ၊ မှန်စွာ စင်ကြယ်ကြောင်း။

၂။ ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ၊ ဤကာယ၏၊ ဒုက္ခသက်သက်၊
ဆင်းရဲချက်ကို၊ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း၊ ဉာဏ်ရောင်လင်းက၊
ယင်းသို့ကာယ၊ ဟူသမျှ၌၊ ဒုက္ခချည်းသာ၊

ငြီးငွေ့လာ၊ မှန်စွာစင်ကြယ်ကြောင်း။

၃။ ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ၊ ဤကာယ၏၊ အနတ္တတွက်၊
နှစ်မဲ့ချက်ကို၊ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း၊ ဉာဏ်ရောင်လင်းက၊
ယင်းသို့ကာယ၊ ဟူသမျှ၌၊ ဒုက္ခချည်းသာ၊

ငြီးငွေ့လာ၊ မှန်စွာ စင်ကြယ်ကြောင်း။

“အဲဒါလို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတွေ ထင်နေကြမှ ကောင်း
တာ။ ထင်နေတော့ ဖြစ်ပျက်လာသမျှ ‘သူ့သဘောအတိုင်းဖြစ်ကြ
တာပဲလေ’လို့ ခွင့်လွှတ်နိုင်တယ်။ စိတ်ကိုဖြေဖျောက်နိုင်တယ်။ ဆို
ကြစမ်းပါ။ . . .”

သံဃာတော်များ-

၁။ မအိုပါလို၊ ငါကဆိုလည်း၊
ငါဆိုမရ၊ အိုကြရ၊ အနတ္တခန္ဓာကိုယ်။

၂။ မနာပါလို၊ ငါကဆိုလည်း၊
ငါဆိုမရ၊ နာကြရ၊ အနတ္တခန္ဓာကိုယ်။

၃။ မသေပါလို၊ ငါကဆိုလည်း၊
ငါဆိုမရ၊ သေကြရ၊ အနတ္တခန္ဓာ ကိုယ်။

ဤဘက်ရက်ပိုင်းများတွင် နံနက်ခင်း၌ ဤကဲ့သို့သြဝါဒများကိုပေး
၍ ဤကဲ့သို့သော သံဝေဂလင်္ကာများကို ဆရာတော်က သင်ပေးထား
သဖြင့် သံဃာတော်များလည်း အလွတ်ရနေကြသည်။

မမြဲတာကို အမြဲပြောလာတဲ့ဆရာတော်ကြီး

ရုပ်တရားအပေါ် ရူပွားရပုံ

ရှင်တော်ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်တို့သည် လက်တွေ့ကျ၏။ သဗ္ဗညုတ
ဉာဏ်တော်ဖြင့်မြင်၍ ဟောထားသောကြောင့် လုံးဝမှန်ကန်သည်။

ထို့ကြောင့် ဉာဏ်ပညာရှိ၍ အသက်ကြီးလာတဲ့သူတိုင်း ထောက်ခံမြဲ ဖြစ်၏။ ယခုလည်း ဆရာတော်က သူ့ကိုယ်တိုင်သဘောကျ၍ နံနက် ခင်းဩဝါဒတို့၌ သံဃာတော်များ ရွတ်ဆိုဖို့ရန် သင်ပေးထားသည်။

“အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာအရင်းခံ၍ ရှေးကံက စီမံလိုက်သော ဤ ခန္ဓာကိုယ်သည် တလုံးတခဲ တစ်တွဲတည်းသာ ထင်ရသော်လည်း၊ ကံ- စိတ်-ဥတု-အာဟာရတို့ကြောင့် အသီးအသီးဖြစ်၍နေသော ရုပ် ကလာပ် အမှုန်အမွှားတို့သာဖြစ်ချေသည်”

“ဤရုပ်ကလာပ် အမှုန်အမွှားတို့သည် အချိန်ရှိသမျှ ဖြစ်၍ ဖြစ်၍ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်းပျက်တိုင်း ထပ်၍ ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသောအနိစ္စတို့ပါတကား။”

“မမြဲသည်အတွက် အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို ခံနေရသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား။”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တမရှိ သော(အတ္တမဟုတ်သော) အနတ္တတို့ပါတကား။”

ဤသို့လျှင်သင်ပေးထားသည့်အတိုင်း သံဃာတော်များက သံပြိုင်ညီညာ ရွတ်ဆိုပွားများကြရသည်။ ဤသည်ကား ရုပ်တရား အပေါ် ရှုမှတ်ပွားများရပုံတည်း။

နာမ်တရားအပေါ် ရှုပွားရပုံ

ရုပ်တရားအပေါ်မှာ ရှုပွားပြီးလျှင် နာမ်တရားအပေါ်မှာ ရှုပွားရပုံ ကိုလည်း သံဃာတော်များက ဆက်လက်ဆိုရ၏။ အလွတ်ဆိုကြဖို့ရန် ကျက်မှတ်ထားကြရန် ဆရာတော်က သတိပေးတိုက်တွန်းထားသည်။ ဆက်လက်ဆိုကြဟန်ကား-

“စိတ်စေတသိက်နှစ်ပါးကို(အာရုံကိုယူတတ်သော) အာရုံသို့ ညွတ်တတ်သောကြောင့် နာမ်တရားဟု ခေါ်ရ၏။ ထိုနာမ်တရားများ သည် စိတ်တစ်ပါးနှင့် စေတသိက်အများပေါင်း၍ ဖြစ်ရသောကြောင့် နာမ်ကလာပ်ပင်ဖြစ်ချေသည်။ ဤနာမ်ကလာပ်များလည်း လက် ဖျောက် တစ်ချက်တီးခန့် ကာလ၌ ကုဋေတစ်သိန်းမက ဖြစ်ပျက်နေ

သောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား...”

“မမြဲသည့်အတွက် အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို ခံနေရသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသည့် ဒုက္ခတို့ပါတကား...”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသည့် ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တမရှိ သော(အတ္တမဟုတ်သော) အနတ္တတို့ပါတကား...”

သံယာတော်များ အပေါင်းအစု အထုအထည်ဖြင့် သံပြိုင်ညီညာ ရွတ်ဆိုပေါ်လာသော အသံကြီးသည် သြဝါဒခန်းမကြီးတစ်ခုလုံး ဟိန်းလျက် လျှံတက်သွားတော့သည်။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ဣရိယာပုထ်လေးပါးဖြင့် ခွဲခြား၍ရှုပုံ

သွား-ရပ်-ထိုင်-လျောင်းစဉ်

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအပေါ်၌ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အကယ်ရှုမှတ်သော အခါ ထင်လွယ်မြင်လွယ်ဖို့ရာ ဤသို့ပင်လျှင် ဦးတည်လမ်းကြောင်းပေး ထားသည်။ ဆက်လက်၍ဆိုကြရာ၌-

“များစွာသောသတ္တဝါတို့သည် ရုပ်တရားချည်းလည်း မဖြစ် နိုင်၊ နာမ်တရားချည်းလည်း မဖြစ်နိုင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ် ပေါင်းစပ်မှသာ ဖြစ်နိုင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ဣရိယာပုထ်လေးပါး ဖြင့် ခွဲခြားသောအခါ-

“သွားဆဲခဏ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်

ရပ်ဆဲခဏသို့ မရောက်ကြဘဲ အချိန်ရှိသမျှ ဖြစ်၍ဖြစ်၍၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်းပျက်တိုင်း၊ ထပ်၍ထပ်၍ ဖြစ်ပျက် နေသောကြောင့် မမြဲသောအနိစ္စတို့ပါတကား...”

“မမြဲသည့်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား...”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော)အနတ္တတို့ပါတကား...”

“ရပ်ဆဲခဏ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်

ထိုင်ဆဲခဏသို့ မရောက်ကြဘဲ အချိန်ရှိသမျှ ဖြစ်၍ဖြစ်၍၊ ဖြစ်

တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်းပျက်တိုင်း၊ ထပ်
၍ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသောအနိစ္စတို့ပါ
တကား...”

“မမြဲသည့်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော
ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား...”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ
မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော) အနတ္တတို့ပါတကား...”

“ထိုင်ဆဲခဏ၌ဖြစ်ကြကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်
လျောင်းဆဲခဏသို့ မရောက်ကြဘဲ အချိန်ရှိသမျှ ဖြစ်၍ဖြစ်၍၊
ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်းပျက်တိုင်း၊
ထပ်၍ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသော အနိစ္စတို့ပါ
တကား...”

“မမြဲသည့်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော
ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား...”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ
မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော)အနတ္တတို့ပါတကား...”

ခြေတစ်လှမ်းတွင်လည်း ထပ်မံခွဲစိတ်၍ ရှုရပုံ

အသေးစိတ်တစ်ခုချင်း ရှုပွား

ဣရိယာပုထ်လေးပါးတွင်လည်း အဦးဆုံးဖြစ်သော ‘သွားခြင်း’
ဣရိယာပုထ်၌ ထပ်မံအသေးစိတ်၍ ရှုရပုံကို ပြပြန်သည်။ အလွန်
ကောင်းလှ၏။

“သွားဆဲခဏ၌လည်း ပထမခြေလှမ်း၌ဖြစ်ကြသော ရုပ်နာမ်တရားတို့
သည် ရှေ့တိုးဆဲခဏသို့မရောက်ကြဘဲ။ အချိန်ရှိသမျှ ဖြစ်၍
ဖြစ်၍၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်းပျက်
တိုင်း၊ ထပ်၍ ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသော
အနိစ္စတို့ပါတကား ...”

“မမြဲသည့်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော

ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား။”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော)အနတ္တတို့ပါတကား။”

“ဒုတိယခြေလှမ်း၌လည်း ခြေကိုမြှောက်ဆဲခဏ၌ဖြစ်ကြသော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် ရှေ့တိုးဆဲခဏသို့ မရောက်ကြဘဲ အချိန်ရှိ သမျှ ဖြစ်၍ဖြစ်၍၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက် တိုင်းပျက်တိုင်း၊ ထပ်၍ထပ်၍ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲ သောအနိစ္စတို့ပါတကား။ . . .”

“မမြဲသည်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား။”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော)အနတ္တတို့ပါတကား။”

“ရှေ့တိုးဆဲခဏ၌ ဖြစ်ကြသော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ရှေ့ခြေကို ဆောင်ဆဲခဏသို့ မရောက်ကြဘဲ အချိန်ရှိသမျှ ဖြစ်၍ဖြစ်၍၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်းပျက်တိုင်း၊ ထပ်၍ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသောအနိစ္စ တို့ပါ တကား။ . . .”

“မမြဲသည်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား။”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော)အနတ္တတို့ပါတကား။”

“ရှေ့ခြေကိုဆောင်ဆဲခဏ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အောက်ချဆဲခဏသို့ မရောက်ကြဘဲ အချိန်ရှိသမျှဖြစ်၍ ဖြစ်၍၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်းပျက် တိုင်း၊ ထပ်၍ ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသော အနိစ္စတို့ပါတကား။ . . .”

“မမြဲသည်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား။”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော)အနတ္တတို့ပါတကား...”

“အောက်ချဆဲခဏ၌ဖြစ်ကြကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် တည်ရာ အပြင်ဝယ် ထိဆဲခဏသို့မရောက်ကြဘဲ အချိန်ရှိသမျှ ဖြစ်၍ ဖြစ်၍၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်းပျက် တိုင်း၊ ထပ်၍ ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသော အနိစ္စ တို့ပါတကား ...”

“မမြဲသည့်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား...”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော)အနတ္တတို့ပါတကား...”

“တည်ရာအပြင်ဝယ် ထိဆဲခဏ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော ရုပ်နာမ်တရား တို့သည် ဖိ၍နင်းဆဲခဏသို့ မရောက်ကြဘဲ အချိန်ရှိသမျှ ဖြစ်၍ ဖြစ်၍၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်၍ပျက်၍၊ ပျက်တိုင်း ပျက်တိုင်း၊ ထပ်၍ ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲ သော အနိစ္စတို့ပါတကား ...”

“မမြဲသည့်အတွက်။ အဖြစ်အပျက်တို့ဒဏ်ကို ခံနေရသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခတို့ပါတကား...”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုက္ခဖြစ်၍ အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိသော(အတ္တမဟုတ်သော)အနတ္တတို့ပါတကား...”

နှမ်းအိုးကင်းထက် နှမ်းတွေကျက်သလို

အစိတ်ခြောက်ပါး ရှုပွားရပုံ

သီလအခြေခံဖြင့် သမာဓိရင့်သန်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်သန် လာသောအခါ တရိုန်ရိုန်၊ တသုတ်သုတ်၊ တရုတ်ရုတ်၊ တသဲသဲ၊ တဖွဲဖွဲ၊ တသက်သက် ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်တို့ကို အထင်းသား အတွင်းသားဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ တဖျပ်ဖျပ်နှင့် နှမ်းအိုးကင်းထက်တွင် နှမ်းလုံးတွေ ကျက်နေသလို

အကွက်ကျကျ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရမည်ကိုလည်းကောင်း အားရစဖွယ် ကြီး အမိန့်ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် “အို... တရားရှုသူများ သတိထား ၍ ကြိုးစားကြလော့” ဟူ၍လည်း အားပေးနေပါသည်။

“အို အို လူများ၊ သတိထားလော့၊ သွားဆဲကာလ၊ ခါသမယဝယ်၊ ပထမခြေလှမ်း၊ ရုပ်နာမ်တန်းတို့၊ လှမ်းဒုတိယ၊ မရောက်ကြဘူး၊ ဒုတိယလှမ်း၊ ရုပ်နာမ်တန်းလည်း၊ လှမ်းတတိယ၊ မရောက်ကြပင်၊ တစ်လှမ်းတွင်လည်း၊ မြှောက်စဉ်တစ်မျိုး၊ ရှေ့တိုးတစ်ဖုံ၊ လွန်တုံတစ်ဝ၊ အောက်ချတစ်ခင်း၊ ထိခြင်းတစ်လွေ၊ ဖိနင်းစေ့အောင်၊ တရွေ့ရွေ့မြန်း၊ ခြေလှမ်းပိုင်းခြား၊ အစိတ်ခြောက်ပါးဝယ်၊ သွယ်သွယ်နာမ်တန်း၊ ရုပ်အတန်းတို့၊ နှမ်းအိုးကင်းထက်၊ နှမ်းတွေကျက်သို့၊ ဖြစ်ပျက်နေကြ၊ အနိစ္စသည်... ဒုက္ခ အနတ္တ ချည်းတည်း”

ဤသို့လျှင် ယခုအခါ ဆရာတော်ကြီးက မိမိတို့ခန္ဓာနှင့်တကွ လောကကြီးတစ်ခုလုံး “မမြဲဘူး” ဆိုတာကို အမြဲလိုပင် ပြောနေတတ် ပါတော့သည်။

လုံ့လပီရိယထားဖို့ သိကြားကပင် တိုက်တွန်း

နံနက်ခင်းနေ့စဉ် သြဝါဒသဘင်

၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း(၁)ရက်၊ ယနေ့နံနက်ခင်းတွင်လည်း ထုံးစံအတိုင်း ဆရာတော်က သြဝါဒပေးရန် သြဝါဒခန်းမကြီးအတွင်း ထိုင်ခုံပေါ်သို့ အသင့်ရောက်နေပြီ။ သံဃာများက မစုံလင်သေး၊ တသေးသေး၊ တဖွဲဖွဲနှင့် လာနေကြတုန်းရှိသေးသည်။ သင်္ကန်းလက် ကန်တော့ထိုး၍ လက်အုပ်ကလေးတွေချီကာ တစ်ပါးချင်း၊ တစ်ပါးချင်း ဝင်လာနေပါ၏။

ရောက်နှင့်သောသံဃာများက ‘ဣတိပိသော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသံဃေဒ္ဓါ’ စသည်ဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်ပါဠိကို သံပြိုင်ညီညာ ရွတ်ဆိုနေကြပြီ။ ပြီးလျှင် အနက်ပါဆိုကြ၏။ ဆရာတော်ကား ငြိမ်

သက်စွာ နားထောင်နေသည် “မှားလျှင် ထောက်ပေးမည်၊ ပြင်စရာရှိ ပြင်ပေးမည်” ဟူသောသဘောဖြစ်ဟန်တူပါ၏။

ဝီရိယတွေ လျော့မှာစိုးလို့

သံဃာတော်များ ရွတ်ဆိုပြီးသောအခါ ခန်းမကြီးတစ်ခုလုံး တိတ်ဆိတ်သွားသည်။ စကားပြောသံ၊ ချောင်းဟန်သံမရှိရ။ တဖျောက်ဖျောက်နှင့် ချိုးတတ်သောလက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းချိုးမူလည်း မပြုလုပ်ရ၊ ဆိတ်ငြိမ်နေသည်။ အပ်ကျသံပင် ကြားရမည်ထင်၏။ ထိုအခါ ဆရာတော်က သြဝါဒစ၍ပေးပါတော့သည်။

“ဦးပဉ္စင်းတို့ ကိုရင်တို့က လုံ့လဝီရိယ နည်းကြတာကိုး။ ဘုန်းကြီးကြားဖူးတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံက စက်ရုံ၊ အလုပ်ရပ်တွေထဲမှာ ချထားတဲ့ ထိုင်ခုံတွေဟာ နောက်မှီမပါဘူး။ လက်တင်လည်း မပါဘူးတဲ့။ ခွေးခြေလို ဖင်ထိုင်စရာခုံပဲပါတယ်..တဲ့။

“ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နောက်မှီတွေ၊ လက်တင်တွေ ပါလာရင် မှီမယ်၊ လက်တင်မယ်၊ ဖိမ်ခံမယ်။ အဲလိုဆိုရင် အဲဒီအလုပ်သမားဟာ လုံ့လဝီရိယတွေ လျော့သွားပြီ။ ဒါကို မကြိုက်လို့ နောက်မှီတွေ၊ လက်တင်တွေ မထည့်တာ..တဲ့။ ဘုန်းကြီး သဘောကျလိုက်တာ။ အဲဒါမျိုးမှ ကြိုက်တာ။ အဲလို ကြိုးစားကြရမှာ။ ခုတော့ မဟုတ်ကြဘူး။ မင်းတို့တွေက အိပဲ့ပဲ့နဲ့၊ တယ်..ဝီရိယနည်းကြတာကိုး။

“မင်းတို့သာ မကပါဘူး။ တို့မြန်မာပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးပဲ ဆိုရမှာပါ။ ဝီရိယနည်းကြတာပဲ။ သူများနိုင်ငံတွေနဲ့ ယှဉ်လိုက်ရင် မျက်နှာမငယ်ရအောင် ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ်ရှိကြရမှာ..”

ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ် ရှိကြရမှာ

ဆရာတော်က သြဝါဒနာယူရန်လာကြသော သံဃာများ မစုံနိုင်၍ ဝီရိယနည်းသည်ဟုထင်သောကြောင့် အပြစ်တင်ကာ မိန့်မြှောက်နေခြင်း ဖြစ်၏။ ဆရာတော်ကား သံဃာများ၏အလျင်ဦးအောင် အမြဲရောက်နေကြဖြစ်သည်။ နောက်ကျသည်ဟူ၍ မရှိသလောက်ဖြစ်၏။

ဆရာတော်က အမိန့်ရှိဖူးသည်။ “သူ့ဘဝ တလျှောက်လုံး ကျောင်းသားကလေးဘဝ၊ သာမဏောဘဝ၊ ဦးပွင်းကလေးဘဝတွေ တုန်းကလည်း စာဖတ်သွားရာ၌ သူကရှေ့က ဦးအောင် အမြဲရောက် နေကြဖြစ်သည်” ဆို၏။ ယခု စာချဘုန်းကြီးဘဝ၊ ကျမ်းပြုဆရာတော် ဘဝသို့တိုင်အောင်လည်း ဆရာတော်မှာ “ဝီရိယတုံး၊ ဝီရိယခဲကြီး” လို ဖြစ်နေသည်ကို အများပင် မြင်နေကြရ၏။ ဆရာတော်က ဆက်လက် အမိန့်ရှိနေပြန်သည်။

“မင်းတို့၊ တက်လူတွေဆိုတာ အမြဲတမ်း ဖျတ်ဖျတ်လတ် လတ် ရှိကြရမှာ။ မင်းတို့တွေက တယ်... လုံ့လ ဝီရိယတွေ နည်းကြ။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့ဥစ္စာကို လုံ့လဝီရိယနဲ့လုပ်ပြီး မယူချင်ကြဘူး။ ရှေးကံ ရဲ့အကျိုးပေးကိုသာ စောင့်မျှော်ပြီး ယူချင်တတ်ကြတာကိုး။

“ရှေးကံဆိုတာ သူ့ဘာသာသူ လာနိုင်တဲ့စွမ်းအားရှိတာက နည်းပါတယ်။ အလွန်သန်တဲ့ကံဖြစ်ရင်သာပါ။ အများအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် လုံ့လဝီရိယတွေနဲ့ ကြိုးစားလမ်းခင်းပေးထားမှ(ရေလာမြောင်းပေးလုပ် ထားမှ)အကျိုးပေးမယ့် ရှေးကံတွေက လွယ်လွယ်ရောက်လာနိုင်တာပဲ”

အခွင့်အလမ်းကို ဖန်တီးယူချင်

ဆရာတော်ကား သူ့ဘာသာသူ အကျိုးပေးလာမည့် ရှေးကံကို စောင့်မျှော်သည့် အလေ့မရှိ။ အခွင့်အလမ်းကို စောင့်မျှော်၍ မနေချင်။ အခွင့်အလမ်း ဖြစ်လာအောင်သာ လုပ်ယူချင်သည်။ ဖန်တီးယူချင် သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆက်လက်မိန့်မြွက်နေပြန်၏။

“ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်မှာပဲ ရှေးကံတွေဆိုတာ ပါခဲ့ပါတယ်။ ရှိပါတယ်။ အခုလို သာသနာပြုလုပ်ငန်းတွေ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လုပ် နိုင်မယ်ဆိုတာ စောစောကပဲ သိခဲ့ပါတယ်”

“ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ပဋိသန္ဓေဘဝက စတော့မယ် ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့မယ်တော်(ဒေါ်အုန်းလှိုင်)မှာ ထူးထူးဆန်းဆန်း အိပ်မက်တွေ မက်ပါသတဲ့။ ဘာတွေလဲဆိုတော့ အလွန်ကျယ်ပြန့်တဲ့ ရေပြင်ကြီး၊ ပြာလဲ့လဲ့နဲ့ အေးကြည်နေတဲ့ရေပြင်ကြီးပေါ်မှာ အနံ့အပြား

အမြောက်အမြား ဖွေးနေအောင် ကြာတွေပွင့်နေတာကို မြင်မက်ပါသတဲ့။ ဒါကို လူကြီးတွေပြောပြတော့ “နင့်ရင်သွေးဟာ ယောက်ျားကလေးပဲ ဖြစ်သင့်တယ်။ ယောက်ျားကလေးဖြစ်ရင်လည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နဲ့ အများကောင်းကျိုးဆောင်နိုင်သူပဲဖြစ်ရမယ်” လို့ နိမိတ်ဖတ်ကြပါသတဲ့။ ဒီအကြောင်းကို စောစောပိုင်းတုန်းကတော့ ဘုန်းကြီးမပြောခဲ့ပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကြောင်တောင်တောင်ထင်မှာစိုးလို့။

“ပြီးတော့လည်း တစ်ခါတုန်းက ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာကိစ္စနဲ့ မန္တလေးကနေ ရန်ကုန်ကို သံဃာတွေ ရထားတွဲကြီးအပြည့်နဲ့ လာနေကြတယ်။ ပျဉ်းမနား ဖေယျဝတီဘူတာရောက်တော့ ရထားပေါ်ရောက်တော့ ရထားကြီးအရပ်မှာ ဒကာ-ဒကာမတွေက စားကောင်းသောက်ဖွယ်တွေ ကပ်လှူကြတယ်”

“အဲဒီမှာ ကုလားကြီးတစ်ယောက်က ပန်းကုံးကြီးတစ်ခု ယူလာပြီး ရထားပေါ်တက်လာတယ်။ ရထားပေါ်ရောက်တော့ ဘယ်ကိုယ်တော်ကို စွပ်ရမှန်းမသိအောင် ဖြစ်နေပုံရတယ်။ ယောင်တောင်တောင် ဖြစ်နေတာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ကိုယ်တော်တစ်ပါးက ဘုန်းကြီးကို မေးထိုးပြတယ် ထင်ပါရဲ့။ ဘုန်းကြီးဆီလာတဲ့ပြီး ပန်းကုံးကြီးကိုစွပ်လိုက်ပါလေရော့...။ အောင်မြင်သူတို့ ရတတ်တဲ့ပန်းကုံးမျိုးပေါ့။ ဒါတွေဟာလည်း ဘုန်းကြီးရဲ့ သာသနာပြုလုပ်ငန်း အောင်မြင်ဖို့ အတိတ်၊ နိမိတ်တွေပဲလို့ အောက်မေ့ထားတယ်”

ဝီရိယနဲ့လမ်းခင်းပေးထားလို့သာ

ယနေ့ ဆရာတော်ဩဝါဒ နာယူကြရသည်မှာ အရသာတစ်မျိုး ရှိကြပါ၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဆရာတော်၏ ဘဝအစိတ်အပိုင်း အခြေအနေကိုပါ သိခွင့်ရကြ၍ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်သို့သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မိန့်မြှက်နေသည်ကား မသိပါ။ ဆက်လက်မိန့်နေပြန်ပါသည်။

“အဲသလို ရှေးကံတွေ၊ ပါရမီတွေ ရှိသားကပဲ။ တစ်နေ့နေ့ရောက်လာကြလိမ့်မယ်၊ အကျိုးပေးလာကြမှာပဲဆိုပြီး ဘုန်းကြီး အိပ်နေစမ်းပါလား။ ဖြစ်လာမလားလို့ဆိုတာ...။

“ဘာတစ်ခုမှ ဖြစ်လာမှာမဟုတ်ဘူး။ ဘယ်ကံတွေမှ ရှေ့ကို ခေါင်းထောင်တတ်လာကြမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကိုသိလို့ ဘုန်းကြီးဘာ သာဘုန်းကြီး တလှုပ်လှုပ်တရားရှားနဲ့ ကြိုးစားလာခဲ့ရတာပဲ...။

“အဲဒီလောက် လုံ့လဝီရိယတွေနဲ့ လမ်းခင်းပေးထားလို့သာ ဒီမျှ လောက်ဖြစ်လာကြတာပဲ။ လုံ့လဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ တွေနဲ့ လမ်းခင်းပေးမထားဘူးဆိုရင် ဘာမျှဖြစ်လာမှာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီကံတွေလည်း အိပ်နေကြမှာပဲ”

ဖြစ်ချင်တာနဲ့တန်အောင် ကြိုးစားမှ

ဆရာတော်က တပည့်များ လုံ့လဝီရိယနည်းကြသည်ကို အကြောင်းပြု၍ လုံ့လဝီရိယထက်သန်လာကြစေရန် မိမိဘဝလှုပ်ရှားမှု တို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြလျက် မိန့်မြွက်နေခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့နောက်-

“တစ်ခါတုန်းကလည်း ဘုန်းကြီးရဲ့ဘကြီးတော်တဲ့ ဒကာကြီး က မေးဖူးတယ်။ “ဦးပဉ္စင်း ဘာဆုတောင်းသလဲ”တဲ့။ ဘုန်းကြီးက အများကောင်းကျိုးအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဆောင်ရွက်နေတာကိုမြင်လို့ မေးတာ။

“ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက ပြန်ပြောရတယ်။ “ဘကြီးရာ၊ ဘာ ဆုတောင်းတယ်ဆိုတာ ဆောင်ရွက်နေတဲ့လုပ်ငန်းကို ကြည့်ပြီး သိကြရ တာပါ။ ပြီးတော့ ဘာဆုတွေပဲတောင်းတောင်း၊ တောင်းတိုင်းရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ရချင်တာနဲ့ လိုက်လျောအောင်၊ ထိုက်တန်အောင် အလုပ်လုပ်မှ၊ ပါရမီတွေဖြည့်မှ ရနိုင်တာပါ”လို့ ပြန်ဖြေရတယ်”

လုံ့လဝီရိယမပါဘဲ ချမ်းသာဘယ်မှာရမလဲ

ဤသို့လျှင် ဆရာတော်က တပည့်များ လုံ့လဝီရိယရှိဖို့အရေး ကြားဖူးနားဝရှိသမျှရော၊ ကိုယ်တွေ့ကြုံရသမျှပါ ပေါင်းစပ်၍ တင်ပြပြီး နောက် ဘုရားဟောပါဠိတော်မှ စာတွေ့ကိုပါ တင်ပြနေပြန်သည်။

“တစ်ခါတုန်းက သိကြားမင်းက မေ့မေ့လျော့လျော့နဲ့လုံ့လ ဝီရိယနည်းပါးပြီး အပျင်းထူတဲ့ သူ့သား‘သုဝီရ’ကို ဆုံးမစကားပြော

ဖူးတယ်။

“အနုဋ္ဌဟံ အဝါယာမံ
သုခံ ယတြာဓိဂစ္ဆတိ၊
သုဝီရ တတ္ထ ဂစ္ဆာဟိ

မမဉ္ဇ တတ္ထေဝ ပါပယ။” လို့ ပြောတယ်။ အဓိပ္ပါယ်က “ချစ်သား သုဝီရ...၊ ထကြွလုံ့လမပါဘဲ၊ ဝါယာမလည်း မစိုက်ရဘဲ ချမ်းသာ သုခရနိုင်တယ်ဆိုတဲ့နေရာရှိရင် အဲဒီနေရာကို သင်သွားပါ။ ငါကို လည်း ပို့စမ်းပါ” တဲ့။ သူ့သားကြီးကို ဆုံးမနေတာ။ ဆိုလိုတာက ‘ထကြွလုံ့လမပါဘဲ၊ ဝါယာမလည်း မစိုက်ရဘဲနဲ့ ချမ်းသာသုခ ရနိုင်တဲ့ နေရာဆိုတာ ဘယ်မှာမှမရှိဘူး တဲ့။ ဒါ့ကြောင့် လုံ့လဝီရိယ ရှိပါ’ လို့ အသားကျပြောလိုရင်း။ ဒီနေရာမှာ သတိရှိကြစမ်းပါ။ စည်းစိမ်ချမ်း သာတွေအပြည့်နဲ့နေတဲ့ တာဝတိံသာက သိကြားမင်းကတောင် လုံ့လ ဝီရိယကို တန်ဖိုးထားတာ။

“ဒါ့ကြောင့် ဘုန်းကြီးကတော့ ဒါတွေကို သိထားလို့ လုံ့လ ဝီရိယသန်ခဲတယ်လေ။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ဆရာသမားတွေက ဘုန်းကြီး အပေါ် ဘုန်းကြီးရဲ့လုပ်ငန်းတွေအပေါ် အားရကြတာ။ အထူးသဖြင့် ကျေးဇူးရှင်မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘုန်းကြီးအပေါ် အားရ တော်မူသွားတယ်”

ဤသို့လျှင် ဆရာတော်က သိုင်းသိုင်းပိုင်းပိုင်း မြိုင်မြိုင်ဆိုင် ဆိုင် ပြောပြဆုံးမတော်မူနေသည်။

အသက်ရှင်နေသူဟူသမျှ အလုပ်လုပ်နေရမှပဲ

စိုးရိမ်စရာရောဂါ မရှိတော့ပါ

၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း(၄)ရက်နေ့ကား သမားတော်ကြီး ဦးထွန်းသင်က ဓါတ်မှန်ရိုက်ရန် ရက်ချိန်းပေးထားသောနေ့ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မန္တလေးဆေးရုံကြီးတွင် ရှေ့တည့်တည့်မှတစ်ကြိမ်၊ ယာ ဘက်စောင်းလျက် တစ်ကြိမ် ဓါတ်မှန်ရိုက်ကြ၏။

ထို့နောက် ဓါတ်မှန်ဘက်ဆိုင်ရာ အကြီးအကဲဖြစ်သည့် ဒေါက်

တာဒေါ်ဌေးမြင့် ရောက်လာသောအခါ နှလုံးသက်သက် စမ်းသပ်ဖို့ရန် စက်တစ်မျိုးဖြင့် ပက်လက်အိပ်စေပြီး၊ ရင်ဘတ်တွင် နှစ်ကြိမ်၊ ဝဲဘက် စောင်းလျက် သုံးကြိမ်၊ ယာဘက်စောင်းလျက် သုံးကြိမ် ရိုက်စေပြန် သည်။ အားလုံးကြည့်ရှု စစ်ဆေးပြီးသောအခါ နှလုံးစသည်၌ “စိုးရိမ် စရာရောဂါ မရှိတော့ပါ” ဟု အမိန့်ရှိသည်။

ဆရာဝန်များက ဆရာတော်ကြီးကို ကျန်းမာစေချင်ကြ၏။ ဆရာတော်ကြီး ကျန်းမာ၍ ကျမ်းစာတွေ ရေးသားနိုင်ဖို့၊ စာပေတွေ ပို့ချနိုင်ဖို့၊ နေ့စဉ်ဩဝါဒတွေ ပေးနိုင်ဖို့ ပိုင်း၍ဂရုစိုက်ကြသည်။ ဆရာဝန်ကြီးဦးထွန်းသင်နှင့် ဆရာတော်၏တပည့်မ ဒေါက်တာညိုညို တို့ဆိုလျှင် လိုအပ်သမျှ မျက်ခြည်မပြတ် အကဲခတ်၍ စောင့်ရှောက် ကုသပေးနေကြသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာတော်ကြီးက သာသနာပြုဖို့အတွက် တအားတက်၍နေပြန်သည်။ ယခုဆရာတော်မှာ သက်တော်(၇၈)နှစ် ပြည့်တော့မည်။ လူတွေဆိုလျှင် အသက်(၆၀)မှာ ပင်စင်စား၍ အနား ယူကြ၏။ ဆရာတော်မှာကား အနားယူဖို့ စိတ်ကူးထဲ၌ပင် မထည့်။

သုံးလောကထွတ်ထား ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်လည်း အနား မယူပါ။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ညောင်စောင်းပေါ်အထိ၊ ညောင်စောင်းပေါ်မှ နေ၍ သုဘဒ္ဒပရိနိဗ္ဗာန်အား တရားဟောချေချွတ်ခြင်းဖြင့် အလုပ်လုပ်သွား တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်က ဤသို့အားဖြင့် အဘဘုရားကို အားကျတော်မူပါ၏။

ကိုယ်ခန့်ကျန်းလည်း ညှိုးနွမ်းမခွင့်

ဆရာဝန်များ၏ ပိုင်းဝန်းစောင့်ရှောက်ကုသမှုတို့ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာရေးကား အတော်ကောင်းနေသလို ဖြစ်၏။ သို့သော် စိတ် ဓါတ်မှာကား အများနှင့်မရောချင်သလိုလို၊ တစ်ပါးတည်းသာနေချင် တော့သလိုလိုဖြစ်လာ၏။ အများနှင့်နေရမှာ ငြီးငွေ့လာသည်။

အထူးအားဖြင့် ယခုရက်ပိုင်း နတ်တော်လထဲတွင် ပို၍သိသိ သာသာကြီး ဖြစ်လာ၏။ စာချခြင်း၊ ဩဝါဒပေးခြင်း စသောကိစ္စတို့၌

မလွဲမကင်းသာ၍ အများနှင့်ဆက်ဆံနေရသော်လည်း စာချပြီးလျှင်၊
ဩဝါဒပေးပြီးလျှင် သူ့သီတင်းသုံးမြဲ သစ်သားကျောင်းကလေးပေါ်၌
သာ တစ်ပါးတည်းနေတော့သည်။

ကျောင်းတိုက်အတွင်း လှည့်ပတ်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုခြင်း မရှိတော့ပေ။
“မတော်သည့်ကိစ္စ တွေ့လျှင် အော်မိမှာစိုးသည်။ ဒေါသဖြစ်မိမှာ
စိုးသည်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ယခုရက်ပိုင်းမှာ အကုသိုလ်စိတ်တွေ
မဖြစ်အောင် အထူးစောင့်စည်းချုပ်တည်းနေတော်မူသည်။

နောက်ပိုင်းတွင်မူ သူ့ကျောင်းကလေးပေါ်မှာပင် ကြာကြာ
မနေချင်တော့ ဟု မိန့်ပြုက်လာပြန်၏။ စာကြည့်ချိန်၊ စာရေးချိန်မျှ
လောက် သာနေပြီ။ ကျန်အချိန်များတွင် ဆရာတော်ကြီး စကြိုကျောင်း
ကလေးသို့ သွား၍နေတတ်သည်။ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကျောင်းကလေး
၏အနီး ကျောက်အုတ်တံတိုင်း၏အရှေ့ဘက်(အပြင်ဘက်)တွင် ကပ်
လျက် အင်းရေပြင်ကြီးကို မျက်နှာပြု၍ ဆောက်လုပ်ထားသော ခပ်
ကြမ်းကြမ်း သစ်သားကျောင်းဆောင်ငယ်တစ်ခုရှိ၏။ အိပ်ခန်း၊ ရေချိုး
ခန်း၊ ကုဋီခန်းများ ပါဝင်၏။ အလျားပေ(၅၀) ခန့်ရှည်သော စကြို
နတ်လမ်းပါ တွဲကပ်တပ်ဆင်ထား၏။

မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွလာသောအခါ သီတင်း
သုံးရန် ရည်ရွယ်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်၏။ တစ်ခါ တစ်ခါ ကြွလာသော
အခါ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ‘ဆရာတော်ကြီးစကြိုကျောင်း’
ဟုခေါ်ကြသည်။ ဤကျောင်းပေါ်မှနေ၍ အင်းရေပြင်ကို ကသိုဏ်း
ရှုနိုင်၏။ ရေပေါ်မှ ဖြတ်သန်းလာသော လေကောင်းလေသန့်တို့ကို
လည်း တဝကြီးရှိုက်ယူနိုင်သည်။ အင်းရေပြင်ကြီး၏အရှေ့ဘက်ကမ်းကို
လှမ်း၍ကြည့်လျှင် ထုံးဖြူဖြူကျောက်တော်ကြီးဘုရားကို အထင်း
သားဖူးတွေ့ရ၏။

ထို့ထက်ကျော်ကာ မော်၍ကြည့်ပါလျှင် စိမ်းညိုသောအရှေ့
ဘက် ရှမ်းတောင်တန်းကြီးတို့ကို အထစ်ထစ် အရစ်ရစ် အဖုအဆစ်
တို့ဖြင့်တွေ့နိုင်သည်။ ဤသို့ဤနယ်မျှ ရှုမျှော်ခင်းကောင်းလှ၏။ ဆရာ
တော်က ဤစကြိုကျောင်းကလေးပေါ်သို့ လာ၍လာ၍ နေတတ်သည်။

ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တ မျိုးဆန်ဆန်ဖြစ်လာ

ထိုရက်ပိုင်းက တစ်ခုသော နေ့လည်ခင်းတွင်းဖြစ်၏။ စကြာ ကျောင်းပေါ်သို့ ဆရာတော်ရောက်လာသည်။ ထို့နောက် အနီးတွင်ရှိ သော အရှေ့တိုက်ကြီးမှ (စလင်း)ဦးဝဏ္ဏိတကို အခေါ်ခိုင်း၏။ အကင်း ပါး၊ အလိုက်သိစွာ ဝေယျဝစ္စပြုပေးတတ်သူဖြစ်၍ ဦးဝဏ္ဏိတကို အခေါ် ခိုင်းခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။ ဦးဝဏ္ဏိတက ဆောင်ရွက်စရာရှိသမျှကို ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။

ထိုနေ့က ဆရာတော်၏အသွားအလာ၊ အလှုပ်အရှားမှာ လေး ကန်နေ၏။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို သယ်ရသည်မှာပင် အလွန်လေးလံနေပုံရ သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနေ့က စကြာကျောင်းပေါ်တွင် အပန်းဖြေရန် ချထားသော သစ်သားတန်းလျားခုံကလေးပေါ်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ပစ်ချ လှဲလျောင်းတော့သည်။ ဆရာတော်က အမိန့်ရှိ၏။

“ဘုန်းကြီးက ကိုယ်တော်တို့နဲ့ သိပ်နေချင်တော့တာ မဟုတ် ဘူး။ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေးအာရုံတွေကိုလည်း မကြည့်ချင်တော့ဘူး။ တစ်ပါး တည်းနေချင်တော့တယ်။ စိတ်တွေ အဲလိုဖြစ်လာတယ်”

“သေရမှာလည်း မကြောက်ပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဘုန်းကြီးမှာ ဒါနတွေ ပြုထားတယ်။ သီလတွေလည်း ဖြူစင်အောင် ကျင့်ထားတယ်။ ပညာပါရမီတွေလည်း အများကြီးပြုလုပ်ထားတယ်။ ဒါတွေဟာ လုံလောက်တဲ့ အားကိုးစရာတွေဆိုတာ ဘုန်းကြီး ယုံကြည် ထားတယ်။

“အခု ဘာကိုမှ မမက်မောဘူး။ ဘာကိုမှလည်း မတွယ်တာ ဘူး။ အများနဲ့အတူ နေမရအောင် ငြီးငွေ့နေတော့တာပဲ”ဟူ၍ ဦးဝဏ္ဏိတအား မိန့်ကြားသည်။ “အများနဲ့အတူ နေမရအောင် ငြီးငွေ့ နေတော့တာပဲ”ဆိုတာ ရှေ့ပြေးနိမိတ်များပေလော-ဟု တွေးတောနေ ကြတော့၏။ စောစောပိုင်းက ဤစကားမျိုးကို ရံဖန်ရံခါသာ အမိန့်ရှိ တတ်၏။ ယခု ခဏခဏ မိန့်မြှောက်လာသည်။

တာဝတိံသာနတ်တို့ စုတေခါနီးတွင်-
၁။ ပန်ဆင်ထားသော ပန်းများ အမြဲတမ်းလန်းဆန်းနေရာမှ

ညှိုးနွမ်းလာခြင်း။

၂။ ကိုယ်ဝတ်တန်ဆာများ ညစ်နွမ်းလာခြင်း။

၃။ အရေအဆင်း ဝါဝင်းစိုပြည်နေရာမှ ခြောက်သွေ့သွေ့ဖြစ်လာခြင်း။

၄။ ခန္ဓာကိုယ်မှ ချွေးများ ထွက်လာခြင်း။

၅။ သကေ ဒေဝါ ဒေဝါသနေ နာဘိရမတိ = ကိုယ့်ဗိမာန်မှာ မပျော်ပိုက်တော့ခြင်း-ဟူ၍ နိမိတ်လက္ခဏာ ငါးမျိုး ရှေးဦးစွာ ထင်လာတတ်ကြောင်း ဣတိဝုတ်ပါဠိတော်(ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တသုတ်)၌ဟောတော်မူထား၏။

ထိုအဋ္ဌကထာကမူ “နတ်မဟုတ်ငြားလည်း အလားတူပင် ဘုန်းရှင်ကံရှင်ပါရမီရှင်တို့လည်း စုတေခါနီးတွင် ဤသို့သဘောနှင့်နှင်ရှေ့ပြေးနိမိတ်များ ထင်လာတတ်၏”ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။

ယခုဆရာတော်က သန့်ရှင်းတိတ်ဆိတ်လှသည့်ကိုယ့်ကျောင်းကလေးပေါ်မှာပင် မပျော်ပိုက်တော့သလိုဖြစ်လာလေရာ “ကိုယ့်ဗိမာန်မပျော်ပိုက်တော့ခြင်း”ဟူသော (သကေ အာသနေ နာဘိရမတိ) သဘောမျိုးများ ဖြစ်နေရော့သလားဟု ထင်မှားနေကြရတော့၏။

ဘုန်းကြီးကတော့ သေဖို့ပြင်ထားတယ်

ဂန္ဓာရုံ၌ နိုင်ငံခြားသားညွှန်သည်များလာ၍ ဆရာတော်ထံမှာ ချဉ်းကပ် ပြဿနာမေးချင်သည်ဆိုလျှင် (စကားပြန်တာဝန်) အမြဲဆောင်ရွက်ရသော (လေးမျက်နှာမှ)ဦးကုဏ္ဍလတစ်ပါးရှိသည်။ ဒုလ္လဘရဟန်းဖြစ်၏။ ဒုလ္လဘအဖြစ် (၉)ကြိမ်ဝတ်ဖူးရာမှ မထွက်တော့ဘဲ သဒ္ဓါခိုင်မြဲနေခြင်းဖြစ်သည်။

ဝိဇ္ဇကတ်ကျမ်းစာတို့ကိုလေ့လာရန်၊ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီး၏ နည်းနာနိဿယကို ခံယူရန် အမရပူရဂန္ဓာရုံသို့ ရောက်လာခြင်းဖြစ်၏။ သူ့မူလပင်ရင်းဆရာတော်တို့မှာ ဝိနည်းကို အလွန်လေးစားကြသော ဒွါရဆရာတော်များဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဒွါရဆရာတော်ကြီးများ၏အကြောင်းရင်းကို သိလိုသောအခါ ဆရာတော်က မကြာမကြာ ခေါ်၍ခေါ်၍မေးတတ်သည်။ ယခုတလော ပို၍မေးနေပြန်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ စမ်းချောင်း၊ မဟာရာဇိကာရုံ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဆရာတော် ပျံတော်မူပုံကိုမေးသည်။ လေးမျက်နှာ-ဦးကုဏ္ဍလက
လျှောက်ထားရ၏။

“မဟာရာဇိကာရုံဆရာတော်ကြီးဟာ မနက်ပိုင်းမှာ သံဃာ
တော်များကို စာချပါသေးတယ်ဘုရား။ စာဝါပြီးတော့ ကျောင်းထဲမှာ
တံမြက်စည်းလှည်းပါတယ်။ ပြီးတော့ ရေချိုး၊ အဲဒီနောက် ဆွမ်းစားချိန်
ရောက်လာလို့ ဆွမ်းစားပါတယ်။ ဆွမ်းစားအပြီး ထုံးစံအတိုင်း နေ့
သန့်စင်တဲ့အနေမျိုးနဲ့ အိပ်ရာထဲမှာ ခေတ္တလှဲနေပါတယ်။ အဲဒီက
တည်းက ပြန်ထမလာတော့ပါဘူးဘုရား”

ထို့နောက်“ဟင်္သာတ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)သပြေပင်ဆရာ
တော်ကြီးကော ဘယ်လိုပျံတော်မူတာလဲ”ဟုမေး၏။

ပျံတော်မူပုံကို လျှောက်ထားရသည်။ နောက်တစ်ရက်ခေါ်မေးပြန်
၏။ ကြားဖူးပြီးဖြစ်လျက် ထပ်ခါထပ်ခါ မေးနေသည်။ အဘယ်ရည်
ရွယ်ချက်ဖြင့် မေးသည်ဟုကား မသိနိုင်ပါ။ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
သည် ထိုဒွါရဆရာတော်ကြီး နှစ်ပါးလုံးနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သည်ဟူ၏။

မမြဲဘူးဆိုတာ အမြဲပြော၍လာ

ယခုရက်ပိုင်း နံနက်စောစော သြဝါဒများ၌-

“ဦးပဉ္စင်းတို့၊ ကိုရင်တို့ ဝိနည်းကို လေးစားကြ၊ သီလမညှိုး
နွမ်းကြစေနဲ့၊ စင်ကြယ်အောင် နေကြ၊ သီလမစင်ကြယ်ရင် တမလွန်
ဘဝအတွက် ဆရာသမားတွေကလည်း မကယ်နိုင်ဘူး။ အောင်ထားတဲ့
စာမေးပွဲတွေကလည်း မကယ်နိုင်ဘူး။ ရထားတဲ့ဂုဏ်တွေ အကျော်အ
စောတွေကလည်း မကယ်နိုင်ဘူး။ ဒါနကလည်း မကယ်နိုင်ဘူး။
ဘဝကောင်းရဖို့ကတော့ သီလပဲ။ ကိုယ်ကျင့်သီလ ဖြူစင်မှ ဘဝ
ကောင်းကို ရနိုင်တယ်ဆိုတာ မှတ်ပါ။

“ကိုယ်ကျင့်သီလဖြူစင်နေရင် သေရမှာကြောက်ဖို့ မလိုတော့
ဘူး။ သေခါနီးမကြောက်ရအောင် ခုနယ်ကပြင်ထားကြ၊ ဘုန်းကြီးက
တော့ပြင်နေတယ်။ သေရမှာမကြောက်ရအောင် အသင့်ပြင်ထားတယ်။

“ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာမနေဘူး တစ်နေ့ပျက်စီးရမှာ၊ မမြဲဘူး။

အားလုံးပျက်စီးရမှာပဲ။ ဖြစ်လာတာဟာ ပျက်စီးဖို့ပဲ” ဟူ၍ ယခုတလော တွင် မကြာခဏ မမြဲသည်ကိုပင် အမြဲလိုလို ပြော၍လာတော်မူ၏။

သုတ်မဟာဝါ ရေးသားပို့ချပြီးစီး

နေ့မှန် ရက်မှန် အချိန်မှန်ဖြင့် ပို့ချရေးသားလာခဲ့သော ဒီဃနိကာယ်လာ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာကား ပြီးစီးတော့မည်။ မှတ်သားဖွယ်၊ လိုက်နာဖွယ်၊ သံဝေဂယူဖွယ်တို့လည်း အပြည့်ပါ၏။ ယင်းအချက်တို့ကို တွေ့တိုင်း ဆရာတော်က စာလိုက်သံဃာတော်တို့အား ထောက်ပြ၏။ ကောက်ချက်ချပြ၏။ အထူးမှတ်သားဖို့ သတိပေးတော်မူတတ်သည်။

တစ်နေရာတွင်ကား “သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနောပေဟိ နာနာ ဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ”။ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော အလုံးစုံသော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့် တစ်နေ့နေ့တွင် သေကွဲရှင်ကွဲ ကွဲကြရမည်။

“တံ ကုတေတ္ထ အာနန္ဒလဗ္ဘာ” “အဲဒါတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ ဘယ်တောင့်တလို့ရမလဲ အာနန္ဒ” တဲ့။ မြတ်စွာဘုရား မိန့်မြှောက်သော ဤအချက်ကို ထောက်ပြတော်မူသည်။

ထို့ပြင်လည်းဆက်လျက် “ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇိတိ နေတံဋ္ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ”။ “အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းနှင့် ပြုပြင်ပေးရခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးရခြင်း သဘောရှိသော ဓမ္မအားလုံးကို ‘မပျက်စီးပါစေနဲ့’ လို့ တောင့်တ၍ ရရိုးထုံးစံမရှိခဲ့ပေ”

ဤအချက်ကိုလည်း စာလိုက်တပည့်တို့အား ထောက်ပြနေသည်။ ဤသို့ဖြင့် မှန်မှန်ပို့ချလာခဲ့ရာ ၁၃၃၉ ခု- နတ်တော်လဆန်း (၁၃)ရက်နေ့၊ နေ့လည်တွင်ကား လုံးဝပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကျမ်းစာတစ်ဆူ ချပို့ရေးသားပြီးစီးတိုင်း ဆရာတော်က “ကောင်းမြတ်သော ဤကြိုးစားမှုများဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအား ပူဇော်

ပါ၏”ဟု ပူဇော်လေ့ရှိ၏။ ပြီးမှ “ဤကုသိုလ်များ၏အဖို့ဘာဂကို အမိအဘဆရာသမား အစထား၍ အားလုံးသောသတ္တဝါတို့အား အမျှ ပေးဝေပါ၏”ဟု အမျှဝေနေကျဖြစ်၏။ ယနေ့လည်း ထုံးစံအတိုင်း ရွန်းရွန်းမြမြဖြင့် ကျကျနန ပူဇော်၍ အမျှပါ ဝေတော်မူလိုက်ပါလေပြီ။

ပင်ပန်းလွန်း၍ နှစ်ရက်နားကြစို့

ဤသို့ ကျမ်းစာတစ်စောင် ပြီးပါက ခါတိုင်းဆိုလျှင် နောက်တစ်နေ့ နောက်တစ်ကျမ်းတန်းပြီး ဆက်လက်ပို့ချတော်မူမြဲဖြစ်သည်။ ယနေ့ ကား ဆရာတော် ဤသို့အမိန့်ရှိနေ၏။

“နက်ဖြန် နတ်တော်လဆန်း (၁၄)အဖိတ်နေ့မို့ နေ့တစ်ဝက် နားရ မှာ၊ သန်ဘက်ခါကျတော့ ၁၅ ရက်၊ ဥပုသ်နေ့မို့ တစ်နေ့လုံးလုံး နားရမှာ။ ဒါ့ကြောင့် ဒီကြား ၂ ရက်ကိုတော့ လုံးလုံးအနားယူကြစို့။ ဥပုသ်အထွက် လပြည့်ကျော် (၁)ရက် နေ့ကျမှ’သုတ်ပါထေယျ’ ဆက် ပြီးပို့ချမယ်”ဟူ၍မိန့်လိုက်သည်။

ဆရာတော်ကား တစ်ဘဝလုံး အလုပ်လုပ်၍လာခဲ့သည်မှာ ပင်ပန်းလှချေပြီ။ ယခု သက်တော်(၇၈)နှစ်ပြည့်လှပြီ။ သို့သော် မနား နိုင်သေး။ ပိဋကတ်သုံးပုံမှ သင်ရိုးအဋ္ဌကထာများကို ဖွင့်ဆိုရေးသား လာခဲ့ရာ အားလုံးကုန်ပြီဟုဆိုရလောက်အောင် အခြေအနေသို့ ရောက် လာခဲ့၏။

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်း အဖွင့် အကုန်လုံး ဖွင့်ဆိုပြီးပြီ။ ဝိနည်း ၅ ကျမ်းအဖွင့်လည်း ပြီးပြီ။ သုတ် ၃ ကျမ်းတွင် ၂ ကျမ်း ပြီးပြီ။ ယခု သုတ်ပါထေယျကျမ်းသာ ကပ်၍ကျန်တော့သည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသက သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် တည်ရှိခဲ့သော ပိဋကတ်သုံးပုံ၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာတို့ကို မဂဘောသာ(ပါဠိ)သို့ပြောင်း၍ အဖွင့်ရေးသားခဲ့သလို၊ ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသက မဂပေါဠိ ဘာသာမှ တိုင်းရင်းမြန်မာဘာသာသို့ ပြောင်း၍(မြန်မာနိုင်ငံနှင့် လိုက် လျောအောင်)အဖွင့်များ ရေးသားသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် ဤနည်း

အားဖြင့် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ချင်း၊ စိတ်ထားချင်း၊ ဆောင်ရွက်မှုချင်း တူ၍သွားလေ၏။ ဆရာတော်ကား ဤလူ့ပြည်သို့ မြန်မာပြည်သာသနာတော်အတွက် တာဝန်တစ်ရပ်နှင့် လာခဲ့ရသူကဲ့သို့ ဖြစ်တော့သည်။

အသက်ရှင်နေသမျှ အလုပ်လုပ်နေရမှာပဲ

ဆရာတော်သည် ကျမ်းတစ်ဆူပြီး၍ ကြည်နူးနေတော်မူဟန်ရှိ၏။ စိတ်ရွှင်လန်းသဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်လည်း လန်းကာ ပေါ့ပါးသွက်လက်သလို ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ နတ်တော်လဆန်း ၁၄ ရက်နေ့က “ဘူးသီးကြော် ဘုဉ်းပေးချင်တယ်” ဟု အမိန့်ရှိသဖြင့် ဆွမ်းချက်ပြုစုနေသော ဒကာ မကြီးဒေါ်ရှမ်းက နေ့ဆွမ်းမှာ ဘူးသီးကြော်ဖြင့် ကပ်လိုက်၏။

ဘူးသီးကြော်နှင့်ဆွမ်းကို တော်တော်များများ ဘုဉ်းပေးသည် ဟူပါ၏။ သက်သက်လွတ် ဘုဉ်းပေးနေသော ဆရာတော်ဖြစ်၍ ဤ ဘူးသီးကြော်သည်ပင် မွန်မြတ်သောအာဟာရဟု ဆိုရပေမည်။ တစ် နေ့လုံး နေထိုင်ကောင်းသည့်အသွင်ပင်ရှိနေသည်။

နောက်တစ်နေ့ နတ်တော်လပြည့်နေ့ နံနက်စောစောတွင် ထုံးစံ အတိုင်း ဆန်ပြုတ်၊ နံနက်(၈)နာရီတွင် သစ်သီး၊ (၁၀)နာရီခွဲတွင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ လပြည့်နေ့ကား ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး အံ့ ဆိုင်းအေးစိမ့်နေသည်။ ခြုံထည်အပိုသက်န်းဖြင့် ထွေးထားရသည်။ အကြောင်းကား မိုးဓွေနေသောကြောင့်ဖြစ်၏။

ညနေပိုင်း၌ ခါတိုင်းဆိုလျှင် ဖျော်ရည်ဘုဉ်းပေးနေကျဖြစ် သည်။ ယနေ့ ချမ်းစိမ့်စိမ့်နေသဖြင့် “ထန်းလျက်ရည်ပူပူ ဘုဉ်းပေးနိုင် သည်” ဟု အမိန့်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဒကာမကြီးဒေါ်ရှမ်းက ထန်းလျက် ရည်ကြို၍ ကပ်ရသည်။ အတော်အတန်နွေးထွေးသွား၏။

နတ်တော်လပြည့်နေ့ ညနေ(၃)နာရီခွဲအချိန်တွင် ဂန္ဓာရုံ၏ ပုံမှန် ထုံးစံအတိုင်း “သံဃာ့ဥပုသ်” ပြုရန် ကြေးပိုင်းကြီး ထိုးလိုက် သည်။ ဆရာတော်လည်း ကြွလာ၏။ ပွဲကုန်းသိမ်ကြီးပေါ်မှာ သံဃာ များနှင့်အတူ စုဝေး၍ ဥပုသ်ပြုကြသည်။ ဥဒ္ဒေသ(၅)ခုလုံး ပြနေကျဖြစ်၍

တစ်နာရီခန့်မျှကြာသည်။

ထိုနေ့ ညနေက ဥပုသ်ပြု၍ပြီးခါနီးတွင် ဆရာတော်၏ကျန်းမာရေးကို စစ်ဆေးရန် ညနေပိုင်းတစ်ခေါက်အနေဖြင့် ဒေါက်တာညိုညို၏ကားကလေး ဝင်လာသည်။ ဟွန်းသံကြားလိုက်ရ၏။ ဟွန်းသံကြားရရုံမျှဖြင့် ဒေါက်တာညိုညို၏ကားကလေးမှန်းသိနိုင်သည်။ ဥပုသ်ပြုအပြီးတွင် ဆရာတော်က အမိန့်ရှိ၏။

“ယခုလာတဲ့ ဒေါက်တာက ဘုန်းကြီးအတွက် ကျန်းမာရေး စစ်ဆေးဖို့လာတာ။ ဒါကို သူကစောင့်နေရလို့ မတော်ဘူး” ဟု အမိန့်ရှိကာ အစမ်းသပ်ခံရန် ကြံသွားတော်မူသည်။

နောက်မှ သတင်းကြားရ၏။ ‘သူ့ကျောင်းကလေးသို့ရောက်သောအခါ မောနေတော့သည်’ ဆို၏။ လမ်းမှာ ခပ်သွက်သွက်ကလေး ကြံသွားလိုက်ဟန်တူသည်။ ဤသို့ပင်လျှင် ဆရာတော့်ညဉ့်ကား ရှိတတ်၏။ တစ်ဘက်သားအပေါ် အလွန်ငဲ့တတ်လွန်းသောကြောင့် ကိုယ့်ကျန်းမာရေးကို ဂရုမစိုက်မိဘဲ ဖြစ်ဖြစ်သွားတတ်ခဲ့ဖူးသည်။

သူ့အခြေအနေကို သူ့ဘာသာသိခဲ့

ညနေ ၅ နာရီခန့်လောက်တွင် ဒေါက်တာညိုညိုက ပြဒါးတိုင်ဖြင့် တိုင်းကြည့်သောအခါ အဖျားဒီဂရီမှာ (၉၉)ကျော်နေပြီ။ သို့သော် ဆရာတော်ကမူ “နေကောင်းသည်” ဟု ပြောချင်၏။ သို့မှ နောက်တစ်နေ့တွင် စာချရမည် မဟုတ်ပါလော။ ဒေါက်တာက “ယခုရက်ပိုင်းအတွင်း စာဝါများ မချသေးဘဲ အနားယူနေဖို့ သင့်ပါသည်” ဟု လျှောက်ထားရာ-

“အသက်ရှင်နေသမျှတော့ အလုပ်လုပ်ပြီး နေရမှာပဲ။ အလုပ်မလုပ်နိုင်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနဲ့တော့လည်း လူ့ပြည်မှာ တစ်ရက်ကလေးတောင် မနေချင်ပါဘူး။ အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ဘူးဆိုရင်လည်း သေပြီးပဲ အနားယူတော့မယ်” ဟု သူပြောနေကြ လက်သုံးစကားအတိုင်း ပြောပါတော့၏။

လပြည့်နေ့ညတွင်ကား ဆရာတော်၏ကျန်းမာရေးချွတ်ယွင်းမှု

ကို ကူညီရန်အတွက် အနားတွင် စောင့်၍အိပ်ကြရန် သံဃာကြီးများ၏ စီစဉ်ပေးချက်အရ ဆေးကျောင်းဦးသစ်တို့နှင့် ဘုရားတိုက်ဦးသုနန္ဒတို့က အိပ်ရာခေါင်းအုံးတို့ဖြင့် ဆရာတော်ကျောင်းကလေးပေါ်သို့ တက်သွားကြ၏။

“ဘာလဲဟေ့”ဟု မေးသဖြင့်

“ဆရာတော်အနားတွင် စောင့်၍ အိပ်ကြမလို့ပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြရာ၊

“ဘုန်းကြီး နေကောင်းပါတယ်၊ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ဘုရားလက်ထက်က ရှေးသူတော်ကောင်းကြီးတွေ ဘယ်မှာ အစောင့်ရှိလိမ့်မလဲကွာ...၊ တောထဲမှာ တစ်ပါးတည်း ကိုယ့်တရားနဲ့ကိုယ်နေကြတာပဲ”ဟု ဆိုသဖြင့် ပြန်၍လာခဲ့ကြရသည်။

သို့သော် ဆရာတော်ကား ပြောမည့်သာပြောနေသည်။ သူ့အခြေအနေ သူသိပါ၏။ “နီးကပ်လာပြီ”ဆိုသည်ကို သူသိပါ၏။ ထို့ကြောင့် လပြည့်နေ့ညတွင် သူ့အိပ်ရာခုတင်ပေါ်၌ တရားထိုင်နေသည်မှာ ည ၂နာရီသို့ ရောက်သွားပါသည်။

မည်သည့်အချိန်မှစ၍ ထိုင်သည်မသိပါ။ အိပ်ရာနေရာပြင်ပေးနေကြ ကိုရင်တို့လည်း စောင့်နေခဲ့ရသည်မှာကြာပြီ။ ဆရာတော်အိပ်ရေးမဝမည်စိုး၍

“ဆရာတော်ဘုရား... ည ၂ နာရီရှိပါပြီဘုရား” ဟူ၍လျှောက်ကြတော့မှ “ဒါဖြင့် နေရာပြင်”ဟုအမိန့်ရှိပါတော့သတတ်။

ကိုရင်တို့လည်း အိပ်ရာနေရာတို့ကို ပြင်ပေးခဲ့ပြီး ကိုယ့်ကျောင်းကိုယ်ပြန်လာအိပ်ကြတော့၏။ နံနက်စောစော ၄ နာရီ တုံးကြီးခေါက်ချိန်တွင် အခြေအနေကို သိလို၍ သွားရောက်ချောင်းမြောင်းကြည့်ရှုကြရာ ဆရာတော်မှာ သူ့ခုတင်ပေါ်၌ ၎င်းတုတ်ကြီး တရားထိုင်နေလျက်ပင် တွေ့ကြရပြန်သည်ဟူ၏။

ညပိုင်းမှာ “ကျိန်းစက်သေးသလား၊ မကျိန်းစက်ဘူးလား” မသိ နိုင်တော့ပါချေ။ အနှောင့်အယှက်ပေးသည်ထင်မည်စိုး၍ ဘာမျှ မလျှောက်ဘဲ ပြန်လာခဲ့ကြရတော့သည်။

မလျှော့သောဦး နိုင်ပြုသောစိတ်ဓါတ်

သုတ်ပါထေယျ စတင်ချပို့သည်နေ့

၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့ကဖြစ်သည်။ ထုံးစံအတိုင်း နံနက်ပိုင်းတွင် သြဝါဒပေး၏။

နေ့လည် ၁၂ နာရီတွင် ခေါက်နေကျ စာတက်တုံးကလေး၏ အသံက ပဲ့တင်ခတ်၍ လွင့်ပျံလာသည်။ ကျောင်းတိုက်အတွင်း လွှမ်းသွား၏။ ဆရာတော်သည် မည်သည့်အချိန်က ကြွလာသည်မသိ၊ စာချမည့်(ညွန့်-သန်းကျောင်း) အပေါ်ထပ်သို့ ရောက်နေနှင့်ပြီ။

ခါတိုင်း စာချသည်မှာ အောက်ထပ်တွင်ဖြစ်၏။ ယခုရက်ပိုင်း၌ အေးစိမ့်နေ၍ အပေါ်ထပ်တွင် စာချခန်းပြင်ရန် ဆရာတော်ကပင် အမိန့်ရှိထားသည်။ စာသင်သားတို့သည် စားပွဲအနိမ့်ကလေးများ ကိုယ်စီဖြင့် ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ ဖင်ချထိုင်၍ ငုတ်တုတ်စာတက်ကြရ၏။

ယခု စာချတိုက်မှ စာဆိုမည့် ဦးဝိလာသနှင့် စာရေးမည့် ဦးဇနိန္ဒတို့လည်း အသင့်ရောက်နေကြပြီ။ စာလိုက်သံဃာများလည်း စုံနေကြပြီ။

“ကဲ... ဆို”

ဆရာတော်၏ ပေးနေကျအမိန့်သံက တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေသော သံဃာ့ပရိသတ်ကို ထိုးဖောက်ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ ထိုအမိန့်အရ စာဆိုကိုယ်တော်က “နမောတဿ’မှစ၍ သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာကို ဆိုရတော့၏။

နေ့ ၁-နာရီအချိန်တွင် ထိုနေ့အတွက် ရပ်နားလိုက်သည်။ “ဒီနေ့ နောက်စာဝါ (ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်စာဝါ)ကိုတော့ မချတော့ဘူး။ ဘုန်းကြီး ကျန်းမာရေးအကောင်းနည်းနေတယ်”ဟူ၍ ပိတ်လိုက်၏။ စာချပြီးပြန်သွားသောအခါ သူ့ကျောင်းကလေးပေါ်မှာ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေဟန်ရှိသည်။ အားနည်းနေပုံရ၏။

သံမဏိစိတ်ဓါတ် မည်သူမျှ ချေမှုမရ

ရာသီဥတုကလည်း ယမန်နေ့ကစ၍ မိုးရွေလာခဲ့သဖြင့် အေးစိမ့်စိမ့်ဖြစ်နေသည်။ ဆေးပညာရှင်မြန်မာသမားတော်ကြီးများကဆိုလျှင်

“ဤပတ်ဝန်းကျင်ရက်များဟာ ယမဒါဠာရက်(ယမမင်း အစွယ်ထွက် တဲ့ရက်)များ” လို့တောင် ပြောတတ်ကြပါသည်။ “သက်ရွယ်ကြီးရင့် တဲ့သူတွေ ကျန်းမာရေး ဂရုစိုက်ကြ” လို့ သတိပေးတတ်ကြပါသည်။

မကြာခင် စမ်းသပ်စစ်ဆေးပေးနေကြ သမားတော်ကြီးဒေါက် တာဦးထွန်းသင်တို့ ရောက်လာကြ၏။ အမရပူရမြို့နယ်၊ ပြည်သူ့ဆေးရုံ အုပ် ဒေါက်တာဦးကံရွှင်နှင့် အခြားဆရာဝန် ၂ ဦးတို့လည်း ပါလာ သည်။ ဆရာတော်၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေး၍ သင့်တော်မည့်ဆေးတို့ကိုဆက်ကပ်ကာ ဆရာတော်၏ကျောင်းကလေး ပေါ်မှပြန်ဆင်းလာကြသည်။

ကျောင်းအောက်တွင် ရဟန်းတပည့်ကြီးတွေကစောင့်နေ၍ ဆရာဝန်ကြီးကို ဝိုင်းဝန်းပြောကြ၏။ “ဆရာတော်ကို လျှောက်ပေး ပါဦး။ အခုလို ကျန်းမာရေးနည်းနေတဲ့အချိန်မှာ နံနက်ဩဝါဒ မပေးဖို့ နဲ့၊ နေ့လည် စာဝါများနားထားဖို့ ဒေါက်တာလျှောက်ရင် ရနိုင်လောက် ပါတယ်”

ဤသို့ ဝိုင်းဝန်း တောင်းပန်ချက်အရ ဆရာဝန်ကြီးလည်း ကျောင်းကလေးပေါ်ပြန်တက်သွားပြီး

“အခုလို ကျန်းမာရေးနည်းနေ တုန်း ၃ ရက်လောက်အနားယူပါ။ ဩဝါဒပေးခြင်း၊ စာချခြင်းများကို နားထားစေချင်ပါတယ် ဘုရား” ဟုလျှောက်ထားရာ ဆရာတော်က ဘာမျှမပြောဘဲ ပြုံးနေတော် မူသည်။

သူ့အပြုံးကား အဓိပ္ပါယ်ရှိလှ၏။ အပြုံး၏နောက်ကွယ်တွင် မမြင်ကောင်းသော အင်အားတွေရှိသည်။

“စာတော့ ချမှာပဲ။ အသက် ရှိနေသမျှ အလုပ်ကတော့ လုပ်နေ ရမှာပဲ” ဟူသော အပြုံးမျိုးဖြစ်၏။ ဆရာတော်၏စကားလုံးတို့သည် ကား အပြင်ထွက်မလာပါ။ ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာပင် ကိန်းအောင်းနေခဲ့၏။ စကားလုံးတို့အစား အပြုံးက အပြင်သို့လကွဏာအဖြစ် ပေါ်လာခြင်း သာ ဖြစ်ပါသည်။

အရေးကြီးလာလျှင် အိပ်ပိုအချိန်ဆိုတာ မရှိ

သာသနာကို အထင်သေးခံရမှာစိုး

ထိုနေ့က အအေးခါတ်လွန်ကဲသဖြင့်ချမ်းစိမ့်နေသည်။ ယောဂီ ဒကာမကြီး ဒေါ်စုစုက လျှောက်ထားပါ၏။ “အေးလှပါသည် ဘုရား။ ဆရာတော်ရဲ့ကျန်းမာရေးအတွက် အနွေးကိရိယာ တပ်ဆင်ပေးပါရ စေဘုရား”ဟု လျှောက်ထားသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်က-

“ရှေးက သူတော်ကောင်းကြီးတွေ၊ တောထဲတောင်ထဲမှာ ဘယ်သူက အနွေးကိရိယာလိုက်ပြီး တပ်ဆင်ပေးလိမ့်မလဲ။ ဒီလိုပဲ ရာသီဥတုဒဏ်သည်းခံပြီး ကိုယ့်တရားနဲ့ကိုယ်နေသွားကြတာ။ ခွင့်ပြုလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့က ခွင့်ပြုလိုက်ရင် နာမည်ကြီးတဲ့သူတွေလုပ် သမျှ နောက်ကလိုက် အတုခိုးကုန်ကြရော။ ဒီလိုနဲ့ သာသနာတော် ကြီးအပေါ် အထင်သေးခံနေရတာ၊ မဖြစ်ဘူး”ဟူ၍ ပယ်မြစ်တော့ သည်။

ဆရာတော်၏ကျန်းမာရေးကို စိတ်မချသဖြင့် ဒေါက်တာ ညိုညိုသည် နံနက်ပိုင်းက တစ်ကြိမ်၊ ယခုညနေတစ်ကြိမ်လာ၍ စစ်ဆေး၏။ သင့်တော်ရာဆေးတို့ကို ဆက်ကပ်၏။ ဆရာတော်လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသိမည်သာဖြစ်သည်။ ညပိုင်းတွင် “စောင့်အိပ်မည်” ဟူ၍ (ယမန်နေ့ကလို)ကိုယ်တော်နှစ်ပါး တက်သွားကြပြန်၏။ “မလိုအပ် ဘူး”ဆို၍ ပြန်လာခဲ့ကြပြန်သည်။

အိပ်စက်ဖို့ အချိန်မပေးနိုင်

ရှေးတုန်းက ဆရာတော်ထံ ဆရာဝန်များ ခပ်ကျဲကျဲလာခဲ့ကြရာမှ ယခု ခပ်စိတ်စိတ်လာနေကြသည်ကိုထောက်၍ “အရေးကြီးလာပြီ” ဖြစ်ကြောင်းကို သံဃာကြီးများလည်း ခန့်မှန်းမိကြ၏။ သို့သော် ဆရာ တော်၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မည်သူမျှပျက်အောင် မထိုးဖောက်နိုင်ကြပေ။ လိုအပ်သမျှကို ပြုစုပေးနေရုံမျှသာ တတ်နိုင်ကြသည်။

ထိုနေ့ညနေက ဒေါက်တာညိုညိုအပြန်တွင် ပြုစုသူဦးပဉ္စင်။ ကိုရင်များကို မှာထားခဲ့၏။ “နက်ဖြန် မနက်စောစော အိပ်ရာထချိန်

မှာ ပြဒါးတိုင်ဖြင့် အဖျားတိုင်းထားနှင့်ရန်”ဖြစ်သည်။

ယနေ့ လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ညတွင်လည်း ဆရာတော်သည် သူ့အိပ်ရာထက်မှာပင် မည်သည့်အချိန်ကစ၍ ထိုင်နေသည်မသိ။ ၎တ်တုတ်ကြီး တင်ပျဉ်ခွေ၍ တရားထိုင်နေသည်။ ညဉှ-နာရီအချိန် အိပ်ရာပြင်ရန် ကိုရင်များ သွားကြသောအခါ တရားထိုင်နေသဖြင့် စောင့်နေကြရသည်။

၁၀-နာရီတွင်လည်း မပြီး၊ ၁၁-နာရီ၊ ၁၂-နာရီအထိလည်း မထသေး။ နာရီပြန် ၁-ချက်၊ ၂-ချက်ရောက်သောအခါ တပည့်များက “ဆရာတော်ဘုရား... ည နာရီပြန် ၂-ချက်ရှိပါပြီ။ ကျိန်းတော်မူပါဘုရား”ဟု လျှောက်ကြမှ တင်ပျဉ်ခွေဖျက်တော့သည်။

အိပ်ရာနေရာများ ပြင်ပေးပြီး၊ ကိုယ့်ကျောင်းကိုယ်ပြန်သွားအိပ်ကြပြီးနောက် နံနက်စောစောတွင် စိတ်မချ၍ ၃-နာရီခွဲလောက်သွားပြီး ချောင်းမြောင်းကြည့်သောအခါ အိပ်ရာထက်တွင် ၎တ်တုတ်ကြီးပင် တရားထိုင်လျက်တွေ့ကြရပြန်သည်ဆို၏။ ဆရာတော်ကား တစ်ညလုံး ကျိန်းစက်ဟန်မတူပေ။ ဤသို့ဖြင့် လေးနာရီထိုး တုံးကြီးခေါက်၊ ကိုယ်လက်သုတ်သင်၍ ထုံးစံအတိုင်း ဂန္ဓာရုံ၏နေ့စဉ်လုပ်ငန်း စက်ပတ်လည်ရန် တာရှုကြပြန်လေသည်။

နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂ ရက်နေ့

အပြောနှင့်အဟော ညီအောင် လုပ်ပြသွား

နံနက်အရုဏ်တက်ပြီးသောအခါ ဒေါက်တာညိုညို၏ မှာထားချက်အရ စာချဘုန်းကြီးဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသက အဖျားတိုင်းရန် သွားရ၏။ ထိုအခါ “ဒီနေ့ ဘုန်းကြီး နေကောင်းပါတယ်ကွ”ဟူ၍ပင် မိန့်လိုက်သေး၏။

“မှန်ပါဘုရား။ အဖျားတိုင်းကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်ဘုရား” ဟုလျှောက်မှ ပြဒါးတိုင်ကြီးကို ပါးစပ်မှာတပ်ရင်း မတ်တပ်ရပ်လျက် သူ့ကျောင်းကလေးပေါ်မှနေ၍ အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင် အရုဏ်ရောင်ဖြင့် ရေးရေး ပေါ်နေသော ကျောက်တော်ကြီးဘုရားကို လှမ်းပြီးလက်အုပ်ချီ

နေတော့သည်။ အဖျားဒီဂရီမှာ အတော်ကျဆင်းနေသဖြင့် နေကောင်း သက်သာနေသည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။

ထို့ကြောင့် သြဝါဒပေးချိန်ရောက်သောအခါ သြဝါဒပေးရန် ကြွလာမည်ပြု၏။ ဘေးက ဝိုင်းဝန်းတောင်းပန်လျှောက်ထားကြတော့မှ “အေး ... ဒီနေ့တစ်ရက်တော့ သြဝါဒပေးဖို့ နားမယ်။ ဒါပေမဲ့ နေ့လည် ၁၂-နာရီစာဝါကိုတော့ မနားဘူး”ဟူ၍ မိန့်တော့သည်။ နေ့စာဝါအတွက် ခါတိုင်းလိုပင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ၊ ရေးသားမှုများ ပြုတော်မူထား၏။

နံနက်(၈)နာရီလောက်တွင် သစ်သီးဘုဉ်းပေး၍ (၁၀)နာရီ လောက်မှာ နွားနို့နှင့်ကြိုထားသော ဆွမ်းပျော့ပျော့(နွားနို့ဆွမ်း)ကို ဘုဉ်းပေးသည်။ နောက်နာရီဝက်ခန့်ခြားပြီး ကွေကာအုပ်ကပ်ကြပြန်၏။ သိပ်တော့များများ ဘုဉ်းမပေးနိုင်ပါ။

ထူးခြားသည်ကား ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေစဉ်က လက်တွေ့တုန်နေ သည်။ ကွေကာအုပ်ဘုဉ်းပေးသည့်အခါမှာ ပါးစပ်တွေရော၊ သက်န်း တွေပါ ပေပွပြီး စားပွဲခုံပေါ်မှာပါ ဖိတ်စင်ကုန်သည်ဟု ဆွမ်းကပ်သော ကိုရင်များက ပြော၍သိရပါ၏။

အလွန်အသန်ကြိုက်သော ဆရာတော်မှာ ယခုအချိန်၌ ယခု ကဲ့သို့ ဖြစ်လာရချေပြီ။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး၍ ဆေးကပ်သောအခါ ကိုရင်များကို “ငါနေကောင်းတယ်”ဟုပင် အမိန့်ရှိပါသေးသတဲ့။ စာမချဘဲ နေရမှာစိုး၍လော့...။

နံနက်၁၁-နာရီအချိန်တွင် ကန်တော့ရန်လာကြသော ဒကာ- ဒကာမတို့အား စကားအနည်းငယ်ပြောပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။ ယခုအချိန်မှာ အများနှင့်စကားပြောပြီး အချိန်ကုန်ဆုံးစေရန် လိုလား ဟန်မတူတော့ပါ။ အနားတွင် ပြုစုနေသော ဦးပဉ္စင်း၊ ကိုရင်များကို ပင် “ကိစ္စရှိမှ ခေါ်မယ်”ဟုပြောကာ ပြန်လွှတ်သည်။

စေတနာ၊ ဇွဲနှင့် ခန္ဓာကိုယ်၏လွန်ပွဲ
ယခုအခါတွင် ဆရာတော်သည် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုဟူသော

(ဝိဝေက)ကို ရယူနေတော်မူလိုဟန်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင်လည်း တစ်ဘက် သားကို ငဲ့တတ်သော ဝါသနာဉာဉ်က အမြဲရှိနေသဖြင့် သူ့အတွက် အများ မပင်ပန်းစေလို။ ဤသဘောထား အမြဲရှိသော ဆရာတော် ဖြစ်၏။

ဤအထိ ငဲ့ညှာသည့်အနေဖြင့် ကျောင်းတိုက်မြောက်ဖျားက ဇရပ်ဝင်းတွင် ဥပုသ်ရက်ရှည်စောင့်နေကြသော ကျောင်းအစ်မ ဒေါ် သန်းသန်းတို့နှင့် သားဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်နေ၍ ဆွမ်းပြုစုနေသော ကျောင်းအစ်မတို့ကို လပြည့်ကျော်(၁)ရက်နေ့ကပင် မန္တလေးသို့ ပြန် လွှတ်နေပြီ။ နီးစပ်ရာ ဒကာ၊ ဒကာမများလည်း အမိန့်ကို မလွန်ဆန် နိုင်၍ ပြန်ကြရသည်။ မည်သည့်သဘောဖြင့် ပြန်လွှတ်သည်ဟုကား မသိရချေ။

ထိုနေ့(လပြည့်ကျော် ၂ ရက်နေ့)နေ့လည်စာဝါပို့ချမည်ဖြစ်၍ အနားယူသည့်အနေဖြင့် ခေတ္တလှဲလျောင်း ကျိန်းစက်တော်မူ၏။ “ယနေ့ စာချကျောင်းအောက်ထပ်တွင် စာချမည်”ဟု အမိန့်ရှိထား သည်။ အပေါ်ထပ်တက်ရန် ဝန်လေး၍လော။

နေ့လည်၁၂-နာရီထိုးရန် (၁၀)မိနစ်အလိုမှာကား စာတတ် လာကြမည့် သံဃာများထက်(ထုံးစံအတိုင်း) အလျင်စောပြီးရောက် အောင်ပြုစုကြသည့် ဦးပဉ္စင်း၊ ကိုရင်များဖြင့် ထိန်းပြီး စာချကျောင်းသို့ ကြွလာသည်။

ဆရာတော်၏စိတ်စေတနာနှင့် ဇွဲလုံ့လတို့က ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဇွတ်ဆွဲခေါ်၍သာ ပါလာရသော်လည်း ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက လိုက်ချင်ဟန် မတူပါ။ ထို့အတူ ဆရာတော်၏ခြေအစုံတို့ကလည်း လိုက်ချင်ကြဟန် မတူပါ။ စာမပို့ချရန်ပိတ်ပင်ကြသော ဆရာဝန်ကြီးများနှင့်တစ်သဘော တည်းဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် တစ်လမ်းလုံး “မလိုက်ချင်ဘူး၊ မလိုက်ချင် ဘူး”ဟူ၍ ပြောနေသယောင် ဆရာတော်၏ခြေအစုံတို့က ရှုပ်တိုက် လျက် နောက်ပြန်တုန်ဆွဲ၊ ဒရွတ်တွဲ၍ နေကြသည်။

သို့သော်လည်း ဆရာတော်က အားလုံးအပေါ် အနိုင်ယူလိုက်

၏။ “စာချကျောင်းသို့ မလိုက်မနေရ၊ လိုက်ခဲ့ကြရမည်”ဟု ဇွတ်ဆွဲ ရုန်းပြီး ခေါ်လာသည်။ သို့နှင့် ခြေလက်အင်္ဂါ၊ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးတစ်ခုလုံး မလိုက်ချင်လိုက်ချင် လိုက်ပါလာကြရသည်။ သို့ဖြစ်သည့်တိုင်အောင် စာချကျောင်းအောက်ထပ်ခန်းမသို့အဝင်တွင် ခြေထောက်အစုံတို့က “မတက်ဘူး၊ မတက်ဘူး”လုပ်နေကြပြန်၏။ မြောက်မရ၊ ကြွမရ ဖြစ်နေသည်။

ဤသည်တို့ကို မြင်နေရသော အနီးမှကိုယ်တော်တစ်ပါးက ခပ်သွက်သွက်ထွက်သွား၍(ဆရာတော်ဘက်မှပါဝင်ကာ) ခြေထောက် အစုံတို့ကို ဆွဲချိပင်မတင်လိုက်ရ၏။ ထိုအခါမှသာ (အုတ်၂လွှာသာ အထူရှိသော)စာသင်ခန်းမပေါ်သို့ ချောမောစွာရောက်သွားတော့သည်။

မသေသေးရင် ဆက်လက်ချပို့မယ်

ယနေ့ စာချဖို့အတွက် အပေါ်ထပ်တက်ရန် ဝန်လေးမည်ဖြစ်၍ ဆရာတော်ကပင် အောက်ထပ်တွင်အပြင်ခိုင်းထား၏။ (ညွန့်- သန်းကျောင်း)၏ အောက်ထပ်တွင်ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်၏ခန္ဓာကိုယ် ကြီးကို ကိုယ်တော် ၂-ပါးတွဲ၍ ဝင်လာပြီးနောက် ထိုင်ခုံပေါ်သို့ တင်ပေးထားလိုက်သောအခါ အနည်းငယ်မောနေသည်။

ထိုအချိန်မှာ ကျောင်း၏အောက်ထပ် တောင်ဘက်ခြမ်းတွင် နေရောင်ခြည်အနည်းငယ် ပက်ဖျန်းလျက်ရှိသည်။ ဆရာတော်၏ထိုင်ခုံ ကို နေရောင်ခြည်ဖျန်းရာ တောင်ဘက်ပိုင်းတွင် ခင်းထား၏။ သို့ဖြစ် ၍ အတော်အတန်နွေးထွေးလာသည်။ ဆရာတော်က စာလိုက်သံဃာ များကို “ဒီနားတိုးကြ၊ ဒီနားတိုးကြ၊ ဒီနားက နေရောင်ခြည်ရတယ်။ နေရောင်ခြည်ဆိုတာ သူ့နေရာနှင့်သူ၊ သူ့အချိန်အခါနှင့်သူ ကြည့်ပြီး အသုံးချရတယ်”ဟု မိန့်ကာ သူ့အနားသို့ အတိုးခိုင်း၏။

အားလုံး ဝိုင်းအုံတိုးလာကြသဖြင့် သူ့ခြေရင်းနားအထိ ရောက်ကုန်ကြသည်။ စားပွဲခုံများလည်း အစီအစဉ်တကျမဟုတ်ကြ တော့။ မညီမညာဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ဤအခြေအနေကို ခွင့်ပြုထား၏။ ခါတိုင်း ဆိုလျှင် အစီအစဉ်တကျ၊ စနစ်တကျရှိမှ ကြိုက်တတ်သည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်က စာလိုက်သံဃာများ၏မျက်နှာတို့ကို တစ်ပါးချင်း၊ တစ်ပါးချင်း လျှောက်ကြည့်နေပြီး “ဦးဣန္ဒြေကြီးကော ပါရဲ့လား”ဟု (ယခု တိုက်တာနာယကများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော) ဦးဣန္ဒြေဘာသာဘိဝံသကို ရည်ရွယ်ပြီး မေးတော်မူသည်။

ထိုအခါ “ဟိုဘက်အခန်းထဲမှာ ပါပါဘုရား”ဟုတစ်ပါးက လျှောက်လိုက်မှ ကျေနပ်သွားပုံရသည်။ ထို့နောက် အမိန့်ရှိပြန်၏။ “ဘုန်းကြီးက အသက်ရှင်နေသမျှတော့ စာချနေဦးမှာပဲ”ဟူ၍ဖြစ် သည်။ မှန်ပါ၏။ တစ်ဘဝလုံးစာနှင့် အတူနေလာခဲ့သော ဆရာတော် မဟုတ်ပါလော။

ထို့နောက်“ဆို”ဟူ၍အမိန့်ပေးကာ သုတ်ပါထေယျအဋ္ဌ ကထာကို (ဒုတိယနေ့အဖြစ်)ပို့ချတော်မူ၏။ အဓိပ္ပါယ်လည်း အနည်း ငယ် ပြောပါ၏။ သို့သော် စိတ်ရှိသလောက် လေကလိုက်နိုင်ဟန် မတူတော့ပါ။ လေသံက အတော်အားပျော့နေပါပြီ။ အသံကလည်း အက်တက်တက်နေသည်။ “ဆို-ဆို”ဟူ၍သာ အမိန့်ပေးနေသည်က များနေပါ၏။

နေ့(၁)နာရီထိုးသောအခါ “ကဲ...ဒီကနေ့ တော်ကြဦးစို့၊ နောက်တစ်ချိန် ပါရာဇိကဏ်စာဝါတော့ မချတော့ဘူး။ ဘုန်းကြီး နည်းနည်းမောနေတယ်။ မနက်ကလည်း အားနည်းလို့ သြဝါဒ မပေး လိုက်ရဘူး။ မနေ့က အဖျားသွေးရှိတယ်။ ဒီနေ့တော့ နေကောင်းပါ တယ်။ နည်းနည်း အားနည်းနေတာတစ်ခုပါပဲ။

“ဦးပဉ္စင်းတို့၊ ကိုရင်တို့ အားလုံးကျန်းမာရေး ဂရုစိုက်ကြ၊ ကျန်းမာရေးရှိမှ အလုပ်လုပ်လို့ဖြစ်တယ်။ သီလကိုလည်း စင်ကြယ် အောင်ထိန်းကြ၊ သာသနာမှာ ဒါ အရေးအကြီးဆုံးပဲ။ ကဲ...ဒီကနေ့ စာဝါတော်ပြီ။ မနက်ဖြန်လည်း မသေသေးရင်တော့ ဆက်လက်ချပို့ ရတာပဲ”ဟူ၍ပင် ရွှေဘိုသံနှင့် မိန့်မြွက်သွားလေသည်။

အနှောင့်အယှက်ပေးနေကြတာလား

ဆရာတော်သည် စာချပြီးသောအခါ ပြုစုသူကိုယ်တော် ၂ပါး

အထိန်းဖြင့်တွဲ၍ သူ့ကျောင်းကလေးသို့ ပြန်ကြွသွားသည်။ အနည်းငယ်
မောနေ၏။ အပြင်ဘက် ဝရံတာပက်လက်ကြိမ်ကုလားထိုင်ကလေးပေါ်
မှေးနေသည်။ မန္တလေးမှ ဆရာဝန်ကြီးဦးထွန်းသင်နှင့် အမရပူရမြို့နယ်
ဆရာဝန်ဦးကံရွှင်တို့အပြင် တပည့်ဆရာများပါ ရောက်လာကြ၏။
ဆရာတော်၏ ကျန်းမာရေးကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုကြသည်။ အခြေအနေ
ကို ဆရာဝန်ကြီးများက သိထားကြပါ၏။ သို့သော် မည်သူ့ကိုမျှ
ထုတ်ဖော်မပြောကြပါ။

ထို့နောက် ဆရာဝန်ကြီးဦးထွန်းသင်က အမရပူရမြို့နယ်
လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ဖြစ်၍ ရွေးကောက်ပွဲရက် နီးကပ်
နေသောကြောင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန် ပြန်သွားကြသည်။ ထိုအချိန်မှာ
၂ နာရီခွဲခန့် ရှိနေပြီ။

ဆရာတော်သည် ပထမတွင်သူ့ကျောင်းကလေး၏ အပြင်
ဘက် ဝရံတာတွင်ရှိသော ပက်လက်ကြိမ်ကုလား ထိုင်ကလေးပေါ်၌
နောက်ကို လဲလျောင်းမိုကာ မှေး၍ထိုင်နေ၏။ မျက်စိကို မှိတ်ထားပြီး
လက်ဖျား ၂ ဖက် ပူးယက်၍ လက်အုပ်ချီထားသည်။ ဘုရားကို
အာရုံပြုနေကျဖြစ်၏။ နာရီဝက်ခန့်ကြာသောအခါ အပြင်ဘက်၌
အအေးများလွန်းသည် ထင်၍ ကျောင်းကလေး၏ အတွင်းက ကုလား
ထိုင်ပေါ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ပြန်သည်။ မျက်စိမှိတ်ထား၍ လက်အုပ်ချီ
နေသည်။

အပြင်ဘက် လောကဓာတ်၌ကား မိုးဖွဲကလေးကျလာလိုက်၊
တိတ်သွားလိုက်၊ နေရောင်ခြည်ကလေး ပြလာလိုက်၊ ကွယ်သွားလိုက်
နှင့် အေးစိမ့်စပ်ရှားစွာ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်နေသည်။

နောက်ထပ် နာရီဝက်ခန့်အကြာ ညနေ ၃-နာရီခွဲ အချိန်တွင်
ကား ကုလားထိုင်ဖြင့်ထိုင်နေရာမှ “အိပ်ခုတင်ပေါ်တွင် လှဲချင်သည်”
ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝေယျာဝစ္စပြုနေကြသော ဦးပဏ္ဍိတ (ဒေါ်မြ
ရဟန်း)၊ ဦးကုမာရ(ပအို)၊ ကိုရင်ဝါယာမနှင့် ကိုရင်ဇနိန္ဒတို့က ဖေးဖေး
မမဖြင့် အိပ်ခုတင်ပေါ်သို့ ရွှေ့တင်ပေးကြသည်။ ကျောင်းတွင်းစေတီ
ရှိရာ တောင်ဘက်သို့ ခေါင်းပြု၍ ခင်းထားသော ရိုးရိုးအိပ် ခုတင်လေး

ပေါ်တွင် ယာဘက်စောင်းလျက် လျောင်းနေတော်မူ၏။

ထို့နောက် ဆရာတော်ကပြုစုသူများကို “ကိုယ့်ကျောင်း ကိုယ် ပြန်ကြ” ဟု ပြန်၍လွှတ်သည်။ ပြုစုသူဦးပဉ္စင်း၊ ကိုရင်တို့က စိတ်မချ၍ မပြန်ကြပါ။ အခြေအနေ စိုးရိမ်ရသည်ထင်၍ နောက်ထပ်ပင် ဦးပဉ္စင်း၊ ကိုရင်များ တိုးလာကြပြန်သည်။

ဆရာတော်က“ပြန်ကြ”ဟု နှင်၏။ မပြန်ကြပေ။ ရစ်ဝဲ ရစ်ဝဲ လုပ်နေကြသည်။ နောက်တစ်ကြိမ် “ပြန်ကြတော့” ဟု အမိန့်ရှိပြန် ၏။ ကိုယ်တော်များက စိတ်မချသည့်အနေဖြင့် မပြန်ကြပေ။ ထိုအခါ ဆရာတော်က “ဘုန်းကြီးကို မင်းတို့ အနှောင့်အယှက် ပေးနေကြတာ လား” ဟု မိန့်လိုက်တော့မှ အားလုံး အလျှို အလျှို ဆင်းပြေးကုန် ကြရတော့သည်။

အာရုံကောင်းထင်ဖို့ပြင်ဆင် နေလေသလား

ဆရာတော်ကား သူ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးမှ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီးကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနှင့် မေတ္တာကို အထုံများသော ဆရာတော်တစ်ပါး ဖြစ်၏။ မကြာမကြာလည်း တပည့် များအား (ဗုဒ္ဓါနုဿတိ မေတ္တာစ၊ အသုဘာမရဏာဿတိ) ဟူသော စတုရာရက္ခတရား ကမ္မဋ္ဌာန်းများကိုဟောကြားလေ့ရှိ၏ သတိပေးလေ့ ရှိ၏။ ယခုလို အရေးကြုံလာသောအခါ ဆရာတော်လည်း သူကိုယ်တိုင် ဤတရားများကိုပင် အားထား၍ နေလိမ့်မည်ဟု ယူဆရပါသည်။

နောက်ထပ် နာရီဝက်ခန့်အကြာ ညနေ ၄-နာရီအချိန်တွင် (ဆရာဝန် မှာကြားချက်အရ) ကိုရင်ဝါယာမက ဆရာတော်ထံ ဆေး ကပ်ရန် သွား၏။ ဆရာတော်သည် အသက်ကို ဖြည်းဖြည်းကလေး ရှူနေပြီး မျက်လွှာနှစ်ခုကိုမေးယှက်ထား၍ မှိန်းနေတော်မူသည်။ ကိုရင် ဝါယာမ ရောက်လာသည့်အသံကို ကြားရသောအခါ မေးယှက်ထား သော မျက်လွှာအစုံကို ဖွင့်၍ကြည့်၏။ ပြီးမှ ဖြည်းဖြည်းမှိတ်သွားပြန် သည်။ အသက်ကို မျှင်မျှင်ကလေး ရှူနေ၏။ ကိုရင်ဝါယာမက “ဆေး ကပ်ပါမည်ဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်ကြားသည့်အလား အမူအရာများ

ဖြင့်ပြောနေကြသည်။ စကားလုံးတို့ကား ၂-ပါးလုံး အသံမထွက်ကြပါ။ ရင်တွင်းများ၌သာ လှည့်ပတ်တိုးဝေနေကြပါလိမ့်မည်။

ထို့နောက် စူးစိုက်၍ကြည့်နေစဉ် ဆရာတော်၏ခန္ဓာကိုယ်လုံးကြီးသည် လက်ယာနံတောင်းဖြင့် စောင်းလျက် အိပ်ရာထက်တွင် လဲလျောင်းနေရာမှ ပက်လက်လန်သွားတော့သည် ဟူ၏။ လက်ယာလက်ကိုလည်း ဘေးတစ်ဖက်စီတွင်ချထားကာ မျက်လွှာများ မှေးထားသည်။ ကိုရင်က စိတ်ပူသွားမိသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဦးကုမာရနှင့် ဦးပဏ္ဍိတတို့ ရောက်လာကြ၏။ ဆရာတော်၏ အနေအထားကို ကြည့်၍ စိုးရိမ်သည့်အနေဖြင့် ဆရာတော်ကို ခေါ်ကြည့်ကြသည်။ ပြန်လည်မထူး။ ဆက်၍ ခေါ်ကြည့်ကြသည်။ ခွန်းတုံ့မပြန်လာ။ သို့အတွက် စာချဘုန်းကြီး သံဃာတော်ကြီးများကို ပြေး၍ပင့်ကြရတော့၏။ အမှန်မှာ မထူးသော်လည်း ခေါ်သည်ကို အနှောင့်အယှက်ပေးသလိုဖြစ်၍ ဆရာတော်နှစ်သက်မည် မထင်။ သို့စဉ်လျက် မည်သည့်အရာကိုမျှ မတွယ်ဖက်ဘဲ မိမိ၏တရား အချက်အလက်တို့ကိုသာ ဆင်ခြင်တော်မူနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ကိစ္စမရှိပါဘူး စကားကြားပါရစေ

အရေးတကြီး သတင်းပေးလာချက်အရ စာချဘုန်းကြီး ဦးကုမာလာဘိဝံသ ချက်ချင်း ရောက်လာသည်။ အခြေအနေအရ အရေးတကြီး စီစဉ်ရ၏။

“အခုအချိန်မှာ ဆရာဝန်ကြီး ဦးထွန်းသင်က မဲဆန္ဒကိစ္စတွေနဲ့ ဘယ်ရောက်နေမှန်း မသိနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ မြို့နယ်ဆရာဝန် ဦးကံရွှန်းနဲ့ ဒေါက်တာညိုညိုကို အမြန်သွားခေါ်” ဟု နီးရာ ကိုယ်တော်ကို လွှတ်ရတော့၏။

ခဏအကြာတွင် ဆရာဝန်ဦးကံရွှင်က အလျင်ရောက် လာသည်။ သို့သော် ကျောင်းကလေးပေါ်ရောက်ကာမှ “နားကြပ်မပါ” ဟုဆို၍ ရေးကြီးသုတ်ပျာ ပြန်ဆင်းလာသည်။ လက်နက်ကိရိယာမပါဘဲ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်အံ့နည်း။

သံဃာကြီးများ တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး ခပ်သုတ်သုတ် ရောက်လာကြသည်။ ဆရာတော်ကို ကြည့်၍ အရေးကြီးနေကြသည်။ ထို့နောက် ဒေါက်တာညိုညို ရောက်လာ၏။ တအားရှိသလို ဖြစ်သွားကြသည်။ ထိုအချိန်မှာ ၄-နာရီ၊ မိနစ် ၂၀-ခန့်ရှိနေပြီ။

တပည့်မ ဒေါက်တာညိုညိုက ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ဒိုးဒိုး ဒေါက်ဒေါက် ကောက်ကာငင်ကာ ဆရာတော်ကို နားကြပ်ဖြင့် စမ်းသပ်ပါတော့သည်။ သံဃာများလည်း တစ်ပါးပြီး တစ်ပါး ရောက်လာပိုင်းအုံနေကြတော့၏။ “ဘယ်လိုအခြေအနေများ ရှိပါသလဲ” ရင်ထဲတွင် ကိုယ်စီ တထိတ်ထိတ်။

သံဃာများက ဒေါက်တာညိုညို၏ မျက်နှာကိုသာ အကဲခတ်နေကြသည်။ မည်သို့ အဖြေပေးလိုက်လေမည်နည်း။ “ကိစ္စမရှိပါဘူး” ဟု ပြောလိုက်လေမည်လား။ ဤစကားမျိုးကိုပင် ကြားချင်ပါသည်။ ကြားပါရစေ... သံဃာများကအရေးကြီးနေကြ၏။ ရင်တမမနှင့်ဖြစ်နေကြသည်။ သို့သော် ဒေါက်တာညိုညိုက မည်သို့မျှအဖြေမပေးသေး။

ဒေါက်တာညိုညိုလည်း စိတ်လှုပ်ရှားနေဟန်တူပါသည်။ စိတ်လှုပ်ရှားစွာဖြင့်ပင် စမ်းသပ်နေသည်။ တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုးပြောင်းလွှဲစမ်းသပ်နေ၏။ သတိရအောင်ပြုနေသလား။ အသက်ရှူအောင် ပြုနေသလားမသိပါ။ ဆရာဝန်တို့နည်းဖြင့် ပြုပြင်ပေးနေသည်။ အစွမ်းကုန် ကြိုးစားနေသည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ပိုင်းအုံကြည့်နေကြသော သံဃာများကလည်း ဒေါက်တာညိုညိုထံမှ အဖြေကိုသိချင်လှပြီ။ အဖြေကို ပြောစေချင်လှပြီ။ “အဖြေကိုသာ မြန်မြန်ပြောလိုက်ပါတော့” ဟူ၍ ရင်တွင်း လှုပ်ရှားစွာဖြင့် တောင့်တနေကြသည်။ “ဘုရား... ဘုရား... ဘုရား၊ ကိစ္စမရှိပါဘူး” လို့သာ ကြားပါရစေ။

ရွှေတောင်ကြီး ပြုလဲပါပြီကော

ဤနည်းဖြင့် ဆရာတော်ကြီးကိုတစ်လှည့်၊ ဒေါက်တာညိုညို မျက်နှာကို တစ်လှည့်၊ နောက်တစ်ဖန် ဆရာတော်ကြီးကို တစ်လှည့်၊

ဒေါက်တာညိုညိုမျက်နှာကို တစ်လှည့်၊ မျက်လုံးပုခက်လွဲ၍ အကဲခတ် နေကြသည်။

သို့သော် တပည့်မလေး ဒေါက်တာညိုညိုက အဖြေကို ပါးစပ်ဖြင့် ဖွင့်ထုတ်၍ နှုတ်ဖြင့်မပြောပါ။ ပြော၍လည်း ထွက်ဟန် မတူပါ။ သူ့မျက်နှာကကလေးမှာ 'ညှိုး'ခနဲ ရုတ်တရက်ပြောင်းလဲသွားပြီးလျှင် 'ရဲ'ခနဲ နီမြန်းလာကာ တအားကုန်အော်၍ ငိုချလိုက်ပါတော့သည်။

“ရွှေတောင်ကြီး ပြိုလဲချေပြီ တကား”

ဤအသိမျှသာ သိလိုက်ကြ၍ နောက်ထပ် ပီပီသသမသိကြတော့ပါ။ စကြဝဠာကမ္ဘာလောကဓာတ်ကြီးတစ်ခုလုံး ဂျိုးဂျိုးမြည်ကာ ချာချာလည်သွားသလို ထင်လိုက်ကြရသည်။ မျက်စိအာရုံ နားအာရုံ တို့လည်း မဝီမပြင် မထင်ပိုးဝါး မကွဲပြားကြတော့ပါ။

အနားတွင်ရှိသော ကိုယ်တော်ငယ်သံဃာတို့လည်း ဒေါက်တာညိုညိုနှင့်ရော၍ သောသောရုတ်ရုတ်ငိုကြွေးကြတော့သည်။ ထိုအချိန်မှာ ညနေ(၄)နာရီခွဲတိတိရှိလေပြီ။ မှန်ပျံနှင့် အရောင်ဖျော့ဖျော့နေမင်းကြီးသည်လည်း အနောက်ဘက်တစ်ခွင် ကောင်းကင်ပြင်၌ မကန်းကွက်ဆင်နေသော တိမ်တိုက်များကြားထဲသို့ တိုးဝင်ပုန်းအောင်းပျောက်ကွယ်သွားလေသည်။ ဝန်းကျင်ဝဲယာ ဆယ်ဖြာပတ်ကုန်းလောကဓာတ်တစ်ခွင်လုံးလည်း မှန်ရီဝေဆိုင်း၍ ကြည်လင်ခြင်း မရှိတော့ပါ။ ပြိုတော့မည့်အသွင် ငိုတော့မည့်အသွင်ကဲ့သို့ ထင်ပေါ်သည်။

တိမ်တိုက်ကြားသို့ ညှိုးငယ်စွာပျောက်ကွယ်သွားသော နေမင်းကြီးသည်လည်း ယခုအခါတွင် ရှိက်ကြီးတင်ငိုပွဲဆင်၍များနေပြီလော။

အချိန်ကား ၁၃၃၉-ခု နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် (၂၇-၁၂-၇၇)အင်္ဂါနေ့ ညနေ ၄-နာရီခွဲတိတိ အချိန်ဖြစ်သတည်း။

သက်ရှိတွေက မဲ့ကြပေမယ့် သက်မဲ့ကတော့ပြုံးလို့

သက်ရှိတွေက မဲ့၊ သက်မဲ့ကတော့ ပြုံး

ဒေါက်တာညိုညို ငိုသောအခါ စိုးရိမ်တကြီး အနီးတွင် ရင်တလှုပ်လှုပ်ဖြင့် ပိုင်းအုံနေကြ၊ ဦးပခွင်း၊ ကိုရင်များအားလုံး ချိုးပွဲချ၍

ကျူကျူပါအောင် ငိုကြွပါတော့သည်။ မည်သူက မည်သူ့ကိုမျှ ထိန်း၍ မရ၊ စိတ်ရှိလက်ရှိ ငိုကြွပါတော့သည်။ အချို့က နံရံကိုခေါင်းနှင့်ငှေ့၏။ မည်သူ့ကို ရန်တွေ့ရမည်ကို မသိသလို အားမလိုအားမရ ရှိတိုင်း အရပ်ကြီးပြတ် ဖြစ်နေကြရတော့သည်။

ဤနည်းဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံးသိကာ ဝိုင်းအုံလာ ကြပြန်၍ မြေကြီးကို ခြေနှင့်ဆောင့်ကာ ဆောင့်ကာ ငိုကြွေးကြပြန် တော့သည်။ ထိုအချိန်ကမူကား ထိုမြင်ကွင်းကြီးတစ်ခုလုံး သောက ပရိဒေဝတို့ဖြင့် ဖုံး၍ တစ်ကျောင်းတိုက်လုံး မျက်ရည်ရွဲကာ ငိုပွဲဆင်ကြ လေတော့သည်။

ထိုအခါကျောင်းတိုက်တွင်အကြီးဆုံးဖြစ်သော (ဆရာတော်၏ တပည့်ကြီး) ဦးစန္ဒောဘာသက အခြေအနေကို ထိန်းပေးရ၏။ ညီငယ် ကလေးများပမာ သံဃာတော်တို့ကို ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် မငိုကြ ဖို့ ဖျောင်းဖျဖြေသိမ့်ရတော့သည်။

ထို့နောက် “ဤကိစ္စကို တိုင်းပြည်က အမြန်သိနိုင်အောင် မြန်မာ့အသံက ကြေညာပေးရမည်။ ယနေ့ညပင် ပါနိုင်အောင် သတင်း ပေးရမည်” ဟု သတိရ၍ တောင်လေးလုံးကျောင်းတိုက်က အရှင်ပညာ ဇောတ(ကိုပညာ-အမရပူရ)ကို အခေါ်ခိုင်းရတော့သည်။

အရှင်ပညာဇောတကလည်း အပြေးလာခဲ့သဖြင့် နာရီဝက်အ တွင်း ဆရာတော်ကြီး၏ရုပ်အလောင်းအနားသို့ ရောက်လာခဲ့၏။ ဆရာ တော်ဦးစန္ဒောဘာသ၏ ဖြေသိမ့်ချော့မော့ထားမှုကြောင့် သံဃာတော် များမှာ အသံထွက်အောင်မငိုကြသော်လည်း ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မျက်ရည် စတွေ့ဖြင့် မဲ့လျက်နေကြသည်ကား အသီးသီးပင် ရှိနေကြသည်။

အရှင်ပညာဇောတက ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်အလောင်းကို ကွက်ခနဲ ကြည့်လိုက်၏။ အသားတော်က ဝင်းစို၍ မျက်နှာတော်က ပြုံး၍နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်ဖန် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဝိုင်းအုံနေကြ သော သံဃာများကို ကြည့်မိပြန်သည်။ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မဲ့နေကြသည်။

ထိုအခါ အရှင်ပညာဇောတက (ကလောင်ပိုင်ရှင် စာရေး ဆရာပီပီ) အရာရာတွင် စေ့စေ့စိစိ မြင်တတ်သည့်ဘ၌ဖြင့် “ဪ

သက်ရှိတွေက မဲ့နေကြပေမယ့် သက်မဲ့ကတော့ ပြုံးလို့ပါကလား” ဟု မှတ်ချက်ချမိပါသတတ်။

သိမ့်သိမ့်တုန်သော ထိုနေ့ည

ထို့နောက် အရှင်ပညာဇောတ၏ ကြိုးစားမှုဖြင့်ပင် မန္တလေး မြို့သို့ ပြေး၍ ဟံသာဝတီသတင်းစာမှ တစ်ဆင့် ရန်ကုန်မြန်မာ့အသံ သို့ ဆက်သွယ်သတင်း ပို့နိုင်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနေ့ည(၈)နာရီ ပြည်တွင်းသတင်းအခန်းတွင် ကြေညာလိုက်သဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံး သိသွားကြရတော့သည်။

ထိုသတင်းကြေညာပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အနီးအနားတွင်ရှိသော မန္တလေး- စစ်ကိုင်း- မြစ်ငယ်- ပုလိပ်- ကျောက်ဆည်- မြင်းခြံ- မုံရွာ- ရွှေဘိုစသောမြို့တို့မှ ရင်းနှီးရာ ဒကာ-ဒကာမတို့သည် ညတွင်းချင်း ကားများဖြင့် တဝေါဝေါ ကျောင်းတိုက်အတွင်းသို့ ဝင်လာကြတော့သည်။

ထိုနေ့ညကား အမရပူရမြို့ကလေးတစ်ခုလုံး သိမ့်သိမ့်တုန်နေသလို အမြို့မြို့ အရွာရွာ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်၌ ရှိကြသော ဆက်နွယ်ရာ ဒကာ၊ ဒကာမ လူပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်၊ သီလရှင်ပရိသတ်တို့လည်း (သတင်းကိုကြားမိသည်မှစ၍ တစ်ညလုံး) သောကအစိုင်အခဲတို့ဖြင့် ရင်ဝယ်ငြိမ့်၍ သိမ့်သိမ့်တုန်ကာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားနေကြရတော့သည်။

အမရပူရမြို့တွင်းမှဒကာ၊ ဒကာမတို့လည်း ထိုအခါမှ အများစုက သိကြ၍ ဝိုင်းအုံလာကြတော့၏။ အချို့ရေဒီယို နားမထောင်မိသူတို့ကမူ “ဒီကနေ့ည တို့မြို့ထဲကို ကားတွေ ဘာကြောင့် အလာများနေရသလဲ” ဟုပင် မေးမိကြသတတ်။ ဤနည်းဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံး ကားတွေရော လူတွေပါ ပြည့်ကြပ်နေကြတော့သည်။

ထိုညကား အိပ်သည်ဟူ၍ မရှိကြတော့ပါ။ ဆရာတော် ရုပ်အလောင်းကို ဖူးမြော်ကြရင်း ...

“ဘယ့်နယ်လဲ... ဘာသံမကြား၊ ညာသံမကြား၊ ဖျားတယ်၊

နာတယ်လို့လည်း မသိလိုက်ရ၊ ပျံတော်မူကာမှ ရေဒီယိုက ကြေညာလို သိရတော့တယ်။ ဒါတောင် ဟုတ်မှဟုတ်ပါမလားလို့ ယုံမှားသံသယနဲ့ လာခဲ့ကြရတာ” စသည်ဖြင့် ဝေဖန်ပြောဆိုရင်း မိုးလင်းကြတော့သည်။

ဈာပနအခမ်းအနား စီမံကြခြင်း

ဆရာ- ဒကာနှစ်ဖြာစည်းဝေး

ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူသည့်နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၂) ရက်နေ့ ညနေက (ထိုနေ့ညပင်) မြန်မာ့အသံမှ ကြေညာနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ရခြင်းကိစ္စ၊ မန္တလေးမှ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် ရွှေကျင်ဂိုဏ်း၏ ဦးစီးဆရာတော်ကြီးများအား အကြောင်း ကြားရခြင်း ကိစ္စမျှလောက်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်တော့၏။ အချိန်များ ကုန်သွားပါလေပြီ။

နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၃-ရက်နေ့ နံနက်တွင် ဆရာတော်၏ ရုပ်အလောင်းကို ပျံလွန်တော်မူရာ ဆရာတော်၏ သစ်သားစံကျောင်း ကလေးပေါ်မှ ပင့်၍ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖူးနိုင်ခွင့်ရအောင် ဦးသောင်း ဉာဏ်၊ ဒေါ်ခင်လှတို့၏ပွဲကုန်းသိမ်တော်ကြီးပေါ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကြသည်။

နေ့လယ် ၁၂-နာရီတွင် ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာတော်ကြီးများ နှင့် ဆရာတော်၏ တပည့်ဒကာ၊ ဒကာမများ၊ ကျောင်းဒကာ၊ ကျောင်း အမများ ဈာပနကျင်းပရေးအတွက် စည်းဝေးတိုင်ပင်ကြ၏။

သာသနာ ပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ဂိုဏ်းဦးစီး ဆရာတော် ကြီးများကို ပင့်ပြီးလျှင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို လျှောက်ထားကြ သည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးများက “မည်သို့ ဆောင်ရွက်လိုကြ သနည်း” ဟု တိုက်တွင်းတပည့်ကြီးတို့၏ ဆန္ဒကိုပင် ပြန်၍မေးတော် မူကြ၏။

ထိုအခါ “ပျံတော်မူသွားသော ဆရာတော်၏ ဆန္ဒအလို ရက်တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့် (၅)ရက်လောက်သာထားပြီး မီးသဂြိုဟ်လို သော်လည်း ယခုပင် ၂-ရက် ကုန်သွားပါပြီ။ ကြားတွင် ၂-ရက်မျှသာ စီမံဖို့ရှိတော့သဖြင့် မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ သို့အတွက် ၇-ရက် ထားလိုပါ

ကြောင်း၊ ထို့အပြင် အခြားဆရာတော်ကြီးများကဲ့သို့ မန္တလေး အရှေ့ပြင်သို့ ပင့်ဆောင်ပြီး သင်္ဂြိုဟ်လိုသော်လည်း အမရပူရ(တောင်မြို့)မှာ ပင် သင်္ဂြိုဟ်လိုသူတို့၏ ဆန္ဒများကြသဖြင့် အမရပူရမှာပဲ သင်္ဂြိုဟ်ပါတော့မည်အကြောင်း” လျှောက်ထားကြသည်။

ဆရာတော်ကြီးများ၏ ညွှန်ကြားချက်

ထိုအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများက “၇-ရက်ထားခြင်း၊ အမရပူရမှာပင် သင်္ဂြိုဟ်လိုကြခြင်းသည် အများဆန္ဒအရ သင့်မြတ်ပါတယ်။ အဲဒီအတိုင်း ဆက်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ကြတာပေါ့” ဟူ၍ အသိအမှတ်ပြုတော်မူကြသည်။

ထို့ပြင် ပထမရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဒုတိယ ရွှေကျင်သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် နောက်ဆုံး သက်တော်ရှည် သာသနာပိုင် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ဈာပနတွေတုန်းကလို (က)အလှူခံသံဃာကိုပင့်ဖို့မလို (ခ)သူတို့ထံမှ အထောက်အပံ့ကိုလည်း လက်မခံလို (ဂ)ဒီကလည်း လှူဒါန်းဖွယ်တွေ ပြန်ပြီးလှူဖို့မလို၊ ကြွလာရင်တော့ ဧည့်ဝတ်ကျေအောင် ပြုစုကြမယ်”

ပြီးတော့ ကြွလာလိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ သူတို့ဆန္ဒအတိုင်းပဲ ကြွလာနိုင်ပါတယ်။ အကယ်၍ ပင့်စာနဲ့ပင့်လိုက်ပါက ဆရာတော်ကြီးရဲ့ တပည့်တွေက အများကြီးဆိုတော့ စုံအောင်ကုန်အောင် နှံ့မည်လည်း မဟုတ်၊ မနှံ့တော့ ပင့်စာမရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အခြားလာလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အဲဒီပင့်စာက ဟန့်တားသလိုလည်း ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုနဲ့ အလာခက်သွားကြလိမ့်မယ်” ဟု အမိန့်ရှိတော်မူကြ၏။

ထို့ကြောင့် ထိုအတိုင်းပင် ကျေနပ်စွာ လက်ခံ၍ ဆောင်ရွက်တော်မူကြသည်။

ဤသို့ဖြင့် အထူးမပင့်သော်လည်း ရေဒီယိုနှင့် သတင်းစာတို့၏ကျေးဇူးကြောင့် အားလုံးသိကာ နေရာအနှံ့အပြားသို့ ရောက်နေကြသော ဆရာတော်၏ တပည့်များသည်လည်းကောင်း၊ သံယောဇဉ်ထားကြသည့် အခြားသော ဆရာတော်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ့်

အသိနှင့်ကိုယ် ကြွရောက်လာတော်မူကြသည်။

အန္တိမဈာပနနေ့အထိ နေ့စဉ် တဖွဲဖွဲ ရောက်လာနေကြ၏။ ထိုနေ့ (နောက်ဆုံးနေ့) ကဆိုလျှင် အားလုံးစုစုပေါင်း သံဃာ (၂၅၀၀ နှစ်ထောင့်ငါးရာခန့်မျှ ရှိသည်)ဟု စာရင်းအရ သိကြရသည်။

အဆင်းတန်ဆာ ခြယ်မှုန်းခြင်း မပြုကြရန်

ပကာသန မလွှမ်း၍ အဆန်းပြန်ဖြစ်

ဂိုဏ်းဦးစီး ဆရာတော်ကြီးများထံမှ ညွှန်ကြားချက်ကို ရယူပြီး နောက် ဈာပန ဗဟိုကော်မတီကို (က) သံဃာတော်များအဖွဲ့ (ခ) လူပုဂ္ဂိုလ်များအဖွဲ့ ဗဟိုကော်မတီမှ ဘဏ္ဍာရေး၊ ဧည့်ခံကျွေးမွေးရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ပြန်ကြားရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည်ဖြင့် ဆပ်ကော်မတီများ ထပ်မံဖွဲ့၍ အသေးစိတ် ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ထိုအစည်းအဝေးကြီးက (မှ)အားဖြင့် “အရာရာတွင်ပျံလွန် တော်မူသွားခဲ့သော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အလိုကျဖြစ်ရန် ပကာ သနမလွှမ်းစေဘဲ ဓမ္မသံဝေဂအစွမ်းဖြင့် အေးချမ်းငြိမ်သက်စွာ ဆောင် ရွက်ကြရန်” ရည်ညွှန်းတော်မူကြသည်။

“သို့ဖြစ်လျှင် အလောင်းတော်ရုပ်ကလာပ်ကို မည်သို့ပြင် ဆင်ထားကြမည်နည်း” ဟု အမေးရှိလေရာ အစည်းအဝေးမှ ကမ္ဘာ့ ဗဟုသုတ အကြားအမြင်ရှိသူတို့က ပြောကြ၏။

“အိန္ဒိယမှာ ဂန္တီကြီးကိုဆိုလျှင် သူတော်စင်ကြီးအဖြစ်နှင့် လေးစားကြပါတယ်။ တစ်နိုင်ငံလုံး ကြည်ညိုကြပါတယ်။

အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ကွယ်လွန်တော့ သူ့ဆန္ဒအရပဲ အပိုပကာသန လွှမ်းတဲ့ တန်ဆာတွေမခြယ်ကြပါဘူး။ ရိုးရိုးကလေးပဲ ထားကြပါတယ်။ အဲလို ရိုးရိုးလေး ထားခြင်းသည်ပင် ပကာသနခေတ်ကြီးတွင် အဆန်း ဖြစ်နေပါတော့တယ်” ဟု ဖြေကြသဖြင့် ထိုအဖြေသည် ဤဆရာတော် ၏ ဝါဒနှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု လက်ခံကြ၏။

ဟုတ်ပါသည်။ တစ်ခါတုန်းက သြဝါဒပေးရင်း အကြောင်းစပ် လာသဖြင့် ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်ပင် အမိန့်ရှိဖူး၏။

“အမေရိကန်သမ္မတတစ်ဦးက သူသေရင်တဲ့ ပကာသနတွေ ပြုလုပ်ပြီး အပိုအကုန်အကျတွေ မခံပါနဲ့ ... သူ့အလောင်းကို ရေထဲမှာသော်လည်း မျှောပါ ... ငါးတွေ စားရအောင်လို့ ..

ဒါမှမဟုတ် မြေကြီးထဲမှာသော်လည်း မြှုပ်ပါ ... တီကောင် တွေ စားရအောင်လို့တဲ့ .. ဒါဘာလို့လဲဆိုတော့ သူက အများ အကျိုးဆောင်သမားမို့တဲ့ ဟုတ်လိုက်တာ .. ဒါ ငါ့ဝါဒနဲ့ တူလိုက်တာ” ဟု အမိန့်ရှိဖူးသည်။

(၂၉-၃၊ ကဆန်လဆန်း (၁၀)ရက် ဩဝါဒ)

ဤမူအရ ဆရာတော်၏ ရုပ်အလောင်းကို ယေဝ်၊ ပုခက်၊ ရိပ်ဖြူစံကျောင်း၊ တလား စသည်တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်မထားဘဲ ရိုးရိုး ကလေး သစ်သားခုတင်သန့်သန့်ပေါ်တွင်(ပကတိပင်ကိုအတိုင်း)ထား ရန် သဘောတူကြသည်။

ထို့ပြင် ခုတင်ထောင့် ၄-ခုမှာ ရှင်ငယ်ရဟန်းငယ်များကို တစ်ဖွဲ့လျှင် ၄-ပါးစီတွဲ၍ တစ်တွဲလျှင် မိနစ်(၃၀)စီ သင်္ကန်းလက်ကန် တော့တင်၊ မတ်မတ်ရပ်၊ လက်အုပ်ချီပြီး အလှည့်ကျပူဇော် နေကြရန် ကိုလည်း သဘောတူကြသည်။

ကျောင်းအမတစ်ဦး၏ ရင်ထဲခံစားချက်

ဤသို့ပကာသန မလွမ်းသောမူများကို ချမှတ်၍ အစည်း အဝေးခန်းမမှစ၍ပနကော်မတီများထွက်လာကြသောအခါ ဆရာတော် ၏ ရုပ်အလောင်းတွင် ပိတ်ဖြူများ၊ ဇာပန်းများ၊ ပန်းတွန့်များ၊ ပန်းနု များ၊ အညွန့်အခက် ရောင်စုံများဖြင့် လှလှပပဆင်မြန်းထားပြီး ဖြစ် နေသည်ကို တွေ့ကြရတော့၏။

အားလုံး အံ့အားသင့်ကြရတော့သည်။ အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ခဲ့ သော မူနှင့်မကိုက်ဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း။

မေးကြည့်သောအခါ ကျောင်းအမတစ်ဦးက ရုပ်အလောင်းကို သူလာ၍ ဖူးမြော်စဉ်တွင် ဘာမျှ အဆင်တန်ဆာမရှိသဖြင့် သူ့ရင်ထဲ၌ မချည်အောင် ခံစားရသည်ဆို၏။

သို့နှင့် မန္တလေးသို့ ချက်ချင်းသွားကာ ဝယ်သင့်ဝယ်ရာပစ္စည်းတို့ကို ဝယ်ယူလာပြီးလျှင် သူ့လက်အောက်ငယ်သား တပည့်များနှင့် ခြေမြန် လက်မြန် ဝိုင်းဝန်း ဆင်မြန်းပစ်လိုက်သည် ဆို၏။

သို့နှင့် ထိုကျောင်းအမ အလှူရှင်ကျေနပ်မှုရှိရုံ၊ ထိုတစ်နေ့မျှ ဆင်မြန်းမှုကို လက်ခံခွင့်ပြုထားကြပြီးလျှင် နောက်တစ်နေ့တွင်ကား နားလည်သဘောပေါက်အောင် ပြောပြတောင်းပန်၍ အဆင်အပြင် တို့ကို ဖယ်ရှားလိုက်ကြသည်။

ရိုးရိုးသစ်သားခုတင် တစ်လုံးသန့်သန့်ပေါ်တွင် (အောက်ခံ မွေ့ရာ မပါဘဲ) သင်ဖြူးဖျာနှင့် ပိတ်ဖြူခင်းပြီးလျှင် ရုပ်အလောင်းတော် ကို သင်္ကန်းခြံ၍ မျက်နှာတော်ဖော်ထားကာ ပကတိ ကျိန်းစက်နေ သည့် အသွင်ပြင်ဆင်ထားကြသည်။

ပြီးလျှင် ရှင်ငယ် ၄ ပါးစီ၊ သို့မဟုတ် ရဟန်းငယ် ၄ ပါးစီကို အဖွဲ့ဖွဲ့၍ တစ်ဖွဲ့လျှင် မိနစ်(၃၀)စီ ရုပ်အလောင်းခုတင်၏ ထောင့် ၄ -ခုမှာ တစ်ထောင့်လျှင် တစ်ပါးကျ မတ်မတ်ရပ်၊ လက်အုပ်ချီလျက် ပူဇော်နေကြသည်။ ၂၄-နာရီလုံး အချိန်ပြည့် အလှည့်ကျ ပူဇော်နေ ကြရ၏။

ထို့နောက် ခေါင်းရင်းဘက်တွင် ထီးဖြူကြီး ၄-စင်းနှင့် ရွှေထီး ကြီး ၄-လက်ကို စဉ်တန်း၍ထား၏။ ထို့ပြင် စားပွဲရှည်ကြီး ပေါ်တွင် ဆရာတော်ပြုစုရေးသားခဲ့သောကျမ်းစာအုပ်များ၊ ဆရာတော်၏သပိတ် ပရိက္ခရာများကို တင်ပြထားသည်။ ဤမျှသာ အဆင်အပြင်ရှိ၏။

ထို့ပြင် ရုပ်ကလာပ်၏အနီးမှ (ဆရာတော်ကြီး အသက်ရှိစဉ် က ဟောခဲ့သော) တိတ်ခွေတို့ကို ဖွင့်ပြထားရာ လာသမျှပရိသတ် တို့ကိုပင် ဆီး၍ တရားဟောသလို ယခုပင် အသက်ရှိနေသေးသလိုလို ထင်ရသဖြင့် သောကပရိဒေဝ နည်းစေတော့သည်။

ထိုမှတစ်ပါး ရုပ်အလောင်းထားရာ ပွဲကုန်းသိမ်ကြီးကို လျှပ် စစ်မီးလုံး ရောင်စုံအနည်းငယ် ထွန်းညှိထားရုံမှအပ အခြားမွမ်းမံခြယ် သမှု မပြုကြရပေ။

ဘုန်းကြီးသေရွှေခေါင်းကြီးနဲ့

ဤသို့လျှင် ဆရာတော်၏ မူဝါဒအရ “မကုန်သင့်က မကုန်ရ၊ ကုန်သင့်မှ ကုန်ရမည်” ဟူသည့်အတိုင်း အဆင်းတန်ဆာအရှင်းမပါဘဲ အခြယ်အသ လုံးဝကင်းသော ရုပ်အလောင်းတော်ကို ဖူးနေကြရသည်မှာ အားမလို အားမရ ရှိကြဟန်တူ၏။

အဖူးလာကြသူတို့မှာလည်း ပျံတော်မူသည့်နေ့ကစ၍ နောက်ဆုံးဈာပနနေ့တိုင်အောင် (၂၄)နာရီလုံး နေ့ညမစဲ တဖွဲဖွဲအမြဲလိုပင် ဝင်ထွက်ပြည့်ကျပ်နေကြသည်။

ရပ်နီးမှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အလုအယက် လာကြသလို၊ ရပ်ဝေးက ဒကာ၊ ဒကာမတို့ကလည်း ကားကြီးကားငယ် အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် အုပ်စုလိုက် အုပ်ဖွဲ့လိုက် ရောက်ရောက်လာကြသည်။ ထိုအထဲတွင် အချို့က အထင်တစ်မျိုးထင်ကြသည်ဆို၏။

“ဘယ်နှယ်လဲ ... ဆရာတော်ကြီး နာမည်ကြီးပြီး ဈာပနပွဲကျတော့ တာဝန်ခံမည့်သူ မရှိလို့လား ... တယ် မျက်နှာငယ်စရာ ဖြစ်နေပါမင့်ကလား ...”

ဟူ၍ တီးတိုး တီးတိုးပြောကြသည်အထိ ဖြစ်သတတ်။ တချို့ကမူ စုရုံးတိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် အကြီးအကဲဆရာတော်များအား လာ၍ လျှောက်ကြသည်။

“တပည့်တော်က မြပုခက် တာဝန်ယူမယ်ဘုရား ..
တပည့်တော်ကတော့ ရွှေခေါင်းတာဝန်ဘုရား ...
တပည့်တော်က ရိပ်ဖြူစံ ကျောင်း...
တပည့်တော်ကတော့ တလား ဘုရား”

ဟု လျှောက်ထားကြ၏။ အားလုံးကို နားလည်အောင် ဆရာတော် ဦးစန္ဒောဘာသက ရှင်းရှင်းပြနေရသည်။

သို့သော်လည်း နောက်ထပ် နောက်ထပ် ရပ်နီးရပ်ဝေး မြို့နယ်တို့မှ တဖွဲဖွဲအသစ် အသစ်ရောက်လာကြပြန်ရာ ထိုခံစားချက်မျိုးပင် ခံစားရဟန်တူသည်။ သူတို့ကား (ဘုန်းကြီးသေ ရွှေခေါင်းကြီးနဲ့) ဆိုသော အမြင်ကိုသာ မြင်နေကြဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလော။

မိုးကုတ်မှ ကျောက်သူဌေးဒကာတစ်ဦးကမူ “ဒီဈာပနကြီး အတွက် သိန်းပေါင်းဘယ်လောက်ကုန်မလဲဘုရား၊ ကုန်သလောက် တပည့်တော် တာဝန်ယူမယ်ဘုရား” ဟူ၍ပင် လျှောက်ထားလေသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို နားလည်အောင် ရှင်းရှင်းပြနေရသည်ကပင် အမောဖြစ်၏။

ရုပ်ခြံပိဟူသည် အပုပ်အစပ်မျှသာ

ဤကဲ့သို့ ပျံတော်မူကာမှ အစွမ်းကုန်အိတ်သွန်ဖာမှောက် ပူဇော်မှုမျိုး၊ ဘုန်းကြီးပျံ၊ ဘိုးတော်ပျံ၊ မယ်တော်ပျံ ပူဇော်မှုမျိုး (အသက်ရှင်စဉ်က ဆေးဝါး ဓာတ်စာဖိုး နှမြောသော်လည်း သေသော အခါမှ အကုန်အကျများစွာခံ၍ ချသောအသုဘမျိုး) အတွက် အလဟဿ ဖြန့်တီးမှုများ မလိုလားအပ်ကြောင်းကို ဆရာတော်က မကြာခဏ အပြစ်ဆိုတတ်သည်။

ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ကိုယ်တော်တိုင် “အနာဂတ် သာသနာရေး” ကျမ်းစာတွင်လည်းကောင်း၊ အခြား အခြားသော ကျမ်းစာများတွင်လည်းကောင်း၊ ယင်းကိစ္စများ ဖော်ပြ ရေးသားထား သည်မှာ များစွာရှိ၏။ နှုတ်ဖြင့်လည်း အကြောင်း တိုက်ဆိုင်တိုင်း မိန့်မြွက်ဟောကြားချက်တွေ များစွာရှိသည်။ ယခုအစီအစဉ်များမှာ ပျံတော်မူသွားသော ဆရာတော်၏ဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီအောင် ကျန်ရစ် သော ပုဂ္ဂိုလ်များက စီစဉ်နေကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဆရာတော်၏ဝါဒမှာ “မသေခင် တန်ဖိုးထားကြရမည်” မိဘသားသမီး၊ ဆရာသမား - ဆွေမျိုး၊ အပေါင်းအသင်း တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မေတ္တာတားကြရမည်။ ဝတ္တရားကျေကြရမည်။ သေပြီးလျှင် ကား ရုပ်ခြံပိတို့သည် အပုပ်အစပ်မျှသာ ဖြစ်၏။ အပိုမချဲ့သင့်ဟူလို။

ဤကိစ္စမျိုး၌ ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသသာမကသေး၊ ဆရာတော်၏ဆရာ ဒသမမြောက်ရွှေကျင်သာသနာပိုင် (ဝိသုဒ္ဓါရုံ) မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ဤဝါဒမျိုးပင် ခံယူတော်မူ ၏။ အသက်တမျှ အလွန်ရင်းနှီးချစ်ခင်လှသော ကျွန်းကုန်း ဆရာတော်

ကြီး ပျံလွန်တော်မူစဉ်က မြောင်းမြဆရာတော် ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင် ဦးစီး၍ သဂြိုဟ်တော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ ဈာပနမှတ်တမ်း

ပထမနေ့ ညနေ ၅-နာရီအချိန်ပျံတော်မူရာတွင် “နောက် တစ်နေ့အပြီး သဂြိုဟ်ရမယ်”ဟု ဆိုင်ရာဒကာတို့ကို အမိန့်ချ၏။ ဒကာတို့က “နာရီ သုံးဆယ်လောက် အချိန်ပေးပါ” ဟု လျှောက် သည်ကိုပင် လက်မခံ။ “တို့မှာ တစ်ပါးသေရင် တစ်ပါးက အမြန်ဆုံး သဂြိုဟ်ရမယ်” ကတိကဝတ် ထားခဲ့တာ၊ “ဖြစ်အောင်လုပ်ပေး” ဟု အမိန့်ရှိနေသည်။

ဆရာတော်ကြီး ၂-ပါးသည် အသက်ရှင်စဉ်က တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး အလွန် လေးစားချစ်ခင်တော်မူကြ၏။ ဤချစ်ခင် ရင်းနှီးမှုနဲ့ စပ်၍ သက်မဲ့ရုပ်ကြီးကိုပါ စွဲလမ်းနေရမည်မဟုတ်ဟု လက်တွေ့ပြခြင်း ဖြစ်တော်မူသည်။ စီစဉ်ပေးဟု အရေးတကြီးဆိုနေ၏။

အမိန့်ကို မလွန်ဆန်နိုင်သဖြင့် စီစဉ်ပေးကြရ၏။ နောက်တစ် နေ့ ၄-နာရီတွင် မီးသဂြိုဟ်နိုင်ခဲ့သည်။ ပြီးမှဆိုင်ရာတို့ကို အကြောင်း ကြား၏။ သတင်းစာ၌ထည့်၏။ ဤသည်တို့ကို မြောင်းမြဆရာတော် ကြီးကိုယ်တိုင် မှတ်တမ်းရေးသားခဲ့သည်။

“အလောင်းကို ပြုပြင်ရာ၌ မကျန်းမမာဖြစ်စဉ်က ခါး၌ဝတ် ထားသောသင်္ကန်းဖြင့်ပင် ပြုပြင်လိုက်၏။ ခေါင်းမရိတ်၊ ရေမချိုး၊ ခြေကြိုးလက်ကြိုးမချည်၊ အသက်ရှင်စဉ်က ကျိန်းစက်ထားသလို ပြင် ထား၏။ ဘာတစ်ခုမျှ မွမ်းမံခြယ်သခြင်း မပြုပါ။ ဈာပနကို အကျဉ်း ဆုံး ရက်အတိုဆုံးထား၍ ၂၃-နာရီမျှဖြင့် ပြီးအောင်ဆောင်ရွက်သည်။

သဂြိုဟ်စရိတ် ၁၅၀/-၊ ခေါင်း ၅၀/- လိုက်ပို့ကြသည့် မော်တော်ယာဉ်ဘက်စ်ကားခ ၈၀/-၊ သတင်းစာ၌ထည့်ခ ၁၀၀/ စုစုပေါင်း ၄၅၀/ လေးရာငါးဆယ်ကျပ်မျှသာ ကုန်၏”ဟု မှတ်တမ်း ရေးထိုးတော်မူခဲ့သည်။

ဝမ်းနည်းကြေကွဲသဝဏ်လွှာများပေးပို့ခြင်းနှင့် သတင်းစာများက ရေးသားကြခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားအနားယူသွားပြီးစ

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် တစ်ရက်မှစ၍ အနယ်နယ် အရပ်ရပ် ဆရာတော်ကြီးများထံမှ လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ လည်းကောင်း၊ သာသနာရေး ရင်လေးမိကြသော သီတင်းသုံးဖော် ဆရာတော်များထံမှ လည်းကောင်း၊ ဝမ်းနည်းကြေကွဲကြောင်း သဝဏ်လွှာများ နေ့စဉ်မစဲ တဖွဲဖွဲ ရောက်လာကြတော့သည်။

အချို့ဆရာတော်ကြီးများမှာ ကိုယ်တော်တိုင်ကြွလာကြ၍ ဓမ္မသံဝေဂများ ယူတော်မူကြသည်။ နှမြောကြ၏။ တသကြ၏။ စုပ်သတ်ကြ၏။ ရင်ကို မကြ၏။ ဝမ်းနည်းကြ၏။ ကြေကွဲကြ၏။ ယူကျုံးမရ ဖြစ်ကြ၏။ အစားထိုး၍ မရနိုင်သော ဆုံးရှုံးမှုကြီးအတွက် အလွန်နာကျင်စွာ ရင်ထဲ၌ အညီအမျှခံစားကြရ၏။ သတင်းစာများကလည်း ဓာတ်ပုံသတင်းများဖြင့် ဖော်ပြကြ၏။ အချို့က ဆရာတော်ကြီးအကြောင်း ဆောင်းပါးရေးကြသည်။ အချို့က ဆရာတော်ကြီး၏ စိတ်ဓာတ်၊ ဆရာတော်ကြီး၏ လုပ်ရပ်၊ ဆရာတော်ကြီး၏ စေတနာတို့ကို ဖော်ပြကြသည်။ “သာသနာတော် တစ်ရပ်လုံးနှင့် မြန်မာပြည်သားတွေအဖို့ ဆုံးရှုံးမှုကြီးတစ်ရပ်” ဟု ဆိုကြ၏။

ကလောင်ရှင် (ကိုပညာ-အမရပူရ)က ဟံသာဝတီသတင်းစာတွင် “ရွှေတောင်ကို နေရောင် မခ,နိုင်တော့ပြီ” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆရာတော်ကြီး၏ ကျန်းမာနေစဉ်က စာရေးနေဟန်ကိုတင်ပြပြီး၊ နောက်ဆုံးတွင် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့က နံနက်ပိုင်း၌ မိုးအုံ့နေပုံ၊ ရာသီဥတု မကြည်လင်ပုံ၊ ဆရာတော်ကြီးအတွက် လောကဓာတ်ကြီးက စိတ်မချမ်းမြေ့သလို ဖြစ်နေပုံ။

တောင်သမန်ဝန်းကျင်တွင် နှင်းတွေဝေနေပုံနှင့် ညနေပိုင်းတွင် အနောက်ဘက်တခွင် မိုးကောင်းကင်၌ မိုးသားတိမ်လိပ်တို့ မကန်းကွက်ဆင်၍တက်လာပုံ နေရောင်ခြည်သည် မှန်ပျံပျံသာ လင်း

နိုင်တော့ပုံ၊ ထိုအချိန် ၄-နာရီခွဲမှာ ဆရာတော်ကြီး လုံးဝ အနား ယူသွားပုံတို့ကို မြင်သာအောင် တင်ပြရေးသား ဖော်ပြထားသည်။

၂၅-၂၆ ရာစုခေတ်အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာကြီး လူထုဦးလှကမူ ပျံလွန် တော်မူပြီး နောက်တစ်ရက်အနေအထားကို (သူကိုယ်တိုင် စျာပန ဗဟိုကော်မတီတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရသဖြင့် မျက်မြင်သိထားသည့် အတိုင်း) ဟံသာဝတီသတင်းစာတွင် ဤသို့ ဖော်ပြထားပါ၏။ “နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၃-ရက် (၂၀-၁၂-၇၉)နေ့ကတော့ ကျောင်း တိုက်ကြီးထဲမှာ ပရိသတ်တွေ အထူးပဲ စည်ကားပါတယ်။

သက်တော်(၉၂)နှစ်ရှိ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးလည်း မန္တလေးအရှေ့ပြင်ကနေ ကြွလာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရဟန်းပရိသတ်၊ သီလရှင်ပရိသတ်၊ လူပရိသတ်တွေရဲ့ မျက်နှာများမှာ တော့ အရင့်အရင့်တွေတုန်းကလို မရွှင်ပျက်တော့ဘူး။ ညှိုးငယ်နေကြ တယ်။ မျက်လုံးအိမ်တွေထဲမှာ မျက်ရည်တွေ ပြည်နေကြတယ်။ တချို့ကတော့ ငိုလို့ရှိက်လို့။

ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက လည်း ခါတိုင်းလို ပြုံးရွှင်တဲ့မျက်နှာ၊ ကြည်သာတဲ့အသံမျိုးနဲ့ ဆီးကြို ပြီး တရားမဟောတော့ပါဘူး။ အားလုံးပရိသတ်တွေရဲ့ ရှေ့က ခုတင် တစ်လုံးပေါ်မှာ ငြိမ်သက်စွာ လဲလျောင်းစံ နေတော်မူရင်း “အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုကြ” လို့ ရင်ထဲမှ မထွက်သောစကားလုံးတို့ဖြင့် ပြော နေသလို ဟောနေသလိုပါပဲ” ဟူ၍ ပုံဖော်ထားလေသည်။

စာရေးဆရာမကြီး လူထုဒေါ်အမာကလည်း ကြေးမုံသတင်း စာမှနေ၍ “အရှင်ဇနကာဘိဝံသဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူတယ် ဆိုတော့ သာသနာတော်ကို မြတ်နိုးတဲ့သူတိုင်းက ယူကျုံးမရ နှမြော တသကြတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒီဆရာတော်ကြီးက သာသနာမှာ သိပ်အကျိုးများတာကိုး။

“ဘုရားအလိုတော်နဲ့ အနီးကပ်ဆုံးဖြစ်အောင် သူတပည့်

သံဃာများကိုလည်း ပြုပြင်ထားတယ်။ ပြီးတော့ ဒီသာသနာတော် အတွက် နှစ်ပေါင်း ၄၀-လောက်အတွင်းမှာ ကျမ်းစာအုပ်ပေါင်း (၆၀)ကျော် လောက်ကိုလည်း ပြုစုသွားတော်မူတယ်” စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထား၏။

ထို့ပြင် မင်းကွန်းတောင်ရိုး တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဆရာတော်ကြီး ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသကြွလာပုံ၊ သာသနာ့သစ်ပင်ကြီး မှ အရေးပါတဲ့ အကိုင်ကြီးတစ်ကိုင် ကျိုးကျသွားသလိုဖြစ်ရပုံ၊ အစား ထိုးမရသော ဆုံးရှုံးမှုကြီးပဲ .. ဟု မိန့်တော်မူပုံတို့ကိုလည်း ဖော်ပြ ထားသည်။

နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး ဝေဇနကလည်း မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ကြီးကို “သာသနာတော်၂၅-၂၆ရာစုခေတ် အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသ” ဟူ၍ပင် တင်စားဂုဏ်ပြု ပူဇော်ထားပါသည်။

စာရေးဆရာများက ဂုဏ်ပြုကြခြင်း

ထို့ပြင်လည်း စာရေးဆရာဌေးလွင် (ဆားလင်းကြီး)က လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာမှနေ၍လည်းကောင်း၊ ဆရာကြီး ဦးတက်တိုးက ဟံသာဝတီသတင်းစာမှနေ၍ လည်းကောင်း၊ မောင် ဝံသက မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာမှ နေ၍လည်းကောင်း အသီးသီး ကိုယ့်ရှုထောင့် ကိုယ့်အမြင်ဖြင့် ဆရာတော်၏အကြောင်းကို တင်ပြကြ လေသည်။

ထိုနောက်ပိုင်းရက်များတွင်လည်းဆက်ကာဆက်ကာ သတင်း စာ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်တို့မှနေ၍ စာရေးဆရာ ဒါရိုက်တာ ဦးသုခ၊ ဓမ္မဃောသက ဦးမောင်မောင်၊ နတ်မောက်ထွန်းရှိန်၊ မုံရွာ-ဝင်းဖေ၊ ချစ်စံဝင်း၊ အရှင်သုမန(ရေဦး)၊ အရှင်ကုသလ(ညောင်ရမ်း)၊ အရှင်ကဝိ သာရ(ဝေဇယန္တာ-စစ်ကိုင်း)၊ အရှင်မဟောသပေဏ္ဍိတ (ဝေဇယန္တာ- စစ်ကိုင်း)၊ မေမြို့မိုးကြည်၊ စာရေးဆရာမ မကြွယ်ကြွယ် စသည်တို့က လည်း အသီးသီး ရေးသားတင်ပြ ဂုဏ်ပြုပူဇော်ကြပါသည်။

ဤသို့လျှင် စာရေးဆရာအသီးသီးတို့က ဆရာတော်ကြီး

ပျံလွန်တော်မူသွားရသဖြင့် ရင်တွင်း၌ခံစားရသော ဝေဒနာတို့ကို ပြည့် ကျပ်စွာ သိုလှောင်မထားနိုင်သဖြင့် ထုတ်ဖော်ဖွင့်ဟ မြည်တမ်းကြပါ သည်။

စာဆယ်ကြောင်းမျှဖြင့် ကန်တော့ခဲ့

အထူးသဖြင့် စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာကြီး ဦးသိန်း ဖေမြင့်ကား ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ပျံလွန်တော်မူခြင်းနှင့် စပ်၍ ရင်တွင်း၌ တလှုပ်လှုပ်နာကျင်စွာ ခံစား ရဟန်တူပါသည်။ ပျံလွန်တော်မူသွားကြောင်း ရေဒီယိုမှသတင်းကို ကြားလိုက်ရပြီး နောက်ပိုင်းမှစ၍ ထိုင်ချီ ထချီ အားမလို အားမရ ဖြစ်နေရဟန်တူပါသတည်း။

“ဘယ်လိုလဲ ... ဘာရောဂါမှ ထူးထူးခြားခြား မရှိပါဘူးလို့ ဆရာဝန်တွေကလည်း ဆိုသေး” ဟု နှုတ်မှ ရွတ်ဆိုကာ မကျေနိုင် မချမ်းနိုင်ဖြစ်ပြီးလျှင် သူကိုးကွယ်နေကျ အာယုဗေဒ သိမ်ဖြူဆေးသိပ္ပံ မှ ဆရာတော်ကြီးဦးနာဂသေနာဘိဝံသထံသို့ သွားရောက် မေးလျှောက် ပါသတည်း။

ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက “ဒါဟာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ် (အာ ယုက္ခယ၊ ကမ္မက္ခယ၊ ဥဘယက္ခယ) အသက်တမ်းကုန်ခြင်းကြောင့် ကံစွမ်းကုန်ခြင်းကြောင့် (မီးစာကုန် ဆီခန်း-ဆိုသလို) ဖြစ်နိုင်ပါတယ်” ဟု အမိန့်ရှိလိုက်ပါသတည်း။

ပြီးတော့လည်း ဆရာဝန်တွေကတော့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အခြေအနေမှန်ကို သိမှာပါပဲ။ သို့ပေမယ့် ဆရာတော်ကြီး စိတ်အား မငယ်အောင် မပြောဘဲ ဖုံးထားတာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မှာပေါ့” ဟူ၍ မိန့်တော့မှ ဘဝင်ကျသွားဟန်တူပါသတည်း။ ဤအဖြစ်အပျက်များကို သူ၏ဇနီးက ပြောပြ၍ သိရပါသည်။

ဦးသိန်းဖေမြင့်သည် ဆရာတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသနှင့် မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက်ကြီးအကြောင်းကို လွန်ခဲ့သော ခုနစ်နှစ် လောက်က စာရေးဖူး၏။ ဆရာတော်ကို ကြည်ညိုသည်။ မန္တလေး

သို့ ရောက်တိုင်း ဆရာတော်ထံသို့ မရောက်ရောက်အောင် သွားမြဲ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကို သူ၏စိတ်အာရုံတွင် တရေးရေး ထင်မြင်နေဟန်တူသည်။ ယခု ဆရာတော်အကြောင်းကိုရေးရန် ကလောင်ကို ကိုင်၍ စာရေးစားပွဲတွင် ထိုင်လိုက်ပါပြီ။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

ရေးသူ - သိန်းဖေမြင့်

“ကျွန်တော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသကို နောက်ဆုံးအကြိမ် တွေ့ရသည်မှာ ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မမူမီ နှစ်ရက်ကဖြစ်လေသည်။ ဒီဇင်ဘာလ ၂၅-ရက်နေ့က တနင်္ဂနွေနေ့၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့၊ ခရစ်စမတ်နေ့၊ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ကျွန်တော့်မြေးဦးလေး ၅-လပြည့် သမီးဦးကလေးဖြစ်ပြီး ‘ခင်ခင်သာ’ ဟူ၍ ကင်ပွန်းတပ်သောနေ့။

မြေးမကလေးကို ကင်ပွန်းတပ်သော မင်္ဂလာအတွက် ကျွန်တော်နှင့် ခင်ကြည်ကြည်တို့ မန္တလေးသို့ရောက်နေကြသည်။ မနက်ပိုင်း ကင်ပွန်းတပ်သည့်ကိစ္စများ ပြီးစီးသွားသောအခါ ခင်ကြည်ကြည်က ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသထံသို့ သွား၍ ...

‘သွား၍’ အရောက်တွင် ကလောင်သည် ရပ်တန့်သွား၏။ ရှေ့သို့ မဆက်နိုင်တော့ပါ။ မူးဝေ လဲကျသွားတော့သည်။ ဝိုင်းဝန်း ပွေ့ထူ၍ ဆေးရုံတင်လိုက်ရသည့်အခြေအထိ ရောက်သွားရတော့၏။

ထို့နောက်တွင်လည်း ရောဂါမှ နာလန်မထနိုင်ရှာဘဲ နောက်ဆုံးတွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့ရတော့သည်။ ဤသို့လျှင် စာရေးဆရာကြီး သိန်းဖေမြင့်ကလည်း စာဆယ်ကြောင်းမျှလောက်ဖြင့် ဆရာတော်အား ကန်တော့၍ သွားခဲ့ပါသေးသည်။

ကျွန်းခေါင်းကြီးတစ်လုံးမျှသာပြုလုပ်

ယခု ဤကိစ္စ၌လည်း ပျံလွန်တော်မူသွားသော ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ မူဝါဒနှင့်အညီ အပိုမကုန်သင့်ရာကို မကုန်စေ

ဘဲ ဆရာတော်၏ ရုပ်အလောင်းကို သယ်ယူဖို့ရန် ကျွန်းခေါင်းကြီး တစ်လုံးမျှသာ ပြုလုပ်ကြ၏။ ကျွန်းခေါင်းကြီးကို ပန်းတွန့်၊ ပန်းနု ပန်းခက် စသည်တို့ဖြင့် မွမ်းမံခြယ်သမှုမပြုရ။ ဆရာတော် ဝတ်နေကျ သင်္ကန်းရောင်(နီညိုရင့်) အသွေးသာ ဆေးသုတ်ခွင့် ပေးထားသည်။

ထိုခေါင်းကြီးကို သယ်ယူသောအခါ လွယ်ကူစေရန် ထမ်းစရာ လက်ကိုင်နှင့်တကွ အောက်ခံသစ်သားကပ်တစ်ခု ပြုလုပ်ထားကြသည်။ ထိုခေါင်းကြီးကို “တစ်ဦးတည်း ကုသိုလ်ယူပါရစေ” ဟု လျှောက်ထားလာသူတို့ကိုလည်း ခွင့်မပေးဘဲ အရာရာတွင် စုပေါင်း၍ သာ ကုသိုလ်ပြုကြရန် (မှ)ချထား၏။

ဤခေါင်းကြီးကို ပြာသာဒ်၊ ရိပ်ဖြူ၊ တလား၊ ကရဝိတ် စသည်တို့ဖြင့်တင်၍ သယ်ယူမည်မဟုတ်ပါ။ တပည့်သံဃာ ပရိသတ် အပေါင်းက ပခုံးဖြင့်ထမ်းကာ အဆင့်ဆင့်ပြောင်း၍ သယ်ယူဖို့ စီမံထားကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့ပခုံးကို ယာဉ်အဖြစ် အသုံးပြုကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုလို စီမံပြုလုပ်နေကြသည်ကို အများအားဖြင့် နားမလည် နိုင်သလို ဖြစ်နေကြသည်။ “ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သင်္ကြိုဟ်မှာတဲ့လဲ၊ သယ်ယူဖို့ရာ ကရဝိတ်လည်း မရှိ၊ ရိပ်ဖြူပြာသာဒ် တလားလည်းမပါ၊ ယောင်ကျူးတဲ့ မင်းသမီးဆိုတာလည်း မငှား၊ ဆိုတော့ ဘယ်လိုများ လုပ်ကြမှာတဲ့လဲ”

တီးတိုး ဝေဖန်နေကြ၏။ သူတို့ကိုလည်း အပြစ်မဆိုသာပါ။ သူတို့မြင်နေကျများနှင့် တခြားစီဖြစ်နေ၍ ပြောနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသို့လျှင် အစဉ်အလာတစ်ခုကို စွဲမိပြီဆိုလျှင် ဖြိုခွဲဖို့ မလွယ်အောင် ဖြစ်ရတတ်၏။

တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ကြီး၏ ကြေကွဲစကား

အကိုင်းကြီးတစ်ကိုင်းပဲ့၍ ကျိုးကျသွားသလို

နတ်တော် လပြည့်ကျော် ၅-ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် မင်းကွန်း မှ တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဆရာ

တော်ကြီးနှင့် သက်တော်၉၀-ကျော် အရိယမဂ္ဂင်ချောင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့ ကြွရောက်တော်မူလာကြသည်။

မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်မှ နာယကဆရာတော်များနှင့် တိပိဋကဓရ အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရတို့က ဆီးကြိုကြ၏။ ရုပ်ကလာပ်ရှိရာ စံကျောင်းကြီးပေါ်သို့ ပင့်ဆောင်သွားကြသည်။ ခန်းမကြီးအတွင်း၌ တပည့်သစ် တပည့်ဟောင်းတို့ အတော်များများ ရောက်နေကြပြီ။ ကြွလာသောဆရာတော်ကြီးများကို နေရာပေး၍ ရိုသေလေးမြတ်စွာ ကန်တော့လိုက်ကြသည်။

ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ က ဈာပနပွဲတွင် အသုံးပြုရန် ဆန်တစ်အိတ်၊ ဆီတစ်ပုံး၊ ဆားတစ်အိတ် လှူဒါန်း၏။ “အခြား လိုအပ်တာရှိရင်လည်း ပြောပါ။ ကူညီမယ်၊ ဘာမဆို ဆောင်ရွက်ပေးပါမယ်” ဟု အမိန့်ရှိတော်မူသည်။ ထိုအခါ ဂန္ဓာရုံနာယက စာချဘုန်းတော်ကြီးများက “ဆရာတော်ကြွလာခိုက် တပည့်တော်တို့ အား သြဝါဒချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြသဖြင့် နာရီဝက်ခန့် သြဝါဒပေးတော်မူသည်။

သြဝါဒကို ၃-ပိုင်းပိုင်း၍ ပေးတော်မူ၏။ ပထမပိုင်းတွင် “အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇနကာ ဘိဝံသ ပျံလွန်တော်မူသွားတာဟာ ခက်မင်းဖြာရှိတဲ့ သာသနာသစ်ပင်ကြီးမှ (ပင်စည်ခွဆုံအရင်းက) အရေးပါသည့် အကိုင်းကြီးတစ်ကိုင်း ပဲ့ထွက်ကျိုးကျသွားသလိုပါပဲ။ သာသနာတော်မှာ အလွန်နှစ်နာ ဆုံးရှုံးမှုကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်ရပါတယ်” ဟူ၍ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစကား မိန့်ကြားတော်မူသည်။

ဒုတိယပိုင်းအနေဖြင့် ကျန်ရစ်တဲ့တပည့်ကြီးတွေက ဆရာတော် ပျိုးထောင်တည်ထားခဲ့သော တိုက်တာကြီးနှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို မပျက်ပြားရအောင် ညီညီညွတ်ညွတ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ကြဖို့ အားပေးတိုက်တွန်းတော်မူ၏။

တတိယပိုင်းအနေဖြင့် ဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူသည့် အတွက် သံဝေဂယူကြဖို့ရန် “ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတို့၊ ကိုယ်က

ဤပုံ၊ ဖြစ်လိုတုံလည်း၊ တဖုံဆင်ကွဲ၊ သူတနဲ့ဖြင့်၊ ဖောက်လွဲတတ်စွာ၊
ဓမ္မတာကို၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှု၍” စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆို
ဟောပြောတော်မူသည်။

ဓမ္မကထိကများဖြင့် ညတရားပွဲတခြိမ်ခြိမ်

နောက်ဆုံးဆယ်လမြတ်ဗုဒ္ဓကျမ်းစာ

ဆရာတော်ဘုရား၏ ရုပ်ကလာပ်တော် ထည့်သွင်းရန်
အခေါင်းစပ်နေခိုက် မီးသဂြိုဟ်ရန် “ကြက်ချေးခံ” အုတ်ပလ္လင်တည်
ဆောက်နေခိုက် ရုပ်ကလာပ်တော် ပင့်ဆောင်မည့် လမ်းတစ်လျှောက်
ရှင်းလင်းနေကြခိုက် အချိန်များတွင် ညစဉ် တရားပွဲများ ကျင်းပ၍
ပူဇော်နေကြ၏။

နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၅)ရက်နေ့ညတွင် ရုပ်ကလာပ်တော်
ထားရာ စံကျောင်းကြီးပေါ်၌ ဦးစွာပထမစစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သုဗောဓာ
ရုံဆရာတော်က (ဥပသေနသုတ္တန်)ကို ဟောပြောတော်မူ၏။

၆-ရက်နေ့ညတွင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဝိပဿနာဂန္ဓာရုံ ဆရာ
တော်ဦးဝိမလက(ပရိညာ ၃ ပါးနှင့် မောဃရာဇသုတ္တန်)ကို ဟောပြ
တော်မူ၏။ ထိုညတွင် ဓမ္မကထိကဆရာတော်က ပျံတော်မူသွားသော
ဆရာတော်၏ “နောက်ဆုံး ဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓကျမ်းစာ” ကို ထည့်
သွင်းဟောပြသွားသည်။

“ဒီနောက်ဆုံး ဆယ်လမြတ်ဗုဒ္ဓစာအုပ်ဟာ ... ရှေးတုန်းက
တော့ ဆရာတော်က မြတ်စွာဘုရားရဲ့နောက်ဆုံး ဆယ်လပိုင်း အခြေ
အနေကို ရေးတာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီစာအုပ်ထွက်တာက လွန်ခဲ့တဲ့
တပေါင်းလထဲက။ ဒီတော့ အဲဒီလကစပြီး ဒကာ ဒကာမတို့ လက်ချိုး
ရေတွက်ကြည့်ကြစမ်းပါလား။”

တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို စသည်ဖြင့် ရေ
တွက်လာခဲ့ရင်ဟောဒီနတ်တော်လအထိ(ဆယ်လ)အံ့ကိုက်ဖြစ်နေတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက စဉ်းစားမိတယ်။ ဒီစာအုပ်ဟာ (ဘုရား
ရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးအတွက် နောက်ဆုံးဆယ်လဆိုပေမယ့်)

တကယ်တော့ ဆရာတော်အတွက် နောက်ဆုံး ဆယ်လဖြစ်နေပါရော လား... လို့” ဟု ဟောလိုက်ရာ ပရိသတ်တို့မှာ အစကမှ ငိုချင်ချင်၊ ဤသို့ ယှဉ်ပြကာမှ ရင်ထဲဆို၍ သွားကြရတော့၏။ အောင့်အည်း မျိုသိပ်ထားရာမှ ရင်ထဲလိုက်ကာ ရှိုက်၍ ရှိုက်၍ လာကြတော့သည်။

ထိုစာအုပ်ကိုလည်း ပို၍ စိတ်ဝင်စားသွားကြတော့၏။ “ဘာ တွေရေးထားလို့ပါလိမ့်” ဟူ၍ သိချင်စောတွေ ပိုလာကြသည်။ နောက် တစ်နေ့မှစ၍ ထိုစာအုပ်ကို ဝယ်ယူကြရာ အမရပူရနှင့် မန္တလေးတို့မှာ ရှိသော “နောက်ဆုံးဆယ်လမြတ်ဗုဒ္ဓ” စာအုပ်များ ရုတ်ချည်းကုန် သွားတော့သည် ဟူ၏။

စာအုပ်ဆိုင်များက အရောင်းသမားတို့ကပင် “ဒီရက်အတွင်း မှာ ဒီစာအုပ်ကိုချည်း လာလာမေးနေကြ၊ ဝယ်နေကြတယ်၊ ဘာပါလို့ ပါလိမ့်” ဟု ပြောရသည်အထိဖြစ်သွားခဲ့သည် ဟူသတတ်။

လပြည့်ကျော် (၇)ရက်နေ့ ညမှာကား နာမည်ကျော် သပိတ် အိုင် သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိသာရ ဟောပြော၏။ သူကလည်း “ဆရာတော်ရေးသွားခဲ့သော (နောက်ဆုံးဆယ်လမြတ် ဗုဒ္ဓ) ကျမ်းစာ ကိုပင် ဟောပြပါမည်” ဟု ပဋိညာဉ်ခံ၍ ထိုကျမ်းစာကို အမာခံ ကျောရိုးထားပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခန်းကို ဟောပြ တော်မူရာ သံဝေဂဉာဏ်များစွာ ဖြစ်ကြရလေသည်။

တပည့်သစ်-ဟောင်း စုပေါင်းဂါရဝပြုပွဲ

နတ်တော်လပြည့် ကျော် ၆-ရက်နေ့ နံနက်မှာ အဝေးရောက် တပည့်ဟောင်းကြီးများ အတော်စုံလင်အောင် ရောက်နေကြပြီဖြစ်၍ တိုက်တွင်း တပည့်ကြီးများနှင့်အတူ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရုပ် အလောင်းတော်ကို ဂါရဝပြုပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပကြသည်။ ကြေးဝိုင်း ကြီးကထိုး၍ အချက်ပေးလိုက်သည်နှင့် သံဃာတော်များအားလုံး သင်္ကန်းလက်ကန်တော့ တင်ကာ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာဖြင့် ‘စံကျောင်းတော်ကြီး’ ဆီသို့ တန်းစီကြွလာတော်မူကြသည်။

ရုပ်ကလာပ်၏ ဝဲယာတွင် တပည့်ကြီးများက နေရာယူကြ၏။

အလျားပေ (၁၂၀)၊ အနံပေ (၈၀)ရှိ စံကျောင်းခန်းမဆောင်ကြီး တစ်ခုလုံး သံဃာတော်များဖြင့် ပြည့်လျှံသွားတော့သည်။ စုစုပေါင်း (၁၀၀၀) ကျော်မျှရှိပေ၏။

သံဃာထု၏ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်မှုမှာ အပ်ကျသံမျှပင် ကြားရမည်ထင်၏။ ကိုယ့်တရားနဲ့ကိုယ် ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ ကျမ်းစာ များတွင် ဤကဲ့သို့သော မြင်ကွင်းကို “လေငြိမ်ရာ၌ ထွန်းထားသော မီးတောက်ပမာ” ဟု ဥပမာပြတတ်ကြ၏။ ဤမျှ ပိပြားသေသပ်၍ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်မှုကြောင့် ပို၍ပင် ဆွတ်မောဖွယ် တသဖွယ်ကြီး ဖြစ်ရလေတော့သည်။

ထိုအခိုက်တွင် အကြီးဆုံး နာယကဖြစ်သော ဆရာတော် ဦးစန္ဒောဘာသက “အားလုံးညီတော်နောင်တော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား၊ ပျံလွန်တော်မူသွားသော ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်အနန္တကို အာရုံပြု၍ (၃) မိနစ်မျှ လက်အုပ် ချိမိုး ရှိခိုးပူဇော်ကြရန်ဖြစ်ပါတယ်” ဟု ကြေညာလိုက်သည်။

ကြေညာပြီးအဆုံးတွင် သံဃာတော်အားလုံးက လက်နှစ်ဖက် အစုံတို့ကို ဖူးငုံဖူးယုက်၍ ဦးထိပ်ထက်တို့အပေါ် တညီတညွတ်တည်း တစ်ပြိုင်တည်းလို မြောက်ချီသွားကြပြီး လက်အုပ်မိုးလျက် ရိုကျိုး ပူဇော်နေကြသည်။

ငြိမ်သက်နေသော ရေမျက်နှာပြင်ထက် ကြာဖက်ကြာရွက်တို့ အကြားမှာ ငွားငွားစုံစုံ ကြာဖူးကြာငုံတို့အလားဖြစ်တော့၏။ (၃) မိနစ်အချိန်စေ့သောအခါ “အချိန်စေ့ပါပြီဘုရား” ဟူ၍ ကြေညာ လိုက်တော့မှ ညီညာစွာ ဦးသုံးကြိမ်ချ၍ ဂါရဝပြုပွဲ အခမ်းအနားကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ကြပါသည်။

မင်း - သူ - ငါ ညီညာစုံမှ အလုံးစုံအကုန်ပြီး

ငါမပါရင် ဘယ်ဟာမျှမပြီး

ဤမျှများပြား၍ ဤမျှ သားနားလှသော သံဃာ့ပရိသတ်ကြီး ကို နောက်တစ်ကြိမ် ဖူးတွေ့ရဖို့ပင် အလွန်ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်၍ အခွင့်ကြိုခိုက်တွင် တောင်းပန်ချက်အရ (၁) မြောင်းမြမြို့ ပဇ္ဇောတာရုံ တိုက်ဟောင်းဆရာတော် ဦးဉာဏိက (၂) မြောင်းမြမြို့ ပဇ္ဇောတာရုံ တိုက်သစ်ဆရာတော် ဦးကုမာရနှင့် (၃) မြင်းမူမြို့နယ် ထီးဆောင်းရွာတွင် သီတင်းသုံးနေသော (မဟာဂန္ဓာ)ရုံဆရာတော်၏ လက်ဟောင်းတပည့်ကြီး တစ်ပါးဖြစ်သော) ဆရာတော် ဦးစက္ကပါလ တို့က ညီငယ်များအား အစ်ကိုကြီးတို့က သြဝါဒပေးသည့်(ပမာ) အသီးသီး သြဝါဒပေးကြပါသည်။

ထိုတွင် ထီးဆောင်းဆရာတော်ဦးစက္ကပါလ သြဝါဒပေးရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်က ပိန်ပိန်ပါးပါး၊ အရပ်တော်ကြီးကထွားထွား၊ (၇) ပေခန့် မြင့်မားသဖြင့် သံဃာ့ပရိသတ်ထိပ်ဖျားက မားမားကြီးရပ်ကာ အောက် ပါအတိုင်း မိန့်ပါတော့သည်။

“ယခုအခါ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး မရှိတော့ပြီဖြစ် ၍ ကျန်ရစ်သော တိုက်တာကြီးနဲ့ သာသနာပြုလုပ်ငန်း လက်ငုတ်များ ကို ကျန်ရစ်သောတပည့်တို့က ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း ကြရပါမယ်။ ထိုကဲ့သို့ ထိန်းတဲ့နေရာမှာ ညီညွတ်ကြဖို့ ဥမကွဲသိုက်မပျက်ဖြစ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အဲလိုဖြစ်နိုင်အောင် ဂုဏ်အင်္ဂါတို့ကတော့ တစ်ကိုယ်တော် အစွမ်းပြတဲ့ မာနမျိုးကိုရှောင်ကြဖို့ပါပဲ။ “ဒီကိစ္စဟာ ငါမပါရင် မပြီး ဘူး၊ ငါသာစွမ်းနိုင်တယ်၊ သူမပါရင်မပြီးဘူး သူသာ စွမ်းနိုင်တယ်” ဆိုတဲ့ တစ်ကိုယ်တော်အစွမ်းပြတဲ့ မာနတံခွန်မျိုးကို ဆိုလိုတာပါ။

“အဲဒီလို မာနစွမ်းကလေးများကို ပယ်ဖျောက်ပြီး ‘ငါ့အစွမ်း’ ‘သူ့အစွမ်း’ ‘မင်းအစွမ်း’ လို့ မခွဲခြမ်းဘဲ၊ ငါရော သူရော မင်းရောစုပေါင်း လုပ်ကိုင်တဲ့နည်း၊ သူငန်း၊ ကိုယ်ငန်း မခွဲခြမ်းတဲ့ အစွမ်း၊ ရှိသမျှ မခိုမကပ်ဆောင်ရွက်တဲ့ နည်းမျိုးကို ကျင့်သုံးကြရပါမယ်”

ဤသို့ စသည်ဖြင့် စုံစုံလင်လင်သတိပေး တိုက်တွန်းပြီးလျှင် အောက်ပါကဗျာလင်္ကာလေးကို တိုင်ပေး၏။ အားလုံးက လိုက်၍ ဆိုကြရမှတ်သားကြရသည်။

၁။ ငါမပါ - ဘယ်ဟာမျှမပြီး။

- ငါ့ချည်းတော့လည်း ဘယ်ဟာမပြီး။
- ၂။ သူမပါ - ဘယ်ဟာမျှမပြီး။
- သူ့ချည်းတော့လည်း ဘယ်ဟာမပြီး။
- ၃။ မင်းမပါ - ဘယ်ဟာမျှမပြီး။
- မင်းချည်းတော့လည်း ဘယ်ဟာမပြီး။
- ၄။ မင်း - သူ - ငါ ညီညာစုံမှာ
- အလုံးစုံ အကုန်ပြီး ပြုကြစုစည်း။

သူကဗျာလေးသည် ကြားရရုံမျှဖြင့် အဓိပ္ပာယ်လည်း ပေါ်လွင်လှ၏။ ခဏချက်ချင်းပင် ပရိသတ်၏ နှလုံးသားသို့ ခိုင်ခံ့၍ လျှာဖျားပေါ်တွင် ချိုလွင်နေတော့သည်။

သင်္ကြိုဟ်မည်နေရာ ရွေးချယ်ကြခြင်း

မည်သည့်ဘက်ကို ဦးခေါင်းထားရမလဲ

“အမရပူရမှာ မီးသင်္ကြိုဟ်မည်” ဆိုတော့ ဘယ်နေရာမှာ သင်္ကြိုဟ်မည်လဲ၊ ဘယ်နေရာဟာ သင့်တော်မလဲ၊ ဝေခွဲစိစစ်ကြရ၏။ နေရာရွေးချယ်ကြရသည်။ အများ၏ဆန္ဒအရ ညှိနှိုင်းကြ၍ ဆရာတော်အမြဲ သီတင်းသုံးသော သစ်သားစံကျောင်းကလေး၏ အရှေ့ဘက် (အုတ်တံတိုင်း အပြင်ဘက်) တည့်တည့်တွင် သတ်မှတ်ကြ၏။ အကွာအဝေးကိုပါ အနေတော်အောင် သတ်မှတ်ကြရသည်။

ဤသို့ သတ်မှတ်ပြီးလျှင် မြေနေရာကိုသန့်ရှင်း၍ သဲဖြူခင်းပြီးနောက် အလျားပေ(၄၀)၊ အနံပေ(၄၀) ပတ်လည်မျှ ရာဇမတ်ကာလိုက်ကြ၏။ ထိုအတွင်းမှာ မီးသင်္ကြိုဟ်ရာ၌ ရုပ်အလောင်းထားရန် “ကြက်ချေးခံ” ဟုခေါ်သော အုတ်ပလ္လင်အသစ်တစ်ခု တည်ဆောက်တော့မည်ဖြစ်သည်။

တည်ဆောက်မည်ပြုကာမှ “မည်သည့်ဘက်ကို ဦးခေါင်းထား၍ သင်္ကြိုဟ်ကြမည်နည်း။ အုတ်ပလ္လင်အလျားကို မည်သည့်ဘက်တွင် ဦးခေါင်းထား၍ တည်ဆောက်ရမည်နည်း” ဟု အမေးပြုသောနာတစ်ခု ပေါ်လာပြန်တော့သည်။

အရှေ့ဘက်ကို ဦးခေါင်းထားလျှင် အင်းရေပြင်ကြီး၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းစပ်၌ ကျောက်တော်ကြီးဘုရားတည်ရှိ၏။ ဘုရားကို ဦးညွတ်ရာရောက်သည်။ သို့သော် ကျောင်းတိုက်ကို ခြေကန်သလို ဖြစ်နေ၏။ မြောက်ဘက်ကို ဦးခေါင်းထားလျှင် အင်းရေပြင်ကြီး၏ မြောက်ဘက်ကမ်းစပ်၌ အဓိကရ ပုထိုးတော်ဘုရားကြီး တည်ရှိ၏။ ဘုရားကိုပင် ဦးညွတ်ရာရောက်သည်။ မည်သည့်ဘက်ကို ထားရမည်နည်း။

ဂိုဏ်းဦးစီးဆရာတော်ဘုရားကြီးများထံ သွား၍ အဆုံးအဖြတ်ခံကြရပြန်၏။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးများက “ဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်လည်း မြောက်ဘက်ကို ဦးခေါင်းထားပြီးမှ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတာပဲ။ မြောက်ဘက်ကိုပဲ ဦးခေါင်းထားပြီး သဂြိုဟ်ပါ” ဟူ၍ အမိန့်ချမှတ်တော်မူကြ၏။

ထိုအခါမှ “ကြက်ချေးခံ” အုတ်ပလ္လင်ကိုလည်း မြောက်ဘက်ကို ဦးခေါင်းထားကာ အရှည်အလျား တည်ဆောက်ကြရသည်။ ရင်စို့ခန့်မျှ မြင့်မည်ဖြစ်၏။ ထိုအပေါ်မှာ ရုပ်အလောင်းတင်၍ မီးသဂြိုဟ်ရန်ဖြစ်သည်။

စကားလုံးများ၏ အတွင်းသားဆိုလိုရင်း

ဆရာတော် ကြီး သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် သံဃာတော်များအား ဆွမ်းကပ်ရန် ရက်တောင်းထားကြသော ဒကာ၊ ဒကာမများ ရှိကြ၏။ ဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူသော်လည်း သူတို့တောင်းထားသော ရက်များကျရာနေ့တို့တွင် ကပ်လှူသွားကြသည်။

နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၇-ရက်နေ့ နံနက် ကပ်လှူကြမည့် အလှူရှင်တို့ကား ရွှေဘိုမြို့၊ ချီပါရပ်မှ ဦးထွန်းသင်-ဒေါ်ငွေထိန်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ အစဉ်အလာအရ ဆွမ်းစားကျောင်းကြီး အောက်ထပ်မှာ ဆွမ်းကပ်ပြီးကြပြီဆိုလျှင် အလှူရှင်များနှင့် မိတ်သင်္ဂဟများအားလုံး ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးအပေါ်ထပ်မှာ စုကြရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအပေါ်ထပ်မှာ ဆွမ်းအနုမောဒနာနှင့် သြဝါဒပေးပြီးလျှင် ရေစက်ချ အမျှပေးဝေမြဲဖြစ်၏။

ထိုနေ့က ဆွမ်းအလှူရှင်ဒကာ-ဒကာမတို့က ပဓာနနာယက ဆရာတော်ဦးစန္ဒောဘာသအား ထူးထူးခြားခြားလာ၍ လျှောက်ထားကြသည်။

အလှူရှင်များ။ ။“ဒီကနေ့မနက် ဆွမ်းအနုမောဒနာတရားနဲ့ ရေစက်ချ အမျှပေးဝေမှုကိစ္စကို ခါတိုင်းလို ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးအပေါ် ထပ်မှာ မဟုတ်ဘဲ ဆရာတော်ဘုရား၏ ရုပ်အလောင်းထားရာ စံကျောင်း သိမ်ကြီးပေါ်မှာ ချီးမြှင့်ပေးစေလိုပါတယ်ဘုရား”
နာယကဆရာတော်။ ။“တခြား ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘူး ဆိုရင်တော့ ခွင့်လွှတ်လိုက်လျော့နိုင်ပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက် တစ်မျိုးမျိုး ပါတယ် ဆိုရင်တော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာတော်အတွက် မလိုအပ်လို့ အပိုပါပဲ”
အလှူရှင်များ။ ။“တင်ပါ့ဘုရား ... ကျေနပ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆိုရင်လည်း အစဉ်အလာမဖျက်ဘဲ ခါတိုင်းလိုပဲ ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးပေါ်မှာ ဆောင်ရွက်ချီးမြှင့်ပေးတော်မူပါအရှင်ဘုရား”

ဆွမ်းသွတ်ကုသိုလ်ကို အားကိုးမနေပါ

အလှူရှင်များနှင့် နာယကဆရာတော်၏ အမေးအဖြေစကား လုံးတို့သည် အခြားသူတို့အဖို့ အဓိပ္ပာယ်မရှိသလို ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ စင်စစ်ကား အဓိပ္ပာယ်အလွန်ရှိပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အလှူရှင်များအနေဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သုဂတိဘုံဘဝ ရရှိစေချင်၍ အကူအညီ အထောက်အပံ့ဖြစ်အောင် “ဆွမ်းသွတ်အမျှပေးဝေလိုသည့်သဘော” လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်၏။

ဤစကားရိပ်ကို နာယကဆရာတော်က ချက်ချင်းသိလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် “ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာတော်ကြီးက ဤသို့ ကူပံ့ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဟုတ်ပါ။ သူကုသိုလ်တွေနှင့်သူပင် မကုန်နိုင်အောင် လုံလောက်နေသည်ဖြစ်ပါသည်။

ဆိုလိုရင်းမှာ “ဆွမ်းသွတ်၍ အမျှဝေသည့် ကုသိုလ်ကလေးလောက်ကို အားထား မျှော်ကိုးနေသူမဟုတ်ပါ။ စောစောကပင် ကြိုတင်၍ ကုသိုလ်အယဉ်တွေ လုံလောက်အောင် ဆည်းပူးထားသော

ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မလိုအပ်ပါ (ဆွမ်းသွတ်ဖို့ မလိုအပ်ပါ)” ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်၏။

ဤအဓိပ္ပာယ်တို့ကို ဆိုလိုလျက် စကားလုံးတို့ကို တိတိကျကျ မဖွင့်ဟကြဘဲ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ဝေါဟာရသိမ်မွေ့စွာဖြင့် လျှောက်ထားခြင်း၊ ဖြေကြားခြင်းပြုနေကြသည်။

မနက်ဖြန်လုပ်ရမည့်အလုပ်ကို ယခုလုပ်ပါ

မှန်ပါသည်။ ဤဆရာတော်ကြီးက အရာရာတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ပြုလုပ်သော အလေ့အမြဲရှိပါ၏။ “နောက်ကျသွားသည်” “အံ့ချော်သွားသည်” “မေ့သွားသည်” “အချိန်မမီလိုက်” ဟူသော ဝေါဟာရများ သူ့မှာ မရှိပါ။ အရာရာတွင် သူက အမြဲတမ်း အသင့်ဖြစ်သည်။ တပည့်တို့ကိုလည်း “မနက်ဖြန်လုပ်ရမည့် အလုပ်ကို ယနေ့လုပ်ပါ၊ ယနေ့လုပ် ရမည့်အလုပ်ကို ယခုလုပ်ပါ” ဟု မကြာခဏ သတိပေးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင်ပင် တစ်ခါက ...

“ကြိုတင်မှု” ဆိုတာ အရာရာမှာ ရှိရတယ်၊ စားဝတ်နေရေးအတွက် အသိဉာဏ်မြင့်မားရေးအတွက်၊ ဘဝအဆင့်အတန်း မနိမ့်ရေးအတွက် နောက်ဆုံးသေဖို့အတွက်ပါ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ရှိရတယ်။

သေပြီးတဲ့နောက် ဘဝသံသရာအတွက်လည်း ခုနယ်က ပြင်ထားရတယ်၊ ဘုန်းကြီးကတော့ ပြင်ထားတာပဲ။ “သေခါမှ ဆွမ်းသွတ်ပြီး သူများက ပေးတဲ့အမျှကို အားကိုးမနေဘူး၊ အဲဒါက မသေချာဘူး၊ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် လုံလောက်အောင် ကြိုတင်ဆည်းပူးထားတာက သေချာတယ်” ဟူ၍ အမိန့်ရှိဖူးသည်။

ရုပ်ကလာပ်ပင့်ဆောင်မည့်လမ်းတစ်လျှောက် ရှင်းလင်းခြင်း

မည်သည့်လမ်းမှ မည်သို့ကြွမည်နည်း

ရုပ်ကလာပ်တော် ပင့်ဆောင်မည့်လမ်းကို စီမံသတ်မှတ်ကြရ၏။ စံကျောင်းတော်မှပင့်၍ ကျောင်းတိုက်၏ အနောက်ပေါက်ဆီသို့

သွား၊ အပေါက်မှ ထွက်၊ တောင်ဘက်ကို လှည့်၊ ဘုရားနီကြီးအထိလာ၊ အရှေ့သို့ တက်၊ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်၏ တောင်ဘက်တွင်ရှိသော လမ်းမကြီးအတိုင်း အရှေ့သို့သွား၊ တောင်သမန်အင်းစောင်းသို့ရောက်။

ထို့နောက် မြောက်စူးစူးသို့ တစ်ဖန်လှည့်၊ ရှေ့ဆက်လက် သွား၊ သတ်မှတ်ထားသော မီးသင်္ဂြိုဟ်မည့်နေရာသို့ ရောက်ရမည်။ ဤသို့အားဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကြီးကို လက်ဝဲရစ်ကာ သတ်မှတ်ထား သော နေရာသို့ ကြွရမည်ဖြစ်သည်။ ဤခရီးတစ် လျှောက် ပေကြီးဖြင့် တိုင်းသောအခါ ပေပေါင်း (၂၅၀၀) နှစ်ထောင်ငါးရာကျော်ကျော်မျှ ရှိပေသည်။

ထို့တွင်ပေ(၁၀၀)လျှင် တမှတ်တိုင် ပေ(၁၀၀)လျှင် တစ်မှတ် တိုင် ၎တ်တိုင်စိုက်၍ ကတ်ပြားကပ်ပြီး ပေ ၁၀၀၊ ပေ ၂၀၀၊ ပေ ၃၀၀ စသည်ရေးထိုးထား၏။ ကြွမည့်လမ်းမတစ်လျှောက် ဆူးငြောင့် ခလုတ်များ ရှင်းလင်းထားသည်။ လမ်းဘေးဝဲယာတို့တွင် ဝါးလုံးတိုင် များ စိုက်ထူထားကာ သာသနာအလံ(စက္ကူအလံ)ကလေးများ သွယ် တန်းထားကြ၏။

ထို့နောက် လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် ဖုံမထအောင် မီးသတ် ကားကြီးများဖြင့် ရေတွေ့ပက်ဖျန်းထားကြသည်။ လုပ်ငန်းရပ် အားလုံး ကို သူ့တာဝန်နဲ့သူ ကိုယ်စီကိုယ်င ဆောင်ရွက်ကြသဖြင့် အံ့ဩဖွယ်ဖြစ် ရတော့၏။

အန္တိမဈာပန (နောက်ဆုံးမီးသင်္ဂြိုဟ်သည်နေ့)

နောက်ဆုံးခါသမယဂါရဝပြုပွဲ

၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၈-ရက်၊ (၁၉၇၈-ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၂-ရက်)နေ့ကား ဆရာတော်၏ ရုပ်အလောင်းကိုမီးသင်္ဂြိုဟ် ရန် နောက်ဆုံးနေ့ပင်ဖြစ်သည်။ နံနက်အရုဏ်ဆွမ်းစားအပြီး ထုံးစံ အတိုင်း ဆွမ်း စားကျောင်းကြီး အပေါ်ထပ် စည်ဝေးညီမူရာခန်းမကြီး၌ သံဃာအားလုံး စုရုံးစည်းဝေးလိုက်ကြ၏။

နာယကဆရာတော်များက ယနေ့ ဆောင်ရွက်ကြရမည့် အစီ

အစဉ်တို့ကို ပြောပြတော်မူကြသည်။ ယနေ့ နံနက်ပိုင်း၌ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်အနန္တကို မှန်းဆတမ်းတ၍ နောက်ဆုံး ဂါရဝပြုကြဖို့အစီအစဉ်ရှိကြောင်း၊ အချိန်ရောက်၍ အချက်ပေးသော အခါ အားလုံးစုကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြထားသည်။

ထို့နောက် အချိန်ရောက်၍ ကြေးဝိုင်းကြီးကို ထိုးလိုက်သော အခါ သံဃာတော်အားလုံး သက်န်းကို လက်ကန်တော့တင်၍ နေရာ ထိုင်ကို ပခုံးပေါ်တင်၍ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ စနစ်တကျ ရှေ့နောက် စဉ်တန်း၍ စံကျောင်းကြီးဆီသို့ လာနေကြသည်။ ဤသည်မြင်ကွင်း ကို (စာရေးဆရာ)ဒါရိုက်တာ ဦးသုခခေါင်းဆောင်သော ကင်မရာ အဖွဲ့က ရုပ်ရှင်ရိုက်၍ မှတ်တမ်းတင်ကြ၏။

စံကျောင်းကြီးသို့ ရောက်သောအခါ သင့်တော်ရာအရပ်၌ ဖိနပ်တို့ကို စီ၍ ချွတ်ကြပြီးလျှင် လက်အုပ်ကလေးများကို ချီလျက် ခန်းမကြီးအတွင်းသို့ ဝင်လာကြပုံ၊ သင့်ရာ သင့်ရာဌာန၌ နေရာယူကြ ပုံတို့ကိုပါ အစုံအလင်ရိုက်ကူးထားကြ၏။ အားလုံး အစုံအလင် နေရာ ယူမိကြသောအခါ နာယကဆရာတော်တစ်ပါးက “ဂုဏ်တော်တို့ကို မှန်းဆ၍ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးကန်တော့ကြမယ်ဘုရား” ဟု လျှောက် လိုက်သည်။

ထိုအခါ သံဃာတော်အားလုံး နဖူးထက်တွင် လက်အုပ်တင်၍ ဦးတင်သိမ့်သိမ့် ခေါင်းကိုနိမ့်လျက် အောက်သို့ညိတ်၍ သွားကြ၏။ ကြမ်းပြင်ရောက်မှ နဖူးစကို မ၍တင်ကာ ခေါင်းထောင်၍ လာကြပြန် သည်။

ဤသို့လျှင် သုံးကြိမ် သုံးဖန် အပြန်ပြန်အထပ်ထပ် လေးမြတ် ကော်ရော် ပူဇော်သည်တို့မှာ ဖလင်ပြား မြင်ကွင်းတွင် အထင်းသား ပေါ်နေကြတော့၏။ ဤသည်ကို ဒါရိုက်တာဦးသုခက ရင်သတ်ရှုမော ဖြစ်ရသည်။

“ကျွန်တော်ဖြင့်ဗျား... တစ်သက်နဲ့ တစ်ကိုယ်။ တွေ့ပဲ မတွေ့ ဖူးပါဘူး ... ဦးချလိုက်တဲ့အခါ လယ်ကွင်းထဲက ရွှေဝါရောင် အနံ့ ပေါက်တဲ့ ကောက်ပင်တွေလိုပဲ ... လေတိုက်တဲ့အခါ တစ်ပြိုင်နက်

ငြိမ်ခနဲနိမ့်သွားပြီး လေငြိမ်တော့ မတ်ခနဲ တစ်ပြိုင်နက်ပြန်ပြီး ခေါင်း ထောင်လာကြသလို ... ညီပဲ ညီနိုင်လွန်းလှပါတယ်ဗျာ။

“တကယ်ပဲ သံဃာတွေက တစ်ထောင်ကျော်လောက် များပါ လျက် ဘာကြောင့်များ ဒီလောက်ညီနေရပါသလဲ ... ဘယ်လိုများ လုပ်ထားလို့ပါလဲ ... ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ ကြည်ညိုစိတ်တွေဟာ တစ်ခါတည်း လှိုင်းထသွားတယ်ဗျာ။

“ပြီးတော့ မျက်ရည်တွေလည်း စို့လာမိတယ် .. ရင်ထဲ လည်း ဆို့လာမိတယ် ... ဒီကျောင်းတိုက်ထဲမှာ မျက်ရည်စို့ရတာ ၂ ကြိမ်ရှိသွားပြီ။

“ဟိုတစ်ချိန်တုန်းက ရုပ်ရှင်မင်းသားကိုဇေယျကြီးနဲ့ ဒီကျောင်း တိုက်ထဲကို အဦးဆုံးရောက်တုန်းက တစ်ကြိမ်၊ အခုတစ်ကြိမ်ပေါ့။

“ဟိုတုန်းကတော့ ဒီကျောင်းတိုက်ကြီးရဲ့ သာယာသန့်ရှင်းပုံ၊ တောအုပ်မြိုင်တန်းကြီးလို ပန်းမန်သစ်ပင်ကြီးတွေနဲ့ အုပ်ဆိုင်းညှို့မှိုင်း နေပုံကို မြင်ရတဲ့အတွက် လွမ်းစရာကောင်းလို့ မျက်ရည်စို့ခဲ့ရတာ။

“ကျွန်တော် တစ်ဦးတည်းလားလို့ဆိုတော့ မဟုတ်သေးဘူး ... ကိုဇေယျကြီးကိုလွမ်းကြည့်တော့ သူလည်း ငိုငိုကြီး လုပ်နေ ပြီး မျက်ရည်တွေကျနေတယ် ... အဲဒီတုန်းကတော့ ဝမ်းသာလို့ လွမ်းစရာကြီးဖြစ်ပြီး ကျတဲ့မျက်ရည်။

“အခုတစ်ကြိမ်ကတော့ ဆရာတော်ကြီး ပျံတော်မူလို့ ဆုံးရှုံးရ တာရော၊ သံဃာတော်တွေရဲ့ ညီညွတ်ငြိမ်သက်မှုကိုရော တွေ့ရလို့ ရောပြီးစို့ရတဲ့ မျက်ရည် ...”

ဟူ၍ သူတို့ချင်း ပြောရ သည်အထိ အံ့ဩရလေ၏။ (၁၀၀၀) တစ်ထောင်ကျော်မျှသော သံဃာ့ပရိသတ်ကြီး၏ မြင်ကွင်းကား ရင် တွင်းသို့ ထိလောက်အောင် ဤသို့ပင်ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

နံ့သာထင်းဖြင့် သဂြိုဟ်ကြမည်

ထိုနေ့ကား နောက်ဆုံး နေ့ဖြစ်၍ ရှင်ရောလူပါ ကျောင်းတိုက် ကြီးတစ်ခုလုံး ပြည့်ကျပ်နေတော့သည်။ နံနက်ပိုင်းမှစ၍ အနယ်နယ်

အရပ်ရပ်မှ ပရိသတ်တို့ပါ ဝိုင်းအုံရောက်လာကြတော့၏။ များပြားလှသော အဆောက်အအုံတို့၌ မဆန့်၍ ကျောင်းတိုက်အတွင်း သစ်ပင်တွေ အောက်မြေပြင်အနွံ ပရိသတ်တို့ဖြင့် ပြန့်နေကြသည်။

စံကျောင်းတော်ကြီးမှ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားတိတ်ခွေကို အမြဲလိုဖွင့်ထားရာ လာလာသမျှ ဒကာ-ဒကာမ တို့အား ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဆီး၍ တရားဟောသလို ထင်ရတော့၏။ ဤပရိသတ်တို့ အထဲမှ ဆရာတော်ကြီးအပေါ် ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွား၍ “အလှူငွေများ ထည့်ပါရစေ” ဟု တောင်းဆို သူတို့ကလည်း အများပင်။ ထိုအခါ ...

“ငွေကြေးကို အလှူမခံပါ။ .. ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားပါလျှင် နံ့သာထင်းကိုသာ လှူကြပါ ... ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်ကို နံ့သာထင်းတို့ဖြင့် မီးသင်္ဂြိုဟ်ကြပါမည်” ဟု ဆိုသောအခါ အချို့က အိမ်သို့ပြန်၍ ယူကြ၏။ နံ့သာဖြူ၊ နံ့သာနီ၊ ကရမက်၊ သနပ်ခါးတုံးတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့က ဈေးသို့သွား၍ ဝယ်ကြ၏။ သဒ္ဓါအားရှိသမျှ လှူကြသည်။ နံ့သာထင်းလက်ခံရာဌာန၌ ထင်းပုံကြီး မို့မောက်လာ၏။ နောက်ဆုံးတွင် စုရုံးလိုက်ရာ ရနံ့သင်းသည် နံ့သာထင်းတို့ (၂၄)တင်းမျှ ရရှိပါလေသည်။

နွေလယ် ၁၂-နာရီထိုးသောအခါ ပြုလုပ်ကျင်းပမည့် ဈာပနအခမ်းအနားအတွက် မန္တလေးမြို့ တိုင်းသာသနာရေးဦးစီးဌာနမှူး ဦးလှက အစီအစဉ်ကို စ၍ကြေညာတော့၏။ ၁၂-နာရီ မိနစ်-၃၀တွင် အခမ်းအနားသဘင် စတင်ဖွင့်လှစ်သည်။ ထို့နောက် ...

- (၁) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်စာတမ်းကို စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဝေဇယန္တာဦးမဟောသဂေ ဖတ်ကြားခြင်း။
- (၂) စစ်ကိုင်း၊ ဥမင်ကိုးဆယ်ဦးဉာဏဝရက သံဝေဇနိယ ၃ ဂါထာကို ဖတ်ကြားခြင်း။
- (၃) အမရပူရဂန္ဓာရုံ ဦးနန္ဒာသဘာက သံဝေဇနိယ ၃ ဂါထာကို ဖတ်ကြားခြင်း။

(၄) မန္တလေးပိသုဒ္ဓါရုံဦးဝေဒါနန္ဒက သံဝေဇနိယ ၃ ဂါထာကို ဖတ်ကြားခြင်း။

(၅) မန္တလေး အဘယာရာမ အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသက “ကျမ်း ပြု ဆရာတော်၏ ဘဝကို သုံးသပ်ပူဇော်ခြင်း” တို့ဖြင့် ပူဇော်ကြသည်။

ထို့နောက် သက်တော်(၉၀)ကိုးဆယ်ကျော် ရွှေကျင်သာသနာ ပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ ဒကာ၊ ဒကာမတို့က သီလခံယူကြခြင်း၊ ရွှေကျင်တွဲဖက် သာသနာပိုင် စစ်ကိုင်းရွှေဟင်္သာ ဆရာတော်ဘုရား ကြီးထံမှ သြဝါဒခံယူကြခြင်း၊ ရွှေကျင်တွဲဖက် သာသနာပိုင် ပိုက်ကျုံး ဆရာတော်ကြီးက ရေစက်ချပေး၍ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား အမျှပေး ဝေခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပြီးနောက် အခမ်းအနားကို ပြီးဆုံးစေသည်။

ထေရ်ဘုန်းသခင်ကို ရွှေပရုံးယာဉ်ဖြင့်သယ်

စံကျောင်း တော်ခန်းမကြီး၌ စျာပနအခမ်းအနားများ ကျင်းပ နေစဉ်တွင် မဟာဂန္ဓာရုံတိုက်တွင်းမှ တပည့် သံဃာတော်များသည် “ယနေ့ တို့ဆရာထေရ် ဘုန်းသခင်ကို အမြတ်တနိုး မိမိတို့ရဲ့ ရွှေပရုံး ယာဉ်ဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ကြမည်” ဟူသော စိတ်ဓာတ်ကိုယ်စီ ကိန်းဝပ်လျက် ရှိကြ၏။

ထို့ကြောင့် တစ်ဖွဲ့လျှင် အပါး(၂၀)စီ စနစ်တကျဖွဲ့ပေးထား သော အဖွဲ့များသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်ကြွမည့် လမ်းတစ်လျှောက်သို့ ကြိုတင်သွားနှင့်နေကြပြီး ရောက်သောအခါ မိမိတို့ ကျရာ ကျရာ (အကွရာစဉ်အတိုင်း) ပေ ၁၀၀-မှတ်တိုင်တွင် တန့်နား၍ လမ်းဘေးဝဲယာများက တစ်ဖက်လျှင်(၁၀)ပါးစီရပ်၍ ရပ်၍ စောင့်နေကြသည်။ ပေ(၁၀၀)ခရီးသို့ရောက်တိုင်း သံဃာအပါး (၂၀)ရပ် လျက် စောင့်နေကြသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏။ လမ်းတစ်လျှောက်ကို ပ-လ-စ အမှတ်(၂) အင်ဂျင်နီယာတပ်က ရှင်းလင်းကုသိုလ်ပြုကြ သည်။

ဤသို့ ပရုံးယာဉ်ဖြင့် သယ်ဆောင်ကြမည့် အဖွဲ့များတွင်လူ၊

ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မပါရ။ ရဟန်းသံဃာ များချည်းသာ သက်သက်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်များ မပါခြင်း မှာ အကြောင်းရှိပါ၏။ အချို့က ဤကိစ္စမျိုး၌ အပျော်တမ်းအဖြစ် ရုပ်ကလာပ်ကို ကစားတတ်ကြ၏။ ဤသို့ ကစားပါလျှင် သံဝေဂဉာဏ် မပွားနိုင်ဘဲ ပျော်ပွဲကြီးအလား ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။

တစ်ဖန် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကျပြန်တော့လည်း ရဟန်း သံဃာ များလို တစ်မိန့်တည်း တစ်ဩဇာတည်း ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မည်။ မဖြစ်လျှင် မိမိတို့ မှန်းထားသည်ပုံအသွင်သို့ မဝင်ဘဲ ရှိချိန်မည်။ ဤကိစ္စမျိုး၌ အတွေ့အကြုံဗဟုသုတ များစွာ ရှိကြဖူး၏။

စနစ်တကျမည်မျှပင် စီမံထားကြသော်လည်း ဆရာတော်နှင့် နီးစပ်သူ ဆွေမျိုးဒကာ၊ ဒကာမတို့က အစီအစဉ်ကို ဖောက်ဖျက်၍ “ဒါကလေးတော့ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ခွင့်လွှတ်ပါ” ဆိုပြီး ဇွတ်ဝင်ထမ်း တတ်ကြ၏။ ထိုအခါ သူတို့ ကြည်ညိုပါသည်ဆိုသော ကိစ္စကြောင့် အစီအစဉ်တွေ ကမောက်ကမ ဖြစ်ကြရတော့သည်။ သူတို့ကား ဘယ် လောက်ကြည်ညိုပါသနည်း။ ဤသို့သောကိစ္စမျိုး မဖြစ်စေရန် သံဃာ များချည်း ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ပင့်ဆောင်လာကြပြီ

ရင်တွင်းအပြည့် လှိုင်းထရသောမြင်ကွင်းကြီး

နေ့လယ် ၁-နာရီအချိန်တွင် ရုပ်ကလာပ်တော်ကို အပူဇော်ခံ ရာခုတင်ပေါ်မှ ကျွန်းခေါင်းကြီးအတွင်းသို့ ပင့်ဆောင်သွင်းကြ၏။ ပင့်ဆောင်ရာတွင်လည်း နာယကဆရာတော်များနှင့် သတ်မှတ်ထား သော တပည့်ကြီးများ အပါး(၂၀)ကသာ ပင့်ဆောင်ထည့်သွင်းကြရ သည်။

ပြီးလျှင် စံကျောင်းကြီးပေါ်မှ အပြင်သို့ထုတ်ကာ တရွေ့ရွေ့ ပင့်ဆောင်လာကြ၏။ ပေ(၁၀၀)အကွာအဝေးသို့ ရောက်အောင် ထိုအဖွဲ့၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ အပါး ၂၀-၏ ပခုံးထက်မှ တရွေ့ရွေ့ ကြွလာ၏။ များပြားလှသော ပရိသတ်ကြီး၏ မျက်လုံးများသည်

ဆရာတော်၏ ရုပ်ကလာပ်ဆီသို့ စူးစိုက်စွာ ဝိုင်းအုံ စုပြုံရောက်နေကြသည်။

လမ်းဘေးဝဲယာမှ ပိတ်သဲထူထပ် ပြည့်ညှပ်နေသောပရိသတ်ကြီး၏ လက်အုပ်အဖူး အင်္ဂုတ္တိုဖြင့် ပူဇော်မှုကို ခံယူရင်း တဖြည်းဖြည်းကြွလာနေသည်။ ပရိသတ်ကြီး၏ မျက်လုံးအိမ်များတွင်ကား မျက်ရည်များက စမ်းစမ်းနှင့် မခမ်းနိုင်အောင် ရှိတော့၏။ မျက်နှာများအားလုံးလည်း ပူဟန်ပျိုးကာ ညှိုးလျက်နေကြသည်။

ကြွလာသော အခမ်းအနားအစီအစဉ်များမှာ

- (၁) ရှေ့ဆုံးမှ လမ်းရှင်းသော အသံချဲ့စက်တင်ကားဖြစ်၏။
- (၂) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဓာတ်ပုံကြီးကို ချီမပင့်ဆောင်လာသူ ၂-ဦးနှင့် (အရံ ၂-ဦး)။
- (၃) ကြေးစည်ကြီးကို ဦးပဲ့ထမ်းကာ တီးခတ်လာသူ ၂-ဦး။
- (၄) ကြေးဝိုင်းကြီးကို ဦးပဲ့ထမ်းကာ တီးခတ်လာသူ ၂-ဦး။
- (၅) အဝေးမှကြွလာသော ကျောင်းထိုင်မထေရ်ကြီးများ ၂-ပါးစီ ရင်ဘောင်တန်း၍ စီတန်းလိုက်ပါလာကြ၏။
- (၆) ရွှေထီးကြီး ၄ လက်ကို ဖွင့်၍မိုးကာလိုက်ပါလာသူ ၄-ဦး။
- (၇) ထီးဖြူကြီး ၄ လက်ကိုဖွင့်၍ မိုးကာလိုက်ပါလာသူ ၄-ဦး။
- (၈) ပခုံးများဖြင့် သယ်ဆောင်လာသောဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်တော်။
- (၉) ရုပ်ကလာပ်တော်အနီး နောက်နားမှဖွင့်၍ လိုက်ပါလာသော ဆရာတော်ကြီး၏တရားကတ်ဆက်တိတ်ခွေအသံ။
- (၁၀) ရှေ့နောက်စဉ်တန်း လိုက်ပါလာကြသော ကျောင်းတိုက်တွင်းမှ သံဃာတော်များ။
- (၁၁) သီလရှင်ဆရာကြီး ဆရာလေးပရိသတ်များ။
- (၁၂) ဈာပနဗဟို ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ။
- (၁၃) လူပုဂ္ဂိုလ်ဒါယကာ-ဒါယကာ-ဒါယိကာမများဖြစ်ကြသည်။ ရှည်လျားများပြားသော ပရိသတ်ကြီးများမှ ဆရာတော်၏

ရုပ်ကလာပ်ကို ရှေ့နောက်ဝန်းရံ၍ ပို့ဆောင်ကြသည်။ မဆုံးနိုင် မဆနိုင် များပြားလှ၏။ သို့သော်လည်း ငြိမ်သက် တိတ်ဆိတ်လှသည်။ ငြိမ်သက် တိတ်ဆိတ်မှုနှင့် စည်းစနစ်ရှိမှုကို လိုလားတော်မူသော ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား လေးစားပူဇော်သောအားဖြင့် ပရိသတ်အားလုံး တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ စည်းစနစ်ရှိစွာ လိုက်ပါကြရန် နှိုးဆော်ထားသော ကြောင့်ဖြစ်၏။

တရွေ့ရွေ့တငြိမ်ငြိမ်ကြွလာသော ရုပ်ကလာပ်တော်ကိုကြည့်၍ လမ်းတစ်လျှောက်တွင် ပရိသတ်အပေါင်းက ဝမ်းနည်းကြေကွဲ ရင်ထဲ လှိုက်ဖို ငိုပွဲဆင်လိုကြ၏။ လှိုက်၍ လှိုက်၍ ရှိုက်ကြီးတငင် ပူပွဲဆင်ချင်ကြ၏။ သို့သော်လည်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားသံက အမြဲတမ်း သတိပေး၍ သောကပရိဒေဝအေးအောင် စွမ်းဆောင်နေသဖြင့် ငိုခွင့်မရကြပါ။

မျက်လုံးအိမ်များတွင် မျက်ရည်စများ ပိုင်း၍ ပိုင်း၍ လာတတ်ကြသော်လည်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ တရားဒေသနာတော်က တံမြက်ခတ်၍ ခတ်၍ ပေးသွားသည်။ ဤနည်းဖြင့် ငြိမ်သက်စွာ သံဝေဂယူရင်း မျက်ရည်စများ ရှင်းနိုင်ကြပါသည်။

ပခုံးတစ်ခုမှ ပခုံးတစ်ခုသို့ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ပြောင်း၍

ပခုံးချင်းဆက်လက်ချင်းယှက်၍

အစီအစဉ်အရ တရွေ့ရွေ့ တငြိမ်ငြိမ်ကြွလာသော ပရိသတ်အတန်းကြီးအလယ်လောက်တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ဖူးတွေ့နိုင်ကြ၏။ သံဃာတော်များ၏ ပခုံးများပေါ်တွင် အဝေးကပင် မြင်နိုင်ပါသည်။ ရုပ်ကလာပ်ကိန်းရာ ကျွန်းခေါင်းကြီးသည် တရွေ့ရွေ့တငြိမ်ငြိမ်ဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ ကြွလာတော်မူ၏။

ပေ(၁၀၀)မှတ်တိုင် ရောက်တိုင်း လမ်းဘေး၏ ဝဲဘက်မှ ၁၀-ပါး၊ ယာဘက်မှ ၁၀-ပါးတို့က ရှေ့သို့ တိုးကာ ချဉ်းကပ်လာ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်ခေါင်းကို ပခုံးဖြင့် ခံယူလိုက်ကြသည်။ မူလသယ်လာခဲ့သော အပါး ၂၀-တို့က အတွင်းမှင့်၍ အပြင်သို့

ထွက်လာပြီးလျှင် နောက်ကသံဃာတန်းသို့ ပေါင်းကာ လိုက်ပါလာခဲ့ကြရသည်။

ထိုနည်းအတိုင်းပင် နောက်တစ်ဖန် ပေ(၁၀၀)မှတ်တိုင်သို့ ရောက်ပြန်သောအခါ လမ်းဘေး၏ ဝဲယာက စောင့်နေကြသော တစ်ဘက် ၁၀-ပါးစီ၊ အပါး-၂၀ တို့က ရှေ့သို့တိုးကာ ချဉ်းကပ်လာပြီးလျှင် ဆရာတော်ဘုရား၏ ရုပ်ကလာပ်ကို ပခုံးဖြင့် ပြောင်းကာ ခံယူလိုက်ကြပြန်ပါသည်။ အဟောင်းအပါး (၂၀)က အပြင်သို့ ထွက်၍ နောက်က သံဃာတန်းသို့ပေါင်းကာ လိုက်ပါလာကြပြန်သည်။

ဤသို့ ပခုံးများမှ ပခုံးများပေါ်သို့ ပြောင်းကာ ပြောင်းကာ ကြွလာသော မြင်ကွင်းသည် ရင်တွင်းကို အထိခိုက်ဆုံးဖြစ်ပါ၏။ လှိုက်ကာလှိုက်ကာ ခံစားကြရပါသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကောင်းဆုံး၊ လေးနက်သော အဓိပ္ပာယ်ကို အဆောင်ဆုံးဟုလည်း ဆိုချင်ပါ၏။ ဆိုလည်း ဆိုရပါမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုရသော် ...

“ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ကြည်ညို နှစ်သက်၍ ယခုကဲ့သို့ ပခုံးအဆက်ဆက်ဖြင့် သယ်ဆောင်ကြသလို ဆရာတော်ဘုရားကြီး မြတ်နိုးတော်မူသော သာသနာတော်မြတ်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ စည်းစနစ်မှုတို့ကိုလည်းကောင်း တပည့်အဆက်ဆက်တို့က မူမပျက်ရအောင် ပခုံးချင်းဆက် လက်ချင်းယှက်၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် သယ်ပိုးကြမည့် နိမိတ်လက္ခဏာပေတကား”ဟု ထူးခြားသော ခံစားမှုဖြင့် မှတ်ချက်ချမိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

နံ့သာထင်းတို့ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်ရန်အစီအမံ

ဖော်ပြခဲ့သည့် လမ်းမှ ဖော်ပြခဲ့သည့် အစီအစဉ်အတိုင်း တရွေ့ရွေ့ဖြင့် ကြွ၍လာရာ နောက်ဆုံးမီးသင်္ဂြိုဟ်မည့် နေရာသို့ ရောက်၍ လာတော့သည်။ ထိုအခါ မီးသင်္ဂြိုဟ်မည့်နေရာ ရာဇမတ်ကာမဏ္ဍပ်အဝမှ မူလပထမ ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြသော တိုက်တွင်းနာယက ဆရာတော်များနှင့် သတ်မှတ်ထားသော အပါး(၂၀)က ကြိုဆို ပင့်ဆောင်ကြကုန်၏။

ပခုံးများဖြင့် လေးလေးမြတ်မြတ်ခံယူ၍ ရာဇမတ်ဝင်းသို့ပင့်ဆောင်ကာ မီးသင်္ဂြိုဟ်ရာအုတ်ပလ္လင်ပေါ်တွင် မြောက်ဘက်သို့ ဦးခေါင်းထားပြီး တင်လိုက်ကြတော့သည်။

စောစောက ကြိုတင်၍ ရင်စို့ခန့်အမြင့်တည်ဆောက်ထားသော အုတ်ပလ္လင်ပေါ်တွင် အခြေခံအဖြစ် သစ်သားအုံးတုံးကြီးများ လှည့်ပတ်ရံ၍ ခင်းထား၏။ ပြီးမှနံ့သာဖြူ၊ နံ့သာနီ၊ ကရမက်၊ သနပ်ခါးတုံးများ ၆-လက်မခန့် အမြင့် ဖြည့်သိပ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ဝါဂွမ်းများ ခပ်ထူထူ တစ်ထပ်ခင်း၏။ ထိုအပေါ်တွင် ထောပတ်ဆီများ ဖျန်းထားသည်။

ထိုနည်းအတူ ၆-လက်မခန့် နံ့သာထင်းများ တစ်ထပ်ခင်းပြန်၏။ ပြီးမှဝါဂွမ်းများ တစ်ထပ်လာပြန်သည်။ ထိုအပေါ်တွင် ထောပတ်ဆီများ လောင်းထားကြပြန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း နံ့သာထင်းတစ်ထပ်၊ ဝါဂွမ်းတစ်ထပ်၊ ထောပတ်ဆီတစ်ထပ် အချပ်လိုက် အထပ်လိုက် စနစ်တကျ စီမံထားကြသည်။ ဤအစီအမံအားလုံးကို ကျောင်းဒကာ ဦးစက်ဖေ (မြေး)ကျောင်းဒကာ ဦးအောင်ခင်မြ(သား)ဒေါက်တာကျော်စိန်က ကြောင့်ကြစိုက်၍ စီစဉ်ပေးသည်။

အားလုံးပြီးမှ ထိုနံ့သာထင်းပုံပေါ်မှာ ရုပ်အလောင်းကို တင်သည်။ ရုပ်အလောင်းပေါ်ကိုမှ တစ်ဖန်ကျန်သော နံ့သာထင်းတို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်လိုက်ကြ၏။ ဖုံးယင်းဖုံးယင်း ဖြည့်သိပ်ယင်းဖြင့် တဖြည်းဖြည်း စေတီကြီးပမာ အဖျားချွန်၍ သွားတော့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ရာဇမတ်ကာထားသော ဝင်းအတွင်းမျက်နှာ ၄-ဘက်၌ မီးဖိုကြီး ၄-ခုကို ဖိုထားရာ တဟိန်းဟိန်း တောက်လျက် ရှိ၏။ ရေနံမီးဒုတ်ကြီး ၄-ခုကို တစ်မျက်နှာလျှင် တစ်ခုစီ အသင့်စိုက် ထူထားလျက်ရှိသည်။

အနိစ္စာတသင်္ခါရာ

မီးသင်္ဂြိုဟ်ကြမည့်တပည့်ကြီး ၄ ပါး
စံကျောင်းတော်ကြီးမှ စ၍ ရုပ်ကလာပ်ကြွရာ လမ်းတစ်

လျှောက်လုံး အစီအစဉ်ကို အသံချဲ့စက်ဖြင့် ညွှန်ကြားလာခဲ့၏။ ထိုညွှန်ကြားသည့်အတိုင်းလည်း တာဝန်ရှိသူအားလုံး ပရိသတ်အားလုံးက တစ်သွေမတိမ်း လိုက်နာလာခဲ့ကြသည်။ ရုပ်ရှင်ဖလင်ဖြင့်လည်း အစအဆုံး မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြ၏။ ယခုအခါ ရုပ်ကလာပ်တော်မှာ နံ့သာထင်းပုံပေါ်သို့ ရောက်နေချေပြီ။

မီးရှို့ရမည့်ကိစ္စမှာလည်း အစီအစဉ်နှင့်တကွ ရှိကြရမည်ဖြစ်၏။ ဤကိစ္စအတွက် ဆောင်ရွက်ဖို့ ရွေးချယ်ထားသော တပည့်ကြီး ၄-ပါးသည် ယမန်နေ့ကပင် ကြိုတင် ကွင်းဆင်းပြီးလျှင် ရှိနည်း ရှိဟန်ကို လက်တွေ့ လေ့ကျင့်ခန်းဝင်ပြီး ဖြစ်ကြ၏။ အစီအစဉ် ညွှန်ကြားမှုပေးသည့်အတိုင်း ရှိကြရမည်ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ ယင်းတပည့် ၄-ပါးမှာ ရာဇမတ်ကာအတွင်းသို့ စ၍ နေရာယူကြပြီး(စောစောက ရာဇမတ်ကာအတွင်း၌ အလုပ်လုပ်နေကြသော သံဃာများအားလုံး တစ်ပါးမကျန် အကုန်ထွက်ပေးကြရ၏) တာဝန်ရှိ ၄-ပါးမျှသာနေခွင့်ရတော့သည်။ ထို ၄-ပါးကို ထေရ်စဉ်ဝါလိုက် စီစဉ်လိုက်သောအခါ . . .

- (၁) ဦးခေါင်းထားရာ မြောက်ဘက်အရပ်တွင် အရှင်ယောသိတ၊ (ရန်ကုန်-သံဃာ့တက္ကသိုလ်)
- (၂) ရုပ်ကလာပ်၏ အရှေ့ဘက်အရပ်တွင် အရှင်သူရိယ (မုံရွာဝိဇ္ဇာ- သိပုံ)
- (၃) ရုပ်ကလာပ်၏ ခြေရင်းတောင်ဘက်တွင် အရှင်ကဝိသာရ၊ (စစ်ကိုင်းဝေဖေန္တာ)
- (၄) ရုပ်ကလာပ်၏ အနောက်ဘက်အရပ်တွင် အရှင်စန္ဒောဒယ (ပဲခူး-ဂန္ဓာရုံ)ဟူ၍တပည့်ကြီး (၄)ပါးကို လယ်ယာရစ်စဉ်ထားသည်။ ယခု ညွှန်ကြားချက်ကို စောင့်မျှော်နေကြပြီ။

အစီအစဉ်ဖြင့် မီးသင်္ဂြိုဟ်ကြခြင်း

တစ်နေရာမှ အသံချဲ့ စက်ဖြင့် လှမ်း၍ညွှန်ကြားနေသည်။ “မီးသင်္ဂြိုဟ်မည့် တပည့်ကြီး ၄-ပါး အသင့်ဖြစ်တော်မူကြပါဘုရား”

ဟု သတိပေးသောအခါ ကိုယ့်နေရာတွင် ကိုယ်မတ်မတ်ရပ်လျက် ရုပ်ကလာပ်ကို လက်အုပ်ချီကာနေကြရသည်။

“ဦးညွတ်ကန်တော့ကြပါဘုရား”ဟု ညွှန်ကြားသောအခါ ၄-ပါးလုံး ကိုယ့်ဘက်ကိုယ် သဲဖြူခင်းထားသော မြေပြင်တွင်ထိုင်၍ ဦးချကန်တော့လိုက်ကြသည်။

“မီးဒုတ်ကိုင်တော်မူကြပါဘုရား”ဟု ညွှန်ကြားသောအခါ အသင့်စိုက်ထောင်ထားသော မီးဒုတ်များကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှယူ၍ ကိုင်လိုက်ကြရသည်။

“မီးညှိတော်မူကြပါဘုရား” ဟု ညွှန်ကြားမှ ကိုယ့်မီးဖို ကိုယ်အသီးသီး မီးညှိကြသည်။

“ရုပ်ကလာပ်ဘက်ကို လှည့်၍ မီးဒုတ်မြှောက်ကာ ပူဇော်နေကြပါဟု ညွှန်ကြားလျှင် ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်နေကြသည်။

“မီးဒုတ်ကိုမြှောက်လျက် ရုပ်ကလာပ်ကို လက်ယာရစ်ပြီး တစ်ပတ်လှည့်၍ ပူဇော်ပါ” ဟု ညွှန်ကြားလေလျှင် မီးဒုတ်ကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် စုံကိုင်မြှောက်၍ ဖြည်းဖြည်းစွာ တစ်ပတ်လှည့်ကြသည်။ ကိုယ့်ဘက်သို့ ကိုယ်ပြန်ရောက်သောအခါ ရပ်၍နေကြရ၏။

“ရုပ်ကလာပ်တည်ရာ နံ့သာထင်းပုံကို မီးသင်္ဂြိုဟ်တော်မူပါဘုရား”ဟု ညွှန်ကြားသောအခါမှ ကိုယ့်ဘက်မှာရှိသော (ထောပတ်ဆီများ ဖျန်းထားသော)နေရာတွင် မီးတို့ကြရသည်။

မီးမြိုင်မြိုင်ခွဲသောအခါ “မီးဒုတ်များကိုနေထားတကျ ပြန်သိမ်းကြပါဘုရား”ဟု ညွှန်ကြားလျှင် ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာကြရ၏။

“ရုပ်ကလာပ်ကို လက်အုပ်ချီ၍ လက်ယာရစ်တပတ်လှည့်ကန်တော့ကြပြီးလျှင် ရာဇမတ်ဝင်းအပြင်သို့ ထွက်တော်မူကြပါဘုရား” ဟု ညွှန်ကြားလျှင် ထိုအတိုင်းပင် ပြုလုပ်၍ထွက်ကြရလေသည်။

မီးခိုးမီးလျှံတို့က တရားဟောသလို
ထိုအခါ နံ့သာ ထင်းပုံမှ မီးတောက်မီးလျှံတို့သည် အရှိန်ကြီး

မားစွာ တဖျင်းဖျင်း ဝါးမြိုလျက် ရှိကြကုန်၏။ မီးသဂြိုဟ်ရာ တောင် သမန်အင်း စောင်းအထိ လိုက်ပါလာကြသော တစ်သိန်းကျော်မျှသော ပရိသတ်ကြီးသည် နံ့သာထင်းပုံ (မီးဝါးနေပုံ)ကို ငေးစိုက်လျက် ကြည့် နေကြကုန်၏။ ရင်တွင်းအပြည့် မချီတင်ကဲ ဝမ်းနည်းတသ ကိုယ်စီ နှမြောလျက် ရှိကြပါလိမ့်မည်။ ထို့အပြင်လည်း တစ်ခုတည်းသော နံ့သာထင်းပုံကို ဝိုင်းအံ့ငေးစိုက်ကြည့်နေကြရင်း-

“အသက်စည်းစိမ်း၊ ခန္ဓာအိမ်ကား၊ တိမ်တခဲနက်၊

ကြည့်ရင်းပျက်သို့၊ မျက်စိအောက်တွင်၊ ပျောက်လွင့်စင်၏။

သင်္ခါရစက်၊ သူပိုင်နက်၌၊ သွက်သွက်လည်ကာ၊

ပါရဂူသည် ... ခန္ဓာအနိစ္စပါတကား”

ဟု တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ သံဝေဂယူနေကြဟန်လည်း ရှိကြပါ၏။ ထိုစဉ်တွင် သွက်လက်စွာဖြင့် နက်ပြာရောင်နှင့် ရဲရဲတောက် အနီ ရောင်များ ရောသော မီးခိုးမီးလျှံတို့က “အနိစ္စာဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယ ဓမ္မိနော” ဟု ပရိသတ်ကြီးအား တရားဟောသလို အမူအရာများပြုကာ (ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မွေးကြိုင်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာစသော ရနံ့တို့ကို မွေးကြိုင်သော နံ့သာထင်းရနံ့တို့ဖြင့် ပွေ့ပိုက်ပြီးလျှင်) အထက်ကောင်းကင်သို့ အလိပ်အလိပ် တက်၍တက်၍ ယူသွားကြကုန် သတည်း။

၁၃၄၃ ရခုစံ၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့(၃၀-၁၁-၈၂)

အမရပူရမြို့၊ မဟာန္တာရုံ ဆရာတော်၏ ဈာပနအခမ်းအနား မြင်ကွင်းကျယ်ကို တင်ပြ၍ ပြီးလေပြီ။ တင်ပြရခြင်းတွင် ရည်ရွယ်ချက် နှစ်မျိုးရှိသည်။ တစ်မျိုးမှာ ရဟန်းတော်များသည် ဆရာတော်ကြီး ကဲ့သို့ စာပေအလုပ် သို့မဟုတ် တရားအလုပ်ကို ပျံ့တော်မူသည့်နေ့ အထိ မရပ်မနား ကြိုးစားအားထုတ်စေလိုခြင်းဖြစ်၏။

ဒုတိယမှာ ဒကာ၊ ဒကာမများသည် မလိုအပ်သည့် နေရာ တွင် ငွေမကုန်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်ရန်ပင် ဖြစ်၏။ မြန်မာပြည်ရှိ သံဃာတော်ပေါင်း ခြောက်သိန်းကျော်တွင် ခြောက်သောင်းကျော် လောက်သာ သာသနာအလုပ်ကို တကယ်လုပ်ကြမည်ဆိုလျှင် မြန်မာ

ပြည်၌ ဘာသာခြား သာသနာပြုများအတွက် သာသနာပြုရန် နေရာ တစ်လက်မပင် ရှိမည် မဟုတ်ပေ။

ဘုရင်ခေတ်မှစ၍ ယနေ့ခေတ်သို့တိုင်အောင် ရဟန်းအများစု သည် မြို့ကြီးများပေါ်တွင် ကျောင်းရအောင်သာ ကြိုးစားသည်။ ချင်း ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်စသော ဝေးလံခေါင်ဖျားသော နေရာများ သို့ သာသနာပြုကြွရန် စိတ်ကူးမရှိကြပေ။ ထိုအချိန်တွင် အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်စသော နိုင်ငံကြီးများမှ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများသည် မြန်မာများတစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မရောက်ဖူးသော ဒေသများတွင် ခရစ်ယာန်သာသနာကို အောင်မြင်စွာ အုတ်မြစ်ချနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

ထိုဘာသာခြားသာသနာပြုများသည် မြန်မာပြည်ရှိ အစွန် အဖျား ဒေသများတွင် သူတို့ဘဝတစ်ခုလုံးကို သေသည်အထိ မြှုပ်နှံ ကာ သာသနာပြုသွားကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဘာသာခြား သာသနာပြုများ ၏ ရဲရဲတောက် သာသနာပြုစိတ်ဓာတ်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာပြုများ အတုယူသင့်သည်။ မြန်မာအများစုက အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် အင်္ဂလန် နိုင်ငံတို့တွင် နေထိုင်ခွင့်ရအောင် အပြင်းအထန်ကြိုးစားနေချိန်တွင် ထိုနိုင်ငံမှ သာသနာပြုများကလည်း ဆင်းရဲလှသော မြန်မာပြည်တွင် သာသနာပြုဖို့အတွက် နေထိုင်ခွင့်ရရန် ကြိုးစားနေသည်သာဖြစ်၏။

မစွမ်းနိုင်သည့်အတွက် ဘာသာခြားများကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်အောင် မစည်းရုံးနိုင်လျှင်နေပါစေ။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ပြီး သူများ တခြားဘာသာသို့ ကူးပြောင်းမသွားရန် စည်းရုံးဖို့ကား ရဟန်း သံဃာတော်တိုင်းတွင် တာဝန်ရှိသည်။ မိန်းမတည်းဟူသော ကြီးမား သောအာရုံကို စွန့်လွှတ်နိုင်ပြီးမှ ပစ္စည်းလေးပါးနှင့် ငွေဟူသော အာရုံ ကို အဘယ့်ကြောင့် မစွန့်လွှတ်နိုင်ရမည်နည်းဟု ရဟန်းတိုင်း ကိုယ့်ကို ကိုယ် သတိပေးသင့်သည်။

သာသနာ့ဘောင်သို့ ရောက်သည့်နေ့မှစ၍ ယခုအချိန်တိုင် အောင် ဗုဒ္ဓဘာသာများကို ဘာသာခြားထဲသို့ မရောက်အောင် ဘာသာခြားများကို ဗုဒ္ဓဘာသာထဲသို့ရောက်အောင် မည်မျှထိစည်းရုံး ဟောပြော နိုင်ခဲ့ပြီနည်းဟု ရဟန်းတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးခွန်းထုတ်

သင့်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ တိုးပွားလာဖို့ စိတ်မဝင်စားဘဲ ငွေကြေး၊ ဥစ္စာတွေ ပေါများလာဖို့သာ ဝါသနာပါသည်ဆိုလျှင် ရဟန်းမဝတ်ဘဲ လူထွက်ပြီး စီးပွားရေးအလုပ်ကိုသာ လုပ်သင့်သည်။

ကချင်များ ခရစ်ယာန်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းရင်း

ဘာသာခြားဖြစ်နေရသော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် မစိမ်းသော ကချင်အမျိုးသားတစ်ဦးက ယခုလို ဆွေးဆွေးမြေ့မြေ့ ပြောဖူးသည်။

“တောခေါင်ချောင်ကျလှတဲ့ ကျွန်တော်တို့နယ်ကို ခရစ်ယာန် သာသနာပြုတွေ အရင်ရောက်လာတော့ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးတွေဟာ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တွေ ဖြစ်ကုန်တာပေါ့။ အကယ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြုတွေသာ အရင်ရောက်လာရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ ဗုဒ္ဓဘာ သာဝင်တွေ ဖြစ်နေမှာပါ”

ဤစကားကို ထောက်ဆကြည့်လျှင် မြန်မာဘုရင် အဆက် ဆက်နှင့် မြန်မာရဟန်းတော်အဆက်ဆက်တို့သည် ရေများရာ မိုးရွာခဲ့ သောကြောင့် သွေးရင်းညီအစ်ကို တိုင်းရင်းသားများ ဘာသာခြားဘဝ သို့ ရောက်ခဲ့ကြရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသ နာပြုအများစုသည် ဗျိုင်းနှင့်တူသည်။ ဘာသာခြား သာသနာ ပြုများကား ဒင်ကျီးငှက်နှင့်တူသည်။

ဗျိုင်းက ရေတွင်ပေါ်လာသော ငါးကိုသာ ဖမ်း၍ စားသည်။ ရေအောက်အထိ လိုက်၍ ငါးကို မဖမ်းပေ။ ထို့အတူ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြုအများစုသည် မြို့ပေါ်ရွာပေါ်တွင်သာနေပြီး သာသနာပြု ကြသည်။ ဝေးလံခေါင်သီတောကျသောနေရာများသို့သွားပြီး သာသနာ မပြုကြပေ။

ဒင်ကျီးငှက်သည် ရေပေါ်တက်လာသော ငါးကို ဖမ်းသကဲ့သို့ ရေအောက်မှ ငါးကိုလည်းရအောင် လိုက်ဖမ်းသည်။ ထို့အတူ ဘာသာခြား သာသနာပြုများသည် မြို့ပေါ်ရွာပေါ်တွင် သာသနာပြု သကဲ့သို့ မည်သူမျှ မသွားချင်သည့် တောစွန်တောင်ဖျား အရပ်များထိ သွားရောက်၍ သာသနာပြုကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အသွားအလာ

ခက်ခဲသော တောင်ပေါ်ဒေသမှ သားချင်းများသည် ဘာသာခြားဘဝ သို့ ရောက်ကြရခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၀၈-ခုနှစ် ၁၂-လပိုင်းက မန္တလေးသို့ တရားဟောကြွစဉ် တည်းခိုးရာအဆောင်သို့ ရဟန်းတော် နှစ်ပါးကြွရောက်လာသည်။ စာရေးသူ၏ အမာခံစာဖတ်ပရိသတ်များပင်ဖြစ်၏။ ရောက်လာခြင်း အကြောင်းမှာ သူ ၂-နှစ် သာသနာပြုခဲ့ရသော ချင်းပြည်နယ်အ ခေါင်အဖျားမှ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းလေးမှာ ကင်းတဲသသာသာမျှ ရှိသည်။ သူတာဝန်ပြီးဆုံးချိန်တွင် နောက်ရောက်လာမည့် သာသနာပြုဆရာ တော်လေးများ မိုးလုံလေလုံသီတင်းသုံးနိုင်ရန် ကျောင်းလေးကို သပ် သပ်ယပ်ယပ် ပြင်ဆောက်နေရာ ဝတ္ထုငွေ မလုံမလောက်ဖြစ်နေသည် ဟု ဆိုသည်။

သာသနာ့တက္ကသိုလ်မှ လွှတ်ထားသော ကိုယ်တော်လေးပင် ဖြစ်သည်။ မြို့နယ် ထောက်ခံစာများ၊ ကျောက်ဆောက်လုပ်ဆဲ ဓာတ်ပုံ များကိုပါ ပြရှာသည်။ ငါးသိန်းခန့်ရလျှင် လုံလောက်ပြီဆိုသောကြောင့် ကပ္ပိယကို ထုတ်ခိုင်းပြီး ချက်ချင်းလှူပေးလိုက်သည်။ နောက်တစ် ခေါက်တွင် တွေ့ရသော ကိုယ်တော်လေးကား ထိုချင်းပြည်နယ်မှာပင် တာဝန်ကျသူဖြစ်သည်။

သူလိုသည်ကား မီးစက်ဟူ၏။ ဘေးမှ ဒကာများလည်း ဝိုင်း ဝန်းထောက်ပံ့ကြသောကြောင့် ကျပ်ငွေနှစ်သိန်းသာ လှူလိုက်ရသည်။ ထိုကိုယ်တော်လေး သာသနာပြုသောရွာသို့ ကားမှ ဆင်းပြီးလျှင် နှစ်ရက်တိတိ လမ်းလျှောက်ကြွရမည်ဟု သိရသည်။ ချင်းပြည်နယ်မှ ဆလောင်းရွှေလင်းဟူသော ဘာသာရေး စာရေးဆရာတစ်ယောက် ပေါ် ထွက်ခဲ့သည်။ ဓမ္မရုံသီနှင့် ဓမ္မရတနာ ဓမ္မမူဇင်းတို့တွင် ဆောင်းပါးများ မကြာခဏ ပါနေသူဖြစ်သည်။ သူကလည်း စာရေးသူကို ယခုလို ပြောဖူးသည်။

“တပည့်တော်တို့ ချင်းလူမျိုးဆိုရင် အားလုံးက ခရစ်ယာန်လို ချည်းထင်ထားတာ၊ တပည့်တော်က ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတော့ တော်တော် အံ့ဩနေကြတယ်။ တပည့်တော် ကလေးအရွယ်လောက်က တပည့်

တော်တို့နယ်ကို သာသနာပြုဆရာတော်တစ်ပါး ကြွရောက်လာခဲ့တယ်။ ဒီဆရာတော်ကို အကြောင်းပြုပြီး တပည့်တော်တို့တတွေ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်လာတာပါ။ ဒီဆရာတော်ဟာ မြို့ပေါ်မှာ ကျောင်းရှိသော်လည်း မနေဘဲ ချင်းပြည်နယ်တောထဲမှာ တစ်သက်လုံး သီတင်းသုံးသွားပြီး သာသနာပြုခဲ့သူပါ။

“ဒီဆရာတော် ယုံလွန်တော်မူပြီးတဲ့နောက် ဒီကျောင်းမှာ နောက်ထပ် အနစ်နာခံပြီး သတင်းသုံးမယ့် ဆရာတော်တစ်ပါးမှ ပေါ်မလာတော့ပါဘူး။ တပည့်တော်တို့ တောရွာက ချင်းလူမျိုးတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရက်နဲ့ ဘုန်းကြီးငတ်နေကြပါတယ်။ ခုချိန်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ချင်းတွေ တကယ်အလိုရှိနေတာ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာ၊ တိုက်တာ ခြံမြေတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ အနစ်နာခံပြီး သာသနာပြုပေးမယ့် ဘုန်းတော်ကြီးပဲ ဖြစ်ပါတယ်”

(မှတ်ချက်) နယ်စပ်ဒေသတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်များ အရေးတကြီး လိုအပ်နေပုံ မြင်ကွင်းကျယ်ကို အဆင်သင့်သော နေရာတွင် အကျယ်ဖော်ပြပါဦးမည်။

ဤခန္ဓာကြီးကို သားကျွန် မယားကျွန်အဖြစ် အသုံးချခဲ့သော ဘဝပေါင်း ရေတွက်၍မရအောင် များခဲ့ပေပြီ။ ယခုဘဝတွင်ကား သာသနာ့ကျွန်အဖြစ် အသုံးချသင့်ပေသည်။ ရဟန်းတော်များက ထိုကဲ့သို့ ဝေးလံခေါင်သီသော ဒေသများသို့ အနစ်နာခံပြီး ကြွသင့်သလို ဒကာ၊ ဒကာမအပိုင်းကလည်း သာသနာပြုဆရာတော်များ အတွက် လိုအပ်ချက်တို့ကို ပြည့်စုံအောင် ပံ့ပိုးသင့်သည်။

သာသနာပြုအောင်မြင်လိုသူများသည် အမေရိကန်နိုင်ငံသား ခရစ်ယာန်သာသနာပြု ဓမ္မဆရာ ဗိုလ်ကိတ်ကြီး၏ စကားတစ်ခွန်းကို လိုက်နာသင့်သည်။ သူပြောခဲ့သော စကားမှာ ‘ထမင်းဆာနေသူကို ဘုရားရှိခိုးခိုင်းလို့ မရ’ ဟူသောစကားပင်ဖြစ်၏။

မှန်၏။ စီးပွားရေးနိမ့်ကျပြီး ထမင်းနပ်မမှန်သူအား ဘာသာရေးတရား သွားဟောလို့ စိတ်ဝင်စားမည်မဟုတ်ပေ။ ဘာသာရေးကို စိတ်ဝင်စားစေလိုလျှင် သူ၏ စီးပွားရေးကို တတ်နိုင်သမျှ အရင်ဆုံး

အကူအညီပေးဖို့ လိုပေသည်။ ဗိုလ်ကိတ်ကြီးဟူသည် အမေရိကန် မြန်မာကပြားတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သူသည် အင်္ဂလိပ်လက် ထက် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက တောင်တွင်းကြီးမြို့တွင် ခရစ်ယာန် သာသနာကို ဖြန့်ဖြူးခဲ့သူဖြစ်သည်။

အံ့ဩစရာကောင်းသည်ကား သူသည် ခရစ်ယာန်တရားကို တစ်လုံးမှ မဟောဘဲ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်နှင့် အခြားဘာသာဝင်အတော် များများကို ခရစ်ယာန်ဘာသာထဲသို့ ဝင်ရောက်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ် ထိုအချိန်က လယ်သမား၊ ယာသမားများ သည် ဆင်းရဲတွင်း နက်ကြ၏။ သူတို့အား ကူညီမည့်သူမရှိ။ အလှူ ခံမည့်သူနှင့် အခွန်ကောက်မည့်သူသာရှိသည်။

ထိုသူတို့အား ဗိုလ်ကိတ်ကြီးက စီးပွားရေးတိုးတက်လာအောင် မေတ္တာစစ်၊ မေတ္တာမှန်ဖြင့် ကူညီခဲ့၏။ စပါးများ အထွက်တိုးအောင် နိုင်ငံခြားမှ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ မှာပေး၏။ အထွက်တိုးအောင် စိုက်ပျိုးနည်းများကို မေတ္တာဖြင့် သင်ပေး၏။ ပဲမျိုးကောင်း မျိုးသန့်များ ကို နိုင်ငံခြားမှ မှာပေးသလို သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း တီထွင်ပေး၏။ သူ တီထွင်စပ်ဟပ်ပေးသော ပဲတစ်မျိုးကို ယခုအချိန်တွင် မြန်မာတိုင်း ကြိုက်နှစ်သက်နေပြီ ဖြစ်၏။

ထိုပဲကား ဗိုလ်ကိတ်ပဲပင်တည်း။ ဤပဲကို တီထွင်အောင်မြင် စက နာမည်မပေးရသေးပေ။ နောက်ပဲကို တီထွင်ပေးသော ဗိုလ်ကိတ် ကြီးကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ဗိုလ်ကိတ်ပဲဟု ပေးလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ အရင်က မြန်မာကြက်များသည် အသားသိပ်မပါကြ။ အရေနှင့် အရိုး သာရှိ၏။ ဗိုလ်ကိတ်ကြီးက ကြက်မျိုးကောင်းများ ရှာပေးပြီး စပ်ပေးခဲ့ သောကြောင့် ယခုလို အသားပြည့်ဝသော ကြက်မျိုးကောင်းများ ဖြစ်လာခြင်းပင်။

ထမင်းဆာနေသောသူများကို ထမင်းအရင်ဝအောင် ကျွေး လိုက်သောအခါ မြန်မာအများစုသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ တောင်တွင်းကြီးနယ်မှ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်အများ စုသည် ဗိုလ်ကိတ်ကြီး၏ တပည့်သားမြေး အဆက်ဆက်များသာဖြစ်

ကြသည်။ ကျွန်ုပ်ထံတွင် ခရစ်ယာန်ဘာသာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးပြောင်းလာသော မောင်ရဲမြင့်က ယခုလို ပြောဖူးသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဦးရေ အနည်းဆုံးဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းရင်း

“ဆရာတော် ဘာသာအားလုံးထဲမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ အလေးနက်ဆုံးအကောင်းဆုံးပဲ ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဦးရေဟာ ကမ္ဘာမှာ အနည်းဆုံးဖြစ်နေတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်အမြင်ကို ပြောရရင် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတွေနဲ့ သာသနာပြုအများစုမှာ မေတ္တာဓာတ် အားနည်းနေလို့ပဲ ဘုရား။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာသာ မေတ္တာဓာတ်အားကောင်းရင် ကမ္ဘာမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဦးရေဟာ အများဆုံးဖြစ်လာမှာပါပဲဘုရား”

သူပြောသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ မေတ္တာရှေ့ဆောင်က ကြံတိုင်းအောင်သည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်ဖြည့်ဆည်းခဲ့သော ပါရမီဆယ်ပါးတွင် မေတ္တာပါရမီသည် တစ်ပါးအနေနှင့် ပါဝင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်အားလုံးကို ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်စေခဲ့သည်မှာ မေတ္တာ၏အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည်တွင် သံဃာတော်ပေါင်း ခြောက်သိန်းကျော်ခန့် ရှိ၏။ ထိုခြောက်သိန်းကျော်တွင် တိပိဋကဓရ၊ တိပိဋကကောဝိဒဘွဲ့ တံဆိပ်ကို ဆွတ်ခူးနိုင်သော ဆရာတော်မှာ ၁၂-ပါးသာ ရှိသည်။ ထို၁၂-ပါးတွင် ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေး၌ သာသနာ့တက္ကသိုလ်ကြီးများကို အောင်မြင်အောင်တည်ထောင်ခဲ့သူမှာ မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော်သာဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတို့၌ တိပိဋကစာသင်တိုက်ကြီး နှစ်တိုက်ကို တည်ထောင်ပေးပြီး တိပိဋက အာဇာနည်များကို မွေးထုတ်ပေးနိုင်သည်မှာလည်း မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော်ကြီးပင်ဖြစ်သည်။ တိပိဋက အောင်ထားတာချင်းတူပါလျက် တခြားတိပိဋက ဆရာတော်များထက် မင်းကွန်းဆရာတော်က သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ၌ ပို၍အောင်မြင်မှုရခဲ့သည်မှာ မေတ္တာဓာတ်ကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ နိုင်ငံကြီးများနှင့် ယှဉ်ကြည့်လိုက်လျှင် မြန်မာပြည်သည် သေးငယ်လှသော နိုင်ငံလေးတစ်ခုသာဖြစ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သြစတေးလျနိုင်ငံ၏ ငါးပုံပုံတစ်ပုံသာရှိသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ ၃၁-ပုံပုံ ၁-ပုံ သာရှိသည်။ မြန်မာများ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ ရောက်၍ နိုင်ငံနာမည်ပြောသောအခါ တော်တော်ပြဿနာကြုံရသည်။

နိုင်ငံခြားသား အများစုသည် မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းကို သိပ်မသိကြပေ။ မြန်မာနိုင်ငံကဟု ပြောလိုက်လျှင် သူတို့တတွေ မှင်သက်သွားတတ်ကြသည်။ တစ်ခါမှ မရောက်ဖူး။ မကြားဖူးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထိုအခါမျိုးတို့တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ဟောင်း ဦးသန့်ရဲ့နိုင်ငံကဟု ပြောလိုက်လျှက် ချက်ချင်းသိသွားကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မြန်မာပြည်ထက် ဦးသန့်ကို ပို၍သိကြသည်။ ထိုသို့ပြောလိုက်လျှင်တော့ ဦးသန့်ဆိုတာ သိပ်တော်တဲ့ သူပဲ။ ခင်ဗျားတို့နိုင်ငံအတွက် ဂုဏ်ယူပါတယ်ဟုပြောပြီး ချက်ချင်း ထနုတ်ဆက်တော့သည်။

အမေရိကန်နှင့် ဆိုဗီယက်တို့၏ ဖြစ်လုဆဲဆဲ တတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးကို ဦးသန့်က အချိန်မီ တားဆီးနိုင်ခဲ့သည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးက လေးစားရသော ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ဘဝသို့ရောက်အောင် ဦးသန့်ကို ပို့ပေးခဲ့သောအရာမှာ မေတ္တာတရားနှင့် စာဖတ်အားပင်ဖြစ်သည်။ မေတ္တာကို နေ့စဉ်ပွားများသလို မေတ္တာသုတ်ပရိတ်ကိုလည်း နေ့စဉ်ရွတ်သည်ဟု သိရသည်။

ရန်ကုန်တွင် လပ်ကီးဆဲဗင်း လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဆိုလျှင် လက်ဖက်ရည်အကောင်းကြိုက်သူတိုင်း သိသည်။ စာရေးသူတည်ထောင်နေသော မှော်ဘီမြို့နယ်၊ ဖန်ခါးကုန်းရွာရှိ သုဒ္ဓဝိပဿနာဓမ္မရိပ်သာတွင် ကျပ်ငွေ ၇၅-သိန်းတန် ကျောင်းဆောင်နှစ်ဆောင်နှင့် ကျပ် ငွေ သိန်း ၁၃၀-တန် ကျောင်းဆောင်တစ်ဆောင်ကို လပ်ကီးဆဲဗင်း မိသားစုများက လှူဒါန်းထားကြသည်။ တခြားကျောင်းများတွင် လှူဒါန်းထားကြသည်မှာလည်း မနည်းမနော့ရှိသည်ဟု သိရပါသည်။

ဤအလှူတို့မှာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကြောင့် လှူနိုင်ခြင်းဖြစ်

သည်။ မေတ္တာတတ်နှင့် မေတ္တာတတ်ပြည့်ဝနေသော ဆိုင်ရှင်ဒကာလေး၏ စကားကို နားထောင်ကြည့်ပါ။

“မေတ္တာစေတနာကို အဓိကထားပြီး စီးပွားရှာရင် အမြတ်ငွေလည်း ရမယ်၊ ကုသိုလ်လည်းရမယ်၊ လုပ်ငန်းလည်း အဆမတန်အောင်မြင်မယ်။ အမြတ်ငွေကို အဓိကထားပြီး စီးပွားရှာရင်တော့ အမြတ်ငွေပဲရမယ်။ ကုသိုလ်မရဘူး။ လုပ်ငန်းလည်း တကယ်မအောင်မြင်ဘူးဆိုတဲ့ ဒဿနအတိုင်း ကျင့်တဲ့အချိန်ကစပြီး ခုလို အောင်မြင်လာတာပါပဲ”

တလောက လူမနိုင်လို့ ဆိုင်တစ်ဆိုင်ထပ်ခွဲဖွင့်ရတယ်။ ဘာမှ မကြော်ငြာဘဲ ဖွင့်တာ၊ ဒါကို လူတွေ တအားကျနေလို့ အလုပ်သမားတောင် အသစ်ထပ်ခေါ်ရပါတယ်။ နံနက်ဆိုင်စဖွင့်ပြီဆိုတာနဲ့ ဆိုင်ထဲဝင်လာသမျှ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကို ဘယ်လိုစိတ်ချမ်းသာအောင် ဝန်ဆောင်မှု ပေးရမလဲဆိုတာကို အရင်တွေးပါတယ်။ ရလာမယ့် ငွေအကြောင်းကို တကယ်ကို မစဉ်းစားတာပါ။

ငွေတန်ဖိုးမဲ့သောနေရာ

ငွေဆိုတာ လူ့ဘုံတစ်ဘုံပဲ သုံးလို့ရတာပါ။ ကျန်တဲ့ ဘုံ ၃၀-ဘယ်မှာမှ သုံးလို့မရပါဘူး။ မေတ္တာစေတနာထားလို့ရတဲ့ ကုသိုလ်ကတော့ ၃၁-ဘုံလုံးမှာ သုံးလို့ရပါတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့ ဒီလို အဆုံးအမ တွေကို ရထားတာကြောင့်လည်း ငွေထက် မေတ္တာစေတနာကို ပိုပြီး အဓိကထားတာပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ဆိုင်လုပ်ငန်းဟာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုပိုပြီး အောင်မြင်လာတာပါ။

အောင်မြင်နေပြီဆိုပြီး တပည့်တွေနဲ့တင် လွှဲမထားပါဘူး။ တပည့်တော်ကိုယ်တိုင် ဆိုင်ထိုင်ပြီး အကောင်းဆုံး ဝန်ဆောင်မှုကို ပေးပါတယ်။ ဆိုင်မှာရှိတဲ့ အလုပ်သမားလေးတွေကိုလည်း ကိုယ့်ရဲ့သားသမီးလိုပဲ သဘောထားပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ သာရေးနာရေးကအစ အားလုံးတတ်နိုင်သမျှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါတယ်။ လုပ်ငန်းအောင်မြင်သလောက် လစာငွေ ဆုငွေတွေကို တိုးတိုးပေးပါတယ်။ မှားသွားလို့

ငေါက်တယ်မာန်တယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ မေတ္တာစိတ်နဲ့ အမှားကို နားလည်အောင် ရှင်းပြပါတယ်။ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း မနက်ပိုင်း နေ့တစ်ဝက် ဆိုင်ပိတ်ပေးပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေဟာ လူသားတွေပါ။ စက်ရုပ်တွေ မဟုတ်ပါဘူး။ လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်စွာ နေချင်တဲ့အချိန်ဆိုတာ ရှိပါတယ်။

ဒီလို အနားပေးတဲ့အတွက် လစာထဲက ဖြတ်တောက်လျော့ချခြင်း လုံးဝမလုပ်ပါဘူး။ ဒီလို နေ့တစ်ဝက်ပိတ်ပေးတာကို တချို့ မိတ်ဆွေတွေက တားမြစ်ပါတယ်။ နေ့တစ်ဝက် ပိတ်လိုက်တယ်ဆိုတာနဲ့ လက်လွှတ်လိုက်ရတဲ့ ငွေပေါင်းမနည်းဘူးဆိုတာကို ထောက်ပြကြပါတယ်။ အဲဒါက သူတို့ အထင်ပါ။

ကာယကံရှင်ဖြစ်တဲ့ တပည့်တော်မှာတော့ လုပ်ငန်းဟာ ပိုလို့တောင် အောင်မြင်လာပါတယ်။ မေတ္တာဟာ အလျားအနံ့ မရှိပေမယ့် အသွားအပြန်ရှိတယ်ဆိုတာ အမှန်ပါပဲ။ ဒီလို နေ့တစ်ဝက် ပိတ်ပေးလိုက်တဲ့အတွက် အလုပ်သမားတွေဟာ တပည့်တော်ရဲ့ မေတ္တာစေတနာကို သဘောပေါက်သွားတယ်။ ငါတို့ အလုပ်ရှင်ဟာ ငွေတွေအများကြီး အနစ်နာခံပြီး ပိတ်ပေးတာ၊ တို့ကလည်း အလုပ်ဆင်းရတဲ့အချိန်မှာ ပိုပြီးကြိုးစားမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်မျိုး သူတို့ဘာသာ ပေါ်လာတယ်။

အလုပ်ကို ပိုကြိုးစားကြတယ်။ နေ့တစ်ဝက် မပိတ်တဲ့အချိန်က ဝင်ငွေရယ်၊ နေ့တစ်ဝက်ပိတ်ပြီးမှ ရတဲ့ဝင်ငွေရယ်ကို တိုင်းတာကြည့်တဲ့အခါ နေ့တစ်ဝက် ပိတ်ပေးတဲ့အချိန်မှာ ဝင်တဲ့ငွေက ပိုတောင်များနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

တပည့်တော်ရဲ့ ကိုယ်တွေ့ အတွေ့အကြုံရ လုပ်ငန်းတစ်ခု တကယ်အောင်မြင်ချင်ရင် စားသုံးသူအပေါ်မှာရော အလုပ်သမားတွေအပေါ်မှာပါ မေတ္တာစေတနာထားသင့်တယ် ဆိုတဲ့ အချက်ပါ။

ဤအချက်ကို ထောက်၍ စီးပွားရေးအလုပ်၌ပင် မေတ္တာထားလျှင် သူတစ်ပါးထက် ပို၍အောင်မြင်နိုင်ကြောင်း သိအပ်ပါ၏။ ရဟန်းဟူသည် ဘာသာရေးတွင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏။ ခေါင်းဆောင်ဟူသည် ခေါင်းမရှောင်သင့်။ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ထက် ပို၍ ကြိုးစားသင့်၏။

အမှားကိုသိမှ အမှန်ကို ရှင်းပြနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် လူသေ လူဖြစ်ဝါဒ၊ ကျောက်သင်္ဘောဝါဒ၊ ကျောက်ပုံတောရဝါဒ၊ ကြောင်ပန်းတောရဝါဒ၊ စမ်းကလေးဝါဒ၊ ဥူးညဏ၏ အပြာရောင်ဝတ်ဝါဒ စသော အဓမ္မဝါဒ အဖြစ် ဝိနိစ္ဆယချထားသော ဝါဒများကိုလည်းသိအောင် လေ့လာဖတ်ရှု ထားသင့်၏။

ထိုဝါဒကို ယူသော ဒကာဒကာမတို့နှင့်တွေ့လျှင် အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့်ရှင်းပြနိုင်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ ရဟန်းသည် သာသနာ ပြု ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်၏။ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်က မေတ္တာဘာဝနာကို နိုင်နင်းအောင် ပွားထားရမည်။ သို့မှသာလျှင် အခက်အခဲ အနှောင့် အယှက်များကို အောင်မြင်စွာကျော်လွှားနိုင်မည်ဖြစ်၏။

ဘုရားရှင်သည် အာဠာဝက၊ စိဉ္စမာန၊ သစ္စကပရိဗိုဇ်စသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို မေတ္တာဖြင့် အနိုင်ယူခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့ ကျင့်ရမည့် ဝတ္တရား ခြောက်ပါးတွင် မေတ္တာကို ထည့်ထား ခြင်း ဖြစ်သည်။

ရဟန်းကျင့်ဝတ် ခြောက်ပါး

မကောင်းမြစ်တား၊ ကောင်းရာညွှန်လစ်
အသစ်ဟောကြား၊ နာဖူးထက်မံ
နတ်ထံတင်ရာ၊ မေတ္တာလည်းပြု
ဤခြောက်ခု၊ ကျင့်မှုရဟန်းတို့တာ။

- (၁) မကောင်းတာကို တားမြစ်ပေးခြင်း
- (၂) ကောင်းရာကို ညွှန်ကြားပေးခြင်း
- (၃) တရားအသစ်များကို ဟောကြားပေးခြင်း
- (၄) တရားဟောင်းကိုလည်း ပိုမို ရှင်းလင်းရန် ထပ်ဟောပေးခြင်း
- (၅) နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း ဒါနသီလကို ညွှန်ပြခြင်း
- (၆) မေတ္တာပွားပေးခြင်း။

ဤခြောက်ချက်ကား ဒကာဒကာမများအပေါ် ရဟန်းများက ကျင့်ရမည့် ဝတ္တရားများပင်ဖြစ်၏။ ထိုဝတ္တရားခြောက်ပါးတွင် ၁-

မှ ၅-အထိ အချက်များသည် တရားဟောပေးဖို့ချည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းမှန်သမျှ စာများများဖတ် တရားများများ နာသင့်ကြ၏။ ထို့မှသာ အောင်မြင်သော သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မြန်မာပြည်တွင် နာမည်အကြီးဆုံး သီတဂူဆရာတော်ကြီးသည် ပညာရေးအနေဖြင့် ရိုးရိုးဓမ္မာစရိယဘွဲ့လောက်ပင် ရရှိထားသူဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ထက် စာမေးပွဲများ ပိုအောင်ထားသော၊ စာပိုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဆရာတော်လောက်အောင်မြင်အောင် သာသနာ မပြုနိုင်ကြချေ။ ဆရာတော်ကြီးသည် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးမှ ချောင်ပေါင်းများစွာကို နေ့စဉ် မြစ်ရေများတင်ပြီး ပေးလှူနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် သံဃာတော်များ သီလရှင်များအတွက် သီတဂူဆေးရုံကြီးကိုလည်း ကမ္ဘာ့အဆင့်မီအောင် တည်ဆောက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

တစ်ဖန် သာသနာတစ်ခုလုံး အားထားရသော သီတဂူ ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်ကြီးကိုလည်း တည်ထောင်တော်မူနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ နာဂစ်ဒုက္ခဒဏ်ကိုခံရသော ဧရာဝတီတိုင်းမှ ဒုက္ခသည်များအတွက် ဆရာတော် ဦးဆောင်လှူဒါန်းခဲ့သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို တန်ဖိုးတွက်ကြည့်လျှင် ကျပ်သိန်းပေါင်း ၇-သောင်းကျော်ခန့်ရှိကြောင်း သိရသည်။

ယခု၂၀၀၉-ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတဖြစ်သွားသော အိုဘားမားသည် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ သမ္မတလောင်း ယှဉ်ပြိုင်ပွဲတွင် ဟောပြောမှုပိုင်းဆိုင်ရာမှလွဲ၍ ကျန်အရာအားလုံးတွင် အားအနည်းဆုံးဟု သိရသည်။ သို့သော် ထိုဟောပြောမှုအကောင်းဆုံးအချက်ကပင် ကျန်သောအရာများအားလုံးကို ကျော်လွှားပြီး သမ္မတကြီးအဖြစ်သို့ ပို့ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဟောပြောမှုအတတ်ပညာဆိုင်ရာများကို ကျွန်ုပ်တို့သည် နှစ်များစွာ လေ့လာခဲ့သည်။ ဟောပြောမှု အောင်မြင်ဖို့အတွက်မှာ စာများများ ဖတ်ဖို့နှင့် တရားများများနာဖို့သည် အရေးအကြီးဆုံးအချက်များဖြစ်သည်။ ဟောပြောမှုအောင်မြင်ရန်အတွက် စောင်းပေးရေးနေသော်လည်း ရေးသားမှုအတွက် အောင်မြင်လိုလျှင်လည်း ယခုအတိုင်းပင် ကြိုးစားရမည်ဖြစ်သည်။ ဟောပြောမှု အောင်မြင်ရန်အတွက် လိုအပ်

သောအချက်များမှာ-

အောင်မြင်သောဓမ္မကထိကဖြစ်ရန်

- (၁) စိတ်ဝင်စားအောင်ဟောရမည်။
- (၂) နားလည်အောင် ဟောရမည်။
- (၃) အနှစ်အသားပါအောင် ဟောရမည်။
- (၄) လိုရင်းတိုရှင်း ဟောရမည်။
- (၅) မေတ္တာသံပါအောင် ဟောရမည်။
- (၆) ဟောသောတရား၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အနှစ်ချုပ်ကို ဉာဏ်နုသော ပရိသတ်များအား ရှင်းပြရမည်။
- (၇) ဟောသောတရားတိုင်းတွင် တကယ့်ဖြစ်ရပ်မှန် ဇာတ်လမ်းတစ်ခုထက်မနည်း ပါဝင်ရမည်။
- (၈) အပြစ်ပြ အကျိုးပြ နှစ်မျိုးလုံး ပါရှိရမည်။

တို့ဖြစ်သည်။ အောင်မြင်နေသော တရားတိုင်းတွင် ဤ(၈) ချက်မှ အနည်းဆုံး (၆) ချက်ခန့် ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။

စိတ်ဝင်စားအောင် ဟောနိုင်ဖို့အတွက် စိတ်ဝင်စားအောင် ဟောထားသော တရားများ၊ စိတ်ဝင်စားအောင် ရေးထားသောစာအုပ်များကို နာရ ဖတ်ရမည်။ နားလည်အောင် ဟောနိုင်ဖို့အတွက် နားလည်အောင် ဟောထားသောတရားများ ရေးထားသောစာအုပ်များကို နာရဖတ်ရမည်။ အနှစ်အသားပါအောင် ဟောနိုင်ရန်အတွက် အနှစ်အသားပါအောင် ဟောထားသော ရေးထားသော တရားခွေနှင့် စာအုပ်များကို နာရဖတ်ရမည်။

လိုအပ်သောနေရာတွင် အကျဉ်းကို အကျယ်ချဲ့သင့်လျှင် ချဲ့ရသကဲ့သို့ အကျယ်ကို အကျဉ်းချဲ့သင့်လျှင်လည်း ချဲ့ရသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းကို အလင်္ကာကျမ်းတွင် သြဇုဏ်ဟု ပြဆိုထားသည်။ မိမိဟောသောတရားတွင် သြဇုဏ်ပါရန်အတွက် သြဇုဏ်ပါအောင် ဟောထားသော တရားများကို နာရမည်။ ရေးထားသော စာအုပ်များကို ဖတ်ရမည်။ မေတ္တာဓာတ်ဟူသည် လုပ်ယူ၍ရကောင်းသော အရာ

မဟုတ်ပေ။

မေတ္တာဘာဝနာကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ပွားထားပါက တရားဟောသောအခါတွင် မေတ္တာသံသည် အလိုလိုပါလာလေသည်။ နည်းယူနိုင်ရန် ကျွန်ုပ်အောင်မြင်ခဲ့သော တရားတစ်ပုဒ်ကို အနှစ်ချုပ်တင်ပြပါမည်။ ထိုတရား၏နာမည်ကိုက ဆွဲဆောင်မှုအပြည့်ရှိနေသည်။ တရားနာမည်မှာ 'မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာ' ဖြစ်သည်။

မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာတွင် ဇာတိဗုဒ္ဓဘာသာဝင်နှင့် အာစာရဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟု ဖွင့်ပြထားသည်။ ပါဠိနာမည်နှင့် မြန်မာတို့၏ နားမှာမစွဲနိုင်သောကြောင့် အထက်ပါအတိုင်း အမည်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ အများစုသည် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာ တစ်မျိုးကိုသာ ကြားဖူးသည်။ တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဟူသော အသုံးအနှုန်းကို မကြားဖူးပေ။

ပြီးတော့ မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုလျှင်ပင် အဆင့်မြင့်လှပြီဟု ခံယူထားရာ တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရှိသေးကြောင်း သိလိုက်ကြရာ အလွန်စိတ်ဝင်စားသွားကြသည်။ သူတို့ကိုယ်တိုင် မည်သည့်ဗုဒ္ဓဘာသာထဲ ပါဝင်သည်ကိုလည်း တအား သိချင်သွားကြသည်။ ထိုတရားခွေကို ရိုက်ကူးသော ထင်းရှူးရိပ်ဗီဒီယိုရိုက်ကူးရေးအဖွဲ့အတွက် ရော၊ မြန်မာပြည်သူများအတွက်ပါ အလွန်ကောင်းကျိုးပြုသော တရားခွေ ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

ထိုတရားခွေအပါအဝင် နောက်ထပ် ရိုက်ကူးသော တရားခွေအားလုံးအတွက် စာရေးသူသည် မည်သည့်ငွေကြေးမျှမယူခဲ့ပါ။ ရိုက်ကူးရေးပိုင်ရှင်က တစ်ခွေကို ဝတ္ထုငွေမည်မျှလျှူရမည်နည်းဟု မေးလာခဲ့သည်။ ထိုသို့မေးလာချိန်တွင် ကျွန်ုပ်၏ခွေများသည် တစ်ပြည်လုံးသို့ ပျံ့နှံ့နေပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် တောင်းဆိုသည်မှာ အချက်နှစ်ချက်တည်းပါသည်။

တရားခွေဖြစ်သောကြောင့် ကြာကြာခံရန် ဗီဒီယိုခွေကို (ဗီဒီ) အကောင်းစား သုံးပေးရန်၊ ဈေးအနည်းဆုံးနှင့် ရောင်းချပေးရန်တို့

ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပြောထားသည့်ကြားကပင် ကားနှင့် လိုက်ရောင်း သူများသည် ၇၀၀-ခန့်သာ တန်သော ခွေတစ်ခွေကို ၁၅၀၀-အထိ ရောင်းလာကြသဖြင့် အသေမြတ်ချင် သေနည်းသင် တရားခွေထဲတွင် တရားခွေ၊ တရားစာအုပ် ထုတ်ဝေသူများသည် ဈေးအသက်သာဆုံး နှင့် ထုတ်ဝေသင့်ကြောင်း အကြံပြုဟောကြားခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်များသည် လောဘကိလေသာကို ပယ် သတ်သော တရားတော်များဖြစ်သည်။ လောဘ ပယ်သတ်ရေးတရား များကို စာအုပ်ထုတ်သူများ ခွေဖြန့်သူများသည် လောဘမကြီးသင့် ကြောင်း သင့်တင့်သောအမြတ်ငွေသာ ယူသင့်ကြောင်း အကြံပြုချက် ပင်ဖြစ်သည်။

မှတ်မိသေးသည်။ ကျွန်ုပ် ရန်ကုန်သို့ စာချဆရာတော်အဖြစ် ရောက်စာအချိန်လောက်ကပင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၁-၉၂ ဝန်းကျင်လောက် ကဟု ထင်သည်။ တစ်နေ့ ရွှေတိဂုံဘုရား စာအုပ်တန်းထဲတွင် ကိုယ်ကြိုက်သော စာအုပ်လေးများကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူလျက်ရှိသည်။ ထိုအချိန်က ငွေတန်ဖိုးရှိသော အချိန်ဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ရာတန် လောက်စာအုပ်ဆိုလျှင် တော်တော် ဈေးကြီးနေပြီဖြစ်သည်။

ဒုတိယဈေးအကြီးဆုံးကုန်ပစ္စည်း

အံ့ဩစရာကောင်းသည်ကား မြန်မာပြည်တွင် ရွှေဈေးပြီးလျှင် ဒုတိယဈေးအကြီးဆုံးအရာကား စာအုပ်ဈေးပင်ဖြစ်သည်။ ထုတ်ဝေ သူများသည် ငွေကို လောဘဖြင့်သာ ရှာတတ်ကြသည်။ မေတ္တာဖြင့် မရှာတတ်ကြ။ သူတို့သည် တစ်အုပ်ထဲ ရောင်းရငွေမှ အမြတ်တစ် ထောင်ကိုသာ လိုချင်သည်။ အုပ်တစ်ရာရောင်းရငွေမှ အမြတ်တစ် ထောင်ကို မလိုချင်ပေ။

မြန်မာများ စာဖတ်နည်းရခြင်းအကြောင်းထဲတွင် စာအုပ်ဈေး ကြီးခြင်းသည်လည်း အကြောင်းတစ်ခုအနေနှင့် ပါဝင်ပေသည်။ ယခု ခေတ် စာအုပ်များ၏ အရောင်းဈေးနှုန်းများမှာ စာအုပ်ကုန်ကျစရိတ် တစ်ထောင်ဆိုလျှင် သုံးဆထပ်တင်၍ လေးထောင်နှင့် ရောင်းကြ

သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်သူများမှာ ကိုယ်ပိုင်ဝယ်မဖတ်နိုင်ဘဲ အငှားဆိုင်ကိုသာ အားကိုးနေရခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်၏စာအုပ်များ ရောင်းရအကောင်းဆုံးစာအုပ်၁၀-အုပ် စာရင်းတွင် အမြင်ဝင်နေခြင်းအကြောင်းများစွာတွင် ဈေးသက်သာခြင်း သည်လည်း အကြောင်းတစ်ခုအနေနှင့် ပါဝင်နေပေသည်။ ၂၀၀၉ခုနှစ် ၃-လပိုင်းက မြစ်ကြီးနားသို့ တရားဟောကြစဉ် နဂါးစာပေသို့သွား၍ စာအုပ်တော်တော်များများ ဝယ်ယူခဲ့သည်။

စာအုပ်ဆိုင်ရှင် လူငယ်လေးမှာ သဒ္ဒါတရားကောင်းလှသည်။ ငါးသောင်းဖိုးခန့်ရှိသော စာအုပ်များကို ပိုက်ဆံမယူဘဲ လှူလိုက်ရှာ သည်။ ထိုစာအုပ်များထဲတွင် နိုင်ငံရေးစာအုပ်တစ်အုပ်လည်းပါ၏။ ထိုစာအုပ်၏ စာမျက်နှာမှာ လေးရာကျော် ငါးရာခန့်ရှိမည်။ ဝတ္ထုဆိုဒ် ပင်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အဖုံးကိုကား ကတ်ထုဖြင့် အခန့်ချုပ် ချုပ်ထား သည်။

စာအုပ်သုံးအုပ်ကို ပေါင်းချုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ စာအုပ်ပေါ် တွင် ရှစ်ထောင်ကျပ်ဟု ရေးထားသဖြင့် တင်ရောင်းသောဆိုင်က များ တအားကို တင်ထားသလားဟု သိချင်သဖြင့် ထုတ်ဝေသူ သတ်မှတ်သော တန်ဖိုးကို လှန်ကြည့်ရာ ရှစ်ထောင်ကျပ်ပင် ဖြစ်နေ သည်။ ထိုစာအုပ်၏ အမှန်ကုန်ကျစရိတ်သည် ထောင့်ငါးရာခန့်သာ ဖြစ်သည်။ ရှစ်ထောင်ကျပ် ရောင်းခြင်းဖြင့် ထုတ်ဝေသူသည် တစ် အုပ်လျှင် ၆၅၀၀ ကျပ် အမြတ်ယူခြင်းဖြစ်သည်။

စာရေးဆရာများကို ဉာဏ်ပူဖော်ခ ပေးရလို့ဟု အကြောင်း ပြတတ်ကြသည်။ စာရေးဆရာရသော ဉာဏ်ပူဖော်ခငွေသည် သူတို့ အမြတ်ငွေ၏ ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းပင်မရှိပေ။ ဈေးချိုချိုနဲ့ လူများများ လက်ထဲရောက်အောင် ဖြန့်ပါမည်။ ဉာဏ်ပူဖော်ခကို အနည်းငယ် လျှော့ယူပါဟု ပြောလျှင် စာဖတ်သူအပေါ်စေတနာထားပြီးသား စာ ရေးဆရာကား ခေါင်းကို သွက်လက်စွာဖြင့်ငြိမ့်ပြီးခွင့်ပြုမည်သာ ဖြစ်ပါ ၏။ ရှေ့ကပြောခဲ့သော ရှစ်ထောင်ပေးရသော နိုင်ငံရေးစာအုပ်သည် ကျွန်ုပ်ရေးသော အရှုံးမရှိသောဒဿန စာအုပ်လောက်ပင်ဖြစ်၏။ စာ

မျက်နှာချင်းလည်း မတိမ်းမယိမ်းပင်။ စာအုပ်အမျိုးအစားတွင်ကား ကျွန်ုပ်စာအုပ်က အများကြီးသာသည်။ ဂူဖရီးတွင် အကောင်းဆုံးအမျိုးအစားဖြစ်သည်။ သူတို့၏ စာအုပ်ကား တရုတ်ဂူဖရီးသာဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ ဂူဖရီးအကောင်းစားကိုသုံးသော ကျွန်ုပ်၏စာအုပ်သည် ထောင့်ခုနစ်ရာကျပ်သာရှိပြီ။ ဂူဖရီးအညံ့စားကိုသုံးသော သူတို့၏ စာအုပ်က ရှစ်ထောင်ကျပ်ထိဖြစ်နေသည်မှာ မေတ္တာစေတနာခြင်း၊ စီးပွားရေးအတတ်ပညာခြင်း ကွာခြားသွားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ တစ်အုပ်လျှင် ခြောက်ထောင်ကျပ် အမြတ်ယူသော သူတို့ စာအုပ် တစ်ထောင်ကုန်ချိန်တွင် တစ်အုပ်လျှင် ခြောက်ရာကျပ်ခန့်သာ အမြတ်ယူသော ကျွန်ုပ်၏စာအုပ်ကား အုပ်ရေနှစ်သောင်းကျော်အထိ ကုန်နေပြီဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ခြောက်ထောင်အမြတ်ယူသော ထုတ်ဝေသူသည် ကျပ်သိန်းပေါင်း ၆၀ မြတ်ချိန်တွင် ခြောက်ရာကျပ်အမြတ်ယူ၍ ကျွန်ုပ်၏ စာအုပ်ထုတ်ဝေသူသည် ကျပ်သိန်းပေါင်း ၁၂၀-ခန့် မြတ်နေပြီဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကို သတိပြုပြီး စာအုပ်ထုတ်ဝေသူများသည် အမြတ်နည်းနည်းယူပြီး စာအုပ်များများပြန့်အောင် ဖြန့်ဝေစေချင်သည်။ သို့မှသာ မိမိအတွက်ရော လောကအတွက်ပါ နှစ်ဖက်လုံး အကျိုးရှိမည်ဖြစ်သည်။

မဝယ်နိုင်ခဲ့သောစာအုပ်တစ်အုပ်

စခဲ့သော စကားကို ပြန်ဆက်ပါအံ့။ ထို ၁၉၉၁-ခုနှစ်ဝန်းကျင်က ရွှေတိဂုံဘုရားစာအုပ်ဈေးတန်းတွင် ဈေးလည်းသက်သာ စာလည်းကောင်းသော စာအုပ်များကို ဝယ်ရင်းက ချစ်စံဝင်းရေးသားသော သစ္စာရေစင်အမည်ရှိ စာအုပ်ကို တော်တော်ကြိုက်သွားသည်။ ဈေးနှုန်းကိုကြည့်လိုက်သောအခါ ငါးရာခန့်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် မတတ်နိုင်၍ မဝယ်ခဲ့ရပါ။

ထိုစာအုပ်သည်အနာကြီးရောဂါသည်များ၏ဘဝကို ကရုဏာသက်ဖွယ်ရာ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစာအုပ်ကို ၂၀၀၀ ခုနှစ်

ကျော်မှသာ ဝယ်၍ ဖတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဖတ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း လှည်းကူးမြို့နယ်၊ မရမ်းချောင်းရွာရှိ အနာကြီးရောဂါသည်များကို ၃၇-သိန်း တန်ဖိုးရှိသောပစ္စည်းများကိုလှူနိုင်ခဲ့သလို မန္တလေးတိုင်း မတ္တရာမြို့နယ်အတွင်းရှိ နံ့သာမြိုင် အနာကြီးရောဂါသည်ရွာနှင့် ရေနံ သာအနာကြီးရောဂါဆေးရုံတို့တွင် (၅၄) သိန်းတန်ဖိုးရှိသော ပစ္စည်းနှင့် ငွေကြေးတို့ကို ထောက်ပံ့နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအကြောင်းမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှသဖြင့် စပ်ဆိုင် သောနေရာတွင် အကျယ်ရေးသားပါဦးမည်။ လောလောဆယ်တွင် ကား ကျွန်ုပ်ရေးသားသော မေတ္တာဖြင့်စီးပွားရှာခြင်းစာအုပ်တွင် ထို လူလောကမှ အပစ်ပယ်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏အကြောင်းကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေ သည်။ သီစေလိုသည်မှာ ထိုစာအုပ်ကို၁၉၉၁-ခုနှစ်ကသာဖတ်ခဲ့ရလျှင် ထိုရောဂါသည်ရွာများသို့ ထိုနှစ်ကတည်းက ထောက်ပံ့နိုင်မည်ဖြစ် သည်။

ယခုသော်ကား ထိုစာအုပ်ကို ဈေးကြီး၍ ဝယ်မဖတ်နိုင်သော ကြောင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ် ကျော်မှ ဖတ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ် တွင်မှ ထိုအနာကြီးရောဂါသည်ရွာသို့ လှူဒါန်းနိုင်တော့သည်။ ယခု အချိန်တွင်ကား ကျွန်ုပ်၏ အစဉ်တစိုက်ဟောပြောမှုရေးသားမှုတို့ ကြောင့် ထိုရွာများသို့ အများပြည်သူများသည် ဂရုတစိုက် ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းနေကြပြီဖြစ်သည်။

၂၀၀၀-ခုနှစ် ဝန်းကျင်လောက်က တစ်ရက်တွင် ကျွန်ုပ် သည် ရန်ကုန်မြို့ထဲရှိ စာအုပ်တိုက်ကြီးတစ်တိုက်တွင် လိုအပ်သော စာအုပ်များကို သိမ်းကြိုးဝယ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအချိန်က ကိုယ်ပိုင် စာအုပ် သုံးအုပ်ခန့် ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သောကြောင့် စာအုပ်အရွယ်အစား နှင့် စာရွက်အမျိုးအစားကို ကြည့်လိုက်သည်နှင့် ဘယ်ရွှေ့ဘယ်မျှ ကုန်ကျကြောင်း တိကျစွာ ခန့်မှန်းနိုင်နေပြီဖြစ်သည်။

သတိထားမိသလောက် ထိုစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသော စာအုပ် များ ဈေးမတန်တဆကြီး၏။ ထို့ကြောင့် သတိပေးရန်အတွက် ဆိုင်တာ ဝန်ခံကိုခေါ်ပြီး ရင်ထဲမှာ ရှိသည်အတိုင်း ယခုလိုပြောပြမိ၏။

“ဒကာကြီးက ဆိုင်တာဝန်ခံဆိုရင် ဒီစာအုပ်တိုက်ပိုင်ရှင်နဲ့ ဒီစာအုပ်ထုတ်ဝေတဲ့ သူဌေးကို ပြောပြပေးပါ။ တခြား လောကီပိုင်းဆိုင် ရာစာအုပ်တွေကို ဈေးတင်ချင်သလို တင်ပါ။ စီးပွားရေးသက်သက် ကိစ္စမို့ မပြောလိုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဗုဒ္ဓတရားတော်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဘာသာရေးစာအုပ်တွေဆိုရင်တော့ တအား ဈေးမတင်စေချင်ဘူး။

“ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်တွေဟာ လောဘဦးဆောင်တဲ့ ကိလေ သာတွေကို ပယ်သတ်ဖို့ ဟောကြားထားတာပါ။ လောဘပယ်သတ်ဖို့ ဟောကြားတဲ့ တရားတော် စာအုပ်တွေကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသူတွေဟာ လောဘတကြီးနဲ့ ဈေးတအား မတင်သင့်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓကို အားနာသင့် ပါတယ်။

“စားဝတ်နေရေးရှိတဲ့အတွက် သင့်တင့်တဲ့ အမြတ်ငွေတော့ ယူရမှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ တခြား လောကီစာအုပ်တွေလို မတရားသဖြင့် တော့ မယူသင့်ဘူး။ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ဘာသာ ရေးစာအုပ်တွေကို စာရွက်အကောင်းစားနဲ့ ရိုက်ပြီး အလကား ဖြန့်ဝေ ပေးနေကြတာပါ။ တတ်နိုင်တဲ့သူတွေရှိရင် ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားစာအုပ်တွေ ကိုလည်း အလကားကို ပေးသင့်တာပါ။

အရင်းသုံးရာ အမြတ်ကိုးရာ

“အလကားမပေးနိုင်တောင် အမြတ်ငွေအနည်းဆုံးနဲ့ ဖြန့်ဝေ သင့်ပါတယ်။ ဒါ ဒီတိုက်က ထုတ်တဲ့စာအုပ်ပဲ။ ဥူးပွင်းလည်း စာအုပ် ထုတ်ဝေနေတဲ့အတွက် ဒီစာအုပ်ရဲ့ ကုန်ကျစရိတ်ဟာ သုံးရာဝန်းကျင် ပဲ ရှိတယ်ဆိုတာ ကြည့်လိုက်ရုံနဲ့ သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာအုပ်တန်ဖိုးဟာ ထောင့်နှစ်ရာကျပ်တဲ့။ ဒီတော့ ကုန်ကျစရိတ်နှုတ်ပြီး ကိုးရာကျပ်တောင် အမြတ်တင်ထားတယ်။

“စာအုပ်ကုန်ကျစရိတ်ထက် သုံးဆတောင် အမြတ်တင်တာ ဆိုတော့ များလွန်းတာပေါ့။ တကယ်ဆို ငါးရာ သို့မဟုတ် ခြောက်ရာ လောက်နဲ့ ရောင်းမယ်ဆိုရင် လူတိုင်းဝယ်နိုင်တာပေါ့။ များများထုတ် နိုင်တော့ သာသနာပြုရာလည်း ရောက်တာပေါ့။ ဒီအကြောင်းကို

ဒကာကြီးတို့ တိုက်ပိုင်ရှင်ကို ပြောပေးပါ”

အံ့ဩဖွယ်တိုက်ဆိုင်မှုပင်။ ကျွန်ုပ်ပြောနေသူကား ထိုစာအုပ် တိုက်ပိုင်ရှင် ကိုယ်တိုင်ဖြစ်နေကြောင်းကို နောင်မှ သိရ၏။ ကျွန်ုပ် ကလည်း သူ့ကို စာအုပ်ထုတ်ဝေသော သူဌေးမှန်း မသိ။ သူကလည်း ကျွန်ုပ်ကို မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)ဟူ၍ မသိ။

သို့သော် ခံစားချက်ပါသည့် အပြုသဘောဆောင်သော စကား တိုင်း အောင်မြင်သည်သာ ဖြစ်၏။ ယခုအချိန်တွင် ထိုစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသော ဘာသာရေး စာအုပ်တိုင်း ဈေးချိုနေသည်ကို တွေ့ရ ပါသည်။ အောင်မြင်ခဲ့သော တရားအကြောင်းကို နောက်အပတ်မှ ဆက်ပါမည်။

ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ဒဿန

ဒါန၊ သီလ၊ သဂ္ဂ၊ မဂ္ဂကထာကို ရွှေ့နောက်စဉ်ပုံ

စာသင်ကျောင်းများ၌ စာသင်သားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတန်း အစားအလိုက် သင်ခန်းစာများကို အလွယ်နှင့်အခက် စီစဉ် သောသဘောမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ လှူဒါန်းမှုနှင့်စပ်သော တရား စကားဒါနကထာသည် ပြုလုပ်ရ လွယ်ကူသဖြင့် ပထမဦးဆုံး ပြုလုပ်ရသော ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဟောအပ်သော တရား စကားဖြစ်၏။ ဒါနဟူသည် ပြုလုပ်ရ လွယ်ကူသော်လည်း အသိဉာဏ်ယှဉ်သူများအတွက် ကြီးမားသော အကျိုးအာနိ သင်ရှိ၏။

ဒါနသည် နှမြောခြင်း မစ္ဆရိယကို ကျော်လွန်ပြီး လိုချင် ခြင်း လောဘကို ပယ်သတ်နိုင်မှသာ ပေးလှူနိုင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်သဖြင့် ပါရမီဆယ်ပါးတွင် ပထမဦးဆုံးလာသော ပါရမီ ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လောဘကို အောင်နိုင်လျှင် လောက ကို အောင်နိုင်သူဖြစ်သည်။ သမုဒယသစ္စာဟူသည် လောဘ ပင်တည်း။ လောဘကို အောင်ရန် လွယ်ကူသည်မဟုတ်။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကောင်းသူများသာ အောင်နိုင်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကောင်းသူများ ဖြစ်လာကြ စေရန် သီလနှင့် စပ်သော တရားစကား သီလကထာကို ဟောရ၏။ ဒါနလည်း ရှိပြီ။ သီလလည်း ရှိပြီဆိုလျှင် ထို ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် စည်းစိမ်ချမ်းသာ ဟူသည် ပြေးမလွတ် တော့။ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ဒါနကြောင့် လောဘကင်းသဖြင့် ချမ်းသာ၏။ သီလကြောင့် ဒေါသကင်းသဖြင့်လည်း ချမ်းသာ ၏။ တမလွန်၌လည်း နတ်ချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာကို မလွဲမ သွေရမည်သာဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော တရားစကားသဂ္ဂ ကထာကိုဟောရ၏။ ထိုအခါ တရားနာပရိသတ်၏စိတ်သည် နူးညံ့၏။ သိမ်မွေ့၏။ သဒ္ဓါတရား ထွက်လာ၏။ လောဘ၊

ဒေါသ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာနစသောကိလေသာများ အထိုက်အလျောက် ကင်းစင်သွားသဖြင့် ဇမ္ဗူရာဇ်ရွှေစင်ပမာ ဆွဲတိုင်းတင်၊ ငင်တိုင်း ရသကဲ့သို့ သစ္စာလေးပါး နက်နဲသောတရားကို ခံယူနိုင်လောက်သော အနေအထား၌ ရှိ၏။ ထိုအခါ သစ္စာလေးပါးနှင့်စပ်သော တရားစကားမဂ္ဂကထာကို ဟောတော်မူရ၏။

လူနဲ့အလုပ်

လူမှန်သမျှ အလုပ်ကို တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခုကို လုပ်နေကြရ၏။ ထိုသို့လုပ်ကြရာ၌ ရည်ရွယ်ချက်သည် ရှိ၏။ ထိုရည်ရွယ်ချက်ကိုလိုက်၍ ပါရမီသဘောနှင့် ပါရမီမဟုတ်သော သဘောသည် ကွဲပြားသွား၏။ ငါ့အတွက် သက်သက်ဟူ၍ ရည်ရွယ်လျှင် ပါရမီမဟုတ်တော့။ လောကအတွက် သူတစ်ပါးအတွက်ဟူ၍ ဆိုသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မိမိအတွက် တပ်မက်ခြင်းလောဘကို အလိုလို ပယ်စွန့်ပြီးသားဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် နေက္ခမ္မပါရမီဟူ၍ ဆိုရ၏။

နေက္ခမ္မပါရမီသဘော သက်ဝင်လာလျှင် သာယာဖွယ်ဟူသမျှကို စွန့်နိုင်၏။ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်၏။ ရဲရင့်လာ၏။ ထိုအခါ ခန္တီပါရမီ သဘောဝင်လာ၏။ ခန္တီပါရမီသဘော ဝင်လာလျှင် မည်သည့်ဘေးရန် ကိုမျှ မကြောက်တော့။ မြှောက်၍လည်း မမြောက်၊ ခြောက်၍လည်း မကြောက်၊ မိမိကျရာ တာဝန်အတိုင်း တရားသဖြင့်ဆောင်ရွက်သွားမည်သာဖြစ်၏။ ရရှိနိုင်မည့် အကျိုးကျေးဇူးကိုလည်း မကြည့်။ ကျရောက်မည့် ပြစ်ဒဏ်ကိုလည်း မကြည့်၊ တရားသဖြင့် ဖြစ်ရေးကိုသာကြည့်၏။ ဤသည်မှာ ဥပေက္ခာပါရမီမည်၏။

ဂုဏ်သိမ်စည်းစိမ်ဥစ္စာများကို စွန့်လွှတ်နိုင်သော နေက္ခမ္မပါရမီ၊ ကြောက်စရာကောင်းသော ဘေးရန် အန္တရာယ် အသွယ် သွယ်တို့ကို မကြောက်မရွံ့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့နှင့် ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်သော ခန္တီပါရမီတို့ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်

အကောင်းအဆိုးနှစ်မျိုးလုံးကို လျစ် လျူရှုနိုင်သော ဥပေက္ခာ ပါရမီသည် မလွဲမသွေ ပေါ်လာရမည်ဖြစ်၏။ ထိုပါရမီများ လွယ်လင့်တကူပြည့်စုံလာလေ၏။ ထိုကဲ့သို့ ပါရမီများ ပြည့် စုံလာခြင်းကိုပင် အရိယာမျိုးစေ့စိုက်ပျိုးသည်မည်၏။

လူကြမ်းဖြစ်ခြင်းအကြောင်း

သံသရာတစ်လျှောက်လုံး ရှင်ဒေဝဒတ် လူကြမ်းဖြစ်ခြင်း သည် ရှင်ဒေဝဒတ်၏ စရိုက်ဆိုး၊ ဉာဉ်ဆိုးလည်းပါ၏။ ပတ်ဝန်း ကျင်လည်း ပါ၏။ ရှင်ဒေဝဒတ်သည် မိမိနှင့်ယှဉ်လာသူတိုင်း အပေါ် ဦးခေါင်းတစ်လုံး မြင့်လို၏။ ဗိုလ်လုပ်လို၏။ ဤသည် မှာ ရှင်ဒေဝဒတ်၏မာနဖြစ်၏။ မာနဟူသည် မြင်မြင်သမျှနှင့် ယှဉ်ပြိုင်လိုသော သဘော ရှိ၏။ ယှဉ်ပြိုင်ရသောအခါ မိမိ၌ မရှိသောဂုဏ်ကို တကယ်ရှိသယောင် ပြုရ၏။ ဤသဘောကို သာဠေယျဟု ခေါ်သည်။

ထို့အပြင် မိမိ၌ တကယ်ရှိနေသော အပြစ်များ အားနည်း ချက်များကို လုံးဝမရှိလေဟန် ဖုံးကွယ်ရ၏။ ဤသဘောကို မာယာဟု ခေါ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဒေဝဒတ်သည် သံသရာ တစ်လျှောက်လုံး လူကြမ်းဘဝဖြင့် ကျင်လည်ခဲ့ရသည်မှာ မာန၊ သာဠေယျနှင့် မာယာတို့၏ ဖိစီးမှုကို မတွန်းလှန်နိုင် သောကြောင့်ဖြစ်၏။ သံသရာတစ်လျှောက်လုံး ရှင်ဒေဝဒတ် ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့လာကြည့်ပါက များသောအားဖြင့် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်သည် သူ့ကို လမ်းမှန်ကမ်းမှန်သို့ ရောက် အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် ပရိသတ်မျိုးမဟုတ်ဘဲ လူကြမ်း ဘဝသို့ ရောက်အောင်သာ ပို့ဆောင်နိုင်သည့် ပရိသတ်မျိုး သာ ဖြစ်၏။

အကယ်၍ သူ့ကို ယဉ်ကျေးလာအောင် ပြုပြင်နိုင်သည့် ပရိသတ်မျိုးကို တွေ့လျှင်လည်း ထိုပရိသတ်မျိုးကို သူက ရှောင်၏။ ရှင်ဒေဝဒတ်၏ မူလပင်ကိုစရိုက်ဆိုး၊ ဉာဉ်ဆိုး၊

ဝါသနာဆိုးတို့အရ သူသည် အမြဲတမ်းဗိုလ်လုပ်ချင်သူ ဖြစ်ရကား သူ့ကို ဗိုလ်တင်နိုင်မည့် ပရိသတ်မျိုးကို ရှာ၏။ ထိုပရိသတ်မျိုးနှင့်သာ ပေါင်း၏။ ထိုပတ်ဝန်းကျင်မျိုး၌သာ သူပျော်မွေ့၏။ သူသည် အနှစ်မရှိသောတော၌ ကြက်ဆူပင်ဖြစ်ရခြင်းကို ကျေနပ်သူဖြစ်၏။ နောက်ဆုံး၌ အနှစ်မရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကြောင့် ရှင်ဒေဝဒတ်သည် ဘဝပျက်ခဲ့ရသည်။

ရှင်ဒေဝဒတ်သည် အားကိုးရာမရှိတော့ပြီ။ ရာဇဂြိုဟ်၌လည်း နေ၍ မဖြစ်တော့။ ကောသလီ၌လည်း နေ၍မဖြစ်တော့။ ရှင်ဒေဝဒတ်ကား ဉာဏ်နီဉာဏ်နက်များသူဖြစ်၏။ အကြံအဖန်ရှိသူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အကြံတစ်ခုကို ကြံမိ၏။ ထိုအကြံကား လူကြိုက်များသော အကြံဖြစ်၏။ လောကဓမ္မတာအရ ဤလောကတွင် ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ကြည်ညိုသူသုံးပုံတွင် နှစ်ပုံရှိ၏။ ကျော်စောသံကို အကြောင်းပြု၍ ကြည်ညိုသူ ငါးပုံလျှင် လေးပုံရှိ၏။ ခေါင်းပါးသောအကျင့်ကို အကြောင်းပြု၍ ကြည်ညိုသူ ဆယ်ပုံလျှင် ကိုးပုံရှိ၏။ မှန်ကန်သောဓမ္မကို အကြောင်းပြု၍ ကြည်ညိုသူ တစ်သိန်း ပုံလျှင် တစ်ပုံသာရှိ၏။ ဤသို့ ပညာရှိများ သတ်မှတ်ချက်ရှိ၏။ ဤသတ်မှတ်ချက်ကို အကြောင်းပြု၍ ခေါင်းပါးသောအကျင့်ဖြင့် ဆွဲဆောင်ရလျှင် ရဟန်းသံဃာ အပေါင်းသည် ငါ့ဘက်သို့ ပါလာနိုင်ရာ၏။ ဤသို့ ဒေဝဒတ်သည် ဉာဏ်ထုတ်၏။

(ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ ဒေဝဒတ္တဆောင်းပါးမှ
ကောက် ခူတ်ချက်များ)

လုပ်ငန်းတစ်ခု အောင်မြင်ရေးအတွက် အခြေခံအနေဖြင့် အင်္ဂါလေးရပ်ရှိဖို့လို၏။ ယင်း အင်္ဂါလေးရပ်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ခေါ်သည်။ ခိုင်မာသော ရည်မှန်းချက်ရှိရမည်။ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာရမည်။ လုံလောက်

သော ဉာဏ်ရှိရမည်။ ဤအင်္ဂါလေးရပ်ကို အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ပါက လောကီဖြစ်စေ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်စေ တစ်နေ့တွင် မလွဲမသွေ အောင်မြင်ရမည်။ တစ်နေ့တွင်ဆိုရာ၌ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကြား မပြတ်သော တစ်နေ့တွင် ဖြစ်၏။ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကြား ပြတ်သွားပါက တစ်ကပင် ပြန်ရေရ၏။ ထိုအခါ တစ်နေ့တွင် မဆုံးနိုင်သောတစ်နေ့တွင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

(ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်၏

စက္ခုပါလမထေရ်ဆောင်းပါးမှ)

မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဟူသော တရားခွေသည် မည်မျှထိ အောင်မြင်လိုက်ပါသနည်းဆိုသော် ဘာသာခြားများပင် စိတ်ဝင်တစား နာယူသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုခွေထွက်ပြီး မကြာခင်မှာပင် အစ္စလာမ်ဘာသာရေး အဖွဲ့ချုပ်မှ အကျိုးဆောင်များ ထင်းရှူးရိပ်တေးသံသွင်းသို့ ရောက်လာပြီး မိရိုးဖလာမွတ်စလင်နှင့် တကယ့်မွတ်စလင်ဟူသော နာမည်ကို သုံးစွဲခွင့်ပြုဖို့ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ တေးသံသွင်းမှလည်း ခွင့်ပြုခဲ့သည်။

ကျွန်ုပ်၏ တရားခွေများသည် မည်သူ့အားမျှ မူပိုင်ပေးထားခြင်း၊ ရောင်းထားခြင်းမရှိသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော် ပြန့်ပွားရေးအတွက် သက်သက်ဆိုလျှင် မည်သူမဆိုကူးယူပြီး သင့်တင်သောနှုန်းထားဖြင့် ဖြန့်ချိပေးနိုင်ပေသည်။ မိရိုးဖလာမွတ်စလင်နှင့် တကယ့်မွတ်စလင်ဟူသော စာအုပ်တစ်အုပ် ထွက်ရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ရန်ကုန်တိုင်းကျာနယ်တွင် လစဉ်ရောင်းအကောင်းဆုံး ဗီစီဒီခွေကို ရွေးချယ်ဖော်ပြလေ့ရှိရာ ထိုလတွင် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တကယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားခွေက ဇာတ်လမ်းခွေများ၊ သီချင်းခွေများကို ကျော်တက်ပြီး ရောင်းအကောင်းဆုံး ဗီစီဒီခွေဖြစ်ခဲ့သည်။ ပို၍ အံ့ဩစရာကောင်းသည်မှာ ထိုတရားခွေကို နာယူပြီး အရက်သမားများ၊ ဆေးခြောက်သမားများသည် အရက်နှင့် ဆေးခြောက်ပြတ်ပြီး သူတော်ကောင်းများ ဖြစ်သွားကြခြင်းပင်။

ဆေးခြောက်၊ အရက်ပြတ်သောတရား

အရက်ပြတ်ပြီး သူတော်ကောင်းဖြစ်သွားသူမှာ မင်္ဂလာတောင် ညွှန်မြို့နယ်၊ မီးရထားဝင်းမှ ဖြစ်သည်။ သူသည် အမြဲ မူးပေနေသူ တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ တစ်ညနေ မူးပြီး အိမ်ပြန်အရောက်တွင် ဇနီး ဖြစ်သူက ထိုတရားခွေကိုဖွင့်လိုက်ရာ စစခြင်းပင် သူသည် တရား ခွေကို စိတ်ဝင်စားသွားသည်။ ထို့ကြောင့်တရားဆုံးသည်အထိ စိတ်ဝင် စားစွာ နာလိုက်သည်။ အံ့ဩစရာကောင်းစွာ။ နောက်နေ့မှစ၍ သူသည် အရက်သေစာကို လုံးဝမသောက်စားတော့ဘဲ တကယ့်သူတော်ကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

ပို၍ အံ့ဩစရာကောင်းသည်ကား ထိုတရားခွေထဲတွင် အရက် နှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ခွန်းတစ်ပါဒမျှ ဟောမထားခြင်းပေတည်း။ ဆေး ခြောက်နှင့်ဘိန်းဖြူစွဲနေသောလူငယ်လေးတစ်ယောက်လည်း ထိုတရား ခွေကြောင့် ဆေးပြတ်ပြီး ရဟန်းဘဝသို့ရောက်သွားသည်။ ၂၀၀၅- ခုနှစ်ခန့်က ပုဇွန်တောင်မြို့နယ် ဆားလင်းကျောင်း ညတရားပွဲအပြီး ကားပေါ်တက်ခါနီးတွင် ရဟန်းငယ်တစ်ပါး လူအုပ်ထဲမှ တိုးထွက်လာ ပြီး ကျွန်ုပ်ကို ဦးကုန်းချနေသည်။ ကျွန်ုပ်က တအံ့တဩဖြင့်-

“ဥူးပွင်းလေး ဘယ်ကလဲ”ဟု မေးလိုက်ရာ

“တပည့်တော် မြို့ထဲကပါပဲဘုရား။ တပည့်တော်ဟာ ဆေးစွဲ ပြီး ဘဝပျက်နေသူပါ။ ဆရာတော် ဟောခဲ့တဲ့ မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာခွေကို နာယူပြီး ဆေးပြတ်ခဲ့သူပါဘုရား။ အခု ရဟန်းဝတ်နေပါတယ်။ ဆရာတော်ကို ကျေးဇူးတင်လွန်းလို့ မရရ အောင် လာကန်တော့တာပါဘုရား”ဟု ဖြေ၏။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေဖို့ ကြိုးစားနေသူကလည်း ထိုတရား ခွေကြောင့် သတ်သေမည့်အစီအစဉ်ကို ဖျက်ပစ်လိုက်သည်။ ထိုသူကား တွံတေးမြို့နယ်မှဖြစ်သည်။ သူနှင့်ကား အတန်ကြာစကားပြောချိန်ရ လိုက်သည်။ သူသည်စပါးလည်းစိုက်သည်။ ငါးလည်းမွေးသည်။ သူ သည် စီးပွားရေး ဘက်အားစိုက်မှုများသွားသောအခါ အိမ်ထောင်ရေး ဘက်တွင်အားနည်းသွားသည်။ ဤကားသူ၏အားနည်းချက်ပင်ဖြစ်၏။

ရုပ်အထောက်အပံ့နှင့် နှာမ်အထောက်အပံ့

လူတစ်ယောက်တွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့၊ နှာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့နှစ်မျိုးလုံး လိုအပ်၏။ စားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေပေးခြင်းသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအတွက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ချစ်ခင်ကြည်နူးဖွယ်ရာ စကားများ ပြောပေးခြင်း၊ အမှတ်တရ မွေးနေ့လက်ဆောင် ပစ္စည်းများ ပေးခြင်း၊ လမ်းအတူ လျှောက်ခြင်း၊ တီဗီ အတူကြည့်ပေးခြင်းများသည် နှာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

စီးပွားရေး၌ အောင်မြင်နေသော ယောက်ျားအများစု၏ ဇနီးသည်များ ဖောက်ပြန်သွားကြသည်မှာ ထိုနှာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု အားနည်းခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။ ယခုလည်း တွံတေးမှဒကာသည် သူ့အမျိုးသမီးအား ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာကို လိုလေသေးမရှိအောင် ထောက်ပံ့သော်လည်း နှာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် သူ့ဇနီးသည် အိမ်မှ အလုပ်သမားတစ်ယောက်နှင့် ထွက်ပြေးသွားသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် သူ၏ စပါးလုပ်ငန်း၊ ငါးလုပ်ငန်းများမှာ အဆင်မပြေဖြစ်ပြီး ကြွေးတွေ မတန်တဆ တင်လာသည်။ စီးပွားရေးသောက၊ အိမ်ထောင်ရေးသောက နှစ်ခုပေါင်း၍ နှိပ်စက်လိုက်သော အခါ သူသည် ကိုယ့်ကိုယ့်ကို သတ်သေဖို့ထိ ဖြစ်သွားသည်။ သူသည် ပိုးသတ်ဆေးများ သောက်သေရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ဆေးပုလင်းများကို သူ့အိပ်ရာထဲသို့ သွင်းထားပြီးဖြစ်သည်။

သူသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သောကြောင့် မသေမီ ဂတိကောင်းသို့ရောက်စေမည့် တရားတစ်ပုဒ်လောက်ကိုလည်း နာသွားချင်သေး၏။ သူ့အိမ်ထဲတွင် အလွယ်တကူ တွေ့ရသည်က မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာတရားခွေ။ သူသည် ခွေကိုဖွင့်ပြီး နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ရိုသေစူးစိုက်စွာ နာယူသည်။

အံ့ဩစရာကောင်းပေစွ။ တရားဆုံးသောအခါ ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညိုသော ပီတိအဟုန်ကြောင့် သတ်သေဖို့ပင် သတိမရတော့။

ပီတိမျက်ရည်များကလည်း သူ့မျက်နှာပေါ် ရွှဲရွှဲစိုနေလေပြီ။ သူသည် အသက် ၄၀-ကျော်မှ တကယ်ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရသည် မဟုတ်ပါလား။ ထိုအချိန်မှစ၍ သူသည် မသေဘဲ ဘဝပြောင်းသွားသည်။ အရင်က ငွေရှာပြီး ကာမဂုဏ်ခံစားဖို့ အဓိက၊ ကုသိုလ်လုပ်ဖို့က သာမည။ ယခုအခါတွင်ကား ကုသိုလ်လုပ်ဖို့က အဓိက၊ ငွေရှာပြီး ကာမဂုဏ် ခံစားဖို့က သာမညဖြစ်သွားသည်။

အရင်က ငွေရဖို့ အဓိကထားပြီး စီးပွားရှာသည်။ တရားနာပြီး သောအချိန်မှစ၍ မေတ္တာစေတနာကိုအဓိကထားပြီး စီးပွားရှာတော့ သည်။ အံ့ဩဖွယ်ရာကောင်းပေစွ။ ငွေကိုအဓိကထားပြီး စီးပွားရှာစဉ် က အဆင်မပြေမှုမျိုးစုံနှင့် ကြုံခဲ့ရသောသူသည် မေတ္တာစေတနာကို အဓိကထားပြီး စီးပွားရှာသောအခါတွင်ကား အဖုအထစ်မရှိဘဲ အကုန် အဆင်ပြန်ပြေလာသည်။

မှန်ပေ၏။

အမြတ်ငွေကို အဓိကထားပြီး စီးပွားရှာလျှင် အမြတ်ငွေ အနည်းငယ်သာ ရမည်။ ကုသိုလ်လည်းမရ လုပ်ငန်း လည်း တကယ် မအောင်မြင်၊ မေတ္တာစေတနာကို အဓိကထားပြီး စီးပွားရှာလျှင်ကား ငွေလည်းရသည်၊ ကုသိုလ်လည်း ရသည်၊ လုပ်ငန်းလည်း အရင်ထက် ဆယ်ဆမက ပိုမိုအောင်မြင်လာသည်။ ဤအတွေးအ ခေါ်ကို မေတ္တာဖြင့် စီးပွားရှာသူများသာ လက်ခံ နိုင်သည်။ ဝိသမလောဘဖြင့် စီးပွားရှာသူများကား လက်ခံမည် မဟုတ်ပေ။

အရိပ်နှင့်တူသောငွေ

ငွေသည် အရိပ်နှင့်တူသည်။ အရိပ်နောက်သို့ တရကြမ်း လိုက်လေ မမီလေပင်ဖြစ်၏။ တစ်ဖန် အရိပ်နောက်သို့ မလိုက်တော့ဘဲ ကိုယ့်လမ်းကို မှန်မှန်ပြန်လျှောက်လျှင် အရိပ်က နောက်မှ ပြန်လိုက်

လေ၏။ ထိုဥပမာအတိုင်း လူသည် လောဘဇာတ်ဖြင့် ငွေနောက်သို့ တရကြမ်းလိုက်သောအခါ ငွေသည် အလင်းရောင်၏ အမြန်နှုန်းအား မျိုးဖြင့် ထွက်ပြေးရာ ငွေ၏ အမြီးကိုမျှ မမြင်ရတော့ပေ။

သရဏဂုံတရားကို နာကြားပြီးသည့်နောက် သူသည် ငွေ နောက်သို့ မလိုက်တော့၊ မေတ္တာစေတနာနောက်သို့လိုက်ပြီး စီးပွားရေး ကို ပုံမှန်အေးဆေးစွာ ရှာဖွေတော့၏။ ထိုအခါ ငွေသည် သူ့နောက်သို့ ပြန်လိုက်လာ၏။ ထိုအခါ သူသည် စီးပွားပြန်ကောင်းလာ၏။ အမှား ကိုသိပြီး ပြန်လာသော ဇနီးသည်ကိုလည်း ကလေးများမျက်နှာကို ကြည့်ပြီး ခွင့်လွှတ်စွာ ပြန်လည်ပေါင်းသင်းလိုက်သည်။

ယခုအခါ သူသည် လူ့လောကကို ကုသိုလ်ယူစရာဘုံတစ်ဘုံ အဖြစ် မြင်တတ်သွားလေပြီ။ ထိုကဲ့သို့ သတ်သေရန် ပြင်ဆင်ပြီးသူပင် သေချင်စိတ်ပျောက်သွားစေသော မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တကယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာဟူသော တရားကို ကျွန်ုပ်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌ လာရှိသော ပုထုဇဉ်တွေ ကြိုတင်မသိနိုင်သောအရာ ငါးမျိုးမှ စတင် လိုက်သည်။ ထိုအရာငါးမျိုးမှာ ပုထုဇဉ်များသည် -

- ဘယ်အသက်အရွယ်မှာ သေရမည်
- ဘယ်အနာရောဂါနှင့် သေရမည်
- နံနက်၊ နေ့လည်၊ ည-ဘယ်ကာလ၌ သေရမည်
- ဘယ်နေရာ၌ သေမည်၊ ဘယ်သူသာန်၌ သင်္ဂြိုဟ်မည်
- ဘယ်ဘုံ ဘယ်ဌာနသို့ ရောက်မည်

ဟူ၍ မသိနိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်များတွင် ဘဝအာမခံချက် မရှိ။ ဘဝအာမခံချက်မရှိသောကြောင့် ပုထုဇဉ်များ သေသောအခါ အပါယ်လေးပါးသို့ အကျများကြသည်။ နခသီရူပမသုတ်တွင် ဗုဒ္ဓက ဥပမာတစ်ခု ဟောဖူးသည်။ လက်သည်းပေါ်တင်ထားသော မြေမှုန့် ထက် မဟာပထဝီမြေကြီး၌ရှိသော မြေကြီးအမှုန့်က ပို၍များသည်။ ထို့အတူ ပုထုဇဉ်လူသားများသေလျှင် ကောင်းရာသုဂတိသို့ ရောက် သူများကား လက်သည်းပေါ်က မြေမှုန့်ပမာဏလောက်သာ ရှိသည်။ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်သူများကား မဟာပထဝီမြေကြီးရှိ အမှုန့်

ပမာဏမျှ များပြားပေသည်။

ပုထုဇဉ်ဆိုလျှင် လူမဆိုထားနှင့် ရဟန်းအချို့ပင် အပါယ်သို့ ကျရသည်။ မယဒေဝတွင် လင်္ကာတစ်ပိုဒ်ရှိသည်။

**ဥစ္စာစုကို မဆိုထားလွတ်၊
ကိုယ်ဝတ်ခြုံလွမ်း ပုဆိုးနွမ်းက၊
သင်္ကန်းမျှ၌ လောဘကျဟိတ်၊
ငဲ့သည်စိတ်ကြောင့် ဘုတ်ပြိတ်သန်းပြ၊
ဖြစ်ကုန်ကြ၏။**

အဓိပ္ပာယ်မှာ အဖိုးတန်သော ဥစ္စာကိုမဆိုထားနှင့် ကိုယ်ပေါ်တွင် ခြုံလွမ်းရသော သင်္ကန်းတစ်ထည်ကို စွဲမက်သောစိတ်ဖြင့် သေရသောကြောင့် ရဟန်းတစ်ပါးသည် ထိုသင်္ကန်းခေါက်ထဲ၌ သန်းပြီတ္တာဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်က တိဿအမည်ရှိသော ရဟန်းတစ်ပါးရှိသည်။ သူတွင် တူမတစ်ယောက် ကပ်လှူထားသော အပေါ်ရုံသင်္ကန်းတစ်ထည်ရှိသည်။ သူသည် ထိုသင်္ကန်းကို အလွန်နှစ်သက်သည်။

တစ်ရက်တွင် ရောဂါတစ်ခုဖြင့် ရုတ်တရက် ပျံလွန်တော်မူသွားရာ ထိုသင်္ကန်းခေါက်ထဲတွင် သန်းပြီတ္တာသွားဖြစ်ရသည်။ ကျန်ရစ်ခဲ့သော သင်္ကန်းကို ရဟန်းတော်များက ဝေခြမ်းမည်ပြုသောအခါ သင်္ကန်းခေါက်ထဲမှ ငါ့သင်္ကန်းကို မယူနဲ့၊ ငါ့သင်္ကန်းကို မယူနဲ့ဟူသော အသံကြီးထွက်ပေါ်လာသည်။ ထိုအဖြစ်ကို သိသော ဘုရားရှင်က ခုနစ်ရက် ဆိုင်းငံ့ခိုင်း၏။ ခုနစ်ရက်ပြည့်သောအခါတွင်ကား ရဟန်းသည် သန်းပြီတ္တာဘဝမှ ကျွတ်လွတ်ပြီး ကောင်းရာသုဂတိသို့ ပြန်ရောက်သွားခဲ့သည်။

ဤအထောက်အထားအရ ပုထုဇဉ်ရဟန်းအချို့ပင် အပါယ်သို့ ကျရောက်သေးရာ လင်မယား၊ သားသမီး၊ ဥစ္စာစသော စွဲလမ်းတပ်မက်စရာများပြားသည့် လူသားများအတွက်ကား ပြောဖွယ်ရာပင် မလိုတော့။ အပါယ်သို့ ကေန့်မုချကျရောက်နိုင်တော့သည်သာဖြစ်၏။ သို့ဆိုလျှင် ပုထုဇဉ်လူသားမှန်သမျှ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျကြရတော့

မည်လော။ မကျစေရပါ။ ပုထုဇဉ်တိုင်း အားကိုးရမည့် အပါယ်မလား စေသည့် ကုသိုလ်(၇)မျိုးကို အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာတွင် ဖွင့်ပြထား သည်။

(မှတ်ချက်) ပုထုဇဉ်ရဟန်းတောင် အပါယ်ကျသေးလျှင် လူသား ဖြစ်တဲ့ တို့ဆိုလျှင် ပိုလို့တောင် အပါယ်ကျနိုင်ပါလားဟု အားငယ်နေ စဉ် ပုထုဇဉ်တိုင်း အားကိုးရမည့် ကုသိုလ် ၇-မျိုးရှိသည်ဟု ပြောလိုက် သောအခါ တရားနာသူသည် ငါတော့ အားကိုးရာရပေါ့ဟုဆိုကာ ထို ၇-မျိုးကို သိချင်စိတ်ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဤကား ဟောပြောနည်းအတတ်ပညာအရ ရှေ့ဆက်ဟောမည့် တရားများကို ဆက်နာချင်အောင် စိတ်ဝင်စားလာအောင် လမ်းခင်းလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

အပါယ်မလားသော ကုသိုလ် ၇ မျိုး

- (၁) သရဏဂုံသုံးပါးကို စွဲမြဲစွာ ကြည်ညိုသူ
- (၂) ငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသူ
- (၃) အရုဏ်ဆွမ်း၊ နေ့ဆွမ်းကို နေ့စဉ်လှူသူ
- (၄) စာရေးတံမဲ လစဉ်၊ နှစ်စဉ်လှူသူ
- (၅) ဝါဆိုသင်္ကန်းနှစ်စဉ်လှူသူ
- (၆) ရေတွင်း၊ ရေကန်လှူသူ
- (၇) သံဃိကကျောင်းဆောက်လှူသူ

ဤကုသိုလ်ခုနစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို စွဲမြဲစွာပြုထား သူသည် အပါယ်တံခါးပိတ်သည်။ သေခါနီးအချိန်တွင် ပြုထားသော ကုသိုလ်ကို အမှတ်ရဖို့ကား အရေးတကြီးလိုအပ်ပါ၏။ ထိုကုသိုလ် ခုနစ်မျိုးတွင် သရဏဂုံသုံးပါး စွဲမြဲသောကုသိုလ်ကြောင့် အပါယ်မကျပုံ ဝတ္ထုသာဓကအချို့ကို ထုတ်ပြမည်။

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာတွင် သရဏဂုံတည်သူများ ရနိုင် သော ကောင်းကျိုးငါးမျိုးကို ယခုလို ဖွင့်ပြထားသည်။ သရဏဂုံစွဲမြဲ သူသည်-

- (၁) အသက်ဘေးအန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်သည်
- (၂) ကြောက်သောစိတ်ကို ကင်းစင်စေသည်
- (၃) ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျောက်ပေးသည်
- (၄) အပါယ်မကျအောင် စောင့်ရှောက်ပေးသည်
- (၅) စိတ်၏ ညစ်နွမ်းမှုများကို ပယ်ဖျောက်ပေးသည်။

နတ်ပြည်ရောက် တံငါသည်

ဤငါးမျိုးတွင် အပါယ်မကျအောင် စောင့်ရှောက်ပုံတစ်ခုကို ထုတ်ပြမည်။ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယတွဲတွင် နတ်ပြည်ရောက် သွားသော တံငါသည်တစ်ယောက်အကြောင်းကို ဖွင့်ပြထားသည်။ ထိုတံငါသည်ကို သူ့လူမျိုးနာမည်ကို အမှီပြု၍ ဒမိဠဟုပင် ခေါ်ကြသည်။ သူသည် သိတတ်သောအချိန်မှစ၍ ငါးများကို သတ်ဖြတ် ဖမ်းဆီးရောင်းစားလာခဲ့သည်မှာ ကြာပြီဖြစ်သည်။ သူ့အသက် သတ်သူများသည် ဖြစ်ရာဘဝတွင် -

- (၁) အသက်တိုခြင်း
- (၂) အနာရောဂါများခြင်း
- (၃) မွေးကတည်းက ခြေပြတ်လက်ပြတ်ဖြစ်လာခြင်း
- (၄) မွေးကတည်းက မျက်စေ့ကန်းလာခြင်း
- (၅) မွေးကတည်းက နားပင်းလာခြင်း
- (၆) သူတစ်ပါးသတ်လို့ သေရခြင်း
- (၇) အမြင့်က ကျသေခြင်း၊ ရေနစ်သေခြင်းစသော အကြောင်း တစ်ခုခုဖြင့် သေရခြင်း
- (၈) ထိုကဲ့သို့မှ မသေရလျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်သတ်ပြီး သေရသည်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်သတ်သေလျှင် အဖန် ၅၀၅-ကမ္ဘာခံရမည် ဟု ပြောကြခြင်းသည် ကြောက်အောင် ခြောက်ပြောခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဘုရားဟောမရှိ။ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခဲ့သူများသာ မိမိကိုယ်ကို

ပြန်သတ်သေတတ်ကြသည်။ ယခုလည်း တံငါသည်ကြီးသည် သူတစ်ပါးအသက်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာ သတ်ခဲ့သူဖြစ်သောကြောင့် အသက်ငါးဆယ်ခန့်အရွယ်မှာပင် သေမည့်ရောဂါတစ်ခုဖြစ်ပြီး အိပ်ရာထဲလဲနေသည်။

သူသည် ငရဲသို့ကျမည်ဖြစ်သောကြောင့် ငရဲမီးများ၊ ခွေးနက်ကြီးများ၊ ငရဲသားများသည် သူ့အာရုံ၌ ထင်လာသည်။ သူသည် ဇောခွေးများ ပျံလာအောင် ခွေးနက်ကြီးတွေ မောင်းပေးကြပါ။ ငရဲမီးတွေ ငြိမ်းပေးကြပါဟု ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အသံနက်ကြီးဖြင့် အော်ဟစ်အကူအညီ တောင်းလျက်ရှိသည်။ ဤနေရာ၌ မိမိ၏ မိသားစုများကို လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးကြသော အိမ်ထောင်ဦးစီးများ သတိပြုစရာအချက်တစ်ချက်ရှိသည်။

အိမ်ထောင်ဦးစီးများ သတိပြုပါ

မိမိ၏သားမယားများကို သမ္မာအာဇီဝကျသော အလုပ်များဖြင့်သာ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း လုပ်ကျွေးသင့်သည်။ သတ်ဖြတ်၊ လိမ်ညှာ၊ ခိုးဝှက်၊ လာဘ်စားပြီး မကောင်းသော မိစ္ဆာဖိဝနည်းဖြင့် လုပ်မကျွေးသင့်။ မိစ္ဆာဖိဝနည်းဖြင့် လုပ်ကျွေးသောအခါ သားမယားများသည် အတူတကွ ဝိုင်းဝန်းစားသောက်ကြပါလိမ့်မည်။ သို့သော် ထိုအကုသိုလ်ကြောင့် ငရဲသို့ ကျသောအခါ တစ်ယောက်မှ နောက်ကလိုက်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ယခုလည်း ကြည့်ပါ။ ငရဲနိမိတ်များ ထင်နေသည့်အတွက် အော်ဟစ်နေသော တံငါသည်ကြီးကို သားမယားများသည် လက်ပိုက်ပြီးသာ ကြည့်နေရသည်။ သူတို့တစ်တွေ ဘာမျှ လုပ်ကိုင်မပေးနိုင်ကြပေ။ ထိုအချိန်မှာပင် ဆွမ်းခံကြွနေကြ စုဠပိဏ္ဍပါတအမည်ရှိသော ရဟန်းတော်တစ်ပါးသည် ထိုအိမ်ရှေ့၌ ဆွမ်းလာရပ်သည်။ တံငါသည်ကြီး၏ စူးနစ်စွာအော်ဟစ်နေသောအသံကို ကြားသည်နှင့် ငရဲသို့သွားမည့်သူ၏ အသံဖြစ်ကြောင်း ချက်ချင်းသိသည်။

ထို့ကြောင့် စွမ်းနိုင်သမျှ ကယ်တင်ရန်အလို့ငှာ တံငါသည်ကြီး

၏ ခေါင်းရင်းမှာထိုင်၍ သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလကို ဆောက်ပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း တတ်နိုင်သမျှလိုက်ဆိုပြီး ဆောက်တည်စေလိုကြောင်း သတိပေးလိုက်သည်။ တံငါသည်ကြီး သတိတစ်ချက်ပြန်ဝင်လာပြီး ရဟန်းတော် တိုင်ပေးသည့်အတိုင်း သရဏဂုံနှင့်ငါးပါးသီလကို လိုက် ဆိုသည်။

သေမည့်အချိန်က နီးကပ်လွန်းနေသောကြောင့် ငါးပါးသီလ ထိရောက်အောင် မဆိုနိုင်တော့ဘဲ သရဏဂုံအဆုံးမှာပင် သေသွား သည်။ သို့သော် ထိုသို့သေခါနီး ဆောက်တည်သော သရဏဂုံကုသိုလ် ကြောင့် တံငါသည်ကြီးသည် လူသက်ဖြင့်ဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်းကိုးသန်း အသက်ရှည်သော စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံသို့ ရောက်ရသည်။

ဤသို့နှစ်ပေါင်းများစွာ သူတစ်ပါးအသက်တွေကို နေ့စဉ် သတ်နေသော တံငါသည်ကြီးကိုပင် သေခါနီး တစ်ခဏတာ ဆောက် တည်သော သရဏဂုံက နတ်ပြည်သို့ပို့ပေးသေးရာ သရဏဂုံသုံးပါးကို နေ့စဉ်ပွားများ ဆောက်တည်နေသူအတွက်ကား ပြောစရာပင် မလို တော့ပေ။ နတ်ချမ်းသာသည် လူချမ်းသာထက် အများကြီးသာပေ၏။

သက်တမ်းအားဖြင့် ကြည့်လျှင် စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံသည် လူအသက်ဖြင့် အနှစ်ကိုးသန်းရှည်၏။ တာဝတိံသာသည် သုံးကုဋေနှင့် အနှစ်ခြောက်သန်းအသက်ရှည်၏။ ယာမာသည်၁၄-ကုဋေနှင့်၄-သန်း အသက်ရှည်၏။ ဘုရားအလောင်း အရိမေတ္တေယျနတ်သားရှိသော တုသိတာသည် ၅၇-ကုဋေအနှစ် ၆-သန်း အသက်ရှည်၏။ နိမ္မာနရတီ သည် ၂၃၀-ကုဋေနှင့် ၄-သန်း အသက်ရှည်၏။ မာရ်နတ်မင်းကြီးရှိ သော ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီသည် ၉၂၁-ကုဋေနှင့် ၆-သန်းအသက် ရှည်၏။

နတ်ဘုံသည် လူ့ဘုံကဲ့သို့ မိခင်ဝမ်းတွင် ဆယ်လက်နီးအောင်း စရာ မလိုပေ။ နတ်သားဖြစ်မည်ဆိုလျှင် ၁၈-နှစ်အရွယ် ဘွားခနဲ တန်းဖြစ်သည်။ ထိုပဋိသန္ဓေမျိုးကို ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေဟု ခေါ်သည်။ ဝမ်းစာလည်း ရှာဖွေစရာမလိုပေ။ နတ်ဩဇာစားချိန်တွင် အချိန်မှန်မှန် စားရုံသာဖြစ်သည်။

နတ်ပြည်မှ ချက်ချင်း သေခြင်းအကြောင်း

တစ်ခု သတိထားရမည်မှာ နတ်ဘုံတွင် နတ်ဩဇာစားချိန်တွင် မစားပါက ပြင်းထန်သော ပါစကဝမ်းမီးလောင်ပြီး ချက်ချင်းသေရသည်။ ထို့ကြောင့် စားချိန်ကို သတိမေ့လျော့သည့်အထိ အပျော်အပါးကို မလွန်ကျူးသင့်ပေ။ လူ့ဘဝတွင်လည်း ထမင်းစားချိန်တွင် မစားဘဲ အနေများလာပါက အစာအိမ်တွင် အနာပေါက်ပြီး ရောဂါဖြစ်တတ်ပေသည်။ သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေလိုသော ဒေါသစိတ်၊ ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုသောဣဿာနှင့် ကိုယ်ရသလို သူတစ်ပါး မရစေလိုသော မစ္ဆရိယစိတ်များ ပေါ်လာလျှင် နတ်ဘဝမှ ချက်ချင်းသေပြီး ငရဲသို့ ကျတတ်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုစိတ်ဆိုးစိတ်ယုတ်မာများကို လူ့ဘဝကတည်းက ပေါ်လာခွင့်မရအောင် သတိဉာဏ်ဖြင့် ပယ်သတ်ထားသင့်သည်။ သွေးတိုး၊ နှလုံးနှင့် ကင်ဆာရောဂါများမှာ ထိုဒေါသစိတ်၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယစိတ်များ၏ အပူရှိန်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ နတ်တို့၏ ရုပ်သည် နူးညံ့သိမ်မွေ့လွန်းသောကြောင့် ထိုစိတ်ဆိုး စိတ်ယုတ်များ ပေါ်သည်နှင့် ချက်ခြင်းသေရ၏။ လူတို့၏ရုပ်ကား ကြမ်းတမ်းသောကြောင့် ချက်ခြင်းကား မသေ။ သို့သော် ထိုအကုသိုလ်စိတ်၏ အပူဓာတ်ကြောင့် သွေးတိုးကင်ဆာနှလုံးစသော ရောဂါများဖြစ်ပြီး ကျန်ခဲ့ခြင်းပင်။

နတ်ပြည်၌ ပုထုဇဉ်နတ်များကို မဆိုထားဘိ သောတာပန်တည်ပြီးသော သိကြားမင်းဦးမာဃသည်ပင် မယားနတ်သမီးပေါင်း နှစ်ကုဋေငါးသန်းရှိ၏။ ပခုက္ကူဝိပဿနာသင်တန်းတရားကို ဟောကြားသော ဆရာကြီးဦးကြင်ရွှေက ယခုလို ပြောဖူး၏။ သိကြားမင်း မိဖုရားပေါင်းက နှစ်ကုဋေငါးသန်းဆိုတော့ ညညဆိုရင် သူ့ဇနီးတွေ နာမည်ခေါ် နှုတ်ဆက်ရင်း မိုးလင်းမယ်ထင်ပါတယ်-ဟူ၏။

အံ့ဩစရာကောင်းသည်ကား ထိုနတ်ပြည်၌ နတ်သမီးက နတ်သားထက် အဆမတန်များပြားနေခြင်းဖြစ်၏။ နတ်သမီးတစ်

ထောင်မှ နတ်သားတစ်ယောက်ခန့်သာရှိသည်မဟုတ်ပါလား။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ဖြစ်ရသနည်းဟု ဆန်းစစ်ကြည့်သောအခါ တရားပွဲ၊ ဥပုသ်ပွဲ၊ အလှူပွဲစသည်တို့၌ အမျိုးသားထက် အမျိုးသမီးက များသောကြောင့်ပါတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ကုသိုလ်ပြုသော ပွဲတွင် အမျိုးသမီးက အမျိုးသားထက် များသောကြောင့် နတ်ပြည်၌ နတ်သမီးက နတ်သားထက် များနေခြင်းပင်ဖြစ်၏။

အမျိုးသားတွေများသောနေရာကား အရက်ဆိုင်နှင့် ဘောလုံးပွဲသာဖြစ်၏။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် ထိုအချက်ကို သိထားသောကြောင့် သူ့အမျိုးသားနှင့် အခန့်မသင့်တော့ဘူးဆိုလျှင် “တော်တို့ အမျိုးသားတွေ အသုံးမကျပါဘူး။ ဒါကြောင့် နတ်ပြည်မှာ နတ်သမီး တစ်ထောင်မှ နတ်သားတစ်ယောက်သာရှိတာ” ဟူ၍ အမြဲပြောတတ်၏။ ထိုစကားသည် သူ့ယောက်ျားကို နောက်ဆုံးထိုးသော ပွဲသိမ်းလက်သီးပင်ဖြစ်၏။

နတ်သားနည်းခြင်းအကြောင်းရင်း

ထိုစကားပြောလိုက်သည်နှင့် သူ့အမျိုးသားသည် ခေါင်းငိုက်စိုက်ချပြီး အရှုံးပေးရတော့၏။ အပြောခံရဖန်များလာသောအခါ ထိုသူသည် ရွာဦးကျောင်းဘုန်းကြီးဆီသို့ ပြေးကာ ယခုလို အကူအညီတောင်း၏။

“ဆရာတော်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ အမျိုးသားတွေ သိက္ခာကျကုန်ပါပြီဘုရား”

“ဟဲ့- ဒကာ ဘာဖြစ်လို့လဲ”

“ဒကာမကြီးက တပည့်တော်နဲ့ စကားများတိုင်း ပြောတယ်ဘုရား။ နတ်ပြည်မှာ နတ်သမီးက နတ်သားထက် အများကြီးသာတယ်။ နတ်သမီးတစ်ထောင်မှ နတ်သားတစ်ယောက်ပဲ ရှိသတဲ့ဘုရား။ ဒီလိုဆိုတော့ တပည့်တော်တို့ ဆရာတော်တို့ ယောက်ျားတွေ သေရင် အပါယ်ချည်း ကျကုန်သလိုဖြစ်နေတယ်ဘုရား။ အဲဒါ ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ ဘုရား”

ထိုအခါ အမျိုးသားချင်းဖြစ်၍ သိက္ခာကျမခံချင်သော ရွာဦး
ကျောင်းဆရာတော်က ယခုလို ကျကျနန သင်ပေးလိုက်၏။

“ဟဲ့-ဒကာ ငါသင်ပေးလိုက်မယ်၊ သေချာမှတ်သွား။ နောက်
တစ်ခါ စကားများရင် ဒကာရဲ့ ဇနီးကို အခုလို ပြန်ပြော။ ရှင်မ-
ဂင်္ဂါဝါဠသဲစုမကပွင့်ကြတဲ့ ဘုရားတွေဟာ ငါတို့ ယောက်ျားတွေချည်း
ပဲ။ ငါတို့ယောက်ျားတွေဟာ ဘုရားတွေဖြစ်ကုန်လို့ နတ်ပြည်မှာ နည်း
တာလို့ ပြန်ပြောလိုက်”

“ထိုအခါ ဒကာသည် ဝမ်းသာအားရဖြင့် အိမ်သို့ အမြန်ပြန်
ပြေးရာ လမ်းခုလတ်တွင် ခလုတ်တိုက်ပြီး မှောက်လျက်လဲရာ စကား
တစ်ဝက်မေ့သွား၏။ သို့သော် ဆရာတော်အား ပြန်မေးမနေတော့ဘဲ
သူမှတ်မိသလို ပြော၏။

“ရှင်မ- နတ်ပြည်မှာ နတ်သားတွေ နည်းရတဲ့အကြောင်း
မင်းသိရဲ့လား”

“ရှင်သိရင် ပြောစမ်းပါ”

ထိုအခါ ယောက်ျားဖြစ်သူက ပြန်ပြောလိုက်သော စကားမှာ-

“နတ်ပြည်မှာ ဘာကြောင့် နတ်သားနည်းရသလဲဆိုရင် ငါတို့
ယောက်ျားတွေဟာ ဂင်္ဂါမြစ်ထဲမှာ သဲတွေဖြစ်ကုန်လို့” ဟူ၏။

**တစ်ခဏတာ သရဏဂုံနှင့်
တစ်ဘဝတာ သရဏဂုံ။**

“ဒမိဠတံငါသည်ကြီး ဆောက်တည်ခဲ့သောသရဏဂုံမှာ သေ
ခါနီးမှ ဆောက်တည်သော တစ်ခဏတာ သရဏဂုံသာဖြစ်၏။ တစ်
ခဏတာ ဆောက်တည်သော သရဏဂုံသည်ပင် ထိုမျှကောင်းကျိုး
ပေးလျှင် တစ်ဘဝတာ စွဲမြဲစွာ ဆောက်တည်သောသရဏဂုံဆိုလျှင်
ပို၍ ကောင်းကျိုးပေးမည်မှာ သေချာနေပေသည်။ တစ်ဘဝတာ
ဆောက်တည်ခဲ့သော သရဏဂုံကုသိုလ်ကြောင့် ဘဝများစွာ အထက်
တန်းကျသော ချမ်းသာများကို ခံစားရပြီး အဆုံးဘဝတွင် ရဟန္တာဖြစ်
သွားသော မထေရ်တစ်ပါးအကြောင်းကို အပါဒါနိပါဠိတော်တွင် တွေ့

ရသည်။

သူ၏ ဘွဲ့အမည်ကို တိသရဏီယဂမနိယမထေရ်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုမထေရ်သည် လွန်ခဲ့သော ၉၁-ကမ္ဘာက ပွင့်တော်မူသည်။ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်အခါတော်က စန္ဒဝတီနေပြည်တော်တွင် မျက်မမြင်မိဘနှစ်ပါးကို လုပ်ကျွေးသော သားလိမ္မာတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ထိုအချိန်အခါက သူသည် အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ လက်ယာတော်ရံ အရှင်နိသဘမထေရ်ကို ပင့်ပြီး ရာသက်ပန်သရဏဂုံ ဆောက်တည်ခဲ့သည်။ သူသည် တစ်သက်တာ ကာလပတ်လုံး သရဏဂုံ သုံးပါးမှတစ်ပါး တခြားဘာကိုမှ မကိုးကွယ်ခဲ့ပေ။

ထိုသို့တစ်ဘဝတာ သရဏဂုံ မြဲခဲ့သော ကုသိုလ်ကြောင့် သူသည် ၉၁-ကမ္ဘာအပါယ်တံခါး ပိတ်ခဲ့ရသည်။
အကြိမ်ပေါင်း ၈၀ သိကြားမင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။
၇၅ ကြိမ် စကြဝတေးမင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။
ရိုးရိုးကေရာဇ်ဘုရင်ဘဝ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။
ယခုဘုရားသာသနာတွင် ခုနစ်နှစ်သားနှင့် ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ဤနေရာ၌ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်ပြသည့် သရဏဂုံပျက်ခြင်းနှစ်မျိုးကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိသင့်သည်။ ထိုသရဏဂုံပျက်ခြင်းတို့မှာ အပြစ်မရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်းနှင့် အပြစ်ရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ အပြစ်မရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်းဟူသည် ပုထုဇဉ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ယောက် သေဆုံးသွားလျှင် သရဏဂုံ ပျက်သည်။ ထိုသို့သော သရဏဂုံပျက်ခြင်းကို အပြစ်မရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်း ဟုခေါ်သည်။ သရဏဂုံပျက်ခြင်းဟူသည် နောက်ဘဝ၌ ဘာသာပြောင်းဦးမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ အနည်းဆုံး သောတာပန်တည်ပြီးမှသာလျှင် ဘဝအဆက်ဆက် သရဏဂုံမပျက်တော့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘာသာမပြောင်းတော့ခြင်းဖြစ်သည်။

သေသူကို သရဏဂုံတင်ခြင်း ရည်ရွယ်ချက်

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် သေသူကို သရဏဂုံတင်တတ်ကြသည်။ သေချာစဉ်းစားကြည့်လျှင် အလောင်းကောင်ကြီးအတွက်ကား သရဏဂုံတင်ခြင်းဖြင့် ဘာအကျိုးမျှ မရှိနိုင်ပေ။ သေသူသည် သရဏဂုံဆောက်တည်လို့ရသော ဘုံရောက်သွားလျှင်ကား လာရောက်၍ သရဏဂုံဆောက်တည်ပါက အကျိုးရှိနိုင်သည်။ ဘုန်းကြီးက သရဏဂုံဆောက်တည်ပေးသောအခါ ကျန်ရစ်သူမိသားစုနှင့် ပရိသတ်များက လိုက်ဆိုကြရသည်။

ထို့ကြောင့် ကျန်ရစ်သူမိသားစုနှင့် ပရိသတ်များအတွက်ကား အကျိုးရှိသည်။ လူတစ်ယောက်သေဆုံးသွားပြီဆိုသည်နှင့် ကျန်ရစ်သူမိသားစုများသည် ပူဆွေးငိုကြွေးပြီး သရဏဂုံပန်းတွေ နွမ်းနေကြသည်။ ရဟန်းတော်ထံတွင် သရဏဂုံဆောက်တည်လိုက်ခြင်းဖြင့် နွမ်းနေသော သရဏဂုံပန်းတွေ ပြန်လည်လန်းဆန်းသွားကြသည်။

ပုထုဇဉ်တစ်ယောက်သေဆုံးသွားလျှင် ဘုံငါးမျိုးသို့ ရောက်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ ငရဲဘုံ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၊ ပြိတ္တာဘုံ၊ လူ့ဘုံနှင့် နတ်ဘုံတို့ဖြစ်သည်။ အသူရကာယ်ဟူသည် ပြိတ္တာအကြီးစားဖြစ်သောကြောင့် ပြိတ္တာဘုံသို့ပါသွားပြီး၊ ဗြဟ္မာဘုံသည် ဒေဝသဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် နတ်ဘုံထဲသို့ ပါသွားပြီးဖြစ်သည်။ လူတစ်ယောက်သည် သေဆုံးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘဝသစ်သို့ ချက်ချင်းရောက်သွားရသည်။ ထိုသဘောကို သင်္ဂဟကျမ်း၌ အနန္တရမေဝဟု ဖွင့်သည်။

အဓိပ္ပာယ်မှာ ချက်ချင်းဖြစ်သည်။ ငရဲကျမည့်သူသည် လူ့ဘဝမှာ မနက်ရှစ်နာရီသေသည်ဆိုပါက ထိုရှစ်နာရီအချိန်မှာပင် ငရဲဘုံသို့ ရောက်နေပြီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ငရဲဘုံ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၊ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံတို့သို့ ရောက်သွားသူများကို အမျှပေး၍ မရတော့သလို၊ သရဏဂုံတင်ပေး၍လည်း မရတော့ပေ။ သို့သော် လှူသော မိသားစုမှာကား ကုသိုလ်ဖြစ်ပေသည်။

ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်သွားလျှင်ကား ကျန်ရစ်သူမိသားစု ပြုသောကုသိုလ်များကို သာဓုခေါ်နိုင်သလို တင်ပေးသော သရဏဂုံကို

လည်း ခံယူနိုင်ပေသည်။ သို့သော် ပြိတ္တာတိုင်းကား မရပေ။ မီးတွေ အမြဲတမ်းအလောင်းခံနေရသော ပြိတ္တာ၊ တူတွေဖြင့် ခေါင်းကို အမြဲ တမ်းအထုခံနေရသော ပြိတ္တာမျိုးကား ပေးဝေသောအမှုကို သာဓုမခေါ် နိုင်ပေ။ မိမိမသေခင် ကိုယ်တိုင်လှူသွားခြင်းသည်သာ စိတ်အချရ ဆုံးတည်း။

အများစုသည် သရဏဂုံတင်လျှင် အလောင်းကောင်ကြီး အတွက်ဟုသာ ယူဆတတ်ကြသည်။ ထိုအယူအဆကြောင့်ပင် ကျွန်ုပ် သုသာန်တစ်ခုတည်း၌ ဒုက္ခရောက်ဖူးသည်။ တစ်ခါတွင် အမရပူရ မြို့မှ အသုဘတစ်ခုအတွက် သံဃာငါးပါးကြွကြရသည်။ ကျန်ကိုယ် တော်များက တရားဟောဝါသနာပါသော ကျွန်ုပ်ကိုသရဏဂုံတင်ပြီး ရေစက်ချပေးဖို့ တာဝန်ပေးကြသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ နေရာယူပြီးသည်နှင့် အသုဘလည်း သုသာန်ထဲသို့ ဝင်လာသည်။ အခေါင်းကြီးကို သရဏဂုံတင်ပေးမည့် ကျွန်ုပ်ရှေ့တည့် တည့်တွင် လာချသည်။ ဘယ်နှစ်ရက်ထားသော အလောင်းလဲ မသိ၊ ဧရပ်တစ်ခုလုံးတွင် အပုပ်နံ့များ ထောင်းထောင်းထသွားသည်။ သံဃာ တော်များမှာလည်း အသုဘရှင်ကို အားမနာနိုင်တော့ လက်ကိုင်ပဝါ များဖြင့် နှာခေါင်းကို ပိတ်ရတော့သည်။

သရဏဂုံတင်ခါနီးအချိန်မှာပင် အသုဘပွဲစားလူတတ်ကြီး တစ်ယောက်က ခဏနေပါဦးဘုရားဟု လျှောက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ သရဏဂုံတင်မည့်အစီအစဉ်ကို ခဏရပ်လိုက်ရသည်။ ထိုလူတတ်ကြီး သည် အခေါင်းဖုံးကို ခေါင်းရင်းဘက်ပိုင်းမှ ဆွဲဖွင့်ပြီး နောက်သို့ အဖုံးကို ဆွဲချလိုက်သည်။ ထိုအခါ ရောင်ကိုင်းပုပ်ပွနေသော အသုဘ ၏ မျက်နှာကြီးပေါ်လာသည်။

အလောင်းနှင့်ဖုံးဆက်သူ

အခေါင်းအဖုံးအား ဖွင့်လိုက်လေသောအခါ အပုပ်နံ့သည် ပို၍ထွက်လာရာ တချို့မှာ ပျို့အန်မတတ်ပင်ဖြစ်ကုန်သည်။ တချို့ သောငါးကို အပုပ်ခံသောအခါ စားကောင်းသောငါးပုပ်ခြောက်ဟု

ဖြစ်လာ၍ အကျိုးရှိပါ၏။ လူသေကို အပုပ်ခံသောအခါ ဘာမျှ အကျိုး မရှိသည့်အပြင် လိုက်ပို့သူများ၊ ကြွလာသော သံဃာတော်များ ဒုက္ခ ရောက်တာသာ အဖတ်တင်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် သေလျှင် သုံးရက်၊ ငါးရက်စသည် ထားမနေဘဲ ချက်ချင်းသင်္ဂြိုဟ်သင့်သည်။

ထိုလူတတ်ကြီးသည် ပုဝါစဖြူဖြူရှည်ရှည်ကြီးတစ်ထည်ကို ယူလာပြီးလျှင် တစ်စကို လူသေ၏ပါးစပ်ထဲ မရွံ့မရှာထိုးထည့်သည်။ ကျန်တစ်စကို ကျွန်ုပ်လက်ထဲသို့ လာထည့်သည်။ အံ့ဩစရာကောင်း ပေစွ။ ဘုန်းကြီးနှင့် အသုဘသည် ပဝါတစ်ကမ်း လက်တစ်လှမ်း ခြိုင်ထနစ်ပါးသွား ကနေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကြိုးတန်းလန်းနှင့် ဖုန်းဆက်နေသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဖြစ်နေပါချေ၏။ မြင်မြင်သမျှ ကယ်တော်မူကြပါကုန်လော့-

အပြစ်ရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်း

အညသတ္တာရာဒီသု အဟံ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇာမိတိဝေဝံ အညသတ္တာ ရုဒ္ဓေသဝသေန သာဝဇ္ဇဘောဒေါတိဂုစ္စတိ-ဟူသော ဖွင့်ဆိုချက်အရ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာမှတစ်ပါး အခြားသော ဘိုးတော်၊ မယ်တော်၊ ကိုကြီးကျော်၊ မနဲ့လေး၊ မင်းမဟာဂီရိ၊ မင်းညီနောင်၊ အတွင်း ၃၇-မင်း၊ အပြင်၃၇-မင်းစသော ရိုးရာနတ်တို့အား ကျွန်ုပ်တို့၏ အသက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်ကို အပ်နှင်းလှူဒါန်းပါ၏ဟုပြောဆိုပြီး ဦးချကာ ကိုးကွယ်လိုက်လျှင် သရဏဂုံပျက်ပေသည်။

ဤပျက်ခြင်းမျိုးသည် အပြစ်ရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်းမျိုးပင် ဖြစ်၏။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကိုလည်း စွန့်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုလည်း အသက်နဲ့လဲပြီး ကိုးကွယ်လိုက်သည်နှင့် သရဏဂုံပျက်သွားလေပြီ။ ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်တော့ပေ။ ရတနာသုံးပါးကိုလည်း မစွန့်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ကိုးကွယ်ပါသည်ဆိုလျှင် သရဏဂုံ မပျက်သော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်စစ်မဟုတ်တော့ပေ။ ကပြားဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ယောက် ဖြစ်သွားလေပြီ။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အပြုအမူသည် အပ်ဝင် - ပေါက်ဆိန်ထွက်

သော ဖြစ်ရပ်နှင့် တူလှပါသည်။ အပ်လေးတစ်ချောင်းဝင်ပြီး မိမိထံက ပေါက်ဆိန်တစ်ချောင်း ပြန်ထွက်သွားသည်ဆိုလျှင် မိမိမှာ အရှုံးပေါ် နေပေပြီ။ ထို့အတူ ရာထူးလေးတက်ရုံ၊ ဈေးလေးရောင်းကောင်းရုံအ တွက် သရဏဂုံအညစ်နှမ်းခံပြီး ထိုနတ်များကို ကိုးကွယ်မည်ဆိုလျှင် ထန်းသီးကျွေ့ခိုက် ကျီးနင်းခိုက်ဖြစ်ပြီး ငွေရေးကြေးရေး အဆင် ပြေနိုင် ပါ၏။

တကယ်တော့ ထိုနတ်ရုပ်မျိုးစုံကို ကိုးကွယ်ပြီး ငတ်ပြတ်ဆင်း ရဲနေသူတွေ လက်ညှိုးထိုးမလွဲအောင် များပြားစွာရှိပါသည်။ သို့သော် ထိုနတ်တို့ကို ကိုးကွယ်သည့်အတွက် ချမ်းသာသည်ပဲ ထားပါ။ သို့ သော် ထိုချမ်းသာသည် အလွန်ဆုံးအားဖြင့် တစ်ဘဝတစ်နှစ်စာသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ တစ်ဘဝ တစ်နှစ်စာချမ်းသာခြင်းသည် မိမိတို့ ထံသို့ အပ်လေးတစ်ချောင်း ဝင်လာခြင်းဖြစ်ပါပေ၏။

သရဏဂုံသုံးပါးသည် မပျက်တောင် ညှိုးနွမ်းသွားပြီဖြစ်သည့် အတွက် သရဏဂုံတည်မြဲသူများ ရရှိမည့်ကောင်းကျိုးများ မိမိအတွက် မရရှိတော့ပေ။ ၉၁-ကမ္ဘာအပါယ်တံခါးပိတ်ခြင်း၊ အကြိမ် ၈၀-သိကြား မင်းဖြစ်ခြင်း၊ ၇၅-ကြိမ် စကြဝတေးမင်းဖြစ်ခြင်း၊ မရေတွက်နိုင် အောင် ဧကရာဇ်မင်းဖြစ်ခြင်း၊ ခုနစ်နှစ်သားနှင့် ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း စသော ကောင်းကျိုးများ မရတော့ခြင်းသည် မိမိထံမှ ပေါက်ဆိန်တစ် ချောင်း ပြန်ထွက်သွားခြင်းဖြစ်၍ မိမိမှာ အရှုံးပေါ်ပါ၏။

ဉာဏ်ကောင်းခြင်း၏အကြောင်းအရာ

ထိုပြင် သရဏဂုံတည်သူသည် သရဏဂုံ မတည်သူထက် ဘဝဆက်တိုင်း ကောင်းကျိုးရစ်မျိုးကို အပိုဆုအဖြစ် ရတတ်သေး သည်။ ထိုရှစ်မျိုးမှာ-

- (၁) ဖြစ်ရာဘဝတွင် အပူဇော်ခံရခြင်း
- (၂) ဖြစ်ရာဘဝတွင် ဉာဏ်ကောင်းခြင်း
- (၃) မိမိအလိုသို့ အများက လိုက်ရခြင်း
- (၄) လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာများက နှစ်သက်ခြင်း

(၅) လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာများက ချစ်ခင်ခြင်း

(၆) ရွှေအဆင်းလို လှပခြင်း

(၇) ကျော်ဇောထင်ရှားခြင်း

(၈) စည်းစိမ်ဥစ္စာပေါများခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ သရဏဂုံပျက်သွားသည်နှင့် သရဏဂုံညှိုးနွမ်းသွားသည်နှင့် ဤကောင်းကျိုးများကို မရနိုင်တော့ပေ။ ဤသို့ မရတော့ခြင်းသည် ပေါက်ဆိန်တစ်ချောင်းထွက်သွားခြင်းပင်ဖြစ်၏။ မြန်မာပြည်တွင် သံဃာတော်ပေါင်း ခြောက်သိန်းကျော်ရှိသည့်အနက် တိပိဋကအောင်သော ဆရာတော်၁၂-ပါးသာရှိ၏။ ယင်း ၁၂-ပါးတို့မှာ-

(၁) မင်းကွန်းဆရာတော် ဥူးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ (မြင်းခြံ)

(၂) ပခုက္ကူဆရာတော် ဥူးနေမိန္ဒ (ပခုက္ကူ)

(၃) ပြည်ဆရာတော် ဥူးကောသလ္လ (ပြည်)

(၄) ယောဆရာတော် ဥူးသီရိန္ဒာဘိဝံသ (ယော)

(၅) မဟာဂန္ဓာရုံ ဥူးသုမင်္ဂလ (ရွှေဘို)

* (၆) ဥူးဝါယာမိန္ဒာဘိဝံသ (ရေစကြို)

* (၇) ဥူးသီလက္ခန္ဓာဘိဝံသ (မော်ကျွန်း)

* (၈) ဥူးဝံသပါလာလင်္ကာရ (မြင်းမူ)

* (၉) ဥူးဣန္ဒပါလ (ရခိုင်)

* (၁၀) ဥူးဂန္ဓမာလာလင်္ကာရ (မြင်းခြံ)

(၁၁) ဥူးသုန္ဒရ (မကွေးတိုင်း-မြိုင်မြို့နယ်)

(၁၂) ဥူးအဘိဇာတာဘိဝံသ

(မှတ်ချက်) ခရေပွင့်ပြထားသောငါးပါးသည် မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီး တည်ထောင်တော်မူသော မင်းကွန်းမိုးမိတ်ကုန်းမြေ တိပိဋကစာသင်တိုက်မှ ပေါ်ထွန်းတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုဆရာတော်များသည် စာမျက်နှာသုံးရာကျော်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသော ပါဠိတော် စာအုပ်ကြီးပေါင်း နှစ်ဆယ်ကျော်ကို အလွတ်ပြန်ရသည်။ ထိုပါဠိတော်အုပ်(၂၀)ကို အကျယ်ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာ၊

ဋီကာ၊ အန၊ မဓ၊ ယောဇနာ၊ နိဿယ၊ ဂဏ္ဍိ စသော စာအုပ်ပေါင်း ရာဂဏန်းမှ အဓိပ္ပာယ်များကို အမှတ်တစ်ရာပေးလျှင် အနည်းဆုံး ၆၅-မှတ်ရအောင် ဖြေကြရသည်။ သို့မှသာ တိပိဋကကောဝိဒဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ရရှိတော်မူသည်။ ထိုအခါကျမှ နိုင်ငံတော်မှ ကြည်း၊ ရေ၊ လေ အခမဲ့ယာဉ်စီးခွင့် လက်မှတ်ကို ဆက်ကပ်တော်မူသည်။

သရဏဂုံတည်မြဲသောသူများသည် ထိုကဲ့သို့ ဉာဏ်ကောင်း သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ရပါလိမ့်မည်။ သရဏဂုံတည်သော ကောင်းကျိုး ထဲတွင် ဘေးရန်ကင်းခြင်းဟူသော အကျိုးတစ်မျိုးလည်း ပါရှိ၏။ ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာ့ရာဇဝင်မှ တကယ့်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို တင်ပြပါမည်။ ဤဖြစ်ရပ်ကို ဂျီအီးဟာဘေးအမည်ရှိသော အင်္ဂလိပ် စာရေးဆရာတစ်ယောက်က မြန်မာ့သမိုင်းအကျဉ်းကျမ်းတွင် ရေးသား ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အေဒီ ၁၀၄၃-၁၀၄၇ ဝန်းကျင်ကပင်ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်ကာလ က ရောဝတီတိုင်း၊ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း၊ မွန်ပြည် ဟူသော နာမည်များမရှိသေးပေ။ ထိုလေးဌာနလုံးကို ပေါင်းစု၍ ဟံသာဝတီနေ ပြည်တော်ဟုခေါ်၏။ အားလုံးမွန်လူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များချည်း ဖြစ် ကြ၏။ အုပ်ချုပ်သော ဘုရင်ကြီးကို တိဿဟုခေါ်၏။ သို့သော် သူ့ကို အနီးကပ်ခစားသော မူးမတ်များကား ဗြာဟ္မဏဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြ ၏။ ဗြာဟ္မဏဘာသာဟူသည် ဗြဟ္မာကိုကိုးကွယ်သူများပင်ဖြစ်၏။

ဥုံအဓိပ္ပာယ်

မြန်မာစကားပုံတစ်ခု၌ ဥုံ မပါ ဂါထာမဖြစ်ဟု ဆိုထား၏။ ထိုဥုံသည် ဗြဟ္မဏဘာသာနှင့်သာ ဆိုင်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် မဆိုင်ပေ။ ဥုံဟူသည် ဗြဟ္မာ၊ ဗိဿနိ၊ သျှိဝဟူသော နတ်ကြီးသုံးပါးကို တစ် ပေါင်းတည်း ကန်တော့ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ယခုအချိန်တွင်ကား ဗြာဟ္မဏ ဘာသာဟူသော အသုံးအနှုန်းမရှိတော့ ဟိန္ဒူဘာသာဟူ၍သာ ရှိတော့ သည်။ ဗြဟ္မဏဘာသာဝင်အမတ်များက တိဿမင်းကြီးကို ယခုလို စည်းရုံး၏။

အရှင်မင်းကြီးတို့ ကိုးကွယ်သော ဗုဒ္ဓသည် မရှိတော့။ သေဆုံးခဲ့ပြီ။ ယခုထုလုပ်ထားသော ရုပ်ထုများသည် သေသူ၏ ပုံတူများဖြစ်သောကြောင့် မင်္ဂလာမရှိသော ရုပ်ထုများသာဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုးကွယ်သော ဗြဟ္မာကြီးကား ယခုအချိန်ထိ သက်ရှိထင်ရှား ရှိသေးသည်။ သက်မဲ့ကို ကိုးကွယ်ခြင်းထက် သက်ရှိကို ကိုးကွယ်ခြင်းက ပို၍ အကျိုးရှိသည်။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို စွန့်ပြီး၊ ဗြဟ္မဏဘာသာထဲသို့ ဝင်ပါ။ ဤကဲ့သို့ နေ့စဉ်စည်းရုံးလေသောအခါ တိဿမင်းကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို စွန့်ပြီး ဗြဟ္မဏဘာသာထဲသို့ ဝင်သွား၏။ ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာနှစ်မျိုးကို ခွဲခြားသိအပ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှစ်မျိုးကား ဇာတိဗုဒ္ဓဘာသာဝင်နှင့် အာစာရဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ပင်ဖြစ်၏။ ဇာတိဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟူသည် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပင်ဖြစ်၏။ အာစာရဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟူသည် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပင်ဖြစ်သည်။

အဖေ၊ အမေတွေ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လို့သာ မိမိလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာသည်။ တရားလည်း မနာ၊ စာအုပ်လည်းမဖတ်၊ မေးသင့်သူတို့ကိုလည်း မမေးသည့်အတွက် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာနှင့် ပတ်သက်၍ ဘာကိုမှ မသိ။ သိလည်း မသိချင်။ ထိုကဲ့သို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မျိုးကို မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟု ခေါ်သည်။ တစ်ခါချက်အဖြစ် သုံးရသော ဟင်းရွက်ကန်စွန်းဝယ်ရာ၌ပင် အပုပ်များပါသလား၊ အရိများပါသလားဆိုပြီး ရွေးချယ်ဆန်းစစ်သည်။

တစ်သံသရာလုံး ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာကျမှ ရွေးချယ်ဆန်းစစ်မှုမရှိဘဲ ကိုးကွယ်သည်ဆိုလျှင် ငါ့ထက်မိုက်သူမရှိဟု ခံယူပြီး တရားပွဲများကို အချိန်ယူ၍ နာကြည့်သည်။ ဘာသာရေးစာအုပ်များကို အချိန်ယူ၍ ဖတ်ကြည့်သည်။ ထို့ပြင် တခြားဘာသာများကိုပါ လေ့လာကြည့်သည်။ ဘာသာကြီးလေးခုကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ လေ့လာကြည့်လိုက်သောအခါတွင်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ တန်ဖိုးကို ပို၍ သိသွားသည်။

ရင်ထဲ အသည်းထဲကကို ကြည်ညိုသွားသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာမျိုးကိုမှ တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဟုခေါ်သည်။ ထိုဗုဒ္ဓဘာသာ

နှစ်မျိုးသည် သာမန်အချိန်တွင်ကား အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ခွဲခြား၍ ရနိုင်သောအခါကား ဘာသာခြားနှင့် အိမ်ထောင်ကျသောအခါ ပင်ဖြစ်၏။ ထိုအခါမျိုးရောက်လျှင် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာသည် တခြား ဘာသာသို့ တစ်ခါတည်း ကူးပြောင်းသွားသည်။ တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာ ကား ဘယ်သောအခါမှ တခြားဘာသာသို့မကူးပြောင်း၊ တခြား ဘာ သာဝင်ကိုပင် ဗုဒ္ဓဘာသာထဲသို့ ရောက်လာအောင် ပြုနိုင်သည်။

တခြားဘာသာက တိုက်တာခြံမြေ ငွေကြေးများပေးပြီး စည်း ရုံးလာလျှင် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာက တစ်ခါတည်း ပါသွားသည်။ တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာက မပါ။ ယခုတရားသည် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာ သာဝင်များကို တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်အောင် ဟောပေးနေသော တရားဖြစ်သည်။ တိဿမင်းကြီးသည် မျူးမတ်များ ဆွဲဆောင်ရုံဖြင့် ပါသွားသောကြောင့် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သည်။

သူ ဗြဟ္မဏဘာသာဝင်ဖြစ်သည်နှင့် ဥပဒေတစ်ခုကို ထုတ် ပြန်လိုက်သည်။ ထိုဥပဒေကား ယနေ့မှစ၍ ဟံသာဝတီတစ်ပြည်လုံး ဗုဒ္ဓဘာသာကို မည်သူမျှ မကိုးကွယ်ရ၊ ကိုးကွယ်သူမှန်သမျှကို မသေ မခြင်း ဆင်နင်း၍ သတ်စေရမည်။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားဆင်းတုများကို မီးရှို့ပစ်ရ မည်။ ရေမျောပစ်ရမည်။ တောနက်ထဲသို့ သွားစွန့်ရမည်။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွား တော်လက်ခံထားသူအားလုံးကို နိုင်ငံတော်သူပုန်အဖြစ် သတ်မှတ်သည် ဟူ၍ပင် ဖြစ်၏။

ထိုဥပဒေကြောင့် အသက်ဘေးမှ ကြောက်သူများသည် ဆင်းတုတော်များကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် စွန့်လွှတ်ကြရသည်။ သို့သော် ထိုဟံသာဝတီပြည်ထဲတွင် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မိန်းကလေး တစ် ယောက်ရှိ၏။ သူ့အမည်က မွန်လိုတလထော်။ မြန်မာပြန်သော် တရား သခင်မဟူ၍ဖြစ်၏။ ထိုမိန်းကလေးကား မိဘတွေ စွန့်ပစ်မည့်ဆင်းတု တော်ကို သူ့အခန်းထဲတွင် ကျောင်းဆောက်၍ ရဲဝံ့စွာ ကိုးကွယ်လျက် ရှိသည်။

မွေတို့သည် စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ စိတ်လျှင် အကြီးအမှူး ရှိကုန်၏။ စိတ်လျှင် အထည်ကိုယ်ရှိကုန်

ဖြစ်ဖြစ်သမျှ မေ့ဟူသည် စိတ်သာလျှင် ရှေ့သွား ဦးဆောင်၏။
 စိတ်သာလျှင် အကြီးအမှူးရှိ၏။ စိတ်ဖြင့် ပြီး၏။ ဖြူစင်
 သောစိတ်ဖြင့် ပြောသည်ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ ထိုဖြူ
 စင်သောစိတ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်း၊ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လူ၏
 အရိပ်သည် လူ့နောက်သို့ အစဉ် လိုက်သကဲ့သို့ ချမ်းသာသုခ
 သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်နောက်သို့ အစဉ်လိုက်၏။

(ဓမ္မပဒ၊ ဗဒ္ဒကုဏ္ဍလိဝတ္ထုမှ)

ဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ ဤသို့ဖြစ်၏။ လူ့ဘဝတွင် ဆင်းရဲ
 ချမ်းသာ သို့မဟုတ် ဒုက္ခသုခ သို့မဟုတ် သံသရာနှင့် နိဗ္ဗာန်
 ဟူ၍ ဆန့်ကျင်ဘက်အစုံတရားတို့သည် တည်ရှိကြ၏။ ယင်း
 အစုံတရား နှစ်မျိုးတို့အနက် တစ်မျိုးမျိုးကို မလွဲမသွေတွေ့
 ကြရမည်ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်အရ ယင်းအစုံတရား
 နှစ်မျိုးတို့ကို ပြုလုပ်သူကား ပြင်ပတန်ခိုးရှင်မဟုတ်။ မိမိစိတ်
 ပင် ဖြစ်၏။

မိမိ၏ မကောင်းသောစိတ်က ဆင်းရဲ သို့မဟုတ် ဒုက္ခ
 သို့မဟုတ် သံသရာကို ဖန်ဆင်း၍ မိမိ၏ ကောင်းသောစိတ်
 က ချမ်းသာ သို့မဟုတ် သုခ သို့မဟုတ် နိဗ္ဗာန်ကို ဖန်ဆင်း
 ၏။ ဤနေရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို ဘုံနန်းအဖြစ် ယူရမည် မဟုတ်။
 နိဗ္ဗာန်၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုက တဏှာက ထွက်မြောက်
 ခြင်း၊ တဏှာမရှိခြင်းဖြစ်၏။ တဏှာနည်းနည်းမရှိလျှင် နည်း
 နည်းနိဗ္ဗာန်ဖြစ်၏။

တဏှာများများ မရှိလျှင် များများနိဗ္ဗာန်ဖြစ်၏။ တဏှာ
 လုံးဝ မရှိတော့လျှင် လုံးဝနိဗ္ဗာန်ဖြစ်၏။ နည်းနည်းနိဗ္ဗာန်ကို
 တဒင်္ဂနိရောဓဟု ခေါ်၏။ များများနိဗ္ဗာန်ကို ဝိက္ခမ္ဘန နိရောဓ
 ဟု ခေါ်၏။ လုံးဝနိဗ္ဗာန်ကို သမုစ္ဆေဒနိရောဓဟု ခေါ်၏။
 နိဗ္ဗာန်ကို ချမ်းသာစစ် ချမ်းသာမှန်ဟု ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့
 နားလည်ကြ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် နိဗ္ဗာန်အရ တဏှာ လောဘ
 နည်းနည်းကင်းလျှင် နည်းနည်းချမ်းသာ၏။ များများကင်း

လျှင် များများချမ်းသာ၏။ အလုံးစုံကင်းလျှင် အတုမရှိ ချမ်းသာ၏။ ဤသို့ဆိုလျှင် ဤအဆိုသည် အငြင်းပွားဖွယ် မရှိသော အဆိုဖြစ်၏ ဟူ၍ လက်ခံကြရမည်ဖြစ်ပါ၏။

လူသည် ပုထုဇဉ်သဘာဝအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အချစ်ဆုံး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် မိမိ၏စိတ်၌ အတ္တနှင့်မာနတို့သည် တဏှာအပေါ် အခြေခံလျက် အနု သယအဆင့်ဖြင့် အထင်ရှားဆုံးကိန်းဝပ်လျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့၏ စိတ်သည် မိမိနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် မစင် ကြယ်။ ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် မဖြစ်။ အတ္တနှင့် မာနလွှမ်းလျက်ရှိ ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မိမိ၏စိတ်၌ မိမိတည်း ဟူသော အာရုံ ထင်လေတိုင်း တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် မိမိကိုယ် ကိုမိမိ ပြန်လည်စဉ်းစားတိုင်း အပြစ်ရှိလျက် ပေါ်၍မြင်တတ်၏။ မှား ပါလျက် အမှန်ဟု မြင်တတ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ မိမိ၏စိတ်သည် မိမိကိုယ်တိုင်နှင့်ပတ် သက်လာလျှင် တဏှာအပေါ် အခြေခံသောအတ္တနှင့် မာန ကြောင့် ကမောက်ကမဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ပုံပျက်ပန်းပျက် ဖြစ် လျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိက ပြန်လည်ကြည့် သောအခါ ကမောက်ကမ မြင်ခြင်းဖြစ်၏။ ပုံပျက်ပန်းပျက် မြင်ခြင်းဖြစ်၏။ ငါမှန်တယ်၊ ငါ တရားတယ်၊ ငါ သူတော် ကောင်း ဟု မြင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ မြင်ခြင်းမှာ မိမိနှင့်ပတ် သက်လာလျှင် မိမိသန္တာန်၌ အသိပ်သည်းဆုံး ကိန်းဝပ် နေသော အတ္တနှင့်မာနပူးဝင်သောစိတ်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိ ပြန်၍မြင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ မိမိစိတ်ကိုယ်တိုင်က မကြည် လင်၊ မစင်ကြယ်သောကြောင့် ဖြစ်လေ၏။

လူသည် အစမထင် သံသရာမှစ၍ အနုသယအဆင့်ဖြင့် အတ္တနှင့်မာန လွှမ်းမိုးခံရသူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အရာရာ တိုင်းအပေါ် ငါသာ ပဓာနအဖြစ် မြင်တတ်၏။ ယင်းအမြင်မှာ ဒိဋ္ဌာနုသယ(အတ္တ) အပေါ်မှာ အခြေခံ၏။ ငါသာ ပဓာနဟူ

သည်ကား ငါဆရာ သူကား ငါ့တပည့်၊ သူကား ငါ့အုပ်စု ငါပြီးလျှင် ပြီးရော ငါပိုင်သည်ဟူသော အမြင်မျိုးဖြစ်၏။

အများကို တစ်ခုတည်းအဖြစ်မြင်သော အမြင်ပင်တည်း။ နောက်အမြင်တစ်မျိုးရှိသေး၏။ ယင်းအမြင်ကား မာနာ နုသယ (မာန) အပေါ် အခြေခံသော အမြင်ဖြစ်၏။ ယင်းအမြင်ကား အုပ်စုဖွဲ့ အမြင်တည်း။ ခွဲခြမ်း ခွဲခြမ်းပြုသော အမြင်တည်း။ ငါကောင်းသည်၊ သူမကောင်း။ ငါ့မှာအပြစ်မရှိ၊ သူ့မှာအပြစ်ရှိသည်ဟူ၍ တစ်ခုတည်းကို အများပြုသော အမြင်ဖြစ်၏။ အတ္တနှင့် မာနလွှမ်းမိုးသောစိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်သောကံဟူသမျှသည် မိမိတို့၏ အမြင်အရ ကောင်းသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း တကယ်တမ်းမကောင်း။ မီးသည် အေးသည်ဟု ထင်မှတ်ပြီး ကိုင်သောအခါ တကယ်မအေးဘဲ ပူသည်ကိုသာ ခံစားရသကဲ့သို့ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် တကယ်တမ်း ကောင်းသောကံဟူသည် လောဘကို ပါးအောင်လုပ်နိုင်သော အတ္တနှင့် မာနကို ပါးအောင် လုပ်နိုင်သော ကံသာဖြစ်၏။ ယင်းကံသည် တကယ်တမ်း ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေပါ၏။

တကယ်ကုသိုလ်လား- ဟန်ဆောင်ကုသိုလ်လား

ထို့ကြောင့် မိမိ၏အမြင် မိမိ၏အသိ မိမိ၏ကံသည် တကယ်တမ်း ကုသိုလ်ကံ ဟုတ်သည်မဟုတ်သည်ကို သိလိုပါက မိမိသန္တာန်၌ လောဘ ဒေါသ မောဟတို့ ပါး၊ မပါးဖြင့် စိစစ်ကြည့်ရ၏။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ပါးလျှင် ကုသိုလ်ဟုတ်၏။ မပါးလျှင် မဟုတ်သေး။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် အထင်မှန်ဖြင့် ကုသိုလ်ကို စစ်၍မရ။ တကယ်မှန်ဖြင့်သာ ကုသိုလ်ကို စစ်၍ရလေသည်။ တကယ်မှန် ဟူသည်ကား မိမိ၏သန္တာန်၌ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန စသော အကုသိုလ်များ ပါးပြီး မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊

ဥပေက္ခာ စသော ကုသိုလ်များ ပွားခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းသို့ စိစစ်ကြည့်ရ၏။

(ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်၏ မဋကုဏ္ဍလီဆောင်းပါးမှ
ကောက်နုတ်ချက်)

တစ်ရက်တွင် တလထော်သည် သူငယ်ချင်းမများနှင့်အတူ မြစ်ထဲတွင် ရေသွားချိုးကြ၏။ ထိုအချိန်မှာပင် မြစ်ညာမှ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွား တော်ရှစ်ဆူတို့သည် ရေစီးအတိုင်း မျောပါလာ၏။ တလထော်သည် ဆင်းတုတော်များကို လိုက်ဆယ်၏။ သူငယ်ချင်းမများကိုလည်း ကူညီ၍ ဆယ်ခိုင်း၏။ သူငယ်ချင်းမများက ဆင်းတုတော်များကို မဆယ်ရန်၊ မကိုးကွယ်ရန် အကြောက်အကန် တားမြစ်ကြ၏။ တလထော်ကား နားမထောင် ရှစ်ဆူ ဆယ်ယူရရှိပြီး အမွှေးနံ့သာများ ဖြန်းကာ သူ့ အခန်းက ဘုရားဆောင်တွင် ကိုးကွယ်ထားလိုက်သည်။

ထိုသတင်းသည် တိဿမင်းကြီးထံ ရောက်သွား၏။ တိဿမင်းကြီးကား ဒေါသအမျက် ချောင်းချောင်းထွက်၏။ သူလိုကေရာဇ်ဘုရင်တစ်ပါး၏ အမိန့်ကို မိန်းမရွယ်တစ်ယောက်က ဖိဆန်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ပို၍မခံမရပ်အောင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ချက်ချင်းဖမ်းခိုင်းကာ လူအများ၏ ရှေ့တွင်မသေမခြင်း ဆင်နင်း၍သတ်စေ၏။ ပုဂံခေတ်က သီဟသူဆိုသော မာနကြီး၊ ဒေါသကြီးသည့် မင်းတစ်ပါးကို ရာဇသေကြံ အမည်ရှိ အမတ်ကြီးတစ်ဦးက တပ်ကိုစည်းရုံးပြီး ဆင်ဖြင့် သတ်ဖြတ်ဖူး၏။

ဆင်ဖြင့်လူသတ်ပုံ

သတ်ဖြတ်ပုံမှာ- ရာဇဝတ်သားကို လေ့ကျင့်ထားသော အာဏာသားဆင်သည် နှာမောင်းဖြင့်ပွေ့ယူပြီး မြေပြင်၌ ပက်လက်ချထားလိုက်သည်။ ပြီးလျှင် ထိုသူ လှုပ်၍မရအောင် ရာဇဝတ်သား၏ ရင်ဘတ်ကို လက်ဖြင့် အသာဖိထားသည်။ ထိုအခါ ရာဇဝတ်သား

သည် သူ့အပေါ်မှ မိုးရပ်နေသောဆင်ကြီးကို ကြည့်ကာ သွေးရူးသွေး
တမ်း အသံကုန်အော်ဟစ်နေသည်။ ထိုအချိန်မှာပင် ဆင်ကြီးက
ရာဇဝတ်သား၏ လက်များ၊ ခြေထောက်များကို နှာမောင်းဖြင့် ရစ်ပတ်
ကာ တစ်ချောင်းချင်း ဆွဲနှုတ်ပစ်သည်။

ခြေတွေ၊ လက်တွေ မရှိတော့သည့်တိုင်အောင် ရာဇဝတ်သား
ကား သွေးပျက်မတတ်အော်တုန်းပင် ရှိသေး၏။ ထိုအချိန်မှာပင်
ရာဇဝတ်သားကို မအော်နိုင်အောင် လုပ်လိုက်သည်။ ရာဇဝတ်သား၏
ခေါင်းကို နှာမောင်းဖြင့်ပတ်ကာ ဆွဲဖြုတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ခေါင်း
ခြေလက်မရှိတော့သော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အာဏာသားဆင်သည်
စိမ့်ညက်ညက်ကြေအောင် နင်းပစ်လိုက်လေသည်။ ဤကား ဆင်ဖြင့်
လူသတ်ပုံပင်တည်း။

ယခု တလထော်ကိုလည်း ထိုနည်းအတိုင်း သတ်ရန် အာဏာ
သားများက ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာကြလေပြီ။ တလထော် ဘာလုပ်
သနည်း။ သူ့ကို သတ်မိန့်ပေးသည့် တိဿမင်းကြီးနှင့် သူ့ကိုနင်းသတ်
မည့် ဆင်ကို ရည်စူး၍ မေတ္တာများ ပို့လွှတ်နေသည်။ ဒေါသစိတ်ဖြင့်
သေလျှင် ငရဲသို့ ကျနိုင်သည်။ ထိုဒေါသဓာတ်များ များပြားလာလျှင်
လောကကြီးသည် လက်နက်ဘေးဆိုက်ရောက်ပြီး ပျက်စီးရသည်။
လက်နက်ဘေးဆိုသည်မှာ စစ်ပွဲဖြစ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ဒေါသဓာတ်များ ထို့ထက်များလာမည်ဆိုလျှင် ကမ္ဘာ
လောကကြီးသည် ရေတွေ လွှမ်းမိုးပြီး ပျက်စီးသွားရသည်။ ကမ္ဘာကို
ဖျက်စီးသော ရေများကို မည်သူကမှ လောင်းချသည်မဟုတ်။ လူသား
တို့ သန္တာန်တွင်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါသဓာတ်က လောင်းချခြင်းဖြစ်
သည်။ ကမ္ဘာပျက်ရသောကြောင့် မြေကြီးထုကြီးပါ ပျက်စီးသွား
သောကြောင့် အပါယ်လေးဘုံနှင့် လူ့ဘုံပါ တစ်ခါတည်း ပျောက်သွား
သည်။

နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်လည်း ပျက်စီးသည်။ ဗြဟ္မာဘုံနှစ်ဆယ်
ထဲမှ ပထမဈာန်ဗြဟ္မာဘုံသုံးဘုံနှင့် ဒုတိယဈာန်ဗြဟ္မာဘုံ သုံးဘုံတို့ပါ
အဆစ်ပါသွားသည်။ ဒေါသဓာတ်ကို မေတ္တာဖြင့်သာ ငြိမ်းသတ်၍ရ၏။

အခြားဒေါသတစ်ခုဖြင့် ငြိမ်းသတ်၍မရနိုင်ပေ။ ပြောရလျှင် တလထော်သည် ဘုရားပေးသော နိဗ္ဗာန်ရမည့်အနိုင်ယူနည်းဖြင့် အနိုင်ယူနေခြင်းသာဖြစ်သည်။

ဘုရားရှင်က ဓမ္မပဒတွင် ဒေါသသမားကို မေတ္တာဖြင့် အနိုင်ယူရမည်။ နှမြောသူကို ပေးကမ်းခြင်းဖြင့် အနိုင်ယူရမည်။ အကျင့်ယုတ်သူကို အကျင့်ကောင်းဖြင့် အနိုင်ယူရမည်။ လိမ်ညာသူကို အမှန်ပြောခြင်းဖြင့် အနိုင်ယူရမည် ဟု ဟောကြားခဲ့သည်။ တလထော်သည် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ယောက်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒေါသဖြင့် သူ့ကို သတ်မိန့်ပေးသော မင်းကြီးကို မေတ္တာပို့ပေးခြင်းဖြင့် အနိုင်ယူနေခြင်းဖြစ်၏။ ဖော်ပြပါ အနိုင်ယူနည်း လေးနည်းမှတစ်ပါး တခြားသောနည်းများဖြင့် အနိုင်ယူခြင်းသည် အပါယ်ကျမည့် အနိုင်ယူနည်းများသာဖြစ်၏။

ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဘုရားရှင်က ဓမ္မပဒ-ယမကဝဂ်တွင် ယခုလိုဟောဖူး၏။

ဤသူသည် ငါ့ကို ဆဲရေး၏။ ညှဉ်းဆဲ၏။ အနိုင်အထက် ပြု၏။ ငါ့ပစ္စည်းကို မတရားယူ၏။ ဤသို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့သူအား ရန်သည်မငြိမ်း။ ဤသူသည် ငါ့ကို ဆဲရေး၏။ ညှဉ်းဆဲ၏။ အနိုင်အထက်ပြု၏။ ငါ့ပစ္စည်းကို မတရားယူ၏။ ဤသို့ ရန်ငြိုးမဖွဲ့သူအား ရန်သည်ငြိမ်း၏ ဟူ၍ဖြစ်၏။

ဓမ္မပဒ-ယမကဝဂ်

ထိုဟောကြားချက်ကို ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်က တိဿဝတ္ထုဆောင်းပါးတွင် ယခုလို ဖွင့်ပြထား၏။

သံယောဇဉ်အမည်ရသောဒေါသ

သံယောဇဉ်ကြီးများသည် ခိုင်မြဲကြ၏။ သံယောဇဉ်ကြီးများတွင် ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်လည်း ကြီးတစ်ချောင်းအဖြစ် ပါဝင်၏။ ယင်းကြီးကို ပဋိပသံယောဇဉ်ကြီးဟုခေါ်၏။

ပဋိပက္ခသည် အနက် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်၍ ဒေါသသဘောရှိရာ ယင်းကြီးကို ဖြတ်တောက်နိုင်မှ ရန်သည် ငြိမ်းပေလိမ့်မည်။ ပဋိပသံယောဇဉ်ကြီးကို ဖြတ်တောက်ရာတွင် မူရင်းဒေါသကို နောက်ဒေါသဖြင့် ဖြတ်တောက်၍ မရ။ ပထမပုဂ္ဂိုလ်၏ ဒေါသသည် အမှားတစ်ခုဖြစ်၏။ ယင်းအမှားကို အကြောင်းပြု၍ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်က ဒေါသထပ်မံဖြစ်မည် ဆိုပါက ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ဒေါသသည်လည်း အမှားတစ်ခုပင်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ အမှားနှစ်ခုကို ပေါင်းလိုက်သောအခါ ညီမျှခြင်းအနေဖြင့် အမှန်တစ်ခုရမလာဘဲ အမှားနှစ်ခုသာ ရလာပေလိမ့်မည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အမှားများ ဆက်ကာဆက်ကာပွားပြီး ရန်သည် မည်သည့်အခါမှ ငြိမ်းနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ ပဋိပသံယောဇဉ်ကြီးကို ဖြတ်တောက်သောအခါ ဒေါသကို အဒေါသဖြင့် ဖြတ်တောက်ရ၏။ အဒေါသ ဟူသည် မေတ္တာပင်တည်း။

ဤကား ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်၏ ဖွင့်ဆိုချက်ပေတည်း။ ဒေါသကိလေသာသည် ကိန်းအောင်းနေသော အနုသယအဆင့်၊ စိတ်ထဲတွင် ထကြွသောင်းကျန်းသော ပရိယုဋ္ဌာနအဆင့်၊ ကိုယ်နှုတ်တစ်ခုခုဖြင့် ပြစ်မှားသော ဝိတိက္ကမအဆင့်ဟု သုံးဆင့်ရှိ၏။ ထိုသုံးဆင့်တွင် အနုသယဒေါသကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်သတ်ရ၏။ ပညာဖြင့် ပယ်သတ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏။ ပရိယုဋ္ဌာနအဆင့်ကို သမာဓိဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် ပယ်သတ်ရ၏။ ဝိတိက္ကမအဆင့်ကိုကား သီလဖြင့် ပယ်သတ်ရ၏။

တလထော်သည် ဒေါသကိလေသာကို စိတ်ထဲတွင်ဖြစ်ပေါ်လာခွင့် မရအောင် မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် ပယ်သတ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ သတ်မှတ်ထားသောနေရာသို့ ရောက်သောအခါ အာဏာသားဆင်ကြီးသည် တလထော်ရှိရာသို့ တစ်လှမ်းခြင်းတိုး၍လာ၏။ ဘာသာခြားမှူးမတ်များနှင့် တိဿမင်းကြီးတို့သည် စင်မြင့်တစ်နေရာမှ ရက်စက်သော လူသတ်ပွဲကို အရသာခံကာ ကြည့်လျက်ရှိ၏။

တလထော်ထံမှ ကြောက်လန့်တကြား အော်ဟစ်လိုက်သော အသံကို မင်းကြီးနှင့်မူးမတ်တို့က အရသာခံပြီး နားထောင်လိုကြသည်။ သို့သော် မည်သည့်အော်ဟစ်သံမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းမရှိပေ။ အနီးကပ် နားထောင်ကြည့်မည်ဆိုလျှင်ကား-

ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ
မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။
ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ
တရားတော်မြတ်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။
သံဃံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ
သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ
၏။

ဟူသော သရဏဂုံ ရွတ်ဆိုဆောက်တည်နေသော အသံကို သာ ကြားရမည်ဖြစ်၏။ အာဏာသားဆင်ကြီးသည် တလထော်နား ရောက်သည်နှင့် မနင်းရဲတော့ဘဲ အသံနက်ကြီးနှင့်အော်၍ ဆန့်ကျင် ဘက်အရပ်သို့ ထွက်ပြေးလေတော့သည်။ ဆင်သည် တလထော်ရွတ် ဆို ဆောက်တည်နေသော သရဏဂုံကြောင့် မနင်းရဲခြင်းဖြစ်၏။ 'သို့သော် မူးမတ်တို့က စုန်းမဖြစ်သောကြောင့် ဆင်မနင်းရဲခြင်းဖြစ် သည်။ မီးရှိ၍ သတ်တော်မူပါဟု မင်းကြီးကို လျှောက်တင်ကြ၏။

မင်းကြီးကလည်း မီးရှိသတ်ရန် အမိန့်ချပြန်၏။ တလထော် ကား သရဏဂုံရွတ်ဆို ဆောက်တည်လျှက်ပင် ထင်းပုံကြီးပေါ် ရောက် သွားပြန်၏။ လောင်စာမျိုးစုံဖြင့် ရှို့ကြသော်လည်း ထင်းတို့ကို မီးမစွဲ ပေ။ သရဏဂုံအစွမ်းကြောင့် မီးမစွဲခြင်းပင်ဖြစ်၏။ တလထော် မသေ လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ တစ်စခန်းထလာနိုင်သည်။ တလထော် သေကို သေမှ ဖြစ်မည်။ ဘာသာခြားမှူးမတ်များက အရှင်လတ်လတ် တလထော်ကို မြေမြှုပ်သတ်ရန် လျှောက်တင်ကြပြန်၏။

မင်းကြီးကလည်း မှူးမတ်တွေ ခိုင်းသည့်အတိုင်း အမိန့်ပေး သည်။ ကျင်းနက်ကြီး တူးပြီးသည်နှင့် တလထော်ကို ကျင်းထဲသို့ ချလိုက်ကြသည်။ မြေကြီးများ ဖို့နေဆဲဆဲအချိန်မှာပင် တိဿမင်းကြီး

သည် ကျင်းနှုတ်ခမ်းသို့ ရောက်လာပြီး ယခုလိုပြော၏။

“ဟယ် သူငယ်မ၊ ဤဟံသာဝတီပြည်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဟူ၍ သင်တစ်ယောက်သာ ရှိတော့သည်။ သင့်မိဘများပင် ဘာသာခြား များဖြစ်ကုန်ကြပြီ။ သင်သည် သင်၏ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များကို တော် တော် အားကိုး၏။ ယခုလည်း သင့်အခန်းထဲတွင် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် ရှစ်ဆူရှိကြောင်း သိရ၏။ ထိုရှစ်ဆူကို သက်တော်ထင်ရှားဘုရားများ ကဲ့သို့ ကောင်းကင်ခရီးက ဈာန်ယာဉ်စီးပြီး ကြွလာနိုင်အောင် သင် ပင့်ပေးနိုင်ပါမည်လော။ ထိုသို့ ပင့်ပေးနိုင်လျှင် သင့်ကို သေဘေးမှ လွှတ်မည်။ ငါနှင့်တကွ တိုင်းသူပြည်သားအားလုံးလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ထဲသို့ ဝင်မည်”

“မင်းကြီး မင်းမှာသစ္စာ၊ လူမှာကတိဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း သင်မင်းကြီး၏ သစ္စာသာတည်ပါစေ။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များကို ကောင်း ကင်ကကြွလာအောင် ကျွန်ုပ် ပင်ဆောင်ပါမည်”

တလထော်ကား တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ယောက်ဖြစ်၏။ ရတနာသုံးပါး၏ ဘုန်းတော်အနန္တ၊ ဂုဏ်တော်အနန္တကို နားလည်၏။ သစ္စာ၏ အစွမ်းကိုလည်း သိ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုလို သစ္စာပြု၏။

“ဗုဒ္ဓဂုဏော အနန္တော၊ ဓမ္မဂုဏော အနန္တော၊ သံဃဂုဏော အနန္တော-ပါဘုရား။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၏ ဂုဏ်တော်၊ ဘုန်း တော်၊ ကျေးဇူးတော်သည် အနန္တပါ ဘုရား။ တပည့်တော်မသည် ရတနာသုံးပါးကို အသက်နဲ့လဲပြီးတော့ ကိုးကွယ်ခဲ့ပါသည် ဘုရား။ ဤသစ္စာစကားသည် မှန်ကန်ပါ၏။ ဤမှန်ကန်သော သစ္စာ၏ အာနု ဘော်ကြောင့် တပည့်တော်မအိမ်မှာ ကိုးကွယ်ထားတဲ့ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် ရှစ်ဆူတို့သည် ကောင်းကင်ခရီးက ဈာန်ယာဉ်စီးပြီးတော့ ကြွလာပါ စေသား မြတ်စွာဘုရား”

ဈာန်ပျံသောရုပ်ပွားများ

တလထော်၏ သစ္စာစကားအဆုံးမှာပင် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များ သည် ကောင်းကင်မှ ကြွလာကြ၏။ ရွှေချထားသော ဆင်းတုတော်

များကို နေရောင်က ဝင်းခနဲ ထင်ရှားအောင် ထိုးပေးထားသလို ဖြစ်ရကား ကောင်းကင်မှ ကြွလာသော ဆင်းတုတော်များကို မင်းကြီး နှင့်တကွ တိုင်းသူပြည်သားအားလုံး ဖူးကြရ၏။ အသင့်ပြင်ထားသော ပလ္လင်များပေါ်တွင် ရုပ်ပွားတော်များသည် ကြွရောက်အပူဇော်ခံတော် မူကြ၏။

တိဿမင်းကြီးသည် သူ၏ အမှားကို မြင်သွား၏။ တလထော် ကို သေဘေးမှ လွတ်၏။ သူ၏ အပြစ်များကိုလည်း တလထော်ထံ ဝန်ချတောင်းပန်၏။ ထိုနောက် သူနှင့်တကွ တိုင်းသူပြည်သားအားလုံး ရာသက်ပန် သရဏာဂုံ ဆောက်တည်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာထံ ပြန်ဝင်ကြ၏။ ဘာသာခြားမူးမတ်များကိုလည်း တလထော်ထံ အပ်လိုက်၏။ ကြိုက် သလို စီရင်တော့ဟူသော သဘောပင်ဖြစ်၏။

တလထော်ကား ဗုဒ္ဓ၏ သမီးတော်ပီသ၏။ ဘာသာခြား မူးမတ်များ၏ အပြစ်ကိုလည်း သည်းခံ၏။ ယုတ်မာသော သူများကို အကျင့်ကောင်းဖြင့်သာ အနိုင်ယူ၏။ ဘာသာခြားမူးမတ်များကို သူတို့ နှင့် ဘာသာတူနိုင်ငံများဆီသို့ ထွက်သွားစေလိုက်သည်။ တလထော် သည် ဘဒြာဒေဝီဟူသောဘွဲ့တော်ဖြင့် တိဿမင်းကြီး၏ မိဖုရားခေါင် ကြီးအဖြစ် မြှောက်စားခံရ၏။

တလထော်မိဖုရားကြီးဖြစ်သည်မှစ၍ ဟံသာဝတီ၏ ဗုဒ္ဓ သာသနာသည် နေလိုလလို ထွန်းလင်းတောက်ပခဲ့၏။ ကျောင်းကန် ဘုရားများစွာ ထွန်းကားခဲ့၏။ သို့သော် နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်ကျော် ကြာခဲ့ပြီဖြစ်သောကြောင့် ထိုစေတီများ၊ ဘုရားများ၊ ကျောင်းကန်များ သည် မြေကြီးဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရပြီဖြစ်သည်။ ထိုသမိုင်းကြောင်းအရ ပဲခူးမြို့အတွင်း တွေ့ရသမျှ ဘုရားပျက်၊ ကျောင်းပျက်များသည် တလထော်၏ ကုသိုလ်များဖြစ်ဖို့သာ များ၏။ ပဲခူးမြို့မှ ရွှေသာလျောင်း ဘုရားသည်ပင် တလထော်၏ဘဝနှင့် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ပတ်သက် နေ၏။

ဓမ္မကထိကများ အသုံးချရန် ရာသက်ပန်သရဏာဂုံ ဆောက် တည်ပုံနှင့် ဓမ္မပဒလာတရား အဆုံးသတ်ဂါထာနှင့် အနက်ကို ထည့်

ပေးလိုက်ပါသည်။

ဇီဝိတပရိယန္တံ ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာမိ
 အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ဘုရားရှင်ကို
 ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။
 ဇီဝိတပရိယန္တံ ဓမ္မံသရဏံဂစ္ဆာမိ
 အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် တရားတော်မြတ်ကို
 ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။
 ဇီဝိတပရိယန္တံ သံဃံသရဏံဂစ္ဆာမိ
 အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့ကို
 ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။

တေံခေါသရဏံခေမံ၊
 တေံသရဏမုတ္တမံ။
 တေံသရဏ မာဂမ္ပ၊
 သုဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။

တေံ- ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာအားဟု၊ သုံးပါးအစုံမြတ်
 သရဏဂုံသည်၊ ခေါ- စင်စစ်ကေနိ၊ မသွေမှန်သဖြင့်၊ ခေမံ- ဒုက္ခ
 ခပ်သိမ်း၊ အကုန်ငြိမ်းစေနိုင်သော၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ပုန်းအောင်း၊
 လဲလျောင်းဖွယ်ရာ မြတ်ရတနာသည်၊ ဟောတိ- မုချပုံသေ ဖြစ်ရပေ
 တော့၏။

တေံ- ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာအားဟု သုံးပါးအစုံမြတ်
 သရဏဂုံသည်၊ ဥတ္တမံ၊ ပြိုင်လာတိုင်းရှုံး၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသော၊
 သရဏံ- ကိုးကွယ်ပုန်းအောင်း၊ လဲလျောင်းဖွယ်ရာမြတ်ရတနာသည်၊
 ဟောတိ- မုချပုံသေ ဖြစ်ရပေတော့၏။

တေံသရဏံ- ရတနာသုံးပါး၊ အားထားမပြတ်၊ ဆည်းကပ်
 ကိုးကွယ်ခြင်းကို၊ အာဂမ္ပ- အကြောင်းတစ်ခု အစွဲပြု၍၊ သုဗ္ဗဒုက္ခာ-
 အပါယ်ဘေးနှင့် အိုဘေးတစ်ဖြာ၊ နာဘေးတစ်ထွေ၊ သေဘေးတစ်မျိုး
 ဆိုးဆိုးဝါးဝါး များပြားဒုက္ခ ဟူသမျှ၊ ပပုစ္စရေ ပမုစ္စန္တိ- ကင်းစင်

လွတ်မြောက်၊ ဘေးတွေပျောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်ကြလေ ကုန်သတည်း---။

ဘာသာပြောင်းလုဆဲဆဲမိန်းကလေး

ဤတရားတော်ကို နာကြားပြီး ဘာသာခြားမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ပြောင်းလာသူပေါင်း အတော်များများရှိ၏။ လက်တွေ့သိမြင်ရ၍ ကျွန်ုပ်ကို လာပြောသောကြောင့် ယခုလို သိရခြင်းဖြစ်သည်။ ဤတရား ခွေကြောင့် အိပ်ပျော်နေကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာများ လန့်နိုးလာကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို တန်ဖိုးထားတတ်သွားသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှ တခြား ဘာသာသို့ ပြောင်းလုဆဲဆဲ မိန်းကလေးတစ်ဦးမှာ ဤတရားကို နာ လိုက်ရသဖြင့် မပြောင်းဖြစ်တော့ကြောင်း သိရသည်။

ရန်ကုန်သူ အမျိုးသမီးလေးတစ်ဦး မိခင်က တရုတ်၊ မဟာ ယာနုဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဖခင်က ကုလား၊ ဟိန္ဒူဘာသာဝင် သူတို့ညီအစ်ကို မောင်နှမများမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာလိုလို၊ ဟိန္ဒူဘာသာလိုလို ဖြစ်နေကြ သည်။ ဖခင်ဆုံးသွားသည့်နောက် မိသားစုအားလုံး၏ စားဝတ်နေရေး တာဝန်ကို ထိုမိန်းကလေးက ယူလိုက်သည်။ အရောင်းအဝယ်လုပ် ရင်းဖြင့် ကော့သောင်းမြို့တွင် ခြေချမိသွားသည်။ စီးပွားရေး ခိုင်မာ သော်လည်း ဘာသာရေးတွင်ခိုင်မာမှုမရှိသူများကို ပြပါဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓ ဘာသာများကိုသာ ပြရမည်ဖြစ်သည်။

ဘာသာရေးအခြေမခိုင်သော ထိုမိန်းကလေးသည် အစွလာမ် ဘာသာဝင်တစ်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ကျသွားသည်။ အစွလာမ် ဘာသာထဲသို့ မဖြစ်မနေဝင်တော့မည့်ဆဲဆဲတွင် မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာ နှင့် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာတရားခွေကို ထိုမိန်းကလေးနာလိုက်ရသည်။ တရားအဆုံးတွင် မျက်ရည်တွေတွေ့ကျအောင် ငိုမိရှာသည်။

သို့သော် သူ့အတွက် အချိန်မနှောင်းသေး။ သူ့ခင်ပွန်းဘာသာ ထဲသို့ ဝင်မည်အစီအစဉ်ကို ဖျက်ပစ်လိုက်သည်။ မေတ္တာကြောင့် လက်ထပ်ကြသည်ဖြစ်၍ ကိုယ့်ဘာသာနှင့်ကိုယ် လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ် ကြမည်။ အစွလာမ်ဘာသာထဲသို့ မဖြစ်မနေဝင်မှ ဆက်လက်ပေါင်း

သင်း နိုင်မည်ဆိုလျှင် ချက်ချင်းကွာရှင်းမည်ဟူ၍ ခင်ပွန်းသည်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောလိုက်သည်။ ခင်ပွန်းသည်ကား သူမကိုလက် မြှောက်အရှုံးပေးသွားရသည်။

အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်တစ်ယောက်နှင့်လက်ထပ်ပြီး အစ္စလာမ် ဘာသာထဲ မဝင်ရသူဟူ၍ ကျွန်ုပ်အသက် ၄၅-နှစ်အတွင်းတွင် ဤ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကိုသာ တွေ့ဖူးပါသည်။ သူမသည် ယခုအခါ ကျွန်ုပ်ကော့သောင်းမြို့တွင် တည်ထောင်ထားသော ဝေနေယျသုခဓမ္မ ရိပ်သာအတွက် အမာခံပစ္စည်းလေးပါးအလှူရှင်ဖြစ်နေလေပြီ။

ထိုတရားခွေကို လူပုဂ္ဂိုလ်များသာမက ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များကပါ သဘောကျကြသည်။ ထိုတရားခွေကို အကြောင်းပြုပြီး ကျွန်ုပ်၏ တရားပွဲများသည် တစ်ပြည်လုံးသို့ အနှံ့ရောက်ရှိတော့သည်။ ယခုတော့ တစ်ပြည်လုံးပင်မက သြစတေးလျနိုင်ငံ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့သို့ ပင် တရားဟောကြွနေရလေပြီ။

ကြည်ညိုသူများမျိုး

ရဟန်းတစ်ပါးကို ဒကာမများ ကြည်ညိုဖို့ လွယ်ကူ၏။ ဒကာ မအများစုသည် ပညာနည်းပြီး သဒ္ဓါများကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ သို့ သော် ဒကာများကြည်ညိုဖို့ကား ခဲယဉ်း၏။ ဒကာအများစုသည် ကြည် ညိုသော သဒ္ဓါထက် တွေးခေါ်မြော်မြင်သောပညာက ပိုများသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ဒကာများ ကြည်ညိုသော်လည်း ရဟန်း ချင်း ကြည်ညိုဖို့ ခဲယဉ်းပြန်၏။ မြွေမြွေချင်း ခြေမြင်သောကြောင့်တည်း။

ထိုတရားခွေနှင့် အနှစ်ပြည့်သော စာအုပ်များကြောင့် ကျွန်ုပ် ကို ရဟန်းတော်ချင်း ကြည်ညိုမှုအလွန်များ၏။ ပင့်သော တရားပွဲ ဆယ်ပွဲဆိုလျှင် ငါးပွဲမှာဆရာတော်များက ပင့်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် ၏ စာအုပ်များဆိုလျှင် စာချ၊ စာသင် သံဃာတော်များ၏ ဖြန့်ဝေ အားကောင်းမှုကြောင့် တစ်ပြည်လုံးသို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် စာအုပ်နှင့် တရားခွေကို အခမဲ့ကြော်ငြာပေးသူများမှာ သံဃာတော်များ သာ ဖြစ်သည်။

များသောအားဖြင့် ရဟန်းစာဆိုတို့ ရေးသားထားသော စာအုပ်ဆိုလျှင် ဘာသာရေးဝါသနာပါသော လူကြီးအနည်းငယ်နှင့် လူငယ်အနည်းငယ်သာ ဖတ်ကြသည်။ စာကြမ်းပိုးများ၊ စာပေသမားများ အများစုက မဖတ်ကြပေ။ မဖတ်ကြခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ရဟန်းစာဆိုအများစုသည် စာဖတ်အားနည်းကြသည်။ ပြီးလျှင် ရေးသောအခါ ဘာသာရေးသက်သက်ကိုသာ ရေးကြသည်။

နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး စသော အကြောင်းအရာများကို မရေးနိုင်ကြ။ ထို့ကြောင့် စာပေသမားအများစုက မဖတ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် စာအုပ်များကိုကား အလွှာပေါင်းစုံ ဖတ်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် အမြင်ကျယ်သော လူငယ်အများစု ဖတ်ကြသည်။ ဖတ်ကြခြင်းအကြောင်းမှာ ကျွန်ုပ်သည် ၆-နှစ်သားအရွယ်မှစ၍ ယခုအသက်အရွယ်တိုင်အောင် စာအုပ်မျိုးစုံကို ဖတ်ခဲ့၏။

ဖတ်နေဆဲလည်းဖြစ်၏။ ရေးသောအခါတွင်လည်း ဘာသာရေးတွင်မက လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး အကုန်ရေးသူဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်သည် အရေအတွက်ထက် အရည်အချင်းကို ပို၍ အလေးထားသည်။ သညာသိနှင့် ပညာသိဟူသော စာအုပ်ကြီးသည် ပုဒ္ဒစာပေဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိထားသည်။ နာမည်ကြီးစာရေးဆရာအချို့သည် ငါဘာရေးရေး ဖတ်နေကြတာပဲဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် စိတ်ထဲပေါ်သမျှ အကုန်ရေးပြီး စာအုပ်ထုတ်ကြသည်။ ထိုအခါ အရေအတွက်သာများလာပြီး အရည်အချင်းက နည်းသွားသည်။ အရည်အချင်းသည် ပတ္တမြားကျောက်နှင့်တူလျှင် အရေအတွက်သည် ကျောက်စရစ်နှင့်တူသည်။

လူတို့၏ သဘာဝအရ အဖိုးတန်ပြီး ရှားပါးသော ပတ္တမြားကျောက်ကိုသာ အလေးထား၏။ မြတ်နိုး၏။ တန်ဖိုးနည်းပြီး ပေါများသော ကျောက်စရစ်ကို အလေးမထားကြ။ မမြတ်နိုးကြ။ ထို့ကြောင့် စာရေးဆရာမှန်သမျှ အရည်အချင်းကို ဦးစားပေးပြီး စာကို ရေးသင့်ကြပါ၏။ ကျွန်ုပ်၏ စာပေများကို ခေတ်လူငယ်စာဖတ်ပရိသတ်များ လက်ခံသွားခြင်းအကြောင်းများစွာတွင် ဆရာကြီးဦးအောင်သင်း၏

ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်သည်လည်း အရေးကြီးသော နေရာတစ်ခုမှ ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

ဦးအောင်သင်း၏မုဒိတာ

ဆရာကြီးဦးအောင်သင်းသည် ဈေးကွက်ဂျာနယ်တွင် မျိုးဆက်သစ် တိုးတက်ရစ်ဖို့ စာရိတ္တသတ္တိဟူသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုဆောင်းပါးသည် ကျွန်ုပ်ရေးသော စာရိတ္တသတ္တိစာအုပ်ကို လူငယ်များ အလေးထားဖတ်သင့်ကြောင်း ညွှန်းထားသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ပင်ဖြစ်သည်။ စာပေဝါနှင့် ကြည့်ကြည့် အသက်အရွယ်နှင့်တိုင်းတိုင်း ဦးအောင်သင်းသည် အဘိုးအရွယ်၊ ကျွန်ုပ်သည် မြေးအရွယ်။

စာပေတွင် မြေးအဆင့်လောက်ရှိသူ၏ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို အဘိုးအဆင့်လောက်ရှိသူ စာရေးဆရာကြီး တစ်ဦးက ချီးကျူးမြှောက်စားဖို့ဆိုသည်ကား အတော်ဖြစ်နိုင်ခဲ့သော အရာတစ်ခုပင်ဖြစ်၏။ ဆရာကြီး၏ မှန်မြတ်သည့် မုဒိတာတရားကို ဖော်ပြသော ထိုဆောင်းပါးကြောင့်လည်း ကျွန်ုပ်၏ စာပေများသည် လူငယ်များ၏ ခေါင်းရင်းစာအုပ်စင်ပေါ်သို့ ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာကြီးဦးအောင်သင်းသည် လောကီစာရေးဆရာဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်သည် လောကုတ္တရာ ဘာသာရေးစာရေးဆရာဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် လောကီစာရေးဆရာအများစုသည် ဘာသာရေးစာရေးဆရာများကို အထင်မကြီးတတ်ကြ။

အေးချမ်းသာယာသော လောကကြီးတစ်ခုဖြစ်ဖို့အတွက် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးများနည်းတူ ဘာသာရေးသည်လည်း အရေးကြီးသောနေရာမှ ပါဝင်လျက်ရှိ၏။

ကျွန်ုပ် အခြေခံစာပေများ သင်ယူခဲ့သည့် စာသင်တိုက်ကြီးသည် အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းနှင့် ကပ်လျက်ဖြစ်၏။ ကျောင်းတိုက်မှ ပဓာနနာယကဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် လေးတန်းကျောင်းသား ကျောင်းသူများကို စာသင်ပေးသည်။ အစိုးရစစ်လေးတန်းစာမေး

ပွဲ ဖြေကြသောအခါ အထကကျောင်းထက် ဘကကျောင်းက ပို၍ အောင်ချက်ကောင်းနေ၏။ ဂုဏ်ထူးများလည်း ပို၍ထွက်၏။ ထိုအခါ မူလတန်းမှ လေးတန်းအထိ ကျောင်းသားများသည် အထကကျောင်း မှာထက် ဘကကျောင်းမှာ ပိုများ၏။

မြန်မာများ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ပါလျက်၊ ဒါနပြုပါလျက် ဆင်းရဲ နေရခြင်းအကြောင်း ဘ-ချက်တွင် ကိုယ့်ထက်သာလျှင် မနာလိုတတ် သော အချက်တစ်ချက်လည်း ပါဝင်၏။ ယခုအခါတွင် လူကြီးများ သည် ဘကကျောင်းများကို မြန်မာပြည်တစ်ပြည်လုံး ဖွင့်ခွင့်ပြုထား သည်။

ဘကကျောင်းများလည်း များစွာပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဘာသာရေးသည်လည်း လူလောက ချမ်းမြေ့သာယာရေးအတွက် အရေးကြီးသောနေရာမှ ပါဝင်လျက်ရှိကြောင်း ဆရာကြီးဦးရွှေအောင် က စုန္ဒဝက်ကုန်သည်ဆောင်းပါးတွင် ယခုလို ရေးသားခဲ့သည်။

ဘာသာရေး အဓိကကျပုံ

စုန္ဒသည် ဝက်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးသော်လည်း စုန္ဒတစ်အိမ်တည်း လွင်တီးခေါင်၌ နေသည်မဟုတ်။ ရွာထဲရပ်ထဲ၌ ပင်နေ၏။ ရွာထဲရပ်ထဲ၌ နေသည်ဆိုကတည်းက စုန္ဒသည် လူ့အဖွဲ့ အစည်းတွင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအနေဖြင့် မလွဲမသွေ ပါဝင်လာရ၏။ ထိုအခါ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်ရှိသော လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဘာသာရေးစသော ရေးရာအဖြာဖြာတို့နှင့် မလွဲမသွေ ကြုံကြိုက်ရ၏။

ထိုသို့ ကြုံကြိုက်ရာတွင် လူမှုရေးအရလည်း လူသားအချင်း ချင်းဆက်ဆံရ၏။ နိုင်ငံရေးအရလည်း နိုင်ငံသားအချင်းချင်း ဆက်ဆံရ ၏။ စီးပွားရေးအရလည်း ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ အုပ်ချုပ်ရေးအရလည်း အုပ်ချုပ်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ခံရသူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ ဘာသာရေး၌ကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်။

တစ်ဦးတည်း တစ်ယောက်တည်း လုပ်ရ၏။ တစ်ဦးတည်း

တစ်ယောက်တည်း လုပ်မှလည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာကို ရ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ရာကို ရမှလည်း ပို၍ ထိရောက်၏။ ဘာသာရေးသည် အခြားတစ်ဖက်ကို မငဲ့သော ဆက်ဆံရေးနှင့် မပတ်သက်သော ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းသဘောမျိုး သက်ရောက်သဖြင့် အခြားသော နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးစသော ရေးရာများလောက် အရေးမကြီးဟု ထင်မှားတတ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဘာသာရေးသည် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို တည်ဆောက်ရာ၌ ပဓာနကျ၏။

ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းသော လူတစ်ဦးချင်းစီ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းသာ လူ့လောက အေးချမ်းသာယာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ စုန္ဒသည် ကိုယ်ကျင့်တရားတည်ဆောက်ရေးအတွက် ဘာသာရေးဟူသမျှ၌ စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိသဖြင့် သူ၌ ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားမရှိ၊ ထို့ကြောင့် စုန္ဒသည် ရပ်ထဲရွာထဲ၌ နေသော်လည်း သူ၏ အိမ်နားပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ငဲ့ညှာထောက်ထားရမှန်းမသိ၊ အားနာရမှန်းမသိ၊ သူ လုပ်ချင်သည့် လုပ်ငန်းကို ဇွတ်တရွတ်လုပ်၏။ အမှန်အားဖြင့် စုန္ဒသည် လူမဟုတ်သော လူဖြစ်၏။

လူမဟုတ်သော လူ

ဤကား ဆရာကြီး၏ ဖွင့်ဆိုချက်ဖြစ်၏။ လူမဟုတ်သော လူ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဉာဏ်နုသူများအတွက် ရှင်းပြချင်၏။ ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာတွင် လူ့ငရဲသား၊ လူ့တိရစ္ဆာန်၊ လူ့ပြိတ္တာ၊ လူ့ပရမတ္ထဟု လေးမျိုး ဖွင့်ပြထား၏။ ထိုလေးမျိုးတွင် လူ့တိရစ္ဆာန်ဟူသည် ဤသို့ ဖြစ်၏။ တိရစ္ဆာန်သည် ဝမ်းစာရှာခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ စားခြင်း၊ ကာမဂုဏ်ခံစားခြင်း ဤလေးမျိုးကိုသာ လုပ်၏။ ကိုယ်ကျင့်သီလလည်း မရှိ၊ ပရဟိတအလုပ်ကိုလည်း မလုပ်။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဟူသည် လုံးဝမရှိ။

ထို့အတူ ပန်းနှစ်ဖက်ကြား ခေါင်းပေါက်၍ လူဟု ခေါ်ရသော်လည်း ထိုသူသည် ဝမ်းစာရှာခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ စားခြင်း၊ ကာမဂုဏ်

ခံစားခြင်း လေးမျိုးကိုသာ လုပ်ပြီး မည်သည့်ကိုယ်ကျင့်သီလမှ မရှိသူ၊ မည်သည့် ပရဟိတလုပ်ငန်းမှ မရှိသူ၊ မည်သည့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာမှ မရှိသူကို လူတိရစ္ဆာန်ဟု ခေါ်၏။ ထိုသဘောကို ရည်ရွယ်၍ ဆရာကြီးက စုန္ဒဝက်ကုန်သည်ကို လူမဟုတ်သော လူဟု ဖွင့်ဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

လူကား ဟုတ်၏။ သို့သော် လူမစစ်။ လူတိရစ္ဆာန်ဟု ဆိုလိုပေ၏။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်တွင် လူသုံးမျိုးကို ဖွင့်ပြသော အန္ဓသုတ်ဟူ၍ သုတ်တစ်သုတ်ပါရှိ၏။ ထိုသုတ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ လူသည် တစ်ဖက်ကန်း၊ တစ်ဖက်မြင်သူ၊ နှစ်ဖက်ကန်းသူ၊ နှစ်ဖက်မြင်သူဟု သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် တစ်ဖက်ကန်း တစ်ဖက်မြင်သူသည် စီးပွားရေးမျက်စေ့သာမြင်ပြီး ဘာသာရေးအသိပညာ မျက်စေ့ကန်းသူပင်ဖြစ်၏။

စီးပွားရေးကိုကား အပြစ်ကင်းစွာ ကြီးပွားတိုးတက်အောင်ရှာနိုင်ပါ၏။ သို့သော် ဘာသာရေး မျက်စေ့ကန်းသောကြောင့် ပရဟိတအလုပ်၊ ဘာမှမလုပ်ဘဲသည်အတိုင်းသေသွားရသူမျိုးပင်တည်း။ တချို့ကား စီးပွားရေးမျက်စေ့၊ ဘာသာရေးမျက်စေ့နှစ်ဖက်စလုံး ကန်းသူများဖြစ်သည်။ စုန္ဒဝက်ကုန်သည်လိုလူများပင်ဖြစ်၏။ အပြစ်ကင်းသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများစွာ ရှိပါလျက် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ပြီးမှ အသက်မွေးခြင်းသည် စီးပွားရေး မျက်စေ့ကန်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ပင်လယ်ရေနှင့်မြစ်ရေ

လှူရတန်းရမှန်း မသိ၊ ပေးရကမ်းရမှန်းမသိဘဲ သည်အတိုင်း သေသွားခြင်းသည် ဘာသာရေးမျက်စေ့ကန်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။ မသူတော်များ ချမ်းသာခြင်းသည် ပင်လယ်ရေနှင့်တူ၏။ သူတော်ကောင်းများ ချမ်းသာခြင်းသည် မြစ်ရေနှင့်တူ၏။ ပင်လယ်ရေသည် များသော်လည်း ငန်သောကြောင့် မည်သူမျှ သောက်၍သုံး၍ မရ၊ အကျိုးမရှိ။ ထို့အတူ မသူတော်များ ချမ်းသာခြင်းသည် လောကအတွက် အကျိုးမရှိ။

မြစ်ရေသည် နည်းသော်လည်း ချိုသောကြောင့် သက်ရှိ

အားလုံးသောက်၍ သုံး၍ရ၏။ အကျိုးရှိ၏။ ထို့အတူ သူတော်ကောင်းများ ချမ်းသာလျှင် လောကအတွက် အကျိုးရှိ၏။ တတိယမြောက် နှစ်ဖက်မြင်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် စီးပွားရေးကိုလည်း အပြစ်ကင်းစွာဖြင့် အောင်မြင်အောင် ရှာဖွေနိုင်သလို၊ ဘာသာရေးအလုပ်၊ ပရဟိတ အလုပ်များကိုလည်း တက်ကြွစွာ ပြုလုပ်နိုင်သူပင်ဖြစ်၏။

အမေရိကန်နိုင်ငံမှ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော သံမဏိသုဋ္ဌေးကြီး အင်ဒရူးကာနက်ဂျီဆိုလျှင် သူချမ်းသာသမျှ ဒေါ်လာသန်းပေါင်းငါးရာ ကျော်အနက် သုံးရာကျော်ကို လိုအပ်သောနေရာများတွင် လှူဒါန်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

သူတစ်ပါးကို ထောက်ပံ့ပေးကမ်းလှူဒါန်းနိုင်သူ ဖြစ်ပါလျက် ထောက်ပံ့ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းမရှိဘဲ

သေဆုံးရသူသည် ယုတ်ညံ့သောသေဆုံးရခြင်းသာဖြစ်သည် ဟူသော ဒဿနမှာ အင်ဒရူးကာနက်ဂျီ၏ ဒဿနပင်ဖြစ်သည်။ သူသည် လှူဒါန်းသောအခါ လောကအတွက် တကယ်ကျေးဇူးများသော နေရာများတွင်သာ ရွေးချယ်၍လှူ၏။ မည်သို့သော နေရာတွင် လှူဒါန်းသင့်ကြောင်း အကြံပေးနိုင်သူများကို ဆုပင်ပေးလိုက်သေး၏။ ထို့ကြောင့် သူတော်ကောင်း ဟုတ်၊ မဟုတ် သတ်မှတ်ခြင်းသည် ဘာသာနှင့်မဆိုင် စိတ်ဓာတ်နှင့်သာဆိုင်ကြောင်း သတိပြုသင့်၏။

ထိုအစွလာမ်ဘာသာဝင်ထဲမှာပင် သူတော်ကောင်းစိတ်ရှိသူ အများအပြားကို တွေ့ရ၏။ ကော့သောင်းမြို့တွင် အစွလာမ်ဘာသာဝင် ဒေါက်တာတစ်ယောက်သည် ဆေးခန်းဖွင့်ထား၏။ သူ၏ဆေးခန်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းကြီးများ၊ သီလရှင်များဆိုလျှင် အခမဲ့ကုသပေး၏။

စေတနာလည်း ကောင်း၏။ ဆေးလည်းကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် ကော့သောင်းမြို့တွင် မြို့လူထုကအားထားသည့် အောင်မြင်သော ဆေးခန်းကြီးတစ်ခန်းဖြစ်လာ၏။ ကျွန်ုပ်သည် လူမျိုးမရွေး၊ ဘာသာမရွေး နွမ်းပါးသော မျက်စေ့ဝေဒနာရှင်များကို နေ့စဉ်ခွဲစိတ်ကုသပေးလျက်ရှိသည်။ အပြင်ဆေးခန်းတွင် ခွဲစိတ်ကုသခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မျက်စေ့တစ်လုံး တိမ်ခွဲလျှင် အပြီးအစီး တစ်သိန်းနှစ်သောင်း

ခန့်ကျင်။

ထိုအချိန်မှာပင် မျက်စိကုဒေါက်တာမလေးတစ်ယောက်နှင့် ဆက်သွယ်မိ၏။ သူ၏ အမည်ကို သိတာမြင့်ဟု မှတ်မိနေ၏။ သူ သည် ခွဲစိတ်ခမယူဘဲ ကူညီသောကြောင့် လူနာတစ်ယောက်လျှင် ငါးသောင်းခန့်သာ ကုန်ကျတော့သည်။ သူ၏ ကူညီမှုကြောင့် ကျွန်ုပ် သည် နွမ်းပါးသူများစွာကို ခွဲစိတ်ကုသပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသိတာမြင့်ဆို သော ဒေါက်တာမလေးကား အစွလားမိဘာသာဝင်ပင်ဖြစ်သည်။

အရင်က နွမ်းပါးသူ မျက်စေ့ဝေဒနာရှင်များကို အနည်းဆုံးဦး ရေတစ်ရာလောက်ရအောင် စုလိုက်သည်။ ဦးရေတစ်ရာပြည့်သော အခါတွင်မှ ခွဲစိတ်ဆေးခန်းသို့ ခေါ်သွားပြီး ဆရာဝန်နှင့်ပြခြင်းဖြစ် သည်။ ဦးရေတစ်ရာဆိုလျှင် ခွဲစိတ်ကုသ၍ ရသောလူနာမှာ ခုနစ် ဆယ်လောက် သာရှိသည်။ ကျန်သုံးဆယ်မှာ ကုသ၍ မရကြ။ တချို့ မျက်မှန်ပဲ တပ်ပေးလိုက်ရသည်။ တချို့ကိုကား မျက်စဉ်းသာ ပေး လိုက်ရသည်။

ထိုသို့ ဆေးခန်းသို့ သွားပြသောအခါ ကားငှားသွားရသည်။ လူတစ်ရာကျော် အသွားအပြန် ကားခမှာ မနည်းလှပေ။ ထိုအခက် အခဲကို သိသွားသော ဒေါက်တာသိတာမြင့်က ကျွန်ုပ်တို့ ဘုန်းကြီး ကျောင်းသို့ရောက်အောင်လာပြီး လူနာများကို ကြည့်ပေးသည်။ ဦး ရေ နှစ်ရာခန့် ကြည့်ပြီးလျှင် တကယ်ခွဲစိတ်ပေးရမည်က ဦးတစ်ရာသာ ရှိသည်။

ကျန်တစ်ရာက ခွဲစိတ်၍ မရ၊ ခွဲစိတ်မရသော လူနာများကို ရွှေပြည်သာကျောင်းမှာတင် မျက်မှန်တန် မျက်မှန်၊ မျက်စဉ်းတန် မျက်စဉ်း လုပ်ပေးလိုက်သောအခါ ဆေးခန်းသို့ခေါ်သွားရမည့် လူတစ် ရာကျော် ကားခ သက်သာသွားသည်။ ယခုအခါတွင် ပရဟိတအလုပ် များကို အားကြီးမာန်တက် လုပ်လျက်ရှိသော ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ မြေး အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး ဦးမောင်မောင်စိုးတင့်၏ မိတ်ဆက် ပေးမှုကြောင့် ဆေးခန်းပိုင် မျက်စိအထူးကုသမားတော်ကြီးတစ်ဦးနှင့် အဆက်အသွယ်ရနေသည်။

ဦးမောင်မောင်စိုးတင့်သည် စိတ်တူကိုယ်တူ ကရုဏာရှင်များ ကိုဖွဲ့စည်းပြီး ဆေးရုံကြီးများပေါ်မှ နွမ်းပါးသည့် လူနာများကို ဆေးဖိုးငွေ စုပေါင်းထောက်ပံ့နေကြသည်။ ဘုရားသာ သက်တော်ထင်ရှား ရှိသေးလျှင် လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ သာဓုခေါ်မည့်အလှူမျိုးပင်ဖြစ်၏။ ယခု အဆက်အသွယ်ရသော မျက်စိအထူးကုသမားတော်ကြီးမှာ အရင်က မုံရွာမြို့နယ် ဆေးရုံကြီးတွင် ဆေးရုံအုပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့သူဖြစ်သည်။

အမည်မှာ ဦးစိုးမိုး ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ခွဲစိတ်ခလည်း မယူ၊ ဆေးခန်းခလည်း မယူသောကြောင့် ယခုအခါ မျက်စိတစ်လုံးခွဲက လေးသောင်းခန့်သာ ကုန်ကျတော့သည်။ ထိုဆရာဝန်ကြီးကား အောက်သက်ကြေ၊ ဟိတ်ဟန်မလုပ်သော ဆရာဝန်ကြီးပင်ဖြစ်၏။ ခွဲစိတ်ခါနီး မီးပျက်နေလျှင် မီးစက်မောင်းရသည်။ ထိုမီးစက်ကို ခွဲစိတ် မည့် ဆရာဝန်ကြီးကိုယ်တိုင် ဝင်မောင်းရသည်။

ခွဲစိတ်ခါနီး သတိပြုပါ

လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်ကျော်ခန့်ကပင်ဖြစ်သည်။ ရွှေပြည်သာ မြို့မှ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးသည် နှလုံးရောဂါဖြစ်ရာ ခွဲစိတ်ဖို့အဆင့် ထိ ရောက်လာသည်။ ရန်ကုန်မြို့ထဲမှ ဆေးရုံကြီးတစ်ရုံတွင် တင်ထား သည်။ ထိုဆေးရုံမှ ဆရာဝန်ကြီးက မဖြစ်မနေ ခွဲစိတ်ကုသရမည်ဟု ဆိုသည်။ ကုန်ကျစရိတ်မှာ ကျပ်ငွေလေးသိန်းခန့်ဖြစ်သည်။ ယခု ခေတ်ငွေဖြင့်ဆိုလျှင် ကျပ်သိန်းပေါင်း လေးဆယ်ခန့်ပင်ဖြစ်၏။

သားသမီးများမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်ကြ၏။ မတတ်နိုင်ကြ။ မဖြစ်မနေ ခွဲရတော့မည်ဆိုလျှင် သူတို့နေသော အိမ်နှင့်ခြံကို မတန် တဆဈေးနှင့် ရောင်းရတော့မည်။ အသက်ထက် ဘာကိုမှ တန်ဖိုးမထား နိုင်။ အိမ်နှင့်ခြံကိုရောင်းပြီး မိခင်ကြီးအား ခွဲစိတ်ကုသရန် ဆုံးဖြတ် လိုက်ကြသည်။ သို့သော် သားတစ်ယောက်ကား အတွေးအခေါ်ရှိ သည်။ လမ်းဘေးရောက်ပြီး ဘဝပျက်သည်အထိ အကုန်အကျခံခွဲစိတ် ကုသရလျှင် မိခင်ကြီး၏ နှလုံးရောဂါသည် အမြစ်ပြတ်ပျောက်ကင်းပါ

မည် ဟု ဆရာဝန်ကြီးက တာဝန်ယူပါသလားဟု မေးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

ဆရာဝန်ကြီး၏ အဖြေကား ရောဂါပျောက်ဖို့ကား တာဝန် မယူ ဟူ၏။ ထိုအခါကျမှ သူတို့သည် မိခင်ကြီးကို ခွဲစိတ်ခြင်းမပြုတော့ဘဲ အိမ်သို့ ပြန်ခေါ်လာကြသည်။ သူတို့အတွေးမှန်၏။ သူတို့ မိခင်ကြီးသည် နောက်ထပ် ငါးနှစ်ကျော် နေသွားရသေးသည်။ အကယ်၍ ခွဲစိတ်မှုသာ လုပ်လိုက်လျှင် လူ့ဘဝ၌ နေရချိန်သည် ငါးနာရီလောက်သာ ဖြစ်ချင်ဖြစ်သွားပေမည်။

ထိုကဲ့သို့သော အရေးကိစ္စကြုံလာပြီဆိုလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် လေ့လာဆန်းစစ်သင့်သည်။ ဆရာဝန်များသည် ဘုရားများမဟုတ် ကိလေသာအပြည့်နှင့် ပုထုဇဉ်များသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့လည်း မှားနိုင်သည်သာ။ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးကိစ္စများတွင် မှားလျှင် ငွေကြေးဆုံးရှုံးရုံသာဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေးကိစ္စတွင် ဆရာဝန်များမှားလျှင် လူနာ၏ အသက်ပါ ဆုံးရှုံးရလေ့ရှိသဖြင့် တစ်သက်တာတွင် တစ်ခါထက် ပို၍ မမှားသင့်ပေ။

လူပေါ့လူသွမ်းတို့၏ စကားပုံ

မမှားသော ရှေ့နေ၊ မသေသော ဆေးသမားဟူသော စကားသည် ဘုရားဟော မဟုတ်။ ကိုယ်လုပ်ရပ်ကိုယ် တာဝန်မယူရဲသော လူပေါ့လူသွမ်းတို့၏ စကားသာဖြစ်သည်။ ဆရာဝန်များသည် ထိုစကားကိုကာဗာယူပြီး လူနာများ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဓားသိုင်းကစားရာ ကွင်းပြင်အဖြစ် သဘောမထားသင့်ပေ။ လူ့အသက်ဈေးအပေါ်ဆုံး နေရာကို ပြပါဟုဆိုလျှင် အာရှတိုက်နှင့် အာဖရိကတိုက်ကို ပြရမည်ဖြစ်သည်။

ပိုက်ဆံမှတစ်ပါး အခြားဘာမှ မရှိသောသူကို သူ့ဌေးဟုခေါ်သည်ဟူသော စကားပုံကဲ့သို့ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ ပေါ်ထွန်းသည်မှတစ်ပါး တခြားဘာမှ လွမ်းစရာမရှိသော နေရာကို အာရှတိုက်ဟု ခေါ်သည်ဟူသော စကားပုံအသစ်တစ်ခုကို တိုးခဲ့ချင်၏။ မှန်၏။ အာရှတိုက်သည် ဗုဒ္ဓ၊ ခရစ်တော်၊ မိုဟာမက်တို့ကဲ့သို့ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ ပေါ်ထွန်းခဲ့သောဒေသဖြစ်၏။

သို့သော် လူသားများ၏ အသက်ကို အရက်စက်ဆုံး သတ် ဖြတ်ရာဒေသသည်လည်း ဤအာရှတိုက်ပင်ဖြစ်၏။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံမှ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ခွဲထွက်ဖို့အတွက် ဆန္ဒပြစဉ်က ပါကစ္စတန်အစိုးရ သည် ဆန္ဒပြသူသုံးသိန်းကျော်ကို တစ်ရက်တည်းမှာပင် ပစ်ခတ်သတ် ဖြတ်ခဲ့သည်။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သော ကမ္ဘော ဇီးယားနိုင်ငံတွင် ကွန်မြူနစ်ပိုပေါ့အစိုးရက ပြည်သူ တစ်သန်းကျော်ကို သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီက ဟစ်တလာ၏ ဖက်ဆစ်အစိုးရ သည် ဂျူးများကို သန်းနှင့်ချီပြီး သတ်ဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။ ပို၍ဆိုးသည်ကား အမေရိကန်သည် ဝါဒလှိုင်းမိပြီး အပြစ်မဲ့ဗီယက်နမ်ပြည်သူများကိုသိန်း နှင့်ချီပြီး လူမျိုးပြုတ်ခါနီးဖြစ်အောင် အဆိပ်ဗုံးများပါ ကြဲချပြီး လာ ရောက်သတ်ဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။

ဆိုးဝါးသောဆရာဝန်အချို့က ပြည်သူများကို ဆေးဝါးအသစ်များ ကို စမ်းသပ်ခြင်းဖြင့် သတ်နေကြသည်။ အသိဆရာဝန်မတစ်ဦးတွင် အသည်းရောင်အသားဝါဆန်သော ရောဂါတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မှ နာမည်ကြီးအသည်းဆရာဝန်တစ်ဦးက ဆေးအသစ်တစ်မျိုး စမ်းသပ် ထိုးနှံပေးမည်ဟု ကမ်းလှမ်းလာသည်။

ထိုဆရာဝန်မက အထိုးမခံပေ။ ထိုဆေးများသည် ကမ္ဘာတွင် မည်သည့်နိုင်ငံတွင်မှ မသုံးရသေးပေ။ ကမ္ဘာ့ဆေးသုတေသနအဖွဲ့က လည်း သုံးစွဲခွင့်မပြုသေးပေ။ သို့သော် မြန်မာပြည်တွင်ကား စမ်း သပ် သုံးစွဲနေပေပြီ။ ထိုသို့ စမ်းသပ်သုံးစွဲပေးသော သမားတော်ကြီး များသည် ဆုကြေးများ မက်မောလောက်အောင် ရသည်ဟု သိရ၏။ ထိုဆေးကို သုံးကြည့်လိုက်သောအခါ ဝေဒနာသည်သည် မသင့်လျှင် သေလည်းသေသွားနိုင်သည်။

ဝေဒနာသည် သေသွားလျှင်လည်း သုံးပေးသောဆရာဝန် သည် ဆုကြေးရသည်။ ရောဂါပျောက်သွားလျှင်လည်း ထိုဆရာဝန် သည် ဆုကြေးရသည်။ အရင်က ထိုကဲ့သို့ ဆေးသစ်များကို ကြွက် စသော တိရစ္ဆာန်လေးများနှင့် စမ်းသပ်သည်။

အသက်ဉာဏ်စောင့်ဟူသော စကားသည် အင်မတန်မှန်သော စကားဖြစ်၏။ တချို့က အသက်ကို ငွေစောင့်သည်ဟု ထင်ကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ အထင်မှားခဲ့သောကြောင့် ကျွန်ုပ်နှင့် ပတ်သက်နေသော အသက် ၂၂-နှစ်အရွယ် ရဟန်းငယ်တစ်ပါးသည် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း သုံးဆယ်ကျော်ကုန်ခဲ့သည့်အပြင် အသက်လည်း ဆုံးပါးခဲ့ရသည်။

ကျွန်ုပ်ကား အသက်ကို ဉာဏ်စောင့်ခဲ့သောကြောင့် သေမည့် ဘေးမှ နှစ်ကြိမ်တိတိ လွတ်ခဲ့ရသည်။ ဖော်ပြတော့မည့် အတွေ့အကြုံ များကား ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေ့အကြုံများ မဟုတ်တော့။ အသက်နှင့်ရင်းရသော အတွေ့အကြုံများပင် ဖြစ်ပါလေ၏။

အတ္တဆန်သော ပုထုဇဉ်

ဒေဝီလရသေ့သည် ပုထုဇဉ်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် သူ့ကိုယ်ကို နာရဒရသေ့ထက်ပို၍ ချစ်၏။ ပို၍ မြတ်နိုး၏။ ဤလောက၌ မိမိနှင့် ထပ်တူချစ်နိုင်သောသူမည်သည် မိမိမှ တစ်ပါး အခြားမရှိဟူသည့်အတိုင်း ဒေဝီလရသေ့၏ မိမိကိုယ်ကို မိမိပို၍ချစ်သည့် စိတ်၊ ပို၍မြတ်နိုးသည့်စိတ်သည် မိမိ၏သဘာဝ၊ မိမိ၏အမြင်၊ မိမိ၏ဓလေ့စရိုက်၊ မိမိ၏ အယူဝါဒတို့ကို စွဲလမ်းရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသောကြောင့် ဥပါဒါန်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထို့နောက် မသိစိတ်အဆင့်သို့ ရောက်၏။ ထိုအခါ သိစိတ်များကို လွှမ်းမိုးလေသည်။ အမှန်အားဖြင့် မိမိ၏ ခန္ဓာငါးပါးသည် မိမိနှင့် အမြဲတစေ တွေ့ကြုံဆက်ဆံနေရသည့် အရင်းနှီးဆုံး ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့သည် မိမိနှင့် ပတ်သက်တိုင်း မိမိကိုယ်ကို အမှန်အတိုင်းမမြင်ဘဲ မိမိကိုယ်ကို ပို၍ ချစ်သည့် စိတ်၊ မိမိကိုယ်ကို ပို၍မြတ်နိုးသောစိတ်က မသိစိတ်အနေဖြင့် သိစိတ်အပေါ် ဖိအားပေးလေသောကြောင့် မိမိ၏မကောင်းမှုကို မကောင်းမှုဟူ၍ မမြင်၊ ကောင်းမှုဟူ၍သာမြင်၏။ မိမိ၏ အမှားကို အမှားဟူ၍ မမြင်၊ အမှန်ဟူ၍သာ မြင်၏။ မိမိ၏

ယုတ်မာမှုကို ယုတ်မာမှုဟူ၍ မမြင်၊ သူတော်စင်အဖြစ်သာ မြင်၏။ ဤသို့ပြောင်းပြန်မြင်ခြင်းသည် မသိစိတ်များ၏ လွှမ်းမိုးမှုကြောင့် သိစိတ်ကအာရုံကို ယထာဘူတကျကျ အမှန်အတိုင်း မသိဘဲ ဘက်လိုက်၍ သိခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

အာရုံကို ယထာဘူတကျကျ အမှန်အတိုင်း သိလိုပါက မိမိသဏ္ဍာန်၌ မသိစိတ်များအနေဖြင့် ကိန်းအောင်းနေသော ကိလေသာများကို ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများဖြင့် ပယ်သတ်နိုင်အောင် အားထုတ်ရန်သာရှိပါ၏။ ကိလေသာများကို မပယ်သတ်နိုင်သရွေ့ မည်မျှလောက် ပညာရှိပင်ဖြစ်စေ မှားမြဲမှားလျက်ပင် ရှိကြမည်။ ယုတ်မာမြဲ ယုတ်မာလျက်ပင် ရှိကြမည်။ ဒေသနာတော်အရ ကိလေသာများကို မပယ် သတ်နိုင်သော ပညာသည် ပညာအမည်ခံစေကာမူ ပညာမဟုတ် သညာသာ ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိဆိုသူတို့၏ ယုတ်မာမှုနှင့် ပညာမဲ့တို့၏ ယုတ်မာမှုသည် သကြားဖုံးထားသော အဆိပ်နှင့် သကြားမဖုံးသော အဆိပ်သဖွယ်သာဖြစ်ပါ၏။ သကြားဖုံးထားသော အဆိပ်သည် အဆိပ်မှန်းသိရခက်၏။ သကြားမဖုံးသော အဆိပ်ကား အဆိပ်မှန်းသိရန် လွယ်ကူ၏။ ဤမျှသာ ထူးသည်။ အခြား ထူးခြားချက်မရှိ။

(ဗရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ တိဿမထေရ်ဆောင်းပါးမှ ကောက် ခွတ် ချက်)

တာဝန်နှင့် ဗြဟ္မစိုရ်

တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တာဝန်တစ်ရပ်နှင့် တစ်ရပ် အချင်းချင်း ချုပ်ချယ်လွှမ်းမိုးပြီး တိုးဝေ့တစ်ဆို့သွားကာ လောကယန္တရား ကမောက်ကမဖြစ်မသွားရလေအောင် အချင်းချင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည့်အခြေခံမှုများလည်းရှိပါ၏။ ယင်းတို့ကို ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများဟူ၍ ခေါ်၏။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများကို ကျင့်သုံးရာတွင် ဗြဟ္မစိုရ်တရားတို့ဖြင့်

ဝန်းရံထားဖို့ လိုအပ်ပါ၏။ ချစ်ခြင်း၊ ကြင်နာခြင်း၊ လေးစားခြင်း၊ မှန်ကန်မျှတခြင်း မပါသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ သို့မဟုတ် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့သည် လောကယန္တရားကို အေးချမ်းသာယာအောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ ထိရောက်ကြမည် မဟုတ်။ တစ်သားတည်း တစ်ခုတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော ညီညွတ်မှုကိုဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်မဟုတ်။

လောကလူ့ဘောင်တွင် အချို့သောအပိုင်းသည် သာယာ၍ အချို့သောအပိုင်းကား ဂယက်ထန်မြဲ ထန်နေမည်သာ ဖြစ်၏။ ဦးထောင်လျှင် ပဲ့က စိုက်၍ ပဲ့ကထောင်လျှင် ဦးက စိုက်နေမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လောကယန္တရား ငြိမ့်ညောင်း သာယာစွာ လှုပ်ရှားနိုင်ရေး အတွက် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဘဝအဆင့်အလိုက် ကိုယ်စီတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရာ တွင် အခြေခံမူအဖြစ် ချစ်ခြင်း၊ ကြင်နာခြင်း၊ လေးစားခြင်း၊ တရားမျှတခြင်းတည်းဟူသော ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါး တို့ဖြင့် ထုံမွမ်းထားသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများကို တစ်ဦးချင်း စရိုက်၊ တစ်ဦးချင်း ဉာဉ်အဆင့်ကို ကျော်လွန်ကာ အမျိုးသား စရိုက်၊ အမျိုးသားဉာဉ် အဆင့်သို့ရောက်အောင် အားထုတ် အပ်ပါ၏။

(ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ ကာဠိဘိလူးမဆောင်းပါးမှ)

ဘဝနှင့်ရင်းရဲသော အတွေးအမြင်များ

၂၀၀၀ ခုနှစ် ၁၂ လပိုင်းလောက်က ကျွန်ုပ်သည် မြိတ်မြို့သို့ တရားဟောစတင်ရောက်ရှိသည်။ မြိတ်မြို့နှင့် ကျွန်ုပ်သည်ဘဝရေစက် တော်တော်ပါခဲ့ဟန်ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းအရာများကို နောင်တွင် အကျယ်ရေးပါမည်။ ယခုနေရာတွင်ကား အသက်ကိုဉာဏ်စောင့်သော ကြောင့် သေဘေးကလွတ်ခဲ့ရပုံကို တင်ပြပါမည်။ မြိတ်မြို့တွင် တရားဟောပင့်စဉ်က ရှစ်ညခန့်သာ ဟောရန်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ကျွန်ုပ်၏ တရားကိုနာပြီးသည်နှင့် ရပ်ကွက်တိုင်း

နီးပါး။ ကျေးရွာတိုင်းနီးပါးတို့က တရားပွဲပင့်ကြရာ စုစုပေါင်း(၈၈)ည ဟောဖြစ်သွားသည်။ မနက်အရုဏ်ဆွမ်းကပ်တွင်လည်း ဟော၊ နေ့ ဆွမ်းကပ်ပွဲတွင်လည်း ဟော၊ ညနေ ပရိတ်ပွဲတွင်လည်း ဟော၊ ညပွဲတွင်လည်း ဟောနှင့် အစားပျက်ခံ၊ အအိပ်ပျက်ခံပြီး ဟောလိုက် ရာ အဆုတ်တွင် အနာဖြစ်သွားပါတော့သည်။

ထိုမျှ ပင်ပန်းသည့်ကြားထဲ ကျွန်ုပ်သည် ညစဉ် ပရိတ် ၁၁ သုတ်၊ ပဋ္ဌာန်းပစ္စယနိဒ္ဒေသ၊ ဓမ္မစကြာ၊ အနတ္တလက္ခဏာသုတ်၊ မဟာ သမယသုတ်တို့ကို နေ့စဉ်ရွတ်နေရာ စကားပြောတိုင်း၊ ရွတ်ဆိုဟော ကြားတိုင်း အလုပ်လုပ်ရသော အဆုတ်သည် အလုပ်ဒဏ်ပိပြီး ဒဏ် ရာရသွားခြင်းပင်။ ထို့ကြောင့် အဆုတ်တီဘီရောဂါ မဖြစ်စေလိုလျှင် မလိုအပ်သော စကားများကို မပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကိုးလခန့် တီဘီဆေးစားမှ ပျောက်သွားသည်။ အဆုတ်ရောဂါ ပျောက်ပြီး တစ်နှစ်လောက်အကြာမှာပင် မြိတ်ဆေးရုံ သစ်ကြီးမှ ဆေးရုံအုပ်သမားတော်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်ဟောကြားသော တရားခွေများကို နာကြားရခြင်း၊ ကျွန်ုပ်ရေးသားသော စာအုပ်များ ကို ဖတ်ရခြင်းတို့ကြောင့် စိတ်ဓာတ်တွေ ပြောင်းပြန်လှန်အောင် ပြောင်းလဲသွားသည်။

သေချာသောတရားစစ်နည်း

- အရင်က ငွေကို အဓိကထားပြီး ဆေးကုသည်။
- ယခု မေတ္တာကို အဓိကထားပြီး ဆေးကုသည်။
- အရင်က အာရုံငါးပါး ခံစားဖို့ အဓိကထားသည်။
- ယခု ကုသိုလ်ရဖို့ အဓိကထားသည်။
- အရင်က လောကကို မိမိအတွက် အသုံးချဖို့ ကြိုးစားသည်။
- ယခု မိမိကိုယ်ကို လောကအတွက် အသုံးချဖို့ ကြိုးစားသည်။
- အရင်က ငါ့ကောင်းစားဖို့ ဒါနပြုသည်။
- ယခု လောကကောင်းစားဖို့ ဒါနပြုသည်။

အရင်က ပြဿနာဖြစ်လျှင် အမျိုးဖက်ကသာ နေသည်။
 ယခု ပြဿနာဖြစ်လျှင် မှန်သည့်ဖက်က နေသည်။
 အရင်က အမြဲတမ်း အသာခံဖို့ ကြိုးစားသည်။
 ယခု အမြဲတမ်း အနာခံဖို့ ကြိုးစားသည်။
 အရင်က ကိုယ့်ထက်သာသူအပေါ် မနာလိုသည်။
 ယခု ကိုယ့်ထက်သာသူအပေါ် ဝမ်းသာသည်။
 အရင်က ကိုယ်သာကြီးပွားတိုးတက်ချင်သည်။
 သူတစ်ပါး ကြီးပွားတိုးတက်မှာကို အလိုမရှိ။
 ယခု မိမိရော သူတစ်ပါးရော နှစ်ဦးစလုံးကို
 ကြီးပွားတိုးတက်စေချင်သည်။

တရားနာလိုက်ရ၍သော်လည်းကောင်း၊ တရားထိုင်လိုက်ရ၍
 သော်လည်းကောင်း၊ အရင်က မသိဖူးသော အသိတစ်မျိုးမျိုးကို
 သိတတ်ပါ၏။ ထိုအသိသည်-

- သညာသိလော၊ ပညာသိလော
- စာသိလော၊ ခန္ဓာသိလော
- ဗဟုသုတသိလော၊ ပဋိဝေဓသိလော

ဟု တရားစစ်ကြည့်ချင်လျှင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အချက်များ
 အတိုင်း မိမိသည် ပြောင်းလဲသွားမှု ရှိ၊ မရှိ တိုင်းတာကြည့်ပါ။
 ဖော်ပြပါ အချက်များအတိုင်း ပြောင်းလဲမလာဘဲ အရင်အတိုင်းသာ
 ဆိုလျှင် သင်၏အသိသည် သညာသိ၊ စာသိ၊ ဗဟုသုတအသိသာဖြစ်
 ၏။ အားကိုးထိုက်သော အသိမျိုးမဟုတ်သေး။ ဖော်ပြခဲ့သည့်အချက်
 များအတိုင်း ပြောင်းလဲသွားသည်ဆိုလျှင်ကား သင်၏အသိကို
 ပညာသိ၊ ခန္ဓာသိ၊ ပဋိဝေဓသိ ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသည်။

ကိလေသာ ဆယ်ပါးတွင် အယူမှားမှု ဒိဋ္ဌိနှင့် သို့လောသို့လော
 မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော ကိလေသာနှစ်မျိုးလျော့မှ၊ ပါးမှ၊
 ကုန်မှသာလျှင် အထက်ပါအချက်အလက်များ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်
 လာနိုင်၏။ ဝိပဿနာဟူသည် ထိုကိလေသာတရားများကို ပါးအောင်၊
 လျော့အောင်၊ ကုန်အောင် ပယ်သတ်တတ်သောကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။

ထိုသမားတော်ကြီးသည် အရင်က ယူဖို့အလုပ်မှာသာပျော်၏။ ယခုကား လှူဖို့အလုပ်မှာ ပျော်နေ၏။ ထို့ကြောင့် သူ၏ အသိသည် သံသရာ၌ အားကိုးထိုက်သော ပညာသိ၊ ခန္ဓာသိ၊ ပဋိဝေဓသိဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ထိုတရားအသိကိုပေးသော ကျွန်ုပ်ကို အလွန်ကြည်ညိုသွားပြီး ပစ္စည်းလေးပါး လိုအပ်တာ အလှူခံရန် ဖိတ်ကြား၏။ သူတတ်သည့် ပညာဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ ကျန်းမာရေးကို အခမဲ့ စစ်ဆေးပေးလိုကြောင်း တောင်းပန်လာသည့်အတွက် ဆေးရုံသို့ သွားပြီး ဆေးစစ်ခံရ၏။

အသက်ဆုံးနိုင်သောအမှား

ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ နှလုံးမည်သည့်ရောဂါမှ မရှိ၊ သို့သော် အဆုပ်ကို ဓာတ်မှန်ရိုက်ကြည့်သောအခါ စပေါ့များကို တွေ့ရ၏။ ထိုစပေါ့များကိုကြည့်ပြီး သမားတော်ကြီးက အဆုတ်တီဘီရောဂါရှိသည်ဟုဆုံးဖြတ်ပြီး တီဘီဆေး စားခိုင်းပါတော့သည်။ သမားတော်ကြီးကို ယုံကြည်သော ဒကာ၊ ဒကာမများကလည်း တီဘီဆေးကို ဆက်စားရန် ပိုင်းဝန်းတိုက်တွန်းကြ၏။

ကျွန်ုပ်၏ အတွေးအမြင်အရ ခံစားရသောရောဂါ၏ အခြေအနေကို လက်တွေ့ခံစားနေရသော ရောဂါသည်ထက် ဘယ်သူမှ ပိုမသိနိုင်ဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တွင် တီဘီရောဂါမရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်သာအသိဆုံးဖြစ်၏။ တီဘီရောဂါရှိသူများသည် ညနေပိုင်းတွင် ကိုယ်ငွေ့ငွေ့ပူပြီး ဖျားတတ်သည်၊ ကျွန်ုပ်မှာ မဖျား။ အစားအသောက်ပျက်သည်၊ ကျွန်ုပ်မှာ စားလို့သောက်လို့ ကောင်းနေသည်။ အိပ်ရေးပျက်သည်၊ ကျွန်ုပ်သည် အိပ်၍ ကောင်းနေသည်။ ချောင်းဆိုးသည်၊ ရောဂါကြီးလာလျှင် သွေးပါပါတတ်သည်။ ကျွန်ုပ်ကား ချောင်းလည်းမဆိုး၊ သွေးလည်းမပါ။ တီဘီရောဂါသည်များ ခံစားရသော အင်္ဂါလက္ခဏာများ ကျွန်ုပ်ထံတွင် တစ်ခုမှ မရှိ။

လောကတွင် အမှားကင်းသူဟူ၍ ဘုရားရှင်တစ်ဆူသာရှိ၏။ ဆရာဝန်သည် ဘုရားမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် မှားနိုင်၏။ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်

၍ တိုက်ကျွေးလာသော တီဘီဆေးများကို ကျွန်ုပ်မစားခဲ့ပါ။ ဒကာ၊ ဒကာမ အများစုကတော့ စိုးရိမ်ကြသည်။ သူတို့သည် ဆရာဝန် ဆိုလျှင် ဘုရားရှင်ကဲ့သို့ အမှားကင်းသူဟူ၍ ပုံသေသတ်မှတ်ထား သူများ တည်း။ ၂၀၀၃-ခုနှစ်တွင် ကော့သောင်းဘက်သို့ တရားပွဲများ သွား ရောက်ဟောပြောရသည်။

ကော့သောင်းမှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံ ရနောင်းထိသွားရောက်၍ တရားဟောပြောရသဖြင့် ရနောင်းဆေးရုံတွင် ဓာတ်မှန်ထပ်ရိုက်ခိုင်းပြီး တီဘီရောဂါရှိ၊ မရှိ ထပ်မံစမ်းသပ်စစ်ဆေးခိုင်းလိုက်သည်။ တကယ် အဖြေမှန်ပေါ်လာပါလေပြီ။ ရနောင်းတွင်ရိုက်သော ဓာတ်မှန်တွင် လည်း စပေါ့များကား ပေါ်သည်သာ။ သို့သော် ထိုစပေါ့များသည် အနာများမဟုတ်၊ အနာပျောက်ပြီး ကျန်ရစ်သော အမာရွတ်များသာ ဖြစ်ပါလေ၏။

ကျွန်ုပ်သာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်မသုံးဘဲ ဆရာဝန်တွေ ညွှန်ကြား ချက်အတိုင်း တီဘီဆေးတွေ ဆက်စားနေမည်ဆိုလျှင် ယခုအချိန်၌ လူ့လောကတွင် မရှိလောက်တော့ပါ။ ၂၀၀၆-ခုနှစ်လောက်က ကျွန်ုပ် သည် ဖားအံမြို့ မဲဘောင်ကျောင်းတိုက်သို့ ဝတ်ဆောက်တည် ရောက် သွားသည်။ ဝတ်ဆောက်တည်ခြင်းဟူသည် ဒုတိယအကြီးဆုံးအာပတ် တစ်မျိုးကို ကုစားခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ထိုသို့ သံဃာတော်များများနှင့်ကုစားမှ ပျောက်သောအာပတ် သည် ၁၃-မျိုးရှိသည်။ ထို ၁၃-မျိုး အကျယ်ဇာတ်လမ်းများကို မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် ရေးသားသော ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး စာအုပ် တွင် ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ ထိုသို့ ဝတ်ဆောက်တည်သော ရက်ပေါင်းမှာ နှစ်ဆယ်ကျော်ခန့်ကြာမြင့်သည် ည နာရီပြန်တစ်ချက်လောက် ထပြီး ဝတ်ကြားရသဖြင့် ညစဉ် အိပ်ရေးပျက်ရသည်။

ထို့ပြင် မဟာစည်နည်းအတိုင်း တစ်နာရီထိုင်၊ တစ်နာရီ စကြဲလျှောက်ဖြင့် နေ့စဉ်တရားအားထုတ်ရပြန်ရာ ခန္ဓာကိုယ်မှာ အလုပ်နှင့် မမျှနိုင်အောင် ဖြစ်သွားပါသည်။ တစ်ဖန်ကျွန်ုပ်သည် ပစ္စည်း ဥစ္စာကို မနုဋ္ဌောသော်လည်း အချိန်အလကား ကုန်သွားမည်ကို

အင်မတန်နုမြော၏။ ထို့ကြောင့် သံလျင်တောရဆရာတော်ကြီး ပြုစုခဲ့သော အရိယာဘုံသွားဉာဏ်လှေခါး အမည်ရှိ စာအုပ်ကြီးကိုလည်း ပြီးအောင် ဖတ်လိုက်သေးသည်။

ထိုစာအုပ်ကြီးသည် စာမျက်နှာတစ်ထောင်ကျော်ရှိသည်။ ဝိပဿနာကျင့်စဉ် စာအုပ်ကြီးဖြစ်သဖြင့် ဖြည်းဖြည်းချင်း သေချာဖတ်ရသည်။ နှစ်ခေါက်ဖတ်သင့်သောနေရာတွင် နှစ်ခေါက်ပြန်ဖတ်ရသည်။ လက်တွေ့ကျင့်ကြည့်ရသောနေရာတွင် စာအုပ်ကိုခဏချထားပြီး ရှုမှတ်ကြည့် ရသည်။ ကိုယ်အားဉာဏ်အား အများကြီး စိုက်ထုတ်ရသော အလုပ်ပင်ဖြစ်၏။ သို့သော် ပင်ပန်းမှန်း သတိမထားမိ။

ဝတ်ဆောက်တည်ပွဲပြီးခါနီးအချိန်မှာပင် ကျွန်ုပ် ပန်းဖျားဖျားတော့သည်။ ဆရာဝန်သွားပြသောအခါ အရင်က ငှက်ဖျားဖြစ်ခဲ့ဖူးခြင်းဟူသော အကြောင်းတစ်ခုတည်းဖြင့် ကျွန်ုပ်အား ငှက်ဖျားဆေးတွေ တိုက်ကျွေးလိုက်တော့သည်။ ငှက်ဖျားဆေးသည် အလွန်ပြင်းထန်၏။ ငှက်ဖျားရောဂါမရှိဘဲ ငှက်ဖျားဆေးတိုက်လိုက်သောအခါ ဆေးသည် တစ်ကိုယ်လုံးကို လောင်မြိုက်ဒုက္ခပေးတော့သည်။

သွေးအန်သောကျွန်ုပ်

ဆေးက ပြင်းထန်လွန်းသောကြောင့် လည်ချောင်းမှ သွေးကြောမျှင်လေးများ ပြတ်ထွက်သွားသည်။ သွေးများကြောင့် လည်ချောင်းက ယားယံလာ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ချောင်းဟပ်ပြီး ထွေးထုတ်လိုက်သောအခါ သလိပ်များ ပါမလာဘဲ သွေးများ အတုံးလိုက်အတစ်လိုက် ပါလာတော့သည်။ အတူပါလာသော ကိုယ်တော်က မျက်လုံးပြူးသွားကာ ဆေးရုံသို့ ချက်ချင်းတက်ခိုင်းသည်။ ကျွန်ုပ်က ခေါင်းရမ်းပြလိုက်ကာ သွေးအန်ရခြင်း၏အကြောင်း အေးဆေးစွာ တွေးကြည့်သည်။

အတွေ့အကြုံတစ်ခုကို ဖျတ်ခနဲ အမှတ်ရလိုက်သည်။ မယ်တော်ကြီးပေးခဲ့သည့် သွေးနှင့် ရင်းရသော အတွေ့အကြုံတစ်ခု။ ၁၉၉၉-ခုနှစ်လောက်ကပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်၏ မယ်တော်ကြီးသည်

အပြင်းအထန် ချောင်းဆိုးရင်းမှ သလိပ်တွေ ထွေးထုတ်လိုက်ရာ၊ သလိပ်များပါမလာဘဲ သွေးတုံးသွေးခဲတွေသာ ပါလာသည်။ သွေးမြင်ရင် စိုးရိမ်တတ်သော မြန်မာတို့၏ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်ုပ်သည် မယ်တော်ကြီးအတွက် အလွန်စိုးရိမ်ပူဇော်သွားသည်။

ထို့ကြောင့် ကားငှားပြီး ဆေးရုံကြီးတစ်ရုံသို့ ချက်ချင်းတင်လိုက်တော့သည်။ လူနာ၏ ခံစားရပုံကို ဂရုမစိုက်ဘဲ ဆရာဝန်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကိုသာ ဂရုမစိုက်မိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ မဟာအမှားကြီးတစ်ခုပေတည်း။ ဆေးရုံရောက်သောအခါ ဆရာဝန်များက သေချာစမ်းသပ်ခြင်း မပြုမီမှာပင် အဆုတ်တီဘီဆေး တိုက်လိုက်ပါတော့သည်။ ဤအချက်ကိုကြည့်၍ လူတစ်ယောက် သွေးအန်လျှင် တီဘီရောဂါကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်တတ်သည်မှာ သာမန်လူနှင့် ဆရာဝန် အတူတူသာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်လည်း တီဘီရောဂါဟုပင် ထင်နေသည်။ တက်ပြီးနောက်ရက်ရောက်မှ စစ်ဆေးကြည့်သောအခါ တီဘီရောဂါ မရှိဘူးဖြစ်နေသည်။ သို့သော် ပြင်းထန်လှသော တီဘီဆေးများသည် မယ်တော်ကြီးအူထဲသို့ ရောက်သွားကြသည်။ ဆေးဒဏ်မှာ မည်မျှပြင်းလိုက်သနည်းဟုဆိုသော် မယ်တော်ကြီးမှာ ငါးရက်ခန့် စကားမေးမရတော့ပေ။ သတိပင် လစ်သွားသည်။

သွေးအန်သောအကြောင်းရင်း

မည်းနက်နေသော ငယ်ချေးများပင် ထွက်ကျရှာသည်။ မယ်တော်ကြီးကား သေနေ့မစေ့သေးဘူးထင်သည်။ တစ်လလောက်ကုယူမှ ဆေးမှားသောရောဂါက သက်သာသွားခဲ့သည်။ တီဘီရောဂါမဟုတ်ဘဲ အဘယ်ကြောင့် မယ်တော်ကြီးသည် သွေးအန်ရသနည်း။ မယ်တော်ကြီးသည် မိနစ်အတော်ကြာအောင် အပြင်းအထန် ချောင်းဆိုးသောကြောင့် လည်ချောင်းအတွင်းမှ သေးမျှင်သော သွေးကြောလေးတွေ ပြတ်သွားသည်။

ထို့ကြောင့် ချောင်းဟပ်လိုက်သောအခါ သလိပ်ပါမလာဘဲ

သွေးတွေ အတုံးလိုက်ပါလာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအတွေ့အကြုံကို ကြည့်၍ သွေးအန်တိုင်း တီဘီရောဂါမဟုတ်ကြောင်း သတိပြုသင့်သည်။ ဤအတွေ့အကြုံကို သတိရလိုက်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် သွေးအန်သောအခါ တီဘီရောဂါမဟုတ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရေးလက်စ ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်အကြောင်းနှင့် ဆရာကြီးဦးအောင်သင်းအကြောင်းကို ပြန်ဆက်ပါမည်။

များသောအားဖြင့် ခေတ်စာရေးဆရာများသည် ဘာသာရေးစာရေးဆရာများကို အထင်မကြီးတတ်ကြပေ။ သို့သော် ထိုခေတ်စာရေးဆရာများထဲတွင် ဆရာကြီး ဦးအောင်သင်းတစ်ယောက် မပါဟု မှတ်ရပေတော့မည်။ အကြောင်းကား ဆရာကြီးဦးအောင်သင်းသည် ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်ကို လှိုက်လဲ့စွာ ချီးကျူးထောပနာ ပြုသောကြောင့်ပါတည်း။

ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်သည် ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ၊ မတ်၊ ဧပြီလများတွင် ထုတ်ဝေသော စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ဒေဝဒတ္တဟူသော ဆောင်းပါးကို လစဉ်ရေးခဲ့သည်။ ထိုဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုရသော ဆရာကြီးဦးအောင်သင်းက ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်ကို လှိုက်လဲ့စွာ ဆောင်းပါးရေးပြီး ချီးကျူးခဲ့သည်။ ဦးအောင်သင်း အားရပါးရ ချီးကျူးပုံအဆုံးပိုဒ်လေးတစ်ပိုဒ်ကို ဖတ်ကြည့်ပါ။

ကျွန်တော်သည် ဆောင်းပါးသမားတစ်ယောက်အနေနှင့် စာပေဆောင်းပါးများ ရာချီပြီးရေးခဲ့ပြီးပါပြီ။ ဆရာဦးရွှေအောင်၏ ဆောင်းပါးသုံးပုဒ်ကို ဖတ်လိုက်ပြီးသောအခါတွင်ကား ကျွန်တော့် ဆောင်းပါးတွေကို ဘေးချိတ်ပြီး ဒီလိုဆောင်းပါးမျိုးတစ်ပုဒ်လောက်များ ရေးလိုက်နိုင်ရင် ဟိုတစ်ရာလောက်ကို လွှင့်ပစ်နိုင်ပါရဲ့ဟု အောက်မေ့လိုက်မိသေးကြောင်းကို လည်းထပ်လောင်းပြီးပြောလိုက်ရပါပေသတည်း။

ဆရာကြီး ဦးအောင်သင်းနည်းတူ ကျမ်းပြုအကျော် သပြေကန်ဆရာတော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသကလည်း ယခုလို ဆရာကြီးထံ စာရေးပြီး ချီးကျူးဖူးသည်။

ဦးရွှေအောင်ထံ

၁၃၅၂၊ တပို့တွဲလဆုတ် ၃ ရက်။

အလေးထားရေးသားအပ်ပါသည်။

ပါဏိနီ သိဒ္ဓန္တိ ကော မုဒိ နိဿယနှင့်စပ်၍ ထင်မြင်ချက် ရေးရန် စိတ်ရှိနေသော်လည်း အလုပ်ကများ၊ စာကိုဖတ်ဖို့အချိန်က သိပ်မရတော့ ကြာသွားပါသည်။ ဦးရွှေအောင်ရေးသားခဲ့သော စာစောင်မဂ္ဂဇင်း ထိုထိုကစာများကို ဖတ်ရသည့်အခါလည်း အတော်နှစ်သက်ခဲ့ပါ၏။ ဤအတွေးအခေါ် ဤရေးဟန်များမှာ တခြားစာရေးဆရာများ၌ မတွေ့ရသော အတွေးအခေါ်သစ်၊ ရေးဟန်အဆန်းအသစ်များဖြစ်ရာ ဦးရွှေအောင်၏ရေးဟန်ကို မိအောင်တုပဖို့ရာ လွယ်လိမ့်မည်မထင်ပါပေ။

မိမိရေးသားတင်ပြသမျှတို့၌ အများကို ဆွဲဆောင်နိုင်သော အတွေးအခေါ်ရှင်၊ အဆန်းထွင်တတ်သော စာရေးဆရာကောင်း တစ်ဦးအဖြစ် မြင်ခဲ့သော မိမိတို့မှာ ပါဏိနီသိဒ္ဓန္တိ ကောမုဒိနိဿယကျမ်းကို မြင်ရတော့ ဪ---ဤနိဿယသစ်ကြီး ဤမျှကောင်းမွန်သည်မှာမဆန်းပါတကားဟု အားရခဲ့ရ၊ ကျေနပ်ခဲ့ရ၊ ဝမ်းသာရွှင်မြူး ကြည်နူးခဲ့ရပါသည်။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ
ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်
ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်
ရန်ကုန်။

အထက်တန်းစား အယ်ဒီတာနှင့် အောက်တန်းစားအယ်ဒီတာ

ဤကဲ့သို့ ခေတ်စာပေပညာရှင်၊ ဗုဒ္ဓစာပေပညာရှင်များက ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်ကို ချီးကျူးခဲ့သော်လည်း၊ မော်ဒန်ကဗျာ၊ ဘာသာပြန်များလောကကိုသာ ရေးတတ်သော ခေတ်စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦးက ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်ကို မြန်မာစာဝါကျကိုပင် မှန်အောင်

မရေးတတ်သူ အနေမျိုးဖြင့် ဆောင်းပါးရေးပြီး ဝေဖန်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ အောက်တန်းကျသော ဆောင်းပါးများ မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ ရောက်လာလျှင် အထက်တန်းကျသောအယ်ဒီတာတို့သည် မရွေးချယ်ကြပေ။ လောကအတွက်၊ စာဖတ်သူအတွက် ဘာမျှအကျိုးမရှိသော အဆင့်အတန်းမရှိသည့် ဆောင်းပါးမျိုးကို ပွဲဆုပြီး မဂ္ဂဇင်းကို လူစိတ်ဝင်စားပြီးရောဟူသော တစ်နပ်စားဉာဏ်ဖြင့် ထည့်ပေးသော အယ်ဒီတာမျိုးသည် အောက်တန်းကျသော အယ်ဒီတာပင်ဖြစ်၏။

အဆင့်အတန်းမြင့်သော အယ်ဒီတာတစ်ယောက် အကြောင်းကို သတိရတုန်း ပြန်လည်တင်ပြချင်၏။ ထိုအယ်ဒီတာကား စာရေးဆရာကြီး နန္ဒာသိန်းဖံပင်တည်း။ တစ်ခါတွင် ဆရာတို့တက္ကသိုလ်မှ အတွေးအမြင်ဆောင်းပါးနှင့် ကဗျာများ စုပေါင်းထုတ်ဝေရန် စာမူများ စုကြ၏။ ထိုထဲမှ ဆရာဝန်တစ်ဦးရေးသားသော ဆောင်းပါးကို ဆရာကြီးနန္ဒာသိန်းဖံက ကလေးအတွေးပဲ ရှိပါသေးတယ်ဟု မှတ်ချက်ချပြီး ရေးသူထံ ပြန်ပို့ခိုင်းလိုက်သည်ဟုဆိုသည်။

ထိုဆောင်းပါးမှာ စိတ်သည် ဦးနှောက်မှာသာဖြစ်သည်။ ဟဒယဝတ္ထုခေါ် နှလုံးအိမ်မှာ ဖြစ်သည်မဟုတ်ဟု ဆေးပညာရှုထောင့် တစ်ခုတည်းမှ တစ်ဖက်သတ်ရေးထားသော ဆောင်းပါးဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါးရေးသူသည် ဆေးပညာအမြင်သာရှိပြီး အဘိဓမ္မာအမြင်မရှိသောကြောင့် ကလေးအတွေးပဲ ရှိပါသေးတယ်ဟု ဆရာကြီးက မှတ်ချက်ချပြီး ပယ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

သိပ္ပံပညာက စိတ်သည် ဦးနှောက်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ ဝိပဿနာပညာ(အဘိဓမ္မာ)က စိတ်သည် ဟဒယဝတ္ထုခေါ် နှလုံးအိမ်အတွင်းရှိ သွေးမှာ မှီဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ သို့သော် အဘိဓမ္မာက-ဟဒယဝတ္ထုမှာသာဖြစ်သည်၊ တခြားနေရာမှာ လုံးဝမဖြစ်ဟု ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ ပဓာနကျခြင်း စိတ်အများဆုံးဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဟဒယဝတ္ထုကို မှီ၍စိတ်ဖြစ်သည်ဟု ဟောခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်၏။

မြင်သိစိတ်သည် မျက်စိအကြည့် ရုပ်ကို မှီဖြစ်သည်။ ပြီးလျှင် မနောဒွာရဟဒယ ဝတ္ထုမှာ ဆက်ဖြစ်သည်။ မျက်စိအကြည့်ရုပ်မှာ

မိုးဖြစ်သော မြင်သိစိတ်သည် မြင်ရုံသာမြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ လူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကားဟူ၍လည်းကောင်း ခွဲခြားပြီး သိနိုင်စွမ်းမရှိ၊ ဟဒယဝတ္ထုကို တစ်ဆက်တည်းမိုးဖြစ်သော တွေးသိစိတ်ကသာ လူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကား ဟူ၍လည်းကောင်း ခွဲခြား၍သိသည်။

ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ တွေ့ထိစိတ်တို့ နားမှာ၊ နှာခေါင်းမှာ၊ လျှာမှာ၊ ကိုယ်မှာဖြစ်သည့်အခါတွင်လည်း အထက်ပါ အတိုင်း သိသည်ဆိုရုံပင် သိ၏။ တိကျစွာ ခွဲခြား၍ မသိပေ။ ဟဒယ ဝတ္ထုကို မိုးဖြစ်သော စိတ်ကျမှသာ တိကျစွာ ခွဲခြား၍ သိလေသည်။ တွေးသိစိတ်သက်သက်ဆိုလျှင်ကား ဟဒယဝတ္ထုကိုသာ မှီ၍ ဖြစ်ရ သည်။ တခြားမည်သည့် ရုပ်ဝတ္ထုနှင့်မျှ မဆိုင်တော့ပေ။

ဤအချက်ကိုထောက်၍ စိတ်ခြောက်မျိုးလုံး မည်သည့် စိတ် ဖြစ်ဖြစ် ဟဒယဝတ္ထုကို ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ကြကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ထိုသိစိတ်သည် ကိုယ်အကြည်ရုပ်ကို မှီ၍ ဖြစ်ရသည်။ ထိုကိုယ်အ ကြည်ရုပ်သည် တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့၍ တည်ရသောကြောင့် ဦးနှောက် သည်လည်း ကိုယ်အကြည်ရုပ်ထဲ ပါသည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဦးနှောက်ကို မှီ၍ စိတ်ဖြစ်သည်ဆိုလျှင်လည်း လက်ခံရမည်သာ။

တစ်ဖန် မြင်သိစိတ်သည် မျက်စိအကြည်ရုပ်ကိုမှီ၍ ဖြစ် သည်။ ထိုမျက်စိအကြည်ရုပ်သည် ဦးနှောက်နှင့် အနီးဆုံးနေရာမှာ ရှိနေသည်။ ကြားသိစိတ်သည် နားအကြည်ရုပ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သည်။ ထို နားအကြည်ရုပ်သည် ဦးနှောက်နှင့် အနီးဆုံးနေရာမှာ ရှိနေသည်။ နံသိစိတ်သည် နှာခေါင်းအကြည်ရုပ်ကို မှီ၍ဖြစ်သည်။ ထိုနှာခေါင်းအ ကြည်ရုပ်သည် ဦးနှောက်နှင့် အနီးဆုံးနေရာမှာ ရှိနေသည်။

စားသိစိတ်သည် လျှာအကြည်ရုပ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သည်။ ထိုလျှာ အကြည်ရုပ်သည် ဦးနှောက်နှင့် အနီးဆုံးနေရာမှာ ရှိနေသည်။ ထို သိစိတ် ဦးနှောက်ကိုမှီ၍ဖြစ်ပုံကား ပြောဖွယ်ပင်မလိုပေ။ စိတ်ခြောက် မျိုးတွင် ဦးနှောက်တွင် တိုက်ရိုက် ဖြစ်နိုင်သောစိတ်က တစ်မျိုး ရှိသည်။ ဦးနှောက်နှင့် အနီးကပ်ဆုံး နေရာတွင်ဖြစ်သည့်စိတ်က လေးမျိုးရှိသည်။ ဟဒယဝတ္ထုခေါ် နှလုံးအိမ်ကား စိတ်ခြောက်မျိုးလုံး

ကို သိနိုင်စွမ်းရှိသည်သာဖြစ်၏။ ဥပမာပေးရလျှင် သိစိတ်ခြောက်မျိုးသည် ဘူးပင်မှ ဘူးသီးများနှင့်တူ၏။

ဘူးသီးများသည် ဘူးပင်ကိုမှီဖြစ်ရ၏။ ထိုဘူးသီးရော၊ ဘူးပင်ရော၊ ဘူးပင်၏ ရေသောက်မြစ်ကို မှီ၍ ဖြစ်ရသည်။ ရေသောက်မြစ်မရှိလျှင် ဘူးပင်မရှိနိုင်။ ဘူးပင်မရှိလျှင် ဘူးသီးလည်း မရှိနိုင်။ ထိုအတူ သိစိတ်ခြောက်ပါးသည် ဘူးသီးနှင့် တူ၏။ ဘူးပင်သည် ဦးနှောက်နှင့်တူ၏။ ဘူးပင်၏ ရေသောက်မြစ်သည် ဟဒယဝတ္ထုနှင့် တူ၏။ ဘူးပင်ကို ဓားနှင့်ဖြတ်ပစ်သော်လည်း ရေသောက်မြစ် ရှိနေသေးသရွေ့ ဘူးပင်ကား မသေ၊ တစ်ချိန်တွင်ပင်စည်များ ပြန်ထွက်လာပြီး ဘူးသီးများ သီးဦးမည်သာဖြစ်သည်။

ဦးနှောက်သေရောဂါ

အနောက်နိုင်ငံများတွင် ကိုးမားဟူသော ရောဂါတစ်မျိုး ဖြစ်ပွားလျက်ရှိ၏။ ထိုရောဂါကို မြန်မာလို နားလည်အောင် ပြောရလျှင် ဦးနှောက်သေသောရောဂါပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုလူနာ၏ နှလုံးသည် ပုံမှန်အလုပ်လုပ်လျက် ရှိ၏။ ထိုကြောင့် လူသေအဖြစ် မသတ်မှတ်နိုင်ဘဲ ၁၅-နှစ်၊ နှစ် ၂၀-ကျော်သည်အထိ အစာရေစာတွေကို ပိုက်နှင့် သွင်းပေးပြီး ထားကြရသည်။

ဦးနှောက်မှာသာ စိတ်ကမ္မိဖြစ်တာဆိုလျှင် ဦးနှောက်သေသော ကိုးမားရောဂါဖြစ်သည်နှင့် လူသည် တစ်ခါတည်း သေသွားရမည်။ ယခုကား နှလုံးမရပ်သေးသောကြောင့် အသက်ရှိသေးသည်ဟု သတ်မှတ်ထားပြီး နှစ်များစွာ ကျွေးမွေးနေကြရသည်။ ဤအချက်ကို ထောက်၍ ဟဒယဝတ္ထုမှာ စိတ်သည် အများဆုံးမှီ၍ဖြစ်ကြောင်း သိပုံပညာရှင်များကိုယ်တိုင် ပြန်လည်ဝန်ခံရာရောက်ပေသည်။

ကြက်တွေဘဲတွေသာ မွေးပါ

မွေးမည်မွေးလျှင် ကြက်တွေဘဲတွေပဲ မွေးပါ
မနာလိုစိတ်နှင့် ဝန်တိုစိတ်ကို မမွေးပါနှင့်

အကုသိုလ်ဖြစ်တာချင်း၊ အပါယ်ကျတာချင်း
 တူသော်လည်း ကြက်တွေဘဲတွေ မွေးတာက
 ကြက်ဥဘဲဥစားပြီးမှ အပါယ်ကျသည်။
 မနာလိုစိတ်နှင့် ဝန်တိုစိတ်ကို မွေးခြင်းကား
 ဘာမျှ မစားရဘဲ အပါယ်သို့ ကျရသောကြောင့်ပင်တည်း။

“ဤကား ဝန်းသိုမြို့၊ ခန္တိဆရာတော်ကြီး၏ ဩဝါဒပင်ဖြစ်၏။
 လူသားအများစု စိတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ချမ်းသာဖြင့်နေချင်ပါလျက် မနေ
 ရဘဲ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲဖြင့် နေကြရခြင်းသည် မနာလိုစိတ်
 နှင့်ဝန်တိုစိတ်ကြောင့်သာဖြစ်ကြောင်း သက္ကပဉ္စသုတ်၌ သိကြားမင်း
 ၏အမေးကို ဘုရားရှင်က ဖြေဆိုတော်မူခဲ့ဖူးသည်။ သံယောဇဉ် ဟု
 သည် သံသရာဝဋ်မှ မလွတ်ရအောင် ဖွဲ့ယှက်ချည်နှောင်တတ်သော
 တရား ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

“ဖိုနှင့်မ မခွဲနိုင်မခွာရက် ဖြစ်လောက်အောင် တွယ်တာခြင်း
 တစ်မျိုးကိုသာ သံယောဇဉ်ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်ပေ။ ထိုသံယောဇဉ်
 သည် ဆယ်ပါးရှိသည်။ ၎င်းတို့ကား-

- အာရုံငါးပါးကို တက်မက်စွဲလမ်းသော
 ကာမရာဂသံယောဇဉ် - လောဘစေတသိက်
- ဘဝကိုတပ်မက်စွဲလမ်းသောဘဝ
 ရာဂသံယောဇဉ် - လောဘစေတသိက်
- ရန်ငြိုးဖွဲ့သော ပဋိဃသံယောဇဉ် - ဒေါသစိတ်တသိက်
- ငါသိငါတတ်ဟု
 ထောင်လွှားသော မာနသံယောဇဉ် - မာနစေတသိက်
- ရုပ်နာမ်ကို ငါဟု အယူမှားသော
 ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် - ဒိဋ္ဌိစေတသိက်
- အကျင့်အမှားကို အကျင့်မှန်ဟု အယူမှား
 သော သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ် - ဒိဋ္ဌိစေတသိက်
- ရတနာသုံးပါးနှင့် ရုပ်နာမ်အပေါ်ယုံမှားသော
 ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ် - ဝိစိကိစ္ဆာစေတသိက်

ကိုယ့်ထက်သာသူအပေါ် မနာလိုသော
 ဣဿာသံယောဇဉ် - ဣဿာစေတသိက်
 ကိုယ်ရသလို သူတစ်ပါးကို မရစေချင်
 သော မစ္ဆရီယသံယောဇဉ် - မစ္ဆရီယစေတသိက်
 သစ္စာလေးပါးအမှန်တရားကိုမသိသော
 အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် - မောဟစေတသိက်

တို့ဖြစ်သည်။

ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် သောတာပတ္တိမဂ်သည် ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊
 သီလဗ္ဗတပရာမာသံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ ဣဿာ သံ
 ယောဇဉ်၊ မစ္ဆရီယသံယောဇဉ်တို့ကို အမြစ်ပြတ်ပယ်သတ်သည်။ ဤ
 အချက်ကိုထောက်၍ မနာလိုခြင်း ဣဿာနှင့် ဝန်တိုခြင်း မစ္ဆရီယသည်
 ပုထုဇဉ်တိုင်းမှာရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ပုထုဇဉ်တိုင်း၏စိတ်သန္တာန်
 ၌ ဣဿာမစ္ဆရီယသည် အနုသယအနေဖြင့် ရှိကြသော်လည်း ရှိတိုင်း
 ဖြစ်ပေါ်တတ်ကြသည် မဟုတ်။ ရှိရုံဖြင့်အပြစ်မရှိ၊ ပရိယုဋ္ဌာန၊ ဝိတိက္ကမ
 အဆင့်သို့ရောက်မှ အပြစ်ဖြစ်သည်။

တချို့သောသူများသည် မိမိထက်သာသူအပေါ် ဝမ်းမြောက်
 ၏။ မုဒိတာပွား၏။ ထိုသူ၏ သန္တာန်တွင် မုဒိတာပွားနေသည်ကို
 မည်ကဲ့သို့ သိနိုင်သနည်း။ လှိုက်လှဲစွာ ချီးကျူးပြောဆိုသောစကားသံ၊
 လှိုက်လှဲစွာ ချီးကျူးပြောဆိုသော ရေးသားချက်များကိုကြည့်၍ သိရ၏။
 ဆရာကြီးဦးအောင်သင်းနှင့် သပြေကန်ဆရာတော်ကြီးတို့ကို ကြည့်ပါ။
 ဆရာကြီးဦးရွှေအောင် အရေးအသားကောင်းပုံအကြောင်းကို လှိုက်လှဲ
 စွာ ချီးကျူးရေးသားကြသည် မဟုတ်ပါလော။

အင်္ဂုတ္တိရိပါဠိတော်တွင် သူတော်ကောင်းအင်္ဂါလေးချက်နှင့်
 သူ ယုတ်မာ၏ အင်္ဂါလေးချက်တို့ကို ဟောထားသည်။

သူတော်ကောင်း ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အင်္ဂါလေးချက်

မှာ -

- (၁) သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကို မမေးလျှင်မပြော၊
- (၂) မေးလျှင် လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ ပြောသည်။

(၃) သူတစ်ပါး ကောင်းကြောင်းကို မမေးဘဲပြောသည်၊

(၄) မေးလျှင် ပြည့်စုံကျယ်ဝန်းစွာ ပြောပြတတ်သည်။
တို့ဖြစ်၏။

မသူတော်ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ရန်အင်္ဂါလေးချက်မှာ -

(၁) သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကို မမေးဘဲ ပြောသည်၊

(၂) မေးလျှင် ပိုပိုသာသာ ပြောသည်၊

(၃) သူတစ်ပါး ကောင်းကြောင်းကို မမေးလျှင် မပြော

(၄) မေးလျှင် လျော့ပေါ့ပြောတတ်သည်။

တို့ဖြစ်၏။

ပညာတတ်၏ မသိမသာ ကုဿာ

ဤအင်္ဂါများနှင့် တိုင်းတာကြည့်လျှင် ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ စာများကို အပြစ်ရှာပြီး ဝေဖန်ပုတ်ခတ်သူသည် မည်သည့်အမျိုးအစား ထဲတွင် ပါဝင်ကြောင်း ထင်ရှားစွာ သိနိုင်ပါ၏။ ပညာတတ် ကုဿာနှင့် ပညာမဲ့၏ကုဿာဟု နှစ်မျိုးရှိရာတွင် ပညာမဲ့က'ငါ ဒီကောင့်ကို မနာ လိုဖြစ်တယ်'ဟူ၍ပေါ်တင်ပြောတတ်၏။ သို့မဟုတ် လူရှေ့သူရှေ့မှာ ပင် ဆဲဆို၏။ ရိုက်နှက်၏။

ထို့ကြောင့် ပညာမဲ့၏ ကုဿာသည် သိသာ၏။ ပညာတတ် ကား မနာလိုလည်းဖြစ်၏။ သူမနာလိုဖြစ်နေသည်ကို သူတစ်ပါး သိမှာလည်း ကြောက်၏။ ထိုအခါ သူမနာလိုသောသူ၏ မပြောပ လောက်သော အားနည်းချက်ကလေးများကို ထောက်ပြကာ သိက္ခာချ တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာတတ်တို့၏ ကုဿာသည် မသိသာ မထင် ရှားခြင်းဖြစ်၏။ ကိုယ့်ထက်သာသူအပေါ် ဝမ်းသာလျှင် မုဒိတာဟူ သော ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ကိုယ့်အောက် နိမ့်သူအပေါ် သနားလျှင် ကရုဏာ ဟူသော ကုသိုလ်ဖြစ်၏။

ကုသိုလ်ချင်း အတူတူဖြစ်သော်လည်း မြန်မာအများစုသည် ကရုဏာကုသိုလ်ကိုသာ ယူတတ်ပြီး၊ မုဒိတာကုသိုလ်ကို မယူတတ် ခြင်းသည် အသိပညာနည်းပါးသောကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။ ကိုယ့်အောက်

နိမ့်သူအပေါ် သနားလျှင် ကိုယ့်အိတ်ထဲက အနည်းငယ်ထုတ်ရသေး
၏။ ကိုယ့်ထက်သာသူအပေါ် ဝမ်းသာလျှင်ကား မိမိအိတ်ထဲမှ ဘာမျှမ
ထုတ်ရပေ။ မြန်မာအများစုသည် အိတ်ထဲမှ စိုက်ထုတ်ရသော ကရု
ဏာကုသိုလ်ကိုသာ ယူတတ်ပြီး အိတ်ထဲက စိုက်ထုတ်စရာမလိုသော
မုဒိတာကုသိုလ်ကျမှ မယူတတ်ခြင်းသည် ပညာမဲ့ခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်
၏။

ဣဿ၊ မစ္ဆရိယ အများဆုံး နိုင်ငံ

နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် နှစ်အတော်ကြာနေခဲ့ဖူးသော အမျိုးသမီးကြီး
တစ်ဦးက ယခုလိုပြောဖူး၏။

“နိုင်ငံရပ်ခြားမှာ လောဘ၊ ဒေါသစတဲ့ တခြားအကုသိုလ်
စိတ်တွေ မရှိမဟုတ် ရှိကြတာပါပဲဘုရား။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ထက်သာရင်
မနာလိုတဲ့စိတ်ကျတော့ မရှိသလောက်ကိုရှားတယ်ဘုရား။ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ကိုးကွယ်ကြတဲ့ မြန်မာပြည်ကျမှ မနာလိုတဲ့သူက ပိုပြီးပေါများနေ
သလိုပဲ ဘုရား”

ဣဿမစ္ဆရိယ၏ ဆိုးကျိုးများကို ဗုဒ္ဓလောကဟောသည်မှာ
ဗုဒ္ဓပင်ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓထက် ပိုဟောသူတစ်ယောက်မျှ မရှိပေ။ ဆင်းရဲခြင်း၏
အတိတ်အကြောင်း ၃-မျိုးရှိသည်။ ဒါန မပြုခဲ့ခြင်း၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာ
ကို ခိုးယူခဲ့ခြင်း၊ ကိုယ့်ထက် သာသူအပေါ် မနာလိုခဲ့ခြင်းများပင်ဖြစ်၏။
ထိုသုံးမျိုးတွင် ဒါနမပြုခဲ့ခြင်း၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာ ခိုးယူခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့်
ဆင်းရဲသူများသည် သူတစ်ပါးထက်စာလျှင် ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်၏။
ငတ်သေလောက်အောင်ကား မဆင်းရဲကြပေ။

ကိုယ့်ထက်သာသူအပေါ် မနာလိုခဲ့သူများကား ငတ်သေသည်
အထိပင် ဆင်းရဲတတ်၏။ ဓမ္မပဒ၌လာသော လောသကတိဿ
မထေရ်သည် ရဟန္တာပင်ဖြစ်၏။ သို့သော် အတိတ်ကျောင်းထိုင်
ဘုန်းကြီးဖြစ်စဉ်အခါက ဧည့်သည်ရဟန်းအတွက် ကျောင်းဒကာက
ထည့်လှူလိုက်သော ဆွမ်းများကို မနာလိုစိတ်ကြောင့် လမ်းမှာ
သွန်ပစ်ခဲ့သည်။ ဤအကုသိုလ်ကြောင့် အဝီစိငရဲသို့ ကျခဲ့ရသည်။

ငရဲမှ လွတ်သောအခါ ခွေးဘဝ ငါးရာ၊ ဘီလူးဘဝ ငါးရာ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယခုနောက်ဆုံး ရဟန္တာဖြစ်မည့်ဘဝမှာပင် သူတောင်း စားရွာ၌ လူဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ကလေးဘဝမှစ၍ သက်န်းဝတ်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သည်အထိ တစ်ကြိမ်မှ ဆွမ်းဝအောင်မစားခဲ့ရပေ။ သူ ဆွမ်းရပ် လိုက်ပြီဆိုသည်နှင့် ဆွမ်းလောင်းသူ၏ အိုးထဲမှ ဆွမ်းများသည် အလို လိုပျောက်သွားကြသည်။ ထိုသို့ ဆွမ်းပြည်စုံစွာ မဘုဉ်းပေးရသော ကြောင့် အသက်ငယ်ငယ်နှင့်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံခဲ့ရသည်။

(မှတ်ချက်) မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းအကြောင်း အပြည့်အစုံ ကို အတွင်းရန်သူစာအုပ်၌ ဖတ်ကြပါကုန်။

အရင်က ကရုဏာ၊ အခုတော့ ဣဿ

၂၀၀၆-ခုနှစ်ခန့်က ကလေးမလေးတစ်ဦးသည် ကျွန်ုပ်ကို လာကန်တော့ပြီး မျက်ရည်များကျကာ ယခုလို လျှောက်ထား၏။

“တပည့်တော်ဟာ ဆရာတော်ရဲ့ စာဖတ်ပရိသတ်တစ်ဦးပါ ဘုရား။ တပည့်တော်ဟာ သူဌေးတစ်ဦးရဲ့ မိတ္တူဆိုင်မှာ ကွန်ပျူတာ စာစီပါတယ်။ ငွေကို အဓိကထားဘဲ မေတ္တာစေတနာကို အဓိကထား ပြီးကြိုးစားခဲ့လို့ လုပ်ငန်းဟာ အများကြီး အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ တပည့် တော်ဟာ ရည်ရွယ်ချက်လည်း ရှိပါတယ်။ ဘာမှ မဖြစ်ချင်ရင် ဘာမှ ဖြစ်မလာဘူးဆိုတဲ့ ဆရာတော်ရဲ့စာအုပ်ထဲက ဒဿနအတိုင်း တစ်ချိန် မှာ မိတ္တူဆိုင်ပိုင်ရှင်ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။

“ဒါကြောင့်လည်း နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်မိတ္တူ ဆိုင်တစ်ဆိုင် ဖွင့်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တပည့်တော် သူ့ဆိုင်မှာလုပ်တုန်း ဆင်းရဲစဉ်အခါက သူဌေးဟာ တတ်နိုင်သလောက် ထောက်ပံ့ကူညီပါ တယ်။ တပည့်တော်လည်း မိတ္တူဆိုင်ပိုင်ရှင်ဖြစ်ရော ရန်သူလို သဘော ထားပြီး ဆိုင်မပျက်ပျက်အောင် လိုက်ဖျက်ဆီးတော့တာပဲ ဘုရား”

ဤပြဿနာမျိုးကား မြန်မာပြည်တစ်နံတလျား ဖြစ်နေကျ ပြဿနာမျိုးပင်ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ရတာချင်းတူပါလျက် ကရုဏာကုသိုလ် ကိုသာ ယူတတ်ပြီး မုဒိတာကုသိုလ်ကို မယူတတ်ခြင်းမှာ မြန်မာအ

များစု၏ သဘာဝလိုဖြစ်နေ၏။ ဤအကျင့်ဆိုးကြီးကို မပျောက်သေးသ၍ မြန်မာတို့၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ဘာသာရေးသည် ကမ္ဘာ့အဆင့်သို့ ဘယ်သောအခါမှ ရောက်လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။

မိသားစုအားလုံးချမ်းသာမှ နိုင်ငံချမ်းသာမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိနိုင်ငံတော်ကြီး ချမ်းသာကြွယ်ဝစေလိုလျှင် မိသားစုအားလုံးကို ချမ်းသာအောင် အကျိုးဆောင်ပေးကြရမည်သာဖြစ်၏။ တချို့လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အရာရှိအချို့သည် လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ်ဟူသော စကားအတိုင်း သူ့ဆွေမျိုးများကိုသာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေး၏။ တခြားသူမှန်သမျှကို လုပ်ပိုင်ခွင့် မပေးပေ။

ဤကဲ့သို့သော အရာရှိမျိုးကား ခေါင်းဆောင်ကောင်းစိတ်ကင်း မဲ့သူသာဖြစ်၏။ နောက်လိုက်စိတ်၊ ကျွန်စိတ် ပြည့်ကျပ်စွာရှိနေသူထံ ခေါင်းဆောင်စိတ်၊ သခင်စိတ်သည် ဝင်ရန် နေရာမရ ဖြစ်နေတတ်၏။ ထိုကဲ့သို့ နောက်လိုက်စိတ်ရှိနေသူသည် ဘဝပေးအခြေအနေအရ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လည်း ခဏသာ ဖြစ်၏။ အချိန်တန်လျှင် နောက်လိုက်နေရာသို့ ပြန်ရောက်ရ၏။

ပေါင်းမြက်သည် စပါးပင်ဘေး ပေါက်ခွင့်ရသော်လည်း ခဏသာ ဖြစ်၏။ အချိန်တန်လျှင် အနှုတ်ခံရသကဲ့သို့ပင်ဖြစ်၏။ ခေါင်းဆောင် စိတ်ရှိသူသည် ဘဝပေးအခြေအနေအရ နောက်လိုက်ဘဝသို့ ရောက်နေရသော်လည်း ခဏသာဖြစ်၏။ အချိန်တန်လျှင် ခေါင်းဆောင်ဘဝသို့ ပြန်ရောက်ရသည်သာဖြစ်သည်။ စိန်တစ်လုံးအမျိုးအစား သရက်ပင်သည် မြက်တောထဲပေါက်ရသော်လည်း ခဏသာ ဖြစ်၏။ တန်ဖိုး နားလည်သူတွေ့သွားသည်နှင့် သရက်ပျိုးဥယျာဉ်ထဲ ပြန်၍ အစိုက်ခံရသကဲ့သို့ပင်တည်း။

ခေါင်းဆောင်စိတ်ခေါ် သခင်စိတ်၏ လက္ခဏာများကား-

- မခိုင်းဘဲ လုပ်ခြင်း၊ အလုပ်ကို အများကြီးလုပ်ပြီး
- အခွင့်အရေးကို အနည်းငယ်သာယူခြင်း၊ ကိုယ်ကျိုး
- စွန့်ခြင်း၊ အနစ်နာခံခြင်း၊ သဘောထားကြီးခြင်း။

ဉာဏ်ပညာဗဟုသုတရှိခြင်း၊ ရေရှည်ကိုမြော်မြင်
တတ်ခြင်း၊ ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါးရှိခြင်း၊ အလုပ်
လုပ်နေရသည်ကို ပျော်၍၊ အလကားနေရသည်ကို
ပျင်းရိခြင်း၊ ဆွေစွဲ၊ မျိုးစွဲ၊ ဂိုဏ်းစွဲမရှိဘဲ မှန်ကန်
သည့်ဘက်က နေရဲခြင်းတို့ပင်ဖြစ်၏။

နောက်လိုက်စိတ်ခေါ် ကျွန်စိတ်ရှိသူ၏လက္ခဏာများကား -

ခိုင်းမှလုပ်ခြင်း၊ အလုပ်ကို နည်းနည်းလုပ်ပြီး
အခွင့်အရေးကို အများကြီးယူခြင်း၊ အများအကျိုးကို
စွန့်ခြင်း၊ အသာစံခြင်း၊ သဘောထားသေးခြင်း၊
ဉာဏ်ပညာဗဟုသုတမရှိခြင်း၊ ရေတိုကိုသာ မြင်
တတ်ခြင်း၊ ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါး မရှိခြင်း၊ အလုပ်
လုပ်နေရသည်ကို ပျင်းရိခြင်း၊ အလကားနေရသည်
ကို ပျော်ခြင်း၊ ဆွေစွဲ၊ မျိုးစွဲ၊ ဂိုဏ်းစွဲကြီး၍ မှန်
ကန်သည့်ဘက်၌ မနေရဲခြင်းတို့ပင်ဖြစ်၏။

လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ ဣဿာမစ္ဆရိယရှိသူများသည်
ရရှိမည့် ကောင်းကျိုးများ မရတော့ခြင်း၊ ဂုဏ်သိက္ခာများ မတိုးတော့ဘဲ
ဆုတ်ယုတ်သွားခြင်း၊ အရှိန်အဝါ ကင်းမဲ့သွားခြင်း၊ အပါယ်ငရဲသို့
ကျရောက်ရခြင်း ဟူသော ဆိုးကျိုးများကို ခံစားရပေသည်။ ရန်သူ
သည် အတွင်းရန်သူ၊ အပြင်ရန်သူဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ အပြင်ရန်သူသည်
ရှောင်ရန်လွယ်သော်လည်း အတွင်းရန်သူကား ရှောင်ကြဉ်ရန် မလွယ်
ကူပေ။ ရပ်ကွက်တစ်ခု၌ မိမိရန်သူရှိနေသည်ဟု သိပါက ထိုရပ်ကွက်
ကို ရှောင်သွားလျှင် လွတ်သည်သာဖြစ်၏။ သို့သော် မိမိစိတ်ဟုဆိုအပ်
သည့်အတွင်းမှ ရန်သူကိုကား ရှောင်ရန် ခဲယဉ်း၏။

မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းတို့သည် အတွင်းမှလာသော
အတွင်းရန်သူများဖြစ်၏။ ထိုအတွင်းရန် ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယကို မဂ်
ဉာဏ်နှင့်လည်း သတ်နိုင်၏။ အသိဉာဏ်နှင့်လည်း သတ်နိုင်၏။
မဂ်ဉာဏ်နှင့် သတ်နိုင်သူကို အရိယာဟုခေါ်၏။ အသိဉာဏ်ဖြင့် သတ်

နိုင်သူကို သူတော်ကောင်းဟုခေါ်၏။ မည်သည့်ဉာဏ်နှင့်မျှ မသတ်နိုင်လျှင် မည်မျှရာထူးကြီးကြီး မည်သည့်ဘွဲ့တွေရရ မသူတော်စာရင်း ဝင်လေ၏။

ဣဿာမစ္ဆရိယထံ ကျွန်ခံသူ

ကဲ့ရဲ့စရာ အကွက်တွေ့ပါက လူတစ်ရာလျှင် တစ်ရာလုံးကဲ့ရဲ့ တတ်ကြသော်လည်း ချီးမွမ်းစရာတွေ့လျှင်ကား တစ်ရာတွင် တစ်ယောက်လောက်သာ ချီးမွမ်းစကားပြောတတ်ကြ၏။ ကျန် ၉၉-ယောက်က မသိသလိုနေတတ်ကြ၏။ ကောင်းကွက်တွေ့ပါလျက် မချီးမွမ်းနိုင်ခြင်းသည် ဣဿာမစ္ဆရိယခေါ် အတွင်းရန်သူထံ ကျွန်ခံနေသူ သာဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်၏မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာတရား ခွေကို ရဟန်းရှင်လူအများစု နှစ်သက်ကြသော်လည်း မနှစ်သက်သူ ဒကာတစ်ယောက်က ကျွန်ုပ်ထံစာထည့်လိုက်၏။ သူကား ပုလောမြို့မှ ဖြစ်၏။ သူ့စာ၏ အချုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်သမိုင်းဆရာ ဂျီအီးဟာဘေးသည် မြန်မာအများစု သိက္ခာကျအောင်ရေးသည့် စာရေးဆရာသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ထိုစာရေးဆရာရေးခဲ့သော တလထော်အကြောင်းကို မဟောပြောသင့်။ သက်မဲ့ရုပ်ပွားများ ကောင်းကင်မှ ပျံကြွလာသည်မှာ ယုတ္တိမရှိ၊ ပညာတတ်များအတွက် ရယ်ဖွယ်သာဖြစ်သည်စသော ရေးသားချက်များပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် မည်သို့ ပြန်လည်ဖြေရှင်းရပါမည်နည်း။

ငြင်းခုံကွဲပြား၊ ခိုက်ရန်များခြင်းအကြောင်း

ငြင်းခုံခိုက်ရန်များခဲ့ကြသော ကောသမ္မိရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်း၌ ဝပ်စင်းညွတ်တွားလျက် တောင်းပန်ကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ဤလောက၌ အနိစ္စသဘောကိုမသိမမြင်ကုန်သော သူမိုက်တို့သည် အချင်း

ချင်းငြင်းခုံ၍ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားကြကုန်၏။ အချင်းချင်း ငြင်းခုံ၍ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်းဖြင့် ထိုငြင်းခုံကွဲပြား ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ငြိမ်းအေးသည်ဟူ၍မရှိ၊ အနိစ္စသဘောကို သိသော ပညာရှိတို့အတွက်ကား ငြင်းခုံ၍ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ပြေငြိမ်း၏-ဟူ၍ ဆိုဆုံးမကာ အောက်ပါဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ ဤလောက၌ ငါတို့သည် တစ်နေ့တွင် မုချမသွေ သေဆုံးကြရမည်သာဖြစ်၏ ဟု မသိကြကုန်သော သူမိုက်တို့ အတွက် ငြင်းခုံကွဲပြားခိုက်ရန်များခြင်းသည် မပြေငြိမ်း။ ထိုသို့ သိသော ပညာရှိ တို့အတွက်ကား ထိုသို့သိသောကြောင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွား ငြင်းခုံကွဲပြားခြင်းတို့သည် ပြေငြိမ်းကုန်၏။

ပုထုဇဉ်လူသားတို့၏ ဘဝဟူသည် သိသိသာသာ ပြိုင်ခြင်းနှင့် မသိမသာပြိုင်ခြင်းတို့၏ ပေါင်းစည်းရာဌာနဖြစ်သည်။ မာနပင်တည်း၊ မာနသည် မိမိထက်သာသူနှင့်လည်း ပြိုင်၏။ တန်းတူနှင့်လည်း ပြိုင်၏။ မိမိအောက်ခိုမ့်ကျသူနှင့်လည်း ပြိုင်၏။ ဘက်မရွေး မြင်မြင်သမျှနှင့်ပြိုင်၏။ ထိုသို့ပြိုင်ရာမှာ မခံချင်စိတ်တို့သည်ဖြစ်၏။ ဒေါသပင်တည်း၊ ဒေါသ၊ မာန်မာနတို့ကြောင့် မခံချင်စိတ်တို့ ပြင်းထန်လာသောအခါ မှားမှန်းသိလျက် ဇွတ်တိုး၏။ မလုပ်သင့်မှန်း သိလျက် ဇွတ်လုပ်၏။ ဘာကိုမှမမြင်၊ ယှဉ်ဖက်အပေါ် အသာစီးရရေး၊ ယှဉ်ဖက် ဒုက္ခရောက်ရေးကိုသာမြင်၏။ ထိုအခါ ဘုရားလည်း မတတ်နိုင်၊ တရားလည်း မတတ်နိုင်၊ သံဃာလည်း မတတ်နိုင်၊ မိဘနှင့် ဆရာသမားတို့ကား တတ်နိုင်ဖို့ဝေးစွဲ။

ပညာယနဘဝေဌနံ-ပုထုဇဉ်လူမိုက်တို့၏ ဘဝ၌ ပညာ၏ ပြဋ္ဌာန်းမှုမည်သည် မရှိဟူ၍ အဆိုအမိန့်ရှိလေရာ၊ ပုထုဇဉ်လူသားတို့အတွက် ဆင်ခြင်ဉာဏ်ထက် ခံစားချက်က ပို၍ ပြဋ္ဌာန်းလေ၏။ ထို့ကြောင့် ကောသဗ္ဗိပြည်သား ယောသိတာရုံ ရဟန်းများသည် သီလ စင်ကြယ်သူများဖြစ်ကြပါလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကို မနာယူနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

ပုထုဇဉ်တို့၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာသည် ကျောက်တိုင်ကဲ့သို့ မခိုင်မြဲဘဲ မြေသားတိုင်ကဲ့သို့ ယိုင်လဲတတ်ချေ၏။ ထို့ကြောင့် ပင် ပုထုဇဉ်လူသားများကို တိရစ္ဆာန်တစ်ပိုင်း၊ ဗြဟ္မာတစ်ပိုင်း ဟူ၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။

(ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်၏ ကောသမ္မိရဟန်းများ ဆောင်းပါးမှ)

မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမသည်ကို မနာယူဘဲ ဒေါသမာန်မာန ဖြင့် တင်းခံကြကုန်သော ရဟန်းတို့၏ အကုသိုလ်အကျိုး ဆက်ကား ဤမျှသာ မဟုတ်သေး။ ပရိသတ်အလယ်၌ ဦးခေါင်းမဖော်ဝံ့အောင်အရှက်ရကြမည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မိမိတို့၏ အမှားကို အမှားအတိုင်း သိမြင်၍ ဝန်ချတောင်းပန်ပြီး မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ခြေတော်ရင်း၌ ပြားပြားဝပ်၍ ကန်တော့ရသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ၏ အာနုဘော်သည် သူတို့ ကျူးလွန်မိသောအပြစ်များကို ပြေပျောက်စေကာ သောတာပတ္တိမဂ် ကိုပင် ရစေနိုင်သော ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ သတ္တိဖြင့် အထောက်အပံ့ပြုလေ၏။

အမှားကို အမှားမှန်း သိခြင်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းဖြစ်၏။ မိမိ၏အမှားကို ဖော်ထုတ်၍ ဝန်ချတောင်းပန်ခြင်းသည် ပဋိပသံယောဇဉ်ကို ဖြတ်ရာရောက်၍ ပိုပြီး သူတော်ကောင်း ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်များကို မဖြစ်ရလေအောင် အားထုတ်ရ၏။ ဖြစ်ပြီးသား အကုသိုလ်များကို ပယ်ပျောက်သွားအောင် အားထုတ်ရ၏။ ဖြစ်ပြီးသား ကုသိုလ်များကို ပွားများလာအောင် အားထုတ်ရ၏။ ဤသို့ အားထုတ်ခြင်းသည် သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ထိုက်၍ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်း၌ အားကြီးသော အထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။

(ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ ကောသမ္မိရဟန်းများဆောင်းပါးမှ)

တော်သုံးတော်

အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော်တို့ကလည်း ငယ်ရာက ကြီးလာတာပါ။ ဒီတော့ ဘယ်သူမှတော့ ကွင်းလုံးကျွတ် အပြစ်ကင်းကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အမှားတွေ၊ အပြစ်တွေကို မြင်ပြီးနေတတ်ရာကနေ လူတော်လူကောင်းတွေ ဖြစ်လာရ တာပါ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်မှာအပြစ်တွေ၊ အမှားတွေရှိနေတယ်လို့ သိရင်ပြင်ကြပါ။ အဓိက ပြောလိုတာကတော့ ဒီကျောင်းတိုက် မှာနေရင် -

- (၁) စာတော်ရမယ်
- (၂) အနေအထိုင်တော်ရမယ်
- (၃) ဝေယျာဝစ္စတော်ရမယ်

တကယ်လို့ စာမတော်ရင်တောင် အနေအထိုင် တော် မယ်၊ မဆိုမကပ်နဲ့ ဝေယျာဝစ္စတော်မယ်ဆိုရင် တပည့်တော် ကျေနပ်ပါတယ်။ ဒီသုံးမျိုးထဲက တစ်ခုခုတော်နေရင် တပည့် တော်တို့ သာသနာအတွက် အကျိုးများမှာသေချာပါတယ်။ ဘာမှမတော်ရင်တော့ တပည့်တော်တို့ ဆက်လက်ပြီး ပညာ သင်ကြားခွင့်မပေးနိုင်ပါဘူး။

ဒေဝဒတ်ဟာ သိပ်ယုတ်မာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သေခါနီး မှာ မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညိုတဲ့ ကြည်ညိုမှုကြောင့် တပည့် တော် လေးစားတယ်။ အဇာတသတ်ဟာ အဖေသတ်တဲ့အထိ မိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်း လိမ္မာပြီး ပထမသင်္ဂါယနာ တင် မင်းတစ်ပါးအထိ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် တပည့်တော် လေးစားတယ်။ အရှင်ဘုရားတို့က ဒေဝဒတ်လောက်လည်း မဆိုးဘူး။ အဇာတသတ်လောက်လည်း မမိုက်ဘူး ပြင်လို့ရ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြင်ကြပါ။

(ဆရာတော် ဦးဝိမလ ရန်အောင်မင်းကျောင်း
(ရမည်းသင်းမြို့))

သိပ္ပံပညာလိုက်မပီသောအရာ

သိပ္ပံပညာသည် ရုပ်၏ အစွမ်းကိုသာ လေ့လာသုံးသပ်နိုင်၏။
ဝိဇ္ဇာခေါ် နာမ်ဓာတ်၏ အစွမ်းကို လေ့လာသုံးသပ်နိုင်ခြင်းမရှိချေ။
ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာဝန်တင်ရွှေ ပြုစုသော စိတ်နယ်လွန်
ဖြစ်ရပ်ဆန်းများ စာအုပ်ငါးတွဲကို ပုလောမှဒကာသည် သေချာ ဖတ်
သင့်သည်။ ထိုစာအုပ်ထဲမှ ဖြစ်ရပ်များကို သိပ္ပံပညာသည် ဘယ်လိုမှ
အဆုံးအဖြတ် မပေးနိုင်ကြောင်း ကမ္ဘာက အသိအမှတ်ပြုထားရသည်။

ထိုစာအုပ်ထဲတွင် သံချောင်းများ၊ ဇွန်းများကို မျက်လုံးဖြင့်
စိုက်ကြည့်ပြီး ကွေးပြေသူ၊ အိမ်ခန်းတွင်းမှ ဘီရိုကြီးများကို စိတ်တန်ခိုးဖြင့်
လေပေါ်မြောက်ပြီး မိမိဆီရောက်အောင် လုပ်ပြသူ စသောအားဖြင့်
တော်တော်စုံစုံပါသည်။ ထိုစာအုပ်များကို ကျွန်ုပ်၏ စာကြည့်တိုက်တွင်
ပြန်ရှာခိုင်းထားသည်။ တွေ့ခဲ့လျှင် စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်ရပ်အချို့ကို
လိုရင်းချုပ်၍ လိပ်စာနှင့်တကွ အတိအကျတင်ပြပါမည်။

၁၂၉၂-ခုနှစ်ခန့်က ဘိုကလေးဦးသက်ရှည်အမည်ရှိ ကဗျာ၊
လင်္ကာဆရာကြီးတစ်ဦးသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ မဏ္ဍိမဒေသ ဗုဒ္ဓဝင်သမိုင်း
ဋ္ဌာနများကို သက်စွန့်ဆံဖျားသွားရောက်ဖူးမြော်ရင်း သုတေသနပြုခဲ့
သည်။ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ နီပေါနိုင်ငံတို့တွင် လေးလကျော်ကြာသည်
အထိ သုတေသနပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးသက်ရှည်သည် တခြားမည်
သည့်နည်းနှင့်မှ ရှင်းလို့မရသော အခက်အခဲပြဿနာများကို သစ္စာဖြင့်
ဖြေရှင်းခဲ့သည်။

ဦးသက်ရှည် ဖြေရှင်းခဲ့သော ပြဿနာများကို သိပ္ပံပညာရှင်
များ ဖြေရှင်းနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ဥပမာအားဖြင့် မိုးမှောင်ကြီးကျနေစဉ်
အတွင်း ဆယ်မိနစ်ခန့် နေထွက်အောင် လုပ်ပြစမ်းပါဆိုလျှင် သိပ္ပံ
ပညာရှင်များ လုပ်နိုင်မည်မဟုတ်။ သို့သော် ဦးသက်ရှည်က လုပ်ပြနိုင်
ခဲ့သည်။ မိုးမှောင်ကြီးကျနေချိန်အတွင်း နေမင်းကိုပင် ထွက်အောင်
လုပ်နိုင်သူအတွက် ရုပ်ပွားတော်ရှစ်ဆူကို ကောင်းကင်ယုံကြွအောင်
လုပ်ဖို့အတွက် ခဲယဉ်းသောအရာမဟုတ်တော့ပေ။

ဦးသက်ရှည်သည် သူ၏ ဗုဒ္ဓဂယာခရီးစဉ်ကို စာအုပ်တစ်အုပ်

ရေးခဲ့သည်။ စာအုပ်နာမည်ကို နတ်ပြည်တက်လမ်းခရီးစဉ်ဟု ပေးခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၁၉၂-မျက်နှာရှိသည်။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်က လူပျံတော်ပတ္တမြားစာပုံနှိပ်တိုက်က ထိုစာအုပ်ကို ဓမ္မဒါနဖြင့် ရိုက်နှိပ်ခဲ့သည်။ ယခု ထိုစာအုပ်လေးထဲမှ သစ္စာနှင့်ပတ်သက်သော အံ့ဖွယ်ဖြစ်ရပ်အချို့ကို ကောက်နှုတ်ဖော်ပြလိုက်ပေသည်။

အကျွန်ုပ်သည် ၁၂၉၂-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ညနေတွင် (၁၂၉၀ ပြည့်နှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လအတွင်းက မြန်မာတို့အဖိုးငွေ(၄၇၅၀၀)နှင့် ဝယ်ယူထားသောကလကတ္တားမြို့၊ အီဒင် ဆေးရုံလမ်း၊ နံပါတ် (၁၀)မြန်မာအသင်းပိုင် သုံးထပ်တိုက်ဇရပ်ကြီး) တည်းခိုရာမှ မော်တော်ကား ငှားရမ်းစီးနင်း၍ ကလကတ္တားဟောင်ရာ (HOW RAH) ဘူတာရုံကြီးသို့ လက်မှတ်ဝယ်ယူကာ ခရီးမိုင်ပေါင်း ၂၉၂-မိုင်ဝေးသော ဂယာမြို့သို့ မီးရထားဖြင့် လိုက်ရသည်။

ညတစ်နာရီကျော်အချိန်တွင် ဂယာမြို့သို့ရောက်၍ မီးရထားမှ ဆင်းပြီးသော် အက္ကခေါ် မြင်းလှည်းငှား၍ ဂယာမြို့မှ ဗောဓိပင်သို့ သွားရာလမ်းဖြစ်သော မက္ကလီအော့ဂန်းဂျီ ခေါ်သည့် လမ်းနံဘေးတွင်ရှိ ဇောတိကဟောလ်ခေါ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာတိုက်ဇရပ်သို့ သွားရောက် တည်းခိုနားနေသည်။

မှတ်ရန်။ ၎င်းတိုက်ဇရပ်မှာ ဦးဇောတိက ဘွဲ့အမည်ရှိ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးက စတည်တည်ထောင်ခဲ့သော နေရာကို ဆက်လက်၍ အစ်စမာဂိုစရတနာပူရခေါ်သော မြို့နေ ဥပါသကာအိုင်-ကေပိဂျီဟာမိက အလှူငွေ၁၀၀ဝိ/ အရင်းတည်ပြီး ဆောက်လုပ်လှူ ဒါန်းထားသော တိုက်ဇရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုတိုက်ဇရပ်မှာ မနားခိုဘဲ ဗောဓိပင်သို့ တိုက်ရိုက် သွားလိုက သွားနိုင်သည်။

၎င်းတိုက်ဇရပ်တွင် အနည်းငယ်မျှ နားနေပြီးသော် ဂယာမှ ၇-မိုင်ခန့်ဝေးသော ဘုရားသခင်ပွင့်တော်မူရာ ဗုဒ္ဓဂယာခေါ် မဟာဗောဓိပင်သို့ မော်တော်ကားငှား၍ သွားရသည်။ နှစ်

နာရီကျော်ကျော် အချိန်တွင် ရောက်သဖြင့် ဗောဓိပင်၏အနီး သီဟိုဠ်ကျွန်းသား ဓမ္မပါလပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဦးစီးဆောက်လုပ်ထား သော ဘုရားဖူးများ တည်းခိုရန် ရန်ကုန်ဟိုက်ကုတ်ရုံကြီးနှင့် တူသော တိုက်ရေပ်ကြီးတွင် တည်းခိုနားနေရသည်။

ကုလားသူရဲနှင့် သစ္စာတန်ခိုး

ရေပ်စောင့် ကုလားဆီမှ အခန်းသော့ကို တောင်းရာ အစောင့်ကုလားကိုယ်တိုင် လိုက်၍ အခန်းတစ်ခုကို ဖွင့်ပေး သည်။ ၎င်းအခန်းကို သန့်ရှင်းပြီး အိပ်ရာလိပ်များကိုဖြည့်၍ အညောင်းဆန့်လျက် မအိပ်ဘဲ တပည့်များကို အရုဏ်ဆွမ်း ကပ်ရန် ဆွမ်းချက်စေရာပြင်ဆင်နေကြဆဲတွင် ကျွန်ုပ်၌ ဘယ် အခါကမှ မကြုံတွေ့ဖူးသော ဝေဒနာဆိုးကြီး ဖိစီးစွဲကပ်လာ တော့၏။ ဝေဒနာမှာ ရင်ဝ၌ အလုံးကြီး ပြင်းထန်စွာ ပိတ် ဆို့နှင့်အောင့်လျက် တင်းကြပ်စွာခံစားရခြင်း၊ ဦးခေါင်းတွင်း၌ရှိ သောဦးနှောက်ကို လက်ကြီးနှင့် အတင်းဆုပ်ကိုင် ညှစ်ဆွဲထား သကဲ့သို့ ဦးခေါင်းရောက်ကိုယ်ပါ မလှုပ်ရှားနိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြုံခံစား ရတော့၏။

ထိုဝေဒနာသည် တစ်ကိုယ်လုံးတင်းကြပ်ပြင်းပြလျက် မလှုပ်မရှားနိုင်ဖြစ်နေသဖြင့် ဘာကိုမှ မကြံတတ်နိုင်တော့ပေ။ ငါသည် ဗောဓိပင်ကို ဖူးမြော်ရန်လာရာ ဗောဓိပင်ကို ရောက် ၍မှ ဗောဓိပင်ကို ထင်ရှားစွာဖူးရတော့မည် မဟုတ်ချေ။ ငါး မိနစ်ထက် မလွန်နိုင်။ ငါ အသက်ထွက်ရချေတော့မည်ဟု ဝမ်းနည်းခြင်းကြီးဖြစ်လျက် မျက်ရည်များပင် တတွေတွေ ယိုဆင်းမိတော့၏။ သို့နှင့်အကြံရပြီး အောက်ပါအတိုင်း သစ္စာ ပြုမိတော့၏။

“ငါသည် ဘုရားသခင်ပွင့်တော်မူရာဗောဓိပင်ကို ငယ် စဉ်အခါကပင် ဖူးမြော်လိုသောဆန္ဒသည် တစွဲလမ်းလမ်းရှိခဲ့၏။ ယခု အသက် ၅၀-ကျော်မှ ဗောဓိပင်သို့ ရောက်လာရသည်။

ငါ ဖူးရသလိုလည်း မြန်မာပြည်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါင်းတို့သည် ဗောဓိပင်၏ ဓာတ်ပုံအစစ်ကို ဖူးနိုင်ကြစေရန် ဘိုင်စကုတ်ရိုက် ကူးပြုဖို့ ကိရိယာအစုံအလင်ကိုလည်း ယူလာခဲ့၏။ ဤဆန္ဒအ တိုင်း မှန်ပါသည်။ ဤမှန်သောသစ္စာကို ဆိုခြင်းကြောင့် ဗောဓိပင်ကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်ရှိဖူးမြော်ရသည့်အချိန်အထိ မျှ ငါ၏အသက် တည်မြဲပါစေသား သာသနာစောင့်နတ် ကောင်းနတ်မြတ်တို့အား ငါပြုသမျှသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ ကို အမျှပေးဝေပါ၏”ဟု သစ္စာကို ပြုမိတော့၏။

သစ္စာပြု၍ ငါးမိနစ်ခန့်အတွင်းမှာပင် စွဲကပ်နေသော ဝေဒနာသည် သိသိသာသာကြီး ပျောက်ကင်းသွားလေတော့ သည်။ သို့ဖြင့် ခေတ္တမျှအိပ်ပျော်သွားမိတော့၏။ မှေးခနဲ အိပ် ပျော်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အခန်းတံခါးပေါက်မှ ဆယ်ပေခန့် တွင် ကုလားတစ်ယောက်သည် အရပ်ခပ်မြင့်မြင့်၊ အသား မည်းမည်း၊ ဆံပင်စုတ်ဖွားနှင့် ခါးမှာ အနံတစ်ထွာခန့် အဝတ် ကလေးကိုပတ်လျက်၊ လက်သီးနှစ်ဖက် ဆုပ်လျက် တင်းမာ သော မျက်နှာထားနှင့် စိုက်ကြည့်နေပြီး ကုလားစကားဖြင့် “ဟားလ်ပချန်ဂီယားဟေး- ငါ့အကြောင်း သိပလား”ဟု မေး၏။

ထိုအခါ ကုလားကို ကျွန်ုပ်က “နင်ဟာ အင်မတန် ယုတ်ညံ့တဲ့ဘဝကိုရောက်နေပြီး ဘာဖြစ်လို့ နှောင့်ယှက်ချင်ရ တာလဲ၊ ဒီလိုလုပ်လျှင် ယခုဘဝထက်ဆိုးဝါးတဲ့ ငရဲမှာ ခံရ တော့မည်။ နင့်ကို ငါသနားလှသည်။ ငါလှူသမျှသော ကုသိုလ်တို့ကို ငါ အမျှပေးဝေသည်။ နောက်နှောင် မနှောင့် ယှက်နှင့်ဟုပြောလိုက်ရာ ကုလားသည် ဆုပ်ထားသော လက် သီးနှစ်ဘက်ကိုဖြန့်ပြီး ရှိခိုးလျက် ကွယ်ပျောက်သွားတော့၏။

ကျွန်ုပ်လည်း အိပ်ရာမှနိုးလာပြီး ဗောဓိပင်နှင့် စေတီ တော်များကို သွားရောက်၍ အရုဏ်ဆွမ်းကပ်ပြီး ထင်ထင်ရှား ရှားတွေ့မြင် ဖူးမြော်ရတော့၏။ ဘုရားဖူးမြော်ပြီး ပြန်လာသော

အခါ ဗောဓိပင်တိုက် ဧရပ်အပေါ်ထပ်တွင် သီတင်းသုံးနေသော တရုတ်ဘုန်းတော်ကြီး ကြွရောက်လာပြီး ကျွန်ုပ်အား - “ဒကာကြီး ဒီအခန်းမှာ မနေနှင့် တခြားအခန်းကို ပြောင်းပါ။ ဒီအခန်း မကောင်းဘူး။ ဒီအခန်းမှာ တရုတ်ပြည်က ဘုရားဖူးလာတဲ့ တရုတ်ဘုန်းကြီးတစ်ပါး အောင့်တယ်အောင့်တယ် ဆိုပြီး ရုတ်တရက်သေသွားတယ်။ မြန်မာမိန်းမ တစ်ယောက်လည်း ဒီလိုပဲသေသွားတယ်” ဟုအမိန့်ရှိသံကြားခဲ့ရသည်။ ဤအခန်းကား တိုက်ဧရပ်ကြီး၏ မြောက်ဘက်တန်း အရှေ့မှအနောက်သို့သုံးခန်းမြောက်အခန်းဖြစ်သည်။

ကောသမ္ဘီပြည်ရွာပုံတော်

ဘုရားသခင် ကိုးကြိမ်မြောက်ဝါဆိုတော်မူရာ ကောသမ္ဘီမြို့ကို စုံစမ်းရာတွင် လောဟဗတ်မြို့သို့ မီးရထားနှင့်လိုက်ပြီး ကုလားသူဌေးတစ်ဦး၏တိုက်မှာ တည်းခိုရသည်။ နောက် တစ်နေ့တွင် နံနက်စောစောထပြီး ကောသမ္ဘီမြို့ ဘယ်ဆီမှာရှိကြောင်းကို တပည့်တစ်ယောက်နှင့်အတူ မီးရထားဘူတာရုံစေ့အောင် လိုက်လံမေးသော်လည်း သိသူတစ်ယောက်မျှ မတွေ့ရချေ။ တစ်ဖန် ဂင်္ဂါမြစ်ဆိပ်ကမ်းဆင်းပြီး တဖြည်းဖြည်း ခြေလျင်လျှောက်၍ သမ္မာန်များကို မေးသော်လည်း သိသူ တစ်ယောက်မျှ မတွေ့ရ။

တစ်ဖန် ဆေးရုံများ၊ ရုံးများကို လှည့်လည်၍ မေးသော်လည်း သိသူတစ်ယောက်မျှ မတွေ့။ ဟိုကိုဝင် သည်ကိုထွက် မေးရင်းမြန်းရင်းနှင့် ဥယျာဉ်ကြီးတစ်ခုအတွင်းသို့ ရောက်ရတော့သည်။ ခရီးမော ပမ်းလှသဖြင့် လုံးပတ်ပေနှစ်ဆယ်ခန့်ရှိကြီးမားသော မယ်ဇယ်ပင်ကြီးအောက်သို့ ဝင်၍ နားမိတော့သည်။ ခရီးကပန်း၊ လူကန္တမ်းနှင့် နံနက်စာ ထမင်းကလည်း မစားရသေးသဖြင့် ပျော့ခွေနှုန်းချိုလျက် မလှုပ်ချင်၊ မယှက်ချင်ဖြစ်လျက် မောပန်းခြင်းကလည်း ပြင်းပြလှသဖြင့် ခြေနှစ်

ချောင်းကို ဆန့်ဆင်းပြီး ထိုင်လျက်

“ဪ မယ်ဖယ်ပင်ကြီးဟာ ဤမျှလောက်ကြီးမားနေခြင်းမှာ ဘုရားသခင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်အခါက သူရှိမှာပဲ” ဟု အောက်မေ့ပြီး သစ်ပင်စောင့်ရကွစိုးနတ်ကို တိုင်တည်ပြီး-

လမ်းပြသူကုန်း

“အကျွန်ုပ်သည် ဘုရားသခင် ဝါဆိုတော်မူသော တစ်ဆယ့် ခြောက်ဌာနများကို အစေ့အစုံ ဖူးမြော်လိုသော ဆန္ဒဖြင့် လိုက်လံရှာဖွေ ဖူးမြော်ခဲ့ရာ ကိုးကြိမ်မြောက်ဝါဆိုတော်မူရာ ကောသမ္ဗိပြည်ကို မေးမြန်းစုံစမ်း၍မရဘဲ အခက်အခဲနှင့် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ကောသမ္ဗိပြည်တွင် ဘုရားဝါဆိုတော်မူသော နေရာကိုမဖူးမြော်ရလျှင် ကျွန်ုပ် မြန်မာပြည်သို့မပြန်တော့ပါဘူး။ ကုလားပြည်မှာပဲ အသေခံပါတော့မယ်။ မှန်သော သစ္စာကို ဆိုပါသည်။ သဲလွန်စကလေးများ ရအောင် စောင်မတော်မူကြပါ”

သစ္စာပြုပြီး သစ်ပင်ရင်းမှ ထလျက် ဈေးဆီသို့ ဆရာတပည့် နှစ်ယောက်လျှောက်လာပြီး ထမင်းနှင့်လက်ဖက်ရည် ရောင်းသော ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ဝင်၍ လက်ဖက်ရည်သောက်ရင်း ကုလားများကို မေးရတော့၏။ အနီးအနားတွင် တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ သိသူမရှိချေ။ ခပ်ဝေးဝေးတွင် ထမင်းစားနေသော ကုလားတစ်ယောက်က လှမ်း၍ ကျွန်ုပ်အား -

“ကောသမ္ဗိကို ဒီမှာ မေးလို့ဘယ်ရမှာလဲ။ ဒီက နှစ်ဆယ့်လေးမိုင်ဝေးတဲ့ ဗရဝါရီဘူတာကို လိုက်ပြီး ဘူတာက တစ်ဆယ့်ရှစ်မိုင် ဝေးတယ်။ ကုန်းကြောင်းသွားရတယ်”

ဟုပြောသဖြင့် သဲလွန်စဖြင့် ရပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်စွာနှင့် ထိုကုလားကို ကောသမ္ဗိပြည်သို့ သွားရောက်ရန်ခရီးစဉ်များကို မေးပြီး သေချာစွာ မှတ်သားယူရတော့၏။ ထိုကုလားကို ကျေးဇူးကြီးလှသဖြင့် ထမင်းဖိုး၊ လက်ဖက်ရည်ဖိုးများ စိုက်

ထုတ်ကျွေးမွေးလိုက်ရတော့၏။

(ဤနေရာ၌ ဗဟုသုတအဖြစ် ဆရာကြီး၏ ကောသမ္မိပြည် သို့ ခရီးသွားမှတ်တမ်းနှင့် ကဗျာများကိုပါ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြလိုက် ပါသည်။)

သင်္ကသနဂိုရ်မှ ပြန်လာပြီး ပက္ခနဘူတာမှ ကောင်ပို ဘူတာ သို့ မီးရထားဖြင့် ပြန်လာရသည်။ ၎င်းကောင်ပိုဘူတာမှ ခရီး(၉၇)မိုင် ဝေးသော (BHARWAR)ဘဟာရ်ဝါရီးဘူတာသို့ မီးရထားဖြင့် လိုက်ရသည်။ ရောက်သောအခါ ဘူတာရုံမှာ ဆင်း၍ ၎င်းဘူတာမှခရီး(၁၈)မိုင်ဝေးသော(KAWSAMENAM) ကောစမ်-အီ-နမ်ခေါ်သော ကောသမ္မိမြို့သို့ မြင်းလှည်းတစ်စီး ကို အခငွေတစ်ကျပ် ရှစ်ပဲပေး၍ ငှားပြီး ဘူတာမှ ခရီးကိုးမိုင် ဝေးသော (KARALEE) ကရာလီရွာသို့ သွားရသည်။

၎င်းရွာထဲသို့ ရောက်သောအခါ တာလမ်းဆုံးနေသဖြင့် မြင်းလှည်းမသွားနိုင်၍ ၎င်းရွာမှ ကိုးမိုင်ဝေးသော ကောသမ္မိ မြို့သို့ ခြေလျှင်သွားရသည်။ နှမ်းခင်းပြောင်းခင်းများကို ဖြတ် ကျော်သွားရသည့်အပြင် ချောင်းကြီးချောင်းငယ်အသွယ်သွယ် တို့ကိုလည်း ကူးဖြတ်၍သွားရသည်။ ပြောင်းခင်းနှမ်းခင်းများနှင့် တောချုံသစ်ပင်များတွင် ဥဒေါင်းငှက်များ အော်ဟစ်တွန်ကျူး မြူးတူးပျော်ပါးလျက်နေကြသည်မှာ သာယာနာပျော်ဖွယ် ကောင်းလှသည်။ ညနေ (၇)နာရီလောက်တွင် ကောသမ္မိမြို့ရိုး အတွင်းသို့ ရောက်ရှိသည်။

ဟင်ဒူလူမျိုးပညာရှိ ပဏ္ဍိတ်ကြီး (RAMBROS) ရမ်ဗရိုးစ် ၏ဘုရားကျောင်းမှာ တည်းခိုနားနေပြီး ညအိပ်ရသည်။ နံနက် လင်းသောအခါ ၎င်းကောသမ္မိရွာ၏ အရှေ့မြောက် ပေသုံး ထောင်ခန့်အကွာတွင် ဘုရားသခင် ကိုးကြိမ်မြောက်ဝါ ဆို တော်မူရာ-

ယောသီတာရုံကျောင်း
ပါဝါရိကရုံကျောင်း

ကုက္ကုဋ္ဌရုံကျောင်း

အားဖြင့် ကျောင်းတော်ရာကြီးများနှင့် သီရိဓမ္မာသောက မင်းကြီး စိုက်ထူထားသော အမြင့်ပေငါးဆယ်ခန့် လုံးပတ်ဆယ်ပေခန့်ရှိ ကျောက်စာတိုင်ကြီး၊ ကြီးမားသော စေတီပျက်ကြီး၏ အနီးတဝိုက်တွင် ကျောက်ဆင်းတု ဘုရားရုပ်ပွားတော်များ စုပုံလျက် ကုန်းပြင်ကြီးတမျှ ရှိနေသည်။ အချို့မှာ ကျိုးပဲ့လျက် တုံးလုံးပက်လက်ဖြစ်နေခြင်း၊ အချို့မှာ လယ်ကန်သင်းများပေါ်တွင် နယ်ခြားပြန်တိုင်အဖြစ် စိုက်ထောင်ထားခြင်းများကို တွေ့မြင်ရသဖြင့် အသည်းနှလုံးကို လှုံ့နှင့်ကလိသလို မချီမဆုံဖြစ်ရလေသည်။ ကျောင်းတော်ရာကြီးများနှင့် ဘုရားစေတီ ရုပ်ပွားတော်များကို ဖူးမြော်ပြီး ကျောင်းတော်ရာကြီးအတွင်းမှာပင် အောက်ပါလေးချိုး တစ်ပုဒ်ကို ရေးခြစ်မိပြန်တော့သည်။

ကောသမ္ဗိပြည် ယောသီတာရုံ
ကျောင်းတော်ရာဘွဲ့ လေးချိုး

ပြည်ကောသမ် ရိပ်ယုံ နဂရမှာလ၊
ကြည်ဇောတန် ဖိတ်လျှိုကြွလိုက်ပါတိ၊
ထိပ်ပန်ဘဂဝရယ်တဲ့ ထွက်မှန်ကူ၊
တန်ခိုးဖွင့်ပါလို့ ကိုးဆင့်ဝါမှီခိုတဲ့
ဌာနီမိုးမြေအထွတ်မှာလ၊ ဝေမောက်ခါယိုင်မညွတ်ဘု
ငွေကျောက်စာတိုင် တမ္မတ်ရယ်၊ ဖွေးဆွတ်ဆွတ်ဖြူ
တောမဟိပမာ သဏ္ဍာန်အခြေဖြင့် ပြောင်းချေပေါ့
ယောသီတာစံရွှေကျောင်းရယ်လို့
နောက်နှောင်းက မည်တစ်ဆူ
ဤဇမ္ဗူမှာတော့ လွန်ကျော်ကြား
နီးအစပ်မှာတော့ မိုးကပ်ခါစေတီပြိုလျက်
ပဝေဏီလို အခါမကောင်းလေတော့

ဘဂဝါကျောင်းတစ်လျှောက် ကန်သင်း အဖုတောင်ယာပေါ်တွင်
ကျောက်ဆင်းတုအခေါင်ရတနာတော် အပေါင်းတို့မှာ
(ဗျာ) လျောင်းစက်အများ။

ကောသဗ္ဗိမြို့မှာ ယမုံနာမြစ်၏ မြောက်ဘက်ကမ်းထိပ်မှာ
တည်ရှိသည်။ ယခုမှာ ရွာဟောင်းကြီး ဖြစ်နေတော့သည်။

ဆယ်ကြိမ်မြောက်ဝါဆိုသော ပါလီလေယျက တော

ကောသဗ္ဗိမြို့မှ အနောက်စူးစူးသို့ ကုန်းကြောင်းခရီး
ဖြင့် ကုန်းကြီးကျင်းကြီးများကို တက်ချည် ဆင်းချည်သွားရ
သည်။ ခရီးနှစ်မိုင် ခွဲခန့်တွင် (PALAYA) ပါလီလေယျခေါ်သော
ရွာကို ရောက်သည်။ ရှေ့သို့ ဆက်လက်၍သွားလိုက်ရာ ခရီး
နှစ်မိုင်ခန့်တွင် (PABOZA) ပုဗ္ဗိဇာ ခေါ်သော တောင်သို့ ရောက်
သည်။ ပုဗ္ဗိဇာတောင်၏ခုလပ်တွင် ကြီးမားသော ကျောက်ဂူ
ကြီးတစ်ခုကို တွေ့ရသည်။ ၎င်းဂူကြီးသည် ဘုရားသခင်
ဆယ်ကြိမ်မြောက် ဝါဆိုတော်မူသော ဂူကြီးဖြစ်သည်။

ကောသဗ္ဗိပြည်တွင် ရဟန်းများသည် ဝိဝါဒအဓိ
ကရုဏ်း ဖြစ်ပွားကြသောကြောင့် ဤပါလီလေယျတောစပ်
ပုဗ္ဗိဇာလိုဏ်ဂူကြီးမှာ ဝါဆိုတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းဂူကြီးမှာ
ယမုံနာမြစ်၏မြောက်ဘက်ကမ်းထိပ်တွင် တည်ရှိသည်။ ဂူကြီး
၏အနီး ဟင်ဒူဘုရားကျောင်းထဲတွင် ဘုရားရုပ်ပွားတော်
ကျောက်ဆင်းတုရုပ်ဆူ တွေ့မြင်ဖူးမြော်ရသည်။ ဤဂူကို
ကျောက်စာဘက်ဆိုင်ရာက အာဠာဝကဘီလူး၏ဂူဟု ညွှန်း
သည်။ မဟုတ်နိုင်။ ဂူ၏ရှေ့တွင် ကျောက်တုံးကျောက် ဆောင်
များ ရှိသဖြင့် အာဠာဝကဘီလူး၏ဂူဟု ယူဆဟန်ရှိသည်။

ရှေးအခါက ဤဂူနားတွင် ကျောက်စာတိုင်ကြီး
စိုက်ထူလျက်ရှိသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းသုံးရာကျော်က
ပသီဘုရင်တစ်ဦးသည် ကျောက်စာတိုင်ကြီးကိုနှုတ်၍ဖောင်ဖြင့်
တင်ပြီး အေလာဟဗတ်မြို့တွင် စိုက်ထူထားကြောင်း ဟင်ဒူ

ကုလားများက ပြော၍ ကြားခဲ့ရသည်။ ဘုရားသခင် ဝါဆို တော်မူစဉ်က ပါလီလေယျကဆင်မင်းနှင့် မျောက်မင်းတို့က အလုပ်အကျွေးပြုကြလေသည်။

ပါလီလေယျကတောနှင့် ပဗိုဇာတောင်ဘွဲ့တေးထပ်

သံဃာတွေဝိဝါဒ၊ ဒွိဘာဂညံ့ဆူ၊
တိနာထမှန်ကူ၊ သယမ္ဘူအရှင့်၊
ပါလီလေယျ တောရိပ်သာကို၊
ဇောငြိမ်ခါမြန်းရလေခြင်း၊
ဒသမဆယ်တန်ဝါကို၊ နယ်ကန့်ကာဆိုရှင့်၊
ကျယ်ပြန့်စွာ ဗြဟ္မစိုရ်ဖွင့်ပါလို့၊ မငြိုငြင့်ကြည်ဖြူ။
မျောက်နှင့်ဆင် ကမ်းမြစ်အနီးမှာ၊
ဆွမ်းသစ်သီးကပ်-မလင့်လှူ။
စမ်းရစ်စီးရပ်မြင့်ငူမှာ
နတ်နှင့်လူ ထောမနာဆင့်ပါလို့
ဩဘာဖြင့် ပြောစမှတ်ထိုအရာ၊
ဇောမြတ်ပိုသဒ္ဓါ
တောအစပ်ရှိဝနာမှာ၊
ပဗိုဇာတောင်မင်းကွဲလေး။

အဂုံလိမာလကို ချွတ်ရာ ဇာလိနီတောကို
သစ္စာဆို၍ ရွာရပုံ

ဤစာအုပ်တွင်ပါရှိသော ဌာနများကိုလိုက်လံရှာဖွေ ဖူး မြော်ရန် အိန္ဒိယအမည်ရှိ သာဝတ္ထိမြို့သစ်ခေါ် ဗာလ်ရမ်း ပူရ(BALRUMPUR) မြို့သစ်တွင် စခန်းချ၍ ဆောင်ရွက်ရ၏။ သာဝတ္ထိနယ်အတွင်းမှာ အဂုံလိမာလကို ဘုရားသခင်ချွတ် တော်မူရာ ဇာလိနီတောကို သွားရောက်လိုသဖြင့် ကုလားလူ မျိုး သက်ကြီးရွယ်အိုများကို လည်းကောင်း၊ မဟာရာဇာ၏

အမတ်ကြီးများကိုလည်းကောင်း မေးမြန်းစုံစမ်းပါသော်လည်း သိရှိသူတစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မတွေ့ရပေ။ ထိုဇာလိနီတော ကိုရောက်လိုတွေ့လိုသောဆန္ဒသည် တစွဲလမ်းလမ်းရှိတော့၏။

တစ်နေ့သ၌ တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ ဘုရားဖူးရန် သွားရောက် ပြီး မီးရထားဖြင့် ပြန်လာရာလမ်းခရီးတွင် ညဉ့်အချိန်ဖြစ်သဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်များကို သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်းများ ပြုပြီး ဇာလိနီတောကို ဘယ်နည်းနှင့် သိရပါ့ မလဲဟု တွေးတောကြံဆရင်း-

“သာသနာစောင့်နတ်၊ သမ္မာဒေဝနတ်တို့ ကျွန်ုပ်သည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပို့ပါသည်။ မှန်သောသစ္စာဆိုပါသည်။ ဇာလိနီတောကို တွေ့ဖို့ရန် ဖန်တီး ပေးတော်မူကြစမ်းပါ”

ဟု သစ္စာပြုရင်းပင် မီးရထားပေါ်၌ မှေးခနဲ အိပ်ပျော်သွား တော့၏။ မကြာမီပင် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်နှင့် လူတစ်ယောက် သည် အနားမှာလာရပ်ပြီး-

“ဟေ့ဟေ့ ထပါတော့လား၊ ဇာလိနီတောကို ရောက်ပါပဲ ကော” ဟု နှိုးလိုက်သဖြင့် ရုတ်တရက် အိပ်ပျော်ရာမှ နိုးပြီး မျက်စိကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်ရာ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုသာ ရေးရေးရိပ်ရိပ် မြင်လိုက်ရပြီး ကွယ်ပျောက်သွားတော့၏။

သို့နှင့် အိပ်ရာမှ ထပြီး မီးရထားတံခါးကို ဖွင့်ကြည့်လိုက် ရာ မီးရထားလမ်းဘေးတွင် မှိုင်းမှိုင်းညိုညို မို့မို့မည်းမည်း တောအုပ်ကြီးကိုတွေ့မြင်ရလေသည်။ ထိုအခါ နာရီကို အမှတ် ပြုခဲ့ရာ မိုးမလင်းမီ ဗာလ်ရမ်ပူရ်မြို့သို့ မီးရထားဆိုက်သဖြင့် နာရီနှင့် ခရီးမိုင်ကို ကိုက်ကြည့်သောအခါ ရှစ်မိုင်ကျော်မျှသာ ဝေးကြောင်း သိရသဖြင့် နံနက်မိုးလင်းသောအခါ မဟာရာဇာ ၏ဆင်တစ်စီးကိုငှားပြီး ဗာလ်ရမ်ပူရ်မြို့မှ ခရီးရှစ်မိုင်ခန့် ဇေတ ဝန် ကျောင်းတော်မှ အရှေ့တောင်ဘက် ခရီးခြောက်မိုင်ခန့် ဝေးသော ဇာလိနီတောသို့ သွားရသည်။

၎င်းတော၏အနီး (KARKARAWA)ကာကရဝါရွာတွင် ဆင်ကိုထားခဲ့ပြီးသွားရာ တောစပ်မှ ပေနစ်ရာခန့်မှာ သာ ချုံနွယ်များ ရှိသည်။ တောတွင်းသို့ ဝင်လိုက်သောအခါ နေ့အခါ၌ပင် သမင်ဒရယ်မှစ၍ တောခွေးတောဝက်များကို တွေ့မြင်ရသည့်အပြင် သာယာနာပျော်ဖွယ် ကျေးငှက်တို့ဖြင့် ဆူညံလျက်၊ သစ်ပင်ကြီးငယ်တို့ အသွယ်သွယ် ယှက်ညောင်းပြီး စမ်းချောင်းရေလျှင်များကလည်း တသွင်သွင် စီးဆင်းလျက်နေခြင်း။

နေပြောက်မထိုးယှက်မိုးဖြန့်ဝေလျက် သပြေပင် သပြေတောကြီးများ ထူထပ်ပေါက်ရောက်ပြီး အေးချမ်းကြည်နူးဖွယ် ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ၎င်းတောကြီးအတွင်းအရိပ်ဆာယာ တစ်လျှောက်တွင် ဘာဝနာတစ်ထောက် စခန်းသွားပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားနှင့် တက်ငြိမ်းဆင့်လျက် ဖွင့်၍နေဖို့ကောင်းသော တောကြီးပင်ဖြစ်လေသည်။

၎င်းတောကြီးတစ်နေရာတွင် ပေနစ်ရာပတ်လည်ခန့်မှာ သစ်ပင်ကြီးများတစ်ပင်မှ မပေါက်ဘဲ တလင်းကဲ့သို့ ကွက်လပ်မြေပြင်တစ်ခုကို တွေ့မြင်ရသည်။ ၎င်းနေရာပင်လျှင် အင်္ဂုလိမာလကို ချွတ်သောနေရာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဤနေရာတွင်ပင် ဘယ်အခါကမျှ သစ်ပင်များ မပေါက်ဟု ၎င်းတော၏ အနီးရွာများက ပြောကြသည်။ ၎င်းတောသည် အင်္ဂုလိမာလကို ဘုရားချွတ်သောနေရာဖြစ်သဖြင့် ဘုရားသခင်၏ ဂုဏ်တော်များကို ရည်မှန်းလျက် ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း ကို စီးဖြန်းပြီး ၎င်းတောဘွဲ့တေးထပ်တစ်ပုဒ်ကို ရေးသားလိုက်ရသည်။

ဇာလီနီတောဘွဲ့တေးထပ်

ဇာလီနီတောဝနသို့၊ စောဘဂဝယွန်းခါ
ဩသညွန်းရှာသည်၊ ကျွန်းအမတာပြည်သို့
အင်္ဂုလိ ဆိုးအားပိုသည်၊ ခိုးသားကို ချက်တဲမြိုင်ညှိ၊

မန္တာနီမွေးမာတာ၊ ဆွေးဗျာပါဖိုဆို၊
 ပြေးခါသာငိုလို့၊ ပိုကရိုလိုက်လာ။
 ကောသလာဘုရင်ဘေးရယ်ကြောင့်၊ ရှင်မအေးပွားရတတ်ဖြာ၊
 လျှင်မနှေးသားသက်လျာငယ်၊ ဓားစကြာ အရောင်ဝင့်ပါလို့
 ရှောင်တခင့်ဖမ်းတဲ့မြေပြင်၊ လွမ်းဘွဲ့ထွေအင်
 စမ်းအတွဲရေအလျှင်မှာ၊ သပြေပင်ယုက်လွမ်းလို့လေး။
 ဤအချက်မှာလည်း သစ္စာ၏ တန်ခိုးတော်ပင်ဖြစ်လေတော့သည်။

သစ္စာပြု၍ နေထွက်ခိုင်းခြင်းနှင့် မိုးရွာခိုင်းခြင်း

ဘုရားသခင် ၁၅-ကြိမ်မြောက် ဝါဆိုတော်မူရာ ကပိလ
 ဝတ်ပြည်၊ နိဂြောဓာရုံ ကျောင်းတော်ရာသို့ နောက်ငါးဘူတာမှ
 လှည်းနှစ်စီး ငှား၍ ည(၇)နာရီမှ မောင်းနှင်သွားရာ မနက်မိုး
 လင်းမှ ကျောင်းတော်ရာသို့ ရောက်သည်။ ထိုအချိန်တွင်
 ဟိမဝန္တာတောင်တန်းကြီးနှင့် နီးကပ်နေသော နေရာဖြစ်သဖြင့်
 တောင်ခိုးတောင်ငွေ့များ ယုက်သမ်းပြီး တိမ်တောင်လိမ်လိပ်
 ကြီးများ အထပ်ထပ်ဝေ့ယမ်းလျက် လွမ်းအုပ် နေသော
 ကြောင့် တစ်မိုးလုံး ညိုမှောင်မှိုင်းမှုန်လျက်နေတော့သည်။

သို့ဖြင့် ကျောင်းတော်ရာနှင့် စေတီပျက်ကြီးများကို ဘိုင်စ
 ကုပ်ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ကူးလို့မရဘဲရှိတော့သည်။ ထိုအခါသစ္စာ
 မှ တစ်ပါး အားထားရာမရှိတော့သဖြင့်-

“ကျွန်ုပ်သည် ဘုရားသခင်ဝါဆိုတော်မူသောနေရာများကို
 ငါ ဖူးရသလို မြန်မာပြည်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာအားလုံးကို ဖူးစေလို
 သော ဆန္ဒရှိကြောင်း အမှန်ဖြစ်ပါသည်။ မှန်သောသစ္စာစကား
 ကို ဆိုပါသည်။ ဤကျောင်းတော်ရာနှင့် စေတီများကို ဓာတ်ပုံ
 ရိုက်ယူရန်အချိန်လောက်မျှ အလင်းရောင်ရပါစေ”

ဟုသစ္စာပြုရတော့၏။ သစ္စာပြု၍ မကြာခင်ပင် တိမ်
 တောင်လိပ်ကြီးများ၏ အကြားမှ အလင်းရောင်ကြီး ထိုးထွက်
 ပြီး နေမင်းကြီး ထွက်ပေါ်လာတော့သည်။ ဤအခါမှ ဓာတ်ပုံ

ကင်မရာများကို ပြင်ဆင်၍ ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးရတော့သည်။ ဓာတ်ပုံရိုက်ပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လင်းနေသော အရောင်နှင့် နေမင်းကြီးပါ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး မှောင်မြဲတိုင်း မှောင်၍ သွားတော့သည်။ သစ္စာ၏တန်ခိုး ကြီးလှပေ၏။

ဤနေရာမှ ဆက်လက်၍ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ လှည်းကို မောင်း၍သွားရာခရီးမိုင်ဝက်ခန့်သို့ရောက်သောအခါ ဟိမဝန္တာတောင်မှ ကျဆင်းလာသော တောင်ကျရေများ ပြင်းထန်စွာ ချောင်းအတွင်း၌ ကျဆင်းနေသဖြင့် ဆက်လက်၍ မသွားနိုင်ဘဲရှိရာ၊ ရွာတစ်ရွာတွင် ခေတ္တနားနေစဉ် ရွာသူရွာသားများက -

“ဤနယ်မှာ မိုးမရွာဘဲ မိုးခေါင်နေတာ တစ်လကျော်ပြီ၊ စိုက်ပျိုး ကြံဖြန့်ထားသော တောင်ယာဂျုံခင်းများ နောက်လေး ငါးရက်အတွင်းမှာ မိုးမရွာပါလျှင် အပင်အညှောင့်များ ခြောက်သွေ့သေကြကုန်တော့မှာပဲ၊ ဒီအခါ ကျုပ်တို့ နယ်တစ်ဝိုက်မှာ ငတ်မွတ်ပြီး ဒုက္ခရောက်ကုန်ကြတော့မှာပဲ”

ဟုပြောကြသဖြင့် မိုးများရွာစေရန် ဆုတောင်းမေတ္တာပို့မိ တော့၏။ သို့နှင့်လှည်းကိုလှည့်ပြီး ပြန်လာခဲ့ရာ ခရီးနှစ်မိုင်သို့ ရောက်သောအခါ ဟိမဝန္တာတောင်စွယ်မှ လေရောမိုးပါ ပြင်းထန်စွာတိုက်ခတ်လျက် ကျွန်ုပ်တို့ လှည်းနောက်သို့ ရွာသွန်းလိုက်ပါ၍လာတော့သည်။ ထိုအခါ လှည်းမှာ အမိုးမပါသဖြင့် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးယူလာသော ဖလင်ကော်ပြားလိပ်များ မိုးစိုပျက်စီးကုန်မှာကို စိုးရိမ်ခြင်းကြီး စိုးရိမ်လှသောကြောင့် မိုးမရွာဘဲ တစ်ရက်ခန့်ဆိုင်းလိုက်ပါဦးဟု အမှတ်တမဲ့ မိုးနတ်သားများကို သစ္စာပြု၍ တောင်းလိုက်မိတော့၏။ တစ်ဖန် သတိရပြန်၍ -

“မိုးနတ်သားများ ယခု ကျွန်ုပ်သစ္စာပြု၍ တောင်းပန်ခြင်းမှာ တရားသော တောင်းပန်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ မတရားသော တောင်းပန်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤနယ်တစ်ဝိုက်မှာ လေးငါးရက်

အတွင်း မိုးမရွာလျှင် တောင်ယာလုပ်ခင်းများ ပျက်စီးပြီး တစ်နယ်လုံး ငတ်မွတ်ကုန်ကြတော့မှာပဲဟု ပြောသံများ ကြားခဲ့ရပါလျက် မိမိတစ်ဦးအကျိုးကိုသာ ငဲ့ပြီး ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၍ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ကြမည့် အများသတ္တဝါတို့၏အကျိုးကို မငဲ့ညှာဘဲ သစ္စာပြုတောင်းပန်မိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤမတရားပြုမိသော သစ္စာကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းပါသည်”.

ဟု ပြန်၍ တောင်းပန်ရတော့၏။ သို့ရာတွင် မိုးလေတို့သည် အရွာမရပ်ဘဲ လှည်း၏နောက် တစ်မိုင်ခန့်အဝေးမှသာ လိုက်ပါပြီး လှည်းနားသို့ မထိ မရောက် မဆိုက်ဘဲ သုံးမိုင်ခန့်သို့ ရောက်ရှိမှ အနောက်မြောက်ထောင့်သို့ တိုက်ခတ်ရွာသွန်းပယ်လွှဲသွားသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လှည်းများမှာ မိုးတစ်ပေါက်မှ မစိုဘဲ နောက်ငါးဘူတာသို့ ည ကိုးနာရီခန့်တွင် ကောင်းမွန်စွာ ပြန်ရောက်ရတော့သည်။ ပြော၍မှ ယုံနိုင်စရာမရှိအောင် ထူးခြားသောသစ္စာတန်ခိုးပေတည်း။ မည်သည့်အရာမဆို အခက်အခဲနှင့်တွေ့ကြုံလျှင် သစ္စာကို အသုံးပြုသင့်ကြပေသည်။

(၆) ဦးသက်ရှည်

ဤကား ဦးသက်ရှည်၏ မူရင်းရေးသားချက်အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်ကျော်ခန့်ကပင် ဖြစ်၏။ တခြားနိုင်ငံများတော့ မသိ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကား ထိုအချိန်က အဆုတ်တီဘီရောဂါဖြစ်လျှင် ကင်ဆာရောဂါဖြစ်သကဲ့သို့ အသက်စွန့်ကြရ၏။ ပျောက်ကင်းသောဆေး ကမ္ဘာတွင် မပေါ်သေးသည်လား။ မြန်မာပြည်သို့ မရောက်သေးသည်လား ကျွန်ုပ် မဆုံးဖြတ်နိုင်ပေ။ ထိုသို့သွေးအန်နေသော ဆရာဝန်ကိုယ်တိုင် လက်လွှတ်ထားသော လူနာများကို တောရကျောင်းဆရာတော်တစ်ပါးက ကရုဏာပို့ပေးသည်နှင့် ချက်ခြင်းပျောက်သွားသည်ဟုဆိုလျှင် ပုလောမှ ကျွန်ုပ်တရားကို ဝေဖန်သောဒကာသည် ယုံလိမ့်မည်မထင်။

ထိုတောရကျောင်းလေးမှာ မိုးခေါင်ရေရှားသော ဒေသဖြစ်

သည့် မုံရွာခရိုင် ဘုတလင်မြို့နယ်အတွင်းတွင် ရှိပေသည်။ ထိုတောရ
ကျောင်းဆရာတော်သည် တွေ့ကြုံရသမျှသော ရောဂါသည်များကို
စူးစူးစိုက်စိုက် ကရုဏာဓာတ်များကို ပို့လွှတ်ပေးတတ်သည်။ ကျောင်း
ဝိုင်းထဲ လူတရုံးရုံးနှင့် ဓာတ်စီးပြီး ဝိဇ္ဇာအကူအညီဖြင့် ဆေးကုခြင်း
မဟုတ်။ မေတ္တာကရုဏာဓာတ်အကူအညီဖြင့် အိမ်ထဲမှလူနာကို တောရ
ကျောင်းမှ လှမ်းပြီး မေတ္တာနှင့်ကရုဏာကို ပို့ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

ဓမ္မစာပေပညာရှင်ဆရာကြီးဦးဌေးလှိုင်သည် ထိုတောရ
ကျောင်းဆရာတော်ကြီးနှင့်ကိုယ်တိုင်တွေ့ဆုံပြီးမှ ဓမ္မဒူတကျမ်းတတ်ယ
တွဲတွင် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တောရကျောင်းဆရာတော်ကြီး၏
ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်ကို နားထောင်ကြည့်ကြပါကုန်။

တီဘီရောဂါပျောက်သော ကရုဏာဆေး

ကရုဏာကတော့ ဒုက္ခိတသတ္တဝါတွေ ကြုံတွေ့ရတဲ့အခါသာ
ပြီးပွားလို့ကောင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးလက်တွေ့ပြောရရင် ငါးနှစ်လောက်
ရှိရောပေါ့ကွာ။ တောကျောင်းဒကာ ဖိုးအောင်သား တင်ဝင်း ဘာရောဂါ
ရလဲ မသိပါဘူး။ တီဘီလို့ ထင်ပါရဲ့။ ဘုတလင်ဆေးရုံတက်ရတယ်။
တော်တော်ကြာတော့ ဆေးရုံကဆရာဝန်က ဒီလူနာတော့ မရတော့ဘူး။
အိမ်ပြန်ယူကြဆိုလို့ လှည်းနဲ့ တိုက်လာကြတယ်။

“အိမ်ရောက်တော့ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ ဒီလိုပဲ ဝိုင်းကြည့်နေရ
တာပေါ့။ ဒီအချိန်မှာ ကိုဖိုးအောင် ရဟန်းဦးဇာဂရလည်း အောက်
ပြည်က ရောက်လာတယ်။ သူက မြန်မာဆေးဝါးတော်တော် နားလည်
တယ်။ သူလည်း လူနာကြည့်ပေးပြီး ကျောင်းရောက်လာလို့

“ဦးဇာဂရ လူနာအခြေအနေ ဘယ်နှယ်လဲ”လို့ မေးတော့
“လူနာကတော့ ဆရာဝန်တောင် လက်လွှတ်လိုက်ပြီပဲဟာ၊
သူ လက္ခဏာကြည့်ရတာလည်း သေဖို့များပါတယ် သေမှာပါပဲ”

ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးစိတ်ထဲမှာ တော်တော်လေး စိတ်မချမ်းသာ
ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးက လူနာကို သူထားတဲ့နေရာ မှန်းပြီး
ကရုဏာ ပွားတယ်။ စူးစူးစိုက်စိုက်နဲ့ ပွားတယ်။ ဘုန်းကြီးပွားပုံက

ဒီလို -

- (၁) ဒုက္ခပုတ္တာစနိဒ္ဒါက္ခာ၊
ဟောန္တုသဗ္ဗေပိပါဏီနော။
ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေအားလုံး
ဆင်းရဲဒုက္ခက လွတ်ကင်းကြပါစေ။

- (၂) ဘယပတ္တာစနိဒ္ဒါယာ၊
ဟောန္တုသဗ္ဗေပိပါဏီနော။
ဘေးရန်တွေ့နေတဲ့ သတ္တဝါတွေအားလုံး
ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ။

- (၃) သောကပုတ္တာစ နိသောကာ၊
ဟောန္တုသဗ္ဗေပိပါဏီနော။
စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ၊ ပူပင်သောကရောက်နေတဲ့သတ္တဝါတွေ
အားလုံး စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ပူပင်သောက ငြိမ်းကြပါစေ။

မောင်တင်ဝင်းမိဘတွေကစပြီးတော့လည်း ခြေမကိုင်မိ၊ လက်
မကိုင်မိ စိုးရိမ်ပူပန်နေကြရှာမယ်။ ဘုန်းကြီးက မြန်မာလို မဆိုတော့ဘူး။
ပါဠိလိုပဲ တစ်လုံးချင်းဆွဲပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်ပေါ်အောင် ဖြည်းဖြည်း
ကလေး တိုးတိုးကလေး ရွတ်ဆိုပွားများတယ်။ စုစုပေါင်း ခုနစ်ကြိမ်ပွား
များတော့ လူမမာပုံသန္တာန် မျက်စိထဲမှာ ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် ပေါ်
လာတယ်။ ကရုဏာအာရုံအဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

ပွားရင်းပွားရင်းနဲ့ အာရုံထဲမှာ လူမမာဟာ ခြင်ထောင်ကိုဖွင့်
ပြီး အိမ်တံခါးပေါက်အထိ ထလာတာကို တွေ့ရတာပဲ။ ဒါနဲ့ နောက်
တစ်ရက်ရောက်တော့-

“ဦးဇာဂရ ကိုယ်တော့်လူနာမသေပါဘူး။ စိတ်သာချပြီး
ပရိတ်ကိုသာ အနားက ရွတ်ပေးပါ” လို့ ဘုန်းကြီးက ရဲရဲပဲ ပြောလိုက်
တယ်။ တကယ်ပဲ မောင်တင်ဝင်းဟာ အံ့သြလောက်အောင်နေကောင်း
သွားတယ်။

“နောက်တစ်ယောက်ကတော့ ဘုန်းကြီးတူမ သိန်းကြွယ်၊
သူကတော့ ဆေးရုံမတက်ရပါဘူး။ အိမ်မှာပဲ ဆရာဝန်နဲ့ ဆေးထိုးနေရ

တယ်။ ရောဂါက သိပ်မသက်သာဘူး။ ရက်က တော်တော်ကြာလာ တော့ စိုးရိမ်ရတဲ့ အခြေအနေဖြစ်လာတယ်။ မေးကြည့်တော့ မသက် သာဘူးလို့ပဲ သိရတယ်။ ဒါနဲ့ ခုနကပြောတဲ့အတိုင်း ကရုဏာပွား ပို့ တာပေါ့။

တစ်ရက်နှစ်ရက်လောက်ဆိုရင်ပဲ စိုးရိမ်ရတဲ့ အခြေအနေ ကတော့ လွတ်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ မသက်သာလှသေးဘူး။ မောင် ချစ်ဖေတို့ မအေးရှင်တို့ မိဘတွေကတော့ ပူကြတာပေါ့။ မအေးရှင် ကျောင်းလာတော့ -

“နင့်သမီး မသေဘူးစိတ်ချ။ နင်ကလည်း လူနာကို အာရုံပြု ပြီး မေတ္တာပို့ တရားကို ခါတိုင်းထက် တိုးပြီးရှုမှတ် မသေစေရဘူး။ ငါ တာဝန်ယူတယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဘုန်းကြီးအာရုံထဲမှာက တစ်ရက်နှစ်ရက်လောက်ရှိတော့ လူနာက ခြင်ထောင်ထဲမှာ ငုတ်တုတ် ထထိုင်တယ်။ ခြင်ထောင်ကိုပါ မတင်ပြီး ထွက်ထိုင်နေတယ်။ အာရုံ ထဲမှာ အဲသလို မလှုပ်ရှားဘူးဆိုရင် အဲဒီလူနာ မရဘူးကွ။ ဘုန်းကြီး အတွေ့အကြုံ မနည်းတော့ဘူး။

“နောက်တစ်ယောက်က ရေကန်စုက ခင်မောင်ကြီး၊ ဆေးရုံ လည်း အခေါက်ခေါက်ရှိနေပြီ။ ဆင်းရဲရတဲ့ကြားထဲ ပိုက်ဆံက ကုန်၊ လူက မသက်သာ၊ ဆရာဝန်က အရိုးတီဘီလို့ ယူဆပုံရတယ်။ ဒီရောဂါမျိုးက ကုရပိုခက်သတဲ့။ မေးလိုက်တိုင်း ကြားရတဲ့သတင်းက မကောင်း ဘူး။ ရက်တွေလတွေ ကြာလှပြီ။ အိပ်ရာထဲမှာပဲ နေရသတဲ့။

“ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီး ကြိုးစားပြီး ကရုဏာပွားတယ်။ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်၊ လေးရက်၊ ငါးရက် မထူးဘူး။ အာရုံထဲမှာ။ အင်း ဒီကောင် တော့ မလွယ်ဘူးထင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မလျှော့ဘူး။ ခုနစ်ခေါက်နှင့်မရ၊ ၃၇-ခေါက်၊ တစ်နေ့နှစ်ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ် သတိရတိုင်း ပို့တာ။ တစ်ပတ် လောက် ရှိလို့ မေးကြည့်တော့ လူနာ စားနိုင်သောက်နိုင်တာ ရှိလာပြီ။ ထိုင်တောင် ထိုင်နိုင်ပြီလို့ ပြောကြတယ်။

“ဘုန်းကြီးလည်း တော်တော်အားတက်လာတယ်။ ဒါနဲ့ ကရုဏာ ဆက်ပွား၊ ရက်တော်တော်လေးကြာလာတော့ လူအတွဲနှင့်

၄
၃
၇

တောင်ဝှေးနှင့်တော့ နည်းနည်းသွားနိုင်ပြီလို့ ဆိုတယ်။ ဒီကောင်မှာ နည်းနည်းခက်တယ်။ အာရုံထဲမှာ အပေါ်ပိုင်းကပဲ သွက်သွက်လက်လက် လှုပ်ရှားနိုင်တယ်။ အောက်ပိုင်းက တုံ့နှေးနှေးကြီးဖြစ်နေတယ်။ အာရုံထဲမှာလည်း ဝါးနေတယ်။ ပုံက မပီပြင်လှဘူး။ အဲ- ခုဆို တစ်နှစ်လောက်ရှိပြီ။ နေကောင်းလာတာ။ ဒါတောင်မှ အောက်ပိုင်းက သွားတာလာတာ ဆာတာတာ၊ ဆတ်တတ်တတ်၊ ချညှို့နဲ့နဲ့ ရှိနေတုန်းပဲ။ သတ္တဝါရဲ့ ကံတွေကလည်း ရှိဦးမှာပေါ့လေ”

ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့ကား ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်၊ သတ္တဝါလည်း မဟုတ်၊ အရာဝတ္ထုပစ္စည်းလည်းမဟုတ်၊ သက်သက် ဖြစ်ပျက် ပြုပြင်မှု သဘောမျှသာတည်း။ ယင်းကိုပင် တဏှာ ဗိသုကာက မာယာအတတ်ပညာဖြင့် ခန္ဓာအိမ်ဆောက်ပေးလိုက်လည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ယင်းခန္ဓာအိမ်တွင် နေထိုင်မည့် သူကိုဖန်ဆင်းရ၏။ နေထိုင်မည့်သူကား “ငါ”ပင်တည်း။ ယင်းငါကိုပင် အတ္တဟူ၍ ဆိုရ၏။ အတ္တသည် စင်စစ်အားဖြင့် အသက်လည်းမရှိ။ အသက်မရှိလျှင် သက်ရှိသတ္တဝါ လည်း မဟုတ်။ သို့ပါလျက် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့က အတ္တကို အသက်သွင်းကာ ခန္ဓာအိမ်ပိုင်ရှင် ငါအဖြစ် ဖန်ဆင်းလိုက်၏။ ထိုအခါ ဘဝသည်လည်း အတောမသတ် တရစပ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရ၏။ ဘယ်အချိန် ဘယ်ကာလက စခဲ့သည်ဟူ၍တော့ မသိ။ ဘဝ၊ လောက၊ သံသရာတို့သည်ကား သစ္စာလေးပါးကို မသိမချင်း အဆုံးမသတ်နိုင်ဘဲ အတောမသတ် တရစပ်ဖြစ်နေဦးမည်ပင်။ ထိုကဲ့သို့ အမြဲမပြတ်တရစပ် ဖြစ်ပျက်နေခြင်းသည်ပင် ဒုက္ခမည်၏။ ထိုဒုက္ခမှ မဟာကာလမထေရ်သည် လွတ်မြောက်သွားပေပြီ။ ထိုလွတ်မြောက်ခြင်းသည်သာ တကယ်နိုးခြင်းမည်၏။ မောဟအမှောင်၏ လွှမ်းရာဘဝ တည်းဟူသော ညဉ့်၊ လောကတည်းဟူသော ညဉ့်၊ သံသရာတည်းဟူသော ညဉ့်မှ နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော နေ့သို့ ရောက်

ပေပြီ။

ရဟန်းတို့ မခိုင်မာသော သစ်ပင်ကို လေပြင်းမုန်တိုင်း သည်နှိမ်နှင်းနိုင်သကဲ့သို့ သာယာတင့်တယ်ခြင်းကိုသာ အစဉ် တွေးတော၍ နေသော ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်ထိန်းသော အစား အစာ၌ အတိုင်းအရှည် ကို သိသော၊ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံ သော၊ လုံ့လရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသမာရ်သည် မနှိမ်နှင်း နိုင်။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်)

ဟူ၍ လူထွက်သွားသော ပုထုဇဉ်ညီရဟန်း စူဠကာလနှင့် လူမထွက်သော အစ်ကိုဖြစ်သူ ရဟန္တာ မဟာကာလမထေရ် တို့၏ခြားနားမှုကို နောက်ပါရဟန်းသံဃာတော်တို့အား ဟော ကြားတော်မူ၏။ ဒေသနာတော်အဆုံး၌ နောက်ပါရဟန်း သံဃာတော်တို့သည် သောတာပန်မထေရ်များ ဖြစ်သွားကြ ကုန်၏။

မသေခင် ဘဝခြားသူ ညီအစ်ကို

စူဠကာလသည်လည်း သမ္မုတိသစ္စာအရ လူသားပင်ဖြစ် ၏။ မဟာကာလသည်လည်း သမ္မုတိသစ္စာအရ လူသား ပင်ဖြစ်၏။ လူသားချင်းတူသော်လည်း အမြင်ချင်း၊ လုပ်ငန်း ချင်း၊ အကျင့်ခြင်းကားမတူ။ လူသားတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း နှစ်ဦးစလုံး ချစ်ခင်တတ်ပါ၏။ ကြင်နာတတ်ပါ၏။ မြတ်နိုး တတ်ပါ၏။ ခွင့်လွှတ်တတ်ပါ၏။ သို့ရာ တွင် စူဠကာလကား တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့က မာယာဖြင့် အသက် သွင်းပေးထား သော လူသားဖိဝအတ္တဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် စူဠကာလသည် လောကကိုသာယာဖွယ်၊ ချစ်ခင်ဖွယ်အဖြစ် မြင်၍ ချစ်၏။ ခင်၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ ချစ်ခြင်းကား တဏှာ၏အမိန့်အရ သူနှင့် ပတ်သက်သူများ ကိုသာ ချစ်ခင်ခြင်းဖြစ်၏။ လောကတစ်ခုလုံးကို ခြံ၍ ချစ်

ခင်ခြင်းမျိုးမဟုတ်။ ကြင်လည်း ကြင်နာတတ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ ကြင်နာခြင်းကား တဏှာ၏ ဆန္ဒအတိုင်း သူနှင့် ပတ်သက်သူများကိုသာ ကြင်နာခြင်းဖြစ်၏။ လောကတစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ ကြင်နာခြင်းမျိုးမဟုတ်။ မြတ်နိုးခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်းတို့၌လည်း ထို့အတူပင် မာနနှင့် ဒိဋ္ဌိတို့၏ အလိုအတိုင်း သူနှင့် ပတ်သက်သူများကိုသာ မြတ်နိုးခြင်း ခွင့်လွှတ်ခြင်းဖြစ်၏။ လောကတစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ မြတ်နိုးခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်။

လောကကိုကြည့်ရာ၌လည်း လှသောအဆင်းကိုမှ ရှာ၍ ကြည့်၏။ ကောင်းသောအသံကိုမှ ရှာ၍ နားထောင်၏။ မွှေးသောအနံ့ကိုမှ ရှာ၍နမ်း၏။ အရသာရှိသောအစာကိုမှာ ရှာ၍ စား၏။ နူးညံ့သော အရာကိုမှ ရှာ၍ ထိတွေ့၏။ အစာအာဟာရများကို စားသောက်ရာ၌လည်း မဆင်ခြင်၊ ကြိုက်လျှင်ကြိုက်သလို စားပစ်လိုက်၏။ လောကအကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ၌ သဒ္ဓါတရားမထား။ သူ့အတွက် အကျိုးမရှိ ဟု ယူဆလျှင် ရှောင်၏။ မလွဲသာ၍ လုပ်ရလျှင်လည်း ပျင်းရိပျင်းတွဲ ရှိလှ၏။ တက်ကြွမှုမရှိ။

ဤသည်မှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့က အဝိဇ္ဇာမာယာ အတတ်ပညာဖြင့် အသက်သွင်းပေးထားသော စူဠကာလ (ဇီဝအတ္တ)၏ သဘာဝဖြစ်၏။ စူဠကာလ၌လည်း ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သော သိက္ခာသုံးပါးရှိ၏။ သို့ရာရာတွင် ထိုသိက္ခာသုံးပါးသည် အားနည်းလှ၏။ မခိုင်မာသော သစ်ပင်နှင့် တူ၏။ လေပြင်းမုန်တိုင်းသဖွယ် အားကောင်းလှသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကိလေသမာရ်၏ ဒဏ်ကို မခိုင်မာသော သစ်ပင်သဖွယ် အားနည်းလှသော စူဠကာလ၏ သိက္ခာသုံးပါးသည် အဘယ်မှာလျှင် ခံနိုင်ပါအံ့နည်း။ မလွဲမသွေ လူထွက်ရမည်သာတည်း။

မဟာကာလကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့

က အဝိဇ္ဇာမာယာဖြင့် အသက်သွင်းထားသော ဇီဝအတ္တ မဟုတ်တော့။ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကို ပယ်သတ်ပြီးပြီ။ အဝိဇ္ဇာနှင့် ယင်း၏ မာယာကို အမြစ်ကပါ နှုတ်ပြီးပြီ။ အရိယ သစ္စာဉာဏ်ဖြင့် လှုပ်ရှားသူ ဖြစ်၏။ လောက၏ သာယာဖွယ်၊ ဘဝ၏ သာယာဖွယ်၊ သံသရာ၏ သာယာဖွယ်တို့သည် ကား တကယ့်သာယာဖွယ်မဟုတ်။

တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့က အဝိဇ္ဇာမာယာဖြင့် သာယာဖွယ် ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းထားခြင်းမျှသာဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရသာတည်း။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါဟူသည် အမြဲတစေ ဖြစ်ပျက်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု အစီ အစဉ်သာဖြစ်၏။ ယင်းသည် သာယာဖွယ်မဟုတ်၊ မသာယာဖွယ် ဒုက္ခအစစ်၏ အဆုံး၌ တကယ့်သာယာဖွယ်၊ တကယ့် သုခကိုလည်း မြင်ပြီးဖြစ်၏။ နိရောဓသစ္စာ သို့မဟုတ် နိဗ္ဗာန် သို့မဟုတ် သန္တိသုခ ဟူ၍ ခေါ်ရ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာကာလသည် မသာယာဖွယ်အစစ်ကို လည်း မြင်ပြီးဖြစ်၏။ သာယာဖွယ်အစစ်ကိုလည်း မြင်ပြီးဖြစ် ၏။ သူသည် လောကနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် အမှန်သစ္စာကို အမှန်အတိုင်း မဖောက်မပြန်မြင်ပြီးသူသာတည်း။ သူ့အတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ဘာမျှမရှိတော့။ မာယာနှင့်သစ္စာကို ပိုင်ပိုင်ခွဲ ခြားသိပြီး သူ့အတွက် ဘာစိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။ လောကကို မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ဖြင့် မဟာကာလသည် ကြည့်ပါ၏။ မြင်ပါ၏။ သို့ရာတွင် မြင် လျှင်မြင်ကာမျှ ကြားလျှင်ကြားကာမျှ သိလျှင်သိကာမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဥပါဒါန်အဖြစ်သို့ မရောက်တော့။ စွဲလမ်းမှု မရှိတော့။ စွဲလမ်း မှုမရှိလျှင် ကံမဖြစ်တော့။ ကံမဖြစ်လျှင် သူ့အတွက် နောက်ထပ်ဘဝ မရှိတော့။ သူ့အတွက် ပြုဖွယ် ကိစ္စအားလုံးကို ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးလေပြီ။ နောက်ထပ် သူ့အတွက် ဘာမျှလုပ်ဖို့ မလိုတော့။

စားခြင်းသောက်ခြင်းမှစ၍ ယခုလက်ရှိ မဟာကာလ
 မထေရ် လုပ်သမျှသည် လောက၏ အစီးအပွားအတွက်
 တကယ့်သဒ္ဓါတရားဖြင့် လောကကို ချစ်၍ လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။
 လောကကို ကြင်နာ၍ လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ လောကကို ကောင်း
 စေလို လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ လောက၏ အပြစ်များကို လျစ်လျူ
 ၍လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ လုပ်ခြင်းကား ကရုဏာနှင့် ပညာ
 ၏ စေ့ဆော်ချက်အရသာ လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်
 မဟာကာလမထေရ်၏သန္တာန်၌ လေပြင်းမှန်တိုင်းနှင့်တူသော
 ကိလေမာရ်သည် မြူမျှပင်မရှိ။ မဟာကာလ၏ သိက္ခာ
 သုံးပါးသည် ကျောက်တောင်နှင့်တူ၏။ ကျောက်တောင်နှင့်
 တူသော မဟာကာလ၏ သိက္ခာသုံးပါးကို မြူမျှပင်မရှိသော
 ကိလေသမာရ်တို့က အဘယ်မှာလျှင် တုန်လှုပ်ချောက်ချား
 နိုင်ပါမည်နည်း။

(ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်၏ ဇုဋ္ဌကာလ၊
 မဟာကာလဆောင်းပါးမှ)

ကျည်ဆိပ်ကို ထုတ်ပစ်နိုင်သော သစ္စာ

သေနတ်ထိမှန်ခံရသော ဦးစန္ဒောဘာသ (ဆရာကြီးဓမ္မာစရိယ
 ဦးနု)၏ ရေးသားချက်မူရင်းကို ဓမ္မဒူတကျမ်း တတိယတွဲမှ ကောက်နှုတ်
 ဖော်ပြလိုက်ပေသည်။

အချိန်ကား မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ရောင်စုံသူပုန်များ
 ထကြွ သောင်းကျန်းနေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင်
 သာသနာ ထွန်းကားသော ညောင်တုန်းမြို့မှာလည်း သူပုန်
 လက်တွင်းက မလွတ်ကင်းခဲ့ပါ။ တစ်နေ့တွင် ညောင်တုန်း
 မြို့၌ သောင်းကျန်းသူအချင်းချင်း တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားနေသဖြင့်
 ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ရှိ သံဃာတော်များသည်လည်း ဘေး
 လွတ်ရာသို့ တိမ်းရှောင်ကြရသည်။

ယင်းသို့ တိမ်းရှောင်ကြစဉ် တရုတ်သင်္ချိုင်းသို့အရောက်

တွင် စာရေးသူသည် ကျည်ဆံထိမှန်ခံခဲ့ရ၏။ ကျည်ဆံမှာ ကျောဘက်လက်ယာလက်ပြင်အောက်မှ ဝင်၍ လက်ဝဲပုခုံးစွန်းသို့ ရောက်နေခဲ့သည်။ အဖော်ရဟန်းများက စာရေးသူ၏ ရဟန်းဒါယကာ ဦးဘိုးဆင် တိုက်အောက်ထပ်တွင် ထားရာ ညနေ ၆-နာရီခန့်တွင် ကျည်ဆံပိသည် မခံနိုင်အောင် တက်လာသည်။

သယ်ဆောင်ရာတွင် ဥူးကူနွာဝုဓ စသော လူနာစောင့်များ စိတ်အားမငယ်စေရန် အားယူ၍ ပြီးသည်ကိုပင် ကျွန်ုပ်အား သင်္ချိုင်းကုန်းမှအပ မှီသည်ဟုထင်ကြသည်။ ယင်းသို့ သယ်ဆောင်ရာတွင် မြို့အစပ်ကွင်းပြင်အရောက်တွင် သေနတ်ဖြင့်လှမ်း၍ အပစ်ခံကြရသေးသည်။ အသက်စွန့်၍ သူနာပြုကြသော မိတ်ဆွေရဟန်းတော်များကို ကျေးဇူးတင်ရပါ၏။

ကျည်ဆံပိတက်လာသဖြင့် ရင်ထဲမှာ လက်ဝဲလက်ယာနှစ်ဖက်စလုံး အဆက်မပြတ်နာကျင်နေသည်။ နာကျင်မှုပြင်းထန်လွန်းသဖြင့် စာရေးသူလည်း အောင့်အည်းသည်ခံခြင်းငှာ မတတ်နိုင်တော့ဘဲ ညည်းတွားနေခဲ့သည်။ အသံကျယ်လောင်စွာ ထွက်သည်အထိ ညည်းတွားနေခဲ့မိသည်။

ထိုအချိန်တွင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်အုပ်ဆရာတော် (ပျံလွန်တော်မူပြီးသော ဒုတိယစံကျောင်းဆရာတော်)သည် စာရေးသူ အော်ဟစ် ညည်းညူနေစဉ် ခေါင်းရင်းဘက်သို့ ကြွရောက်လာသည်။ ဆရာတော်သည် ခေါင်းရင်း၌ ထိုင်လျက် နာကျင်လွန်းသဖြင့် တပြောင်းပြန်ပြန် လူးလွန်ညည်းတွားနေသော စာရေးသူအား စူးစိုက်ပြီး ခြေဆုံးခေါင်း ဆုံးကြည့်ကာ အောက်ပါအတိုင်း နှုတ်တော်မှ သစ္စာစကားကို မြွက်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

“ကျွန်ုပ်သည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ရောက်သည့်အချိန်မှစ၍ သံဃာတော်တို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ အမြဲစဉ်းစားခဲ့၏။ ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် မစဉ်းစားခဲ့။

ဤမှန်ကန်သော သစ္စာစကားကြောင့် ဥူးစန္ဒောဘာသ ခံစား နေရသော ဝေဒနာ ပျောက်ကင်းပါစေ”

စာရေးသူသည် ဆရာတော်၏ သစ္စာစကားကို ယခုတိုင် အမြဲ သတိရနေပါသည်။ ဆရာတော် သစ္စာဆို၍ ပြန်ကြွသွား ပြီးနောက် စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေဦးဓမ္မရသ(ယခု ပြည်မြို့၊ ဗာရာဏသီကျောင်းတိုက်၊ တိုက်အုပ်ဆရာတော်) ရောက် လာကာ စာရေးသူ၏ ခေါင်းရင်းမှာထိုင်လျက် သူ့ရွတ်ဆိုမည့် သုတ်တော်များကို နှလုံးသွင်းရန် တိုက်တွန်းကာ ဓမ္မစက္က ပဝတ္တနသုတ်၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တို့ကို ရွတ်လျက် သစ္စာ ဆိုပြန်ပါသည်။ ဦးဓမ္မရသဆိုသော သစ္စာစကားမှာ-

“ကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဘဝသို့ရောက်ကာ သိသည့်အချိန် အခါ မှစ၍ ကျွန်ုပ်၌ သိလျက်လွန်ကျူးမိသော သိက္ခာပုဒ်၊ အာပတ်မရှိ။ ဤမှန်ကန်သော သစ္စာစကားကြောင့် ဥူးစန္ဒော ဘာသ၏ ဝေဒနာ ပျောက်ကင်းပါစေ”

ဆရာတော်နှင့် ဥူးဓမ္မရသတို့ သစ္စာဆိုပြီးသည့်နောက် တွင် စာရေးသူသည် ရေသောက်ရန်သတိရလာသည်။ ရေ သောက်ရန်တောင်းရာ သူ့နာပြုသံဃာတော်များက ကျည် ဆန် ထိမှန်သူဖြစ်၍ ရေမပေးရဲကြချေ။ နောက်ဆုံး မရမက တောင်းသဖြင့် ရေအနည်းငယ် ထည့်ပေးကြသည်။ ရေ သောက်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရေကို ပြန်အန်ထုတ် လိုက်သည်။ ပြန်အန်ထုတ်လိုက်သောရေမှာ အနက်ရောင်ဖြစ် သည်။ ရေကို အန်ထုတ်လိုက်သည့် အချိန်အခိုက်အတန့်တွင် နာကျင်မှုသက်သာသွားသည်။

ဤနည်းဖြင့် ရေတောင်းလိုက်၊ သောက်လိုက်၊ ပြန်အန် ထုတ်လိုက်နှင့် လုပ်ရာ ရေအမည်းတွေချည်း ထွက်လာသည်။ ရေပေးသူများကလည်း နည်းနည်း နည်းနည်းသာ ပေးကြ သည်။ နောက်ဆုံးတစ် ဖန်ခွက်အပြည့် တောင်းသောက်ပြီး နောက် အန်ထုတ်ချင်၍ အန်ထုတ်လိုက်ရာ ရေမည်းတွေ

ချည်း တစ်ဖန်ခွက်လောက်ပင်ထွက်သွားသည်။ ထိုအခါ နာကျင်မှုအားလုံး ယူပစ်လိုက်သလို ပျောက်သွားခဲ့သည်။ ဤကား အံ့ဩဖွယ်ရာဆရာတော်သခင်ကျေးဇူးရှင်တို့၏ အသက်ကိုပင် ကယ်မနိုင်သော သစ္စာအာနိသင်ပါပေတည်း။

သီလမဲ့ခြင်း၏ဆိုးကျိုးများ

မြန်မာပြည်ရှိ သံဃာ့ဂိုဏ်းကြီးကိုးဂိုဏ်းတွင် မဟာဒွါရဂိုဏ်းသည်လည်း တစ်ဂိုဏ်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထိုမဟာဒွါရဂိုဏ်းကြီးကို စတင်တည်ထောင်သော ဆရာတော်ကြီးကို အုတ်ဖိုဆရာတော်ဟု ခေါ်သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး အလွန်ကြီးမားတော်မူသည်။ အထူးအားဖြင့် ရဟန်းများ စောင့်ထိန်းရသည့် အကျဉ်း ၂၂၇-သွယ်၊ အကျယ် ကုဋေကိုးထောင်ကျော်သော သိက္ခာပုဒ်များကို မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားအောင် စောင့်ထိန်းတော်မူသည်။

သိက္ခာဟူသည် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးမဟုတ်၊ ရာထူးမဟုတ်၊ ဥစ္စာကြေးငွေမဟုတ်၊ ကိုယ်ကျင့်သီလသာဖြစ်၏။ ကိုယ်ကျင့်သီလသည် ကုသိုလ်အားလုံး၏ အဦးအစနှင့်တူ၏။ ကုသိုလ်အားလုံး၏ တည်ရာနှင့်တူ၏။ ကုသိုလ်အားလုံး၏ မိခင်နှင့်တူ၏။ ကုသိုလ်အားလုံး၏ ဖြစ်ပွားပေါ်ထွက်ရာ ခံတွင်းနှင့် တူ၏ဟု ထေရဂါထာ၌ ဖွင့်ပြ၏။ သီလ၏ မိခင်နှင့် တူပုံကို မြင်သာအောင်ပြအံ့။

ကလေးတစ်ယောက် အရွယ်ရောက်ဖို့အတွက် အနီးကပ်အနာခံပြီး စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်သူမှာ မိခင်သာဖြစ်သည်။ မိခင်သာ မီးတွင်းထဲသေဆုံးသွားလျှင် ထိုကလေး သက်ရှည်ကျန်းမာအရွယ်ရောက်ဖို့ အင်မတန် ခဲယဉ်း၏။ ထို့အတူ တခြားကုသိုလ်တွေ မည်မျှရှိသော်လည်း မိခင်နှင့်တူသော သီလကုသိုလ်မရှိလျှင် သံသရာကျင်လည်ရစဉ် အလွန်ဒုက္ခရောက်၏။

ဥပမာအားဖြင့် လူတစ်ယောက်သည် ဒါနကုသိုလ်အများကြီး ပြု၏။ သို့သော် ကိုယ်ကျင့်သီလမရှိ၊ ငါးပါးသီလကို အကုန်ဖောက်

ဖျက်၏။ ထိုသူသည် ဒါနကုသိုလ်ကြောင့် နောင်ဘဝတွင် ချမ်းသာ၏။ သို့သော် ရောဂါများ၏။ အသက်တိုပြီး ငယ်ငယ်လေးနှင့် သေရ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ဒါနပြုခဲ့သောကြောင့် ချမ်းသာ၏။ သို့သော် သူ၏ စီးပွားဥစ္စာ များကို မကြာခဏမီးလောင်၏။ ရောမော၏။ မင်းကသိမ်း၏။ သူ့ခိုးက ခိုး၏။ သားဆိုးသမီးဆိုးက ဖျက်ဆီး၏။ ဤသို့ ရန်သူမျိုး ငါးပါး ဖျက်ဆီးခံခြင်းသည် သူတစ်ပါး ဥစ္စာကို ခိုးယူခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ဒါနပြုခဲ့သောကြောင့် ချမ်းသာ၏။ သို့သော် လူမုန်းများ၏။ ဒုက္ခပေးမည့် ရန်သူတွေ ပေါများ၏။ ဖိုအဂါ၊ မအဂါ နှစ်ခုလုံးမပါသော ဘဝမျိုး၊ ဖိုအဂါ၊ မအဂါနှစ်မျိုးလုံး ပါသောဘဝဆိုးများသို့ ရောက်ရ၏။ ချစ်သောသူနှင့် ကွေကွင်းရ၏။ ဤဆိုးကျိုးများသည် သူတစ်ပါး မယားကို ဖျက်ဆီးခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဒါနပြုခဲ့သောကြောင့် ချမ်းသာ၏။ သို့သော် စကားက မပီသွားက မညီ၊ ကိုယ်ပြောသည့်စကားကို သေချာနားထောင်မည့်သူက မရှိ။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် လိမ်ညာပြောဆိုခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဒါနပြုခဲ့သောကြောင့် ချမ်းသာ၏။ သို့သော် စိတ္တဝေဒနာသည် ဖြစ်နေရ၏။ ဤသည်ကား မူးယစ်ဆေးဝါးများကို သုံးစွဲခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ဤသည်တို့ကား မိခင်နှင့်တူသော သီလကို မထိန်းသိမ်းခဲ့သောကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။ ဒါနကုသိုလ်ဟူသည် ရှိမှ လှူရ၏။ မလှူဘဲ နေ၍ ဘာမျှအပြစ်မရှိ၊ မသကာ မချမ်းသာရုံရှိ၏။ သီလကုသိုလ်ကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ် စောင့်ထိန်းလျှင် ကောင်းကျိုးအနန္တခံစားရသလို မစောင့်ထိန်းလျှင် မရေတွက်နိုင်သော ဆိုးကျိုးများကို ခံစားရ၏။

ကိုယ်ကျင့်သီလကို ဖောက်ဖျက်လျှင် ဘေးလေးမျိုးဆိုက်၏။

ထိုဘေးများကား -

- (၁) ပရာဒုဗိဒဘေး - သူတစ်ပါးက ဇွပ်ခွံကဲ့ရဲခြင်း
- (၂) ဝဏ္ဏဘေး - ထောင်တန်းကျခြင်း

- (၃) အတ္တာဒုဗါဒဘေး - ဖိစိကိုယ် ဖိစိ စွင်စွဲကံ့ရခြင်း
- (၄) အပါယ်ဘေး - အပါယ်လေးပါးသို့ကျရောက်ခြင်း

တို့ပင်ဖြစ်၏။ ထိုဘေးလေးမျိုးတွင် ရှေ့နှစ်မျိုးသည် ရှောင်လွှဲ၍ ရနိုင်၏။ နောက်နှစ်မျိုးကား ဘယ်သောအခါမှ ရှောင်လွှဲ၍ မရပေ။ အလွဲသုံးစား လုပ်နေသော အရာရှိကြီးအချို့ရှိ၏။ သို့သော်သူတို့သည် ပိပိရိရိ ခိုးတတ်၏။ လာဘ်စားတတ်၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါးက စွပ်စွဲကံ့ရဲ့သော ဘေးမှ လွတ်သွား၏။

အပြစ်ပေးနိုင်သူများကိုလည်း လာဘ်ထိုးပြီး စည်းရုံးထား၏။ ထို့ကြောင့် ထောင်ကျမည့်ဘေးကလည်း လွတ်သွား၏။ သို့သော် သူတစ်ပါး မသိအောင် ပိရိစွာ ခိုးနိုင်သော်လည်း ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ကား သိသည်သာဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကိုယ့်ကိုယ့်ကို မကြည်ညိုတော့။ ထိုအခါ အတ္တာဒုဗါဒဘေးသည် ဆိုက်တော့၏။ ငါသည် ခိုးစားသော သူခိုးတစ်ယောက်ပါတကားဟူ၍ အမြဲတမ်းစိတ်ဆင်းရဲရ၏။

သေခါနီးသောအခါ ခိုးခဲ့ဝက်ခဲ့ လာဘ်စားခဲ့သော အာရုံများသည် ပြန်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါကျမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရွံမုန်းတီး၏။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မကြည်ညို။ စိတ်ဆင်းရဲရ၏။ သောကဖြစ်ရ၏။ ထိုသောကနှင့် သေရသောကြောင့် ငရဲသို့ ကျရ၏။ လူအချို့ကို လာဘ်ထိုး၍ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ယမမင်းကိုကား လာဘ်ထိုး၍ မရတော့ပေ။

အသေမြတ်ခြင်းနှင့် အသေယုတ်ခြင်း

အသေမြတ်ခြင်းဟူသည် မှန်စီရွှေချခေါင်းကြီးနဲ့ ချနိုင်မှ လှပခန့်ညားသော အုတ်ဂူကြီးကို ဆောက်နိုင်မှ ကားအစီးပေါင်းများစွာ လိုက်ပို့နိုင်မှဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ သေပြီးနောက် လူ့ဘဝထက် မြတ်သော နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝသို့ရောက်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်း တို့ကိုသာ ဆိုလိုပေသည်။

အသေယုတ်ခြင်းဟူသည် ဖျာလိပ်နှင့် ပတ်ပြီး ချရသည်ကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ ရွှေခေါင်းကြီးနှင့် သင်္ဂြိုဟ်သည်ဖြစ်စေ သေပြီး နောက်လူ့ဘဝထက် ယုတ်ညံ့သော အပါယ်လေးဘုံ တစ်ဘုံဘုံသို့

ရောက်သည်ဆိုလျှင် အသေယုတ်သည်ဟု ဆိုရ၏။ အသေမြတ်ချင်လျှင် သေနည်းသင်ရ၏။ သင်ပြီး လေ့ကျင့်ပွားများရ၏။ အသေမြတ်ချင် သူများသည် -

(၁) မရဏာနုဿတိ ဘာဝနာကို ပွားများရမည်

(၂) သရဏဂုံသုံးပါး စွဲမြဲရမည်

(၃) လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ နည်းအောင် ကြိုးစားရမည်

(၄) မိမိကိုယ် မိမိတကယ်ကြည်ညိုအောင်နေရမည်။

(မှတ်ချက်) ထိုလေးချက်ကျင့်ပုံအကျယ်ကို ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များအတွဲ(၁) တွင်ရေးသားပြီးဖြစ်သည်။ ထိုစာအုပ်တွင် ဖတ်ကြပါကုန်။

မိမိကိုယ်မိမိ တကယ်ကြည်ညိုအောင်နေလိုသူများသည် နံ့သာဖြူပင်လို ကျင့်ရမည်။ နံ့သာဖြူပင်သည် အသက်ကြီးလာလေ ပိုပြီး မွှေးလာလေ၊ ပိုပြီး အနှစ်ပြည့်လာလေဖြစ်၏။ တစ်ဖန် ထို့ထက်ပို၍ အသက်ကြီးလာလေ ထို့ထက်ပို၍ မွှေးလာလေ အနှစ်ပြည့်လာလေပင် ဖြစ်၏။ နံ့သာဖြူပင်သည် နာပြီးသေရသောအချိန်တွင် အနှစ်အပြည့်ဆုံး၊ အမွှေးဆုံးပင်ဖြစ်၏။

ထို့အတူ လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ အသက်ကြီးလာသည်နှင့်အမျှ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူသော အနှစ်များ ပိုပြည့်လာသင့်၏။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဟူသော အမွှေးရနံ့ကုသိုလ်များ ပိုများလာသင့်၏။ အသက်သာကြီးလာပြီး သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါး တိုးတက်မလာလျှင် ထိုသူ၏ အသက်ကြီးခြင်းသည် တန်ဖိုးမရှိ။ သေမလို့ ကြီးခြင်းသာဖြစ်၏။

နံ့သာဖြူပင်လိုဖြစ်အောင်ကြိုးစားမည်ဆိုလျှင် တစ်ယောက်တည်း တည့်အောင်နေသင့်၏။ တစ်ယောက်တည်းနေသော်လည်း လောဘအာရုံ၊ ဒေါသအာရုံများနှင့်နေသူသည် တစ်ယောက်တည်းနှင့် ရန်ဖြစ်နေသူဟု ဆိုအပ်သည်။ တစ်ယောက်တည်း တည့်အောင်မနေသူဟု ဆိုအပ်၏။ တစ်ယောက်တည်းတည့်အောင် နေလိုလျှင် စိတ်ကို ဘာဝနာတစ်ခုခု အမြဲပွားပြီး ရှင်းသန့်နေအောင် ထားရသည်။

တွေးတောလျှင်လည်း လိုချင်စရာများ သူတစ်ပါးပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်းများကို မတွေးရ။ ပေးကမ်းဖို့ သူတစ်ပါးအကျိုးဆောင်ဖို့ အကြောင်းအရာများကိုသာ တွေးရ၏။ အုတ်ဖိုဆရာတော်ကြီး သိက္ခာ သုံးပါး ကြီးမားပုံနှင့် ဆက်စပ်ပြီး အရေးကြီးသော ကိုယ်ကျင့်တရား အကြောင်းကို အကျယ်ချဲ့ပြီး ရေးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

ယခု ဆရာတော်ကြီး၏ သစ္စာတန်ခိုးဖြင့် ချောင်းရေတိုး အောင်လုပ်ပုံကို ဆက်လက်တင်ပြအံ့။ တစ်ခါတွင် ဆရာတော်ဘုရား ကြီးသည် ပဲခူးမြို့အနောက်ဘက် တောအုပ်ကြီးထဲတွင်ရှိသော ရှေးဟောင်းဘုရားများကို ရှာ၍ ဖူးမြော်လျက်ရှိသည်။ ဆရာတော်သည် နေ့ ဆယ်နာရီခန့်တွင် မင်းချောင်းဘေးတွင် ခေတ္တနားတော်မူသည်။ နွေရာသီဖြစ်သောကြောင့် မင်းချောင်းရေသည် နည်းလွန်းလှသည်။ ခြေသလုံး တစ်ပတ်ရစ်ခန့်သာရှိသည်။

“ဆရာတော်ကြီးက ရေချိုးမည်ဟု အမိန့်ရှိလိုက်ပြီး ရေသနပ် သက်န်း ယူခိုင်းလိုက်သည်။ ဒီလောက်တိမ်တဲ့ ရေထဲမှာ ဆရာတော် ရေဘယ်လိုများချိုးမှာပါလိမ့်ဟု တွေးမရသဖြင့် ဒကာသည် ရေသနပ် သက်န်းကို ကပ်လိုက်ပြီး တစ်နေရာမှ မသိမသာ အကဲခပ်နေသည်။

ဆရာတော်ကြီး ချောင်းကမ်းစပ်တွင် ရပ်လိုက်ပြီး တောစောင့် နတ်၊ ရေစောင့်နတ်များကို အမျှဝေပြီး ယခုလို သစ္စာပြု၏။

“ငါသည် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်မှ ယနေ့အထိ သီလ သိက္ခာမကျိုးပေါက်အောင် ထိန်းသိမ်းခဲ့ပါ၏။ ဤစကားမှန်လျှင် သင် နတ်တို့သည် ချောင်းရေကို ဆီးတားအောင့်အည်းပေးမှု ကောင်းပေစွ”

ချောင်းရေကို ရှေ့သို့ဆက်မစီးဘဲ ခေတ္တတားပေးဖို့ သစ္စာ ပြုခြင်း ဖြစ်ပေ၏။ နတ်တွေကိုတော့ မမြင်ရပါ။ သို့သော် ဆယ်မိနစ် ခန့်အကြာမှာပင် ခြေသလုံးခန့်သာရှိသောရေသည် တစ်နေရာမှ ဆီးဆို့ ပေးလိုက်သကဲ့သို့ လူကြီးတစ်ယောက်၏ ရင်ခေါင်းခန့်ထိ တိုးလာလေ သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ထိုအခါကျမှ ချောင်းတွင်းသို့ ဆင်း၍ ရေသုံးသပ်တော်မူသည်။

ဆရာတော်ကြီးက သစ္စာစွမ်းရန် အဓိကလိုအပ်သော အချက်

ကို ယခုလို မိန့်ကြားတော်မူသည်။

မိမိသည် သစ္စာစွမ်းအားကို ခံစားလိုလျှင် သစ္စာဆိုနိုင်
လောက်သော အကျင့်သိက္ခာတစ်ခုခုကို စွဲမြဲစွာ ကျင့်ကြံထားဖို့လိုအပ်
သည်။ အကျင့်သိလသိက္ခာသာ မူမှန်ပါက သစ္စာစွမ်းအားသည် မူမှန်
ပြပါသည်။

သစ္စာဖြင့် ပင့်ခံသော မြတ်စွယ်တော်

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဒွါရနိကာယ ပထမသာသနာပိုင် အုတ်ဖို
ဆရာတော်ကြီးသည် တပည့်သံဃာ ၂၉-ပါး၊ ဒါယကာ ၂၄-ယောက်တို့
နှင့်အတူ ၁၂၄၉-ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း (၂)ရက်၊ စနေနေ့တွင် သီရိ
လင်္ကာနိုင်ငံသို့ ဘုရားဖူးကြွတော်မူသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် သီရိ
လင်္ကာသို့ရောက်သောအခါ သျှာမနိကာယ ဂဏာဓိပတိသီရိသုမင်္ဂလာ
ဆရာတော်နှင့်တိုင်ပင်ညီညွတ်၍ စွယ်တော်မြတ်ကို ဖူးမြော်ပူဇော်နိုင်
ရန် ဘုရင်ခံမင်းကြီးထံ ခွင့်ပန်လေသည်။

တပေါင်းလဆန်း ၅-ရက်နေ့တွင် ဖူးမြော်ခွင့်ရသည်။ ဆရာ
တော်နှင့်အဖွဲ့သည် တပို့တွဲလဆုတ် ၁၁-ရက်နေ့တွင် စွယ်တော်စံရာ
ကန္နီမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်လေသည်။ ထိုစွယ်တော်မြတ်သည် သီရိလင်္ကာ
နိုင်ငံ၏ အသက်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သံမဏိကြုပ်၊ ကြေးကြုပ်၊
ဘော်ကြုပ်၊ ငွေကြုပ်၊ ရွှေကြုပ် အထပ်ထပ်၊ သော့အ ထပ်ထပ်ဖြင့်
ထားသည်။ အဝေးမှသာ ဖူးခွင့်ရသည်။ ကိုင်ယူခွင့်ထိ မပြု။ ခွင့်ပြု
ချက်မပါဘဲ ကိုင်ခဲ့ထိခဲ့လျှင် ချက်ချင်းပင် စီရင်ပစ်မည့် သဘောမျိုးရှိ
သည်။ လက်နက်ကိုင် အစောင့်များပင် အထပ်ထပ်ချထားသည်
မဟုတ်ပါလော။

ဆရာတော်ကြီးသည် သက်စွန့်ဆံဖျား အစီအစဉ်တစ်ခုကို
စိတ်ကူးထဲမှာ ဆွဲထားသည်။ မည်သူ့ကိုမျှ အသိမပေး။ ထိုအစီအစဉ်
ကား မြတ်စွယ်တော်ကို လက်တော်ဖြင့် သေချာကိုင်ယူကာ ခေါင်းပေါ်
တင်ပြီး ဂုဏ်တော်များ ရွတ်ဆိုပူဇော်ရန်ပင်ဖြစ်၏။ မကျေနပ်၍
ပစ်သတ်လျှင်လည်း ဂုဏ်တော်ကို ရွတ်ဆိုပူဇော်ရင်း အသေခံရန်

ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သည်။

သေခြင်းတရားသည် မသူတော်အတွက်
ရန်သူဖြစ်သော်လည်း သူတော်ကောင်းအတွက်ကား
မိတ်ဆွေသာဖြစ်၏။

ဆရာတော်ကြီးသည် စွယ်တော်ကို လက်နှင့် ကိုင်ကြည့်ခြင်း
တွင် ထူးခြားသော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခု ရှိသေးသည်။ စွယ်တော်စစ်နှင့်
အရွယ်အစားပုံစံ တစ်သွေမတိမ်းတူသော စွယ်တော်ပွားတစ်ဆူကို
ထုလုပ်ပြီး တစ်သက်လုံး ပူဇော်သွားလိုခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဆရာတော်ကြီး
သည် ကနိဋ္ဌိ၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတွင် တည်းခိုတော်မူသည်။ ဖူးမြော်
ခွင့်ရသော ရက်သို့ရောက်သောအခါ စွယ်တော်တိုက်သို့ ဝင်၍ ရဟန်း
ပရိသတ်၊ လူပရိသတ်များနှင့်အတူ ဖူးမြော်လေသည်။

စွယ်တော်ထိန်းအမတ်ကြီးနှင့် နာယကဆရာတော်များသည်
ခိုင်လုံသော အုတ်တိုက်ကြီးအတွင်းမှ စွယ်တော်ကြုပ်ကြီးကို ယူထုတ်
လိုက်သည်။ ပြီးလျှင် အပြင်ကြုပ်ကြီးကိုဖွင့်ပြီး အတွင်းကြုပ်ကို
ဖွင့်ဆဲအခါမှာပင် ဆရာတော်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓ၏ လက်ဝဲအောက်စွယ်
တော်မြတ်ကို လက်တော်ဖြင့် လျှင်မြန်စွာ ယူတော်မူပြီး ဦးခေါင်းပေါ်
တင်၍ ဘုရားရှိခိုးဂါထာများဖြင့် ရွတ်ဆိုပူဇော်တော်မူသည်။

လက်ဖြင့် ယူတော်မူသည်ကို မည်သူမျှ မတားဆီးနိုင်ကြ။
တာဝန်ရှိသူအားလုံးမှာ အံ့သြလွန်းသဖြင့် သတိလစ်ငေးငိုင်သလို
ဖြစ်နေကြသည်။ ဆရာတော်ကြီးကား မည်သူ့ကိုမျှ ဂရုမစိုက်တော့။
မျက်လုံးတော်မှိတ်၍ ဂုဏ်တော်များကို ရွတ်ဆိုပူဇော်လျှက်ရှိလေပြီ။
ဆရာတော်ကြီး၏ ဦးခေါင်းတော်ပေါ်သို့ ရောက်သွားသော မြတ်စွယ်
တော်သည် ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်ကို အပြိုင်လွှတ်ရာ စွယ်
တော်ဆောင်ကြီးကိုပါ ဖောက်ထွင်းပြီး ကောင်းကင်တစ်ခွင်လုံး ရောင်
ခြည်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသွားတော့သည်။

ထိုအဖြစ်ကို မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်လိုက်ရသော ကနိဋ္ဌိ၊သား
များ၏ သာဓုခေါ်သံသည် အထက်နဘံထိတက်လေတော့၏။ သီရိ
လင်္ကာဆရာတော်ကြီးများကလည်း ပုညဝါမဟာထေရော-ပုညဝါ

မဟာထေရော-ဤမထေရ်မြတ်သည် ဘုန်းကြီးပေစ္စတကားဟု တအံ့တဩ ပြောဆိုချီးမွမ်းကြသည်။ ထိုသတင်းသည် သီရိလင်္ကာတစ်ကျွန်းလုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားလေသည်။

အုတ်ဖိုဆရာတော်ကြီးသည် မိမိကိုယ်တိုင် အမှတ်အသားဖြင့် မြတ်စွယ်တော်နှင့် တစ်ထပ်တည်း၊ တစ်ရွယ်တစ်စားတည်း တူညီသော စွယ်တော်ပွားတစ်ခုကို ထုတ်လုပ်ပြီးလျှင် စွယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ မိမိ မပြန်မချင်းထားလိုကြောင်း ခွင့်တောင်းရာ ရက်-၂၀ခန့် အတူကိန်းဝပ်စံပယ်ခွင့်ရခဲ့သည်။ သီရိလင်္ကာ ကျွန်းတစ်ကျွန်းလုံးအနှံ့ ဘုရားဖူးပြီးသောအခါ ပြန်ခါနီးတွင် စွယ်တော်ဂေါပကအဖွဲ့နှင့် အာဏာပိုင်များကို ယခုကဲ့သို့ ခွင့်ပန်သည်။

“မိမိလက်ဖြင့် မကိုင်း၊ မိမိသစ္စာပြုပင့်လျှောက်၍ မိမိထံအလို အလျှောက် ကြွရောက်သော စွယ်တော်ကို မိမိယူမည်။ ခွင့်ပြုပါမည်လော”

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့် အာဏာပိုင်များက သဘောတူသဖြင့် ဆရာတော်က အောက်ဖော်ပြပါ သစ္စာသုံးချက်ကို ရဲရဲတောက်ဆို၍ စွယ်တော်ကို ပင့်လေသည်။

ရဲရဲတောက် သစ္စာသုံးချက်

(၁) ကျွန်ုပ်သည် ဤသီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ စွယ်တော်ဖူးရန် ၁၅ရက် သင်္ဘောခရီးဖြင့် လာရာ၌ ကာယဒဠီဗဟုက ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ အများကြီးစား၊ အများကြီးသောက်မဟုတ်ဘဲ ၁၅-ရက်ပတ်လုံး ဆွမ်းသုံးလုပ်နှင့် လက်ဖက်ရည်ကြမ်း သုံးကျိုက်သာသောက်၍ နေ့တိုင်းမျှတခဲ့ပါသည်။ ဤအတိုင်းမှန်ပါသည်။ ဤသစ္စာစကားကြောင့် ကျွန်ုပ်လက်သို့ စွယ်တော်မြတ်ကြွစေသတည်း။

(၂) ကျွန်ုပ်သည် ယခုအသက်(၇၀) သိက္ခာတော်(၅၀) ရှိပါပြီ။ ကျူးလွန်လိုသော ဝိတိက္ကဓေတနာဆိုးဖြင့် ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ် တစ်ပါးကိုမျှလည်း မလွန်ကျူးခဲ့ပါ။ ဤသစ္စာစကားကြောင့် ကျွန်ုပ် လက်သို့ စွယ်တော်မြတ်ကြွစေသတည်း။

(၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားဟောကြားအပ်သောတရားတော်ကို မကွယ်မဝှက်မထိန်မချန် အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေကာမူ မကြောက်မရွံ့ မှုၣ်ၣ် ဟောပြောပါ၏။ ဤသစ္စာစကားကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်သို့ စွယ်တော်မြတ်ကြွစေသတည်း။

ဤသစ္စာသုံးချက်ကို ဆိုပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အုတ်တိုက်ကြီးအတွင်း ကြပ်အထပ်ထပ်၊ သော့အထပ်ထပ် ခတ်ထားသော မြတ်စွယ်တော်သည် အတားအဆီးမှန်သမျှကို ဖောက်ထွင်း၍ ဆရာတော်၏ လက်ပေါ်သို့ ကြွရောက်တော်မူလာလေသည်။ ကြွလာသော စွယ်တော်သည် မည်သည့်စွယ်တော်ဖြစ်မည်ကို တွေးမိနိုင်လောက်ပါသည်။ သစ္စာ၏ အစွမ်းသည် အုတ်တိုက်ကြီးနှင့် ကြပ်အထပ်ထပ်ကိုပင် ဖောက်ထွင်းနိုင်သေးရာ တလထော်၏ သစ္စာကြောင့် ရုပ်ပွားတော်များ အတားအဆီးမရှိသော ကောင်းကင်ပေါ် ကြွသည်မှာ အထူးအဆန်းမဟုတ်တော့ပေ။

ဆရာတော်ကြီးသည် လက်ပေါ်သို့ အလိုလို ကြွလာသော စွယ်တော်ကို ပင့်၍ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွလာခဲ့သည်။ ဆရာတော်ပင့်လာသော စွယ်တော်ကို ပဲခူးတိုင်း၊ လက်ပံတန်းမြို့နယ်၊ ဇီးကုန်းရွာမ၊ လက်ပံလှရွာ ဇိနာရာမကျောင်းတိုက် ဘုရားခန်း၌ ကျောင်းဆောင်သီးသန့်ဖြင့် အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်တော်မူခဲ့သည်။

ထိုခေတ်ထိုအချိန်က နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး ဦးဘဦးကိုယ်တိုင် ပင့်ဆောင်ကိုးကွယ်ပြီး အမြို့မြို့အနယ်နယ်သို့လည်း အပူဇော်ခံထွက်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ ဇီးကုန်းရွာမ၊ လက်ပံတန်းမြို့နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းတွင်တည်ရှိပြီး နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တပေါင်းလဆန်း ရှစ်ရက်မှ ဆယ့်လေးရက်ထိ ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် ဖွင့်လှစ်လျက် ရဟန်းရှင်လူများအား အပူဇော်ခံလျက်ရှိသည်။

သစ္စာတန်ခိုးဖြင့် သေဘေးမှလွတ်သူ

မှန်ကန်သော သစ္စာတန်ခိုးကြောင့် အံ့ဩဖွယ်ရာ သေဘေးမှ လွတ်ခဲ့ရသော ဇေယျဝတီမြို့မှ ဆရာသစ်၏ အကြောင်းကို တက္ကသိုလ်

သျှင်သီရိ၏ သစ္စာတန်ခိုးသစ္စာအကျိုးစာအုပ်မှ ထုတ်နှုတ်ပြပါဦးမည်။

ဦးဘိုးသစ်ကို ဇေယျဝတီမြို့ဒေါ်ဖူးမေကွက်သစ်ရှိ လူအများစုက ဆရာသစ်ဟူ၍ သိကြသည်။ ဆရာသစ်သည် နာရီပြင်သည်။ ဓာတ်မီးပြင်သည်။ အောက်လင်းဓာတ်မီးများကို ဇေယျဝတီမြို့နှင့် မြို့ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျေးလက်ဒေသများအထိ အငှားလိုက်ထွန်းပေးသည်။

တစ်ဘက်ကလည်း ဇေယျဝတီသင်္ကြားစက်၌ လုံခြုံရေးလုပ်သားကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ရဟန်းဘဝက လူထွက်လာသူဖြစ်၍ ဘာသာရေးအဟောအပြောကလည်း ရသဖြင့် ကလေး၊ လူငယ်၊ လူကြီးကအစ ဦးဘိုးသစ်ကို ဆရာသစ်၊ ဘာသာသစ်ဟု ခေါ်၍ အားလုံးချစ်ခင်လေးစားကြသည်။ လုံခြုံရေးလုပ်သားကြီး ဖြစ်သော်လည်း အားလုံးက ဆရာသစ်အဖြစ် လေးစားကြည်ညိုကြသည်။

ရပ်ရွာသာရေး၊ နာရေးကိစ္စတို့တွင် ဆရာသစ်၏ အောက်လင်းဓာတ်မီးများသည် များစွာအသုံးဝင်လှပြီး ဓာတ်မီး ငှားပေးသောသူကလည်း ဆရာသစ်တစ်ယောက်တည်းသာ ရှိလေသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ဆရာသစ်သည် သူ၏ ဘဝတွင် အမှတ်ထင်ထင် သက်စွန့်ဆံဖျားကြုံခဲ့ရသော အသက်ဘေးကို သစ္စာတန်ခိုးတော်ဖြင့် လွတ်ခဲ့ရပုံတို့ကိုလည်း အထူးပင်အံ့ဩ မယုံကြည်နိုင်ဘွယ်ရာအထိပင်ဖြစ်သည်။

ဆရာသစ်သည် ဖြူးမြို့၊ ညောင်ပင်သာဘူတာရွာအနီးရှိ ကျောက်တိုင်ရွာတွင် လယ်ပိုင်ရှင်ဦးသာချမ်း၊ ဒေါ်မှန်းတို့မှ မွေးဖွားခဲ့သော သားသမီးခြောက်ယောက်အနက် အငယ်ဆုံးသားဖြစ်သည်။ ဥပမိရုပ်ရည်ကလည်း ချောမောလှပသူဖြစ်သည်။ တောရွာလေ့အတိုင်း ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် စာသင်ခဲ့ရာ ကိုရင်ဘဝမှ ရဟန်းဘဝသို့ရောက်ခဲ့သည်။ ရဟန်းဘွဲ့အမည်မှာ ဥူးဥေယျဖြစ်သည်။

ရဟန်းဖြစ်သောအခါ ညောင်ပင်သာဘူတာ ရွာစက်ရံ

ကျောင်းဆရာတော် ဥူးပညာထံ၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ခဲ့သည်။
ဥူးဥေယျသည် လောကုတ္တရာစာပေဘက်က မထူးချွန်သော်
လည်း လက်မှုပညာဘက်တွင် ထူးချွန်သည်။ နာရီပြင်တတ်
သည်။ အပ်ချုပ်စက် ပြင်တတ်သည်။ ဓာတ်မီးပြင်တတ်
သည်။ ဓာတ်စက်ပြင်တတ်သည်။

ကျောင်းကထိန်ပွဲ၊ ဘုရားပွဲတို့၌ ဓာတ်မီးထွန်းခြင်း၊ ဓာတ်
စက်ဖွင့်ခြင်းတို့ကို ဥူးဥေယျပင် ဦးဆောင်ပြီး ဆောင်ရွက်ရ
သည်။ စက်ရုံ ဆရာတော်ဥူးပညာကလည်း အားပေးသည်။
သဘောကျသည်။ ဤသို့ နေထိုင်ခဲ့ရာ ၁၉၄၉-၅၀ ပြည်တွင်း
၌ ဆူပူသောင်းကျန်းမှုကြီးများ ပေါ်လာသောအခါ တောင်ငူမှာ
ရှိသော ကေအင်ဒီအိုသစ္စာခံတပ်တို့ တောခိုပြီး အစိုးရတပ်ကို
တိုက်သဖြင့် အစိုးရတပ်များ တဆုတ်တည်းဆုတ်ပေးရသည်။

တောင်ငူခရိုင်အတွင်းရှိ မြို့များမှန်သမျှ ကေအင်ဒီအို
သောင်းကျန်းသူတို့ လက်အောက်ကျရောက်သွားတော့သည်။
တောရွာဒေသ အနှံ့အပြားတွင်မူ ကွန်မြူနစ်တို့က အုပ်ချုပ်စိုး
မိုးထားသည်။ ကေအင်ဒီအိုသောင်းကျန်းသူတပ်များက ကား
လမ်း၊ ရထားလမ်းဘေးရှိ အမြို့မြို့၊ အရွာရွာတို့ကို သိမ်းပိုက်
ရာတွင် ညောင်ပင်သာရွာကြီးသည်လည်း အသိမ်းပိုက်ခံရ
သည်။

ကေအင်ဒီအိုတပ်များက ထိုသို့ ကားလမ်းရထားလမ်း
ဘေးရှိ မြို့ရွာများကို သိမ်းပိုက်လိုက်သောအခါ ကားလမ်း၊
ရထားလမ်းနှင့် မနီးမဝေးတွင်ရှိသော တောရွာများသည်
အဝေးသို့ ရွှေ့ကြရသည်။ ကားလမ်း၊ ရထားလမ်း အနောက်
ဘက်ခြမ်းရွာများက ပဲခူးရိုးမတောင်ခြေသို့ ရွှေ့ကြသလို
အရှေ့ဘက်ခြမ်းရှိ လူများက အရှေ့ဘက် စစ်တောင်မြစ်ဝှမ်း
ကွန်မြူနစ်များ စိုးမိုးထားရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းရသည်။

ဥူးဥေယျ မိခင်ကြီးနှင့် ညီအစ်ကိုမောင်နှမများနေထိုင်ရာ
ကျောက်တိုင်ရွာလေးသည်လည်း ရွှေ့ရာပြောင်းရာတွင်

ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဥူးညေယျက မိခင်အိုကြီးနှင့် အစ်မက မွေးသော မိဘမဲ့တူမကို ခေါ်ယူပြီး ညောင်ပင်သာဘူတာရွာ၌ ရင်းနှီးခင်မင်သော ဒါယကာတစ်ဦးအိမ်မှာ ထားသည်။ ကျန် သော ညီအစ်ကိုများကိုမူ ကြိုက်သလို ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ဥူးညေယျ၏အစ်ကိုလတ်တစ်ဦးသည် ကျောက် တိုင်ရွာ၌ ကွန်မြူနစ်တို့ ဖွဲ့စည်းထားသော ကျေးရွာ ကော်မ တီ၌ လူကြီးတစ်ဦးအဖြစ်ပါဝင်ခဲ့သည်။ ညောင်ပင်သာဘူတာ ရွာကို ကေအင်ဒီအိုတပ်တစ်တပ်က အုပ်ချုပ်သည်။

အုပ်ချုပ်သောကေအင်ဒီအိုခေါင်းဆောင်လေးမှာ စောစံဘာ အမည်ရှိသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကရင်သောင်းကျန်းသူဖြစ် သည်။ ထိုကေအင်ဒီအိုခေါင်းဆောင်လေးသည် စက်ရုံကျောင်း မှ ဥူးညေယျနှင့်ဓာတ်စက်၊ အောက်လင်းဓာတ်မီးငှားမှုကို အကြောင်းပြုပြီး ခင်မင်ရင်းနှီးလာသည်။ ကေအင်ဒီအိုခေါင်း ဆောင် ကောင်လေးက ခေတ်ပညာတတ်၊ အနုပညာဗီဇ ဝါသနာပါသူဖြစ်သည်။ မကြာခင် ကေအင်ဒီအို ခေါင်းဆောင် စောဘစံနှင့် ဥူးညေယျတို့သည် ဆရာဒကာဖြစ်လာသည်။

တစ်နေ့တွင် ဥူးညေယျက သူ့မိခင်နှင့် တူမလေး နေထိုင် ရန် မြေကွက်တစ်နေရာလိုချင်ကြောင်းပြောပြရာ ကေအင်ဒီအို ခေါင်းဆောင်လေးက စက်ရုံကျောင်းအနောက်ဘက်တွင် အိမ် မြေယာကွက် အသစ်ရိုက်ပြီး အခြားသော ပတ်ဝန်းကျင်မှ တက်လာသူများနှင့် အတူနေရာချထားပေးသည်။

ဥူးညေယျတွင် မိခင်အတွက် အိမ်ဆောက်ပေးရန် ငွေမရှိ၊ သစ် မရှိ၊ သို့အတွက် ကျောက်တိုင်ရွာတွင် မိခင်ကြီးပိုင်သော အိမ်ကိုဖျက်ယူပြီး ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ရန် စီမံသည်။ ကေ အင်ဒီအိုခေါင်းဆောင်လေး စောစံဘာကိုလည်း ပြောပြသည်။ ကေအင်ဒီအိုခေါင်းဆောင်စောစံဘာကလည်း ကူညီမည်ဆိုကာ ညောင်ပင်သာဘူတာရွာမှ လှည်း ၁၀-စီးကို ဆင့်ခေါ်ပြီး ကျောက်တိုင်ရွာမှ အိမ်ကိုဖျက်ပြီး ယူစေသည်။

တိုက်ပွဲကြားက ရဟန်းတော်

လုံခြုံရေးအတွက် ကေအင်ဒီအို တပ်စိပ်ကိုပါထည့်ပေးလိုက်သည်။ လှည်းပေါ်တွင် ဥူးဥေယျနှင့် သူဇာတူမလေး မခင်သောင်းတို့ ပါသွားခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်တို့ကလည်း ကေအင်ဒီအိုတပ် ကျောက်တိုင်ရွာလာပြီး အိမ်များဖျက်ယူမည်ဟု သတင်းကြိုတင်ရထားပြီးဖြစ်၍ ကျောက်တိုင်ရွာတောင်ဘက်ရှိ လျှို့မြောင်စမ်းချောင်းဘေးက ကင်းပုန်း ဝပ်ပြီး အသင့်စောင့်နေကြသည်။

နံနက် ၈ နာရီလောက်တွင် ကေအင်ဒီအိုတပ် ဦးဆောင်သော လှည်းဆယ်စီးသည် ကျောက်တိုင်ရွာ ရွာထိပ်ဦးရောက်လာသည်။ ကွန်မြူနစ်တို့သည် ပစ်ကွင်းထဲသို့ တိုးဝင်လာသော ကေအင်ဒီအိုတပ်နှင့် လှည်းဆယ်စီးကို အပိုင်စီးပြီး ပစ်ခတ်ကြတော့သည်။ ဥူးဥေယျသည် ကွန်မြူနစ်တပ်က စတင်ပစ်ခတ်ကတည်းက လှည်းပေါ်မှ ခုန်ချပြီး ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ခဲ့သော်လည်း ချောင်းရိုးလေးတစ်ခု အလွန်တွင် တစ်စုံတစ်ခုကို သတိရသွားသည်။

လှည်းပေါ်၌ လူမမယ်တူမငယ်နှင့် သူ့အတွက်လိုက်လာကြသော လယ်သမားများ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်ကို သတိရမိသည့်အတွက် တိုက်ပွဲဆီသို့ပြန်လှည့်လာခဲ့သည်။ ဥူးဥေယျရောက်လာတော့ တိုက်ပွဲပြီးသွားပြီ ဖြစ်သည်။ ကေအင်ဒီအိုမှ တပ်သား ငါးယောက်သေသည်။ သုံးယောက် ဒဏ်ရာနှင့်မိသည်။ နှစ်ယောက်လွတ်သွားသည်။ လှည်းသမား ဆယ်ယောက်အနက် နှစ်ယောက်သေသည်။

သုံးယောက်ဒဏ်ရာရသည်။ ကျန်လူများ အဖမ်းခံရသည်။ ဥူးဥေယျတူမ မခင်သောင်းမှာ ဘာဒဏ်ရာမှ မရဘဲ အဖမ်းခံရသည်။ လှည်းသမားတို့က သူတို့ ဘာမျှမသိကြောင်း ကေအင်ဒီအိုခေါင်းဆောင်က ထည့်၍ ကြောက်သောကြောင့် လိုက်လာရကြောင်း၊ ကွန်မြူနစ်သူပုန်ခေါင်းဆောင်လေးကို

ပြောပြသည်။ တောင်းပန်ကြသည်။ ဥူးညေယျကလည်း လှည်းသမားများတွင် ဘာမျှအပြစ်မရှိကြောင်း သူ့ကိစ္စအတွက် ဧကအင်ဒီအိုထည့်ပေး၍သာ လိုက်လာရသူများဖြစ်ကြောင်း သူ့မှာသာ တာဝန်ရှိကြောင်း အာမခံပြောပေးသည်။

ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်လေးသည် ဒဏ်ရာရသူ ဧကအင်ဒီအို တပ်သားရော၊ လှည်းသမားရော၊ လှည်းတစ်စီးပေါ်တွင် တင်စေပြီး လှည်းသမားများကို ပြန်လွှတ်သည်။ တာဝန်ရှိသော ဥူးညေယျနှင့် တူမဖြစ်သူကိုသာ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာသည်။ လှည်းများကိုလည်း သိမ်းဆည်းလာခဲ့သည်။ ဥူးညေယျတို့ တူဝရီးကို ပထမညတွင် သပြေပင်ရွာ၌ အစောင့်အချုပ်နှင့် ထားသည်။

နောက်ကျော်လှရွာသို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ထိုမှာပင် ချုပ်ထားပြီး စစ်ဆေးသည်။ ဥူးညေယျ၏ အစ်ကိုလေး ဦးဘိုးစစ်သည် ကွန်မြူနစ်ကျေးရွာကော်မတီဝင် ကော်မတီလူကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သဖြင့် ညီနှင့်တူမအတွက် လွတ်မြောက်ရေးကို လိုက်လံဆောင်ရွက်ရသည်။ တူမ မခင်သောင်းသာ အာမခံနှင့် ထွက်ခွင့်ရသည်။ ဥူးညေယျကိုတော့ သူပုန်ခေါင်းဆောင် ကိုးကွယ်သောဘုန်းကြီး ကွန်မြူနစ်ပိုင်သော နယ်မြေထဲမှ ပစ္စည်းကို လာရောက်ခိုးယူသည်။

ဧကအင်ဒီအို ခေါင်းဆောင်အားကိုးနှင့် လာရောက်ဖျက်ဆီးလုယက်သည်။ ဧကအင်ဒီအို အားပေးသော ဘုန်းကြီးဖြစ်သည်ဟု ကျောက်တိုင်ရွာမှ ကျေးရွာကော်မတီလူကြီးတစ်ယောက်က ထောက်ပြသဖြင့် ဥူးညေယျအမှုကြီးသွားပြီး ကွန်မြူနစ်တို့ ရုံးစိုက်ရာ ကန်နား ဘန်လောင်ရွာရှိ ပြည်သူ့ခုံရုံးတွင် ရုံးတင်စစ်ဆေးခံရတော့သည်။

ဥူးညေယျက သူ့မိခင်ကြီးပိုင်သော ပစ္စည်းကို သူ့မိခင်ကြီးအတွက် အိမ်ဆောက်ပေးလို၍ လာရောက်ယူခြင်းဖြစ်သည်။ ခိုးသည်မဟုတ်၊ လုယက်သည်မဟုတ်၊ ဧကအင်ဒီအိုတပ်ပါ

လာသည်မှာလည်း သူက ခေါ်သည်မဟုတ် ကေအင်ဒီအို ခေါင်းဆောင်က ထည့်ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူသည် သာ သနာဝန်ထမ်းဖြစ်သည် နိုင်ငံရေးနားမလည် သို့အတွက် သူမှာ အပြစ်မရှိကြောင်း လျှောက်လဲချက်တင်သည်။

ရဟန်းတော်ကို သေဒဏ်ချမှတ်သူများ

သို့သော် ဥူးဥေယျ၏ လျှောက်လဲချက်သည် ပယ်ချခံခဲ့ရ သည်။ ကေအင်ဒီအိုတပ်အားကိုးနှင့် ကွန်မြူနစ်ပိုင်နယ်မြေ ထဲမှ ပစ္စည်းကို လာရောက်ခိုးယူသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်ဖြင့် ကွန်မြူနစ်ပြည်သူ့ခုံရုံးက ဥူးဥေယျကို သေဒဏ်ချမှတ်သည်။ သူခိုးဖြစ်၍ သက်န်းဝတ်ရန် မလိုဟုဆိုကာ သက်န်းကို ချွတ် စေသည်။ ပိတ်ဖြူကိုသာ ဝတ်စေသည်။

ကွန်မြူနစ်တို့၏ ပြည်သူ့ခုံရုံးသည် အယူခံရုံးမရှိ။ ချမှတ် သော အမိန့်ဒဏ်ကိုခံရုံမှတစ်ပါး ဘာမျှမတတ်နိုင်။ သေဒဏ် ချမှတ်ခံရပြီး သုံးရက်အကြာတွင် သတ်ရန်အချိန်နေရာသတ် မှတ်ကြသည်။ အသတ်ခံရမည့်နေ့တွင် ဥူးဥေယျကို အခြား ခိုးမှုဖြင့်အသတ်ခံရမည့်တရားခံနှစ်ယောက်နှင့်အတူ အကျဉ်း စခန်း၌ထားသည်။ လက်ရောခြေပါ ကြိုးတုပ်ထားသည်။

ဥူးဥေယျသည် သူ့ကိုမျှော်နေမည့် မိခင်အိုကြီးကို မျှော် မှန်းပြီး သနားနေမိသည်။ သေခြင်းတရားကို ရင်ဆိုင်ရတော့ မည်ဖြစ်၍ မိခင်ကြီးကို လှမ်း၍ရှိခိုးကန်တော့မိသည်။ နေ့ လည် တစ်နာရီလောက်တွင် သူ၏ အစ်ကိုလေးက လာတွေ့ သည်။ အစ်ကိုလေးက ငိုသည်။ သူက မငို။ မိခင်ကြီးကိုသာ စောင့်ရှောက်ဖို့မှာပြီး လွှတ်သည်။ သတ်မည့်အချိန်မှာ ည (၇) နာရီ။

စစ်တောင်းမြစ်ကမ်းနံဘေးမှာ သတ်မည်ဖြစ်သည်ကို ဥူး ဥေယျ ကြိုသိထားသည်။ သူနှင့်အတူတူ အသတ်ခံရမည့် လူကြီးတစ်ယောက်နှင့် လူလတ်တစ်ယောက်မှာလည်း သေ

မည့်ဘေးကို ကြောက်လန့်၍ ငိုနေကြသည်။ ဥူးညေယျသည် ဘုရားသားတော်ပီပီ တရားတော်ကို အာရုံပြုသည်။ ပရိမေတ္တာကိုရွတ်ဖတ်မိသည်။ ရတနာသုတ်အရွတ်တွင် ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန သောတ္ထိမေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ဟူသော အပိုဒ်ကို သတိရမိသည်။

ငါသည် သူတို့ စွပ်စွဲအပြစ်ချသလို ခိုးသူမဟုတ်။ မိဘပစ္စည်းကို မိဘအတွက် လာရောက်ယူဆောင်ပေးခြင်းသာဖြစ်သည်။ သူ့ခိုး မဟုတ်ဘဲနဲ့ သူ့ခိုးစွပ်စွဲခံရပြီး ယခုအသတ်ခံရတော့မည်။ ငါ့မှာ သစ္စာတရားမှတစ်ပါး အခြားအားထားဖွယ်ရာ မရှိပြီ။ ဥူးညေယျသည် ဤသို့ဝင်စားမိသည်။ မကြာမီခိုးချုပ်၍ လူသတ်သမားတို့က သူတို့သုံးယောက်ကို ခေါ်ထုတ်သည်။ ဟိုနှစ်ယောက်က ကြောက်လန့်တကြား မလိုက်ဘူး။ ကျွန်တော့်ကို မသတ်ကြပါနဲ့ဗျာ၊ ကျွန်တော့်ကို ခွင့်လွှတ်ကြပါဗျာ စသည်ဖြင့် အော်ဟစ်ငိုယိုကာ တောင်းပန်နေကြသည်။ ဥူးညေယျကတော့ တည်ငြိမ်စွာပင်-

သေဒဏ်နှင့် သစ္စာ

“ငါသည် ငါ၏ မိခင်ကြီး အနေဆင်းရဲမှကင်းလွတ်စေခြင်းငှာ ငါ့မိခင်ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ကိုလာရောက်ယူပါသည်။ သူတို့ စွပ်စွဲသကဲ့သို့ ခိုးယူခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဤမှန်သော သစ္စာစကားကြောင့် ငါ့ဘဝ ဤသေဘေးမှ ကင်းလွတ်ရသည်ဖြစ်စေသား”

ဟု သစ္စာဆိုလိုက်သည်။ သူတို့ ခေါ်ရာနောက်သို့ လိုက်သွားရသည်။ လက်နှစ်ဖက်နှင့် ခြေတွင် ကြိုးက တုပ်ထား၍ သွားရသည်မှာ တုံ့ဆိုင်းတုံ့ဆိုင်းဖြစ်နေသည်။ ကျန်နှစ်ယောက်ကတော့ ဒရွတ်တိုက်ဆွဲပါလာကြသည်။ ကနွားဘန်လောင်ရွာသည် စစ်တောင်းမြစ်ကမ်းနံဘေးတွင် တည်ထားသောရွာကြီးဖြစ်၍ အချုပ်မှ မြစ်ဆိပ်သို့ ခဏသာသွားရ

သည်။

သတ်မည့် အာဏာပါးကွက်သား ခုနစ်ယောက်ခန့် ပါလာသည်။ နှစ်ယောက်က သေနတ်ကိုင်ပြီး ပါလာသည်။ တစ်ယောက်က ဓာတ်မီးထိုးလမ်းပြလိုက်လာသည်။ ဓားကိုင်လာသူနှစ်ယောက်နှင့် ကြိုးဆွဲထိန်းသိမ်းခေါ်လာသူ နှစ်ယောက်တို့ဖြစ်သည်။ ဓားကိုင်လာသူ နှစ်ယောက်တို့အနက် တစ်ယောက်က ဥူးညေယျ ကြိုးကို ဆွဲလာခဲ့သည်။

စစ်တောင်းမြစ်ကမ်းစပ် ကမ်းပါးမို့မို့တွင် သုံးယောက်တန်းစီ ရပ်စေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး မှောင်မိုက်နေသည်။ ဓာတ်မီးထိုးပြသော အလင်းရောင်မှတစ်ပါး အခြားအလင်းရောင်မရှိပါ။ လူသတ်သမားတို့သည် သူခိုးနှစ်ယောက်တို့ကို အရင်သတ်ကြသည်။ သတ်ပြီးနောက် ခန္ဓာကိုယ်ကို မြစ်ထဲသို့ ကန်ချကြသည်။ ဥူးညေယျ အလှည့်ရောက်လာသည်။

တစ်ယောက်က ကြိုးကို ကိုင်ထားသည်။ တစ်ယောက်က ဓာတ်မီးထိုးပြသည်။ တစ်ယောက်က ဓားနှင့် ခုတ်ချရန် ရွယ်ပေပြီ။

“ကြိုးကို ဆောင့်ဆွဲ၊ မြစ်ထဲခုန်ချလိုက်”

ရေမှန်တာ ဘာကြောင့်လဲ

တစ်စုံတစ်ယောက် ပြောလိုက်သော အသံကို ဥူးညေယျ ကြားရသည်။ သူသည် ချက်ချင်းပင် ဓားလည်ကုတ်ပေါ်မကျမီ စက္ကန့်လေး အတွင်း၌ပင် ကြိုးကို ခန္ဓာကိုယ်အားဖြင့် ရုန်းပြီး မြစ်ထဲသို့ ခုန်ချလိုက်သည်။ အပေါ်တွင် ဆူဆူညံညံ အသံတွေ ကြားရသည်။ ထို့နောက် ဓာတ်မီးတွေ တဝင်းဝင်းနှင့် ထိုးပြီး လိုက်ရှာကြသည်။ ရေထဲကို သေနတ်ဖြင့် ပစ်ကြသည်။ ဥူးညေယျ ရေမွမ်းပြီး သတိမေ့သွားသည်။

ခန္ဓာကိုယ်က ရေစီးနေောက် မျောပါသွားသည်။ အတော်

လေး ကြာတော့ သတိရလာသည်။ လက်ခြေကြိုးများ ပြုတ်ထွက်နေသည်ကို အံ့ဩစွာ တွေ့ရသည်။ လူက ပက်လက်မျောနေသည်။ ကောင်းကင်တွင် ကြယ်ကလေးတွေ မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်လက်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ သူ့နောက်က လူသတ်ကွန်မြူနစ်စစ်သားတွေလိုက်လာလေသလားဟု စူးစမ်းဆင်ခြင်ကြည့်သည်။

လိုက်လာသော အသံမကြားရ၊ ခါးတွင် အဝတ်အစားလည်း မရှိတော့။ ပတ်ထားသော ခါးပန်းကြိုးတစ်ချောင်းတော့ ရှိသေးသည်ကို စမ်းသပ်မိသည်။ ကိုယ်ကို ဖော့ပြီး ရေစုန်မျောရင်းကူးခတ်ရသည်။ အသံလည်း မထွက်ရဲ။ ကမ်းသို့ ရောက်လာသည်။ ကမ်းနားပေါ်အရောက်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို အကဲခတ်ပြီး ကြယ်ရောင်ဖြင့် အနောက်တောင်ထောင့်မှန်းပြီး ခြေကုန်သုတ်လာခဲ့သည်။

အတော်ကလေး မောလာသောအခါ မိခင်အိုကိုမှန်းဆ ရှိခိုးပြီး ကိုင်းတောတစ်တောတွင် ဝင်အိပ်ရသည်။ မည်မျှအိပ်ပျော်သွားသည်မသိ။ သူနိုးလာတော့ အတော်နေမြင့်နေပြီး ကိုင်းတောထဲက ရုတ်တရက်မထွက်ရဲ။ ဤနေရာ၌ ဒေသသည် ကွန်မြူနစ်တို့ကြီးစိုးရာ နယ်ပယ်ဖြစ်၍ သူ့ကို အချိန်မရွေး ပြန်ဖမ်းမိသွားနိုင်သည်။ သို့အတွက် ကိုင်းတောကို အသာအယာဖြဲထွက်ကာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့လာကြည့်ရသည်။

လူရိပ်လူခြေမတွေ့ရ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ရွာတစ်ရွာကို လှမ်းတွေ့ရသည်။ လူမှာကလည်း အဝတ်အစားမရှိ။ ဘေးက မြင်မှာလည်း ကြောက်ရသည်မို့ ကိုင်းတောစပ်ဘေးက သီပြီး ရှေ့သို့ လျှောက်ရသည်။ ဝမ်းထဲကလည်း ဆာလောင်မွတ်သိပ်လာသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် ကြည့်တော့လည်း စားစရာအပင်ဟူ၍ ဘာမျှမတွေ့ရ ကိုင်းပင်များသာ တွေ့ရသည်။ ကိုင်းတောသည် အလွန်ရှည်သောတောဖြစ်သည်။

ကိုင်းတောလွန်လာသောအခါ မမျှော်လင့်ဘဲနှင့် ဇီးသီးများ ဝင်းမှည့်နေသော ဇီးပင်တစ်ပင်ကို တွေ့ရ၍ ဇီးသီးများကို အဆာပြေ ခူးစားရသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း အကဲခတ်ကြည့်ရသည်။ ဇီးသီးများစားရပြီး အနည်းငယ်အားပြည့်လာသောအခါ နေ့လည်နေ့ခင်းသွားက အန္တရာယ်မကင်း၍ လုံခြုံသောတောပြတ်ကလေးတစ်ခုအတွင်းသို့ ဝင်၍ အိပ်ရသည်။ ညမိုးချုပ်မှ ခရီးဆက်ရသည်။

ခရီးထွက်သောအခါတွင်လည်း ရွာကို ရှောင်ပြီး သွားရသည်။ ဤသို့လာခဲ့ရာ ကျီးရိုးဆိုသော ရွာနားအရောက်တွင် လှည်းလမ်း၌ ဂုန်နီအိတ်စုပ်တစ်လုံးတွေ့၍ ကောက်ယူပြီး ကိုယ်ကိုပတ်ခဲ့ရသည်။ အရုဏ်တက်လောက်ချိန်တွင် တောချုံထဲဝင်ကာ အိပ်ရသည်။ အိပ်ရာကနီး၍ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်ရာ ခွေးတစ်ကောင် အထုပ်တစ်ထုပ်ကို ချီပြီးပြေးလာသည်ကိုတွေ့၍ ထိုခွေးကို ရှေ့ကနေ ဟန့်လိုက်သည်။

ခွေးသည် အထုပ်ကိုချီပြီး ထွက်ပြေးသွားသည်။ တောအုပ်ငယ် တစ်ခုထဲဝင်ကာ ခွေးပျောက်သွားသည်။ အထုပ်ကို ကပျာကယာ ကောက်ယူပြီး တောပြတ်ထဲ ပုန်းအောင်းရာသို့ ဝင်လာခဲ့ရသည်။ ထမင်းကြမ်းထုပ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည့်အတွက် ဝမ်းသာစွာနှင့်ပင် စားရလေသည်။ ရွာနှင့်မနီးသောအရပ်ဒေသတွင် ခွေး ထမင်းထုပ်ချီလာသည်ကို အံ့ဩမိသည်။

သို့သော် နတ်ကောင်းနတ်မြတ်များ စောင့်ရှောက်သည်ဟူ၍ကား အစက မဆင်ခြင်မိပါ။ နောက်မှ ဆင်ခြင်မိသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ညနေဆက်လက်လာခဲ့ရာ ရွာတစ်ရွာနားတွင် ခပ်ဝေးဝေး လယ်တဲတစ်တဲကို တွေ့ရ၍ အကူအညီရလိုရငြား ဝင်ရောက်အကူအညီ တောင်းလေသည်။ သူက သူ့အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြသည်။ တဲရှင်သည် ကွန်မြူနစ်လူယုံတစ်ယောက်ဖြစ်နေပြီး သူ့ကို မပြေးနဲ့ တရားခံ မပြေး

နဲ့ဟု ဆိုကာ ဖမ်းဆီးမည်လုပ်လာ၍ ထိုလူကို နီးရာတုတ်နှင့် ကောက်ရိုက်ချပြီး ဆက်လက်ထွက်ပြေးခဲ့ရသည်။

စစ်တောင်းမြစ်ကမ်းမှ ၃- ည ၄- ရက်ပြေးလာပြီးသော် ဥူးညေယျသည် ညောင်ပင်သာသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာ ပါတော့သည်။ အစိုးရစစ်တပ်များက မြို့ရွာများကို ထိန်း သိမ်းနိုင်ပြီးသောအခါ ဥူးညေယျသည်လူဝတ်လဲကာ မိခင် ကြီးနှင့်အတူ ဇေယျဝတီမြို့၌အခြေချနေထိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ နောက် ဒေါ်စောညွန့်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။

သေအံ့ဆဲဆဲတွင် သစ္စာကိုသတိရပြီး သစ္စာဆိုမိသော ကြောင့် သစ္စာတန်ခိုးကြောင့် သေဘေးမှ လွတ်ခဲ့ရသော ဆရာ သစ်၏ သေရွာပြန်ဘဝဇာတ်လမ်းသည် အသည်းတထိတ် ထိတ် ရင်တဖိုဖိုပင် ရှိပါတော့သည်။ နောက် ရှစ်နှစ်လောက် ကြာသောအခါ ကွန်မြူနစ်များသည် ဖြူး၌ အလင်းဝင်လာ ကြပြီး သာမန်အရပ်သားဘဝတွင် ဆရာသစ်ကို လာရောက် ကန်တော့ကြသည်ဟု သိရသည်။

ဓားပြတို့ အိမ်ခြံ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ရသော မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန် တင်၏ သစ္စာတန်ခိုး အကြောင်းကို နောက်အပတ်တွင် ဆက်လက် တင်ပြပါမည်။

ပညာယနဘဝေဋ္ဌာနံ၊ ဒယာယနသမေဋ္ဌိတိ

လူမှုရေးရာ အဖြာဖြာ၌ ပညာသည် ပဓာနမကျ။ ခံစားမှု သည်သာ ပဓာနကျ၏။ လောကုတ္တရာရေးရာ အဖြာဖြာ၌ ကား ခံစားမှုသည် ပဓာနမကျ။ ပညာသည်သာ ပဓာနကျ၏ ဟူ၍ အဆိုအမိန့်ရှိလေရာ တစ်ခါတစ်ရံပုထုဇဉ်တို့သည် အချို့သောကိစ္စများ၌ မလုပ်သင့်မှန်းသိပါလျက်၊ မခံချင်သော စိတ်၊ ခံစားချက် ပြင်းထန်သောစိတ်ဖြင့် စွတ်လုပ်တတ်ကြ၏။ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ဟု သဘောထားတတ်ကြ၏။ ဤ သည်မှာ

ပညာပါရမီမရင့်သေးသူတို့၏ ခံယူချက်နိယာမတည်း။

ပညာပါရမီရင့်သူတို့အနေဖြင့်မူ အသိဉာဏ်ပညာနှင့် ခံစားမှု ဝေဒနာတို့ကို အချိုးညီစွာ အသုံးပြုတတ်ကြ၏။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ဦးနှောက်နှင့်နှလုံးသားကို သတိ သမ္မဇဉ်ဉာဏ်ယှဉ်၍ သုံးတတ်ကြ၏။ ဉာဏ်ယှဉ်၍ သုံးခြင်းဟူ သည် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းမှ လွတ်အောင် ရှောင်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။

သူကြွယ်၏အဖိုးတစ်သိန်းတန်သက်န်းလျာပုဆိုးကို အများ စု၏ ဆန္ဒအရ ရှင်ဒေဝဒတ်အားလှူဒါန်းရာ၌ အများစု၏ဆန္ဒ ဟူသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မဝိနယနှင့် ညီညွတ်သော အများစုဆန္ဒမဟုတ်၊ ဓမ္မဝိနိယနှင့်ညီညွတ်သော အများ စုဆန္ဒဟူသည် ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အများစုဆန္ဒသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှင်ဒေဝဒတ်အား သက်န်းလှူမှု ကိစ္စ၌ လူနည်းစု ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝေဖန်မှုကို မြတ်စွာ ဘုရားက အလေးထား၍ ဤဇာတ်ကို ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

ရှင်ဒေဝဒတ်သည် သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်၏။ ယသော ဓရာ၏ မောင်လည်းဖြစ်၏။ လောကီဈာန်အဘိညာဉ်ကို လည်း ရသူဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ရှင်ဒေဝဒတ်သည် အတိတ်က ကောင်းသူဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်ရ ခြင်း လောကီဈာန်အဘိညာဉ်ကို ရနိုင်ခြင်းတို့ကား နယ်နယ် ရရ အတိတ်ကံမဟုတ် အင်မတန်ကြီးမားသော အာနုဘော်ရှိ သော အတိတ်ကံဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ရှင်ဒေဝဒတ်သည် မိမိ၏ သတိသမ္မဇဉ် အားနည်းမှုကြောင့် အသိဉာဏ်ပညာဘက်သို့ ဦးမလှည့်ဘဲ လောကီဘက်သို့ဦးလှည့်ခဲ့၏။

အကယ်၍ လောကုတ္တရာဘက်သို့ ဦးလှည့်ခဲ့မည်ဆိုလျှင် ဤ အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်တန်သော သက်န်းလျာပုဆိုးကို ဘယ်နည်းနှင့်မျှ အလှူခံလိမ့်မည်မဟုတ်။ အကယ်၍ ဒါယ

ကာတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ငဲ့၍ အလှူခံလျှင်လည်း မိမိက တစ်ဖန် အဂ္ဂသာဝကများဖြစ်ကြသော ရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဖြစ်စေ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်အားဖြစ်စေ ပြန်လှူမည် ဖြစ်၏။ ယခုမူ ထိုသို့မဟုတ် ရှင်ဒေဝဒတ်ကသူ့အတွက် အလှူခံ လိုက်၏။ လောကုတ္တရာဘက်သို့ ဦးလှည့်သောပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် လာဘ်လာဘနှင့် ပတ်သက်၍ လိုက်နာရမည့် ကျင့် သုံးရမည့် ဒေသနာရှိ၏။ ထိုဒေသနာတော်အရ ပုဂ္ဂိုလ်သုံး စားရှိ၏။

ပထမအမျိုးအစားအရ လာဘ်လာဘကိုရလျှင် ရသ လောက်နှင့်သာ ကျေနပ်သူဖြစ်၏။ ထို့ထက်ပို၍ မရကောင်း လား။ ရထိုက်ပါလျက် အရနည်းသည်။ ရထိုက်သလောက် မရဟူ၍ မကျေမနပ်ဖြစ်မှု မရှိ။ နှလုံးမသာယာမှုမရှိ၊ လုပ်နိုင် သလောက်သာရသည်။ ထိုက်တန်သလောက် သာရသည်ဟူ သော နိယာမကို ယုံကြည်စွာလက်ခံ၏။

ဒုတိယအမျိုးအစားအရ မိမိလုပ်နိုင်သလောက်ရသည့် အထဲမှ မိမိနှင့် ထိုက်တန်သလောက်ရသည့်အထဲမှ မိမိအ တွက် လိုသလောက်ကိုသာယူပြီး ပိုလျှံသမျှကို အခြားသူများ အား ဝေငှသုံးစွဲသူဖြစ်သည်။ တတိယအမျိုးအစားအရ မိမိ အတွက် လိုသလောက်ထဲမှပင် မိမိ၏ အခြေအနေ အဆင့်အ တန်းအလိုက် တန်ရာတန်ရာကိုသာ သုံးစွဲပြီး မိမိနှင့် မတန်မ ရာပစ္စည်းများကို အခြားထိုက်တန်သူများအား ဝေငှသုံး စွဲသူဖြစ်၏။

တတိယအမျိုးအစား ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် မိမိနှင့် မတန်သော ပစ္စည်း ဝတ္ထု၊ မိမိနှင့် မတန်သော ရာထူးဂုဏ်သိန်တို့ကို လက်ခံရယူခြင်း မရှိ။ မိမိထက်ပို၍ ထိုက်တန်သူများအားသာ လွှဲပြောင်းပေးအပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးအနက် ပထမအမျိုးအ စားပုဂ္ဂိုလ်ကို ယထာလာဘသန္တောသပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ဒုတိယအမျိုးအစားပုဂ္ဂိုလ်ကို ယထာဗလသန္တောသ

ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တတိယအမျိုးအစား ပုဂ္ဂိုလ်ကို
ယထာသာရူပဿန္တောသပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်၏။

(ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ ဒေဝဒတ္တဆောင်းပါးမှ)

သစ္စာတန်ခိုးဖြင့် အိမ်နှင့်မြဲကို ပျောက်ပြုသူ

ဖြူးမြို့နယ် ကျောက်တိုင်ထောင့်ရွာနေ ကျောင်းအမ၊ ဘုန်း
ကြီးမယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန်တင်သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက ဘာသာရေး
ကို ယုံကြည်လေးစားသည်။ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သည်။ ၁၉၄၉-
၅၀ခုနှစ် ပြည်တွင်းစစ်ဘေးဒဏ်ကြောင့် တစ်တိုင်းပြည်လုံး မီးဟုန်း
ဟုန်းတောက်ပြီး လူတွေ သေကြေပျက်စီးကြ၊ ဥစ္စာပစ္စည်းတွေ ပျက်စီး
ကြသည်။ ထိုတွင် မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန်တင်တို့ မိသားစုလည်း
ကြုံကြိုက်ခဲ့သည်။

မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန်တင်တို့သည် ယခင်က လယ်ပိုင်ရှင်
စားနိုင်သောက်နိုင်ဘဝ အဆင့်ရှိသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်၍ ကေအင်ဒီ
အို သောင်းကျန်းသူများ ထကြွလာသောအခါ ရွာကိုစွန့်၍ အရှေ့ဘက်
စစ်တောင်းမြစ်ဘက်သို့ ပါသမျှ ပစ္စည်းလှည်းပေါ်တင်ကာ ထွက်ပြေး
ခဲ့ရသည်။ အကြမ်းဖက်သောင်းကျန်းသူများက အရှေ့စစ်တောင်းမြစ်
ဝှမ်းဘက် စစ်ဆင်ရေးဆင်းလာသောအခါ ဇဟားချောင်း၌ ကေအင်ဒီ
အိုသောင်းကျန်းသူများနှင့် မိမိတို့ စစ်ပြေးလှည်းအုပ်စုများ ရင်ဆိုင်
တိုးမိပြီး လှည်းနှင့် ပစ္စည်းများ ထားခဲ့ရကာ လူလွတ်အသက်လွတ်
ပြေးခဲ့ရသည်။

အကြမ်းဖက်သောင်းကျန်းသူ ကေအင်ဒီအိုတို့ကြောင့် ဖြူး
အရှေ့ဘက် ကျော်လှကြီးရွာတွင် ကလေး၊ လူကြီး၊ မိန်းမများအပါ
အဝင် လူတစ်ရာကျော်ကျော် အစုလိုက်အပြုံလိုက် အသတ်ခံခဲ့ရသည်။
ထိုအဖြစ်အပျက်ကို ကျော်လှသားတို့သည် ယနေ့ထိ မမေ့ရက်နိုင်၊
ကေအင်ဒီအိုသောင်းကျန်းသူတို့ကို နာကြည်းလျက်ရှိကြသည်။ မယ်
တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်တို့ မိသားစုသည် ခါးဝတ်ခါးစားသာ ကျန်ရစ်
ခဲ့တော့သည်။

ကားလမ်းအရှေ့ဘက်တွင် အသက်ဘေးအန္တရာယ် လုံခြုံမှုမရှိ တော့၍ တစ်ညတွင် ဧကအင်ဒီအိုသောင်းကျန်းသူများ သိမ်းပိုက် ထားသော ကားလမ်းရထားလမ်းကို ကျော်ဖြတ်ကာ အခြားသူများနှင့် အတူ အနောက်ရိုးမတောထဲသို့ ပြေးဝင်ခိုလှုံနေရတော့သည်။ အစိုးရ တပ်မတော်က ဖြူးမြို့ကို သိမ်းပိုက်ပြီးသောအခါကျမှ အနောက်ရိုးမ တောထဲမှထွက်ပြီး ရွာသို့ ပြန်လာခဲ့ရသည်။

နွားနှစ်ကောင်ဖြင့် ၁၀ ၀ ရသူ

ထိုသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ တစ်ရွာသားလုံး သူလိုငါလို ဒုက္ခသည်ကြီးတွေဖြစ်ပြီး အခြေမဲ့ဘဝဖြင့် ရွာတွင် ကနဖျင်းထိုးကာ နေကြရသည်။ ထိုအတောအတွင်း မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်တို့ မိသားစုတွင် ပြည်တွင်းစစ်အတွင်းက ပျောက်ဆုံးသွားသော နွား-၁၅ကောင် အနက် ကံအားလျော်စွာ နွားမတစ်ကောင်နှင့် နွားထီးတစ်ကောင် ပြန်ရသည်။

ထိုနှစ်မိုးရွာသီတွင် နွားမကိုပင် ထမ်းပိုးကျင့်၍ လယ်ထွန်ရ သည်။ ဤသို့သော ဘဝမှ စတင်ခဲ့ရသော မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန်တင် တို့ မိသားစုဘဝတွင် ဆန်ရေစပါးကောင်းမွန်မှုကြောင့် အခြေအနေ လေး ကောင်းလာသည်။ လှည်းလေး၊ နွားလေး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြန် လည်ထူထောင်လာနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ အခြေအနေကောင်းလာသော အချိန်တွင် မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်သည် မိမိလင်ယောက်ျား၏ ညီမှ မွေးသော ဖခင်သေပြီဖြစ်၍ မိခင်ကလည်း မစောင့်ရှောက်နိုင်သော တူလေးတစ်ယောက်ကို သာသနာတွင်း သွတ်သွင်းလိုသော ဆန္ဒရှိခဲ့ သည်။

ထိုဖတဆိုး မိဘမဲ့ကလေးကို ဖြူးမြို့ဒက္ခိဏာရုံ ဆရာတော်ထံ တွင် အပ်နှံ၍ ပညာသင်စေပြီး ရှင်ပြုပေးရန် မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန် တင်သည် ထိုနှစ်က အလုပ်ကို ကြိုးစားလုပ်သည်။ မိမိအိမ်ထောင် သည်မှာ ပန်းနာရောဂါဖြင့် မကျန်းမာသူဖြစ်၍ မိမိကပင် ဦးဆောင် လုပ်ကိုင်နေရသူဖြစ်သည်။ ထိုတူလေး ရှင်ပြုမည့်နှစ်တွင် ကံအား

လျော်စွာ စပါးများက ကောင်းစွာဖြစ်ထွန်းသည်။ ဈေးကောင်းရသည်။

ထိုနှစ်က စပါးဈေးကောင်း၍ လယ်သမားတို့အခြေအနေကောင်းသောနှစ်ဖြစ်သည်။ လယ်သမားတို့ အခြေအနေကောင်းသောနှစ်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးက မပီပြင်၍ ဓားပြတို့က ထကြွသောင်းကျန်းကြသည်။ ထိုနေ့က မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန်တင်တို့အပါအဝင် ရွာထဲမှ လယ်ပိုင် ရှင်သုံးလေးဦး စပါးရောင်းကြသည်။ ရွာသူကြီးဦးဖိုးက ဆိုလျှင် ထိုနေ့က သူတို့မွေးထားသော ဝက်ပါရောင်းခွဲ၍ ငွေအများဆုံးပါလာသူဖြစ်သည်။

ထိုည ဆယ်နာရီလောက်တွင် ဓားပြငါးယောက်သည် လုပ်သေနှုတ်တစ်လက်၊ ဓားရှည်ကိုယ်စီဖြင့် ရွာထဲဝင်ကာ ဓားပြတိုက်ပါတော့သည်။ ရွာခံဓားပြဂိုဏ်းဝင် လက်ထောက်ချမှဖြင့် ဓားပြတိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုည ဆယ်နာရီ မရှိတရီအချိန်တွင် ရွာထိပ်နတ်စင်၌ မီးရောင်လက်လက်မြင်၍ ဆယ်အိမ်ခေါင်းဦးဩဘာက တစ်ဦးဦးက ရွာနတ်စင်၌ ပူဇော်နေသည်ဟု ထင်ကာ နတ်စင်သို့သွားရာမှ ဓားပြတို့က ဖမ်းထားကြသည်။

ဓားပြတိုက်ခွင့်ပြုသော ရွာစောင့်နတ်

တောရွာများ၌ ဓားပြတိုက်ကြလျှင် ဓားပြတို့သည် ဦးစွာ ရွာနတ်ကို စားတော်တိုက်ကြသည်။ စားတော်တိုက်သည်ဆိုခြင်းမှာ ပါလာသော လက်နက်များကို နတ်စင်ရှေ့မှာ ထောင်ပြီး ပါလာသော အရက် အသားတို့ဖြင့် တင်မြှောက်သည်။ ရွာထဲ ဓားပြဝင်တိုက်ဖို့ ခွင့်ပြုချက် တောင်းသည်။ ထောင်ထားသော ဓားလဲကျက ရွာစောင့်နတ် ခွင့်မပြုဟုဆိုကာ ပြန်ကြသည်။ ရွာစောင့်နတ်ခွင့်မပြုဘဲ ရွာထဲ ဓားပြတိုက်က သေဘေးနှင့် ကြုံတွေ့ရတတ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ထောင်ထားသော လက်နက် လဲမကျမှသာ ဓားပြဝင်တိုက်ရဲကြသည်။

(ဤကျောက်တိုင်ရွာတွင် ရှေးက ဤကဲ့သို့ ဓားပြများ ရွာ

ဦးနတ်စင်၌ စားတော်တိုက်ပြီး စားပြင်တိုက်ရာ စားပြတိုက်ခံရသော ဘကြီးကိုမြဲသည် ရွာစောင့်နတ်၊ ရွာစောင့်ဖို့ထားတာ ရွာကို မစောင့်ဘဲ စားပြကို အားပေးသည်ဟုဆိုကာ နတ်စင်ကို မီးရှို့ခဲ့သော အစဉ်အလာ အဖြစ်အပျက်ရှိခဲ့သည်။)

ယခုလည်း စားပြတို့က နတ်စင်တွင် လက်နက်ထောင်ကာ စားတော်တိုက်နေကြစဉ် ဆယ်အိမ်ခေါင်းဦးဩဘာက သွားကြည့်ရာမှ အဖမ်းခံရသည်။ ဦးဩဘာကို စားစားခံလမ်းပြခေါ်ကာ ရွာထဲသို့ သေနတ်တစ်ချက် ပစ်ဖောက်ပြီး သတင်းရထားသော အိမ်များကို စားပြတိုက်ကြတော့သည်။ မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန်တင်၏ အိမ်သည် ရွာတောင်ထိပ်အရှေ့ဘက်ခြမ်း၌ တည်ရှိသည်။ စားပြတို့သည် ရွာတောင်ထိပ်ရှိ နတ်စင်၌ စားတော်တိုက်ပြီး ရွာအနောက်ဘက်က ပတ်ကာ ရွာမြောက်ပိုင်းက ဝင်ပြီး စတင်စားပြတိုက်သည်။

စားပြသေနတ်သံကြောင့် တစ်ရွာလုံး လန့်ဖျပ်ပြီး ပြေးလွှားကြ သည်။ ခွေးသံ၊ လူသံတို့ဖြင့် ဆူညံသွားတော့သည်။ စားပြတို့သည် ထို ဆူညံသံကြားကပင် သူတို့ကို လက်ထောက်ချထားသော ရွာခံ စားပြ၏ စာရင်းပေးထားသော အိမ်များကို အဓိကထား၍ ဝင်တိုက် ကြသည်။ လုယက်ကြသည်။ ရွာမြောက်ဖျား၊ ရွာလယ် ဝင်တိုက်ပြီး သောအခါ စားပြတို့သည် မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်တို့အိမ်ဘက်ဆီသို့ ချီတက်လာကြသည်။

မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်နှင့် မိသားစုတို့သည် စားပြဆိုသော အသံကြားကတည်းက လိုအပ်သော ငွေထုပ်နှင့် ပစ္စည်းတို့ကို ယူကာ ခြံထဲရှိ ငှက်ပျောတောထဲသို့ ဝင်ပုန်းကြသည်။ ငှက်ပျောပင်များက ဖြစ်ထွန်း၍ တစ်တောလုံး မှောင်မည်းနေသည်။ မယ်တော်ကြီးဒေါ် စိန်တင်သည် မိသားစုနှင့်အတူ လုံခြုံသောနေရာတွင် ပုန်းအောင်းနေ ပြီး ခြံစည်းရိုးဝင်းကို ပထမ ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်းနှင့် စည်းချရုတ်သည်။ ထို့နောက် သစ္စာဆိုသည်။

“ရတနာသုံးပါးကို ဦးထိပ်ထား၍ ဤပတ်ဝန်းကျင်ရှိ နတ် မြတ်နတ်ကောင်းနတ်အပေါင်းတို့အား တပည့်တော်မ တိုင်တည်၍

သစ္စာထားပါသည်။ တပည့်တော်မ ယနေ့စပါးရောင်း၍ရသော ငွေများ အားလုံးသည် တပည့်တော်မများ စားသုံးရန်မဟုတ်ပါ။ မိဘမဲ့ တူလေး ကို သာသနာ့ဘောင်သွတ်သွင်းရှင်ပြုပေးရန်အတွက် ရည်ရွယ်ထား သော ငွေများဖြစ်ပါသည်။ ဤမှန်ကန်သော သစ္စာစကားကြောင့် တပည့်တော်မတို့အား ဤဓားပြဘေးမှ ကင်းဝေးပါစေသတည်း။ နတ် ကောင်းနတ်မြတ်တို့ကလည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ကြပါ စေ”

ဤသို့သစ္စာပြုပြီး ဘုရားဂုဏ်တော်များကို ရွတ်ဆိုပွားများနေ သည်။ မိသားစုအားလုံးကလည်း ရွတ်ဆိုပွားများကြသည်။ ဓားပြတို့ သည် မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်၏ ခြံဝင်းနှင့် အိမ်ကိုရှာကြသည်။ ဆယ်အိမ်ခေါင်းဦးဩဘာကို ပြခိုင်းသည်။ ဦးဩဘာလည်း ရှာ မတွေ့ဖြစ်နေသည်။ ဓားပြတို့က မကျေနပ်ကြ ဦးဩဘာကို ကြိမ်း မောင်းကြသည်။

မယ်တော်ကြီး အိမ်မြောက်ဘက်က ဘဘစိန်အိမ်ကို တွေ့ကြ သည်။ အနီးပတ်ဝန်းကျင်၌ မယ်တော်ကြီးအိမ်ကို မတွေ့ကြ။ သို့ အတွက် ဓားပြတို့သည် မယ်တော်ကြီးအိမ်ကို တွေ့ရလေအောင် အဘဉာဏ်အိမ်ကို မီးရှို့ကြသည်။ မီးက ခဏသာလောင်ပြီး ငြိမ်းသွား သည်။ ထိုအခိုက်မှာပင် ရွာထိပ်က လက်နက်ကိုယ်စီနှင့် လူအုပ်တစ် အုပ်က သူတို့ထံပြေးလာပြီး “ဟေ့ တစ်ယောက်မှ မပြေးနဲ့။ အကုန် သေမယ့်သာကြ”ဟု အော်ဟစ်ပြေးဝင်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဓားပြများသည် ထိုလူအုပ်နှင့်အသံကို ကြောက်လန့်ကာ တအား ခြေကုန်သုတ်ပြေးကြတော့သည်။ ဆယ်အိမ်ခေါင်းဦးဩဘာ လည်းထွက်ပြေးလေသည်။ ဓားပြတို့က တစ်ဟုန်ထိုးရွာထဲကနေ တချိုး တည်း လစ်ပြေးကြသည်။ ဦးဩဘာက သူ့အိမ်ရှေ့ရောက်သောအခါ ရပ်ပြီး နောက်ပြန်လှည့်သည်။ နောက်က လူအုပ်တစ်ယောက်မှ မတွေ့ရတော့။ ဘယ်ဝင်သွားသည်ကိုလည်း မသိ။ ထိုအခါကျမှ ရွာသားများကို ဓားပြတွေ မရှိတော့ကြောင်း အော်ပြောရသည်။

မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်နှင့်ခြံဝင်းကို ဓားပြများ ရှာမတွေ့ခြင်း

နှင့် မိမိကိုယ်တိုင် ရှာမတွေ့ခြင်းကို ဦးဩဘာ အံ့ဩသည်။ သို့အတွက် ရွာတောင်ထိပ်သို့ နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်မံသွားကြည့်သည်။ ယခုတော့ ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့ရပါပြီ။ ထိုကိစ္စကို ဦးဩဘာက မယ်တော်ကြီးကို ပြောပြသည်။ တစ်ရွာလုံး အံ့ဩကြရသည်။

နောက် ငါးနှစ်လောက်ကြာသောအခါ ဓားပြထဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သော သင်္ကန်းမြှောင်ရွာသား ကိုလှသွေးဆိုသူက မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန်တင်ကို လာရောက်ကန်တော့ ဝန်ချတောင်းပန်ရင်း ထိုညကအိမ်ပျောက်ခြံပျောက်ဖြစ်ရခြင်းကို မေးသည်။ ဆေးကောင်းဝါးကောင်းရှိကစွန့်ကြရန်တောင်းသည်။ သူလည်း အခု အကျွတ်တရားရ၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုနေပါသည်ဟုဆိုသည်။

မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စိန်တင်က သူ့တွင်ဆေးကောင်းဝါးကောင်းမရှိ။ ရတနာသုံးပါးသာ ရှိသည်။ ဓားပြလာတိုက်စဉ်အခါ ထိုသစ္စာဆိုကြောင်းသာပြောပြသည်။ မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်၏ သစ္စာတန်ခိုးကြောင့် ဓားပြများ အိမ်ခြံပျောက်ကာ ထွက်ပြေးရသည်။ နောက်အဖမ်းခံကြရသည်။ မယ်တော်ကြီးဒေါ်စိန်တင်မှာမူ ထိုနှစ် တပေါင်းလတွင် ဖတဆိုတူလေးကို ကောင်းစွာရှင်ပြုပေးနိုင်လေသည်။ သစ္စာတန်ခိုးတော်၏ စွမ်းအင်အာနိသင်သည် ကြီးမားလှသည်သာဖြစ်သည်။

မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ ပြေးသွားနိုင်၏။ ပညာရှိတို့၏ စစ်မှန်သောသစ္စာ စကားဖြင့် မိုးသည် ထစ်ချွန်းလျက်ရွာ၏။ မှန်သော သစ္စာစကား၌ တည်သောပညာရှိတို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တနိုင်ကုန်၏။ မြေအပြင်၌ အလုံးစုံသော အရသာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအရသာအပေါင်းတို့ထက် မှန်ကန်စွာပြောဆိုသော စကားသည် အလွန်တရာ ချိုမြိန်သော အရသာရှိ၏။

(မိလိန္ဒပညာမှ)

မြစ်လယ်မှ ကလေးငယ်၏ သစ္စာ

တိုးမြစ်ရေသည် တသွင်သွင်စီးဆင်းနေသည်။ မြစ်ပြင် ကျယ်တွင် ရေလုပ်သားတံငါသည်တို့သည် လှေကလေးများနှင့် ပိုက်ဆွဲပိုက်ချ ပြုလုပ်ကာ ဝမ်းစာရေးအတွက် ဖွေရှာနေကြ သည်။ ထိုတံငါသည် လှေအုပ်စုထဲတွင် မောင်တင်အောင်လေး သည်လည်း တစ်ယောက် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ မောင်တင် အောင်သည် ပိုက်သာချနေရသည်။ စိတ်ထဲကမူ ပိုက်ထဲ ငါး တွေမိမှာကို အလွန်စိုးရိမ်နေမိသည်။

သူသည် ငါးတွေကိုသတ်ရသော သူ့အသက်သတ်မှု အလုပ်ကိုအလွန်ရွံ့မုန်းသူ ဖြစ်သည်။ ယခု သူသည် ဖခင်အရက် သမား၏ စကားကို မလွန်ဆန်ရဲ၍သာ ပိုက်ချထွက်လာရသည်။ စိတ်ကလုံးဝမကြည်လင် နောက်ကိုနေသည်။ မောင်တင်အောင် သည် သူ့ဘဝကို သိတတ်သောအရွယ်မှစ၍ အတိတ်ဘဝပြုခဲ့ သော အကုသိုလ်ကံကြောင့် တိုးမြစ်ဘေးရှိ တံငါတဲစု၌ ရှိသော မိဘများထံမှောက်၌ လူလာဖြစ်ရသည်။

သူ၏မိဘတွင် ဖခင်သည် တံငါသည်သာမက အရက်ကို ပါ သောက်သေးသည်။ အရက်မူးလာလျှင် သားမယား သား သမီး နားမလည်။ ဆူပူရမ်းကားနှိပ်စက်လေ့ရှိသည်။ သူ၏ မိခင်နှင့်သူသည် လူ့ဘဝအရှင်လတ်လတ် လောကငရဲ၌ ခံစား နေရသည်ဟု သူထင်မြင်လာသည်။ သို့သော် အပြင်လောက အတွေ့အကြုံကလည်း မရှိ။

အသက်ကလည်း ၁၅-နှစ်အရွယ်မျှသာရှိသေး၍ ဤ လောက ငရဲမှ လွတ်မြောက်ရေးနည်းလမ်းကိုလည်း သူမသိဖြစ် နေရသည်။ ငယ်ငယ်က ဖခင်နှင့် ပိုက်ချမကြာခဏ လိုက်ရ သည်။ လှေကို ပဲ့ထိန်းပေးရသည်။ ပိုက်ချပြီး အမေက ငါးများ ကို ဒေးဒရဲ၊ ကွမ်းခြံ ကုန်းမြို့များသို့ လိုက်ပို့ပေးရသည်။ ဖခင်က ညတိုင်း အရက်သောက်သည်။ မောင်တင်အောင်က ဖခင်အ တွက် အရက်ကို အမြဲဝယ်ပေးရသည်။

သူသည် စာလည်းမသင်ရ၊ ပိုက်ချလိုက်၊ အရက်ဝယ်
 လိုက်နှင့် သံသရာထဲဝယ်နှစ်မြောနေရသည်။ သူ ဆယ်နှစ်သား
 အရွယ်တွင် သူ့အမေက သူ့ကို သေစာရှင်စာ ဖတ်တတ်အောင်
 ဟုဆိုကာ ဤတံငါရွာတဲစဉ် အသက်အကြီးဆုံး အလုပ်မလုပ်နိုင်
 တော့၍ အိမ်မှာ အနားယူနေရသော ဘကြီးဦးဘိုးချစ်ထံတွင်
 စာသင်ရသည်။ ဘကြီးဘိုးချစ်သည် သူ့တို့ကို ညနေပိုင်း၌စာသင်
 ပေးသည်။

ပုံတိုပတ်စ သိသမျှ မှတ်သမျှ ပြောပြသည်။ ဇာတ်ကြီး
 ဆယ်ဘွဲ့ကို သူတတ်သိသလောက် ပြောပြသည်။ ဘိုးချစ်ထံ
 စာသင်ပြီး ဘကြီးဘိုးချစ်၏ ပုံတိုပတ်စ တရားစကားကို နား
 ထောင်ပြီးကတည်းက မောင်တင်အောင်တစ်ယောက် မိမိဘဝကို
 မိမိ ဆင်ခြင်မိလာသည်။ မိမိ တံငါသည်လုပ်ငန်းကို ရွံ့မုန်းလာမိ
 သည်။ ဤအလုပ်ကို လုပ်လိုသောစိတ် ကင်းပျောက်လာသည်။

သို့အတွက် သူ့ဖခင်ကို သူ့အား ကျောင်းထားပေးရန်
 ပြောသည်။ သူ စာသင်လိုကြောင်း၊ ကိုရင်ဝတ်လိုကြောင်းပြော
 ပြသည်။ မိခင်က ဒေးဒရဲမြို့မှာဖြစ်ဖြစ်၊ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့မှာဖြစ်
 ဖြစ် ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် ကျောင်းအိပ်ကျောင်း
 စားသွားထားလိုသည်။ ဖခင်က ခွင့်မပြု။ တံငါသည်သား စာ
 တတ်လို့ကော ဘာအသုံးချရမလဲ။ မတတ်လို့ကော ဘာပူနေရ
 မလဲ။ တံငါသည်သား လေ့လျော်တတ်၊ ပိုက်ဆွဲတတ်၊ ပိုက်ချ
 တတ်ရင် ပြီးတာပဲ။ သေစာရှင်စာ ဖတ်တတ်ရင် ပြီးတာပဲ။

ဟူသော ဖခင်၏ သြဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့် မောင်တင်
 အောင်တစ်ယောက် ကျောင်းနေခွင့် အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးခဲ့ရ
 သည်။ သူ၏အမေကလည်း လင်ဆိုးမယားတဖားဖားဖြစ်ကာ
 ဘာမျှ အထွန့်တက်ခွင့်မရ။ ယောက်ျားစကားအတိုင်းသာ
 သားကို ထားရတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် မောင်တင်အောင်တစ်
 ယောက် တိုးမြစ်ရေပြင်ပေါ်ဝယ် တံငါသည်ဘဝဖြင့် သံသရာ
 လည်ခဲ့ရသည်။

မောင်တင်အောင်တစ်ယောက် အသက် (၁၄)နှစ်သားတွင် ဒေးအရဲမြို့မှ သူတို့ထံ ငါးကောက်သော ငါးပွဲစားကလေး မောင် သန်းနှင့် ဆုံမိသည်။ နောက် ရင်းနှီးခင်မင်မိသည်။ မောင်တင် အောင်က မောင်သန်းကို သူ ကိုရင်ဝတ်လိုကြောင်း နီးစပ်ရာ ဘုန်းကြီးကျောင်း တစ်ကျောင်းသို့ အပ်ပေးရန် ပြောပြအကူ အညီတောင်းသည်။

မောင်သန်းက သူငယ်ငယ်ကနေခဲ့သောဘုန်းကြီးကျောင်း ရှိသည်။ သူ ပို့ပေးလို့ရသည်။ မင်း မိဘထံကသာ ခွင့်ပြုချက် ရအောင်တောင်းပါဟုပြောပြသည်။ ဆရာတော်အမည်၊ ကျောင်း အမည်ကို ပေးထားခဲ့သည်။ ဤနေ့တွင် အစောကြီးကတည်းက အဖေက ဆူပွက်နေသည်။ အရက်ကလည်း အမူးမပြေ၊ ထွေနေ ပုံရသည်။ မောင်တင်အောင်ကလည်း အရက်မူးနေသော ဖခင် နှင့်တူ၍ စကားမပြောချင် မများချင်။ ပိုက်ချ၊ ငါးဖမ်းမထွက်လို့။ သို့အတွက် သူ နေမကောင်းချင်ယောင်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဖခင်က သူ နေမကောင်း၍ ပိုက်မချသည်ကို မကျေနပ်။ တံငါသည်သားက ဥပုသ်စောင့်ရမလား။ ဥပုသ်စောင့်ရင် ဒီနေ့ ဘာနှင့် သွားစားမလဲဟု ဆိုကာ ဆူညံပွက်နေသည်။ ဒီလောက် တောင် သူတော်ကောင်းလုပ်ချင်ရင် အိမ်မှာမနေနဲ့တော့ ထွက် သွားဟု နှင်ချပြန်သည်။ မောင်တင်အောင် ဘာမျှပြန် မပြော တော့။

အိပ်ရာထဲမှထပြီး ပိုက်ဆွဲကာ တိုးမြစ်ဆိပ်ကမ်းသို့ လာခဲ့ သည်။ လှေလှော်ပြီး ထွက်ခဲ့သည်။

သူသည် တာဝန်အရ ပိုက်ကိုချသည်။ သူ့စိတ်ထဲတွင် ငါးများ ပိုက်ထဲ တိုးဝင်နေမည်ကို စိုးရိမ်နေမိသည်။ ထိုခဏ မှာပင် အနောက်တောင် မုတ်သုန်လေနှင့် မိုးသည် မမျှော်လင့် ဘဲနှင့်ကျဆင်းလာသည်။ လှေသမားအားလုံး ပိုက်များကိုရုပ် သိမ်းပြီး ကမ်းသို့ အပြင်းလှော်ကြသည်။

မောင်တင်အောင်သည် ထွေလီပွေရှုပ်နေ၍ သူတကာတွေ

ကသုတ်ကရက်ပိုက်တွေဖြုတ်ပြီး တက်သုတ်တက်ရိုက်လှော်ပြေး
သည်ကို ငေးကြည့်နေမိသည်။ သူ ဘာမျှ မလုပ်မိချေ။ အနီး
အနား လှေသမားတွေက သူ့ကို အော်သွားသည်။ ထိုအခါကျမှ
သူ သတိရပြီး ပိုက်ကိုရုတ်ကာ လှေကိုကမ်းနားသို့ လှော်ခတ်
သည်။ သို့သော် သူ၏အသိနှင့် သတိသည် နောက်ကျသွားပါပြီ။

လှေလေးသည် မိုးသက်မုန်တိုင်းကြားထဲဝယ် ပဲ့ကိုင်ပဲ့ထိန်း
မရ၊ သိမ်းမရဖြစ်ကာ ရေလှိုင်းပုတ်ခတ်ရာသို့ ပါသွားပါတော့
သည်။ မောင်တင်အောင်သည် လှေကို အတတ်နိုင်ဆုံး ထိန်း
သိမ်းကာ လှိုင်းလေနှောက် လိုက်ပါခဲ့သော်လည်း နောက်ဆုံး
တွင် လှိုင်းတစ်လုံးက ပုတ်ခတ်လိုက်သဖြင့် လှေသည် ကျွမ်း
ထိုးမှောက်ခုံဖြစ်သွားတော့သည်။

လှေထိပ်ကို တအားဖက်ထားရသည်။ လှေသည် မှောက်
သွားသော်လည်း ဆက်လက်မျောပါနေ၍ မောင်တင်အောင်
ဖက်ပြီး ဆက်လက်လိုက်ပါသွားရသည်။ မိုးမှောင်ကား ကျမြဲကျ
နေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဘာမျှမမြင်ရချေ။ မောင်တင်အောင်
သည် လှေနှင့်မျောပါသွားရင်း ဘုရားဂုဏ်တော်၊ တရားဂုဏ်
တော်၊ သံဃာဂုဏ်တော်တို့ကို ရွတ်ဖတ်သည်။ နတ်ကောင်းနတ်
မြတ်တို့ကို တိုင်တည်သည်။ နောက်ဆုံး သူ သစ္စာပြုမိသည်။

“ဤမြစ်ကို စောင့်ရှောက်ကြကုန်သော နတ်မြတ်နတ်
ကောင်းတို့ ကျွန်ုပ်သည် ဤတံငါသည်အလုပ်ကို စိတ်စေတနာ
မပါဘဲ မိဘတို့ စားဝတ်နေရေးအတွက် လုပ်နေရပါသည်။ ကျွန်ုပ်
သည် သာသနာ့ဘောင်ဝင်၍ သာသနာ့အကျိုးကို ဆောင်ရွက်
လိုပါသည်။ သာသနာ့ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ဦးမည်ဆိုပါက
ယခုကြုံတွေ့နေရသော သေဘေးမှ ကင်းဝေးသည်ဖြစ်ရပါစေ”

မောင်တင်အောင်သည် ဤသို့ သစ္စာဆိုပြီးနောက် လူ
လည်း အတော်ပင် ရေမွမ်းပြီး မောဟိုက်နေသည်။ မျက်စိများ
ပြာဝေပြီး မူးမေ့သလိုဖြစ်လာသည်။ ထိုခဏမှာပင် သူ့အထက်
နားက လှေတစ်စီး လှော်ခတ်လာသည်ကို ဝိုးတဝါးတွေ့ရသည်။

သူသည် မာန်မတင်း နိုင်တော့ဘဲ မေ့မော့သွားလေတော့သည်။

မောင်တင်အောင် သတိရလာတော့ တိုးမြစ်သည် ငြိမ်သက်စွာ စီးဆင်းလျက်ရှိသည်။ မိုးသက်မှန်တိုင်းတို့သည် ငြိမ်သက်လျက်ရှိပြီး ကောင်းကင်တစ်ခုလုံးကြည်လင်နေသည်။ သူသည်လည်း တိုးမြစ်ကမ်းနဖူးပေါ်တွင် လဲလျောင်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လေသည် ကမ်းနဖူးပေါ်တွင် မေးတင်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ သူသည် ကပျာကယာလူးလဲထပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်သည်။

မနီးမဝေးတွင် ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ကို လှမ်းတွေ့နေရသည်။ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ဘက်ကမ်းသို့ သူရောက်နေသည်ကို သတိထားမိသည်။ ငါ့ဘဝ ဒီတစ်ခါတော့လွတ်အောင် အပြတ်စွန့်လွှတ်သွားတော့မယ်- ဟု စိတ်ဆုံးဖြတ်ကာ လှေကိုတိုးမြစ်ထဲသို့ တွန်းလွှတ်ချပြီး ကွမ်းခြံကုန်း မြို့ဘက်သို့ ခြေလျင်လျှောက်လာခဲ့သည်။ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့သို့ ရောက်သောအခါ မိုးချုပ်တော့မည်။ ထမင်းလည်း ဆာနေသည်။ မြို့ထဲဝင်ပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်းရှာသည်။

ကျောင်းကို မတွေ့ခင် မြို့လယ်ခေါင် ရုပ်ပွားတော်ကြီးကို တွေ့ရ၍ ဝင်ရောက်ဖူးမြော်သည်။ ဘုရားကြီးသည် ကွမ်းခြံကုန်းမြို့တွင် အဓိကရဘုရားကြီးဖြစ်သည်။ သူ ဘုရားဖူးပြီး၍ ထိုင်နေစဉ်မှာပင် သားသားနားနား ဝတ်ဆင်ယင်ထားသော မိသားစုတစ်စုကို ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက ဦးဆောင်ပြီး ဘုရားဖူးလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ မောင်တင်အောင်သည် ထိုဘုန်းကြီးထံသို့သွားကာ ခြေကိုဖက်ရှိခိုးပြီး “တပည့်တော် ကိုရင်ဝတ်ချင်လို့ အိမ်ကထွက်ပြေးလာပါတယ်။ တပည့်တော်ကို ကိုရင်ဝတ်ပေးပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထားသည်။

ပထမတော့ ဘုန်းကြီးက သူတောင်းစားလေးဟု ထင်သည်။ အံ့အားသင့်စွာ ကြည့်သည်။ သူ့နောက်က ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ မိသားစုတို့ကလည်း သူ့ကို ဝိုင်းဝန်းကြည့်ကြသည်။ သူ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပေရေစုတ်ပြတ်နေ၍ ရုတ်တရက် မည်သူမျှ

မယုံကြည်ကြပေ။

“တပည့်တော် သူတောင်းစားမဟုတ်ပါဘူး ဘုရား။ ကိုရင် ဝတ်ဖို့ အိမ်ကထွက်လာရင်း တိုးမြစ်ထဲမှာ လှေမှောက်ပြီး ဒုက္ခရောက်လာလို့ပါဘုရား။ တပည့်တော်ကို ကယ်ပါဘုရား။ တပည့်တော် ကိုရင် ဝတ်ပါရစေ ဘုရား”

မောင်တင်အောင် အသံ၊ ဟန်အနေအထားက လူလိမ်လူကောက် ပုံသဏ္ဍာန်အသွင်မရောက်၍ ဘုန်းကြီးက ယုံကြည်စပြုလာသည်။ ထိုနေရာမှာပင် ဘုန်းကြီးခဏထိုင်ပြီး သီတင်းသုံးကာ အကျိုးအကြောင်းမေးသည်။ မိဘတွေကို မေးသည်။ သူက မိဘရှိသည်ဆိုက ပြန်ပို့မည်စိုး၍ မိဘမရှိတော့ကြောင်း အဒေါ်အိမ်မှာကပ်နေရကြောင်း ယခုလည်း နေ့လည်က မှန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် တိုးမြစ်ထဲမှာ သေလုမတတ်ဖြစ်ခဲ့ရပုံအကြောင်း သစ္စာဆို၍ အသက်ဘေးချမ်းသာရပုံအကြောင်းတို့ကို အကြောင်းစုံ လျှောက်ထားပြန်သည်။ ထိုအခါကျမှ ဘုန်းကြီးက မောင်တင်အောင်အပေါ် သနားကြင်နာသွားသည်။ ယုံကြည်စိတ်ချသွားသည်။ သူဒါယကာများကလည်း သနားသွားကြသည်။

သူတို့ကပင် ပရိက္ခရာရှစ်ပါး တာဝန်ယူ၍ ရှင်ပြုပေးပါမည် ဟုဆိုကာ ထိုညမှာပင် မောင်တင်အောင်ကို သူတို့တည်းရာ အိမ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားပြီး ထမင်းဟင်းကောင်းစွာ ကျွေးမွေးသည်။ ဈေးမှ ဝယ်၍ရသော အဝတ်ပုဆိုးတစ်စုံ ဝယ်၍ ဆင်ပေးသည်။ ထိုဘုန်းကြီး ဒါယကာမိသားစုမှာ ရန်ကုန်မြောက်ဥက္ကလာပထီးတံဆိပ်၊ သံပုန်းစက်လုပ်ငန်းပိုင်ရှင် ဦးသန်း၊ ဒေါ်သောင်းတို့ဖြစ်သည်။

ဘုန်းကြီးမှာ ဒေးဒရဲသား ဘုရားကြီးတိုက်၌ စာသင်နေသော ဥူးပဉ္စင်းဥူးပဏ္ဍိတဖြစ်သည်။ ဥူးပဉ္စင်း ဥူးပဏ္ဍိတကပင် ဦးသန်းအိမ်သို့ကြွလာပြီး မောင်တင်အောင်ကို ပရိက္ခရာရှစ်ပါးနှင့် ရှင်ပြု ကိုရင်ဝတ်ပေးခဲ့သည်။

(မှတ်ချက်) ပရိက္ခရာရစ်ပါး

- (၁) သင်းပိုင်
- (၂) ကိုယ်ရုံ
- (၃) နှစ်ထပ်သင်္ကန်း
- (၄) သပိတ်
- (၅) ခါးပန်းကြိုး
- (၆) ရေစစ်
- (၇) အပ်ချည်နှင့် အပ်
- (၈) ခေါင်းရိတ်စား

ကိုရင်ကား နှစ်ထပ်သင်္ကန်းမလိုပါ။ ရဟန်းဖြစ်လျှင်ပင် နွေခါ ဆိုလျှင် နှစ်ထပ်သင်္ကန်းမပါဘဲ သိမ်ဝင်ကောင်းသည်ဟု မြောင်းမြ ဆရာတော်ကြီးမိန့်ကြားတော်မူသည်။ ၎င်းအကျယ်ကို အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်၏ တစ်ဘဝသာသနာတွင် ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ နှစ်ထပ်သင်္ကန်းသည် စောင်မရှိသော ရဟန်းများ ဆောင်းတွင်းအခါ ခြုံရန်အတွက်ဖြစ်သည်။

မောင်တင်အောင်တစ်ယောက် တောင့်တခဲ့သော သာသနာ့ဘောင်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ သူ့မိဘတွေကတော့ သူ့သားသေပြီဟု သတ်မှတ်ထားကြသည်။ မိခင်ကတော့ တံငါသည်ဖြစ်ပေမယ့် တစ်ဦးတည်းသော သားဖြစ်၍ သားကိုချစ်ခြင်းဇောဖြင့် သောကဝေဒနာ အပြင်းအထန်ခံစားရသည်။ မောင်တင်အောင်၏ အဖေ ဦးဘတင်သည်လည်း ငါ့သားလေး ငါ့အရက်ဒဏ်ကြောင့် သေရသည် ဟုဆိုကာ အရက်ကို စိတ်နာပြီး လူကောင်းဖြစ်လာခဲ့သည်။

မောင်တင်အောင်တစ်ဖြစ်လဲ အရှင်တေဇာလင်္ကာရသည် အခြေခံပညာများကို မြောက်ဥက္ကလာပ၊ ဇေမ္မူအေးကျောင်းတိုက်တွင် သင်ယူခဲ့ပြီး ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီးတန်းတို့ကို ကျိုက်ဝိုင်း ပါဠိတက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက်သင်ယူခဲ့သည်။ ပထမကြီးတန်းအောင်သောနှစ်တွင် အဆက်ဖြတ်ထားခဲ့

သော တံငါရွာသို့ ကြွရောက်ခဲ့သည်။ အားလုံး အံ့ဩဝမ်းမြောက်ကြသည်။

အဖေ ဦးဘတင်ရော၊ အမေဒေါ်လှမြင့်ပါ သားကို ဖက်၍ ငိုကြလေသည်။ တစ်ရွာလုံး အံ့ဩပြီး လာရောက်ဖူးကြသည်။ ဆွမ်းကပ်ကြသည်။ အရှင်တေဇာလင်္ကာရသည် မိဘတို့ကို အလုပ်ပြောင်း လုပ်ရန် တရားချသည်။ ထို့နောက် နှစ်ညအိပ်ပြီး ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွပြီး စာပေ ဆက်လက်သင်ယူသည်။ မိဘတို့ သည်လည်း သားဘုန်းကြီးဖြစ်နေ၍ တံငါသည်အလုပ်မှ ပြောင်းကာ ဒေးဒဲမြို့တွင် ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်လုပ်ရင်း အဆင်ပြေလာကြသည်။

သားကိုပင် ရဟန်းခံပြီး အလှူပေးခဲ့ကြသည်။ ထူးဆန်းသော ကံ-ကံ၏ အကျိုးသည် မျက်မှောက် ပစ္စက္ခတွင်ပင် အံ့မခန်းရှိနေသည်။ ယခုအခါ အရှင်တေဇာလင်္ကာရသည် မြောက်ဥက္ကလာပမန်အောင်ကျောင်းတိုက်တွင် သံဃာတော်များကို စာပေပို့ချနေသော စာချဆရာတော်တစ်ပါးအဖြစ် သီတင်းသုံးလျက်ရှိသည်။

(တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ၏

သစ္စာတန်ခိုးအကျိုးစာအုပ်မှ)

ပြုအပ်သောသစ္စာကို အကြောင်းခံကာလိုအပ်သော
အရာကိုတောင့်တလျှင် ရရှိပြည့်စုံနိုင်သောသတ္တိရှိခြင်းသည်
ရှေးပါရမီတော်များ ထက်ထူးကဲလှသည်။
မြေပြင်တစ်ဝန်းလုံး၌ အရသာမျိုးစုံရှိကြရာတွင်
သစ္စာသည်သာလျှင် အချို့မြိန်ဆုံးသောအရသာဖြစ်သည်။

(မဟာသုတသောမဇာတ်)

သဗ္ဗဒွေဂါထာစွမ်းသည်မှာ သရဏဂုံသုံးပါးပါသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ပရိတ်၁၁-သုတ်စွမ်းသည်မှာ သစ္စာနှင့် မေတ္တာပါသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်သည်ကိုရင်ဘဝကတည်းက ပရိတ် ၁၁

သုတ်ကို အလွတ်ရအောင် ကျက်မှတ်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဆရာကျက် ခိုင်းသောကြောင့်သာ ကျက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ပရိတ် ၁၁-သုတ် အစွမ်း ထက်ကြောင်း မသိခဲ့ရပေ။

စသိသည်မှာ ၁၉၉၅ ခုနှစ် ခန့်ကဖြစ်၏။ တစ်ခါတွင် ရွှေ ပြည်သာမြို့၊ ၆၊ ၉-ရပ်ကွက်မန္တလေးပန်းခြံမှ ဒကာကြီးတစ်ယောက် သည် သေမည့်ရက်ကို လက်ချိုးရေတွက်ရင်း နေ့စဉ်ငိုကြွေးလျက်ရှိ သည်။ သူသည် ဆရာဝန်များလက်လွှတ်လိုက်သဖြင့် ဆေးရုံမှဆင်း လာခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်နှင့် မရင်းနှီးသောကြောင့် မည်သည့် ရောဂါဟူ၍ မသိပါ။ သို့သော် ပရိတ်ရွတ်လာပင့်သော ဒေါ်အုန်းကြည် လာလျှောက်ထားချက်ကြောင့် ရက်ပိုင်းအတွင်း သေရမည်ရောဂါဟူ၍ တော့ သိသည်။

အသည်းကင်ဆာ၊ အဆုတ်ကင်ဆာတစ်ခုခုဖြစ်မည်ဟု ထင် သည်။ ဒေါ်အုန်းကြည်သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းကို ကိုးကွယ်သူ ဖြစ်သည်။ ရောဂါဖြစ်သော ဒကာကြီးသည် တခြားကျောင်းကို ကိုးကွယ်သူ ဖြစ်သည်။ ရွှေပြည်သာမြို့ အမှတ်(၆)ရပ်ကွက်တစ်ခုအတွင်း ဘုန်းကြီး ကျောင်း ပေါင်း ၇၀ ကျော်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်နှစ်သက်ရာ ကျောင်းကို ရွေးချယ်၍ ကိုးကွယ်နိုင်ပေသည်။

တစ်နေရာတည်းတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းများကို စုထားခြင်း သည် ဘာသာရေးအတွက် ကောင်းကျိုးမရှိပေ။ ကျောင်းတွေများ သည့်အတွက် လှူဒါန်းမှုအား နည်းသွားသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်း အများစုမှာ သေးသေးစုတ်စုတ်တွေသာ များသည်။ မြို့လူထု ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်များအတွက်လည်း အဆင်မပြေပေ။ ကျောင်းတိုက်များရှိရာ ရပ်ကွက်နှင့် အတော်ဝေးသော ရပ်ကွက်များမှ ဒကာ၊ ဒကာမများ သည် ဥပုသ်နေ့ဆိုလျှင် မနက်၁၀-နာရီ သီလပေးမီအောင် မနည်း လာရသည်။ တစ်ချို့ သီလပေးပင်မမီတော့။

နောက်ကျသူများကို သီလထပ်ပေးရသည့်အတွက် ဘုန်းကြီး များလည်း နှစ်ခါသုံးခါပင်ပန်းရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် ရွှေ ပြည်သာမြို့၌ ကျောင်းစတင်တည်ထောင်သည်မှစ၍ ဥပုသ်သည်များ

ကို ကျောင်းမှ ထမင်းချက်ကျွေးခဲ့သည်မှာ ယခုအချိန်ထိအောင် ဖြစ်သည်။ အိမ်မှ ထမင်းချိုင့်ကို စောင့်ယူနေရလျှင် သီလပေး မမိတာများသောကြောင့် ကျောင်းမှ ထမင်းချက်ကျွေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ဥပုသ်သည်များကို ထမင်းချက်ကျွေးသောအလေ့အထသည် တနင်္သာရီတိုင်းအတွင်းသာ ရှိသည်။ ကျန်သောတိုင်းနှင့် ပြည်နယ်များတွင် မရှိဟုထင်သည်။ ထို့ကြောင့်လောမသိ။ ကျွန်ုပ်သည် ဥပုသ်ဆွမ်းကျွေးသော မြိတ်မြို့နှင့် ကော့သောင်းမြို့များတွင် ကျောင်းတည်ထောင်ပြီး တရားပြုခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။ မြိတ်မြို့နှင့် ကော့သောင်းမြို့များသို့ ရောက်ရှိပုံ၊ ရိပ်သာများပေါ် ပေါက်လာပုံ အကြောင်းများကို အလျင်းသင့်သောနေရာတွင် ဆက်လက်ရေးသားဦးမည် ဖြစ်သည်။

ပရိတ်စွမ်းရှိ လိုအပ်သောအင်္ဂါ

ဒေါ်အုန်းကြည်၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ရောဂါဖြစ်နေသော ဒကာကြီး၏ မိသားစုသည် ကျွန်ုပ်ကို ပရိတ်ရွတ်ပေးရန် လာပင့်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်သည်မေတ္တာ စေတနာအပြည့်ဖြင့် ဗောဇ္ဈင်သုတ် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ပေးခဲ့သည်။ ထိုပရိတ်ရေကို သောက်ပြီး ဒကာကြီး သေဘေးမှ လွတ်သွားသည်။ ထိုအခါကျမှ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ပရိတ်တော်၏ အစွမ်းကို လက်တွေ့သိရသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ရောဂါသည်များကို ကယ်ဆယ်ခွင့်ကြိုကထိရောက်စွာ ကယ်တင်နိုင်ရန် ပရိတ်တော်၏အနက်(မြန်မာပြန်) များကို သေချာပြန်ဖတ်ထားသည်။ မေတ္တာဘာဝနာကို ပိုမိုပြီး အချိန်ယူ၍ ပွားသည်။ ပရိတ်အစွမ်းထက်ရန်၊ ပရိတ်အကျိုးကို ကောင်းစွာ ခံစားနိုင်ရန် ရွတ်သူ နာသူတွင် အင်္ဂါသုံးချက်စီ လိုအပ် သည်။ ထိုအင်္ဂါများ ညီညွတ်အောင် ရွတ်ဖတ်နိုင်လျှင် မည်သူရွတ်ရွတ် စွမ်းသည်။ ထိုအင်္ဂါများမှာ ...

- ၁။ ပရိတ်ပါဠိတော်ကို မှန်ကန်စွာ ရွတ်ဖတ်ခြင်း
- ၂။ ရွတ်နေသောပါဠိ၏အနက် (မြန်မာပြန်)ကိုသိခြင်း

- ၃။ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို အဓိကမထားဘဲ မေတ္တာစေတနာကို အဓိကထားခြင်းတို့ပင်။ ဤအင်္ဂါများသည် ပရိတ်ရွတ်သူတွင် ရှိရမည့် အင်္ဂါများဖြစ်၏။
ပရိတ်နာသူတွင် ရှိရမည့်အင်္ဂါများမှာ ...
- ၁။ ပဉ္စာနန္ဒရိယကံငါးပါးကို မကျူးလွန်ဖူးခြင်း
- ၂။ ကံနှင့်ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်သူဖြစ်ခြင်း
- ၃။ ပရိတ်တော်၏ အစွမ်းကို ယုံကြည်ခြင်း

တို့ပင်ဖြစ်၏။ စာရေးတာချင်း၊ တရားဟောတာချင်း တူသော်လည်း စိတ်ထားပုံချင်းကား မတူကြပေ။ တချို့က နာမည်ကြီးချင်လို့ တရားဟောသည်။ နာမည်ကြီးချင်လို့စာရေးသည်။ တချို့က တရားဟောလို့ နာမည်ကြီးသည်။ စာရေးလို့ နာမည်ကြီးသည်။ တရားကို မဟောရ မနေနိုင်၍ဟောသည်။ စာကို မရေးရမနေနိုင်၍ ရေးသည်။ သူဝါသနာပါရာအလုပ်ကို တစ်စိုက်မတ်မတ်လုပ်ရင်း အောင်မြင်မှု၊ ကျော်ကြားမှုက နောက်ကလိုက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

သူဝါသနာပါရာအလုပ်ကို စေတနာမေတ္တာအပြည့်ဖြင့်လုပ်ရင် ထင်ရှားကျော်ကြားလာသူများသည် ဘယ်သောအခါမှ ခွေးကျ ဝက်ကျ ပြန်ကျသွားခြင်းဟူ၍ မရှိပေ။ ဝါသနာ၊ စေတနာ၊ မေတ္တာက တစ်ကျပ်သား။ အောင်မြင်လို့၊ ထင်ရှားလို့၊ ကျော်ကြားလိုသော ရမ္မက်က ၉၉-ကျပ်သားဖြင့် ရေးသားဟောပြောသူများကား မိဒီယာများ၏ ပံ့ပိုးမှုကြောင့် ထင်ရှားကျော်ကြားလည်းခဏသာဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ရဟန်းစာဆိုတစ်ပါးဖြစ်နေသဖြင့် ညီငယ်ရဟန်းများအတွက် ဒဿနတစ်ခုကို ပေးခဲ့ချင်၏။

ရဟန်းတစ်ပါးသည် ပစ္စည်းလေးပါးနှင့်
 ကျော်ကြားမှုကို အဓိကထားပြီး ရှာလျှင်
 ပစ္စည်းလေးပါးနှင့် ကျော်ကြားမှုကိုလည်းမရ၊
 တရားလည်းမရ။
 ရဟန်းတစ်ပါးသည် တရားကိုအဓိကထားပြီးရှာလျှင်
 တရားလည်းရသည်၊ ပစ္စည်းလေးပါးနှင့်

ကျော်ကြားမှုကိုလည်းရသည်။

ရဟန်းရှင်လူအားလုံးအတွက်ကား ဖော်ပြပါ ဒဿနကို ဆက်လက်သိစေချင်ပါ၏။

အရိပ်နှင့်တူသော ကျော်ကြားမှု

ကျော်ကြားထင်ရှားမှုဟူသည် အရိပ်နှင့်တူသည်။

အရိပ်နောက်သို့လိုက်လေ မမိလေဖြစ်၏။ ထိုအတူ

အောက်လမ်းနည်း ဖြင့်ကျော်ကြားထင်ရှားမှု

နောက်သို့လိုက်လေမမိလေဖြစ်၏။ အရိပ်နောက်သို့မလိုက်ဘဲ

ကိုယ်လမ်းကို မှန်မှန်သွားလျှင်အရိပ်က နောက်မှပြန်၍လိုက်၏။

ထိုအတူကျော်ကြားထင်ရှားမှု နောက်သို့မလိုက်ဘဲ မိမိလုပ်ငန်း

အပေါ် မေတ္တာ၊ စေတနာ၊ လုံ့လစီရိယ အပြည့်ဖြင့် နှစ်ရှည်လများ

ကြီးစားစားထုတ်သောအခါ ကျော်ကြားမှုနှင့်ထင်ရှားမှုသည်

နောက်မှပြန်၍ လိုက်လာ၏။

ဤကား ကျွန်ုပ်၏ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်ပါတည်း။။

ကျွန်ုပ်သည် ဆင်းရဲသားမှ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်လာသူနှင့် တူ၏။ အခြား

အောင်မြင်နေသော ဆရာတော်အများစုကား ရှင်ဘုရင့်သားဘဝမှ

ရှင်ဘုရင်ဖြစ်လာသူများနှင့် တူ၏။ အခြားအောင်မြင်နေသော ဆရာ

တော်များသည် ဆရာဖြစ်သူ၏ အကူအညီကိုလည်း ရ၏။ ငွေကြေး

ချမ်းသာသော ဒကာ၊ ဒကာမတို့၏ အထောက်အပံ့ကိုလည်းရ၏။

အောင်မြင်ထားသော စာပေ ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ထူးများ၏ စောင့်ရှောက်မှုကို

လည်း ရ၏။ ရှင်ဘုရင်၏သားက ရှင်ဘုရင် ဖြစ်လာသကဲ့သို့ပင်

တည်း။

ကျွန်ုပ်ကား ပလ္လင်ပေါ်တင်ပေးမည့် ဆရာ၊ ဒကာ၊ ဘွဲ့ထူး

ဂုဏ်ထူး တစ်ခုမှ မရှိ။ စာပေအလုပ်နှင့် တရားအလုပ်ကို-

နှစ်ကာလကြာမြင့်စွာပြုလုပ်ခြင်း

အစွမ်းကုန်ပြုလုပ်ခြင်း

မပြတ်ပြုလုပ်ခြင်း

လေးလေးစားစား ပြုလုပ်ခြင်း

တက်ကြွပျော်ရွှင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း

ဟူသော အကြောင်းငါးချက်ကြောင့် ယခုလိုအောင်မြင်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသားက ကျားကုတ် ကျားခဲတိုက်ခိုက် ကြိုးစားပြီး ရှင်ဘုရင် ဖြစ်လာသူကဲ့သို့ပါတည်း။ ကျွန်ုပ်ကား ဆွမ်းကျွေးတရားပွဲမှ တစ်ဆင့် ညတရားပွဲဆီသို့ တစ်လှမ်းချင်း တက်ခဲ့သူသာဖြစ်ပါ၏။ ညတရားပွဲသို့တန်းတင်ပေးသည့်ဆရာမရှိခဲ့ပေ။ စာပေလောကမှာရော တရားလောကမှာပါ မြင်ဆရာ၊ ကြားဆရာသာရှိခဲ့ပါသည်။

သာရေး နာရေးကိစ္စများ၌ တရားဟောခွင့်ရလျှင် အချိန်တိုတို ၁၀ မိနစ် ၁၅ မိနစ်အတွင်း နာကြားသူ၏ စိတ်ဓာတ်ကို ပြောင်းလဲ သွားအောင် အထူးကြိုးစားပြီး ဟောပေးလေ့ရှိသည်။ စိတ်သခင် နှင့်စိတ်ကျွန်ဟု အမည်ပေးထားသော ကျွန်ုပ်၏ ဆယ့်မိနစ်စာ တရား တစ်ပုဒ်ကို မြည်းစမ်းကြည့်ပါ။

စိတ်သခင်နဲ့ စိတ်ကျွန်

စိတ်သခင်နဲ့ စိတ်ကျွန်လို့ အမည်ပေးထားတဲ့တရားကို ဒဿန လေးတစ်ခုနဲ့ စပါမယ်။

လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာလုံး
ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးနေသောပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှသည်
စိတ်၏ကျွန်။

လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာလုံး
တိုးတက်အောင်မြင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှသည်
စိတ်၏သခင်။

ကမ္ဘာမှာ လူဦးရေသန်းပေါင်းခြောက်ထောင်ကျော် ရှိသော် လည်း တူရာပေါင်းလိုက်ရင် စိတ်ခိုင်းတိုင်းလိုက်လုပ်နေရတဲ့ စိတ်ကို ကျွန်ခံရတဲ့လူသားက တစ်မျိုးရယ်၊ စိတ်ကို ကိုယ်လိုရာ ခိုင်းနိုင်တဲ့ စိတ်ရဲ့ သခင်နဲ့တူတဲ့ လူသားက တစ်မျိုးရယ် ဆိုပြီး စုစုပေါင်းမှ နှစ်မျိုးပဲ ရှိပါတယ်။ ပါပသ္မိရမတ်မနောဆိုတဲ့ ဓမ္မပဒ ဒေသနာအရ

စိတ်ဟာ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်အလုပ်မှာသာ ပျော်ပါတယ်။

စိတ်ခိုင်းတိုင်းသာ လုပ်ကြမယ် ဆိုရင် စိတ်ကမိန်းမ အပျော် အပါးတွေ လိုက်စားခိုင်းပါလိမ့်မယ်။ လောင်းကစားတွေ လုပ်ခိုင်းလိမ့် မယ်၊ သေရည်သေရက်တွေ သောက်စားခိုင်းလိမ့်မယ်၊ ခိုင်းတဲ့အတိုင်း လိုက်လုပ်ရင်စိတ်ကို ကျွန်ခံရတဲ့စိတ်ရဲ့ ကျွန်ဖြစ်သွားတာပေါ့။ စိတ် ခိုင်းတဲ့အတိုင်း လိုက်လုပ်ရပြီဆိုရင် အကုသိုလ်တွေချည်းပဲ လုပ်ဖြစ်မှာ ပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ စိတ်က အကုသိုလ်မှာ ပျော်တာဆိုတော့ အကုသိုလ်အလုပ်တွေချည်း ခိုင်းမှာမို့လို့ပါ။

အပျော်အပါးတွေ၊ အသောက်အစားတွေ၊ လောင်းကစားတွေ အကုသိုလ်တွေချည်းပဲလုပ်ပြီဆိုမှတော့ စိတ်ကိုကျွန်ခံရတဲ့လူဟာ ပစ္စက္ခဘဝမှာလည်း မွဲမယ်၊ ငတ်မယ်၊ ဆင်းရဲမယ်၊ အောက်တန်းကျ မယ်၊ ထောင်တန်းကျမယ်၊ သံသရာကျတော့လည်း အပါယ်လေးပါး ကျရမယ်။ ဒီတော့စိတ်ကို ကျွန်ခံရတဲ့လူသားဟာ ပစ္စက္ခသံသရာ နှစ်ဖြာလုံးမှာ နှစ်နာ ဆုံးရှုံးပါတယ်။

သခင်ဆိုတာကျွန်ကို ကိုယ်လိုရာပြန်ခိုင်းသလို စိတ်ကို သခင် လုပ်နိုင်တဲ့ လူသားဟာလည်း စိတ်ကို ကိုယ်လိုရာပြန်ခိုင်းပါတယ်။ စီးပွားရေးကို မကြိုးစားချင်လည်း ပေပြီးတော့ကြိုးစားတယ်၊ ဒါနမပြု ချင်လည်း ပေပြီးတော့ပြုတယ်။ သီလမဆောက်တည်ချင်လည်း ပေပြီး တော့ဆောက်တည်တယ်၊ ဘာဝနာမပွားချင်လည်းပေပြီးတော့ပွားတယ်။

ဒီတော့ စိတ်ကို သခင်လုပ်နိုင်တဲ့ လူသားဟာ ပစ္စက္ခဘဝ၊ လောကီရေးနဲ့ ကြည့်ရင် ကြီးပွားမယ်၊ တိုးတက်မယ်၊ အောင်မြင်မယ်၊ လောကုတ္တရာရေးနဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ရပြီး ရဟန္တာဖြစ်ကြမယ်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တို့၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓိတို့၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ဟာ စိတ်ရဲ့သခင်တွေပါပဲ။ ဒါနမပြုချင်လည်း ပေပြု၊ သီလမဆောက်တည်ချင်လည်း ပေဆောက်တည်၊ ဘာဝနာ မပွားချင်လည်း ပေပြီး ပွားခဲ့လို့ ဘုရားရှင်တို့၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓိတို့၊ ရဟန္တာ တို့ ဖြစ်ခဲ့ရတာပါ။

တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ သံသရာအဆက်

ဆက်မှာ စိတ်ကို ကျွန်ခံခဲ့တဲ့ စိတ်ရဲ့ကျွန်တွေပဲဖြစ်ခဲ့ကြတာပါ။ ဘယ် အချက်ကိုထောက်ပြီး သိလာရသလဲဆိုရင် ပွင့်တော်မူပြီးတဲ့ ဘုရား ရှင်တွေဟာ ရေတွက်လို့ မရနိုင်တဲ့အတွက် ဂင်္ဂါဝါဠုသဲစုမကဆိုပြီး ဂင်္ဂါမြစ်ထဲက သံတွေနဲ့နိုင်းယှဉ်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ဘုရားရှင်တွေ ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုမက ပွင့်တော်မူသွားကြပြီဆိုတော့ ဒီပရိသတ်ဟာ တစ် ဆူမဟုတ် တစ်ဆူတော့ တွေ့ကြမှာပါပဲ။

အဲဒီလိုတွေ့ခဲ့ကြပါလျက်နဲ့ အခုအချိန်ထိအောင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် မရကြတာဟာ စိတ်ကို ကျွန်ခံပြီး ကာမဂုဏ်နဲ့ အချိန်ကုန်ခဲ့ ကြလို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဘဝကစပြီး စိတ်ကို သခင်လုပ်နိုင်တဲ့ စိတ်ရဲ့ သခင်တွေပဲ ဖြစ်စေချင်ပါတယ်။ စိတ်ရဲ့သခင် ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် စိတ်လုပ်ချင်တဲ့ အကုသိုလ်အလုပ်တွေကို တစ်ခုမှမလုပ်ဘဲ စိတ်မလုပ် ချင်တဲ့ ကုသိုလ်အလုပ်တွေကို ပေးပြီး လုပ်ရပါမယ်။

ကုသိုလ်အလုပ်တွေကို ငါ့စိတ်က လုပ်ချင်မှလုပ်မယ်ဆိုရင် တော့ သေသာသွားမယ်၊ ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဖြစ်တော့ပါဘူး။ အံ့ဩစ ရာကောင်းတာက စိတ်ဟာမကောင်းတဲ့အကုသိုလ်မှာ ပျော်သလောက် ကုသိုလ်အလုပ်မှာကျတော့ ပျင်းတယ်ဆိုတာပါပဲ။ ပျော်ကြမယ်၊ ပါးကြမယ်၊ သောက်ကြမယ် စားကြမယ်၊ လောင်းကစား လုပ်ကြမယ် ဆိုရင် တစ်ညလုံး လုပ်နိုင်ပါတယ်။ အိပ်ငိုက်သွားတယ်ဆိုတာ မရှိ ပါဘူး။ ဒါဟာ မကောင်းမှုမှာ ဘယ်လောက်ပျော်သလဲ ဆိုတာကို ပြတာပါ။ ကုသိုလ်ကျတော့ ပျင်းပုံကို ပြပါဦးမယ်။

တစ်ညလုံး ထိုင်ပြီး ဖဲကစားနိုင်တဲ့သူတွေကို နက်နဲခက်ခဲတဲ့ ဝိပဿနာတရားကို နားထောင်ကြည့်ပါ။ တစ်ညလုံးမပြောနဲ့ နာရီဝက် တောင်မရှိသေးဘူး။ မျက်တောင်စင်းပြီး ငိုက်နေပါပြီ။ နိုင်ငံကျော်ဓမ္မ ကထိက ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါး ဟောထားတာကို မှတ်မိနေပါသေး တယ်။ တစ်ခါတော့ ဆရာတော်ကြီးဟာ မြို့နယ်တစ်ခုက ဘောလုံး ကွင်းကြီးထဲမှာ ဟောနေတယ်။ ကျေးရွာတွေက ပရိသတ်တွေဟာ နွားလှည်းတွေနဲ့ လာကြတယ်။

ရှေ့ဆုံးမှာ အဘွားအိုတွေ အများဆုံးပဲတဲ့။ ဆရာတော်ကြီး

ဟာ အသံကလည်း တအားအောင်မြင်တော့ ပလ္လင်ဖွင့်ဂါထာရှည်ရှည် နဲ့ ဘုရားရှိခိုးတယ်၊ ဘုရားရှိခိုးကိုက ၁၅-မိနစ်လောက်ကြာမယ်၊ အသံကလည်း ကောင်း၊ အနက်ဆံကလည်းလှတော့ နာလို့အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ဂါထာဆုံးလို့ သတည်းလည်းချရာ ပရိသတ်တွေက သာသနာပြုပြီး ဦးချကြတယ်။ ကျန်တဲ့ပရိသတ်တွေက ဦးချပြီး ခေါင်းတွေပြန်ထောင်ကြပေမယ့် ရှေ့ဆုံးက အဘွားအိုတွေရဲ့ ခေါင်းတွေဟာ ပြန်မထောင်တော့ဘူးတဲ့။

မသိရင်တော့ အဘွားတွေဟာ ဆရာတော်ကြီးရဲ့တရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး နာနေတယ်လို့ ထင်စရာပေါ့။ တကယ်တော့ အဲ့ဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ အဘွားတွေဟာ ဦးချရင်း တစ်ခါတည်း အိပ်ပျော်သွားတာသာဖြစ်တယ်။ တရားတစ်ဝက်လောက်ရှိတော့ ဟောက်သံတွေတောင် ထွက်လာတယ်၊ ဆရာတော်ကတော့ ပလ္လင်ပေါ်ကဆိုတော့ အကုန်လုံး မြင်နေရတာပေါ့။ အိပ်မောကျနေလိုက်ကြတာ တရားဆုံးတာတောင် မသိလို့ ဘေးက မနည်းနီးယူရတယ်။

ပလ္လင်ပေါ်က ဆင်းလာတဲ့ ဆရာတော်ကို အိပ်ပျော်နေတဲ့ အဘွားတွေက ပြိုင်တူလျှောက်တယ်။ ဆရာတော်ဟောတဲ့တရား သိပ်ကောင်းတာပဲတဲ့။ ဆရာတော်က ဒါယိကာမကြီးတို့ အိပ်ပျော်နေတာ မဟုတ်လား၊ ဘာကောင်းတာလဲဆိုတော့ တပည့်တော်ကို ကောင်းတာက တစ်မျိုးပါ ဘုရား။ တပည့်တော်တို့ ညညအိပ်မပျော်တာကြာပြီ။ ဘာဆေးစားစား အိပ်မပျော်ဘူး၊ အခုဆရာတော်ရဲ့ တရားနာမှပဲ တစ်ခါတည်း အိပ်ပျော်သွားတာပဲ သိပ်ပြီးအိပ်လို့ ကောင်းတဲ့ တရားပဲ ဘုရားတဲ့။

ဆရာတော်က အိပ်ချင်နေရင် အိမ်မှာအိပ်ပါလား။ ဘာဖြစ်လို့ တရားပွဲမှာ လာအိပ်ကြတာလဲဆိုတော့ အိပ်မှာကျတော့ မြေးတွေက ဆော့လို့။ ကောင်းကောင်း မအိပ်ရဘူးဘုရား တရားပွဲကျတော့ နှောင့်ယှက်မယ့် မြေးတွေ မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် တရားပွဲမှာ လာအိပ်တာပါတဲ့။ ပြီးတော့ ပြောလိုက်သေးတယ် ဆရာတော် ရွတ်တဲ့ပလ္လင်ဖွင့် ဂါထာလေးက သိပ်အိပ်လို့ကောင်းတာပဲ။ ထပ်ရွတ်ပါဦး ဘုရားတဲ့။

ဒီအချက်ကို ထောက်ကြည့်ရင်စိတ်ဟာ ကုသိုလ်အလုပ်ကျတော့ ပျင်းတယ်၊ မလုပ်ချင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ပေလုပ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့ဒီအချိန်ကစပြီး စိတ်ကို မိမိ လိုရာခိုင်းနိုင်တဲ့ စိတ်ရဲ့သခင်ဖြစ်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

တရားဟောကြွရင်း ရန်ကုန်တိုင်း၊ တိုက်ကြီးမြို့နယ်၊ သင်အင်းရွာမှ အရိုးမျက်ဝေဒနာရှင်တစ်ဦးအား ပရိတ်ရေးဖြင့် ကယ်တင်ခဲ့ပုံအကြောင်းကို ရှေ့လဆက်ပါမည်။

အညစ်အကြေးတည်းဟူသော ကိလေသာလည်း မစင်ကြယ် ဣန္ဒြေကိုချုပ်တည်းခြင်းလည်း မရှိ၊ ဖြောင့်မှန်ခြင်းလည်း မရှိ။ ထိုသူမျိုးသည် သက်န်းဝတ်ခြင်းငှါ မထိုက်။ အညစ်အကြေးတည်းဟူသောကိလေသာမှ စင်ကြယ်၏။ ဣန္ဒြေကိုစောင့်စည်း၏။ သီလ၊ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံ၏ ဖြောင့်မှန်ခြင်း ရှိ၏။ ထိုသူမျိုးသာ သက်န်းဝတ်ခြင်းငှါ ထိုက်၏။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်)

ဤလောက၌လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေအသိနှင့် အကျင့်ကို တစ်သားတည်း ဖြစ်အောင်၊ အချင်းချင်းခွဲ၍ မရအောင်ဆောင်ရွက်ဖို့ လို၏။ အသိကတစ်ခြား၊ အကျင့်က တစ်ခြားဖြစ်နေသေးလျှင် ရခဲသော လူဘဝကိုရသော်လည်း ထိုလူဘဝကို မှန်ကန်စွာ အသုံးချရာ မရောက်။ ရခဲသော ရဟန်းဘဝကိုရသော်လည်း ထိုရဟန်းဘဝကို မှန်ကန်စွာအသုံးချရာ မရောက်။ အသိနှင့်အကျင့်ကို တစ်သားတည်း ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်မှသာ လူဖြစ်လျှင်လည်း လူဖြစ်ရကျိုးနပ်၏။ ရဟန်းဖြစ်လျှင်လည်း လူဖြစ်ရကျိုးနှင့် ရဟန်းဖြစ်ရကျိုး၊ အကျိုးနှစ်မျိုးနပ်၏။

အသိကို မျက်စိနှင့် တူသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အကျင့်ကို ခြေနှင့်တူသည် ဟူ၍လည်းကောင်း ခိုင်းနှိုင်း၍ဆိုကြ၏။ ခြေမပါဘဲ မျက်စိချည်းသာ ရှိနေလျှင်လည်း မိမိလိုရာခရီးသို့ ရောက်အောင် မသွားနိုင်။ မျက်စိမပါဘဲ ခြေချည်းသာ ရှိနေလျှင်လည်း မိမိ လိုရာ ခရီးသို့ရောက်အောင် မသွားနိုင်ရုံသာမက ချောက်ကမ်းပါးထဲသို့ ကျဖို့

က များလေသည်။ လိုရာခရီး ဟူသည်မှာအမြင့်ဆုံးအားဖြင့် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရေးပင်ဖြစ်၏။ အနိဗ္ဗိဒ် ဆုံးအားဖြင့် လောကကို မိမိနှင့် တစ်သားတည်းထား၍ ချစ်တတ်၊ ငဲ့ညွှာတတ်၊ မြတ်နိုးတတ်၊ ခွင့်လွှတ်တတ်သော စိတ်ဖြင့် ဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်ရေးပင် ဖြစ်၏။

**တိရစ္ဆာန်လိုနေမလား
ဗြဟ္မာလိုနေမလား**

လူသည်တိရစ္ဆာန်လိုလည်း နေ၍ရ၏။ ဗြဟ္မာလိုလည်း နေ၍ ရ၏။ ဗြဟ္မာ ယောင်ဆောင်၍ တိရစ္ဆာန်လိုလည်း နေ၍ရ၏။ မိမိကြိုက် သလိုနေ၍ရ၏။ တိရစ္ဆာန်လိုနေလျှင် မိမိကိုယ်ကျိုးတစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည့်တတ်သဖြင့် အကုသိုလ်ပွား၏။ ဗြဟ္မာလိုနေလျှင် ဗြဟ္မစိုရ် အမြင်ဖြင့် လောက၏ အကျိုးကို သယ်ပိုးတတ်သောကြောင့် ကုသိုလ် ပွား၏။ ဗြဟ္မာယောင်ဆောင်၍ တိရစ္ဆာန်လိုနေလျှင်ကား ဒေဝဒတ် လောင်း ဆင်သတ်မှဆိုးနွယ် ဝန်လေးသောအမှုကို ပြုရာရောက်၏။ တိရစ္ဆာန်လိုနေသူနှင့် ဗြဟ္မာလိုနေသူတို့ကား ဆိုးသည်ဖြစ်စေ၊ ကောင်း သည်ဖြစ်စေ ဖြောင့်မတ်သူများ ဖြစ်၍မြင်သာသဖြင့် ရှောင်ရလွယ် ၏။ ပေါင်းရလွယ်၏။ ဗြဟ္မာယောင်ဆောင်၍ တိရစ္ဆာန်လိုနေသူကား မဖြောင့်မတ်သူများဖြစ်၍ မသိသာသဖြင့် လောကအတွက် အန္တရာယ် များ၏။ အပြောကတစ်မျိုး၊ အလုပ်ကတစ်မျိုး သို့မဟုတ် အသွင် သဏ္ဍာန်ကတစ်မျိုး လုပ်တတ်သူများသည် ဗြဟ္မာယောင်ဆောင်၍ တိရစ္ဆာန်လိုနေသူများ စာရင်းတွင်ပါ၏။

အတ္တကို ဖယ်သတ်၍ခြင်းအကြောင်း

ရှင်ဒေဝဒတ်သည် အရိယာအဖြစ်သို့ရောက်စေနိုင်သော ပါရမီမျိုးစေ့ကို မစိုက်ပျိုးခဲ့သော ပုထုဇဉ်ဖြစ်သည့်အားလျော် စွာ ပုထုဇဉ်တို့၏ မွေတာအတိုင်းအစားကောင်းကို စားလို၏။ အဝတ်ကောင်းကို ဝတ်လို၏။ ခံ့ခံ့ညားညားနေလို၏။ ကျန်း

ကျန်းမာမာလည်း နေလို၏။ ဤသဘောမှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ
၏ တောင့်တချက်ဖြစ်၏။ ပညာဗဟုသုတနှင့်လည်း ပြည်စုံ
လို၏။ ထို့နောက် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်လည်း နေလို၏။ ဤ
သဘောမှာ ဝေဒနာပိုင်းဆိုင်ရာ၏ တောင့်တချက် ဖြစ်၏။
ထူးလည်း ထူးချွန်လို၏။ ဤသဘောမှာ သင်္ခါရပိုင်းဆိုင်ရာ၏
တောင့်တချက် ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် သူတော်ကောင်းဟူ၍လည်း
အထင်ခံလို၏။ ဤသဘောမှာ ဝိညာဉ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၏ တောင့်
တချက်ဖြစ်၏။ ဤတောင့်တချက်အားလုံးသည် ဝိညာဉ်ပိုင်း၌
တစ်ခုတည်း တစ်သားတည်းအနေဖြင့် တည်၏။

အောက်ဆီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်တို့သည် တစ်ခုတည်း တစ်
သားတည်းအနေဖြင့် တည်သောအခါ ရေအဖြစ်သို့ရောက်
သွားသကဲ့သို့ ဖော်ပြပါ တောင့်တတတ်သော ခန္ဓာငါးပါးအစု
တို့သည်လည်း တစ်ခုတည်း တစ်သားတည်းအနေဖြင့် တည်
ရှိလေသောအခါ၊ အတ္တအဖြစ်သို့ ရောက်သွား၏။ သို့ဖြစ်၍
အတ္တဟူသည် မူလအရှိတရား မဟုတ်၊ နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာ
သော အဖြစ်တရားသာဖြစ်။ ထို့ကြောင့် မူလက မရှိသော
အတ္တကိုပယ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

(ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ ဒေဝဒတ္တဆောင်ပါးမှ)

ရစ်မသည် ဥဒ္ဓါတုကံအသေခံသည်
စာမရိသားကောင်သည် အခြီးအတွက် အသေခံသည်
ရဟန်းသည်သီလအတွက် အသေခံသည်
ပုထုဇဉ်သော်လည်း သီလမရှိလျှင် အရိယာနှင့်တူ၏၊ အပါယ်မရောက်။
စာပေ ပို့ချနိုင်လျက် သီလမရှိလျှင်
အနံ့မရှိသော သစ်ပင်နှင့်တူ၏
ပညာရှိလျက် သီလမရှိလျှင်
အသီးမရှိသော သစ်ပင်နှင့်တူ၏။

(ပထမရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

ပစ္စည်းနှင့် အင်္ဂါခြေလက် တစ်ခုခုအန္တရာယ်တွေ့လျှင်
 အင်္ဂါ ခြေလက် အထိမခံနှင့်၊ ပစ္စည်းအပျက်ခံ
 အင်္ဂါ ခြေလက်နှင့် အသက်တစ်ခုခု အန္တရာယ်တွေ့လျှင်
 အသက်အထိမခံနှင့် အင်္ဂါခြေလက် အပျက်ခံ
 အသက်နှင့် သိလတစ်ခုခု အန္တရာယ်တွေ့လျှင်
 သိလအထိမခံနှင့် အသက်အပျက်ခံ။

(တုန်းတော်ကြီးဦးသီလ)

ဥစ္စာစည်းစိမ် ဆင်းရဲ၍ အပါယ်မကျ
 ကိုယ်ကျင့်သီလ ဆင်းရဲမှ အပါယ်ကျသည်
 ဥစ္စာစည်းစိမ်ဆင်းရဲ၍ မည်သည့်ပညာရှိ
 သူတော်ကောင်းမှ အထင်မသေး။
 ကိုယ်ကျင့်သီလဆင်းရဲမှ အထင်သေးသည်။
 ဒါနှင့် တာဝနာသာရှိပြီး ကိုယ်ကျင့်သီလမရှိ
 သူသည် အင်္ကျီနှင့်ခေါင်းပေါင်းသာ
 တော်ဆင်ထားပြီး ပုဆိုးတော်မထားသူနှင့်တူ၏
 ထိုသူမျိုးသည် ဥစ္စာမည်မျှရမ်းသာစေ၊ ရထူး
 မည်မျှကြီးစေ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ရှေ့၌
 မျက်နှာငယ်ရသည်သာတည်း။

မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)

ဆရာတော် အရှင်ဂဝန မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)၏

“ထုတ်ဝေပြီး စာအုပ်များ”

- ၁။ မျက်ရည်မကျခင် သိစေချင်
- ၂။ ယုံမှတ်လို့ ပုံအပ်မိသူများအကြောင်း(၁)
- ၃။ ယုံမှတ်လို့ ပုံအပ်မိသူများအကြောင်း(၂)
- ၄။ သရဏဂုံအစွမ်း အံ့မခန်း
- ၅။ မေတ္တာအစွမ်း အံ့မခန်း
- ၆။ သီလအစွမ်း အံ့မခန်း
- ၇။ စာရိတ္တသတ္တိ
- ၈။ မင်္ဂလာဖိုလ်တား အန္တရာယ်များ
- ၉။ အတွင်းရန်သူ
- ၁၀။ မိဘမေတ္တာရသစာစုများ (မင်းဟိန်းထိပ်နှင့်အတူ)
- ၁၁။ မြန်မာတို့၏အသက်
- ၁၂။ အရှုံးမရှိသော ဒဿန
- ၁၃။ Aprofitable Philosophy
- ၁၄။ လူငယ်များအတွက် ဂန္တိရိပဿနာ (၁+၂)
- ၁၅။ လူငယ်များအတွက် ဂန္တိရိပဿနာ (၃+၄)
- ၁၆။ လူငယ်များအတွက် ဂန္တိရိပဿနာ (၅+၆)
- ၁၇။ ပါရမီထိုက်သောဒါနနှင့် ပါရမီမထိုက်သောဒါန
- ၁၈။ ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ (၁)
- ၁၉။ ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ (၂)
- ၂၀။ မိရိုးဖလာဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်
တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာ (အိတ်ဆောင်)
- ၂၁။ တကယ့်ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်
သစ္စာလေးပါး (အိတ်ဆောင်)
- ၂၂။ ကျောင်းအမ နတ်သမီးအလှကြီး (အိတ်ဆောင်)
- ၂၃။ စုန်လမ်းနှင့်ဆန်လမ်း (အိတ်ဆောင်)

ဆရာတော် အရှင်ဂဝန မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ)၏

“လူတော်ထံပြီး စားအုပ်များ”

- ၂၄။ အသေမြတ်ချင် သေနည်းသင် (အိတ်ဆောင်)
- ၂၅။ အစာစားရင်း မဂ်ဖိုလ်ရအောင်
ကျင့်ဆောင်ခြင်း (အိတ်ဆောင်)
- ၂၆။ မေတ္တာဖြင့် စီးပွားရှာခြင်း
- ၂၇။ သညာသိနှင့် ပညာသိ (သုဒ္ဓဝိပဿနာကျင့်စဉ်)
- ၂၈။ ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်း
- ၂၉။ မဂ်ဖိုလ်ရမည့် သမာဓိအဆင့်ဆင့်
- ၃၀။ ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာ ငိုခဲ့ရသူများအကြောင်း
- ၃၁။ ထေရဝါဒ မှတ်ကျောက်
- ၃၂။ ကာယကံမေတ္တာ(အိတ်ဆောင်)
- ၃၃။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသောစာတစ်စောင်နှင့်
အခက်ဆုံးမေးခွန်းသုံးခု(အိတ်ဆောင်)
- ၃၄။ ဗုဒ္ဓဘာသာခေါင်းဆောင်းထားသော
အရှင်ဒေဝဒတ်၏တပည့်များ
- ၃၅။ လူဖြစ်ရခြင်း၏အဓိကရည်ရွယ်ချက်
- ၃၆။ ဖယောင်းတိုင်တစ်တိုင်၏အလင်းရောင်နှင့် ဒဿန ရသ ဝတ္ထုတိုများ
- ၃၇။ သင် လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီလား
- ၃၈။ Willing to let you know before your tear has fallen down
- ၃၉။ လူငယ်များအတွက် ဂန္တီရဝိပဿနာအတွဲ(၇)
ယခု
ဘဝနှင့်ရင်းရသော အတွေးအမြင်များ(၃)
ဆက်လက်ထွက်ရှိမည့်စာအုပ်
လူငယ်များအတွက် ဂန္တီရဝိပဿနာ အတွဲ(၈)